

DIMITRIE IURASCU

... a unui suflet în suflet
... a unui suflet în suflet
... a unui suflet în suflet
... a unui suflet în suflet
... a unui suflet în suflet
... a unui suflet în suflet
... a unui suflet în suflet
... a unui suflet în suflet
... a unui suflet în suflet
... a unui suflet în suflet

... a unui suflet în suflet
... a unui suflet în suflet
... a unui suflet în suflet
... a unui suflet în suflet
... a unui suflet în suflet
... a unui suflet în suflet
... a unui suflet în suflet
... a unui suflet în suflet
... a unui suflet în suflet
... a unui suflet în suflet

Jurnal politic 1939 - 1950

VOLUMUL II

31.08.1944 - 31.03.1948

EDITURA
Muzeului de Istorie Galați

DIMITRIE IURAȘCU

**Jurnal politic
1939 - 1950**

DIMITRIE IURAȘCU

Jurnal politic 1939 - 1950

Cuvânt înainte: acad. Dinu C. GIURESCU
Introducere, note și glosar: ing. Niculae IURAȘCU
Coordonator ediție: prof. Cristian-Drașoș CĂLDĂRARU

Volumul II: 31.08.1944 - 31.03.1948

EDITURA
Muzeului de Istorie Galați
GALAȚI, 2012

© EMIGL 2012.

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate Editurii Muzeului de Istorie Galați. Orice preluare, parțială sau integrală, a textului sau a materialului grafic din această lucrare se face numai cu acordul scris al editurii.

Editor: Cristian-Dragoș Căldăraru
Coperta I: Doru Trandafir
Machetă grafică: Liliana-Carmen Palade
Prelucrare planșe ilustrate: Iulian Roman
Corectură: Virgil Nistru-Țigănuș

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
IURĂȘCU, DIMITRIE

Jurnal politic : (1939-1950) / Dimitrie Iurașcu ; cuv. înainte: Dinu C. Giurescu ; introd., note și glosar: Niculae Iurașcu ; coord. ed.: Cristian Dragoș Căldăraru. - Galați : Editura Muzeului de Istorie Galați, 2012-
3 vol.

ISBN 978-606-93040-7-5

Vol. 2. : 31.08.1944-31.03.1948. - 2012. - ISBN 978-606-93040-9-9

I. Giurescu, Dinu C (pref.)
II. Iurașcu, Niculae (pref.)
III. Căldăraru, Cristian-Dragoș (coord.)

341.7(498) Iurașcu,D.(0:82-94)
821.135.1-94
929 Iurașcu,D.

© 2012 Editura MUZEULUI DE ISTORIE GALAȚI
Str. Mr. Iancu Fotea nr. 2, GALAȚI - 800017
Tel./fax: 0236 460797, www.migl.ro,
E-mail: muzeuistoriegalati@yahoo.com

ISBN 978-606-93040-7-5

Caiet VII

Le mauvais quart d'heure*

(31.8.1944 - 2.6.1945)

---

* *Ceasul greu*

31.8.44. Las efemeridele războiului în grija presei și mă preocup de perspectivele interne ale României.

Familia Bagdasar, oameni de stânga convingși, mi-au afirmat că actuala formație guvernamentală e tranzitorie și că de pe acum totul e prevăzut pentru un viitor guvern comunist, care va proceda la exproprierea rurală și la organizarea colhozurilor urmată de cea urbană, iar pentru a curma temerile de tulburări interne, va fi obligat să execute pe câțiva din vinovații regimului trecut, începând cu Antoneștii.

Cum în tot acest program văd mâna și influența Moscovei, fac cele mai negre previziuni pentru biata noastră țară, în cazul în care național-țărăniștii și liberalii sunt într-adevăr așa de slabi precum sunt socotiți de comuniști. Păstrez totuși speranța că ne vom recăpăta un echilibru stabil și că partidele vor putea ține în frâu dezmățul comunist și să împiedice pieirea țării și înglobarea în orbita Sovietelor.

La Moscova au mai sosit Știrbei și Vișoianu pentru a lua parte la negocierile armistițiului.

1.9.44. La patru ani de la arbitrajul de la Viena, alaltăieri, armata noastră a trecut în Transilvania de nord și a ajuns la Sf. Gheorghe, unde s-a întâlnit cu trupele rusești venite pe la Brețcu.

Azi, la cinci ani de la începutul acestui nenorocit război de sinucidere a civilizației europene, Bucureștiul, și de fapt toată țara, se află sub ocupație efectivă sovietică, comandamentul militar bolșevic declarând că până la semnarea armistițiului, România este considerată țară inamică, iar potențații de la Moscova găsind fel de fel de pretexte pentru a tergiversa și a continua în voia cea bună, să pună mâna pe întregul nostru aparat economic.

Mihai Popovici care-mi exprimă părerea lui Maniu, se arată foarte tulburat de cele ce se petrec: furturi, abuzuri, violuri, însușirea prin forță a automobilelor sub cuvânt de control de teama spionilor nemți. (Maniu însuși nu îndrăznește să plece în Ardeal pentru a nu rămâne pe jos la jumătatea drumului). El crede că jocul rușilor e de natură politică; vor să profite de împrejurări ca să ocupe cât mai repede întreg Balcanul și să discute apoi cu aliații de pe poziția de fapt.

Cu atât mai clar devine acest joc dubios, cu cât, în timp ce ocupă România, trec în Bulgaria, întind mâna lui Tito sperând să ajungă în Grecia, țintesc ocuparea Ungariei și întărirea în Cehoslovacia; ei par să nu se mai gândească a ataca Germania prin nord, ci să se mulțumească cu linia Curzon, obținută amiabil de la nemți în 1939.

S-a zvonit azi că ar fi început tulburări la Berlin și în alte centre ale Reichului, spre a sili guvernul să solicite pacea, dar lucrul nu se confirmă.

Alt zvon, de data asta din izvor elvețian, spune că la Moscova ni se pretinde: un miliard de dolari despăgubiri, un milion de lucrători, 100.000 specialiști pentru refacerea regiunilor prădate și ruinate de români în Rusia.

De fapt, nu știu absolut nimic: nimeni nu s-a înapoiat încă de la Moscova și nimic nu s-a comunicat guvernului, așa că de trei zile Consiliul de miniștri ține ședințe câte șase ore cu discuții sterile, fără a putea hotărî nimic, pricinuind astfel o paralizare generală a întregii activități administrative a țării.

Rușii aruncă pe piață hârtia falsă de 20 lei, cu un curs forțat de 20=100 lei, sub pretextul că banul nostru e devalorizat, însă schimbă rubla la 25 lei.

Bebe Brătianu mai puțin pesimist, crede că după semnarea armistițiului, cuvântul de ordine al Moscovei va fi „moderație”, ceea ce ar însemna atât potolirea exceselor Armatei Roșii, cât și liniștirea spiritelor printre comuniștii de la noi. (Un general-comandant sovietic spune ca justificare: „ce vreți, aici sunt trupe de front și niciodată soldații de pe front n-au fost disciplinați”).

Foarte grav este că grupul de voluntari români, foștii prizonieri de la Stalingrad și de la cotul Donului, comit abuzuri și se răzbună asupra foștilor camarazi de arme; iar atunci când Statul Major le cere să se prezinte pentru a-și clarifica situația militară, dânsii răspund că nu pot executa alte ordine decât cele permise de la comandamentul sovietic.

Membrii arestați ai fostului guvern (cei doi Antonești, generalul Pantazi, Piki Vasiliu, Elefterescu etc.) care se aflau undeva în cartierul Vatra Luminoasă sub paza unor milițieni comuniști, ar fi fost predați rușilor la cererea acestora. Tristă decădere de a nu mai avea dreptul să judecăm și să pedepsim noi înșine pe semenii noștri, așa precum ne dictează legile proprii și inima, ci să-i abandonăm ocupantului!

La intrarea în oraș, tunuri de câmp așezate în baterie, gata să pornească focul la primul semn de neorânduială; în Piața Unirii, pe bulevarde și la anume colțuri de stradă, tancuri în poziție de tragere, iar pe șoseaua Jianu și pe șoseaua Kiseleff, trupe staționează printre copaci, cu blindate și camioane adunate în jurul palatului Brâncoveanu, unde s-a instalat comandamentul militar sovietic.

Beții și acte de violență, în special la periferii sunt inevitabile; după alcool și automobile, afecționează în deosebi ceasornicele. Pe străzi sunt afișate ordonanțe de poliție, semnate de comandamentul sovietic; de la lăsarea întunericului, tramvaiele nu mai circulă, iar toată noaptea se aud împușcături răzlețe. *Lus ocupandi!*¹, în plin.

Mihai Popovici consideră ca o slăbiciune scrisoarea lui Maniu către legionari, temându-se că acest gest va irita pe comuniști.

---

¹ *Dreptul ocupantului*

El susține că alcătuirea hibridă a guvernului cu militari și prieteni personali ai Regelui, fără coeziune și necristalizat, în locul unui guvern civil condus de Maniu, așa cum fusese hotărât în ziua de 25 august, e datorită numai jocului Suveranului și că dacă mâine acest guvern pierde situația din mână, vina întreagă o poartă Regele, care riscă să-și piardă și Tron și Dinastie.

2.9.44. Jafurile continuă în Capitală. Sunt informat că rușii sunt hotărâți a menține ocupația militară a României până la încheierea păcii.

Aseară, garda lagărului de prizonieri de la Budești a fost dezarmată și toți rușii s-au răspândit în satele din județ pe unde au lucrat la munci agricole, dedându-se la beții și la excese. La noi, după o noapte de chef, se pare că m-au căutat pe mine și pe administratorul moșiei, de unde au plecat mai departe.

Caut să plec cum pot la ai mei la țară.

Zvonuri că Hitler e tot mai izolat, chiar Goering și Himmler fiind hotărâți să solicite pacea. *New-York Times* află că Hitler a îndepărtat pe Goering de la comanda aviației.

Killinger s-a sinucis azi dimineață în localul Legației din București, împreună cu Ingrid, secretara sa.

3.9.44. Ieri au sosit Bebe cu copiii de la țară după o noapte de groază, în care foștii prizonieri plecați de la Budești m-au căutat pe mine, precum și pe alți proprietari dimprejur, după ce bătuseră crunt pe administratorul pe care l-au găsit acasă. Cu mare greutate am obținut un bilet de voie de la comandamentul rusesc și am trimis automobilul, însoțit de un tălmaci basarabean să-i aducă.

Pe teatrul de vest, aliații au ajuns la granița Belgiei iar în răsărit, germanii continuă să reziste pe străzile Varșoviei, pe când rușii anunță o nouă ofensivă asupra Prusiei orientale.

Până la formarea noului guvern bulgar pe care-l va conduce Bagrianov, sau mai curând Muraviev, au fost suspendate convorbirile pentru armistițiu.

La cinci ani de la începerea războiului, Papa încearcă să împace și capra și varza, vorbind de dreptul natural al proprietății particulare, dar și ridicându-se împotriva acelor ce se folosesc de acest drept în anume scopuri private; mă tem că din prea multă abilitate, să nu rămână, - cu tot respectul ce datorez cinstitei sale fețe - între două luntri.

Comuniștii de la noi sunt de părere că până peste șase luni se vor expropria și proprietățile urbane. Frumos va fi aspectul omenirii, muncind într-un soi de densă ceață cenușie și trăind în falansterie pentru triumful unei egalizări pur animalice.

Ce coborâre a nivelului lipsit de elite și ce pericol de prăbușire totală a sărmanei civilizații din bătrâna noastră Europă!...

Se pare că trupele lui Tito au ajuns în preajma Belgradului, așteptând să le sosească prin România sprijinul armatei sovietice.

Associated Press anunță din Stockholm că zilele acestea Finlanda va lua hotărârea definitivă pentru începerea negocierilor cu Moscova.

4.9.44. Regele a proclamat că țara reintră în drepturile ei constituționale, cu modificările aduse în 1923 Constituției din 1866.

De abia acum încep să sosească telegrame de la delegația noastră de la Moscova și acest lucru ne face să sperăm că vom reuși în câteva zile să obținem semnarea documentelor. Poate atunci vor binevoi rușii să stea de vorbă cu autoritățile noastre și să înceapă a da ascultare și doleanțelor ce le adresăm.

Zvonul despre remiterea guvernanților arestați în mâinile rușilor nu mi se confirmă încă. În schimb, toți membrii fostelor misiuni germane, cu totul câteva sute de persoane, ținute sub pază românească în localul unei școli nemțești, vor fi predați azi organelor de pază sovietice. Durerosă starea de înjosire în care am ajuns!

Teritoriul belgian a început a fi eliberat și postul de radio german din Bruxelles a anunțat pe ascultători că a avut loc ultima sa emisiune.

Guvernul Finlandei a hotărât să ceară și el armistițiu și Sovietele îi dau răgaz până la 15 septembrie să dezarmeze pe germani.

Cercurile militare americane socotesc că în 3-4 săptămâni ar putea lua sfârșit războiul din Europa, odată cu înfrângerea Germaniei. Se zvonește că Hitler și cu naziștii de seamă s-ar pregăti să fugă și s-ar gândi să ceară azil lui Franco în Spania.

Aud, dacă o fi adevărat, că Șeicarul ar fi hotărât să colaboreze de astă dată cu guvernul legionar pe care naziștii l-au înjghebat la Viena, desigur tot cu Horia Sima.

În fine sosesc telegrame din Moscova care anunță că azi trebuie să aibă loc Conferința plenară a armistițiului, ceea ce ar putea da speranța că în curând, chiar foarte curând, Convenția să fie semnată.

Aflu însă cu surprindere, că Știrbei și Vișoianu, care trebuiau să vină de la Cairo cu misiunea de a semna un prim acord prealabil, pe baza a șase puncte, n-au sosit nici până azi la Moscova, așa că acum se va finaliza probabil acolo instrumentul definitiv, care trebuia să fie de fapt un al doilea act, cuprinzând toate chestiunile de amănunt, urmând celui dintâi cu caracter provizoriu și urgent. Deci altă șiretenie rusească, menită să mai câștige timp pentru o cât mai completă ocupare a țării, cu cât mai răspândite jafuri și abuzuri.

Un țăran a sosit azi de la Orășți să ne informeze că azi noapte a sosit în sat un detașament al Armatei Roșii care s-a instalat la noi în curte, unde s-a pus să prade și să spargă toate ușile. Sunt îngrozit să știu că biata mama e încă acolo cu sărmene alte femei, că administratorul și-a încărcat pe camionul nostru toate lucrurile sale fugind, fără a se gândi măcar a lua și pe ai noștri. În starea de debandadă, fără niciun om în curte, cu magaziile, vitele, casa întregă în voia soartei, jaful rusesc înseamnă ruina noastră totală.

Toate încercările mele de a ajunge la țară au rămas zadarnice, nimeni nu mai îndrăznește să se aventureze dincolo de limita orașului și chiar ofițerul rus care-mi dăduse autorizația permanentă pentru automobil, mă sfătuiește să nu încerc acum a pleca la drum. În adevăr, Bova Scoppa mi-a spus că a obținut cu mare greutate, grație lui Gerbore,

autorizații semnate de generalul rus, comandat la București, pentru opt mașini ale Legației² și că până ieri două au și fost furate cu tot ordinul dat.

6.9.44. Mama împreună cu guvernanta copiilor și femeile ce mai rămăseseră la noi, au sosit aseară în fine cu căruța și cu câteva cufere și geamantane, pe care le-au mai putut scăpa de devastarea hoardelor bolșevice. [...] Au spart tot, au răscolit tot, au băut tot și au distrus ce n-au putut bea sau mânca, și-au șters ciubotele cu așternuturile, au chemat nevestele și fetele țiganilor de la marginea satului și le-au dăruit rochiile și încălțăminte soției mele, silindu-le să le îmbrace în fața lor și zicând că de-acum s-a isprăvit cu „*boyarii*”. Au tăiat vite, au furat cai, au devalizat cerealele din magazie.

Pe mama au lăsat-o în pace, apelând-o „*babușka*” și tare minunându-se când o tot vedeau că se închină.

La fel au procedat și prin curțile țăranilor, luându-le vita din bățatură și calul de la căruță, alergând noaptea prin sat după femei. Aud că iau cirezile de vaci ale lăptarilor din jurul Bucureștiului, lăsându-i fiecăruia câte două vite.

Guvernanta copiilor, de origină germană din Banat, care a mâncat și a stat de vorbă cu ei cum s-a priceput, dându-se drept comunistă înfocată cu speranța să-i mai îmbune, îmi spune că mai niciunul nu știa să citească, nici măcar caracterele chirilice de pe o carte poștală pe care o aveau la ei, întrebând-o chiar dacă nu cumva e scrisă pe nemțește!

Acesta e progresul realizat în 27 ani de orânduire comunistă, care se laudă că toți locuitorii de azi ai URSS sunt știutori de carte!

Amicul meu Bova Scoppa îmi spunea cât regretă că măcar o divizie sovietică n-a pătruns și în Italia, unde comunismul face ravagii. Eu adaug că asemenea specimene umane ar fi trebuit să ajungă și în America și în Anglia, fiindcă atunci când populația lor va fi cuprinsă de bolșevism, va fi desigur prea târziu.

Pe așa numitul front al nostru din Transilvania, după ce trupele noastre ajunseseră la Baraolt-Malnaș și în zona Jimbor, de trei zile dau îndărăt în fața atacurilor germano-maghiare de la vest de Sf. Gheorghe și Tg. Mureș, precum și de la sud de Cluj. Mi se spune că este o situație cu totul trecătoare. În schimb, rușii folosesc în continuare expresia de „eliberare” de către ei a comunelor românești din mâinile nemților, când de fapt bietele noastre regimente quasi-dezarmate, lipsite de aviație și de artilerie motorizată, au dus tot greul. Trufia moscovită trebuie să-și acorde însă această satisfacție.

Începerea discutării armistițiului se tot amână, după însăși declarația lui Molotov, nu din vina rușilor, ci din cea a englezilor care vor să aibă și avizul prealabil al dominioanelor, ca și cum Noua Zeelandă este în măsură a cunoaște și a se pronunța asupra situației din România. În acest timp, rușii au tot răgazul să pună mâna pe mica noastră flotă de război și comercială, să dezarmeze marinarii și să-i trimită în linia întâia a

---

² Legația Italiei de la București (n.ed.)

frontului. Dacă mai găsesc și alte pretexte de întârziere, vor proceda la fel și cu trupele noastre terestre.

Față de finlandezi întrebuițează altă măsură, căci îndată ce guvernul din Helsinki a acceptat condițiile (dintre care princiala este plecarea sau dezarmarea trupelor germane), Moscova a declarat că așteaptă delegații Finlandei, și că, din acel moment, - 4 septembrie - armata sovietică încetează orice mișcare pe toată lungimea frontului.

Noul guvern bulgar sperase să ducă o politică mai subtilă, declarând că: „în dorința menținerii unei riguroase politici de neutralitate, va rupe relațiile cu Germania, numai în cazul în care aceasta ar refuza să-și retragă de bună voie trupele.” Rezultatul a fost că Molotov a înmănat reprezentantului bulgar declarația de război în care arată duplicitatea Bulgariei și dorința ei ascunsă de a continua ajutorarea Germaniei.

Trupele rusești de la noi au trecut în țara vecină în urmărirea resturilor de unități germane fugite peste Dunăre sub scutul prieteniei bulgare, iar nemții încă stăpânind la Sofia, au și pornit să atace trupele bulgărești. De ce se temeau, n-au scăpat...

Pe frontul de vest, aliații au ocupat Saarbrücken și Aachen.

Zvonurile că Hitler ar fi încredințat lui Papen rolul de a încerca prin toate mijloacele încuviințarea aliaților de a accepta pacea, nu se adevăresc. Dimpotrivă, naziștii pregătesc pe teritoriul german rezistența în forma de „arici” și lupte de gherilă. Vor să meargă la prăbușire totală și la anarhie.

Belgia și Luxemburg au încheiat o convenție vamală.

Dacă Leopold nu va putea părăsi Germania, unde e internat împreună cu familia sa, e probabil că se va constitui provizoriu o Regență.

Toți germanii din Danemarca pleacă în fugă, de teama unei revolte generale.

La Bratislava s-a schimbat guvernul, tot sub imperiul nemților, și au început luptele cu forțele cehoslovace organizate de aliați.

Aceștia au cucerit Anvers, așa că e de așteptat ca circa 50.000 de germani încercuiți în regiunea Pas de Calais să capituleze.

Salazar și-a înlocuit întreg cabinetul cu oameni noi, afară de Lambrales la Finanțe, care rămâne. Să fie o scuturare de tendințe axiste?...

Suedia, Portugalia și alte state au declarat că nu vor acorda azil naziștilor ce-ar voi eventual să se refugieze acolo.

7.9.44. Bulgaria a fost silită să ceară pace Rusiei și să rupă relațiile diplomatice cu Germania, ale cărei trupe refuză să dezarmeze și să părăsească teritoriul.

La noi, rușii continuă să dezarmeze unități ce găsesc în cale, capturând și furând tot materialul, pentru ca apoi să mai ceară miliardul de dolari și câte alte despăgubiri. Acum, o comisie românească e obligată să rechiziționeze mașinile pentru ruși, care în fiecare zi vin cu exigențe noi.

Miile de vagoane și sutele de locomotive anunțate ca fiind capturate în țara noastră de la nemți, sunt de fapt furate de la noi, tot așa cum anunță că au eliberat atâtea localități românești din mâinile germanilor, pe când în realitate, ei intră acolo mult timp după plecarea nemților și se așază pe pradă.

În Ardeal, sărmanele noastre trupe au fost date peste cap la Turda, timp în care voluntarii noștri sovietizați s-au instalat pe chefuri și organizează reprezentații de patriotism, urlând: „vrem Ardealul”.

8.9.44. Comunicatul nostru spune că am oprit pe germano-maghiari, care ajunseseră la Aiud. În schimb, nemții au pătruns la Baziaș iar rușii au trecut în Jugoslavia pe la Kladovo, după ce au „eliberat” Turnu Severin.

În ce privește basmul cu armistițiul nostru, nu știu când îl vom putea semna.

Unii spun că aliații vor să încheie concomitent convențiile de armistițiu cu România, Bulgaria și Finlanda; alții pretind că în discuțiile dintre aliați, rușii ar fi formulat revendicări asupra Dunării maritime Galați-Sulina, cât și asupra Strâmtorilor, ceea ce a silit pe anglo-americani să țină negocierile pe loc. Dar mai sunt unii care gândesc că înșiși rușii târăgănează lucrurile, pentru a lua în stăpânire întreaga țară și că au cerut englezilor ca reprezentanți ai Imperiului Britanic să posede depline puteri și din partea dominioanelor.

Aud că unul din scopurile Moscovei este, ca în aceste momente de nesiguranță, să ne impună un guvern comunist, pentru care acționează chiar Pătrășcanu aflat acolo.

De această perspectivă îmi vorbise deschis profesorul Bagdasar încă de la început, iar acum, pe de o parte - Titel Petrescu se referă la fuziunea Partidelor Comunist și Social-Democrat (lăsând să se creadă că aceasta ar fi un fel de scut împotriva Internaționalei a III-a) și, pe de altă parte - s-a semnat un protocol pentru lărgirea Blocului Național Democrat într-un Front Național Unic cu tendință așa zis anti-hitleristă și pe care îl semnează alături de comuniști și social-democrați, Uniunea Patriotică cu Vlădescu - Răcoasa și Bagdasar, social-țărăniștii lui Ralea și Frontul Plugarilor din Ardeal al lui Groza.

Se vede deci voința clară de excludere a partidelor pretinse burgheze, ca liberalii învechiți și ca național-țărăniștii lui Maniu și Mihalache.

Se spune că față de Bulgaria, la a cărei cerere de armistițiu și declarație de război în contra Germaniei, Sovietele n-au binevoit să răspundă, e vorba de un joc similar pentru a aduce la guvern pe faimosul Dimitrov, cel cu incendierea Reichstagului.

Nu știu dacă și față de Finlanda, Moscova va proceda la fel.

În acest timp, Maniu dă gazetarilor englezi de la noi un soi de declarație „cu întârziere” în care vorbește de recedarea Basarabiei și a Bucovinei (ca și cum rușii ne-ar fi luat în 1940 întreaga provincie și nu doar partea de nord), de o grea despăgubire de război (pe care de fapt rușii încă n-au precizat-o, dar care vor avea poftă s-o majoreze cât mai mult); dezmente apoi zvonul milionului de români pretins de ruși pentru lucrări de

reconstrucție și vorbește de o „zonă liberă” (pe care rușii o pot reduce la nimic - unii vorbesc de jud. Ilfov cu Bucureștiul, jud. Prahova și porțiuni din Transilvania). Trist...

Zvon despre transportarea lui Antonescu împreună cu alți 22 arestați la Odesa, unde va fi judecat pentru crimele comise. E tot atât de odios ca și alt zvon de la Anvers, cu privire la închiderea în cuștile de fiare de la grădina zoologică a belgienilor colaboraționiști cu nemții. [...]

Ofițeri români, ale căror unități au fost dezarmate de ruși, se sinucid. Vera Basilescu, fugărită de ruși prin porumburi, fiind șchioapă și neputându-le scăpa, se împușcă. În fața și în biroul subsecretarului nostru la Aprovizionare, se înjură ca la ușa cortului doi ofițeri ruși, unul trimis de șeful său direct din Moscova, celălalt un colonel din statul major al lui Malinovski, amândoi veniți să ne ceară livrarea unei serii de fabrici românești. Fiecare își arată „zapisul” pe care competitorul său refuză să îl recunoască până ce, la urmă, unul dintre ei îl ia de ceafă și, cu un picior sub șale, își dă adversarul pe ușă afară. [...] Cu astfel de dezarmați și într-o asemenea anarhie ne închipuim noi să reușim a obține ordine și disciplină în sistemul de ocupație sau respectarea prevederilor unei eventuale Convenții.

În ce privește problema noastră cu ungurii, guvernul român a declarat că deoarece nu recunoaște actul de la Viena și consideră deci Transilvania de nord ca parte integrantă din România, nu vede vreun obstacol de a continua raporturi normale cu Ungaria, dacă și guvernul maghiar este dispus a recunoaște această stare de drept. De vreme ce agresiunea armatelor sale în contra trupelor române dovedește voința sa de a păstra prada obținută în 1940, guvernul nostru constată că Ungaria s-a pus în stare de război cu România.

9.9.44. De la Moscova, tot încă nimic. Maniu se încântă cu speranța că întârzierea va fi în favoarea noastră, aliații având astfel timpul să convingă pe ruși de a mai scădea din pretențiile lor.

Ca semn îmbucurător, aflu că Sovietele ne cer să numim prefecti și primari în Moldova, spre a nu mai avea dânzii nimic de a face cu administrația țării. Semn rău însă e faptul că zilele acestea au fost prinși doi spioni nemți la care s-au găsit uniforme de ofițeri români și că s-a dovedit proveniența lor de la un colonel român care avea intenția să plece cu ei împreună în Ardeal. De aici, explozie de indignare la comandamentul rusesc, care ne tratează de ticăloși, de iude și refuză să mai acorde scutiri de rechiziții de orice fel.

Filov a demisionat din postul de Regent al Bulgariei. Rușii au ocupat Rusciuc și cer bulgarilor să lase trecere complet liberă trupelor jugoslave.

Revoltă generală în Serbia, toate garnizoanele nemțești sunt atacate.

Rușii încep o nouă ofensivă în Polonia.

Spre deosebire de a noastră, delegația finlandeză a sosit cu avionul la Moscova și a fost primită de comisarul Dekanozov, cu omagiul unui comunicat Tass.

La Washington se pregătește o importantă conferință în „3” pentru stabilirea păcii, ca urmare a celei de la Dumberton Oaks. Ea va avea loc înainte de sfârșitul războiului, la o dată ce se va stabili probabil la întâlnirea de la Quebec a lui Roosevelt cu Churchill.

La noi, s-a desființat Patronajul, a cărui gestiune e sub anchetă și în loc, s-a creat Liga Operelor Sociale sub conducerea reginei Elena.

Știre că la Lisabona au sosit mai multe personalități de seamă din Germania, printre ei fiind Papen și Ribbentrop, fie cu mandat să negocieze cu aliații, fie mai degrabă ca refugiați politici, veniți să-și salveze persoanele și averile. Se adaugă chiar că sub pseudonimul „Primavera” s-ar ascunde Mussolini, fugit de curând din Italia.

Acum seara, află că Filov a fost arestat și că o soartă similară îl așteaptă pe Chiril.

La Budapesta se simte o opoziție în contra lui Horthy, care împreună cu clica sa împiedică pe unguri să se descătușeze de Axă.

Rușii au ocupat Silistra, Turtucaia și Varna, iar în Transilvania - Sibiu, unde nemții încă mai rezistau.

10.9.44. Pare a se confirma zvonul misiunii lui Papen, care ar fi fost trimis ambasador la Madrid, unde cu ajutorul lui Franco ar mai putea avea loc încercări pentru o pace cu Germania. Aliații însă declară repetat: dublarea eforturilor de război, sporirea presiunii asupra Germaniei și ca unică ofertă - capitularea fără condiții.

Noul guvern bulgar a numit trei noi Regenți în locul lui Filov, Chiril și a generalului Mikov.

11.9.44. Churchill a sosit la Quebec și se spune că se va pune de acord cu Roosevelt pentru momentul ocupării Germaniei, și instituirea unui comisariat suprem permanent de control cu sediul în Berlin, în frunte cu generalul Dwight Eisenhower, Sir Harold Alexander și mareșalul Jukov.

La patru zile după declarația de război a Bulgariei, Sovietele anunță că au încetat ostilitățile. Să vedem cum se vor comporta în ocupația lor pașnică...

Cu ajutorul rușilor care se fălesc că au ocupat Alba Iulia, noi împingem pe unguri îndărăt spre Turda, iar în răsărit ocupăm Tg. Secuiesc și înaintăm spre Tușnad.

Un gazetar american declară că foarte probabil în afara Basarabiei și a Bucovinei de nord, pe care le vom reda rușilor, problema despăgubirilor bănești se va rezolva prin asumarea achitării lor de către Statele Unite (75%) și Anglia (25%), în schimbul concesiunii regiunilor și instalațiilor noastre petrolifere. Se mai vorbește de o „zonă neutră” (adică controlată sau chiar ocupată de Soviete) la gurile Dunării.

Direct, n-avem nicio informație de la Moscova.

Află un amănunt dureros, dacă se adeverește: Legația Germaniei, unde se afla o gardă românească, a fost ocupată de ruși care s-au dedat la jaf, ceea ce i-a determinat pe ai noștri să prade și ei laolaltă. Până acum cadavrele lui Killinger și al secretarei sale, zac

încă la morgă, nimeni îndrăznind să se ocupe de înmormântarea lor creștinească, de teama rușilor. Ce josnici suntem!..

Sufletul rus de totdeauna, așa cum l-am cunoscut pe vremea revoluției din 1917-1918: un ofițer sovietic e găzduit trei zile la via lui Coman Negoescu de la Valea Călugărească, la plecare, cu tot refuzul proprietarului și susținând că așa e ordinul expres al lui Stalin, rusul plătește românului ospitalitatea. Oferă 6000 lei pentru casă și masă, dă bacșișuri tuturor servitorilor pe care îi cheamă dimpreună cu proprietarul în odaia în care locuise, după care, sub amenințarea pistolului, îi încheie pe toți la un loc și se pune pe jaf, furând argintărie, haine și toți banii găsiți în casă.

La atelierele de mașini „Leonida” trecute sub control rusesc, maiorul-comandant cheamă pe toți lucrătorii și le vorbește prin interpret, îndemnându-i la muncă și la disciplină, spunându-le că în URSS muncitorii sunt mai slab plătiți și fac mai multe ore de lucru zilnic decât în România.

Afirmând că n-au program comun cu celelalte partide ale Blocului Național-Democrat, social-democrații au declarat gazetarilor străini că doresc exproprierea moșiilor mari cu o echitabilă și prealabilă despăgubire, dar că nu se vor atinge de proprietățile mici și mijlocii, ci dimpotrivă, vor căuta să le comaseze spre a face posibil un randament mai bun, cu ajutorul capitalului străin ce se va investi.

12.9.44. Nemții au atacat puternic cu forțe motorizate regiunea Timișoarei, probabil spre a paraliza operațiunile rusești de încercuire a trupelor germane din Balcani.

Ca rezultat al mișcării lui Tito, s-a dezlănțuit o revoltă generală în Croația și se vorbește de arestarea lui Ante Pavelici.

Nemții continuă să bombardeze Sofia.

Abia ieri a avut loc la Moscova prima reuniune plenară, la care delegația română a putut sta de vorbă și cu ambasadorii Angliei și ai Statelor Unite. Nu se știe însă nimic cu privire la mersul convorbirilor.

Singurul lucru cert este că rușii o tot lungesc ca să ne ocupe complet țara. Au început lărgirea căilor ferate din Moldova până la Buzău, conform ecartamentului liniilor sovietice și continuă să elibereze Mediaș, Sighișoara, Petroșani, așa că pun acum mâna și pe Transilvania, precum au făcut deja cu restul țării.

Dacă mâine după semnarea armistițiului, care nu va schimba nimic în starea de fapt, vom fi siliți a proceda la alegeri generale, nu-mi închipui cum vom putea evita guvernul comunist ce se pregătește. Național-țărăniștii speră totuși că actuala formație hibridă de guvern, va fi urmată printr-o mai cristalizată uniune liberal-țărănistă, de un guvern Maniu-Brătianu, care va trăi însă... „*tant que vivent les roses*”³.

³ „cât timp trăiesc trandafirii”

Abia ieri s-au întors de la Odesa avioanele ce plecaseră la 25 august cu delegația română pentru Moscova. Piloții povestesc că în tot acest răstimp, dâșii au fost ținuți la secret, fără a putea comunica cu nimeni și fără a ști măcar ce a devenit delegația noastră.

Se pretinde că întrunirea de la Quebec, la care Stalin s-a scuzat că nu poate participa din cauza operațiunilor militare, va fi urmată peste scurtă vreme de o întâlnire în „3”.

13.9.44. Azi dimineață a sosit în fine știrea că după o nouă ședință plenară, s-a semnat armistițiul cu România, însă nu se cunoaște încă niciun amănunt. Impresia generală e că rușii vor continua să pompeze cât mai mult cu sistemul lor de ocupație, supunând țara la prestații și la rechiziții.

Cei ce speră că vom obține o zonă neutră sau liberă în care autoritatea de stat a României să se poată exercita fără piedica ocupației străine, se referă la o regiune foarte redusă în jurul Bucureștiului, o bandă de la Dunăre la munți, și chiar aceasta, sub formă de control interaliat.

Încet și cu greutate, continuă mișcarea de respingere a trupelor ungaro-germane în Transilvania; în Banat însă, după nereușita încercării de la Timișoara, nemții atacă acum la Oravița.

Armatele aliate înaintează pe teritoriul german la Aachen și la Trier. Garnizoana ce rezista din răspuțeri la Le Hâvre s-a predat, în timp ce cea de la Brest este încă pe poziție.

În Orientul apropiat, garnizoanele germane din Creta și celelalte insule din Egee se retrag spre Salonic, dar rușii pretind că li se va tăia complet calea de întoarcere prin Ungaria.

Știrile încă neconfirmate despre armistițiul pe care l-au semnat Pătrășcanu, Dămăceanu, Știrbei și Pop pretind că, grație aliaților, am putut salva gurile Dunării și petrolul, pe care în mod provizoriu pun mâna americanii, drept gaj pentru finanțarea despăgubirilor de război către Soviete, care s-ar fi redus la 300 milioane de dolari, în schimbul predării întregului utilaj industrial. Poate că e mai bine așa... Se mai vorbește de o zonă liberă, mai mult simbolică, cu o rază de 30 km în jurul Capitalei.

14.9.44. Astăzi, Aflarea Sfintei Cruci, am aflat și noi ce cruce avem de dus pe umeri, căci am citit condițiile de armistițiu.

Cele 18 puncte cu diverse suplimente explicative, ce nu fac decât să îngreuneze condițiile prin precizările ce le aduc, dovedesc clar că cel puțin până la încheierea păcii, vom fi încetaț a mai fi un stat independent. Pierderea suveranității este vădită mai cu seamă în punctul care fixează că toate legăturile noastre cu străinătatea, - poștale, telefonice, curieri etc., atât ale particularilor și misiunilor române, cât și ale Legațiilor și Consulatelor străine din România, - vor fi supuse regulilor dictate de comandamentul sovietic de la noi.

Reinstalarea autorităților și administrației române se face până într-o zonă situată la 50-100 km în spatele frontului, deci s-ar purtea zice că, în mod oficial, aproape întregul teritoriu va fi „liber”, dacă n-ar exista servitutea permanentă a comandamentului sovietic,

care-și va exercita dreptul pentru prestații și de rechiziții pentru nevoile sale, să treacă și să-și staționeze trupele sale pretutindeni unde dorește.

E adevărat că o Comisie interaliată se va instala cu sediul la București, însă ea se va afla sub controlul și ordinele sovieticilor.

De asemenea, despăgubirile s-au redus la 300 milioane de dolari, însă vom fi siliți a restitui în stare bună tot avutul public și particular ridicat de trupele și administrația noastră din teritoriile rusești ocupate de noi (vezi Patronajul și Transnistria, plus jafurile ofițerilor...) și vom avea să răscumpărăm toate rublele și leii sovietici care circulă în țară și pe care rușii ni-i bagă cu sila pe gât.

Vom mai avea să le predăm tot materialul de război și industrial, precum și flota Germaniei și a „sateliților ei”, aflătoare pe teritoriul nostru și să ne punem industria la dispoziția rușilor pentru nevoile de război. Vom contribui cu cel puțin 12 divizii de infanterie la ducerea mai departe a campaniei contra Ungariei și Germaniei și vom întreține trupele de ocupație etc. etc.

În declarațiile făcute de Pătrășcanu la Moscova, citesc că se vor face alegeri generale fără a preciza data (să dea Dumnezeu să nu aibă loc înaintea plecării rușilor!) și că Antonescu care se află „într-un loc sigur de unde nu poate scăpa nici în vis” (să fie chiar la Odesa?) va fi judecat de un tribunal român sau internațional.

În Transilvania am scos dimpreună cu sovieticii pe unguri din Turda și din Odorhei, dar la Oravița și la Curtici luptele continuă cu nemții. Șoseaua dintre Orșova și Tumu Severin de-a lungul Dunării este neconținut bombardată de nemții de pe malul sârbesc, afectând circulația.

Turcii refuză să acorde azil bulgarilor ce se refugiază la dâșii. Mai toți diplomații bulgari au fost rechemați. Nemții spun că de fapt Monarhia a încetat în Bulgaria și se întrebă ce rost mai are menținerea Consiliului de Regentă.

Se zvonește că și dr. Schacht ar fi fost arestat în legătură cu complotul împotriva lui Hitler, după ce Goerdeler și alți complici au fost spânzurați. În sânul Partidului Nazist s-au despărțit acum două tabere bine definite: cea condusă de Goering, cu generalul Guderian și mareșalul Modell, care cere să se solicite imediat un armistițiu, și cea având în frunte pe Hitler și pe Himmler, la disperaiților, care vor să continue lupta cu orice preț până la prăbușirea totală și care au de gând să transforme fiecare oraș german într-o citadelă, gen ... „fort Chabrol”.

Mâine încetează termenul acordat Finlandei pentru dezarmarea trupelor germane și se pare că acestea nu au de gând să se supună.

15.9.44. Ieri delegația noastră a sosit de la Moscova iar Pătrășcanu face expunerea situației în Consiliul de Miniștri.

Ce va fi mâine e greu de prevăzut, dar sunt multe probabilități să nu se modifice lucrurile în bine și să nu vedem prea curând pe ruși plecând de bună voie din țară.

Aud că astăzi chiar trupe rusești au ocupat ferma statului de la Băneasa, anunțând pe toți că vor trebui să declare că înțeleg să lucreze mai departe sub ordinele lor, ceilalți urmând să plece.

În Transilvania, ungurii au fost respinși de la Miercurea Ciuc în sus până aproape de Gheorgheni și spre Bicaz. Se înaintează spre Tg. Mureș și spre Cluj. Lupte grele au loc la Arad unde nemții atacă.

Radio german anunță cu vie satisfacție pierderea suveranității României și înglobarea țării noastre în orbita URSS, brodând tot soiul de zvonuri fanteziste despre un gazetar englez care ar fi cerut audiență la Rege, dar care nu l-a putut primi, fiind epuizat și aflat sub îngrijirile unui neurolog sosit special de la Moscova.

Radio Londra anunță că primul-ministru finlandez, șeful delegației de la Moscova, ar fi suferit acolo un atac de apoplexie și că starea sa e foarte gravă.

Tot englezii fac un suprem apel către unguri, îndemnându-i să părăsească partida germană, căci de dragul Transilvaniei, riscă a-și pierde țara întreagă, pe când altfel ar mai salva ceva, deoarece promisiunea făcută României nu este definitivă, așa că schimbând imediat politica, ar mai putea obține, la pace, ceva din Ardeal.

Ce elegantă de stil, cu adevărat britanică!...

Nouă, presa engleză ne aduce laude pentru gestul făcut și ne felicită de a fi scăpat așa de repede de germani, de unitățile SS și Gestapo, afirmând cu o dezarmantă ingenuitate că, dacă n-ar fi să dobândim decât atât, și încă trebuie să ne socotim fericiți...

De bine ce-am semnat armistițiul, rușii s-au pornit mai amarnic să fure mașinile și să jefuiască casele oamenilor, bogați sau săraci, fără a alege: au furat o mașină oficială din fața ministerului nostru (mutat actualmente la UGIR⁴ lângă piața Romană), un automobil american de la hotelul Ambasador, un altul, al unui general, iar mie, doi ofițeri cu patru soldați mi-au spart garajul de acasă, tot în acest scop.

În cartierul Colentina, pradă casele locuitorilor nevoiași în plină zi, pe bdul. Brătianu au împușcat un plutonier care trecea liniștit, ca să-i fure bicicleta.

Toate acestea, sunt cazuri petrecute azi, doar într-o oră.

17.9.44. Sosirea lui Eden la Quebec a fost atât de neașteptată, încât toată lumea se întreba de misterul extrem de importante informații ce nu putea fi încredințată telegramelor diplomatice. Se vorbește de posibilitatea încheierii unei păci precipitate cu Germania și la renunțarea la formula „capitulare fără condiții”, fie de teama armelor noi, cum zic unii, fie de frica unei înțelegeri în extremis cu sovieticii, sau chiar a unei disperate acțiuni de distrugere totală în interior, care ar provoca o completă stare de anarhie în Germania și ar lăsa-o pradă bolșevismului, răsturnând toate planurile aliaților care contează pe o viitoare Germanie, ca element constructiv în Europa.

---

⁴ Uniunea Generală a Inginerilor din România

Trupele anglo-americe au intrat în Aachen, iar în răsărit, Armata Roșie pregătește atacul asupra Varșoviei.

Cu privire la noi, Radio Moscova difuzează comentariile americane asupra publicării imediate a condițiilor armistițiului cu România, pe când cele ale Italiei așteaptă de peste un an. Adaugă aici precizarea lui Cordell Hull, care face o deosebire între fermitatea hotărârilor României și politica sa clară adoptată recent, cu situația Italiei care nici până azi nu și-a clarificat rosturile politice și militare.

Pe de altă parte, ministrul Italiei îmi mărturisea ieri că restricțiile puse de ruși corespondenței misiunilor străine de la noi, nu trebuie să înspăimânte pe nimeni, deoarece avem cu toții precedentul Angliei, care a interzis timp de mai multe luni reprezentanțelor străine aflate la Londra folosirea telegramelor cifrate și misiunile curierilor, fără ca nimeni să se fi formalizat. El mai adaugă că diplomații italieni comunicaseră timp de patru ani guvernului lor informații, ce știau perfect de bine că erau toate, cunoscute de nemți.

Starea de ostilități între nemți și finlandezi a început: nemții au fost alungați de la capul de pod de pe insula Hogland, în schimb au închis complet regiunea de nord a graniței cu Suedia.

Primul-ministru finlandez se află într-o stare extern de gravă cu complicații de congestie pulmonară, iar ministrul de Externe a plecat la Moscova în locul lui.

Cu toate încercările nemților de a menține cu orice preț deschis drumul din Balcani spre Ungaria, rușii pretind că la înălțimea Nișului, au închis complet trecerea trupelor germane din sud, adică vreo 150.000 oameni. Cam același număr ar fi fost salvat, dacă comandamentul german ar fi acceptat propunerea leală a guvernului român pentru a-și retrage în liniște trupele de la noi.

Aud că Ion Antonescu, Pantazi și Piki Vasiliu ar fi prizonieri la Moscova; colonelul Davidescu și Mircea Elefterescu ar fi arestați la noi; că încă s-ar afla într-o insulă din Egee dus cu avionul de americani ca să-l scape de ruși; Maria Mareșal ar continua să locuiască la Snagov; Ovidiu Vlădescu a dispărut; Veturia Goga s-ar găsi la Berlin împreună cu Șeicarul, a cărui nouă ipostază este cea de ministru de Externe în guvernul Horia Sima.

Guvernul de Gaulle caută și arestează pe toți colaboraționiștii. A dat afară pe ambasadorii și pe miniștrii guvernului de la Vichy și are de gând să ceară extrădarea lui Laval și a lui Pétain, care s-a socotit întotdeauna ca un ostatec al nemților, pentru a salva în acest chip cele 2 milioane de prizonieri francezi în Germania și n-a făcut niciodată vreun gest deplasat de pactizare.

18.9.44. Conferința de la Quebec s-a terminat cu hotărârea de a proceda cu forțe unite la distrugerea Japoniei în Pacific, de îndată ce se va fi reușit prăbușirea militară a Germaniei în Europa.

Aliații au ocupat în fine Brest.

Enkell a sosit la Moscova și se pare că printre condițiile impuse Finlandei ar fi: 300 milioane de dolari, 2-3 insule în golful Finic, folosirea aerodromurilor finlandeze până la izgonirea germanilor din Estonia, eventuale concesiuni teritoriale în nord (în afara graniței din 1940), comisie de armistițiu pentru controlul executării condițiilor.

Deci în principiu, tratament mai omenos decât față de noi

Cu Bulgaria, negocierile de armistițiu vor avea loc la Ankara. Rușii sunt în Sofia.

O puternică ofensivă aliată a început în Olanda cu trupe aerotransportate cu 6000 avioane și plane. Se pare că rezistența germană e foarte serioasă.

Naziștii continuă să suprime pe adversarii interni, așa că mă întreb cine ar mai putea negocia un eventual armistițiu cu aliații.

Aud că după ukazul comandamentului sovietic de a se depune toate armele, autoritățile noastre ar fi voit să procedeze și la dezarmarea gărzilor comuniste din Aleea Alexandru (Legația Poloniei), dar că rușii s-au opus la această măsură. Plăcută perspectivă...

Astăzi am avut o nouă vizită domiciliară cu un maior, un căpitan și un soldat cu pușcă-mitralieră atâmată de gât, care m-au supus unui întreg interogatoriu asupra funcției, activității, relațiilor mele politice, despre cuferele din casă, despre automobilul pe care nu l-au mai găsit, aparatul de radio cu autorizarea românească în regulă, dar pe care n-o recunosc și pentru care m-au amenințat cu rigorile comandamentului rusesc; poate la nevoie s-ar fi mulțumit - dacă n-ar fi fost mai mulți de față - cu un ceas, un stilou sau o pălărie.

19.9.44. Aliații au cucerit Tilberg și Eindhoven lângă granița belgo-olandeză și Nijmegen pe Rin, aproape de Germania.

Zvonurile cererii de pace germane, persistă: unii o atribuie direct lui Hitler, alții lui Himmler, Goering etc., care vor să se debaraseze de Führer, acesta gândind a se adăposti în Japonia, de unde, prin agenții săi, să încerce a continua conducerea rezistenței în Reich.

La noi, Consiliul de miniștri s-a ocupat de purificarea aparatului de stat (recte, de izgonirea tuturor funcționarilor bănuți de legionarism, antonism etc., ceea ce va duce la o serie de răzbunări personale) și la măsurile de luat pentru cultivarea normală a pământului (ca și cum în starea de teroare actuală când rușii pradă pe mic și pe mare de tot avutul, s-ar mai găsi un țăran să iasă cu plugul, cu carul, cu vitele la munca câmpului.)

Bandele de soldați ruși, hoinărind pe străzi, înghesuți în camioane, culcați pe tancuri cu capul pe-un harbuz, dau impresia mai mult decât oricând, de unor hoarde barbare. O femeie în cizme și uniformă de *porucik*, alăpta la colțul străzii un copil, înfășat într-o față de masă!

Toate ziarele vorbesc de arestarea lui Radu Lecca, banditul care tăia și spânzura pe evrei și le storcea sute de milioane sub cuvânt că le dăruiește Patronajului sau armatei, dar eu l-am întâlnit azi pe stradă, plimbându-se liniștit cu pardesiul pe braț.

Legatia noastră din Budapesta și misiunile din Cluj și Oradea așteaptă de o săptămână în tren într-o stație de graniță schimbul de personal, pe când noi, nici pe cale ferată nici în camioane nu-i putem transporta pe ai lor peste linia de foc a frontului.

În ce privește misiunile noastre din Germania, rușii au admis în fine să libereze personalul german strict diplomatic de la noi pentru efectuarea schimbului, dar vor rămâne arestați în Germania toți românii - studenți, muncitori, persoane particulare, chiar și comisii de recepție - prinși acolo de evenimente.

Aud că rușii ne-au mai cerut 30 oameni politici, printre care Gigurtu și Manoilescu, așa că suntem încă departe de a ne putea considera ca la noi acasă.

Din Londra se anunță că oricare ar fi propunerile de pace germane și ori de la cine ar proveni, ostilitățile nu vor înceta decât atunci când armata germană va fi total înfrântă și Germania în întregime ocupată, pentru a nu se mai repeta ca în 1918, când nemții au pretins că n-au fost învinși, ci că au cerut armistițiul doar din considerente de politică internă.

S-a anunțat azi semnarea la Moscova a convenției de armistițiu cu Finlanda. Din text rezultă o diferență de tratament față de noi, deoarece finlandezii nu s-au aventurat în inima Rusiei, departe de revendicările lor.

Aliații au trimis note de protest Suediei și Spaniei, acuzându-le de continuarea alimentării Germaniei. Trupele aliate sunt la 25 km de Colonia.

La bursa de la noi, acțiunile înregistrează creșteri mari și gramul de aur a trecut de 30.000 lei.

Cu speranța că se va mai îmbunătăți situația, guvernul nostru așteaptă cu nerăbdare sosirea Comisiei interaliate care s-a anunțat peste 2-3 zile, închipuindu-și că un comisar civil ar fi mai de înțeles decât un comandant militar.

22.9.44. Deși înaintarea continuă în nord-est spre Bucovina și Maramureș, de la Toplița în sus, maghiaro-germanii au reușit să intre profund la Beiuș și la Inău, unde luptele sunt foarte îndârjite.

Ca de obicei, ungurii se răzbună pe populația civilă: au arestat pe episcopii români din Ardealul de nord, pe Hațieganu și pe alți intelectuali din Cluj, iar noi, prin radio, am amenințat cu retorsiuni, acordând Budapestei un răgaz de 24 ore.

Schimbul misiunilor române și ungare nu e posibil, căci rușii au refuzat pentru motive strategice suspensiunea de arme, iar propunerea ungarilor de a le trimite simultan în câte o țară neutră, Elveția și Turcia de pildă, nu e realizabilă căci misiunea noastră din Budapesta ar trebui trecută peste teritoriul german, unde ar fi desigur arestată. În plus, rușii refuză categoric remiterea unor germani printre care Clodius, Steltzer etc., pe care îi consideră ca vinovați de război.

Azi vor sosi la noi Comisiile pentru executarea armistițiului și toți ai noștri își pun mari speranțe pe prezența englezilor și a americanilor care vor fi destul de numeroși.

Eu mă tem că dacă vor face ca la Moscova, unde au fost doar personaje mute în fața mercurialei lui Molotov care la fiecare timidă încercare a noastră de protestare, ne închidea gura cu vorba: „Ce-ați căutat la Stalingrad?”, adăugând imediat: „trecem la paragraful următor” - nicio schimbare în bine nu va fi posibilă.

Teama mare e mai ales că în prezența activă, deși tacită a comandamentului sovietic de ocupație, elementele noastre extremiste se vor deda la o propagandă periculoasă ce va avea ca efect alegeri generale premature tot sub ocupație rusească, deci cu rezultatul neîndoios al triumfului comuniștilor.

Zilele acestea sosesc aici Ana Pauker cu vreo 200 diverși experți în propaganda bolșevică. Să ne ferească Dumnezeu de un asemenea rai al Internaționalei moscovite!

Din Lisabona, se zvonește că Churchill ar fi plecat de la Quebec direct la Moscova și că acesta ar fi fost scopul inopinatăi călătorii a lui Eden.

La noi, s-a constituit la indicația guvernului un Tribunal suprem spre a judeca pe vinovații regimurilor de dictatură. Nu se va putea face recurs în Casație împotriva hotărârilor și în acest scop va trebui modificată Constituția pe cale de decret, înaintea alegerii unei reprezentanțe naționale. Ar fi vorba ca și Tătărescu să fie asimilat Gigurților, Antoneștilor, Manoileștilor etc.

În Danemarca, unde a izbucnit revolta și greva generală, nemții au procedat cu extremă violență: lupte de stradă, cadavre de ambele părți și încercare nereușită a trupelor germane de a pune mâna pe familia regală refugiată în castelul Amalienburg, pe care miliția daneză îl apără cu îndârjire.

Printul Charles a fost proclamat Regent la Bruxelles

În Franța continuă arestarea colaboraționiștilor și se anunță și pe cea a savantului Georges Claude, care pare să fi recunoscut a fi lucrat la faimoasele zburătoare V₁. Ca și la noi, ca și în Italia, vor urma perioade întunecate de excese și de răzbunări personale.

În statele baltice, rușii au reluat ofensiva, dar mă întreb dacă acțiunea lor nu se va mărgini la ocuparea exclusivă a teritoriilor revendicate ca aparținând fostului Imperiu al țarilor, deci o coluziune cu Reichul...

Apropierea sârbo-bulgară ia unele prime forme de înfiripare: la Sofia s-a constituit o societate de amicitie, iar la o telegramă de omagiu a primului ministru bulgar, Tito răspunde vorbind de „poporul bulgar” dar de „popoarele jugoslave”, semn precursor al unor intenții de uniune slavă (sovietică) în Balcani. [...]

23.9.44. Aseară s-a anunțat oficial că trupele noastre împreună cu sovieticii au reocupat Aradul. Incursiunea maghiaro-germană fusese însoțită de cumplite acte de barbarie și măcel printre ostașii făcuți prizonieri și prin populația civilă, așa că trebuie să ne așteptăm la multe cruzimi și din partea noastră, mai ales că setea de răzbunare e întreținută zilnic și fătîș prin presă și la radio.

Acum că trupele aliate au trecut Rinul inferior în Olanda și se apropie de malurile sale în Westfalia, se zvonește că guvernul nazist are de gând să distrugă întreaga zonă industrială din Ruhr, după ce vor fi procedat la evacuarea totală a populației din orașele importante.

La Quebec s-a discutat și despre împărțirea Germaniei ocupate în 3 (4) regiuni:

- cea răsăriteană cu Prusia dar fără Berlin, Sovietelor;
- sudul cu Bavaria, Statelor Unite;
- nordul cu zona maritimă, Angliei;
- Renania, eventual Franței.

Fiecare va avea câte un comisar civil și o Comisie mixtă la Berlin.

Pentru Austria, un aranjament similar.

Când se va întâmpla asta, dacă nebunii lui Hitler sunt hotărâți să facă totul praf înainte?

La Sofia, foștii Regenți, Bojilov cu alți miniștri și generali bulgari, ca și misiunea germană au fost arestați de comandamentul sovietic.

Guvernele belgian și finlandez au demisionat pentru motive lesne de înțeles.

La noi la moșie, o așa zisă „pază de poliție” rusească s-a instalat în casă, ia cu jaPCA tot ce-i trăznește prin cap și împiedică să se vândă bob de grâu sau fir de paie din recoltă fără învoirea comandamentului lor, ceea ce practic va însemna că ni se va prăda totul și că vom rămâne cu ogoarele nelucrate și cu muncile de vară neplătite. Când mă duc să reclam comendurii române situația, un ofițer mă sfătuiește discret să-mi pun oamenii să-i bată și să-i omoare pe ruși, căci asta e unicul mijloc de a reacționa. Ce tristețe!...

Nemții anunță că din cauza armistițiului Finlandei, sunt obligați a evacua Estonia și în consecință, Reval a fost abandonat.

Primul ministru ungar Lakatos ar fi declarat - ceea ce îmi vine greu a crede în actualele împrejurări - că din pricina schimbării de politică în România, armata germană nu va mai putea rezista în Balcani și pe linia Dunării și că în consecință, Ungaria va fi silită în curând să ceară pace. Se adaugă că după sondaje încercate la Londra, guvernul maghiar ar fi fost informat că, înainte de a se lua în considerare orice formulă pentru condiții de armistițiu, Ungaria va trebui să reentre în granițele sale din 1918.

Finlanda a declarat război Japoniei; noi în schimb, deși la Moscova anglo-americanii ne-au dat binecuvântarea în același sens, n-am îndrăznit s-o facem de teama rușilor.

Trupele noastre și cele sovietice au trecut granița Ungariei la Arad și au reocupat Beiuș.

26.9.44. După cum era de așteptat, s-a întâmplat și la noi ca pretutindeni în perioade de criză: partidele de ordine dau dovadă de anemică încetineală și de prudentă

pusilaminitate⁵, pe când comuniștii le-au luat-o înainte, formulându-și programul, așa că va trebui să ne așteptăm la o victorie extremistă.

În ce privește pe rușii de la noi, cu toate înțelegerile stabilite cu mareșalul Malinovski, ei continuă a pune piedici de tot soiul reînțepirii unei activități organizate, continuă să prade, să terorizeze lumea, încât nici țărani nu mai vor să-și muncească pământurile Este intenția evidentă de a da peste cap aparatul economic al țării și de a ne împiedica astfel de a executa condițiile de armistițiu și calea sigură de a-și prelungi indefinit ocuparea de fapt a României.

Până atunci, în rândul trupelor lor, bețiile și jafurile ofițerilor, sentimentul unei vieți mai dulci de care nu au avut idee în raiul sovietic, pare să le cam năruie spiritul războinic. Vom avea oare tăria de a rezista moralmente acțiunii de comunizare, chiar în eventualitatea că am fi siliți să facem alegeri sub ocupație?

Speranța tuturor este că, îndată după căderea Germaniei, sau în cel mai rău caz după înfrângerea Japoniei, va izbucni conflictul ruso-american.

Pe front, împingem spre Szeged, obligând pe maghiari să părăsească Clujul fără luptă.

Guvernul a decis să desființeze grupul etnic german: cel mai bun mijloc ar fi hotărârea de a nu mai reprimi pe teritoriul nostru pe toți tinerii sași și șvabi care s-au înrolat în armata Reichului și au obținut cetățenia germană. [...]

Zvon că Pétain s-ar afla în castelul Hohenzollern din Sigmaringen.

Un grup de generali nemți din grupul Ucraina-sud, prizonieri la ruși, face apel către poporul german pentru răsturnarea lui Hitler. Pe de altă parte, Eisenhower a adresat la radio un îndemn lucrătorilor străini din Germania să treacă la acțiune în contra naziștilor. [...]

La noi, discuție între liberali și țărăniști pe de o parte și comuniști cu socialiști pe de alta, pentru a primi în Blocul Democrat de guvernare și pe reprezentanții celorlalte partide, în special pe Guță Tătărescu și pe Ralea, pe care Maniu mai ales, nu vrea să-i admită.

Americanii au stabilit ca La Guardia să meargă în Italia, ca administrator al aliaților.

27.9.44. Trupele ruso-române au depășit în mai multe puncte fruntaria ungară, cu direcția Szeged și Oradea, iar într-un ordin de zi comandamentul sovietic aduce elogii armatei române pentru energica și viteaza colaborare.

Japonezii, atacați tot timpul cu aviația, sunt pe cale să părăsească bazele navale din Filipine.

Letonia este în întregime ocupată de ruși.

Un grav conflict a izbucnit în sânul guvernului, Pătrășcanu acuzând pe ministrul de Justiție de a fi alterat în avantajul colaboraționiștilor pro-germani textul legii pentru epurarea din cadrele aparatului de stat.

---

⁵ frică, teamă, sficiune exagerată (n.ed.)

28.9.44. Am reușit în fine să obținem ca, de la 1 octombrie, să înceteze circulația ruinătoare a rublelor și leilor sovietici, pe care Banca Națională era obligată să-i răscumpere și să-i restituie comandamentului Armatei Roșii în fiecare lună pentru reînceperea unor noi operațiuni. În acest chip ni se storceau mai mulți bani pe lângă cele 300 milioane dolari.

Trupe aliate aerportate au ajuns în Albania pentru a hărțui pe nemții în retragere.

Înaintarea noastră în Ungaria continuă: am ocupat Mako spre Szeged și Elek spre Gyula în direcția Salonta și Debrecen.

După un an de așteptare, Italia are dreptul de a trimite ambasadori la Washington și la Londra grație, zice-se, pledoariei lui Churchill. De altfel, acum italienii dau dovadă de mult mai multă cumințenie: toate partidele politice sunt de acord să amâne marile probleme politice și sociale, până ce se vor putea face noi alegeri, să se abțină de la orice ar putea tulbura acordul comun, să reziste în bloc oricărui atac al forțelor reacționare și să-și controleze presa proprie spre a dovedi armonia în guvern. Cum nu putem lua și la noi acest exemplu!

Am aflat care e sensul conflictului cu Pătrășcanu: înainte de a pleca la Moscova, acesta formulase un proiect de lege pentru epurarea cadrelor, pe care Consiliul de miniștri a dat-o în studiu lui Căpățână, care la rândul lui însărcinase o comisie de magistrați de la Casație pentru o redactare definitivă.

Formula revăzută a fost prezentată în ședința de guvern, care l-a adoptat, dispunând publicarea în *Monitor*. Pătrășcanu fulminează acum că i s-a sabotat proiectul, fie de guvern, fie de ministru, căutând în text argumente care ar justifica scoaterea comuniștilor de la guvernare. Cum însă, atât Maniu cât și Brătianu se tem mai mult de comuniști în opoziție decât lângă ei la guvernare, cabinetul este dispus să facă lui Pătrășcanu toate platitudinile, așa că probabil va pleca Căpățână.

Mi-e frică însă că acum prinzând mișcarea, comuniștii vor abuza de teroarea ce inspiră, făcând un neconținut șantaj asupra partidelor burgheze.

Funcționarii ministerului nostru evacuați la Mehadia care erau readuși în camioane la București, au fost mitraliați pe drum la Hațeg de avioane nemțești: patru din șase camioane au fost distruse, câteva persoane rănite, lăzile cu arhive arse.

Bulgaria a rupt relațiile cu Ungaria.

Regele a făcut declarații presei străine, dar a vorbit cam mult de englezi și prea puțin de ruși; e drept că, deși prezenți, niciunul din gazetarii sovietici nu i-au pus vreo întrebare.

Se aude că astă seară, o delegație maghiară a sosit la Cairo pentru a afla ce condiții de armistițiu ar impune aliații Ungariei.

Odată cu debarcarea aliaților în Balcani și cu ocuparea orașului Tirana, se anunță că trupele lui Tito au ajuns la Belgrad, unde ar avea loc lupte de stradă.

Consilierul de la Casație Căpățână a demisionat din funcția de ministru al Justiției.

Un semn îmbucurător este declarația șefului social-democraților Titel Petrescu, că alegerile generale ar fi o imposibilitate de fapt în vremurile actuale, așa că primele alegeri libere nu pot avea loc decât după încheierea păcii. Până atunci, în perioada de tranziție, guvernul ar putea numi o Adunare consultativă formată din 100 reprezentanți ai partidelor, după exemplul adunării din Alger, care a secondat pe de Gaulle.

Membrii Legației maghiare de la București s-au desolidarizat de guvernul din Budapesta.

30.9.44. La rândul lor și ungurii coloniei din România adresează un apel guvernului maghiar pentru a-i solicita să nu mai maltrateze populația românească din Ardealul de nord. Manifestare de simplă teamă, acum.

Ceea ce este mai interesant este pasajul din discursul lui Churchill care tratează Ungaria destul de prietenește, spre deosebire de Bulgaria și chiar de România și Finlanda. Deci legăturile de familie între cele două *gentries*, mai au importanța lor covârșitoare.

Szeged, Salonta Gyula și Sighet au fost ocupate. Trupele rusești se află la aproape 150 km de Budapesta și speră să ocupe capitala înainte ca ungurii să fi obținut armistițiul. Poate că atunci când vor da de bogățiile princiare ale latifundiarilor unguri, ne vor mai lăsa în pace; sentiment puțin cam laș desigur, însă în aceste vremuri de totală întunecare sufletească, o asemenea reacție e lesne de înțeles.

La noi, în aceste clipe preocuparea de căpetenie rămâne tot intriga politică: mai dinamici decât bătrânii liberali și țărăniști, comuniștii întrețin zăzania în partidele burgheze, alimentând combustia cazurilor Tătărescu și Ralea și atacând totodată, nu persoanele lui Dinu Brătianu și Maniu, ci ale lui Gheorghe Brătianu și ale lui Mihalache și Lupu, care reprezintă acțiunea de viitor a celor două formațiuni.

Aliații au acordat un armistițiu gamizoanei din Calais spre a capitula. Trupele coborâte din avioane în Olanda la Arnhem au avut pierderi mari, căci rezistența germană e încă foarte puternică, ceea ce a îndreptățit pe Churchill să afirme că nu prevede terminarea războiului cu Germania înainte de 1945.

1.10.44. Un nou ultimatum dat Ungariei: dacă nu ne confirmă până astă seară la ora 24 eliberarea prelaților și frunțașilor români din Transilvania de nord, România va aplica la acea oră măsuri de retorsiune. Prea multă răbdare din partea noastră.

În declarațiile lui Eden din Camera Comunelor, care completează discursul lui Churchill, nu se mai pomenește nimica de noi: vorbește doar de bulgari, de polonezi, de francezi, fără a anunța nimic definitiv.

Aastă noapte a capitulat garnizoana din Calais.

Rușii înaintează în Bucovina până la Iacobeni iar trupele noastre au ocupat Reghin și se află la 18 km de Cluj. În Banat ocupă Anina, spre Oravița. Peste Dunăre, rușii au ocupat Tekia și Negotin pe malul sârbesc și se îndreaptă către Belgrad, unde nemții par să reziste.

În acest timp la noi, aprigă luptă surdă între partidele din Blocul Democrat, comuniștii căutând să torpileze pe așa-ziiși burghezi. Uniunea patriotică manifestă pe străzi și în fața Palatului, susținând punctele din programul minimal de guvernare ale comuniștilor, iar liberalii și național-țărăniștii, încercând tot posibilul să nu provoace ruptura, însă nevoind să admită a scoate basma curată pe Tătărescu și pe Ralea.

Se vorbește de demisia celor patru șefi de partide: Maniu, Brătianu, Titel Petrescu și Pătrășcanu și de formarea unui cabinet politic, care în prima sa expresie să fie prezidat de Barbu Știrbei.

3.10.44. Din informații necontrolate, ar reieși că deocamdată comuniștii au handicapul raliei social-democraților la hotărârea liberalilor și a național-țărăniștilor, de a menține fermă poziția lor față de Tătărescu și Ralea. În schimb, s-ar lărgi componența Blocului Democratic prin agreeerea Uniunii Patriotice cu Vlădescu-Răcoasa și a Frontului Plugarilor cu Groza. N-ar mai fi vorba de retragerea din guvern a lui Maniu și Dinu Brătianu, ci discuțiile s-ar mărgini acum la atribuirea portofoliilor.

Liberalii doresc Instrucția publică, comuniștii Justiția și Internele, țărăniștii compartimentele economice iar social-democrații, Munca. Cabinetul ar fi prezidat tot de Sănătescu, sau mai degrabă de Barbu Știrbei, mult mai abil, mai suplu și cu antene spre stânga. În asemenea condiții, Buzel ar rămâne mai departe la Externe; l-a adus pe Filotti ca secretar general în locul lui Davidescu.

Aliații atacă acum la Dunkerque, pregătind ofensiva asupra Reichului cu 3 milioane de oameni.

4.10.44. Aflu azi de la Mihai Popovici că, atacând cu forțe mari și 150 tancuri, nemții și ungurii au recucerit Oradea și ne-au dat îndărăt din regiunea Cluj, unde trupele noastre ajunseseră pe Feleac. Războiul nu este încă aproape de sfârșit, iar aliații n-au cum, dar poate nici dorința, să schimbe atitudinea față de ruși. Ce se va întâmpla în acest timp în țara noastră? Vor avea rușii pofta să împingă la guvern pe oamenii lor, deși aud că nu au prea mare considerație pentru ei, apuciindu-i că încă sunt copii zgomotoși și plini de pretenții?

Cei din grupul Pătrășcanu care cer acum paritate cu celelate partide (câte trei miniștri fiecare) plus câte unul pentru Uniunea Patriotică, Sindicatele muncitorești etc., pe care le consideră ca un fel de antecameră a Partidului Comunist, s-ar mulțumi cu prelungirea actualei stări de lucruri, pe care o socotesc, pe drept cuvânt, haotică (de fapt zăpăceala actuală nu le poate fi de folos decât lor).

Într-adevăr, în timp ce comuniștii atacă plini de dinamism, partidele burgheze dovedesc lașitate și lipsă de coeziune, întocmai ca în Rusia guvernului provizoriu sau în Franța girondină. În ce privește succesiunea la guvern, n-ar putea fi vorba de Barbu Știrbei decât dacă l-ar ruga Maniu, căci și plecarea lui la Cairo sau participarea la discuțiile de la Moscova, le-a acceptat tot datorită prieteniei sale cu acesta.

Întors din Rusia, a făcut raportul direct lui Maniu și n-a vrut să se prezinte în fața Consiliului de miniștri, din partea căruia nu primise de fapt niciun mandat.

Se mai vorbește de un guvern de tehnicieni, uitându-se că până acum, tehnicienii ne-au adus acolo unde am ajuns. Cine să formeze guverul? Un Sănătescu, om de treabă dar cu frica răspunderilor? Alți generali, când bine se știe că în țara asta nu mai sunt decât cei ai regimului Carol al II-lea sau Antonescu? De unde să găsim alții? Și apoi un tehnician ar fi un excelent consilier al unui ministru, dar nu poate avea vederile unui om politic.

„De n-ar fi teama de rușii ocupanți, a adăugat Popovici, n-am avea grijă de comuniști: Regele nu are nici vreun angajament, nici simpatie față de ei, așa că ușor ar fi partidelor burgheze să stăpânescă această minoritate slabă și tulburentă, în ciuda tuturor sutelor de milioane ce le cheltuiește. Căci nu numai prin sate, dar nici în București muncitorii nu sunt cu dâșii. Măcar de s-ar termina războiul cu Germania, încheie dânsul, pentru că atunci s-ar putea spera că anglo-americanii vor începe a-și schimba limbajul față de ruși!” Iată tot ce mi-a zis bătrânul Mihai Popovici, om cu mult mai mult bun simț decât se crede.

5.10.44. Cu toate atacurile aliaților în contra liniei Siegfried străpunsă pe alocuri, acțiunea din Balcani și spre Câmpia Română, înaintarea în Italia și încercările rusești de a ocupa Riga, cu toate neîncetatele bombardări asupra centrelor industriale din Germania - sunt semne neîndoioase că nemții sunt încă tari, că rezistența lor va mai dura încă cel puțin un an, că în interior regimul de teroare a închis gura tuturor și a paralizat orice încercare de revoltă antinazistă.

Cum vom suporta noi aceste luni din ce în ce mai grele, cu o criză economică mereu crescândă, cu trupele rusești de ocupație nesățurate, neastâmpărate și indisciplinate?...

Naționaliștii poloni din Varșovia au fost nevoiți să capituleze, după mai multe săptămâni de lupte în oraș, așa că nemții s-au fortificat în acest punct.

Bova Scoppa mi-a citit un raport al său foarte recent în care face istoricul activității lui Mihai Antonescu: reiese că încă din februarie 1943, acesta insista pe lângă Mussolini spre a-l convinge că partida Germaniei este pierdută, că România ca și Italia trebuie să iasă din alianță și că această inițiativă trebuie luată fără întârziere.

La început, Ducele era cu totul ostil, ceea ce a și provocat alungarea lui Ciano, care își însușise cu entuziasm aceste păreri; mai târziu s-a lăsat și el ademenit și în iunie 1943 a mărturisit lui Ică Antonescu că Italia n-ar mai putea continua lupta, decât încă cel mult două luni. Imediat apoi s-au precipitat evenimentele și Mussolini era arestat.

În privința lui Ică, Bova socotește că dânsul a făcut două greșeli esențiale:

- a dat prea mare importanță rolului de mijlocitor pe care-l putea juca Turcia, bizuindu-și politica pe acești prieteni, ce s-au dovedit a nu avea mare trecere pe lângă aliați;
- s-a preocupat exclusiv de opinia anglo-americană pe care a cultivat-o prin agenții noștri din statele neutre și n-a dat nicio atenție factorului rus, care s-a dovedit a juca rolul precumpănitor în regiunile noastre.

În orice caz, Bova crede că dacă vinovații războiului vor fi judecați de un Tribunal internațional și nu ca simpli prizonieri politici de către oficine rusești, Ică ar avea toate șansele să scape necondamnat.

8.10.44. Comunicatele rusești și aliate pretind că se pregătește pe curând atacul decisiv al Germaniei care să dea nazismului lovitura de grație și să provoace prăbușirea rezistenței germane și terminarea războiului în Europa.

E adevărat că nemții părăsesc Grecia; e adevărat că trupele lor din Balcani sunt amenințate de a nu se mai putea scurge prin Ungaria dacă linia Dunărea-Sava le va fi tăiată; e adevărat că prin ocuparea Pancevo, Belgradul e sortit să cadă și că prin reluarea ofensivei ruse spre Tisa, se va produce evacuarea completă a Transilvaniei de nord.

Deocamdată însă, germano-maghiarii rezistă cu succes la Cluj și spre Oradea; în nordul frontului rusesc, rezistența nemților la Riga încă n-a slăbit; capitularea naționaliștilor poloni de la Varșovia le-a întărit poziția; în apus, cu toate spărurile produse în linia Siegfried, aliații nu par să înainteze spre Colonia și spre Ruhr, iar bombardările masive aeriene n-au reușit încă să provoace mult așteptata revoltă a populației în contra teroarei naziste, mai aprigă decât niciodată.

Pentru toate aceste motive și în scopul menținerii și cimentării coeziunii între aliați, întâlnirea proiectată între Roosevelt, Stalin și Churchill e hotărâtă a avea loc în curând, după terminarea conferinței de la Dumberton Oaks.

La noi, s-a publicat în fine legea pentru purificarea administrației publice. Să vedem acum în ce mod va fi aplicată.

Azi au loc în București mari întruniri, pe de o parte cea a Frontului Unic Muncitoresc, grupând pe comuniști, social-democrați, sindicate și Uniunea Patriotică, iar pe de altă parte a național-țărăniștilor, care după ce au comis greșelile cu acceptarea legionarilor și cu împănarea cu partizanii lor a tuturor posturilor mănoase din societăți germane, vin acum cu programul de supra-licitare față de cel comunist și pentru a nu păstra epitetul de partid „burghez”, declară în oficiosul *Dreptatea* că programul lor agrar din 1929 era mult mai radical, deoarece preconiza exproprierea moșiilor cu începere de la 25 în loc de 50 hectare.

Singur Dinu Brătianu, care nu reneagă caracterul burghez al Partidului Național Liberal, face apel la toate partidele românești pentru ca, urmând exemplul Italiei, să sprijine cu acțiunea lor tot ce le poate uni și să lase de o parte tot ceea ce le desparte, astfel ca să se poată realiza imperativele momentului, adică executarea clauzelor convenției de armistițiu și continuarea războiului alături de aliați.

Atunci când împrejurările vor permite și când consultarea opiniei publice prin alegeri va fi posibilă, vor fi atacate celelalte puncte din programele fiecăruia.

Zvon că Hitler ar fi ordonat împruscarea contelui v. der Schullemburg, ultimul ambasador german la Moscova, care încercase zadarnic să nu pornească războiul contra Sovietelor și care ar fi acceptat portofoliul Externelor în guvernul complotiștilor din iulie.

Printre vreo 2000 colaboraționiști din Franța, s-ar afla Flandin și Peyroutou. În privința membrilor guvernului Laval, mai toți s-ar afla în Germania dimpreună cu Pétain, într-o localitate necunoscută.

Tito se află la Moscova unde Stalin îl primește în audiență.

Situația bulgarilor e tot neclară: trupele lor sunt sub comanda mareșalului Tolbuhin, dar altele continuă să lupte alături de nemți.

Cei mai avantajați dintre noi sunt grecii, al căror teritoriu e ocupat de anglo-americi și al căror guvern, cu Regele în frunte, va pleca în curând din Italia unde se afla refugiat, pentru a se instala la Atena.

9.10.44. La întrunirea de ieri, Pătrășcanu a luat atitudine netă în contra guvernului Blocului Democratic, pe care-l acuză formal de a sabota opera de epurare și declară că examenul la care a fost supus după 23 august, a fost cu totul negativ.

De aceea, cere plecarea acestui guvern (toți dezământații încolonați strigau cât îi ținea gura: „Jos guvernul!”, „Trăiască mareșalul Malinovski!”) și propune tuturor partidelor democratice să-și încadreze activitatea în platforma Frontului Unic Muncitoresc, pentru crearea unui Front Național Democratic.

Social-democrații au vorbit „*a l'eau de roses*”⁶. La rândul său, Maniu a declarat că nu există criză de guvern, ci doar „unele probleme de actualitate acută” care se vor rezolva „grație împrejurării că Providența a dat minte oamenilor”...

Tristă inerție în fața dinamismului agresiv al minorității comuniste.

Comandamentul sovietic găsește ca cale că avem prea multe trupe românești în Capitală, unde n-ar trebui să rămână decât 2-3 batalioane, în timp ce, bineînțeles, gărzile muncitorești sunt înarmate până în dinți. [...]

A murit Wendell Willkie, fostul candidat la președinția USA și secundul lui Roosevelt. Să vedem acum ce va face Dewey.

10.10.44. Comunicatul frontului contra Ungariei e mai bun: trupele noastre au reocupat dealul Feleacului, iar rușii au ajuns la Tisa și la vest de Oradea, de unde se îndreaptă spre Debrecen.

De asemenea, de pe frontul de vest se anunță o străpungere mai serioasă la Aachen, pe unde aliații au început să pătrundă.

Se află că din unitățile Armatei Roșii de la noi, au loc dezertări în masă și cu toate drasticile măsuri represive, fenomenul continuă. Au început cam prea devreme descompunerea, iar nemții sunt încă puternici. Poate și de aceea Churchill, însoțit de Eden

⁶ „mediocru, dulceag”

într-o vizită la Moscova, s-a văzut nevoit la coborârea din avion să declare: „avem mari speranțe să câștigăm războiul, nu însă și certitudinea”.

S-ar repeta deci „*a rebours*”⁷ problema rusească din 1916/1917, ceea ce ar putea avea ca rezultat o nouă mână dumnezeiască pentru noi în privința Basarabiei. *Vedremo!*...

Deocamdată, englezii și americanii sunt îngroziți de ce văd că se petrece la noi și ar fi declarat că în niciun caz nu vor admite un guvern fără Maniu.

Gheorghe Brătianu îmi spune că după efectul zilei de duminică, teama liberalilor și a național-țărăniștilor de a se vedea încălecați de comuniști s-a mai împrăștiat, căci sunt semne că totul se va rezuma poate la manifestări zgomotoase și în vorbe goale: se pare că la adunarea de la ANEF n-au fost decât cel mult 20.000 oameni, aduși cam cu forța de prin fabrici, unde li se spusese că cei ce vor lipsi, vor fi considerați ca trădători. Celor intrați pe stadion, o gardă înarmată le interzicea să părăsească incinta înaintea terminării discursurilor. Să sperăm că va fi așa!...

11.10.44. Știri prevestitoare că Clujul va cădea în curând. Se pare că Maniu e decis să împingă viitoarea graniță până la Tisa, aflând că aliații ar fi hotărâți să reducă Ungaria la zona ținuturilor de pustă. Să nu ne pripim și să nu comitem greșeala de a ne lăcomi, fără a ține seama de faptul că vom îngloba astfel prea mulți unguri, pe când interesul nostru ar fi să ne scuturăm cât mai tare de surplusul de minorități.

De asemenea, ar fi de dorit ca rușii să nu ajungă prea curând și prea ușor la Budapesta, spre a nu da guvernului maghiar puțința să încheie armistițiul, înainte ca noi să ne fi consolidat pozițiile.

În acest timp comuniștii noștri pescuiesc în apă tulbure și căutând să ridice veșnic noi obstacole în calea guvernului, vorbesc acum de acceptarea Partidului Poporului Maghiar, *Madosz*, care a manifestat atât de tardiv desolidarizarea sa de politica Budapestei, la care s-ar putea adăuga și un partid al populației germane, ca și cum rostul poporului român este să ne transformăm aici, în centrul mozaicului european, într-un nucleu de Internațională Comunistă.

Aceiași comuniști au început instigări prin sate pentru înlocuirea primarilor și a consiliilor comunale cu creaturi de-ale lor. Iar atunci când guvernul ia măsurile de a împiedica o asemenea anarhie, urlă ca în gură de șarpe, vorbind de drepturile sfinte ale poporului, consfințite prin proclamația Regelui de la 23 august.

E drept că și guvernul prea s-a codit să înlocuiască aparatul administrativ al lui Antonescu; câteva exemple ar fi produs efectul dorit.

Dreptatea de azi acuză consiliul de administrație al Băncii Naționale de a se fi pretat manevrelor lui Ică, care sub pretextul falacios de a se putea refugia în Elveția cu elita intelectuală a țării compusă din 200 persoane, alese de dânsul spre a susține din străinătate

⁷ „în sens contrar”

cauza României la conferința de pace, a cerut și a obținut 20 milioane franci elvețieni care au fost puse la dispoziția lui Pella la Berna și a lui Miky Dumitrescu la Madrid. Pare cam neverosimil...

Înteruperea din Berlin a legăturilor telefonice și telegrafice între Germania și Suedia, a fost interpretată la Stockholm ca un semn că un nou complot în contra lui Hitler ar fi izbucnit.

De la întrevvedere de la Moscova, transpiră că acolo se discută problema polonă, poate și cea română, ca și chestiunea statelor neutre ale Europei. Oricum, Churchill însoțit de un numeros Stat Major, a venit să pună la punct cu Stalin întreaga serie de probleme dezbătute la Quebec, precum și să obțină acceptul celor convenite la Dumberton Oaks cu privire a faimoasele propuneri pentru menținerea păcii și a securității, pe care guvernul englez le-a și publicat.

Gazetarii englezi și americani de la noi pleacă la Ankara, indignați contra sovieticilor care îi împiedică să-și trimită rapoartele. De la dâșii află că tot materialul de război trimis de Statele Unite, nu are nicio piesă de schimb, așa că numărul mașinilor scoase din uz și ajunse fier vechi e considerabil.

12.10 44. După ocuparea Clujului, cei patru șefi de partide din guvern au făcut declarații, dintre care Titel Petrescu găsește de cuviință să nu spună niciun cuvânt de Rege și termină zicând: „Trăiască România democratică! Trăiască socialismul!”, pe când Pătrășcanu renunță la orice soi de vivat și termină cu pumnul strâns, cerând să fie necruțători față de hitleriștii din afară și de cei dinăuntru.

Sub presiunea comunistă, guvenul a adoptat unele legi pentru urmărirea celor ce au făcut parte din cabinetele dictatoriale, începând cu 1938. Aceasta a provocat demisia generalului Potopeanu, care a cerut să fie arestat ca făcând parte din această categorie. S-ar putea ca gestul său să producă o simplă remaniere în loc de plecarea întregului guvern, așa cum o cere Pătrășcanu.

Ca știre senzațională: a fost arestată Veturia Goga la Sibiu și mai mulți agenți din Transnistria, în frunte cu banditul Gherman Pântea ce fusese dat afară de liberali de la primăria Chișinău ca hoț și apoi numit de Antonescu primar la Odesa.

Rușii împing la Debrecen și provoacă panică la Budapesta, de unde lumea începe să fugă.

În nord, trupe sovietice înaintează spre Memel și Libau, iar în vest, garnizoana din Aachen deși somată, refuză să se predea.

Legăturile telefonice între Berlin și Stockholm au fost reluate și călătorii sosiți în Suedia din Germania, afirmă că acolo este liniște.

Primul ministru polonez Mikolayczyk a fost invitat la Moscova pentru convorbiri.

Banca Națională recunoaște că a dat 20 milioane franci elvețieni, nu însă lui Ică, ci ministerului Afacerilor Străine, la cererea Finanțelor.

Nu este „*bonnet blanc*”, ci este „*blanc bonnet*.”⁸

13.10.44. În timp ce Stalin felicită victorioasele Armate Roșii care au cucerit Clujul, Szeged și Oradea, conflictul deschis între partidele de stânga și cele așa zis burgheze este mai violent decât oricând.

Găinarii urlă pe stradă: „Jos cu Aldea!”, după ce Pătrășcanu strigase în Consiliul de Miniștri „Jos cu Căpățână!”, iar acum consiliul Frontului Național Democrat, invitând pe liberali și pe național-țărăniști să se integreze, declară în România Liberă că va cere Regelui formarea imediată a unui nou guvern din toți reprezentanții Frontului, adăugând că e pregătit a-și asuma răspunderea și fără eventuala participare a celor două partide menționate.

Cu această formulă, comuniștii, social-democrații, Uniunea Patriotică, Frontul Plugarilor și sindicatele unite sunt convinși că-și vor conserva majoritatea, fără a voi să admită că majoritatea lor e o glumă de prost gust, când știm bine ce reprezintă de fapt aceste formațiuni.

De ieri au început arestări ale principalilor actori din perioada Antonescu și din cea imediat anterioară: Gigurtu, Manoilescu, Valer Pop, Marinescu, Panaitescu, Budișteanu. Se mai vorbește și de unii generali.

S-a dovedit că mobilierul Legației URSS fusese împărțit „frățește” între doamnele Patronajului: Veturia Goga, Maria Mareșal, Șteflea, Barbul.

Cauza adevărată a demisiei lui Potopeanu este cererea comandamentului rus de a fi pus și el sub anchetă, deoarece după scoaterea lui Alexianu a fost și el un timp guvernator al Transnistriei. Rușii precizează că nu e nimic înjositor ca un membru din guvern să fie anchetat și că dacă i se dovedește nevinovăția, situația sa va deveni de la sine, cu atât mai strălucită.

Bulgaria a semnat alaltăieri convenția de armistițiu cu Uniunea Sovietică.

Atentat neizbutit contra lui Goebbels în Renania.

Comunicatul sovietic anunță că în Jugoslavia, cu concursul trupelor lui Tito, a fost tăiată complet legătura armatelor germane, izolând acolo șase divizii în nord și 16 în sud.

La Atena au loc lupte de stradă între naționaliștii greci și trupele germane, în timp ce detașamente britanice înaintază spre oraș.

Portugalia a anunțat și ea că nu va acorda azil vinovaților germani de război, astfel că n-a mai rămas pe lume decât Argentina, unde se pare că sosesc neîncetat refugiați naziști sub nume deghizate, aducând cu ei mari sume de bani.

14.10.44. Oștile stau astăzi față în față: reprezentanții Frontului Național Democrat au specificat în audiența de ieri de la Palat că în noul guvern ce propun, cele patru partide din fostul Bloc ar avea un număr egal de mandate, la care s-ar mai adăuga câte un ministru

⁸ „ce mi-e Rada baba, ce mi-e baba Rada”

sau subsecretar de stat pentru fiecare din grupările lor anexe, ei asigurându-și astfel o majoritate permanentă de trei voci în sânul cabinetului.

Maniu, dimpotrivă, declară că e gata să ia parte la un guvern de colaborare națională cu partidele ce au semnat protocolul din 20 iunie 1944 (ignorând deci grupările anexe); dar că în caz de refuz al unora, e gata să-și asume răspunderea, singur sau împreună cu cei ce vor să continue colaborarea pentru rezolvarea gravelor probleme ale momentului, și anume:

1. executarea armistițiului;
2. continuarea războiului;
3. menținerea ordinii;
4. buna gospodărire a țării;
5. purificarea aparatului de stat;
6. sancționarea vinovaților;
7. dezarmarea gărzilor (aici este șah la extremiști.)

Regele va primi azi pe Maniu și pe Dinu Brătianu, dar a sfătuit pe frontiști să se înțeleagă cu celelalte partide.

Cum însă până aseară partidele burgheze n-au dat niciun răspuns, consiliul FND se va întruni astăzi spre a fixa propuneri concrete pentru alcătuirea noului guvern de coaliție democratică...

Ministrul de Interne, generalul Aldea, acuzat ca legionar, ca hitlerist etc., expune într-un interview publicat în presă, activitatea sa trecută și prezentă.

Au mai fost arestați: generalul Șteflea, foștii guvernatori ai Bucovinei și Basarabiei, apoi Nichifor Crainic și Ilie Rădulescu.

Pe front, trupele noastre au ocupat Huedin și regiunea Oradea, iar rușii se luptă să ocupe Debrecen, iar în sud au ocupat Subotica și Smederevo, izolând astfel tot mai mult Belgradul.

Riga a fost cucerită de sovietici care atacă acum granița Prusiei orientale pe un front de peste 200 km.

Acțiunea patrioților greci, ajutați de flota britanică, a eliberat Atena și Pireu.

Prin întvederea de Gaulle-Lebrun, se încearcă anularea totală a regimului Pétain, argumentându-se că președintele Lebrun, reales în 1939, își va putea relua mandatul pe care să-l continue legal până în 1946, fără nicio notificare șefilor de Stat străini și putând așadar să încredințeze generalului de Gaulle formarea guvernului, fără vreo altă formalitate constituțională.

Generalul Mihail a fost înlocuit la Statul Major prin generalul Rădescu, fiind numit inspector al Infanteriei. Cauza plecării ar fi o încercare a sa de punere la punct mai precisă a lucrurilor care n-a fost pe placul rușilor, cărora le convine să schimbe vorba după cum bate vântul.

15.10.44. Se pare că tot din cauza rușilor n-a putut avea loc Marea adunare național-țărănistă de la cinematograful Scala, sub cuvânt că ar împiedica reprezentarea unui film sovietic, dar în realitate de teama că manifestația ar fi întunecat-o pe cea de la stadionul ANEF a grupărilor comuniste.

Iată probe evidente că, în ciuda cuvântului dat, rușii își bagă codița în bucătăria noastră internă, în mod special codița fiind Ana Pauker, prepusă a Sovietelor la cenzurarea țării, și care ne iubește, cu motive, ca sarea în ochi.

După ocuparea Gherlei și a Dejului, înaintarea ruso-românilor dincolo de Zimbor și de Hida, luarea Năsăudului, după intrarea trupelor jugoslave în Belgrad și la Niș și cu convingerea că bătălia de tancuri din câmpia ungară e pierdută dinainte - Horthy a anunțat azi la radio poporul maghiar că s-a hotărât să ceară aliaților armistițiul și să renunțe la alianța cu Germania (să vedem dacă și nemții vor renunța atât de ușor la alianța cu Ungaria, socotită a fi ultimul bastion al rezistenței hitleriste).

Reuter găsește însă, pe lângă cuvântul Regentului care cere să înceteze imediat orice acțiune militară a honvezilor, și ordinul Statului Major care declară că aceasta constituie un act de duplicitate și că trupele maghiare vor continua lupta până la stabilirea și acceptul termenilor armistițiului.

Delegația bulgară pentru armistițiul a plecat la Moscova, unde au loc convorbiri importante între Churchill și Stalin cu privire la soarta Poloniei. Este evident că, până se va mai întoarce roata, noi, bulgarii și polonii suntem lăsați cu totul pradă rușilor (ce va fi cu unguni?)

Cât de avantajați sunt grecii și sârbii, care par a fi căzut în lotul britanic!...

16.10.44. Se pare că înțelegerea în sânul Blocului s-a putut totuși realiza, păstrându-se raportul 4, 4, 2, 2 și adăugându-se încă trei subsecretariate de stat pentru Vlădescu-Răcoasa, Bagdasar și Groza (acesta din urmă fiind pare-se, câștigat de partea lui Maniu).

De câteva zile *Universul* și-a încetat apariția; s-a spus că ar fi datorită cererii rușilor, supărați că a apărut anunțul mortuar al fiului Mariei Mareșal. E un simplu pretext; în realitate mi se afirmă că redacția ar fi fost ocupată cu forța de Uniunea patriotică, care vrea să cumpere ziarul, pentru a-l transforma într-un organ de presă propriu și împiedecându-i apariția, să-l convingă pe Lugoșianu de a înceta rezistența.

Guvernul nu îndrăznește să intervină. Triste vremuri!...

În urma hotărârii Regentului, unitățile lui Himmler au năvălit în Ungaria cu toate forțele disponibile din Austria, l-au arestat pe Horthy, instalând un guvern progerman.

La Belgrad, în schimb, guvernul Nedici a dispărut.

17.10.44. După încercarea neizbutită de a rupe cu nemții și de a cere armistițiul, după dispariția fiului său trimis poate ca emisar pe lângă aliați, Horthy și-a prezentat demisia din demnitatea de Regent „pentru a face posibilă concentrarea tuturor energiilor țării spre o

cât mai viguroasă continuare a războiului alături de Germania" și a fost înlocuit prin Szalasi, președintele „Crucilor cu săgeți” care a și format noul guvern.

Sunt semne probabile de tulburări în Ungaria.

Trupele noastre sunt la Jibou și în apropiere de Zalău.

18.10.44. După speranțele spulberate ale unui guvern de concentrare cu Sănătescu sau ale unui cabinet prezidat de Știrbei, după anunțarea înțelegerii între partide cu proporția inițială păstrată pentru miniștri, aud acum de refuzul național-țărăniștilor și al liberalilor, de demisia din guvern a lui Pătrășcanu și a lui Titel Petrescu și de propunerea stângii de a alcătui totuși un cabinet sub presidenția lui Petru Groza, reprezentantul Frontului Plugarilor (care între noi fie vorba, e omul lui Maniu și mare magnat rural cu feciori care servesc în livrea).

Internele și Finanțele sunt acordate țărăniștilor, Sănătatea și Economia liberalilor, Justiția și Agricultură comuniștilor, Munca și Educația social-democraților, Comunicațiile sindicatelor unite, Propaganda Uniunii Patriotice, lăsând Externele și Războiul pe seama specialiștilor.

Cele șase subsecretariate sunt împărțite, câte unul fiecărei formațiuni. Sigur că propunerea nu va fi acceptată, orice combinație fiind o cârpeală ce doar prelungește agonia Blocului.

În Transilvania s-a ocupat calea ferată de la Vișeu spre Cehoslovacia și în direcția Baia Mare.

Mărturisirile guvernului german arată acum că, în august 1940, Horthy fusese cu totul nemulțumit de dictatul de la Viena, că vroia întreaga Transilvanie și cu mare greu Berlinul l-a oprit să nu ne declare război. Astăzi probabil că Hitler nu i s-ar mai împotrivi dacă ar putea cucerii chiar și toată România.

Matei Ghica, Racotă, Hurmuzescu și Auschnitt au fost achitați de condamnarea la moarte.

Sindicatul ziaristilor a publicat o primă listă de epurați din presă, cuprinzând pe Stelian Popescu, Pamfil Șeicaru, Nichifor Crainic, Ilie Rădulescu, Romulus Dianu, Mircea Grigorescu, Ciuceanu, Titeanu etc. Stelian Popescu e acuzat pentru articolul publicat în *Universul* din 6 septembrie 1940 sub titlul „Iată-!” împreună cu fotografia lui Ion Antonescu.

De câteva zile circulă aici zvonul surprinzător despre Carol, care de la Lisabona ar fi ajuns la Moscova, unde a văzut pe Stalin și pe Churchill și de unde va veni la București să pună ordine în spirite și să dea țara pe mâinile lui Maniu și Brătianu. Vrabia mălai visează și calicul, praznicul...

19.10.44. Criza politică continuă: Maniu e demisionar, Dinu Brătianu pe-aproape, iar guvernul, cu toate protestările stângii care îl consideră căzut, declară că va rămâne la cârmă până ce discuțiile dintre partide vor ajunge la un rezultat pozitiv. Intransigența lui Maniu face imposibilă formula Groza, ca și proporția cerută de comuniști. De altfel, tot

intransigența sa împiedică reîntrirea la liberali a lui Tătărescu, care acum e nevoit să joace periculoasa carte Carol.

Optimiștii pretind despre comuniști că vor obosi cu urletele neîncetate și exagerările din presa lor, care cu cât devin mai violente, cu atât provoacă deziluzii printre partizani. Se mai spune că Moscova preferă să aibă a face în România cu un guvern burghez, care va prezenta totdeauna seriozitate și statomnicie.

Stând de vorbă cu Pătrășcanu, Savel Rădulescu are impresia unui om potolit, care își dă seama că unele puncte din program sunt neexecutabile azi (printre altele, reforma agrară); sunt însă în jurul său elemente dezvățate care împing spre ton extremist și, dorind să pescuiască în apă tulbure, provoacă preținse scandaluri cu legionarii lui Maniu (o mare greșeală comisă de el la început), care, în ziua ocupării Clujului, strigau în fața statuii lui Mihai Viteazu: „Trăiască Horia Sima”.

Trupele ruso-române au ocupat Valea lui Mihai, Sighet și trecătorile spre Cehoslovacia, unde au dat mâna cu patrioții ruteni.

În Ungaria haosul crește, mișcări revoluționare pe străzile Budapestei, iar Horthy s-ar afla internat într-un castel din sudul Germaniei.

Universul a repărut azi, prezentând scuze în chestiunea publicării prin inadvertență a *faire-part*-ului morții fiului Mariei Mareșal.

21.10.44. Trupele ruso-române sunt aproape de Satu Mare și de Carei, așa că mai toată Transilvania e din nou în mâinile noastre. A căzut și Debrecen dar și Belgrad, așa că nemții se retrag la nord de râul Sava

La Atena s-a instalat guvernul Papandreu și urmează un referendum pentru a vedea dacă regele George mai este dorit în Grecia.

A căzut în fine și Aachen, în care o mână de nemți mai rezista cu disperare.

A fost cucerit Petsamo și rușii împing spre Vardö.

Americanii au debarcat pe o insulă în Filipine și Roosevelt a promis solemn independența completă a populației locale după război.

A luat sfârșit la Moscova conferința anglo-sovietică cu promisiuni și cuvinte calde pentru polonezi, - dar fără niciun indiciu de soluție practică, - și cu declarații de înțelegere asupra problemelor din sud-estul Europei. Vorbit-au și de noi?...

Aici, după invective homerice și amenințări pe stradă, guvernul continuă să guverneze și fără exteremiști, ceea ce îi va convinge poate să cadă la o împăciuală. Pentru completarea ministerelor vacante, se ventilează numele lui Victor Bădulescu, Ion Christu și un magistrat de la Casație. Unii se bucură, gândind că aceasta înseamnă o evidentă susținere din partea aliaților occidentali, căci altcum, Regele n-ar fi îndrăznit să ia o atare atitudine de intransigență.

23.10.44. Preliminând completa eliberare a Transilvaniei până în câteva zile, guvernul a hotărât să sărbătorească solemn acest eveniment în ziua de 26 octombrie. Nu ne-om fi grăbit oare?

După terminarea conferinței de la Moscova, comunicatul oficial care se ocupă în special de Polonia și de sud-est (Bulgaria și Jugoslavia), dovedește că dificultăți serioase mai subzistă încă până la o deplină înțelegere. *Pravda* nu se sfiește, în comentariul său, să acuze guvernul emigrat polonez de toate relele și să pretindă pe față „emanciparea poporului polonez de sub jugul proprietarilor feudali”.

S-ar părea că în ce privește România, englezii și americanii au hotărât să nu lase liber jocul comunist de sub oblăduirea sovietică. [...]

În declarațiile sale de sâmbătă, Roosevelt a atacat pe democrații care au susținut politica antimilitaristă, antisovietică și izolaționistă a Statelor Unite și a afirmat că după pedepsirea vinovaților germani, nimeni nu se va gândi să reducă la sclavie poporul german, dar că el va avea de urcat un drum greu pentru a-și merita locul în concertul mondial și că, în acest scop, va fi scutit, - „sperăm pe vecie”, - să mai aibă de cărat și o grămadă de tunuri.

Deși realegerea sa ca Președinte o consideră sigură, el nu se așteaptă însă a obține mare majoritate de voturi față de Dewey.

Guvernul britanic, alături de cele american, canadian, australian și sovietic, au anunțat oficial recunoașterea guvernului provizoriu francez al generalului de Gaulle.

25.10.44. Trupele ruso-române se grăbesc a cuceri restul încă neocupat din nord-vestul Transilvaniei, pentru a nu ne da de rușine cu prilejul serbării de eliberare. La nord de Debrecen, rușii au ajuns la Nyiregyhaza și s-ar putea ca resturile de trupe germano-ungare de la Satu Mare sau Carei să nu se mai poată retrage prin drumurile de munte ale Slovaciei. de la Szolnok la Budapesta mai sunt doar 120 km.

În nordul frontului sovietic, luptele se dau acum pe teritoriul Prusiei orientale: Tilsit, Wirballen, Suwalki etc. iar la Eydkuhnen a fost numit primul comandant-guvernator rus de pe teritoriul german. Se anunță că ofensiva va porni acolo și din sud, precum și în regiunea Varșoviei.

La noi, negocierile între partide continuă fără vreun rezultat concret deocamdată și este din nou vorba de cârpeală a cabinetului sub președinția generalului Rădescu, șeful de Stat Major.

Azi la amiază s-a anunțat amânarea serbărilor de mâine din Transilvania. Minteă moldoveanului, cea de pe urmă...

Aflu pe cale particulară, că un grup de vreo 12 studenți s-a pornit la Cluj pe răzburări lipsite de demnitate, între altele, a da foc cărților în limba maghiară, ceea ce e cel puțin o insultă adusă civilizației; ca rezultat, au fost arestați de ruși pe motivul că au comis crime în contra ungarilor. Ce rușine! Ne-am dat iarăși în petic, pentru a da prilej ungarilor să ne trateze de sălbateci, iar rușilor - de a ne face educație...

26.10.44. Aseară s-a anunțat terminarea operațiunilor din Transilvania, prin ocuparea orașului Carei și continuarea luptelor pe teritoriul Ungariei.

În Camera Comunelor, guvernul a declarat că n-au avut loc negocieri și că nu s-a stabilit nimic concret până după terminarea războiului cu privire la împărțirea unor zone de influență în Balcani între englezi și ruși.

Circulă zvonul că până mâine se va constitui noul guvern cu participarea tuturor partidelor, prezidat de Rădescu. Aflu de la Mihai Popovici, vesel, că de astă dată comuniștii au cam rămas cu buza umflată, fiindcă la Moscova s-a recunoscut greșeala comisă față de partidul lui Maniu, când, printr-o odioasă inducere în eroare, s-a crezut că întrunirea de acum două săptămâni ce a fost împiedicată să se desfășoare, fusese organizată de legionari!...

Sub presidenția agreatului general Rădescu, se pare că se va forma cabinetul cu patru liberali, patru național-țărăniști și șase frontiști, Internele fiind rezervate persoanei neutre a președintelui de Consiliu, iar Externele, Războiul și Comunicațiile, unor specialiști. Gărzile vor fi dezarmate.

În campania de două luni în Ardeal, am pierdut 65.000 morți, răniți și prizonieri, adică echivalentul a vreo șase divizii. Cât vom mai sângera până la terminarea războiului?

În Filipine, japonezii sunt pe cale să piardă o mare bătălie navală și debarcărilor americane continuă.

Se pare că nemții au deportat în Germania aproape 25.000 români. Le-am dat de știre că dacă nu ni se înapoiază toți cei reținuți acolo, indiferent din ce motive, vom proceda la retorsiuni.

27.10.44. În discursul său de azi, referindu-se la problemele statelor mici din Balcani (Grecia, Jugoslavia, Bulgaria, România și Ungaria), Churchill declară că nu crede că există „pericol imediat ca efortul de război să fie slăbit de divergențe de politică sau de doctrină...”. Deci, viitorul...

29.10.44. Aseară s-a semnat armistițiul cu Bulgaria.

Azi întrunirea național-țărăniștilor la sala Aro, unde Maniu a declarat comuniștilor și social-democraților că nu va urma pe calea lor de doctrină extremistă, așa cum a declarat și tinerilor legionari în 1935, căci și unii și alții vor să aplice la noi, formule nedigerate de prin alte țări. A pronunțat exclusiva împotriva lui Tătărescu, care la 28 mai 1940 a semnat împreună cu Urdăreanu convenția de robire a țării în fața Germaniei, ceea ce a constituit primul și cel mai important act de trădare, pe lângă toate celelalte care au urmat. A făcut elogiul Regelui și al liberalilor și a întins o mână de colaborare tuturor partidelor care vor să lucreze acum pentru consolidarea țării și rezolvarea practică a problemelor urgente, fără a mai pierde vremea cu filozofarea doctriinelor, pentru care n-avem nici răgaz și nici pregătirea necesară.

31.10.44. În convenția de armistițiu semnată de Bulgaria, nu s-au impus contribuții sau despăgubiri de război ca nouă, însă se prevede că trupele sovietice vor îngloba armata bulgară sub comandamentul lor .

Încolo, jaf ca și în țara noastră și chiar mai exagerat după cum mi se spune, așa ca, în scurtă vreme, poporul să fie adus a cere acceptarea destinului său în marea familie sovietică. Ca început, limba rusă e obligatorie în învățământ, iar studiul religiei este scos din programele școlare.

La noi, actele de banditism ale bezmeticilor ruși continuă, iar guvernul e silit a hotărî că Regele nu mai are drept de grațiere a celor condamnați pentru crimă în contra trupelor unei puteri aliate (recte: caz de legitimă apărare față de violențele rusești.)

Astăzi se va constitui, în fine, noul cabinet, dar tot sub presidenția lui Sănătescu cu șase miniștri și trei subsecretari de la frontişti, cinci miniștri țărăniști și patru liberali, cu diverșii subsecretari de stat. Treaba merge însă greu cu repartizarea portofoliilor, mai ales Internele, așa că mă tem că până la urmă iar se împotmolește lotca. Aud că în acest caz, Regele ar recurge tot la un guvern de tehnicieni prezidat de Rădescu, dar și acesta n-ar fi decât o soluție *in extremis* sortită unei grabnice reluări a conflictelor, demonstrațiilor și pertractărilor.

După cum arată americanii, ultima luptă navală din Filipine, a fost un adevărat dezastru pentru flota japoneză, care a pierdut 24 vase cu 200.000 tone și peste 30 avariate.

Cerând prorogarea Parlamentului, Churchill spune că nu se poate aștepta la terminarea războiului cu Germania înainte de șase luni și cu Japonia de încă 18 luni. Îndată după înfrângerea Germaniei va cere dizolvarea Parlamentului și noi alegeri.

Cei doi candidați americani Roosevelt și Dewey își vor termina campania electorală prin câte un discurs la Boston. Alegerile vor fi la 7 noiembrie și toți sorții sunt în favoarea lui Roosevelt.

Rușii au ocupat Kecskemet la 80 km de Budapesta.

Regele este informat că Pătrășcanu cu acoliții săi urmărește răsturnarea Monarhiei și înglobarea țării în Uniunea Sovietică. De aceea va face tot posibilul să nu se dea pe mâna Frontului. Observatorii englezi și americani din comisia de armistițiu, care văd ce se petrece și ce ni se pregătește, au ordin să nu spună niciun cuvânt.

Se presupune că aliații pregătesc acuma debarcarea în Norvegia. Trygve Lie, ministrul de Externe norvegian a sosit la Stockholm, în drum spre Moscova.

2.11.44. După quasi-ruptura și încetarea oricăror convorbiri între șefii celor două grupări opuse, acum se pare că din nou se va cârpi colaborarea, prin prezența în guvern ca vicepreședinte a lui Petru Groza, agreeat de frontişti ca al lor și considerat de ceilalți, drept amic personal al lui Maniu. Așa că azi sau mâine s-ar putea forma un guvern Sănătescu combinat *pro forma* din toate culorile politice.

Guță Tătărescu a reacționat ieri împotriva acuzațiilor lui Maniu, susținând că n-a semnat niciun act cu Fabricius la 28 mai 1940 și afirmând că vinovații nu sunt cei care în iunie 1940 n-au îndrăznit să se opună ultimatumului sovietic, ci cei care în 1941 au împins la război, susținând că trebuie „să luptăm până la Nistru”. A amenințat că va publica numele celor ce au semnat memoriul adresat lui Antonescu în acest sens.

Ieri noapte, aviația germană a atacat garile din Arad și Timișoara.

Guvernul român a rupt raporturile cu Japonia, după ce ezitase atâta vreme, ca să nu supere Sovietele, deși Finlanda, într-o poziție identică, n-a pregetat s-o facă imediat.

Englezii au ocupat Salonic, după ce au eliberat Grecia aproape în întregime.

În Camera Comunelor, Richard Law a declarat că Bulgaria n-a fost recunoscută ca stat beligerant. Noi am fost?

3.11.44. Eternizatul *imbroglio* guvernamental pare să fi ajuns în faza finală:

Frontul va avea șase departamente, printre care Justiția lui Pătrășcanu și Agricultură la Gheorghiu Dej, iar la Minorități dr. Bagdasar (probabil spre a le extirpa encefalul). Țărăniștii și liberalii au nouă departamente cu Mihai Popovici la Economie, Penescu la Interne, Puiu Romniceanu la Finanțe, Bebe Brătianu la producția de război, Danielopol la Sănătate. Groza ar intra fără portofoliu, la fel cu Maniu și cu Dinu Brătianu, iar Niculescu-Buzești și Racoviță, și-ar păstra posturile, ca oameni ai Regelui.

De la Kecskemet, rușii au ajuns până la 25 km de Budapesta unde e panică și revoluție (?).

Englezii au debarcat în mai multe puncte pe coasta Dalmației, iar pe frontul de vest în insula olandeză la Walcheren, la sud de Rotterdam. Se pretinde că în curând începe în vest o mare ofensivă, dar lucrurile merg încă greu, nemții nefiind încă aproape de prăbușire.

4.11.44. Astă noapte, avangărzile rusești au intrat în Budapesta, iar acum au loc violente lupte de stradă. Noi luptăm alături de ruși între Tisa și Dunăre.

În interior treburile merg greu: după spusele Frontului, guvernul nu se poate forma din vina lui Maniu, iar comandamentul sovietic ne acuză că sabotăm voita convenția de armistițiu și ne dă un soi de ultimatum. Această lovitură organizată de ruși este pentru a ne sili în cel mai critic moment, să formăm un guvern frontist agreat de ei. Cum vom mai ieși din această încurcătură?!...

Sub presiunea amenințării sovietice și a celei frontiste, s-a format guvernul Sănătescu, având pe Groza vicepreședinte, Pătrășcanu la Justiție, Vișoianu la Externe, dar fără persoanele lui Maniu, Dinu Brătianu și Titel Petrescu. Cuprinde șase frontiști, câte patru liberali și țărăniști. Cât va dura?

Se așteaptă ca la 11 noiembrie, Churchill și Eden să-l viziteze pe de Gaulle la Paris.

5.11.44. Polemică între comuniștii care acuză pe Maniu de a tot fi pus bețe în roate pentru alcătuirea guvernului și țărăniștii care denunță reaua credință a frontiştilor. Probabil

că persoanele de mână a doua intrate din partea țărăniștilor și a liberalilor, dovedesc puțina încredere în viabilitatea acestei combinații.

Trupele sovietice intrate în Budapesta înaintează din cartier în cartier, iar rezistența germano-ungară se concentrază la Buda, în timp ce guvernul s-ar fi refugiat la Viena.

Cu toată colaborarea de arme româno-sovietică, comandamentul rus ne pretinde să demobilizăm trupele de pe tot cuprinsul țării, spre a intensifica astfel contribuția noastră pe front până la 12 divizii și a facilita financiarmente sarcinile României ce decurg din convenția de armistițiu, păstrând la interior doar forțe de poliție. O asemenea măsură pregătește vădit predarea totală și îngenunchierea noastră față de politica cotropitoare a Moscovei.

De altfel, atât în Moldova cât și în Transilvania, rușii organizează unde pot entități roșii, care se declară independente de regatul României (cazul prefectului de Bacău) sau dau ajutor comuniștilor unguri, care prinzând mișcarea, luptă pe această cale în contra elementului românesc și proclamă Universitatea Stalin în clădirea mare, obligând pe cei câțiva români să se adăpostească în vreun biet local mizerabil.

După matură chibzuință, guvernul elvețian a adresat URSS un memorandum în vederea stabilirii relațiilor diplomatice, însă Sovietele disprețuind acest gest, refuză propunerea declarând pe elvețieni ca inamici.

6.11.44. Vișoianu s-a prezentat ieri la Minister, spunând că vine pentru scurtă vreme, așa că în mod oficial se recunoaște caracterul provizoriu al acestei combinații de guvernare, iar țărăniștii adaugă: „negocierile între partide trebuie reluate cu tot calmul, pentru a da țării advăratul guvern cu democrați încercați și cu experiență”.

lată deci motivul prezenței dublurilor liberale și țărăniște.

Pe de altă parte, rușii continuă să ne amenințe, spunând că armistițiu care nu e un contract, trebuie aplicat în bloc și că neaplicarea unora din clauze, ne va exclude de la beneficiul eliberării Transilvaniei de nord.

lată dar și explicația comportării rușilor, care, cu rea credință desigur, caută să ne scoată pe noi unici vinovați.

7.11.44. Buzel, acuzat de Pătrășcanu în plin Consiliu de miniștri a fi „fascist deghizat”, dimpreună cu Ionel Stircea, au fost nevoiți să demisioneze, ca nefiind pe placul Frontului. Aceasta dovedește că Regele care afirmase o atitudine fermă, se lasă astăzi intimidat de extremiști. Cât va dura un asemenea guvern?

Chiar șchiopătând, este evident că e mai bine să-și prelungească existența firavă, decât să alunecăm în prăpastia unui guvern comunist.

Christu împreună cu toți membrii din comisia de armistițiu au demisionat în urma protestului semnat de Vinogradov, arătând într-un memoriu câtă rea-credință este în acuzațiile rusești, care susțin că prezentăm liste eronate sau incomplete, pe când în realitate, nu prezentasem încă nicio listă, termenul lor fiind la 15 noiembrie.

În schimb, rușii fură pe față toate instalațiile societăților petrolifere, în mare parte cu capital american, iar reprezentanții acestora au ordinul expres de a nu face niciun fel de opoziție, desigur până când vor mai avea nevoie de ruși pentru înfrângerea Germaniei. Vom rezista până atunci ca să-i ținem cu zăhărelul prin guverne de rezistență pasivă?

Mihai Popovici îmi spune că, deși are speranțe că guvernul ar putea dura, ar fi preferat să-l vadă prezidat de Maniu, care în această calitate să plece la Moscova pentru a pleda cauza României. El recunoaște sămburele de adevăr al tezei comuniste în polemica avută, căci cu adevărat Maniu acceptase la început vicepreședinția lui Groza, nedând răspunsul unei contra-propuneri cu un al doilea vicepreședinte decât după intervenția consilierilor săi. Aceștia i-au arătat primejdia ruperii echilibrului de forțe în cazul absenței lui Sănătescu de la vreo ședință de Consiliu.

În împrejurările de azi și de teama unor mișcări de stradă extremiste, Popovici spune că ar fi preferabil să nu întârziem prea mult alegerile generale care, acum, mai pot asigura o majoritate partidelor de dreapta.

În privința lui Stircea, Popovici mi-a destăinuit că acesta, închipuindu-și că va putea domina pe Rege, începuse a înjgheba un sistem de camarilă în jurul său, lucru despre care și Maniu îi atrăsese atenția Suveranului, așa că de vreo 3-4 săptămâni raporturile sale cu mareșalul Palatului nu mai erau dintre cele mai cordiale, obligându-l în final să demisioneze.

În privința rublelor, rușii au cerut un nou termen până la 1 decembrie, în care interval, oricine va putea obține preschimbarea lor fără vreun plafon și fără drept de a fi cercetat asupra provenienței. Vom fi deci siliți să înghițim alte miliarde, în afara celor socotite în contul despăgubirilor. Ne lasă în sapă de lemn, dacă au de gând să ne mai lase...

Au murit Charles Diel, Alexis Carrel și rezidentul britanic în Egipt, asasinat la Cairo.

Pronosticurile Gallup pentru alegerile din Statele Unite dau 51,5% pentru Roosevelt în competiția cu Dewey.

10.11.44. Roosevelt a fost reales cu peste 24 milioane față de cele 21 milioane ale lui Dewey, care i-a adresat felicitări pentru victorie, încă înaintea anunțării oficiale a rezultatelor.

Rușii anunță momentul ofensivei decisive asupra Budapestei, Vienei etc., dar se prevede o rezistență înverșunată din partea nemților.

La noi a sosit Vișinski, însoțit de diverși diplomați, printre care și Lavrentiev, fostul ministru la București. Ai noștri nutresc speranța că sunt cu toții animați de cele mai bune intenții.

Ca să le facem pe plac, s-a hotărât ca în cinci zile să predăm tot materialul luat de la ruși și să arestăm pe capete pe toți foștii miniștri ai lui Antonescu, vinovați sau nu. Sentimentele sunt foarte împărțite: unii se tem că mergem cu pași grăbiți spre comunizare, alții cred, că vom reuși să ne scuturăm în curând de asupritora lor ocupație.

În Italia aliații au ocupat Forli.

Azi, la Academie, Bănescu a vorbit de figura lui Iorga, marele profet al neamului, care nu s-a lăsat intimidat de prepotența germană și a denunțat-o, arătând că în ciuda tuturor aparențelor, valorile etice biruie până la sfârșit în istoria popoarelor.

Pătrășcanu anunță epurarea la Casație (vizat Lupu).

După alegerile prezidențiale americane, e foarte posibilă o nouă întâlnire între cei „3”. În Camera Comunelor, Churchill a recunoscut întrebuițarea unei noi bombe-rachetă germană cu efect de astă dată până la 600 km, lungă cam cât un par de telegraf și cu o viteză care depășește pe cea a sunetului, astfel că proiectilul lovește ținta înainte de a fi auzit.

11.11.44. Aniversarea armistițiului: la ora 11 a.m. eram la Legația sovietică în biroul unui tânăr arhitect rus, încercând să-l înduplec a nu fi prea exigent față de inerentele greutăți ale reparării imobilului și restaurării mobilierului clădirii, prădat în 1941 din ordinul lui Ică de către bandiții de la Siguranță, armată și emisarii Veturiei, în ciuda tuturor regulilor de drept celor mai elementare.

Aflu, dar nu pot avea confirmarea, că Vișinski care deține azi cu Regele la Sinaia, a venit aici cu misiunea de a impune un guvern comunist și că apoi va trece în Bulgaria cu același scop.

La Helsinki este în prezent grevă de guvern. Pentru un motiv similar oare?...

Sub Arcul de Triumf din Paris, Churchill însoțește pe de Gaulle pentru a primi apoi defilarea trupelor și acest gest va fi semnul că de azi înainte, Franța este primită pe picior de egalitate în concertul celor trei aliați.

Din Moscova se anunță, iar din Stockholm și chiar din Berlin se confirmă știrea, că în cursul acestei nopți, rușii vor începe debarcarea pe coasta germană a Balticei, în genul celei din Normandia.

La noi, au început arestări masive printre legionari și Pătrășcanu ia măsuri pentru modificarea comisiilor de epurare care vor lucra de acum înainte în condiții mult mai severe, urmând a fi completate cu persoane din afara instituției respective, prin urmare de esență comunistă. Ce va da ?

Cu toate măsurile ce se preconizează, bietul nostru leu nu mai poate ține pe panta degringoladei și napoleonul a depășit 50.000 lei.

Evreii care pot, pleacă grăbiți spre Palestina de teama comunismului pe care-l văd întronat la noi. Îi sfătuiesc și pe amici de-ai lor români să-i urmeze, uitând că, de astă dată, numai ei sunt autorizați să obțină pașaport.

12.11.44. Vișinski a dejunat ieri cu Regele și, ca rezultat probabil, află de la Statul Major îngrozit, că toate autoritățile românești trimise în Ardeal trebuie retrase, rușii neadmițând să ni se restituie regiunea cucerită, înainte de a fi executat condițiunile armistițiului.

În acest timp, comandamentul rus continuă manevrele sale (denunțate în răspunsul delegației noastre, dar care bineînțeles n-a fost dată publicității), punând bazele

comunizării în Moldova, Dobrogea și în Ardeal (cu ungurii de la *Madosz*) și dezorganizând ce brumă de autoritate a statului mai exista acolo, fără a mai socoti de tot ce se petrece sub ochii noștri în București cu lucrătorii din uzine și cu concursul intelectualității noastre de stânga.

Pe front, nemții n-au dat mult îndărăt: la Budapesta nu mai e vorba de coloane de tancuri sovietice, iar pe Tisa de nord, Divizia a 4-a română a fost învăluită și cu prea puțini sorți să mai scape.

Urmare vizitei lui Churchill și Eden la Paris, guvernele Statelor Unite, Angliei și URSS au invitat simultan Franța în comisia consultativă europeană, acordându-i drepturi egale.

Ministrul de Externe norvegian este încântat de vizita sa la Moscova și de convorbirile avute.

Pilet-Golaz a demisionat, ca urmare a refuzului Sovietelor de a relua raporturile diplomatice cu Elveția, iar suedezii au protestat la Berlin împotriva deciziei de a considera întreaga Baltică zonă de război.

La noi, prețurile cerealelor pentru recolta 1945 s-au urcat cu aproape 50%, pe când costul vieții s-a urcat de anul trecut până azi cu cel puțin 500%.

13.11.44. Vișinski, faimosul Fouquier-Thinville din tragicele procese anti-troțkiste la comanda lui Stalin din anii '30, pretinde și la noi o mai reală epurare a legionarilor și a naziștilor. A declarat hotărât că prevederile armistițiului formează un bloc, și câtă vreme nu le vom fi îndeplinit cu strictețe, nu putem spera a obține Transilvania.

Se acreditează pe zi ce trece zvonul că după atentatul din 20 iulie, Hitler n-ar mai trăi sau că cel puțin nu mai e în stare să conducă țara. Ieri în fine, câteva cuvinte rostite de Himmler din partea lui Hitler, repetă că: „atăta vreme cât va fi el în viață, Germania nu va capitula.” Argumentul acesta nu înlătură, ci chiar întărește presupunerile.

Se pare că în timpul transmisiunii, la Radio Londra s-ar fi auzit o voce fantomă strigând: „Jos cu el! Jos războiul!”

Aflu astă seară că în convorbirea particulară cu Regele, Vișinski a recunoscut greutățile de care ne-am lovit în Moldova spre pildă (adică din pricina jafului rusesc), pentru executarea armistițiului, dar că va lua toate măsurile ca aceste impedimente să dispară; dacă și atunci va mai simți încetineală sau puțină tragere de inimă din partea noastră, va raporta la Moscova că nu e nimic de făcut cu românii și va cere să se întrebuițeze față de noi alte metode. Amenințare nedeghizată... *in futurum*.

Gazetarul american Stevens se arată cu totul îngrozit de planurile diabolice ale Sovietelor cu privire la România și denunță un complot ce se pregătește pentru suprimarea sau în tot cazul pentru îndepărtarea Suveranului și a oamenilor ce stau în calea planurilor lor de anexiune.

Îmi pare totuși că aceste destăinuiri au prea mult caracterul senzațional al presei de tiraj din New-York. Vorbește de logodna regelui Mihai cu prințesa Margareth-Rose a Angliei, care n-a împlinit nici 15 ani, și că în acest scop Regele ar pleca la Londra, însoțit de Maniu. Aici începe complotul, căci rușii nu le-ar mai permite să se înapoieze în țară. Iar de cumva n-ar voi să plece mai curând, ar fi indispensabil ca un avion să fie mereu la dispoziția Regelui pentru orice eventualitate.

Stevens mai spune că gazetarii aliați sunt indignați pe ruși, care nu le permit să meargă în Dobrogea și să viziteze Constanța.

Îngrozită de ce se petrece datorită căldășiei între unguri și ruși, populația românească din Ardealul de nord începe să se refugieze dincoace, așa că astă seară, la cererea comandamentului sovietic, guvernul român, printr-un comunicat, atrage atenția că nu se evacuează decât: „autoritățile administrative trimise fără încunoștiințarea prealabilă a Înalțului Comandament Sovietic și în urma incidentelor regretabile făcute de bande înarmate”.

Se zice că ar fi vorba de „gărzile ardelene” înarmate de către Partidul Național-Țărănesc, ce s-au dedat la excese în contra unguirilor, fapt de care aceștia s-au servit ca să-și câștige oblăduirea rusească. Se pare că la Odorhei treburile s-au petrecut tocmai de-andoaselea și că unguirii s-au năpustit asupra românilor, ceea ce i-ar fi determinat pe ruși să întoarcă foaia și să recheme pe români ca autoritate a locului.

Rușii de aici mărturisesc că n-au de gând să se instaleze definitiv la noi, dar că vor să instaureze un guvern comunist de teama legionarilor care mișună în toată țara și care prezintă un pericol actual.

Ei nu pot ascunde că în Dobrogea, la Ploiești, și pe linia Siretului, s-au întărit împotriva englezilor, deși declară că primejdia unei răsturnări a alianțelor i-ar fi preocupat altă dată, nu însă acum când sunt atât de departe în inima Europei.

Față de o asemenea mentalitate, e tristă mărturisirea unui englez, care la întrebarea noastră de ce nu intervin în favoarea României lăsată pradă rușilor, răspunde, ridicând din umeri în semn de neputință, adăugând că țara noastră a căzut definitiv în lotul rusesc.

Gruparea lui Groza ar fi fuzionat cu cea a lui Ralea într-un front socialist-țărănesc.

Cuirasatul „Tirpitz” de 45.000 tone a fost scufundat de bombardiere engleze în portul norvegian Tromsø.

S-a zvonit că și contele de Paris a fost arestat.

O ultimă pungă de rezistență germană se mai menține la St. Nazaire. Se pare că bombele V2 sunt totuși periculoase, căci știrea viitoarei întâlniri a celor „3”, prevăzută la Londra, ar fi mai sigură în vreun punct din Mediterana.

15.11.44. Ieri la dejunul oferit în onoarea lui Vișinski la care au luat parte și delegați englezi și americani, acesta a declarat guvernului român, - fără a pomeni măcar de existența Suveranului țării, - că închină pentru „justa executare a convenției din 12

septembrie, care va constitui punctul de plecare al relațiilor noastre viitoare" și „în sănătatea guvernului democrat al României."

De altfel, rușii fac tot ce pot să aducă la cârmă un guvern comunist, așa că Maniu, care a fost informat de ce se plănuiește în privința sa, este convins că acest guvern nu poate dura; el nu va capitula, ci va lupta împotriva proiectelor comuniste, gândind din nou ca soluție tranzitorie, la un guvern de tehnicieni. Deocamdată a hotărât ca toate gărzile ardelenne să depună armele și să fie dizlocate potrivit acordului stabilit cu Frontul, ce urmează a proceda la fel. Vom vedea rezultatul.

16.11.44. [...] Toate informațiile ce mi se dau arată că s-a stricat cu totul căruța guvernamentală: Tătărescu fiind exclus definitiv din rândurile liberalilor, mulți partizani vechi ai liberalilor au hotărât să-l părăsească pe Dinu Brătianu, timp în care Guță e pe cale de a convoca un mare congres liberal în care să se proclame șef al partidului. Gândul său este să facă apoi front cu oamenii lui Ralea.

În previziunea acestor evenimente, Frontul a și anunțat pe colaboratorii țărăniști și liberali din guvern, că în cazul unor noi neînțelegeri, se va vedea silit să renunțe la concursul domnilor Maniu și Brătianu, mulțumindu-se cu cea a domnilor Tătărescu și Ralea pentru o nouă formulă de guvernare.

Aceste perspective sunt puse în legătură cu zvonurile despre Carol, care la Lisabona ar pregăti cu Statul său Major o nouă descindere din avion pe teritoriul românesc. Cercurile oficiale mă asigură că de fapt, Carol nici n-a sosit pe continent, ci că abia ar fi putut ajunge în Brazilia, unde guvernul a fost prevenit să-i interzică formal călătoria în Europa.

Îmi aduc totuși aminte de măsuri similare luate în 1930 împotriva sa, dar care n-au împiedicat aventura din 6 iunie și restaurația. Vom fi oare martori ai unei noi răsturnări a propriului fiu?...

În Germania, se vorbește mult de revoluție, de moartea, boala, nebunia sau de plecarea lui Hitler în Japonia și de înlocuirea sa cu Himmler pentru continuarea războiului până la prăbușirea totală.

De Gaulle a fost invitat de Stalin la Moscova în calitate de șef al Statului francez. S-a zvonit și de o vizită a lui Roosevelt la Paris.

Nemții anunță executarea lui Alexis Carrel.

19.11.44. Anglo-americanii își închipuie că Franța, fiind recunoscută ca mare putere aliată, va putea compensa preponderența de azi a Sovietelor. Cum însă de Gaulle pleacă la Moscova la propria sa rugămintă, pe care Stalin binevoiește s-o admită, este evident că rolul de mâine al Franței rămâne încă destul de modest.

Totuși e foarte semnificativă declarația Biroului sovietic de informații din Washington, care neîntrebat de nimeni, anunță că Rusia „n-are intenția de a interveni în afacerile interne ale altor state" și că „punctul de vedere al Moscovei este recunoașterea coexistenței a două sisteme" (adică comunismul și capitalismul).

În continuare, același Birou enunță principiile politice externe sovietice:

- 1) relații pacifiste cu toate statele, indiferent de sistemul lor politic;
- 2) cooperare politică și economică cu toate statele, pe baza egalității și suveranității părților contractante precum și a coexistenței celor două sisteme;
- 3) alianțe cu orice state pentru a se apăra contra actelor de agresiune;
- 4) renunțarea categorică la orice expansiune imperialistă în dauna altor națiuni (cum rămâne cu Bucovina de nord, chiar dacă am admite legitimitatea re-răpirii Basarabiei?);
- 5) nici o intervenție în afacerile interne ale altor state;
- 6) întărirea coaliției antifasciste.

Henry Spaak a anunțat ca probabilă încheierea unui pact regional de securitate între Belgia, Franța, Olanda, Luxemburg și eventual Norvegia.

Aliații sunt pe punctul de a ocupa Metz și Belfort, iar germanii părăsesc Alsacia.

În Balcani, Tito e la porțile Zagrebului, nemții au evacuat Tirana și aliații au ocupat Spalato.

În delegația noastră pentru armistițiu, locul lui Christu ce și-a menținut demisia după scrisoarea lui Vinogradov, a fost ocupat de Savel Rădulescu.

21.11.44. Cu toată înverșunata rezistență a nemților și deși reușiseră să împingă mult înapoi pe ruși în Pocuția și în Bucovina precum și din jurul Budapestei, s-ar părea acum că trupele sovietice au reluat ofensiva, amenințând Eger și Hatvan la est de capitală și încercând să izoleze trupele inamice din nord-estul Ungariei și de legăturile lor cu Germania.

Pe frontul apusean aliații înaintează viguros prin străpungerea de la Belfort spre Rin, iar Metz este în ajunul capitulării.

Zvon de dispariția, unii spun chiar de asasinarea, lui Goering.

La noi, cârpeala acordului între partide, se destramă tot mai mult.

Noul guvern e pe dric.

23.11.44. Printre aliați se discută dacă întâlnirea în scurtă vreme a celor „3” ar fi oportună și se zvonește că s-ar amâna pentru la primăvară.

La noi, sunt simptome tot mai numeroase de fricțiuni dintre aliați și ruși, iar știrea nedezmințită până azi că în curând Turcia ar intra în război (contra cui?), face să se bănuiască că nici Moscova nu-și mai face iluzii că va putea întârzia conflictul anglo-sovietic ce se prepară.

Subasici s-a dus la Moscova pentru încheierea unui acord de felul celui stabilit cu Beneș.

Guvernul Szalasi a fugit din Budapesta.

A murit Caillaux, un colaboraționist cu mult *avant la lettre*.

A apărut o nouă lege a epurăției, prima dovedindu-se ineficientă, căci după obiceiul pământului, inovatori au fost găsiți... acarii Păun!

Radu Lecca a evadat și a fost prins, iar acum este în paza rușilor, care nu mai au nicio încredere în noi.

Stalin urmărește constituirea unui bloc slav format din Polonia, Cehoslovacia, Jugoslavia (organizată pe un plan federal), probabil și Bulgaria, ce ar urma să graviteze în jurul politicii de hegemonie a Uniunii Sovietelor.

Cum vom mai trăi noi, înecați în acest ocean de prepotență slavă? Anglia și Franța putea-vor oare să țină în cumpănă o atare forță? Cât despre americani, aceștia par să se dezintereseze cu totul de orice în Europa, ce nu înseamnă pentru ei *a big business*.

26.11.44. Sunt informat că într-un precedent Consiliu de miniștri în care Pătrășcanu ca de obicei se pomise la atacuri personale împotriva unor colegi din guvern, Sănătescu l-a oprit brusc (pare-se pentru prima oară), zicându-i: „înainte de a fi comuniști, țărăniști sau liberali, suntem cu toții români și cu toții trebuie să stăm împreună spre a forma un bloc pentru apărarea țării.”

A informat apoi Cabinetul de conflictul ivit în Serbia între anglo-americani și ruși, care începuseră să coboare la Belgrad drapelele jugoslave înălțate de trupele lui Tito, înlocuindu-le cu cele sovietice.

Amintind Moscovei de acordul de la Teheran, aliații au hotărât încetarea oricărei livrări de material rușilor și au amânat *sine die* proiectata conferință.

Întrucât ne privește, se pare că presa americană a publicat și a comentat răspunsul nostru la scrisoarea ultimativă a lui Vinogradov.

Pe front, deși s-a anunțat ocuparea orașului Micolc, înaintarea rușilor în Ungaria e tot foarte anevoioasă, pe când rezistența germană pare vădită.

Date fiind raporturile actuale între aliați, n-ar fi cu totul exclus să asistăm într-o bună zi, după ce în apus își vor fi asigurat stăpânirea asupra regiunii renane, ca anglo-americanii să întindă mâna nemților pentru a se opune primjdiei rusești. Vom avea atunci la noi în țară un nou moment foarte periculos de suportat, pe cât de grav, pe atât de scurt.

28.11.44. În politica noastră internă, iarăși s-a stricat căruța guvernamentală pe cheștiunea numirii prefectilor și apoi din cauza unui conflict între bețivi în cartierul Apărătorii Patriei, unde un pluton de câțiva soldați s-au bătut și au ucis cu arma câțiva lucrători aflați în cârciumă.

Toți muncitorii din fabrici, angajați de Frontul Democratic, au defilat ieri pe străzi, cerând arestarea ministrului „legionar” Penescu, pe care însuși subsecretarul său îl taxează ca „palavragiu”. Stânga cere deci un Ministru de Interne din sânul ei și numirea generalului Vasiliu-Rășcanu la Război spre a proceda la epurarea armatei.

În cadrul procesului de epurație, Pătrășcanu a destituit pe Lupu și pe Petit, absolvind pe Coman Negoescu și lăsând în amânare de discuție pe Macry, cunoscut ca antisemit notoriu. La Casație și în restul magistraturii, acțiunea este în continuare.

Manifestanții de ieri s-au dus în delegație la Vișinski (gauleiterul oficial al României, cel real fiind Ana Pauker cu aghiotantul ei preferat, lucrătorul Vasile Luca, pe când șeful de partid Pătrășcanu, fiul scriitorului neamțofil de pe vremea celui alt război, însurat cu Herta Schwamen, devenită Elena Pătrășcanu [n.ed.], nu e decât a cincea roată).

La reclamația lor în contra guvernului trădător, Vișinski a răspuns că relațiile noastre cu Sovietele depind de modul în care vom executa convenția de armistițiu, deci vechiul cântec, pe când Vinogradov le-a atras atenția să se lase de manifestații și să se țină de muncă, căci numai așa vom îndeplini obligațiile noastre.

E foarte trist că un străin, al cărui rol e să ne asuprească și să ne dezorganizeze, să fie cel ce ne dă lecții. Oare om sfârși în fine prin a pricepe să nu ne mai mâncăm între noi ca niște câini?...

Până când ne-om dezmetici, rușii ne ocupă complet: este vorba să-și instaleze divizii în regiunile nevralgice ale țării: București, valea Prahovei și în centrele miniere Petroșani, Reșița etc. Unii spun că vor veni șase divizii, alții 12 sau chiar 15. Oricum, dacă nu se schimbă repede balanța de forțe între aliați, ocupația bolșevică ce va implica și guvern comunist, ar putea ușor aluneca în anexiune solicitată chiar de noi, căci cozi de topor se găesc oricând câte poștești.

În ultimele trei zile, s-au celebrat parastase cu discursuri pentru Ionel Brătianu, Madgearu și Iorga, exaltând pe aceste lumini ale democrației, dar înainte de toate, ale românismului integral.

Acum suntem în pragul unei dizlocări în sânul partidelor istorice: cel liberal, unde rolul lui George Brătianu e foarte discutat, și cel național-țărănist, în care mulți atacă acum infailibilitatea lui Maniu din pricina inițiativei sale cu legionarii.

Mă tem că ne așteaptă încă zile negre, dar totuși nu sunt deznădăjduit; aceasta nu fiindcă aş pune mare temei pe propria noastră virtute, ci sperând pe o slăbire a potențialului rusesc și pe un nou echilibru de forțe între aliați.

Cordell Hull a demisionat pentru motive de sănătate și a fost înlocuit cu Stettinius ca secretar de stat.

În drum spre Moscova, de Gaulle a vizitat pe regele Faruk la Cairo.

Tulburări sociale în Belgia, Grecia și Italia pe care aliații, deocamdată ocupanți de fapt, le condamnă.

30.11.44. Mesajul Regelui în Parlamentul englez vorbește cu încredere de victoria finală și, în afară de marii aliați, citează în ordinea descrescândă simpatiile Angliei, începând cu Franța și încheind cu Grecia și Jugoslavia. Niciun cuvânt bineînțeles despre noi, însă

cum nu vorbește nici de Cehoslovacia, Polonia sau Finlanda, tăcerea asta nu înseamnă că ne abandonează pe toți pravoslavnicelor Soviete.

Churchill a repetat în Cameră pronosticul său de terminarea războiului (desigur cel european) înainte de finele verii viitoare. Până atunci, grație complicităților interioare, pe noi ne ocupă aproape total rușii, iar criza de guvern ne îndreaptă tot mai mult spre primejdia unui cabinet absolut frontist.

În Ardeal și în Moldova, epidemiile fac ravagii și chiar aici în București, spitalele gem de exantematici și de tifici⁹.

Atacul pe linia Rinului continuă, iar în Ungaria de sud, rușii au ocupat Pecs și Mohacs.

Guvernul Pierlot din Belgia, foarte amenințat, a acceptat încadrarea în armată a membrilor mișcării de rezistență, împănându-se astfel cu comuniști.

La Londra, rezistență împotriva pretenției Spaniei de a pune mâna pe zona internațională a Tangerului.

La noi Frontul, pescuitor în apă tot mai mocirloasă, anunță demascarea lui Maniu, numit „admirator al lui Hitler și Mussolini, susținător al lui Codreanu și al legionarilor, sprijinitor al lui Antonescu și al războiului anti-sovietic, saboteur al democrației” și pretinde că mâine, Sănătescu va rezolva criza provocată prin „moțiunea de retragere din guvern” a țărăniștilor și a liberalilor. Mai mult chiar, prevede ruperea partidului lui Maniu și plecarea țărăniștilor regăteni sub conducerea lui Mihalache sau poate chiar a lui Ralea.

Churchill împlinește azi 70 ani.

Zvon de ultimă oră, că după ziua Unirii Ardealului, adică de mâine, Sănătescu va demisiona și că-i va urma un guvern Groza, întrunind, pe lângă extremiștii comuniști și social-democrați, și dublurile liberale și țărăniste ale lui Tătărescu și Ralea. Mulți se întrebă din nou dacă o asemenea combinație nu va readuce pe Carol ca scut de apărare în contra înglobării noastre în Uniunea Sovietică.

Deocamdată gruparea lui Ralea a fuzionat cu a lui Groza, iar o delegație de „țărani” limbuți din Ilfov, Ialomița și Teleorman s-a prezentat la Vișinski cu plângeri nesăbuite împotriva „moșierilor sabotori” și a „reacționarului Maniu” spre a-l asigura că-și vor face dreptate după modelul sovietic.

Cu astfel de metode ce depășesc, de se poate, sistemul odios al slugărniceii față de trimișii Țarului sau ai Sultanului de acum un veac, ne ducem de râpă.

Negel, cu care am vorbit, mi-a afirmat că trebuie neapărat să reacționăm, să dăm dovada unității românești și dacă o fi să ne sugrume rușii, să nu plecăm dinainte grumazul, ci să ne prăbușim cu capul sus, căci dacă acesta e planul Moscovei, o va face-o și dacă ne îndoim din șale și dacă stăm drepti. Ba eu zic ceva mai mult: când o fi să se stabilească un

⁹ persoane bolnave de tifos (n.ed.)

alt echilibru de forțe, aliații nu vor mai găsi niciun interes să ne susțină dacă ne-or vedea căzuți și supuși rușilor prin propria noastră lașitate.

Dacă nu mă înșel, jocul actual este următorul: reprezentanții Frontului susțin că nu e criză de guvern, ci numai chestie de remaniere pentru înlocuirea lui Penescu prin subsecretarul de stat Teohari Georgescu, numirea lui Vasiliu-Rășcanu la Război și eventual înlocuirea altor titulari care ar mai demisiona. Ei speră astfel să domine întreg cabinetul atât de slab al lui Sănătescu, pe când liberalii și țărăniștii vor să provoace criza demisionând, cu gândul că Regele va avea din nou curajul să renunțe la caricatura colaborării și să încredințeze lui Maniu, spre pildă, constituirea unui guvern unitar.

Memoriul-declarație al Partidului Național Țărănesc reclamă sancționarea imediată a sabotajelor comuniști sau imediată demisie a guvernului. O asemenea eventualitate răstoarnă toate planurile lui Pătrășcanu.

Am auzit că Ana Pauker și-a instalat biroul în sediul ministerului de Justiție, unde titularul aleargă de câte ori ea îl cheamă prin ușier.

2.12. 44. Azi s-a afișat pe străzi declarația PNT, iar Consiliul de miniștri ia hotărârea dacă guvernul va demisiona sau ba, în timp ce Frontul organizează o nouă manifestare pentru numirea lui Vasiliu-Rășcanu; Pătrășcanu îi prezintă regrete lui Penescu pentru campania ce s-a dus, exprimându-și speranța că va rămâne mai departe la Interne. Se verifică deci că le e teamă comuniștilor de o schimbare de guvern.

În același timp, Mihalache care primește vizita lui Dej și a lui Ralea, aproape că îi dă afară la încercarea acestora de a-l convinge să facă acorduri politice peste capul lui Maniu.

Ar putea fi vorba de încercarea unui guvern de tehnicieni pentru executarea armistițiului și restabilirea ordinii în țară, care să fie prezidat de generalul Rădescu. O asemenea formulă ar putea dura trei zile dar și trei luni, îmi spune Mihai Popovici. Dacă nu, vom fi nevoiți a recurge la un guvern cu caracter politic unitar, spre a evita riscul unui guvern comunist.

În sfârșit, englezii și americanii s-au hotărât să ne prevină că va trebui să rezistăm presiunii rușilor, care dacă ne ținem bine, nu vor îndrăzni să ne terorizeze pe față și să ne ocupe, contrar prevederilor armistițiului. Numai prin propria noastră unitate internă vom putea obține mai târziu concursul lor în contra rușilor, atunci când aceasta le va fi posibil.

Jocul lui Vișinski e foarte dubios: din propria inițiativă și-a exprimat dorința unei convorbiri cu Maniu, însă atunci când acesta i-a transmis în prealabil un soi de memoriu asupra chestiunilor ce ar avea de discutat, rusul a răspuns că nu-i va fi posibil să le discute în mod oficial cu un membru al guvernului, aceasta spre a dovedi că nu vrea să se amestece în treburile noastre interne. Totuși se întâlnește cu Lupu, îi transmite dorința de a-l vedea pe Mihalache și face muncitorilor și țărănilor veniți să-l salute declarații cu caracter de adevărat guvernator.

Acolitul Anei Pauker, tovarășul Luca, care își are și el biroul în clădirea ministerului de Justiție, ar fi secui din șleahța lui Bela Kun.

În discuțiile din Cameră, Eden a susținut că guvernul englez nu poate fi favorabil lui Sforza, care e inamicul lui Bonomi și Badoglio, dat fiind că în timpul regimului Mussolini, a luptat în chip atât de puțin efectiv, doar nominal din Statele Unite sau din Franța, în timp ce acum pune bețe în roate chiar celor ce au combătut în Italia, având toate riscurile de partea lor.

6.12.44. Aseară, recepție la Legația sovietică pentru aniversarea Constituției staliniste în localul nou mobilat, în care fiecare scaun, orice perdea, cea mai mică scrumieră, erau privite de mine sub aspectul cifrelor, reprezentând sutele de milioane de lei cheltuite azi de Statul nostru pentru a șterge rușinea jafului ordonat de Ică, profesor în dreptul ginților. Era de față tot guvernul, prezent și viitor cu ambii președinți (Sănătescu plecat dimpreună cu Penescu) și Rădescu.

Acesta își ia Intemele, formează tot un cabinet politic și pe care Frontul îl acceptă pentru a nu se mai face zarvă pe acest subiect.

Personajul cel mai simandicos însă, pe care rușii l-au primit ca pe un suveran, a fost Groza, văzut în acest mod ca viitorul șef de guvern agreat de Soviete. Iată și pe Barbu Știrbei, fotografiat idilic cu Vișinski.

Convorbire interesantă cu Pallin, care a recunoscut că Finlanda trăiește azi în condiții mai puțin riguroase decât noi, probabil grație faptului că Mannerheim și tot guvernul au știut să-și țină demnitatea, care impune totdeauna mai mult decât slugărmicia de care dăm noi veșnic dovadă.

De curând au sosit trei divizii rusești stabilite în jurul Bucureștiului, afară de alte trei care trec în Bulgaria, fără îndoială spre a contrabalansa forțele engleze debarcate la Salonic. Unul din motivele pentru care rușii nu mai atacă în Ungaria e tocmai starea de tensiune cu aliații, cărora caută să le creeze dificultăți în apus, de când americanii au cam strâns șurubul cu livrările de material către URSS.

Frusy Caranfil a plecat pe ascuns cu băiatul din cauza necazurilor ce începuseră să-i facă rușii și după ce a aflat că bărbatul ei nu se va mai putea întoarce în țară, cât timp va mai dura ocupația moscovită, care face tot posibilul să ne țină rupți de lumea occidentală, împiedicând pe oricine să se mai întoarcă, român sau străin, odată plecat din România.

Guvernul englez susține guvernul italian al lui Bonomi ca și persoana lui Badoglio.

În Grecia, Churchill deplânge războiul civil dezlănțuit din cauza elementelor comuniste „Ellas”, în pofida prezenței trupelor engleze. Papandreu e nevoit să demisioneze, urmând pe curând să se pună chestiunea monarhiei.

Noi arestări de naționaliști în Danemarca iar în Belgia, guvernul Pierlot întâmpină mari dificultăți.

Azi după masă la ora 5, noul guvern a depus jurământul. Generalul Negulescu fiind numit la Război, înfrângerea Frontului e vădită. Să vedem cât va putea dura acest cabinet Rădescu.

Pe străzile Atenei se dau lupte între cele două tabere grecești adverse, trupele engleze susținând armata regulată.

Eden a fost atacat în Camera Comunelor pe tema Sforza, arătându-i-se că Bonomi a făcut o declarație de prietenie pentru Sforza și că Stettinius a luat o atitudine contrară guvernului englez. Totuși Eden s-a menținut la punctul său de vedere.

9.12.44. Ieri a plecat la Moscova *gauleiterul* Vișinski, după ce probabil a lăsat în urmă câteva bombe „cu întârziere”. Le vom vedea în curând efectul, dacă între timp guvernul Rădescu nu va fi dovedit că are autoritatea ce-i lipsise lui Sănătescu.

Primele manifestări sunt de bun augur: a reușit să decidă pe reprezentanții partidelor să semneze o declarație comună privind dezarmarea gărzilor, armistițiul de presă, revizuirea primarilor și a prefectilor aleși sau numiți ilegal. Ziarele *Dreptatea* și *Scânteia* nu se mai insultă reciproc.

Rădescu a cerut hotărât să se termine cu dezmățul manifestărilor de stradă, ca toți lucrătorii să se țină de treabă și ca producția să se intensifice pentru executarea astfel a condițiilor de armistițiu.

Evident că Frontul e tare otrăvit de această schimbare de guvern, căci ar fi preferat să se infiltreze cu încetul spre a ajunge să domine în cabinetul Sănătescu.

Cu destulă subtilitate din partea Sovietelor, mi s-a insinuat mirarea la recepția lor, că n-au fost văzute personalități politice ca domnii Maniu sau Brătianu. Am răspuns că probabil n-a fost invitată decât lumea oficială, iar aceștia nu mai fac parte din guvern. Mi s-a replicat: „De ce a venit atunci domnul Tătărescu?...”

În privința lui Groza, „raliatul” Ralea mi-a mărturisit că dânsul e viitorul președinte de Consiliu, după ce a avut vicepreședinția în două cabinete și că el va putea întruni cele mai prețioase colaborări, păstrând, ca ardelean, vechile simpatii din partea național-țărăniștilor și fiind totodată cel mai moderat dintre cei de stânga.

În timp ce la noi se duce o luptă împotriva curentelor extremiste alimentate de puterea ocupantă, în Grecia lucrurile se petrec pe dos: Anglia susține guvernul în contra bandelor răzvrătite și Churchill declară în Parlament că: „democrația nu înseamnă numai aripa stângă” și: „un partid nu e democratic fiindcă tinde spre cele mai extreme forme ale revoluției”.

Pozițiile contradictorii între anglo-americani și ruși se conturează tot mai vădit: după ce englezii întreabă pe sovietici contra cui se întăresc în Dobrogea, americanii îi întreabă la rândul lor, cum se face că au capturat de la japonezi material de război american, pe care Statele Unite îl trimiseseră în Rusia... Ambii așteaptă încă un răspuns.

Pe frontul Ungariei, trupele sovietice schițează o înaintare spre nord de Budapesta și trec Dunărea pe la sud de capitală, împingând totodată spre sud între Sava și lacul Balaton.

Ziarștii americani în goană după senzațional, anunță încă de pe acum că reprezentanții ai secretariatului de stat de la Washington vor putea intra la 1 februarie în Dantzig și Copenhaga, la 1 martie la Praga și la 1 aprilie la Viena.

Azi am luat prânzul cu Romniceanu, cu Gheorghe și Bebe Brătianu, dr. Danielopol etc. într-o atmosferă cu totul anti-frontistă. Sunt cu toții de acord că generalul Rădescu i-a frânat puțin, dar se gândesc cu teamă la ziua de 13 decembrie, comemorarea putschului încercat de comuniști în 1918 în piața Teatrului Național. Am aflat astfel că Dinu și Maniu, invitați de gazdele sovietice, au avut o ușoară indispoziție diplomatică, drept răspuns la boala invocată de Vișinski cu câteva zile înainte, când trebuia să ia masa cu dâșii.

Zvonuri persistente despre demisia lui Franco, ce ar fi încredințat puterea președintelui Falangei și despre leaderul stângii Maura, care ar încerca de la Paris să constituie un guvern de tranziție cu personalități republicane.

Pe de altă parte, zvon că pretendentul francez de Guise, ar fi încercat să provoace de pe teritoriul spaniol o mișcare monarhistă în Franța, mai exact în Bretania și în Pirinei. Vremuri tulburi pretutindeni...

12.12.44. De la frontiera spaniolă, Maura tratează cu oamenii politici spanioli înlocuirea guvernului Franco demisionar printr-unul republican de dreapta, care să pregătească fără vărsare de sânge instaurarea regimului constituțional republican. Desigur e și aici jocul englezilor care speră în acest chip să evite o nouă dezlănțuire a exceselor comuniste.

La Atena, englezii continuă de asemenea politica lui Churchill, însă se pare că rușii se formalizează, spunând că influența în Balcani le aparține exclusiv lor și că, în caz contrar, vor proceda la demobilizarea armatei poloneze, ceea ce ar reveni la denunțarea acordurilor Curzon asupra Poloniei și deci la ocuparea totală a țării.

Fiecare începe să-și arate colții.

Ocuparea Budapestei n-ar mai fi decât chestiune de zile. În legătură cu aceste operațiuni, diviziile rusești ce trec pe la noi n-ar merge în Bulgaria, ci s-ar imbarca pe Dunăre pentru frontul maghiar. Cert deocamdată este că au devastat Giurgiu.

O altă manifestare de hotărâre a englezilor e că, la cererea lui Auschnitt, au intervenit ferm și au oprit demontarea de către ruși a uzinelor Malaxa (se pare că fabrica de țevi este cea mai modernă și mai bine utilată din Europa.) De asemenea, s-a oprit transportarea în Rusia a materialului tehnic al societăților petrolifere.

De Gaulle a semnat la Moscova un tratat de alianță și de asistență împotriva oricăror veleități de viitoare reînarmare a Germaniei.

14.12.44. Rebelii atacă și dinamitează clădirile din Atena unde cred că se află trupe britanice. Reprimarea revoltei și reintrarea în ordine nu se arată deloc ușoară. Se pretinde că nemți și bulgari luptă în rândurile *elassiste*, dar n-ar fi de mirare ca și Moscova să-și fi băgat codița.

Noul guvern italian Bonomi e tot mai împănăt cu comuniști care dețin posturi importante.

Acordul Tito-Subasici fixează alegerile generale pentru constituantă și regimul provizoriu al țării, până ce votul poporului jugoslav va arăta ce formă de guvernământ își va alege.

Mi se spune, dar n-am putut controla, că Eden ar fi declarat pe față că relațiile anglo-sovietice devin din ce în ce mai încordate. La rândul lor, rușii manifestă o neîncredere totală față de englezi. Este rezultatul călătoriei lui Churchill ?!...

Ziua de ieri s-a desfășurat în liniște: pelerinaj la mormântul lui Frimu și discursuri în piața Teatrului. Tot ieri, Ana Pauker a fost sărbătorită de ai săi pentru cei 60 ani de viață.

17.12.44. În Grecia, englezii speră să ajungă la un armistițiu politic, dar până atunci tot se bat. S-ar putea ca soluția să însemne o profundă schimbare constituțională; - să fie răsturnarea Monarhiei?

În Camera Comunelor, Churchill a expus greutățile problemei poloneze, învinuind de simț apolitic pe conducătorii guvernului de la Londra pentru veto-ul lor negativ în tratativele cu sovieticii și cu Comitetul Național de Eliberare de la Lublin. El propune prelungirea liniei Curzon¹⁰ spre sud cuprinzând Lemberg în favoarea rușilor, în schimbul acordării Poloniei a Prusiei orientale (cu populația germană expulzată!) și a orașului Dantzig.

Se pretinde că prin mijlocirea Vaticanului, nemții, prin Papen, ar spera să obțină din partea aliaților definirea capitulării „necondiționate”.

După ce Churchill și-a exprimat dorința formal în Parlament, se anunță din Washington că după instalarea lui Roosevelt pentru a 4-a oară la Casa Albă, adică după 20 ianuarie, va avea loc întâlnirea cu Stalin; Eden a emis speranța că de rândul acesta, ceilalți se vor deplasa, ținând seama de vârsta înaintată a premierului britanic.

La noi comisia pentru reforma agrară se lasă terorizată de Luca.

În contul art.12 din convenția de armistițiu, rușii pretind acum să le restituim *in integrum* un spital din Odesa jefuit de ai noștri.

Un om de rând spunea în tramvai că sistemul de epurație va distruge toată clasa intelectuală a țării și că va fi vai de noi să ne conducă numai pleava poporului român.

---

¹⁰ Linia Curzon a fost o linie de demarcație de la sfârșitul Primului Război Mondial propusă de Consiliul Suprem Aliat pentru a delimita Polonia de Rusia. După destrămarea URSS (1991), linia Curzon reprezintă frontiera de răsărit a Poloniei cu Ucraina, Belarus și Lituania (n.ed.)

19.12.44. Pe frontul apusean, nemții au reluat ofensiva pe o lărgime de 100 km, pătrunzând din nou pe teritoriul Belgiei și Luxemburgului.

Cu toate că s-a anunțat un armistițiu în Grecia, lupte îndârjite continuă la Atena, trupele britanice câștigând cu greu teren în contra rebelilor. În sânul guvernului grec sunt divergențe privind Regența până la sosirea Regelui, iar la Londra, partidele de stânga manifestă împotriva lui Churchill.

Zvon de tratative de armistițiu la Moscova cu un grup de cinci delegați unguri. Gheorghiu Dej ar fi plecat la Moscova; ce ni se pregătește? În tot cazul, rezultatul vizitei sale la Petroșani este dezastruos: anarhie la culme și producție tot mai scăzută.

Comunismul dezorganizează totul pe unde pătrunde. Știu că aceste manifestări sunt superficiale și temporare, dar rămâne de văzut dacă gândul Sovietelor nu este să ne înglobeze total prin asemenea mijloace.

Produce vâlvă ruptura din Partidul Național Liberal prin acțiunea lui Tătărescu, care ia cu sine numeroși și importanți partizani.

Un nou decret-lege suspendă pe patru luni inamovibilitatea magistraților și suprimă până la 1 septembrie 1945 avizul Consiliului superior.

Se pare că în ianuarie va începe în fața unui Tribunal al poporului judecarea criminalilor de război. Niciun soi de imaginație în copierea greșelilor comise de Revoluția franceză.

21.12.44. Nemții au ocupat Spa și împing spre Liège, iar bombele lor zburătoare lovesc până la Anvers. Cred că această supremă încercare are scopul să determine pe aliați a fi mai dispuși să trateze cu Germania, bineînțeles pe seama muscalilor. Mă tem că nu vor reuși!

Situație staționară în Grecia, adică luptele continuă însă sunt speranțe de armistițiu. Încă se dezbate chestiunea Regenței mitropolitului Damaschinov.

Fapte diverse de pe la noi: agresarea lui Groza din partea a doi boieri botoșăneni Miculescu și Pilat; recepție în onoarea unui profesor rus trimis aici să lege relații culturale, dar care are mai mult figură de anglo-saxon sau în tot cazul de balt; un gazetar englez din București se prăbușește beat-mort în cutia unui ascensor; Marta Bibescu se plimbă cu o brasardă multicoloră a drapelului aliat, în calitate de corespondent de război și cu un toiag alb de orb milog, făcând acum pe amica bolșevicilor.

24.12.44. Aliații susțin că vor putea opri ofensiva germană dintre Bastogne și Malmédy și că Liège nu mai este amenințat.

Pe frontul oriental rușii cam stau pe loc, deși se laudă că au cucerit mereu alte localități. Bine ar fi dacă s-ar întâmpla ca și în războiul trecut, o prăbușire a muscalilor. E singura noastră speranță fiindcă altcum ne vor destrăma întreaga țară.

Pe aici încă mai putem trăi, dar ce aud că se petrece în Moldova, în Ardeal sau în Dobrogea este îngrozitor. În multe județe moldovene, de pildă în Tutova, unde e prefect un

bandit, azi comunist fost legionar, s-au constituit Soviete în sate și s-au expropriat toate moșiile mai mari de 50 hectare pe care le pradă, le distrug și le împart la țărani.

Prefectul de Constanța ordonă și comisarii execută arestarea burghezilor români și străini, pe care îi eliberează doar plătind răscumpărări, uneori chiar de câteva milioane (nota Legației Italiei în acest sens).

La Bod lângă Brașov, conducătorul unui tren militar sovietic, descoperind dezertarea câtorva soldați ai săi, ia cu sila un număr egal de localnici găsiți în sala de așteptare și-i urcă cu forța în tren spre a completa lipsurile.

În Făgăraș sau Hunedoara, după ce furaseră deja mai toate vitele, rușii cer acum să li se predea jumătate din numărul înscris pe care l-au găsit în registrele locale.

Aici, ridică conductele de petrol, sub cuvânt că e captură germană, deși sunt în funcțiune cu ani de zile înainte de război. Cu tot protestul aliaților, uzinele Malaxa au reînceput a fi demontate.

S-a lansat prospectul împrumutului intern, cu atracția unui milion de monezi-medalii de aur, unii spun de frica rușilor care ar putea fura mai ușor stocul metalic aflat la monetărie, decât răspândit la zeci de mii de particulari. Nu cred că acest expedient ar opri mișcarea ascendentă a scumpirii vieții, a creșterilor la bursa neagră și deci prăvălirea leului.

În Bulgaria, a început procesul așa zișilor criminali de război. La noi, se pregătește legea în această privință, iar presa de stânga amenință neîncetat cu arestarea tuturor demnitarilor regimului Antonescu.

28.12.44. Crăciunul n-a fost pentru aliați din cele mai plăcute: Radio Londra recunoaște că nici în 1940, când nemții bombardau zilnic orașul, englezii nu erau mai demoralizați decât acum, când sperau să se bucure de un Crăciun de pace; ofensiva germană foarte puternică în Belgia unde au împins spre Liège și Dinant, abia acum pare-se că poate fi oprită, după ce aliaților li s-au măcinat vreo șase divizii, fiind siliți să arunce în foc 250.000 oameni din trupele de rezervă.

În Grecia, Churchill împreună cu Eden, generalul Alexander și Mcmillan au fost nevoiți să meargă de Crăciun la Atena, tratând cu diversele grupări mai mult sau mai puțin comuniste să cadă la învoială; spiritele sunt totuși foarte îndârjite și se descoperă mereu bombe, mine etc. contra englezilor. Un glonț tras ieri de un grec, era să-l nimerească pe premierul britanic.

Se pare că problema se complică prin pretenția sârbilor lui Tito de a obține Macedonia și portul Salonic, vechiul măr de discordie.

Budapesta pare acum cu totul încercuită de trupele lui Tolbuhin și Malinovski, care spun că au prins în capcană vreo 100.000 germano-maghiari. Ar fi chiar lupte de stradă în Buda, iar la Debrecen s-a constituit un guvern maghiar pro-sovietic, având în sânul său și un conte Teleky.

Prea din New-York anunță că „*The Big Three*” se vor întruni în Februarie în afara teritoriului american (probabil acolo unde i-ar conveni lui Stalin) și că în martie va avea loc în America întrunirea tuturor Națiunilor Unite.

La noi, un tâmpit de șef al Siguranței a eliberat permisii să plece în oraș de Crăciun unui grup de o sută legionari arestați; bine că s-au întors de voia lor la închisoare după o strașnică beție, fără să fi provocat vreun conflict cu sovieticii.

Echipa ministerială pornită în Moldova n-a îndrăznit să înlocuiască, cum voia la început, pe unii prefecți și primari comuniști. Mai bine nu s-ar mai fi dus.

30.12.44. Lupte de stradă în cartierele Budapestei; nemții rezistă din casă în casă. Aud că Palatul regal e în flăcări, că Parlamentul și podurile peste Dunăre sunt distruse. Rușii au ocupat Alba Regală unde se încoronau Regii maghiari precum și Esztergom, sediul cardinalului-primat al Ungariei. Mă îngrozesc ce vor face pe la moșiile grofilor, cu toate că guvernul provizoriu de la Debrecen va obține, pare-se, un armistițiu ale cărui condiții sunt acum discutate între Moscova, Londra și Washington.

La Atena, războiul civil continuă. Se așteaptă răspunsul Regelui cu privire la Regent și îndată după numirea acestuia, Papandreu va demisiona.

În vizita sa, Churchill a obținut o suspendare a focului de doar 45 minute. Problema greacă va fi discutată în trei cu Molotov și Stettinius.

Guvernul federal elvețian a abrogat toate legile anticomuniste, doar s-or îndura muscalii.

În Belgia, ofensiva mareșalului Gerd v. Rundstedt a fost complet oprită.

Generalul Catroux, numit ambasador la Moscova.

Bulgarii au obținut de la Soviete să le restituie principalii vinovați de război. Numai noi, nu!...

31.12.44. De sfârșit al anului, comandamentul germano-maghiar al Budapestei a respins oferta de capitulare, omorând chiar pe parlamentarii ruși, așa că acum va urma o luptă fără cruțare pentru cucerirea orașului; la rândul său, guvernul din Debrecen a declarat război Germaniei.

Pe de altă parte însă, nemții se laudă prin radio că vor încercui o armată sovietică de 250.000 oameni. Cred că se laudă ca să mai dea curaj populației.

În Grecia a sosit răspunsul Regelui, care numește pe mitropolitul Damaschinov ca Regent.

În Belgia, aliații au ajuns din nou la granița Germaniei și reduc cu încetul străpungerea nemților.

Guvernul Bonomi care se intitulează conservator-progresist, a luat poziție în contra extremiștilor socialiști și comuniști pe care *Times* îi acuză de a uza de aceleași arme de teroare și chiar de același personal puțin recomandabil al fasciștilor. Încă o dovadă a poziției luate de Anglia în contra Moscovei.

Cu asentimentul aliaților, adică de fapt cu capitularea anglo-americanilor, se constituie în Jugoslavia un guvern unitar Tito.

Aseară, Rădescu a vorbit presei pentru a arăta că guvernul și țara fac tot posibilul pentru a îndeplini condițiile de armistițiu dar că „acolo unde nu este, nici Dumnezeu nu cere” și roagă pe aliați să fie înțelegători, spre a ne ajuta și a facilita îndatoririle la care ne-am angajat. Nicio gazetă de azi n-a pomenit un cuvânt despre această declarație, desigur ea nefiind pe placul rușilor, însă la radio lumea a auzit-o.

Primul ministru are deci curajul să spună lucrurile verde. Să vedem cum se vor desfășura evenimentele și dacă e mai bine să vorbești decât să înghiți tăcând.

La *Silvesterabend*¹¹ Hitler, Goering și Goebbels au vorbit poporului german, spunând că pregătesc o puternică lovitură cu divizii și cu arme noi, ce va da peste cap pe aliați, precizând că dacă până la sfârșit s-ar întâmpla totuși ca Germania să nu câștige războiul, aceasta ar însemna că tot rostul Istoriei s-ar prăbuși.

Chiar și pentru sofiștii decadenței, argumentul e slab...

Churchill promite victoria în 1945.

1945

1.1.45. Divizii române au intrat și luptă în cartierele de est ale Pestei, iar rușii venind din vest, cuceresc casă după casă. Delegația guvernului maghiar de la Debrecen a sosit la Moscova pentru încheierea armistițiului. Sunt convins că, până la urmă, și ungurii vor obține, ca și bulgarii, condițiuni mai avantajoase decât noi, în tot cazul cu aplicare mai puțin brutală, numai grație faptului că la ei nu se găsesc cozi de topor, care să facă jocul rușilor.

Papa a făcut apel la beligeranți pentru a pune capăt măcelului de la Budapesta.

Noul Regent Damaschinov a depus jurământul.

Comitetul național polon din Lublin s-a transformat în guvern, cu scopul să țină în șah pe cel din Londra. Încă o încercare, probabil, de opoziție britanică față de scopurile sovietice.

4.1.45. Generalul Plastiras formează guvernul grec, însă la Atena luptele continuă.

Am auzit că, plictisit de declarațiile lui Rădescu făcute presei, Vinogradov s-a dus să-l roage a le modifica spre a le lăsa a fi publicate; acesta i-a răspuns că nu schimbă niciun cuvânt și dacă ele nu convin aliaților, pot interzice publicarea, dar lumea a aflat adevărul de la radio. Este deci suficient ca ai noștri să ia o atitudine demnă, pentru ca și bolșevicii să se

---

¹¹ Seara de Ajun

poarte altfel. Între timp, se zvonește de o nouă stare de tensiune între Maniu și frontişti și de posibilitatea unei noi crize de guvern.

Turcia a rupt relațiile cu Japonia.

8.1.45. Guvernul englez nu ia poziție față de cel polon pro-sovietic, însă continuă a recunoaște pe cel din Londra.

Se pare că Vinogradov, foarte enervat de poziția lui Rădescu, ar fi protestat la englezi și la americani, spunând că în asemenea condiții, Sovietele vor denunța armistițiul cu România. I s-ar fi răspuns: „Perfect, denunțați-l și conform înțelegerilor de la Teheran, România va fi imediat ocupată de cei trei.” Rezultatul a fost că rusul, care nu se aștepta la atare poziție, a înghițit hapul, după care occidentalii s-au dus la Rădescu să-l felicite.

Pe frontul de vest, cu toată amenințarea armatelor lui Montgomery (numit de curând la comanda supremă pe acest front) de a gătui și a izola întrândul german, aceștia nu fac nicio mișcare de retragere; în schimb, au provocat o nouă spărtură pe malul stâng al Rinului în zona Strasbourg.

La Budapesta, nemții au pornit o ofensivă pentru degajarea armatelor încercuite, iar comunicatul rușilor de azi recunoaște că au fost nevoiți a evacua Esztergom.

La noi, atât în chestiunea agrară cât și în cea a criminalilor de război, toate partidele, inclusiv social-democrații cu excepția comuniștilor, sunt extrem de moderate, fiind deci speranțe de a se câștiga timp, evitându-se măsurile radicale la care ne-am vedea siliți să subscriem sub imperiul ocupației militare rusești.

Se zvonește că întâlnirea Roosevelt-Churchill-Stalin va avea loc într-un punct, unde niciunul să nu fie la el acasă.

În Statele Unite, mobilizare generală.

Zvon despre moartea lui Victor Emmanuel, pe care o dezmente prințul de Piemont. Oricum, starea sănătății sale e foarte precară.

Germanii au încheiat cu americanii un armistițiu de 15 zile pentru evacuarea populației civile din St. Nazaire înainte de reluarea luptelor.

Presiune mare germană în Ungaria de la Esztergom către Budapesta.

12.1.45. Brutalitatea și neomenia rusească devin îngrozitoare. S-ar zice că presimt că le sunt numărate zilele în care vor mai putea teroriza lumea.

Contrar convenției de armistițiu, acum au început arestarea cetățenilor români de origine etnică germană pentru a-i transporta în Rusia. La fel vor proceda și cu diplomații germani internați la noi. Este jale generală și guvernul român nu îndrăznește să se opună, măcar cu un cuvânt de protestare. Și când te gândești că au pretenția să susțină că de 27 ani respectă uzanțele și morala internațională...

Pentru nenorocita de comisie, însărcinată cu restaurarea Legației sovietice prădată de ai noștri, ieri am avut de suportat exigențele sălbaticе ale delegatului rus, care ne jupoaie acum zece piei și ne mai și insultă, spunând că niciodată autoritățile din Moscova n-ar fi fost

capabile de actele de jaf ale guvernului Antonescu. Am cheltuit până acum 400 milioane lei și va fi nevoie de cel puțin încă atât, pentru a le satisface plăcerea sadică de a ne ruina și de a ne exaspera.

Cu orice risc de sabotare a armistițiului, voi cere azi să numească pe un altul în locul meu care să prezideze comisia și pentru a trata, poate cu mai mult noroc cu sovieticii.

Din comunicatul sovietic, rezultă că se apropie etapa finală pentru ocuparea Budapestei și că se pregătește acum cea mai formidabilă ofensivă a războiului, culminând cu marșul asupra Berlinului.

14.1.45. „Cesul greu” se prelungeste peste măsură; s-ar zice că ornicul destinului României s-a oprit tocmai în acest răstimp de restriște. Măsurile de deportare a tuturor celor de origine germană în stare de a munci au fost cerute guvernului printr-o notă cominatorie, cu amenințarea că dacă autoritățile române nu le vor aplica, organele rusești vor proceda direct la arestări. Rădescu a protestat, a vrut să demisioneze, dar s-a răzgândit, de teamă că vor veni frontişti și că va fi și mai rău.

Cu mare greutate, dintre miile de persoane imbarcate pentru Rusia, s-a putut prezenta o listă pentru doar câteva zeci de excepții. O comisie mixtă de control se află la Râmnicul Sărat, acolo unde s-au oprit trenurile. Pentru diplomații germani internați, am intervenit la Moscova de unde se așteaptă răspunsul. Panica e generală la bursă, iar la bănci subscrierile la împrumut au încetat aproape complet.

Se pare că de la Baltica până în Carpați, trupele sovietice au pomit o ofensivă generală pe un front de 650 km, realizând în primele zile într-un sector de 60 km o spărtură pe o adâncime de 40 km.

Garnizoana încercuită la Budapesta mai luptă în centrul Pestei, în timp ce Buda este ocupată.

Intrândul german din munții Ardeni e pe cale de a fi eliminat; nemții mai atacă doar în Alsacia.

A reușit debarcarea americanilor pe insula Luzon din Filipine și încercarea japoneză de a aduce întăriri s-a soldat cu importante pierderi de vase de război de mare tonaj.

Armistițiul în Grecia a fost semnat și trupele elassiste sunt obligate a abandona pretutindeni liniile lor de rezistență și a elibera pe toți prizonierii britanici.

Val de frig cu multă ninsoare în Spania și în Portugalia.

Cu toată opoziția regelui Petru, acordul Tito-Subasici pentru instituirea unei Regențe în Jugoslavia până la hotărârea asupra viitoarei forme de stat a obținut aprobarea celor mari, așa că atitudinea Suveranului e privită cu răceală.

Se confirmă zvonul că regele Mihai a fost oprit la Câmpina de niște derbedei ruși pentru a le abandona automobilul și că ofițerul sovietic, prepus la paza, dar de fapt la supravegherea Suveranului din altă mașină aflată în spate, a intervenit cu focuri de armă.

Maniu, care a declarat că românii ar trebui să reziste tentației alunecării pe panta apropierei propagandistice între comuniștii din România și URSS, e violent atacat de *Izvestia* și acuzat de a se arăta dușman al forțelor democratice și dornic de a susține rămășițele facismului.

16.1.45. Comunicatele germane recunosc eficacitatea ofensivei rusești, anunțând că trupele lor au ajuns la 35 km de Cracovia și la 60 km de granița Sileziei. Admit de asemenea, că încercarea lor de străpungere spre Budapesta nu s-a putut apropia la mai puțin de 25 km de capitală, care este pe punctul de a fi complet pierdută.

Pe frontul de vest sunt semne că ofensiva germană nu mai poate reuși.

Numeroase grupuri de avioane aliate însumând aproape 7000 aparate, au bombardat ieri teritoriul german în diferite puncte, la care nemții au putut opune doar 750 avioane, pierzând 1/3 din efectivul lor.

Se zvonește hotărârea nemților de a părăsi Italia și a se retrage în Alpi.

Aliații anunță că pentru susținerea ofensivei sovietice, ei vor alimenta pe ruși trecând prin Dardanele și debarcând material în porturile Mării Negre. Mă întreb dacă, în acest chip, nu se gândesc să ocupe la un moment dat acest litoral, spre a-și impune voința.

Pun asemenea eventualitate în legătură cu cele ce mi se șoptesc aici din partea lor, să mai rezistăm până după viitoarea conferință a celor „3”, ce va avea loc după 20 ianuarie, poate tot la Teheran datorită motivului reinvocat de Stalin că nu se poate îndepărta de țara sa în timpul marii ofensive declanșate. Așadar, Churchill dar mai ales Roosevelt, vor trebui să întreprindă din nou lungi călătorii.

Azi a sosit la noi mareșalul Malinovski pentru a semna convenția în legătură cu prima tranșă a materialului ce livrăm în virtutea art.11. Rușii ne socotesc produsele la nivelul prețurilor din 1938, atât de departe de cele exorbitante din 1944 și 1945.

Guvernul s-a pus de acord asupra problemei sindicatelor la care se pot afilia și funcționarii publici și asupra fixării categoriilor de criminali de război și a celor răspunzători de dezastrul țării, socotiți cu începere din 1938.

S-au procedat epurări în rândul avocaților și inginerilor.

18.1.45. Guvernul speră să poată relua în curând raporturile diplomatice cu aliații. E vorba ca Ciuntu să fie trimis la Moscova.

Ziua de ieri a adus importanta știre a căderii Varșoviei, Cracoviei și a orașului Czestochowa, sediul icoanei făcătoare de minuni a Fecioarei.

Malinovski, ajuns la Budapesta, spune că acolo aproape nu va mai rămâne piatră peste piatră.

Este probabil că părăsirea completă a Poloniei constituie un plan de retragere a nemților, pe care de altfel, Goebbels l-a și prevăzut în *Das Reich* ca să pregătească poporul cu aceste dureroase știri.

Se zvonește că primele vase aliate de aprovizionare a rușilor vor trece în curând prin Dardanele.

Eden a declarat că posesiunile italiene din Africa vor fi luate în discuție la pace și că Italia n-are niciun drept să le revendice.

Regența din Grecia nu are mandat limitat din partea Regelui, mitropolitul Damaschinov având mână absolut liberă.

Cu toate încercările Franței, de Gaulle nu va fi invitat la întâlnirea celor „3”, în ciuda tatonărilor Moscovei și a interview-ului acordat de Bidault presei americane.

Mari demonstrații la Belgrad contra regelui Petru din cauza refuzului său de a accepta Regența în Jugoslavia.

În țară, exproprierea agrară a fost acceptată în principiu, cu deosebirea că Frontul o cere fără despăgubiri și cu aplicarea ei chiar pentru însămânțările din primăvară.

Deși guvernul a căzut de acord asupra vinovaților de război, țărăniștii și Vișoianu sunt de părere că executivul actual care nu exprimă voința țării, având un mandat limitat de îndeplinire a condițiilor de armistițiu, îi va putea aresta la cererea aliaților, dar că n-are dreptul să anticipeze asupra felului în care un Parlament român va aprecia calitatea lor de vinovați politici; deci n-ar putea fi judecați de un Tribunal al partidelor politice, ci de Înalta Curte de Justiție.

19.1.45. Rușii continuă înaintarea în Polonia, împingând spre Mlava, Piotrkow și Lodz, iar de la Czestochowa au trecut pe teritoriul german în Silezia. După părerea americanilor, menținând acest ritm, rușii vor sosi la Berlin înaintea aliaților, dar, din nenorocire, suntem nevoiți a dori ca această înaintare rusească să nu înceteze.

Polemică între țărăniști și Tătărescu, acuzat de a fi principalul vinovat în producerea dezastrului țării. Ce triste sunt aceste atacuri între oameni ce ar trebui să fie uniți spre a face față primejdiei bolșevice care ne apasă!...

Churchill a rostit un discurs foarte important în Camera Comunelor și odată mai mult nu pierde ocazia să fixeze poziția sa fermă de adversar convins al comunismului. Poate doar în dânsul să ne păstrăm speranța pentru mai târziu...

21.1.45. Ofensiva rusească în Polonia continuă pe toate fronturile. În nord au ocupat Tilsit și se îndreaptă spre Tannenberg, iar în sud se află lângă Katowice și amenință Breslau, de care tancurile sovietice nu mai sunt decât la 45 km. Totodată și aliații sunt pe punctul de a dezlănțui ofensiva în vest.

Acordul Tito-Subasici a convenit ca Regența să fie formată din președintele Academiei sârbe de știință, un eminent jurist croat și fostul Ban al Sloveniei. După cucerirea Kosice de către ruși, s-a stabilit un acord între ruși și cehi asupra Rusiei subcarpatice, unde, la momentul oportun, rutenii să hotărască asupra soartei lor fără vreo presiune din afară.

S-a semnat ieri la Moscova convenția de armistițiu cu ungurii din Debrecen. Din partea Națiunilor Unite a semnat Vorosilov, asistat fiind de reprezentanții englez, american, dar și sârb și cehoslovac.

Regele Leopold al Belgiei, împreună cu Daladier și alți francezi, se află internați la Bad Godesberg unde în septembrie 1938 s-a întâlnit Hitler cu Chamberlain, nemții având speranța să le servescă într-un moment suprem, ca schimb cu conducătorii naziști pe care îi vor reclama aliații ca criminali de război.

Au fost publicate decretule-legi referitoare la sancționarea celor vinovați de dezastrul țării, pentru care pedepsele sunt de la muncă silnică pe viață până la cinci ani închisoare corecțională și a criminalilor de război, cărora li se poate aplica și pedeapsa cu moartea. Vinovați de dezastru sunt cei ce au instaurat regimul (regimurile?) de dictatură, cei răspunzători de orientarea politică spre Germania, cei ce au consimțit printr-o activitate susținută la cedarea Transilvaniei de nord, cei ce au încheiat tratate de alianță politică cu Germania sau au dus propagandă în acest sens.

În felul în care este redactat textul, mulți pot scăpa, dar și mulți alții pot fi acuzați. Pentru criminalii de război în schimb, răspunderile sunt precise.

22.1.45. Rușii continuă să înainteze în Prusia orientală și în Silezia, amenințând Breslau și Königsberg.

Anticipând asupra condițiilor impuse ungarilor la Moscova, guvernul italian a declarat solemn României că socotește nul și neavenit actul de la Viena (mascalzonii care au fost cei mai de vină în făurirea acestei inechități, dau ca totdeauna proba de lașitate.)

Textul armistițiului dintre Aliați și Ungaria vorbește explicit de teritoriile Cehoslovaciei, Jugoslaviei și României ocupate de unguri după 31 decembrie 1937 (deci nu se mai pomenește de „majoritatea teritoriilor Transilvaniei de nord” așa cum era menționat în convenția încheiată cu noi), însă face parte mai frumoasă cehilor și sârbilor care sunt aliați, pe care îi și despăgubește (100 milioane dolari de împărțit între ei), pe când, bineînțeles, nu vorbește nimic de internații și ostatecii români, de bunurile furate sau pierderile cauzate nouă, deoarece pentru moment, România e încă în stare de război cu Națiunile Unite, lucru pe care unii de la noi tot nu-l înțeleg.

23.1.45. Rușii înaintează de la Insterburg de-a lungul râului Pregel spre Königsberg, de la Tannenberg prin Osterode în direcția Dantzig, de la Kolo spre Posen și de la Czestochowa spre Breslau, adică pe toată linia pentru ocuparea Prusiei orientale și pentru atacarea liniei de rezistență de pe Oder.

Declarându-se împotriva acordului Tito-Subasici, regele Petru a cerut demisia guvernului, pe care se crede că l-ar înlocui cu o formație artificială a jugoslavilor din Londra, adversari hotărâți ai lui Tito, deși în declarațiile sale, Suveranul spune că e gata să transfere în mâinile acestuia puterile constituționale, cu condiția ca numirea lui să fie legală. Conflictul

între Coroană și popor este mai deschis decât oricând, căci se pare că Subasici nu va admite această demitere.

Știrile de pe front de astă seară, arată că se dau lupte de stradă la Posen, că săgeți sovietice au atins Oderul între Breslau și Oppeln și că linia de rezistență posibilă germană ar mai fi la Frankfurt/Oder, adică abia la 70 km de Berlin.

25.1.45. Rușii au ocupat Kalisz și alte localități din regiunea industrială a Sileziei și acum atacă Breslau, unde se pare că nemții au adus din vest trupe de întărire. În Prusia orientală au atins liniile exterioare de apărare de la Königsberg.

În schimb, la Budapesta rezistența continuă, ba chiar rușii mărturisesc că au fost siliți a evacua Szekesfehervar, între capitală și lacul Balaton.

Foarte nemulțumiți de atitudinea regelui Serbiei, englezii anunță că acordul Tito-Subasici rămâne în picioare, că membrii guvernului merg la Belgrad spre a forma un guvern unitar cu Tito, cu toate că Petru a format la Londra un altul; văzând aceasta, Regele încearcă acum, în al 11-lea ceas, să cârpească o înțelegere cu Subasici.

Regele Faruk a părăsit Egiptul pentru o vizită la Regele Hedjazului, Ibn-Saud.

La Lyon a început procesul împotriva lui Charles Maurras, acuzat de colaboraționism.

Zvon necontrolat că la Madrid ar fi sosit o delegație germană ca să sondeze condițiile de capitulare impuse de aliați.

Întrebat în Camera Comunelor, Eden recunoaște ajutorul substanțial dat aliaților de România cu cele 14 divizii; în ce privește însă statutul de co-beligeranță ce ar trebui să ni se acorde, a cerut ca întrebarea să i se facă în scris.

În acest timp la noi, partidele se zbat pe chestiunea reformei agrare: comuniștii vor exproprierea fără nicio despăgubire, ca o primă etapă spre colhozuri, având în vedere caracterul individualist al țaranului român. Țărăniștii pretind o despăgubire derizorie, de teama că altfel toată clientela electorală pleacă spre stânga.

Se mai ventilează o idee a proprietarilor: fără expropriere dar cu finanțarea de către toți cei ce dețin minimum 20 hectare a unui organism de cultură rațională și de înzestrare a producătorilor, cu o contribuție de câte 100 kg/hectare timp de 20 ani. În aceste condiții s-ar înlătura complet orice grevare a bugetului statului, s-ar evita dezastrul economic provocat de fărâmițarea proprietății fără mijloace proprii de cultivare, s-ar exclude o viitoare expropriere fatală peste 10-15 ani care ar deveni chiar o imposibilitate de fapt și, în fine, s-ar remedia problema proletariatului agricol, pe care exproprierea n-o rezolvă în niciun caz.

Aud că acest proiect foarte atrăgător surâde multora și că Regele, Rădescu, Negel sunt încântați. Totuși mă îndoiesc de reușita sa, mai ales că la Justiție, Pătrășcanu pregătește un proiect de lege pentru anularea tuturor tranzacțiilor perfectate după 23 august, ceea ce dovedește voința de a pune grabnic în aplicare legea exproprierii.

26.1.45. Rușii au atins Marea Baltică la Elbing, așa că trupele germane din Prusia orientală ar putea fi complet izolate și încercuite.

Se zvonește că guvernul german se pregătește pentru evacuarea Berlinului și că misiunile străine neutre au început să libereze concetățenilor lor din Germania certificate de identitate redactate în limba rusă.

Ambasadorul sovietic la Londra a sosit la Moscova pentru punerea la punct a întâlnirii celor „3”. Cu toate că sunt slabe speranțe ca Franța să fie invitată, de Gaulle declară că aliații știu cât de mare este dorința francezilor de a participa.

28.1.45. Ce urmăresc nemții în retragerea masivă din Polonia și în rezistența la Budapesta e încă greu de înțeles: să atragă pe ruși în cursă spre a-i ataca cu succes în liniile de rezistență pregătite în interior, este greu de conceput; să-și organizeze o apărare disperată în dispozitivele muntoase, - Alpi, cadrilaterul Boemiei, Turingia, Bavaria și linia Rinului, - e foarte problematic cu sovieticii care înaintează în câmpia din nord de-a lungul Balticei până în centrele vii ale Germaniei; să caute a convinge în acest chip pe anglo-americieni să încheie mai curând pace de teama bolșevizării și căderii pradă comunismului a întregii Europe, e iarăși puțin admisibil, dată fiind hotărârea aliaților de a nu se mai lăsa păcăliți de nemți.

Pe de altă parte, aud că rușii vor să procedeze și în Germania la fel ca în Polonia, în Ungaria etc., adică a forma în regiunile cucerite acolo un guvern pro-aliat cu care să încheie un armistițiu.

În acest fel și cu autoritatea crescândă a Sovietelor, n-ar fi de mirare să ne trezim într-o bună zi cu întreg continentul european sub ferula Moscovei.

Totuși, așa fiind, cred că s-ar putea întâmpla cu sovieticii ceea ce s-a petrecut și cu nemții: se vor prăbuși tocmai din cauza prea vastei întinderi, și-și vor îndulci virusul prin larga răspândire asupra atâtor neamuri diferite... și iarăși grecii înfrânți vor reuși să învingă pe romanii triumfători.

Sub imboldul rușilor în acest timp la noi, Frontul ia din nou poziție împotriva guvernului și revendică puterea pentru imediat. Își publică în presă programul, în special de expropriere, față de care numai liberalii rezistă, pe când țărăniștii sunt lași.

Charles Maurras a fost condamnat la detenție pe viață. E drept că are 77 ani...

30.1.45. Știrile din Germania, sosite prin Suedia, anunță panică mare la Berlin, evacuarea șefilor naziști spre München, arestarea și chiar executarea de către Himmler a mai multor generali germani de pe frontul de est, în general sentimentul că în scurtă vreme, poate chiar câteva zile, soarta războiului va fi pecetluită.

Rămâne neclară tactica conducătorilor Reichului care rezistă înverșunat în apus, unde anglo-americii au un material cel puțin tot atât de puternic ca și al rușilor, în Italia, sau în Ungaria unde pusta nu prezintă poziții strategice mai bune decât câmpiile din nordul Poloniei, în timp ce se retrag precipitat în fața rușilor, doar ca să dovedească aliaților cât de iminentă e primejdia cuceririi de către ei a întregii Europe. Este drept că prețul dovezii este grozav de costisitor...

La noi, Frontul face azi manifestații pentru a i se da puterea. Face greșeala de a pune problema reformei agrare pe tărâm revoluționar și anti-constituțional prin proiectul de „confiscare”; rămâne de văzut dacă vom ști să amânăm exproprierea până după alegerile parlamentare, când românii și-ar putea exprima voința fără teroarea ocupației muscalilor.

Punctul de vedere al sindicatului agricultorilor publicat în presă, are o poziție contrară exproprierei totale și împărțirii în loturi mici, - ambele dăunătoare economiei generale a țării. Se pare că încercarea va rămâne zadarnică, iar azi însuși ministrul Agriculturii, național-țărănistul Hudiță declară că guvernul este decis să înfăptuiască exproprierea chiar în această primăvară, liberalii fiind singurii care se mai opun. Va fi un dezastru...

1.2.45. Armatele lui Jukov continuă să înainteze în Brandenburg și se pare că după ocuparea punctelor Messeritz și Schweibus, o coloană motorizată a pătruns între Frankfurt și Kustrin, la 70 km în linie dreaptă de Berlin.

Rușii își arată în *Izvestia* indignarea împotriva unei părți din presa aliată ca *Daily Mail* și *New York Times*, care sunt înspăimântate de succesul sovietic și de perspectivele de bolșevizare ale Europei.

La radio s-a zvonit că Ribbentrop a plecat la Londra pentru a trata capitularea. Puțin verosimil!

În vederea întâlnirii celor „3”, guvernul nostru pregătește un memoriu de protestare împotriva rușilor care nu respectă angajamentul armistițiului, abordând și problemele colaborării efective la război și a co-beligeranței, a Transilvaniei de nord, a imixtiunii în politica internă, a deportării sașilor etc. Protestează în special împotriva tovarășilor Luca și Pauker, cetățeni sovietici, care conduc Frontul în politica internă a țării.

3.2.45. Aseară s-a anunțat sosirea lui Churchill la Gibraltar, iar azi dimineață că a și început conferința. Unde o fi având loc? Poate la Cairo, poate altundeva în Africa; în niciun caz nu cred să fie din nou la Teheran și încă și mai puțin la Moscova.

Cum s-a anunțat de mult caracterul politic al acestei conferințe și cum în ultima vreme înaintarea fulgerătoare a rușilor a adus modificări categorice ale echilibrului de forțe între aliați pe fronturi, este evident că se va discuta în primul rând despre soarta Germaniei și problema Poloniei. Se va pune oare și chestiunea situației din România? Mă întreb.

Rușii anunță că trupele lui Jukov continuă încercuirea la Frankfurt și că fac joncțiunea cu cele ale lui Koniev care înaintează din Silezia. După declarațiile desperate ale lui Hitler din 30 ianuarie, se pare că germanii vor lupta cu ultima îndârjire, pregătind baricade în Berlin pentru a forța pe ruși să-și sleiască forțele, ca și nemții la Stalingrad.

Tribunalul poporului din Sofia a pronunțat sentințele: cele mai multe condamnări la moarte pentru foștii Regenți și mai mulți generali și miniștri, alte numeroase la închisoare pe viață și mult mai puține, pe timp limitat. Toate atrag după sine confiscarea averilor. Vor proceda tot atât de sălbatic și la noi?

Ar fi îngrozitor, căci s-ar transforma totul într-un prilej de răzbunări personale.

4.2.45. La Sofia au fost executați condamnații la moarte, printre care și deputați care fuseseră toată viața anglofili, așa că în realitate n-a fost decât un joc sinistru al Sovietelor, care în acest chip au desființat bruma de clasă conducătoare ce mai exista acolo, pregătind terenul pentru bolșevizarea țării.

Pătrășcanu a pregătit Tribunale speciale cu muncitori din fabrici, avocați, universitari frontişti, - ca judecători sau acuzatori publici -, anunțând că ele vor intra de mâine în funcțiune. Așadar, vom asista și noi la scenele de groază ale faimoaselor tribunale revoluționare... Ceea ce mă surprinde este că toate acestea se prezintă sub formă de decrete-legi, fără sancțiuni regală; la fel ca și pe vremea lui Antonescu: „Noi, Conducătorul” sau „Noi, Maria Mareșal”, va veni în curând și „Noi, Ana Pauker”...

Sub presiunea rușilor, dar, ceea ce este mai trist, și ca să fie bine văzut, prefectul de Cluj a ordonat deschiderea unei Universități maghiare alături de cea română în Transilvania, pe care în convenția de armistițiu, rușii declară că o eliberează de sub dominația Ungariei dictatului de la Viena.

Mi se spune că rușii n-ar fi deloc mulțumiți de activitatea comuniștilor din România, care cu un Luca și o Ana Pauker arată o mentalitate mai mult troțkistă, că își dau seama de dezastrul economic, cunosc sentimentele anti-comuniste ale țaranului român și că ar prefera să vadă continuarea unui guvern Rădescu. Dacă ar fi așa, sunt speranțe că atât cât va dura acest guvern, să nu se înfăptuiască exproprierea.

Ticăloși mari sunt acum țărăniștii, care de teamă să nu-i vadă într-o zi pe comuniști luând singuri conducerea țării, sunt gata să accepte toate înjosirile pentru a se mai putea înfrupta cu ceva. Afară de liberali, care păstrează o ținută demnă, îi înțeleg până la urmă pe frontişti care continuă să susțină radicalismul doctrinei lor, dar mi-e scârbă de cei care, numai din oportunism, se scaldă în toate apele.

Ca să-și salveze situația, regele Petru s-a grăbit să numească pe cei trei Regenți, cu speranța că-i va accepta și Tito, astfel ca Tronul să nu fie dat peste cap.

Crește haosul în Germania, mai ales că foametea și mizeria sunt tot mai acute. Flota germană din Baltica a părăsit Gdynia și Stettin, iar trupele ruse ce au trecut Oderul lângă Breslau și Kustrin, continuă să atace.

În vest, aliații au ocupat Colmar și fac presiuni asupra liniei Siegfried, iar avioanele lor stingheresc grozav mișcările trupelor germane de pe un front pe altul.

Conferința în „3” pare să aibă loc în Italia (deși unii pretind că Stalin nu poate părăsi în aceste momente teritoriul sovietic); se vorbește că la terminarea întâlnirii, Roosevelt ar dori să facă o vizită Papei.

6.2.45. La Ankara se anunță că „The Big Three” s-au întâlnit nu în Italia, ci undeva pe litoralul Mării Negre pe teritoriul sovietic, probabil în Crimeea.

Rușii continuă să stabilească tot mai multe capete de pod peste Oder și la nord-vest de Kustrin s-au apropiat la 56 km de capitală. În Prusia orientală, Königsberg este complet izolat.

În Filipine, americanii au reocupat Manilla și au dat o proclamație pentru a anunța liberarea populației. Rând pe rând, fiecare se laudă cu asta...

Intrigile între partidele de la noi sunt mai lipsite de demnitate decât oricând: formațiunea liberală din Iași a trecut de partea Frontului; fiul lui Rădescu manifestă prin întruniri pentru un guvern frontist, în timp ce Generalul caută să convingă pe miniștrii frontiști, în special pe Pătrășcanu, de primejdia de a se lăsa conduși de Ana Pauker, evreică și cetățeană sovietică și de secuicul Lajos Lukacz, maior în Armata Roșie.

La țărăniști, haos complet, deoarece reprezentanții lor în guvern n-au fost aleși de conducerea partidului, ci numiți direct de Maniu, care acum face pe bolnav și întârzie să se întoarcă în București, unde se desenează tot mai vădit o alăturare în jurul lui Lupu, despre care se vorbește chiar ca, un posibil viitor prim-ministru.

Ar fi trist, mai ales că pare cu totul oboșit, e bolnav de inimă și lipsit de calitățile unui șef de guvern. Hudiță începe acum să dea îndărăt, declarând că nu a vrut să acuze pe liberali fiindcă se opun exproprierii.

Aud că în fond toate aceste certuri n-ar fi decât aparente, rostul lor fiind să câștigăm timp. Ar fi prea frumos să fie adevărat...

Se zvonește că Vișinski sosește din nou aici.

7.2.45. Cum era de așteptat, Tito refuză să subscrie la alegerea Regenților numiți de regele Petru; deci iată din nou conflictul deschis în Jugoslavia pe chestia dinastică.

Cu toate protestările lui de Gaulle, care se rugase de Stalin să pună un cuvânt bun spre a fi primit în „Consiliul director al lumii”, întrunirea actuală are loc fără dânsul.

Întâi, spre a-i arăta că rău a procedat adresându-se Sovietelor și apoi ca măsură de garanție, dat fiind că poporul francez nu s-a pronunțat încă în chip electoral asupra mișcării gaulliste, care s-ar părea că nu întrunește majoritatea în Franța. Totuși ca „fișă de consolare”, se anunță că întâlnirea va fi urmată de o conferință a miniștrilor de Externe la Paris, la care va fi invitat și cel francez.

8.2.45. Rușii au trecut Oderul pe lângă Frankfurt, îndreptând atacul spre Berlin, unde Goebbels organizează rezistența, în timp ce nesfârșite convoaie de fugari din Silezia, regiunile poloneze și din Prusia orientală nu mai au unde să-și pună capul și avioanele inamice bombardează neconținut localitățile, drumurile și gările germane. Trupele sovietice sunt la 35 km de Stettin, așa că în curând întregul litoral baltic va fi ocupat și unica speranță de rezistență disperată a lui Hitler nu s-ar mai putea organiza decât în regiunile muntoase din sud.

Anglia și Statele Unite declară oficial - cum era și de așteptat - că în România, Bulgaria și Finlanda nu vor putea acredita misiuni diplomatice în toată perioada armistițiului. Noi strigăm însă cât ne ține gura: „marii noștri aliați”.

La conferința internațională a sindicatelor de la Londra vor participa și mișcările sindicale din aceste țări.

Guvernul belgian al lui Pierlot a demisionat definitiv. Acum se anunță la radio că e criză de guvern și în Olanda.

Se zvonește că rușii ne pretind noi contingente de cetățeni români de origine germană și presidenția Consiliului s-a văzut nevoită să dea un comunicat liniștitor, căci bieții nemți sunt iar îngroziiți.

În problema exproprierii, după Uniunea Sindicatelor, și Academia Agricolă s-a pronunțat pentru menținerea marii proprietăți.

Se pare că unul din avioanele delegației britanice care însoțesc pe Churchill în Rusia, a suferit un accident și că ar fi 10 morți și cinci răniți. Îmi închipui ce greu trebuie să le fie, prin pierderea unor experți de seamă, odată cu aceea a unor dosare importante.

Republicanii spanioli, care și-au ales sediul acțiunii anti-franchiste la Mexico-City, au ca șef recunoscut pe Negrin, aflat acum în Franța pentru a trece apoi cu scop de propagandă în Anglia și mai departe în America.

9.2.45. Primul comunicat al reuniunii celor „3” privește planurile militare de coordonare a ofensivei contra Germaniei. Partea a doua a conferinței se va ocupa în special de problemele controversate: soarta Poloniei, situația din Balcani, planurile finale despre Germania (se zice că Berlinul va fi ocupat de către cei trei aliați).

Chestiunea admiterii la congresul de la Londra a sindicaliștilor din România, Bulgaria, Finlanda și Italia fusese intens combătută de Sir Walter Citrine, care susținea că nu pot fi admiși, câtă vreme situația din țările lor este încă în discuția celor „3” de pe țărmul Mării Negre; atunci când am fost, în fine, invitați, era prea târziu să mai sosească în timp util la congres.

Asupra atitudinii retractile despre care s-a vorbit mult în ultima vreme, Maniu s-a simțit obligat să dezmintă zvonurile legate de retragerea sa din politică.

Duminică, Rădescu va vorbi la Scala cetățenilor Capitalei, pe care îi cheamă la consfătuire peste capul partidelor.

Am auzit că e decis a nu se lăsa intimidat de nimeni și de nicio mișcare și că va păstra puterea în ciuda adversităților. S-ar părea că anglo-americanii îl susțin în această atitudine, iar că rușii au informat pe frontişti să nu repete greșeala comisă de legionari cu prilejul rebeliunii, când credeau că vor fi ajutați de germani și că armata nu va interveni în contra lor. Acum ca și atunci, guvernul român e hotărât să tragă dacă vor încerca o mișcare, iar dacă vor fi solicitați, rușii vor fi nevoiți să intervină de partea autorităților. O fi sau nu adevărat? Este cert însă că Frontul e acum cam cu nasul pe jos și că intenția unei acțiuni imediate s-a mai potolit.

Voice of America recunoaște importanta contribuție a României și însemnătatea zilei de 23 august în desfășurarea istorică a evenimentelor. Totuși nu se știe încă dacă ni se

va acorda beligeranța, pe când italienii care s-au purtat cum s-au purtat și care acum nu contribuie cu nimic efectiv pe front, pretind schimbarea statutului lor de co-beligeranță în alianță. Unde mai pui că din punct de vedere economic, aliații alimentează Italia muritoare de foame, pe când noi, cu tot jaful sovietic, continuăm a întreține trupele sovietice din țară și cele de pe frontul unguresc.

Ceea ce înseamnă că, în ciuda tuturor vorbelor răsunătoare, mentalitatea celor mari nu s-a schimbat.

11.2.45. Întrunirea de la Sotchi se apropie de sfârșit.

După ce a încercat să fie admis prin intervenția Sovietelor și după ce a văzut că ceilalți doi se opun, de Gaulle încearcă acum un sistem foarte puțin elegant prin care să forțeze oarecum mâna aliaților: Radio Paris anunță că el a fost invitat acolo să participe la deciziile definitive, pe când agenția *Reuter* declară că nu știe nimic despre un asemenea zvon. Între timp și Havas informează că zvonul nu se confirmă.

O mică și meschină intrigă, nedemnă de francezi.

Rădescu a vorbit azi cu suflet și cu o energie demnă de omul dintr-o bucată ce este. Sala cinematografului Scala unde trebuia să vorbească, fusese ocupată din ajun de comuniști care urlau „Vrem guvern FND”, așa că ceilalți, în frunte cu liberalii care răspundeau „Patria și Re-ge-le”, s-au mutat la sala „Aro” unde însuflețirea a fost unanimă.

Din textul publicat în presă, reiese că el nu s-a sfiit să acuze Frontul de rea credință și de intrigării. În privința reformei agrare, a avut abilitatea să nu se declare împotriva principiului, ci să afirme că momentul ar fi rău ales, căci înaintea tuturor, primii împrumutăriți vor trebui să fie cei care luptă acum pe front, așa că exproprierea n-ar putea avea loc înainte de terminarea războiului.

Ca un răspuns, conferința de după amiază a lui Pătrășcanu despre „Ion al Babei”, deputatul clăcașilor în Divanul ad-hoc al Moldovei, în care caută să dovedească dreptul țăranilor asupra pământului, drept nescris dar imprescriptibil, pe care boierii l-au încălcat când și-au croit moșiile, și pe care azi poporul român are îndatorirea să-l realizeze imediat, căci de la 1857 până în 1918, urmașii lui Ion al Babei n-au mai avut prilejul să-și spună cuvântul. De aceea reformele agrare din 1864 și 1916 n-au dat rezultate fericite.

Însă, fără a o spune, înțelesul pe care-l dă devălmășiei de altă dată a pământului, înseamnă că el pledează nu împroprietărirea, ci organizarea colhozurilor.

12.2.45. După declarațiile de ieri ale lui Rădescu, presa frontistă de azi, singura care a apărut, îl acuză de a se fi dat pe mâna huliganilor și a fasciștilor, iar sindicatul tipografior a hotărât să refuze a-i imprima cuvântarea și totodată a decis să manifesteze în piața Palatului, cerând demisia guvernului.

Rădescu a vorbit azi la radio pentru a explica de ce nu a putut vorbi în sala prevăzută inițial, unde circa o mie de frontişti o ocupaseră și nu lăsau să intre de cât pe ai lor. A adăugat că a permis cenzurii să publice orice atac în contra sa, căci nu-l supără să

audă strigându-se „Jos Rădescu”, deoarece neavând nicio ambiție personală, va pleca de bună voie atunci când țara o va cere, dar că nu se va lăsa intimidat de câțiva teroriști.

Cum s-a zvonit că vreo 60.000 gărzi comuniste au fost puternic înarmate, ne-am putea aștepta la o reeditare a zilelor din ianuarie 1941; ar fi poate mai bine să se spargă abcesul mai repede, fiind convins că Rădescu și armata vor acționa.

Scânteia anunță că în Prahova și Dâmbovița, țărani au început să-și împartă moșiile. Cum se va comporta guvernul în fața acestui fel de reformă agrară?

În Belgia s-a constituit un guvern van Acker de uniune națională, de la catolici până la comuniști.

Guvernul cehoslovac în frunte cu Beneš speră ca în două săptămâni să se poată instala la Kosice sau în vreun alt oraș eliberat.

Aliații acuză guvernul Franco de pro-hitlerism și îi proorocesc un grabnic sfârșit; se afirmă că Franco ar fi scris acum câtăva vreme lui Churchill, spre a-l ruga să ia împreună măsuri de preîntâmpinare a pericolului întinderii bolșevismului în Europa, dar că englezul i-ar fi răspuns că are cu Moscova o alianță, pe care nu are intenția s-o denunțe.

Rușii au ocupat capul de pod la sud de Breslau și au înaintat spre vest, ocupând Liegnitz

În ultima ședință a comisiei pentru reforma agrară după expunerea lui Kapri pentru menținerea proprietății și după declarațiile național-țăranieștilor Hudiță și Zane că sunt pentru expropriere cu oarecare reformulări, reprezentantul Frontului, Zăroni, a anunțat că se retrage de la lucrări, fiindcă liberalii și reprezentanții instituțiilor științifice sunt contra proiectului.

Această manifestare, dar mai ales probabila reacție a Frontului față de atacul fățiș al lui Rădescu, ne vor aduce probabil în curând în fața unei crize deschise - ieșirea din guvern a Frontului și începerea unei acțiuni de răsturnare - sau poate, cine știe, la potolirea spiritelor în cazul unei nesiguranțe a reușitei.

13.2.45. Conferința în „3” din Crimeea s-a încheiat printr-un comunicat în care se anunță: voința unică de a curma pentru totdeauna amenințarea Germaniei asupra restului omenirii, întrunirea unei conferințe interaliate la San Francisco pentru 25 aprilie, invitarea adresată Franței de a participa la viitoarele întruniri ca și la ocuparea Germaniei, precum și dorința pentru guverne de uniune națională în Polonia și în Jugoslavia.

Despre fostele state satelite, declarația vorbește de dreptul tuturor popoarelor de a-și alege forma de guvernământ ce preferă și anunță că le va ajuta să-și organizeze cât mai curând alegeri libere. Despre chestiunea co-beligeranței României, ca și cea a poziției de aliată pentru Italia, nu se pomenește nimic.

La noi, Frontul anunță întrunire în Piața Unirii pentru azi după amiază și unii pretind că vor fi vărsări de sânge. În tot cazul, duminică patrula rusești n-au schițat nicio mișcare în favoarea manifestațiilor frontişti pe care mulțimea îi înghiontea mai serios, în timp ce un grup de militari americani au fost ovaționați și conduși în triumf de către manifestații liberali.

Acum Frontul reclamă prin mari afișe: arestarea și condamnarea legionarilor și a fasciștilor (!) care i-au atacat la redacția ziarului *Scânteia*, a lui Țețu, Comanicu, Fărcășanu; împărțirea pământului la țărani și la ostașii de pe front și din cazărmi; „Jos Hudiță” (deși s-a pronunțat pentru exproprierea imediată) și bineînțeles mai presus de toate, constituirea unui guvern FND. În teama lor au și început să denunțe constituirea unui bloc al partidelor istorice în jurul lui Rădescu pentru excluderea din guvern pe membrii frontiști. Să vedem...

Se pare că maniera forte a lui Rădescu are succes, căci astă seară se anunță că întrunirea în aer liber din piața Unirii a decurs în liniște, cu angajamentul mutual al partidelor de a evita orice manifestări dezordonate, spre a fi astfel pe placul aliaților de la Yalta de a vedea în toate țările guverne interimare de uniune națională până la alegerile generale. Deci guvernul va rămâne, ba chiar se va consolida.

Indignați de terminarea definitivă a rolului guvernului emigrat de la Londra, polonezii vorbesc la Washington de „a cincea împărțire a Poloniei” și de „concesiile rușinoase” făcute prin rectificările aduse liniei Curzon.

Sunday Times menționează pretențiile sovietice asupra desființării restricțiilor privitoare la traficul prin Strâmtori și la demilitarizarea zonelor de pe ambele maluri. Presa din New-York se întreabă dacă Rusia și Japonia vor denunța pactul lor de neutralitate sau îl vor extinde pe o nouă perioadă de cinci ani.

Există unele aspecte ce denotă serioase nepotriviri între aliați.

În ultimul moment se află că în fine a căzut Budapesta, așa că acum e deschis drumul spre Viena. Rostul înverșunatei rezistențe germane aici, pare să fi fost datorită unor importante centre de producție militară în zona cuprinsă între Pesta și Viena.

Ca dovadă a pomirii unei ofensive mai cu temeii din Silezia, au fost puternic bombardate Viena, Graz și Dresda.

14.2.45. Am fost informat azi că la Yalta aliații hotărâseră admiterea co-beligeranței României, însă spre a nu lăsa să se creadă că au admis-o numai în urma insistențelor frontiştilor sau pentru a nu le aduce apă la moară acestora, au socotit cu cale să mai întârzie cu câteva săptămâni publicarea știrii.

Au loc negocieri între extremiști și partidele istorice pentru continuarea colaborării sub președinția lui Rădescu, în care Titel Petrescu joacă rolul cinstului mijlocitor. S-ar putea ajunge la un rezultat, cu o ușoară remaniere a miniștrilor ce se arată opuși colaborării. Toată lumea e de acord că întreaga vină o poartă național-țărăniștii și sunt semne că se desenează în partid o orientare spre tendința Mihalache, în opoziție cu cea a lui Maniu.

Negel, cu care am stat de vorbă azi dimineață susține cu multă dreptate că politicienii noștri au două lucruri de făcut:

În primul rând, să evite a marca o diferență de simpatii în defavoarea rușilor, dimpotrivă să le dovedească că partidele burgheze sunt dispuse a colabora cinstit și permanent cu ei și ca atare, susținerea exclusivă de către sovietici a frontiştilor nu are

rațiune. Acesta cu atât mai mult, cu cât istoria va recunoaște câtă importanță a avut pentru rezultatul final al războiului actul României de la 23 august, așa că trebuie să ne așteptăm, - oricare va fi viitorul regim al Germaniei - că nemții nu ne vor ierta că noi am grăbit dezastrul lor, ceea ce înseamnă că va fi nevoie să ne sprijinim pe o cordială conviețuire cu Rusia, vecina pe care am ignorat-o atâta vreme.

În al doilea rând, partidele burgheze ar trebui să priceapă că, spre a lupta cu succes în contra adunăturii de embrioane de partide ale Frontului, e mai bine să se înțeleagă între ele, chiar și sub aspect de dizidențe, ca să apară numeroși și uniți în fața adversarului.

Un colonel sovietic, cu puțin prea mult alcool absorbit prea repede, a definit perfect starea de lucruri de la noi: „Foarte curios mi se pare să văd, că pe când voi faceți tot ce puteți ca să trăiți ca în țara noastră, noi nu dorim decât un singur lucru: să putem trăi așa cum trăiți voi”. Toată problema atât de dezbătută între bolșevism și burghezie, rezidă poate în această formulare atât de simplist redată.

16.2.45. Din nou s-a întunecat orizontul nostru intern, Frontul făcând obstrucție în guvern ceea ce a provocat o reacție de solidarizare a partidelor istorice. Se vorbește chiar de criză și de o demisie a lui Rădescu, însă cu probabilități ca tot el să reconstituie cabinetul.

Este un semn cert că hotărârile de la Yalta au cam pus pe gânduri pe frontiști, care nu mai sunt acum atât de dornici de a veni singuri la guvernare.

La înapoierea de la Yalta, Churchill s-a oprit la Atena unde a vorbit grecilor într-un delir de aclamații. Roosevelt s-a oprit la Marsilia în drum spre America.

Nemții anunță că, de ieri, Breslau este încercuit și că rușii se apropie de Cottbus.

S-a zvonit că aliații au de gând să debarce în Norvegia

Printre cei deținuți la Prefectura poliției s-a ivit tifosul exantematic; Manoilescu s-a îmbolnăvit și este internat la spitalul Colentina.

17.2.45. O scrisoare a generalului Rădescu, drept răspuns celei deschise, transmisă de Teohari Georgescu, pune la punct lucrurile privitoare la comisiile de epurare și va determina probabil, fie suprimarea, fie înlocuirea subsecretarilor de la Interne. S-ar putea o mai largă remaniere și din alte partide (ex. Hudiță sau Leucuția de la țărâniști), fără încetarea guvernării coaliției democratice de sub presidenția lui Rădescu și deci fără teama venirii unui guvern frontist, căci s-ar opune hotărârilor de la Yalta.

De acum încolo, fiind puși sub tutela celor „3”, nu ne mai temem ca mai înainte, de manevrele unilaterale ale Sovietelor.

Toate Republicile sud-americane, cu excepția Argentinei, au rupt relațiile cu Japonia. Suedia a rupt relațiile economice cu Germania.

18.2.45. Până mâine există un soi de armistițiu între partide. Totuși Consiliul Frontului nu se sfiește a declara că nu partide reacționare, așa zis istorice, cu oameni ca

Rădescu, reprezintă elementele democratice ale poporului, așa cum se precizează în deciziile de la Yalta, ci numai FND care întrunește unirea națională a tuturor forțelor cu adevărat democratice.

Comisia aliată de control hotărăște să suprimă definitiv apariția ziarului *Viitorul*, unde lucrătorii intraseră în grevă, fiind înlocuiți cu tipografi benevoli din tineretul liberal. Așadar, nu mai e vorba nici de neamestecul rușilor, nici de încetarea agresivității Frontului, care, mai mult decât oricând, revendică puterea.

Să vedem cum se vor comporta acum anglo-americanii.

Se pare că Statele Unite pregătesc invazia Japoniei. Tokio e bombardat neîncetat cu slabe reacții din partea japonezilor.

Beneș pleacă din Londra spre Cehoslovacia prin Rusia și s-a adresat poporului său, anunțând cât de curând alegeri.

Ziarul *Ordre de Paris* pretinde că Franco ar fi avut de gând să atace Franța în momentul ofensivei germane din Ardeni. În orice caz, politica sa e foarte suspectă în ochii aliaților.

Reuter lansează știrea că și Argentina ar fi dispusă să declare război Axei.

20.2.45. Se zvonește despre un conflict, sau cel puțin o stare de tensiune din partea generalului de Gaulle, care ar fi refuzat să meargă la Alger spre a întâlni pe Roosevelt, după comunicarea ce i s-a făcut de către ambasadorul american asupra rezultatelor de la Yalta.

Schacht ar fi ajuns în Elveția spre a trata problema refugierii conducătorilor naziști în vreo țară neutră, în schimbul principalilor ostateci deținuți de ei în Germania. Foarte probabil, demersul va fi zadarnic. În tot cazul, guvernul elvețian a decis blocarea bunurilor germane. E un început.

Subasici a sosit la Belgrad. E vorba acum de alegerea Regenților ce vor constitui un nou guvern, menit să asigure desfășurarea alegerilor generale.

Churchill se întoarce la Londra, după opriri la Cairo, Atena și Malta, unde au avut loc însemnate convorbiri militare anglo-americane.

Americanii au debarcat cu succes pe insula Iwo Jima din arhipelagul Bonin, la 800 km de coastele japoneze. Rezistența Japoniei este puternic zdruncinată, ceea ce înseamnă că aliații ar putea-o înfrânge concomitent cu Germania fără concursul rușilor, foarte suspecti în jocul lor și dispuși desigur a exercita un șantaj.

La noi, jocul dubios al Sovietelor este tot mai vădit: susțin Frontul în atacul său violent în contra guvernului, spre a ajunge la dezorganizarea totală a situației economice și sociale a țării. Rădescu rezistă viguros, speră că nu doar cu ajutorul verbal al aliaților. Pentru moment criza este în plin și efectele ei se produc mai ales în provincie, unde agenții frontişti, impuși pe alocuri ca prefecți sau primari, comit acte de anarhie. Nu mi-am pierdut încă nădejdea, clipa e însă tragică.

Din nenorocire, au început să șuiere glonțele și să curgă sânge. Dacă la Tumu Măgurele, prefectul Frontului, instalat cu forța, tot prin forță dar fără violență a fost înlocuit cu fostul prefect numit de guvern, dacă cei trei subsecretari de stat la Interne au fost demși, - Rădescu conducând singur întregul aparat al administrației de stat, - situația a devenit gravă la uzinele Malaxa unde lucrătorii comuniști s-au ciocnit cu cei așa-zisi „fasciști” și unde a fost împușcat președintele Confederației Generale a Muncii și au fost răniți 15 lucrători.

În situația actuală, e greu de prevăzut că întrunirea de astă seară a Consiliului de miniștri ar putea aduce vreo destindere, mai ales după cele petrecute și după ieșirea atât de violentă a lui Maniu în contra Frontului, pe care presa nici n-a publicat-o.

Rădescu, hotărât să uzeze de maniera forte, e atacat direct, ca fiind prin discursul său de la ARO cauza principală a dezorinilor și invitat „să plece”. Frontul își asumă răspunderea guvernării, însă Rădescu se arată foarte decis să nu plece, nici să se plece.

21.2.45. Gravitatea mare a situației ne-o aduce vestea că la Cluj sub oblăduire rusească, s-a format un...guvern al Frontului, un soi de surogat de... Debrecen, care ar fi și cedat Rusiei subcarpatice 18 sate din Maramureșul pe care ucrainenii, ca la Brest-Litovsk, și ca la Trianon, îl reclamă acum în întregime pentru dânșii.

Să vedem ce vor mai zice drăguții de aliați cu frazele lor despre libertatea popoarelor de a dispune de soarta lor și de guvernele de uniune democratică.

Este evident că acesta e răspunsul Moscovei la discursul lui Rădescu, care afirmase că: „Ardealul este al nostru și nu avem deci a-l cerși de la nimeni.”

După întrevederile din Egipt ale lui Roosevelt și Churchill cu regii Faruk și Ibn-Saud și cu împăratul Etiopiei, se desenează planul anglo-american de constituire a unei mari federații pan-arabe.

Lloyd George e pe moarte la 82 ani.

Aliații au bombardat puternic Berchtesgaden.

Aproape toate guvernele neutre încep să se desprindă de Germania, rupând întâi raporturile economice, cu speranța să fie invitate la conferința de la San Francisco.

22.2.45. Frontul anunță pentru sâmbătă o mare întrunire pentru răsturnarea guvernului. Prin radio, Moscova ia poziție hotărâtă împotriva lui Rădescu. Ca să cume scandalurile, acesta vrea să procedeze în curând la alegeri. Biroul lui Teohari Georgescu de la Interne a fost încuiat și subordonații săi - repartizați la alte servicii.

Radio Moscova spune că Stalin va cere ca la conferința păcii să nu participe decât statele care au luat parte efectiv la lupta pentru doborârea Germaniei. Ca efect, se dă ca sigură vestea că în sesiunea parlamentară ce se deschide mâine la Ankara, Turcia va decide să declare război Germaniei.

Și noi ne batem ca orbeții, făcând în acest chip jocul dușmanilor.

23.2.45. Situația s-a agravat mult după articolul din *Pravda* în contra lui Rădescu, în care este acuzat de a fi incapabil să țină ordinea în țară și de a se crampona la remorca partizanilor lui Antonescu și ai lui Hitler.

Șeful său de cabinet cu care am vorbit azi dimineață cu privire la ordinul prefectului frontist din Turnu Măgurele de a se da vite de muncă și bani pentru armata rusă, acuzându-ne apoi de sabotaj economic fiindcă pământul rămâne nesemănat, m-a sfătuit să nu dăm nici vite, nici bani, ci să avem încredere în premier, care nu va abandona guvernul, afară doar de cazul că ar reuși comuniștii să-l suprimă.

Pe de altă parte, Teohari Georgescu continuă să telegrafieze prefectilor, ordonându-le să îndeplinească dispozițiile sale și să nu dea niciun soi de ascultare celor primite de la președinția Consiliului de miniștri. Mulți cred, ca Ionel Christu, că Rădescu nu va mai putea rezista și că până mâine va fi silit să plece.

În această atmosferă „*qui sent la poudre*”¹², se vor organiza mâine cele două manifestări adverse ale național-țărăniștilor și ale frontiştilor.

Pentru a 27-a aniversare a Armatei Roșii, misiunea sovietică dă o recepție în frac în saloanele Legației remobilate de noi.

În acest timp, comunicatul Moscovei anunță că trupele sale au pătruns în patru din cartierele orașului Breslau.

Guvernul francez anunță prin generalul de Gaulle, că, după primirea triplei explicații engleză, americană și sovietică asupra celor stabilite la Yalta, se consideră pe deplin satisfăcut, căci i se va recunoaște participarea cu egalitate de drepturi, la toate întrunirile ce vor hotărî soarta Europei și a lumii.

S-a zvonit că Mussolini s-ar fi adresat comuniștilor italieni pe care îi deține, că le va garanta libertatea, dacă ei vor reuși să-i obțină în Serbia asigurarea vieții sale.

Reuter lansează zvonul că mai multe partide grecești s-ar fi pronunțat pentru transformarea statului în Republică.

Turcia intră în război cu Germania și cu Japonia de la 1 martie, ca răspuns la cererea formală a ambasadorului Angliei, care a pus acea dată drept condiție *sine qua non* a acceptării sale la conferința Națiunilor Unite. Ministrul turc de Externe a declarat aceasta în Adunarea Națională, precizând că demersuri similare au fost făcute și pe lângă Egipt, Islanda, Chile și alte republici sud-americane.

Mă întreb dacă noi, care de șase luni luptăm efectiv contra Germaniei, suntem calificați pentru a fi considerați o națiune asociată.

Ca suprem act de cuminenție, s-a decis ca național-țărăniștii să nu țină azi întrunirea și ca Maniu să renunțe la declarații publice.

Din toate părțile aud că marea majoritate a lucrătorilor din uzine și ateliere sunt contra Frontului, dar că sunt amenințați cu bătaii și cu pierderea locului de muncă.

---

¹² „care miroase a praf de pușcă”

Azi, la radio, Rădescu a dezmințit zvonurile despre demisia sa, sfătuind lumea să nu le dea ascultare, ci să-și vadă liniștită de treburile.

Moscova anunță cucerirea definitivă a orașului Posen și ocuparea parțială a orașului Gubin.

Doriot a fost ucis în Germania de bomba unui avion aliat în picaj.

După manifestarea de azi în strigăte de: „jos Rădescu, moarte fasciștilor” și de defilarea cu pancarte și steaguri de toate culorile prin fața Palatului, frontişti s-au întors către ministerul de Interne unde se afla Rădescu. Au fost însă intimidati de câteva salve trase în aer. Publicul trecător era sau indiferent sau indignat; nimeni nu le-a arătat pic de simpatie.

Astă seară, Rădescu a denunțat la radio într-un apel adresat țării, manevrele criminale conduse de doi venetici, Pauker și Luca, arătând că la Craiova au luat cu asalt Prefectura, că la Caracal trupa li s-a opus cu succes, că la Brașov au devastat o cooperativă, iar că în București armata n-a tras în vânt, decât fiind atacată, și că manifestanții au tras din stradă focuri de armă în biroul lui Negel din Palat și în al lui din sediul ministerului.

Chiar după ora 9 seara, niște răsculați trăgând dintr-un camion în mers, au ucis și au rănit mai mulți cetățeni care se aflau în fața ministerului de Interne. El face apel la întregul popor român și declară că va lupta având armata de partea sa, în contra acestei mâini de nelegiuți.

Sper că Rădescu se bazează pe aliați care i-au promis desigur tot sprijinul. Să-l ajute Dumnezeu, numai să nu facă rușii vreun pocinog. Mi-e foarte teamă de ei, deși astăzi au păstrat o atitudine ireproșabilă.

25.2.45. Ce fel de guvern mai poate fi acela în care membrii de-ai săi, ca Pătrășcanu, Rădăceanu, Gheorghiu Dej, iau cuvântul la întruniri pentru răsturnarea lui și în care un subsecretar dat afară, continuă să dea ordine prefectilor și să declare în piața publică: „Rădescu este o nulitate care a strâns în jurul lui întreaga reacțiune din România și murdărește înțelegerile din Crimeea”?!

Eisenhower a declarat presei că Germania va fi înfrântă numai atunci când se vor întâlni armatele occidentale cu cele sovietice, precizând că după ce vor pierde regiunile Ruhr și Silezia, germanii nu vor mai putea păstra o defensivă organizată mai mult de două luni, având totuși posibilitatea continuării unui război de gherilă în sudul țării.

Și Egiptul a declarat război Germaniei, însă treaba n-a mers așa de ușor ca în Turcia, căci wafdiștii și naționaliștii s-au opus cu înverșunare, primul-ministru fiind ucis în cursul unui accident în Parlament de către un extremist.

În Italia, Macmillan a declarat că aliații au îndulcit mult condițiile de armistițiu, acceptând ca guvernul italian să poată lua măsuri administrative numind funcționari fără aprobarea prealabilă a comisiei de control (parcă la noi nu s-a ajuns până aici!) și

permițându-i să reia raporturi diplomatice normale cu străinătatea (în această privință stăm mai prost!)

Aliații au ocupat Jülich și Dürren și atacă spre Colonia, de care s-au apropiat la 25 km. Rușii luptă în direcția Königsberg și ocupă cu greu rând pe rând cartierele din Breslau.

Sâmbătă dimineața, înainte de manifestarea FND, Vinogradov și cu Pavlov au plecat pe neșteptate la Moscova. De ce? Conveniseră ceva în ajun cu Rădescu și mergeau la raport? Se temeau că va ieși cu scandal și nu vroiau să fie prezenți? E semn că sunt de acord cu guvernul sau dimpotrivă, că susțin pe sub mână mișcarea de răsturnare?

Orice supoziție e posibilă și asta ne e tocmai grija cea mare.

Cairo anunță că acum o săptămână un convoi aliat de vase a trecut prin Dardanele, transportând cele necesare pentru misiunile din Crimeea. Sub această formă, știrea cam pare trasă de păr.

La noi, imaginația e de o bogăție incalculabilă și Buzică Danielopol aflase deja că de ieri flota engleză este la Constanța.

Bidault a sosit la Londra unde îl va întâlni pe Churchill.

26.2.45. Regele s-a întors de la Sinaia și a primit pe Rădescu și apoi pe Vișoianu. Miniștrii FND au adresat o telegramă de protestare Suveranului și i-au cerut o audiență colectivă. Nu este vorba însă de un guvern frontist, ci se zvonește tot de un guvern de colaborare, numele generalului Avramescu, al lui Știrbei, chiar și, din nou, al lui Rădescu, fiind pronunțate.

27.2.45. E vorba ca mâine să se întoarcă Vinogradov; vom vedea apoi cum se va rezolva criza. Deocamdată Rădescu încă n-a demisionat și mi se spune că și dacă ar pleca, nu se va forma un guvern frontist, ci tot o combinație împreună cu liberali și țărăniști, sub o presidenție oarecum neutră.

Ana Pauker a plecat și ea la Moscova; potrivit sistemului sovietic, probabil va suferi consecințele încercării nereușite de lovitură.

Ceea ce este inadmisibil e declarația unor ofițeri superiori în activitate și de la posturi de comandă, care se desolidarizează de acțiunea și de declarațiile lui Rădescu. Mă întreb ce măsuri - aș zice ce sancțiuni - se vor lua.

Riposta n-a întârziat și chiar azi, Ministerul de Război i-a pus pe toți în retragere. Mă gândesc că atât Rădescu cât și Regele care sancționează aceste măsuri, n-ar putea proceda astfel dacă nu s-ar baza pe un sprijin efectiv al aliaților, aș zice chiar mai mult, dacă n-ar avea pentru aceasta și asentimentul Sovietelor.

28.2.45. Ieri a sosit Vișinski cu instrucțiuni ferme ale Moscovei, care de altfel s-a pronunțat încă de la început categoric în contra lui Rădescu, așa că el va pleca, nu alungat de dezmățul străzii, ci de voința Sovietelor.

După convorbirea de aseară cu Regele și cea de azi după dejun, guvernul Rădescu și-a prezentat demisia și se vorbește că Știrbei ar primi însărcinarea să

alcătuiască un nou cabinet, colorat mai spre stânga. Ar fi pe placul anglo-americanilor, însă cu sentimentele sale liberale și cu antenele țărăniște, mă întreb dacă îl va accepta Frontul. Cred că în orice caz, s-a dovedit tuturor, că mișcarea FND nu are răsunet în țară.

Expunerea de ieri a lui Churchill care s-a ferit să pomenească ceva despre România, poate lăsa impresia că înțelegerea de la Yalta ne-a abandonat cu totul în seama rușilor. Și totuși, încă nu-mi vine a crede că lucrul ar fi cu puțință. Să vedem cum vor decurge dezbaterile în Camera Comunelor, căci s-ar putea ca vreo interpelare să silească guvernul a deschide vorba și despre noi.

Zvonul că turcilor li s-a cerut să pună la dispoziția aliaților o armată de un milion oameni, m-a pus pe gânduri: cele câteva insule din Egee nu necesită o asemenea desfășurare de forțe; singura explicație ar fi eventualitatea întrebuițării ei în Balcani și aceasta ar însemna că politica sovietică în România, Bulgaria și în Jugoslavia, să nu prea fie pe placul Londrei și al Washingtonului.

Postul de Radio Dunărea, pescuind în apă tulbure, s-a grăbit a răspândi zvonul că regele Mihai își pregătește fuga în Elveția și că, dacă s-au opus la aceasta în septembrie 1944, în ianuarie 1945 atât Dinu Brătianu cât și Maniu au fost de acord. În fond n-ar fi exclus ca în cazul extrem în care Sovietele și-ar impune aici guvernul lor, Regele să plece spre a constitui un alt guvern român în exil. Să ne ferească Sfântul!

În Camera Comunelor, Eden a învinovățit atât trecutele guverne ale Poloniei de o politică abuzivă, încercând a „poloniza” artificial populațiile ucrainiene din jurul Lwow și pe rușii albi de la Wilna, cât și pe cel actual de la Londra, de a nu se fi putut acorda cu comitetul din Lublin.

Pe lângă cei „3”, China și Franța, iată că și Brazilia, - toate participante la viitoarea conferință de la San Francisco, - va fi recunoscută ca mare putere.

1.3.45. S-a petrecut azi noapte, ceea ce mă temeam de mult că se va întâmpla; din acest moment suntem complet ocupați de ruși. Prefectura poliției e în mâna lor, așa că nu mai avem speranța să apelăm la vreo autoritate de-a noastră în cazul probabil că abuzurile sovietice se vor întehi. Se procedează la desființarea jandameriei, deci și la țară va domni pretutindeni bunul plac moscovit.

În aceste condițiuni, Barbu Știrbei a acceptat să formeze guvernul. Ce fel de guvern?!

Astă seară, la Brașov, a sărit în aer clădirea fostului Consulat german în care s-a instalat comandamentul sovietic, probabil datorită unei proaste mănui a instalației de gaz metan. A fost însă de-ajuns ca rușii să ne acuze tot pe noi de atentat, deși paza era exclusiv a lor.

Vișinski și-a terminat misiunea și a plecat.

Dejun astăzi la Pallin. Atmosferă de înmormântare și nicidecum una de clasa întâi !

Știrbei a depus mandatul și se vorbește acum de guvern Groza sau Tătărescu. Buzică Danielopol afirmă că rușii care au fost totdeauna în istorie de rea credință, dar care veșnic au pierdut partida, sunt și acum pe cale să comită greșeli peste greșeli:

1. îl alungă pe Rădescu care a fost primul ce s-a ridicat la noi împotriva lui Killinger;
2. îl aduc pe Tătărescu care a fost premierul dictaturii carliste și care a dat afară pe

Titulescu;

3. pregătesc plecarea Regelui, silind să abdice pe cel care a avut curajul și înțelepciunea actului de la 23 august.

Declarația ultimă a lui Rădescu a fost făcută în prezența și cu îndemnul englezilor și americanilor; dacă n-ar fi făcut-o, întârziăm poate cu două săptămâni, dar nu puteam evita cele ce se produc azi.

Statul Major a surprins acum câteva zile un ordin al Anei Pauker pentru luarea cu asalt a Prefecturii din Buzău, așa că agenții săi au putut fi arestați.

Mi s-a povestit despre o scenă dramatică în care Vișinski i-a reproșat lui Rădescu că guvernul român n-a fost în stare timp de șase luni să sancționeze criminalii de război, pentru ca apoi în șase ceasuri să dea afară din oștire niște generali cu adevărat patrioți. Ca urmare, i-a cerut revocarea imediată a măsurii luate.

În întrevederea avută cu Regele, Vișinski i-a spus: „Bineînțeles, Suveranul trebuie să priceapă că guvernul Rădescu nu mai poate continua”. Mihai intimidat, nu i-a răspuns nimic. În tot cazul, află că Vișinski n-a plecat încă, și că nu va pleca până la rezolvarea crizei.

În afara haosului tot mai răspândit în spirite, efectul cu adevărat palpabil al „democratizării” țării este răspândirea fulgerătoare a molimii tifosului exantematic, ca și pragmaticul său antidot care străbate păturile atmosferei, într-un covârșitor parfum de usturoi...

Rușii anunță că au intrat în unele cartiere din Dantzig.

Dezbaterile din Parlamentul englez s-au terminat cu un vot de încredere care a adoptat în unanimitate programul guvernului.

Lucru nemaipomenit în anele constituționale americane: președintele Roosevelt a făcut în fața Congresului o expunere asupra convorbirilor de la Yalta.

Franța reia raporturile diplomatice directe cu Italia.

S-au pus bazele, încă în stare de proiect, ale unui stat-tampon al Renaniei.

2.3.45. Am aflat că Regina a părăsit țara în avion și că Regele, care ar fi dorit și dânsul să plece, a fost împiedicat s-o facă de către partidele istorice. Acum se zbat ai noștri să alcătuiască un guvern: azi dimineață Tătărescu se afla la Legația sovietică, iar ieri Stevenson a fost să-l vadă pe Dombrovski.

Se pare că aliații ar gândi să transforme țara noastră într-un experiment al celor hotărâte la Yalta, în sensul că dacă nu reușim să formăm un guvern de largă colaborare

democratică, România ar urma să fie ocupată simultan de cei trei mari aliați, spre a ne asigura libertățile și a proceda la alegeri.

În acest caz, n-ar fi mai abil din partea noastră să nu izbutim a forma guvernul?

Deocamdată ocupația rusă este totală; reîncep a perchiziționa casele sub motivul de a căuta arme, dar cu rezultatul practic al jafului necontrolat și fără iluzia măcar a unei autorități la care bieții creștini să mai poată apela. Din nenorocire nu-mi pot închipui nici cum, nici când această stare de lucruri s-ar putea modifica în bine.

Vîșinski are o activitate febrilă la cartierul său general de la Legația sovietică, iar Ana Pauker, reîntoarsă de la Moscova, e tot timpul acolo să-și recâștige prestigiul, aducând la guvernare FND-ul, dar care să reprezinte totuși... „o largă colaborare democratică...”

Astă seară Regele a încredințat lui Groza alcătuirea guvernului. Să fie oare acesta motivul bucuriei Brătienilor, care afirmă că azi atmosfera e mult mai favorabilă decât ieri și că occidentalii au început să se amestece? Frumos amestec, n-am ce zice!

Pe frontul de vest, operațiunile se precipită și aliații anunță că au intrat în Krefeld și în Düsseldorf. Rezistența germană pe linia Siegfried slăbește văzând cu ochii, astfel că trecerea Rinului nici nu mai poate fi disputată de acum înainte.

3.3.45. Zvonul umblă că Groza va forma guvernul cu Guță Tătărescu, ca vicepreședinte și la Externe și cu Ralea, ambii ca exponenți ai celor două partide istorice, raliați la democrația frontistă. De la liberali și țărăniști, mi se afirmă că până la sfârșit nu este sigur că Groza va putea forma guvernul, iar starea lor euforică de ieri corespundea speranței, că având susținerea englezilor și americanilor, s-ar fi putut constitui un guvern Știrbei.

Cum am spus, conform celor enunțate de Roosevelt, ar fi poate mai bine să nu reușim a constitui guvernul, spre a ne lăsa ocupați și conduși de un fel de consiliu de tutelă al celor trei aliați. Rămâne însă de văzut dacă pentru a para această perspectivă, rușii nu vor uza de maniera brutală, operând prin forță.

Tot soiul de știri fanteziste au reînceput să circule prin oraș, fiecare colportând pe cele ce se potrivesc mai bine cu pofta inimii sale.

După sosirea lui Vîșinski și după ordinul său brutal către Rege de a-l da afară pe Rădescu, Maniu cu Brătianu s-au dus să-i declare că față de această atitudine contrară prevederilor armistițiului, partidele lor denunță pactul încheiat.

După ce s-a anunțat plecarea Reginei în Anglia, aliații au și răspândit zvonul că și Rădescu se află la Londra, pe când unii afirmă că l-au zărit prin oraș într-un automobil încadrat de ruși.

Cert este însă că după dezarmarea poliției și trecerea ei în subordinea rușilor, deținuții de drept comun de la închisoarea Arsenalului, vreo 200 criminali și borfași, au evadat astă noapte, terorizând cartierul Izvor; desigur azi sunt cu toții înscriseși deja în FND...

Aud astă seară că inițiativa Groza a eșuat și că acum Lupu ar fi primit însărcinarea să încerce formarea cabinetului.

Aliații împing puternic la Rin, sunt la 6 km de Colonia și nu departe de Bonn.

4.3.45. Continuă să circule zvonul că rușii întâmpină mari dificultăți, unii zic chiar că suferă înfrângerii din partea nemților, care din această cauză probabil, cedează mult în vest.

Informații mai serioase de la noi, spun că Regina n-a plecat, spre a nu lăsa singur pe Rege care e cu totul descurajat prin teroarea ce încearcă acum Vișinski asupra noastră. Cu toată presiunea acestuia care voia să impună un guvern fără vechii liberali și țărăniști, Groza s-a văzut silit să depună mandatul și toată lumea se întreabă cine ar mai putea forma guvernul.

Între timp, Vinogradov a fost destituit, fiind acuzat de prea mare slăbiciune față de noi. Din nenorocire, sunt semne vădite că americanii și englezii nu sunt încă în stare să ia o atitudine fermă față de ruși, așa că mă întreb dacă formula de a ne arăta incapabili să constituim un guvern de largă uniune democratică spre a ajunge la necesitatea unei tutel tripartite, mai poate fi socotită ca o abilitate. Zvonul că Frontul s-ar arăta mai înțelegător în chestia agrară trebuie controlat.

Regimentul 6 „Mihai Viteazu” și cel de Gardă care au refuzat să se lase dezarmate, au fost trimise disciplinar pe front în linia întâia.

Se comentează mult audiențele succesive acordate de Papa ambasadorului german Weizsäcker și trimisului personal al președintelui Roosevelt, d-nul Taylor, pentru a deduce posibilitatea unei încercări de pace între nemți și aliați. Unii chiar pretind a realiza un front defensiv în contra amenințării cotoptoare moscovite.

5.3.45. Trupele lui Jukov au ajuns la Baltica, ocupând Koesling și Kolberg, singura fortăreață prusacă rămasă necucerită de armatele victorioase ale lui Napoleon; forțele germane din Pomerania sunt acum complet izolate ca și cele de la Dantzig și din Prusia orientală. Iată deci, cel puțin în nord, dezmințirea zvonului despre o slăbire a forței ofensive a rușilor.

Guvernul de la noi este încă în gestiune: ba se vorbește de un guvern Groza pe care strada îl reclamă până sub ferestrele Palatului, dar pe care Maniu îl refuză pe motiv că-l aduce pe Tătărescu drept colaborare liberală și pe 2-3 transfugi trecuți la FND ca aport țărănist; ba de un guvern Guță pe care, zice-se, rușii îl au la mână și-l vor face să cânte după voia lor grație unor dosare compromițătoare; ba de un guvern neutru prezidat de Davidescu de la Casație; ba de un soi de „*mixtum-compositum*” cu reprezentanți din toate partidele, conduși de un triumvirat anglo-ruso-american.

În orice caz, persoana Regelui se descoperă mult prea mult, fiind nevoit să refuze cutare sau cutare combinație, și pe care într-o bună zi Vișinski îl va arunca peste bord, spre a realiza cu canaliile în solda sa o manifestare spontană de raliere a poporului român la marea federație amică sovietică.

Conform organizației sindicatelor din uzine, lucrătorii sunt obligați ca la ora terminării activității să se înarmeze și să pomească prin mahalale pentru răspândirea convingătoare a principiilor Frontului, sau să fie oricând gata să manifesteze pentru cauza cea bună. Cunosc aceste prevederi de la un tânăr căruia i s-au pus aceste condiții pentru a putea fi angajat să lucreze la uzinele Malaxa sau la Vulcan.

6.3.45. Aliații au intrat în Colonia.

După toate probabilitățile, la noi vom avea un guvern Groza cu Tătărescu la Externe; cât despre liberali și țărăniști, aud că după ce refuzaseră orice colaborare, mai cu seamă din cauza intransigenței lui Maniu, aleargă acum, care mai de care, după un portofoliu. Este deci clar că poziția de principiu nu era datorită decât speranței, că fără ei nu se va putea forma guvernul.

Întrunirea prevăzută pentru ieri, are loc azi după amiază. Dacă până atunci s-a și format guvernul, manifestația rămâne fără obiect și devine doar una de simpatie și de entuziasm. S-o vedem și pe asta.

Elveția a comunicat guvernului cehoslovac din Londra că a rupt raporturile cu fosta Legație slovacă, iar acesta consideră că *ipso facto*, relațiile cu Republica cehoslovacă au fost reluate.

Cele patru puteri aliate invitante, - Anglia, Statele Unite, URSS și China, - au trimis invitații pentru 25 aprilie la San Francisco guvernelor a 44 state, făcând excepție pentru națiunile neutre și pentru foștii sateliți, așa că România „*peut se brosser*”¹³. De altfel, fiindcă n-are încă un guvern unitar, nici Polonia n-a fost invitată.

Cât despre Franța, există și aici oarecare dificultăți pentru a o considera la rând cu celelalte puteri invitante.

Guvernul lui Hitler pare să se fi instalat la München, lăsând lui Himmler grija Berlinului, unde se organizează o aprigă rezistență.

Astăzi seară s-au aruncat în fine sorții și s-a constituit guvernul Groza cu Guță Tătărescu vicepreședinte și la Externe, dar cu Teohari Georgecu la Interne, Zăroni la Agricultură, Vasiliu-Rășcanu la Război, având pe Dămăceanu ca subsecretar de stat, Pătrășcanu la Justiție, Ralea la Arte și toată kiriela frontiştilor mai mărunți; liberalii dizidenți rămân cu Alimănișteanu la Finanțe și cu Bejan la Industrie și Comerț.

Ce va da acest guvern, nu știu, în tot cazul bine, nu.

Totul va depinde de planurile de viitor ale lui Stalin. Stăpân al jumătății estice a continentului nostru și al Asiei nordice până la Pacific, va avea de ales între o politică de acomodare cu puterile anglo-saxone, ceea ce ar putea cere multă apă în vinul său oțet, și un plan de lungă durată spre a nu ceda nimic din terenul câștigat și a pregăti armele pentru o nouă ofensivă asupra restului apusean al Europei.

¹³ „este refuzată”

Dar mai există și un Dumnezeu, așa că nu trebuie să ne pierdem toată nădejdea...

Atât!

7.3.45. După primul Consiliu de miniștri, Groza a vorbit presei anunțând că foarte curând vom intra în Transilvania de nord, ale cărei porți ne sunt deschise după promisiunea mareșalului Malinovski, care dimpreună cu Vișinski au primit pe Groza după depunerea jurământului la Palat, ca un soi de altă investitură. A mai precizat că nu va trece mult și se vor întoarce și prizonierii din Rusia.

În schimb, vom trebui să ne depresurăm complet de cătușele reacționarismului fascist, curățind și democratizând tot aparatul statului și bineînțeles, procedând în cel mai scurt timp la reforma agrară.

Se vorbește de proiectul lui Tătărescu care propune o cotă neexpropriabilă până la 150 hectare (să vedem ce trecere ar mai putea avea el!) și de un altul al lui Groza, care lasă o cotă mai mare de 50 hectare, doar celor cu copii majori (probabil unde el însuși nu mai are minori!).

În privința vinovaților trași la răspundere, se vorbește de distrugerea dosarelor de către organele Siguranței și de dispariția unora dintre acuzați: Radu Budișteanu și alții. Ultima noutate: pentru democratizarea armatei, ofițerii sunt chemați sâmbătă la o întrunire, iar prin ministere toți funcționarii trebuie să se sindicalizeze.

Mareșalul Tito formează guvernul în Jugoslavia cu Subasici la Externe.

Finlanda s-a trezit să declare la 1 martie război Germaniei (tot degeaba, căci n-a fost nici ea pofțită la San Francisco) și brusc de tot, mareșalul Mannerheim și-a adus aminte că are 78 ani și că la o vârstă atât de înaintată nu mai poate conduce ca Președinte destinele țării sale.

Mai sonor decât oricând, Guță s-a prezentat azi după amiază la minister.

În Italia, generalul Roatta, condamnat de Tribunalul Poporului a evadat, unii pretind că a trecut în Portugalia, alții că s-ar afla ascuns la Vatican. Oricum, opinia publică e furioasă și se desenează o mișcare de revoltă deschisă împotriva guvernului Bonomi.

Știrea la noi că generalul Rădescu ar fi arestat este dezmințită printr-o altă știre, tot atât de puțin confirmată, că s-ar afla refugiat la misiunea engleză. Aud că rușii, furioși pe Știrbei că n-a vrut să formeze guvernul după placul lor, i-au stabilit acestuia domiciliu forțat la Buftea.

Aastă seară, în Consiliul de Miniștri, Gheorghiu Dej pare să fi luat conducerea generală a politicii guvernului; într-un expozeu radiodifuzat, a trecut în revistă tot programul de politică internă și externă al diverselor departamente, după ce Groza și Tătărescu nu vorbiseră decât generalități. Să fie el șeful?...

9.3.45. Aliații au trecut Rinul la sud de Colonia și au intrat în Bonn și se îndreaptă spre Koblenz. Rușii se află la 6 km de Stettin și la 45 km de Berlin, al cărui atac se anunță iminent. Se zvonește că Hitler nu mai deține autoritatea.

Alimănișteanu mi-a spus că s-a reușit obținerea unui preț just pentru pământul expropriat ce se va plăti mai târziu, spre a feri pe proprietari de bonuri de expropriere fără valoare și acordarea de sume mai mari pentru familiile cu copii. Între timp însă, în multe județe continuă sub îndrumarea autorităților frontiste împărțirea imediată a pământului la țărani, spre a pune pe legiuitor în fața faptului împlinit.

Presa engleză protestează împotriva statului-fantomă al Renaniei pe care Franța, dacă mai are destulă cumișenie, îl va lăsa să rămână germanilor, aceasta în interesul păcii generale.

10.3.45. Ca semn al prieteniei și încrederii ce au față de noul guvern român, rușii deschid începând cu 12 martie porțile Ardealului de nord, unde se instalează de azi înainte administrație românească. Aceasta, pe baza schimbului de telegrame între Groza și Stalin, constituind din partea guvernelor noastre angajamentul că ordinea va fi păstrată, că drepturile tuturor naționalităților vor fi respectate și că se va purta grijă de toate nevoile frontului de luptă.

Agencia *Tass* informează și *Reuter* retransmite știrea, că Sovietele au fost informate oficial de către englezi că generalul Rădescu se adăpostește la misiunea britanică din București.

Guvernul înlocuiește întregul personal administrativ numit de țărăniști în Ardeal. Este cert că în curând nu vom mai avea nicăieri în țară decât prefecti și primari comuniști. Mai mult, după întrunirea de azi după amiază pentru sovietizarea armatei, nu vom mai putea conta nici pe această faimoasă „*grande muette*”¹⁴ care va începe să se manifeste grandilocvent.

11.3.45. La recepția de vineri a ARLUS, dată în casa Monteoru de pe calea Victoriei în onoarea lui Vîșinski, acesta a acuzat formal pe Rădescu care a voit să arunce țara în prăpastie printr-o politică de aventură, și a numit partidele istorice ca arhaice și bune de pus la arhivă, care preferă să rămână într-o „splendidă izolare”, decât să ocupe rolul modest ce li se cuvine în stat și în societate și pe care Groza le oferise. A terminat amenințând pe dușmanii... fasciști, că dacă nu vor înceta să tot clevească, „îi vom sili să amuțască.” Adevărat Reichsverwalter¹⁵!...

Aliații largesc capul de pod la răsărit de Rin, iar rușii luptă în Dantzig și ocupă localități în jurul Stettin.

În timp ce Polonia, Italia și noi n-am fost admiși la Conferința de la San Francisco, o invitație specială a fost adresată evreilor de a avea reprezentanți neoficiali la conferință. Oh, sfântă democrație și magice cuvinte de Libertate, Egalitate, Fraternitate!...

Generalul Roatta a fost rearestat.

¹⁴ „forța tăcută”

¹⁵ vâtaf

Manchester Guardian recunoaște că misiunea engleză din România nu putea decât să acorde azil lui Rădescu, văzând cum era amenințat de cei din tabăra rusească și atrage atenția Sovietelor asupra greșelii ce comit, comportându-se și amestecându-se astfel în treburile românești.

13.3.45. Am aflat că la întrunirea armatei de la sala Aro atmosfera a fost foarte bătaioasă și deloc pe gustul FND. Atunci când Groza a afirmat că Armata Roșie ne-a redat Ardealul, ofițerii din sală au protestat: „Ba cei 60.000 morți ai noștri ni l-au redat. De ce ne-ați dezarmat ? Dați-ne armele înapoi, să putem lupta.” Ziarele au suprimat bineînțeles această intervenție, și au publicat doar frazele primului ministru.

Azi dimineată, guvernul a pornit în alai mare la Cluj, de unde se va întoarce Joi, după ceremonii solemne de frăție cu sovieticii. Aud că anglo-americanii sunt foarte nemulțumiți de totala nerespectare din partea Sovietelor a convenției de la Yalta cu privire la România și că în semn de protestare, niciun membru al misiunilor de la noi și nici vreun gazetar al lor nu merge la Cluj.

Am vorbit ieri cu Ralea, care mi-a afirmat că nimeni din Front, nici măcar comuniștii, nu au nutrit vreodată idea înlăturării Monarhiei, așa că atunci când în zilele de criză Regele era hotărât să abdice, ei s-au gândit nu la Republică, ci la un consiliu de Regență prezidat de Patriarh.

A adăugat că acum, ca și altă dată boierii țării, partidele politice trebuie să-și împartă rolurile, spre a reuși o acomodare momentană a situației fără învrăjbită reală; consideră pe Groza destul de bine intenționat și destul de abil ca să ocolească asperitățile cu Sovietele, fără a abandona poziția și interesele țării. Ralea mai susține că a încercat, acasă la Groza, o noapte întregă să-l convingă pe Mihalache să devină mai înțelegător, dar a fost în zadar din cauza intransigenței lui Maniu.

Acesta sfătuisse pe Rege să plece pentru a organiza rezistența în străinătate, căci în țară rușii nu l-ar lăsa să domnească, dar Dinu Brătianu, abia în ultima zi, a revenit la gândul sănătos de a sfătui și dânsul pe Rege să rămână, având asigurări formale din partea guvernului Groza că nu se va întâmpla nimic.

În Finlanda, un joc foarte neclar: după ce renunțase din motive de sănătate și de vârstă, Mannerheim își dă deodată seama că s-a înzdrăvenit și revine din nou la cârma statului. Bizar! Între timp însă, mișcarea comunistă finlandeză face progrese uimitoare.

Lucru surprinzător: Bulgaria primește reprezentanți politici englezi, americani, francezi și italieni și este autorizat a trimite un reprezentant al său la Paris. Pe când noi?!

În Grecia simptomele tulburi continuă.

Japonia care strigă tare că va rezista și că până la sfârșit va triumfa, recunoaște că se poate aștepta în curând la o debarcare americană în metropolă și că aliații fac toate eforturile să termine cât mai curând războiul din Pacific. Japonezii au dezarmat trupele

franceze din Indochina iar Annamul s-a declarat independent, afirmând că va lupta alături de Japonia.

Costel Tătăranu a fost numit guvernatorul Băncii Naționale în locul lui Lapedatu.

Știri de la țară, că autoritățile împiedică pe proprietari să mai facă însămânțările de primăvară. Măine va fi dat publicității decretul pentru reforma agrară. Pare a se desena un vag început de neînțelegere între Groza și comuniști și mă tem că, până la sfârșit, aceștia vor încerca să-l înlăture.

14.3.45. Impresia ceremoniei de la Cluj este că acolo a avut loc o desfășurare a regimului de forță al Frontului, cu pancarte în contra lui Maniu, cu câteva glasuri răzlețe ovaționând pe Rege în mijlocul uralelor nesfârșite pentru liberatorul Stalin și pentru scumpul amic Vișinski, cu discurs rostit de Groza în românește și în ungurește, cu un Sùveran stând mut în fața unei manifestări de triumfător comunism, sub surâsul oblăduitor al protocolului sovietic.

A mai trecut țara și prin alte nevoi, deși nu atât de dramatice poate, dar foarte reale: am avut anii protectoratului generalului Kiseleff, a cărui generozitate aristocratică, nu era mai puțin primejdioasă decât brutalitatea bolșevică; am avut serbările de la Iași pentru alipirea Basarabiei din martie 1918 cu un guvern Marghiloman adus din București în furgoanele germane; am avut ocupația nemțească a lui Killinger. Toate au trecut și noi am trecut prin toate, ca să trăim mai departe cu greu, dar totuși trăind, căliți ca oțelul care se înconvoaie și zbârnăie tremurând ca varga, dar ca varga oțelită, rezistând fără a se rupe.

Din toate câte le aud, toți ce ce ne conduc azi cu pumnul încheștat în loc de-o palmă rășchirată sunt ca și șefii legionari de acum câțiva ani, inferiori intelectual și moral, niște ratați ai vieții ce-și dau sema că unicul lor mijloc de a se afirma este să țipe, să terorizeze și să profite de clipa ce trece, ca pedeapsă și învățătură pentru biata și nătânga noastră omenire, încă atât de copilă...

Atacurile bandiților și jafurile se țin lanț, ba chiar se întesc; astă noapte au furat covoare din Legația turcă, efect probabil al organizării pazei cu gârzi cetățenești. E bine că și străinii pot aprecia astfel mai de aproape binefacerea... luminii care ne vine din răsărit.

Cu toate fraternizările dintre Madosz și Front, au avut loc bineînțeles la Cluj și inevitabile păruiele între români și unguri.

Eden a declarat în Camera Comunelor că Moscova a informat guvernul britanic că în România,- guvernul Rădescu dovedindu-se incapabil să mențină ordinea, cauzând grave prejudicii în spatele frontului,- Sovietele au fost nevoite să ia măsuri pentru constituirea unui guvern Groza și se miră de ce misiunea de la București a dat azil lui Rădescu, vinovat de acțiune dăunătoare aliaților. Ministrul englez adaugă că deoarece pentru guvernul britanic nu reiese întru nimic vina lui Rădescu, misiunea a fost autorizată să-i acorde adăpost și că în acest moment are loc un schimb de note între Londra, Washington și Moscova cu privire la România.

15.3.45. Mai mult decât oricând, țara și poporul sunt sub potcoava muscalului: lucru nemaiauzit, ședința Consiliului de miniștri de la Cluj, oricât de festivă i-ar fi fost însemnătatea, a avut cinstea prezenței lui Vișinski și încă și mai mare cinstea discursului său, în care-i dă îndrumări politice, afirmând că, în afara acestei concentrări de forțe democratice, n-au mai rămas decât acei ce nu au dreptul să se numească democrați. Iar ieri după amiază, în piața Palatului trecea manifestația frontistă prin fața Regelui, scandând: „A-na Pau-ker! A-na Pau-ker!”

Aud că Maniu, cu toate speranțele ce-i șoptesc aliații, este foarte descurajat, văzând câtă puzderie de armată sovietică ne-a împănat țara și fiind informat că englezii și americanii, care nu vor să recunoască guvernul Groza din cauza prezenței lui Tătărescu (acuzat de a fi provocat ruptura cu Anglia), ar fi hotărâți să ne părăsească, lăsându-ne singuri pe mâna rușilor (că până acum, mult ne-au mai ocrotit!).

Din aceeași sursă, mi se afirmă că Tătărescu și grupul său de neo-liberali ar fi fost chiar scoși din guvern și că acum rușii se muncesc să aducă în locul său pe nebunul și ramolitul de Lupu, cu tot alaiul său de dizidență țărănistă. Pentru aceasta, se așteaptă doar înapoierea la București a lui Mihalache ca să-și dea blagoslovenia.

În legătură cu aceste zvonuri, aflu din izvor sovietic că în ultimile ceasuri de înfrigurare ale guvernului Rădescu, Ana Pauker plecase cu avionul la Moscova, unde a explicat că România este în ajunul unui „*coup de force*”¹⁶ antidemocratic al tuturor partidelor reacționare și că a provocat prin alarma dată, o impresionantă desfășurare de forțe militare în România.

Drept răspuns la zvonurile că printre comandanții oștirii germane ar crește curentul pentru încheierea unei păci cu armatele Eisenhower, aliații anunță că sunt dispuși să accepte capitularea oricărui corp de trupă german, însă că refuză să discute cu Germania chestiunea unui armistițiu.

În discursul rostit în fața delegației Partidului Conservator, Churchill a declarat că Germania are de ales între capitulare fără condițiuni și distrugere și ruină completă, precizând că dacă războiul în Europa se termină până în vară, alegerile engleze ar putea avea loc imediat după.

Unele din frazele lui Churchill au factura oratorică de înaltă clasă: „libertățile noastre mențin Imperiul și Imperiul ne garantează libertatea” sau: „greutățile dramatice prin care a trecut Anglia dovedesc minunata trăinicie a Imperiului său, care depășește cu mult toate exemplele istorice din trecut”, așa că: „nu avem nevoie, pentru a ne conduce barca, de sfatul și de ajutorul nimănui, nici chiar al celor mai buni prieteni” (dacă nici aici nu e vorba de propaganda bolșevică, mărturisesc că-mi pierd libera rațiune).

16.3.45. Persistă zvonurile despre criza de guvern, de plecarea lui Tătărescu, ba chiar de plecarea misiunii engleze.

¹⁶ „acțiune de forță”

L-am întrebat azi pe Guță, care s-a arătat surprins și mi-a dezmințit bineînțeles orice temei de criză, mărturisind că nu vede pe ce motiv. La drept vorbind, dacă va pleca Tătărescu, aceasta s-ar întâmpla nu din cauza supărării britanice, ci pe cauze interne de ruptură cu Frontul, pe chestiunea reformei agrare, ceea ce nu poate fi decât foarte onorant pentru dânsul.

La noi a intrat în funcțiune sistemul stahanovist cu citații, premii și medalii pentru muncitorii care termină o treabă într-o zi în loc de patru, sau pentru echipe de trei lucrători care fac munca cât a altor zece! La Eforia spitalelor, ministrul Bagdasar a înscăunat ca prim efor pe un mecanic șef de la spitalul Colentina.

Spre a ușura situația rușilor din Ungaria care sunt atacați de 15 zile la est de Balaton, Radio Londra anunță că a intrat în acțiune aviația americană din Italia.

De trei zile, aliații au început să arunce asupra Germaniei bombe de câte 10 tone ce fac ravagii înspăimântătoare; o fi sau nu vreo legătură, dar presa suedeză anunță că după discuții furtunoase la Berghoff, Hitler s-a lăsat înduplecat de Ribbentrop să încerce un demers de pace pe lângă reprezentanții englez și american din Stockholm, dar că răspunsul a fost un refuz categoric.

Se așteaptă sosirea la Moscova a lui Beneș, care împreună cu guvernul său e în drum spre Kosice.

În privința noastră, se pare că americanii sunt cei ce au luat inițiativa și că englezii îi urmează: de pildă, nimeni din misiunea americană n-a luat contact cu cineva din guvern, iar englezii care acceptaseră la început invitația pentru Cluj, s-au scuzat în ultimul moment, aflând că americanii nu se vor duce.

La o întrebare ce i s-a pus în Parlamentul englez, Churchill a răspuns categoric că nu poate fi vorba de a se acorda României co-beligeranța, ceea ce se interpretează de unii ca fiind datorat guvenului Groza, emanație a Frontului.

17.3.45. Toată lumea este impresionată de vestea că Statele Unite, prin vocea lui Stettinius, refuză să recunoască legalitatea guvernului Groza.

De aici, tot soiul de zvonuri încep să circule: că guvernul e pe ducă, că în curând va fi o nouă întâlnire în „3”, poate chiar aici, la București, ba chiar că până în două zile aviația americană va veni să bombardeze la noi pe rușii care aduc mereu trupe și material în jurul capitalei și care, între timp, au reînceput să rechiziționeze case pentru ofițerii lor, dând afară lumea din locuințe sau din birouri.

S-ar părea că Vișinski a plecat în grabă la Moscova, pentru a încerca să pareze campania intrigilor țesute acolo în lipsa sa, cu scopul de a se arăta lui Stalin că a împins lucrurile prea departe, greșind în politica față de România. În tot cazul, nu încapе îndoială că situația între aliați este destul de încordată pe tema României și se afirmă că Rădescu ar fi și plecat în Anglia.

La noi, țărani își împart moșiile încă înaintea publicării decretului-lege de reformă agrară, iar un ministru din cabinet mi-a mărturisit că acestea sunt ordinele date de guvern; aveam poftă să-i răspund, întrebând: „ordine” sau „dez-ordine?”

Am aflat că la interogatoriul luat de către acuzatorul public, Ion Antonescu a răspuns: „Sunt învinovățit a fi provocat dezastrul țării și a fi un criminal de război. Da, recunosc. Sunt criminal de război, dar numai eu și nimeni altul afară de mine căci toți ceilalți n-au făcut decât să execute ordinele mele și, dacă nu le-ar fi executat, i-aș fi lichidat eu pe dânsii. Altceva nu am de spus.”

Astă seară, comunistul Agiu care taie și spânzură la ministerul Agriculturii a vorbit la radio de comemorarea răscoalelor de la 1907, prilej a se referi din nou și pentru a anunța „confiscarea moșiilor”.

Poate că e mai bine așa: un asemenea „*déni de justice*”¹⁷ susține mai mult cauza proprietății decât pomana unei ridicole despăgubiri în rentă devalorizată ca în 1920.

Rușii anunță ocuparea Gdyniei, apropierea de Stettin și ofensivă puternică la lacul Balaton.

18.3.45. Lumea mai înviorată șoptește că aliații, îngroziiți de procedul rusesc de la noi, nu ne vor lăsa și că astăzi chiar cei „3” se întâlnesc, probabil tot în Rusia, pentru rezolvarea problemei românești. Alții se gândesc la o intervenție turcească în Balcani, care să țină pe loc veleitățile cuceritoare sovietice. În tot cazul ni se dau speranțe că energumenii ce s-au pomit să dezorganizeze țara vor pleca repede și ordinea se va restabili în curând la noi.

Am aflat că rușii au ocupat aeroportul din Popești-Leordeni, de unde au alungat pe englezi; aceștia au plecat fără să murmure, însă au procedat la rândul lor la fel cu cel de la Băneasa, unde acum *the tommies* stau de gardă.

Culmea abjecției pentru biata Franță sub conducerea lui de Gaulle, omul Moscovei: pentru prima dată Parisul a sărbătorit aniversarea Comunei, care s-a răsculat împotriva lui Thiers, trădătorul, așa că francezii din 1945, înalță în slăvi pe anarhiștii din 1871.

Aliații au ocupat aproape total Koblenz, însă la capul de pod de peste Rin, rezistența germană a crescut. Comandamentul aliat a prevenit prin radio pe locuitorii din Frankfurt/Main, Mainz, Ludwigshafen, să părăsească aceste centre care vor fi violent atacate foarte curând.

Pe frontul oriental, rușii au încercuit complet Stettin, iar în Ungaria contra-ofensiva germană e în descreștere după pierderi mari.

19.3.45. Astă noapte pe zidul gardului din fața casei noastre s-a scris cu creta: „Români, știți rezultatul anchetei din piața Palatului? Victimele au fost împușcate cu gloanțe calibrul 6,35. Armata nu posedă arme cu acest calibru, care este pentru revolver de buzunar. FND și-a împușcat oamenii. Răspândiți!”

¹⁷ „*inechitate*”

Aliații au ocupat Koblenz, iar rușii Kolberg, stațiunea celebră de pe malul Balticeii.

20.3.45. Din informații directe, Maniu pleacă de la șefia partidului, nu ca să părăsească țara, ci pentru a da puțința liberalilor lui Dinu Brătianu să dea mâna cu Guță.

În adevăr, de câteva zile anglo-americanii care în nerecunoașterea lor a guvernului Groza, au ajuns să comită moșicia să nu răspundă măcar la cărțile de vizită ce li s-au depus, au făcut demonstrații severe pe lângă ruși, spre a le arăta încălcarea convenției de la Yalta și spre a pretinde ca guvernul român să fie alcătuit din membrii tuturor partidelor democratice, fără dominația unei singure tendințe.

Ar fi deci posibil să vedem o formațiune mult mai moderată și să asistăm de pe acum la o sensibilă modificare a principiilor reformei agrare. Cu împărțirea moșiilor, în multe locuri deja înfăptuită, autoritățile comuniste au mers atât de departe, încât în unele părți au răsturnat brazda peste semănăturile cu grâul de toamnă răsărit, spre a dovedi că moșierul nu-și muncise ogoarele și spre a justifica exproprierea.

21.3.45. Până la urmă, Maniu pare să rămână în fruntea partidului, tocmai spre a împiedica pe doritori să colaboreze cu Frontul, căci altfel s-ar da apă la moară celor ce vor să dovedească baza democratică a guvernului Groza. Guță Tătărescu mi-a mărturisit că deși în chestiunea reformei agrare a obținut prea puțin, socotește totuși de datoria sa să continue a rămâne în guvern, spre a servi ca element ponderator și de frână.

Dar cei din jurul lui Maniu consideră că Regele a comis o greșeală atunci când, sfătuit de Dinu și de Negel, a sancționat aducerea la guvern a lui Groza, căci aliații anglo-americani nu ne vor ajuta decât dacă dovedim că avem destulă rezistență să ne susținem singuri.

Toată lumea este interesată de știrea că nu se va reînoui pactul turco-sovietic, unii vorbesc chiar de denunțarea lui și mulți se întrebă cum vor proceda rușii în scurtă vreme, când se va prezenta scadența acordului nipo-sovietic. Știrea poate fi pusă în legătură cu zvonul că rușii, care au sosit în masă în România, trimit forțe spre Dunăre: oare pentru a trece fluviul în Bulgaria, sau spre a le îmbarca pentru a le transporta în susul apei în Ungaria, cu scopul intensificării ofensivei ce pregătesc asupra Vienei?

În caz că le trec în Balcani, nu cumva spre a preveni o acțiune turco-aliată în contra lor? În asemenea ipoteză, întreaga manevră a concentrării de forțe de la noi sub cuvânt că s-ar fi pregătit aici o revoltă anti-sovietică, nu e menită decât a masca contra măsurile Moscovei față de temerea unei schimbări de atitudine a aliaților.

Relativ la aceste supoziții, se afirmă că în acest moment au loc discuții aprinse între anglo-americani și ruși cu privire la România și la sabotarea celor convenite la Yalta.

Rădescu împreună cu alți generali au fost puși în retragere.

Aici au sosit doi reprezentanți ai guvernului maghiar din Debrecen. Nici nu e de mirare când știm ce atitudine a avut Groza la Cluj, unde a fost cu adevărat o manifestare a leventilor unguri, care înarmați și cu steagurile lor, au defilat scandând: „Eljen Groza, Eljen

Vîșinski!" și sărind la bătaie când niște bieți români au îndrăznit să strige și ei: „Trăiască Regele!”.

Maniu spune că la Târgu Mureș, unde cu autorizarea comandamentului sovietic a intrat în oraș o unitate de vânători români, aceștia au fost primiți cu focuri de arme de către leventi și ruși, fiind omorâți cinci și răniți alți 14 ostași de-ai noștri. Tristă și dureroasă amicitie româno-sovietică, așa că pe drept cuvânt ARLUS ar putea fi tradus prin: „Alipirea României La Uniunea Sovietică!”

Ce să mai zicem noi, dacă Beneș, încercatul lor amic de totdeauna, e silit acum la Moscova să constituie noul guvern cehoslovac sub ochii lui Stalin, cuprinzând elemente ale comitetului slovac creat de ruși.

În Finlanda rezultatele au dat un echilibru echivoc de forțe între 101 „frontiști” adică a coaliției de stânga și 99 aleși ai partidelor burgheze. Dar până la sfârșit, își vor băga și acolo rușii coada. Pallin a primit ordin să plece și are impresia că e datorită faptului că nu este agreabil sovieticilor.

Bova Scoppa a plecat ieri dimineață după un soi de fricțiune cu Gerbore, rămas însărcinat cu afaceri.

22.3.45. Astăzi circulă zvonul că denunțarea pactului turco-sovietic care durează de 25 ani, ar fi determinat chiar de o ruptură a relațiilor diplomatice între cele două țări. Evident că turcii n-au luat de capul lor o asemenea poziție și că ne-am putea aștepta la o încăierare, ce n-ar fi exclus să aibă regiunea Dunării, ca teatru de război.

Mi s-a afirmat că drept răspuns la telegrama prin care noul guvern român exprimă lui Churchill sentimentele sale amicale, misiunea britanică de aici a transmis următoarea depeșă: „Vă rog să comunicați (cui?) că primul-ministru al Marii Britanii a primit o telegramă semnată Petre Groza”...

Pe când proiectul de reformă agrară, amendat pe cât s-a putut prin rezistența lui Guță, abia admite dreptul pentru proprietari să-și strângă recolta din toamnă și recunoaște conacele, armanele, pădurile și viile, în Ungaria se admit proprietăți de 57, 114 și de 177 hectare și stabilește că toți cei ce primesc pământ, vor avea să-l plătească la un preț ce se va fixa mai târziu, și care va fi de 20 ori venitul net al bunului.

Aceasta este Ungaria comunistă din Debrecen, unde bineînțeles tot magnații continuă să aibă conducerea.

Pe frontul de vest, Palatinatul e aproape complet ocupat și din cei 80.000 soldați germani de acolo, aproape 70.000 sunt prizonieri. Acum aviația aliată bombardează masiv regiunea Ruhr, de unde populația a fost atenționată de comandamentul aliat prin radio să fugă.

După ce se zvonise că Regele va refuza să semneze, astă seară la radio la ora 22, țărănul Zăroni a citit - cu greu și cu opinteli cuvinte încă neîntâlnite în vorbirea sa: minister,

proprietate, inventar, - textul decretului-lege de reformă agrară, care este o adevărată confiscare și nu ține sema de niciuna din obiecțiile sau rezervele formulate de Tătărescu.

24.3.45. În declarația făcută ieri, Tătărescu caută a-și salva un soi de libertate de acțiune pentru viitor, recunoscând: „jertfa unei clase care va suporta cu patriotism, ca și în 1918, reducerea patrimoniului ei” și că: „în cursul elaborării reformei agrare, n-au lipsit în sânul guvernului nici discuțiile, nici divergențele, care au impus membrilor Partidului Național-Liberal anumite rezerve”, dar afirmând totuși că: „legea agrară va fi aplicată cu consensul tuturor membrilor guvernului, solidari în acțiune...”. De altfel el susține că a intrat și că rămâne în guvern la dorința expresă a Regelui.

Oficial, continuă însă atacurile contra lui Maniu, Rădescu, Brătianu!...

25.3.45. Ofensiva aliaților pentru trecerea Rinului s-a dezlănțuit cu puteri înnoite și trei capete de pod la răsăritul fluviului au fost consolidate; unul la Wesel în regiunea Ruhr, unde 40.000 oameni transportați din Anglia au coborât cu planoarele și parașutele chiar în interiorul dispozitivului german, cel de la Remagen, care a fost lărgit și un altul la Oppenheim în direcția Darmstadt.

Americanii au trecut Rinul la Rastatt, faimoasa localitate gazdă a două congrese, dintre care cel din 1797, s-a soldat cu asasinarea plenipotențiarilor Revoluției franceze.

În momentul începerii acțiunii în *Ruhrgebiet*, Churchill se afla la cartierul general al lui Montgomery, de unde a trimis un mesaj anunțând apropierea victoriei definitive în Europa.

Ofensiva rusească continuă în Silezia, la vest de Oppeln, ajungând prin Neisse până la granița cehoslovacă și respingând pe nemții care contra-atacaseră în Ungaria, între Balaton și Dunăre.

În presa americană s-a răspândit părerea că în puține săptămâni va începe destrămarea armatei germane prin capitularea de unități din ce în ce mai mari, precum și zvonul că la Berna, Japonia ar fi încercat să pomească convorbiri cu aliații.

De teamă că va rămâne de căruță, Argentina s-a arătat dispusă a declara război Japoniei, nu însă și Germaniei, pe care o consideră de pe acum învinsă. Pentru aceleași considerațiuni Spania îi ține isonul și protestează energic la Tokio contra atrocităților comise de japonezi față de cetățenii spanioli din Filipine.

Desigur că în interior, poziția lui Franco e foarte șubredă prin acțiunea pretendentului monarhist Don Juan.

În ce ne privește pe noi, zvonurile sunt contradictorii: unii spun că englezii și americanii pretind că într-o lună, două, se va termina cu anarhia și terorizarea țării de către comuniști și că la 29 martie se va întruni la București o conferință interaliată pentru aplicarea hotărârilor de la Yalta; alții dimpotrivă, sunt convingși de Radio Londra că până la victoria finală să nu hrănim nicio nădejde de îndreptare...

26.3.45. Aliații precipită înaintarea la răsărit de Rin: au ocupat Darmstadt și au traversat Main la est de Frankfurt, așa că orașul e izolat la sud și la nord.

Rușii au recâștigat teren în Ungaria, ocupând Esztergom și Tata pe râul Raba și deschizând astfel drumul către câmpia Vienei, precum și localitatea Veszprem la vest de Balaton, iar în nord, atacurile sovietice strâng cercul la Dantzig și la Königsberg.

Ziarele americane informează că la ora actuală sunt vreo 20 milioane de oameni fără locuință în Germania, și că aproape jumătate dintre ei, rătăcesc pe drumuri, fugari din localitățile părăsite.

Aliații au intrat în Frankfurt/Main, atacând din trei părți și tancuri americane au înaintat în câmpiile centrale germane până la 400 km de frontul rusesc.

Lloyd George a murit la 82 ani.

Vaida a fost arestat pentru a fi susținut pe legionari în timpul guvernelor lui Carol.

Se vorbește de numirea lui Franasovici la Berna.

27.3.45. Trupele aliate continuă înaintarea, amenințând Essen și Karlsruhe, cu toate că Kesselring a înlocuit pe Rundstedt, acuzat de a fi pregătit o acțiune de capitulare a armatelor frontului occidental.

Atmosfera în Germania e de completă demoralizare; în trei zile livra sterlină a atins cifra de 10.000 mărci. Astă seară se anunță că americanii au înaintat cu 90 km la est de Rin și se apropie de Wetzlar.

Argentina a declarat război Japoniei și chiar și Germaniei.

29.3.45. Frontul german din apus pare să nu mai reziste nicăieri: înaintând de-a lungul Main-ului, aliații au atins Würzburg în direcția Nürnberg, așa că rușii profită să declare că toate trupele germane au fost transportate la est, unde rezistența lor e aprigă, ceea ce înseamnă că aliații sunt victorioși grație lor.

Comunicatul sovietic anunță că luptele se dau în periferia orașului Dantzig, prăbușirea armatelor germane izolate în Prusia orientală, fiind doar o chestie de zile.

De altfel, aici toată lumea crede că războiul în Europa se va termina în puține zile prin capitularea Germaniei. Alții însă ca Gerbore, crede că nu s-a terminat încă deloc și că nemții și-au organizat rezistența în Pădurea Neagră, Bavaria, Turingia, Austria și mai ales în cadrilaterul Boemiei, unde vor putea continua multe luni lupte de gherilă, abandonând invadatorilor întregul nord cu Berlinul, care e ca și evacuat.

Cu privire la noi, toți cei ce speră în terminarea grabnică a ostilităților, își închipuie că va lua sfârșit și epoca aceasta de teroare și de totală dezorganizare a întregului nostru aparat de stat, ca și cum aliații ar putea schimba imediat politica lor față de ruși, pe care să-i oblige a renunța la planurile lor de dominație în Europa.

Problema e cu mult mai grea și mai complicată, căci ea s-ar pune într-un complex ce mai cuprinde Polonia, Cehoslovacia, Ungaria, Jugoslavia și Bulgaria, de unde cu greu s-ar putea convinge rușii să se retragă. Cât despre eventualitatea unui conflict armat cu anglo-americanii, probabilitățile sunt minime.

Același Gerbore crede că România va avea să socotească câțiva ani buni încă de influență predominant sovietică, pe care totuși - ca să mă consoleze puțin - o prevede din ce în ce mai domolită în urma viitoarelor conferințe interaliate, începând cu cea de la San Francisco, din cauza nevoii imperioase pentru ruși de capital și de material american.

Pentru moment, sovieticii nu vor să audă de nicio ușurare a nevoilor noastre, ba din contra, fac tot ce pot să întrețină haosul și să ne aducă în starea de dezorganizare favorabilă constituirii colhozurilor și înglobării noastre în lumea sovietică, pe care o vor extinsă peste Europa.

În ce privește reforma agrară, la noi s-a aplicat aproape integral textul impus de ruși polonezilor de la Lublin.

Mare greșeală a comis Tătărescu care, de teamă că va fi arestat ca criminal de război, s-a lăsat ademenit să intre în guvern, unde în loc de a căuta să combată proiectul Frontului, a pierdut timp prețios susținându-și propriul proiect, pe care ceilalți îi dădeau iluzia că-l discută, până în ziua în care s-a trezit cu publicarea celui al FND.

Mare greșeală a comis și Negel, care a împins pe Rege să-l accepte pe Tătărescu în guvern și chiar Dinu Brătianu când s-a despărțit în ultimul moment de Maniu, care insista din răspuțeri ca Suveranul să nu-l admită, lăsând pe frontişti în propria mocirlă. De altfel, Maniu este amenințat acum de ruși și de teama arestării, doarme în fiecare noapte la misiunea britanică.

Rușii au ajuns acum să aibă mai multă ură pe prietenii englezilor decât pe oamenii nemților și se zice că și din cauza asta, au ocupat în două ore casa lui Auschnitt, în ziua în care avea lume la masă. Tot aici trebuie căutat și motivul punerii în retragere a atâtor generali care fuseseră scoși din activitate de Antonescu și repuși abia de câteva luni în drepturile lor.

Circulă zvonul că Tătărescu va pleca peste câteva zile la Moscova, desigur în legătură cu discuțiile ce se poartă acolo între aliați cu privire la aplicarea dispozițiilor de la Yalta. Vagă impresie că guvernul Groza este foarte preocupat de faptul că anglo-americanii nu-l recunosc, dar că și rușii se gândesc cu grijă la momentul când va înceta rezistența germană și când aliații i-ar putea ataca spre a-i pune la respect. [...]

Sunt informat de un ucrainian, care face pe interpretul rușilor, că cinci unguri au fost surprinși așezând o bombă pe linia trenului ce se întorcea de la Cluj cu Regele și cu Vișinski. După redactarea unui simplu proces-verbal, aceștia au fost împușcați pe loc sub ochii cunoscutului meu, probabil spre a nu se da de urma cine știe cărui complot ce ar fi putut răsturna multe din planurile rușilor în Ardeal.

Rușii au ocupat Komarom și Győr, trecând râul Raba.

30.3.45. Înaintarea rușilor continuă spre Viena; au ocupat Szombathely (unde bietul Carol de Austria coborâse din avion în încercarea sa de putsch nereușit), în timp ce în apus, aliații au ocupat Münster și înaintează spre Kassel și Nürnberg.

Eisenhower este desemnat ca reprezentant al Statelor Unite printre cei patru directori-comandanți ai Germaniei după capitulare. La Londra, cele patru zone de guvernare au și fost stabilite.

Se simte că nemții deschid voit calea aliaților, spre a-și feri țara de primejdia ocupației bolșevice, după ce mai întâi încercaseră să se înțeleagă cu aceștia.

Toată lumea se așteaptă la noi la mari evenimente și la schimbări fundamentale după capitularea Germaniei, în care aliații vor da nas în nas cu sovieticii.

De la Washington se scrie că guvernul polon de la Lublin nu e invitat la conferința de la San Francisco. „*Avis aux amateurs!...*”

31.3.45. Ralea mi-a spus azi că încercase zadarnic împreună cu Tătărescu să convingă guvernul ca în fruntea comisiilor sătești de reformă agrară, să fie numit câte un magistrat, așa că acum se vor comite inevitabil tot soiul de ilegalități asupra cărora cu greu s-ar mai putea reveni.

Părintele Burducea, conducătorul departamentului Cultelor, este un fost legionar, vulgar, bețiv, fără pic de ținută, care tună și fulgeră, anunțând curățirea tagmei preoțești de toate elementele legionare și fasciste.

Cât despre buna credință a celor din guvern, ce să mai zicem când un comunicat oficial începe cu următoarea afirmație: „Față de situația grea în care se află inventarul agricol al țării ca urmare a jafului sistematic hitlerist și sabotajul moșierilor reacționari”...!? După prada distrugătoare, vine și bătaia de joc insultătoare.

Dar bunul Dumnezeu nu lovește cu ciomagul!...

1.4.45. Guvernul sovietic a luat asupra sa să obțină admiterea guvernului polon din Varșovia la San Francisco. Va fi o piatră de încercare, să vedem cum reacționează până la sfârșit aliații.

Beneș cu guvernul său au părăsit Moscova pomind spre viitoarea Cehoslovacie, pe care o reclamă exact în granițele sale din 1938.

Din Lublin, se anunță că teritoriul Dantzig împreună cu Gdynia și alte localități din fostul „Coridor” au fost încorporate prin decret Poloniei.

Presa engleză constată că prin hotărârea conducătorilor Reichului de a merge la sinucidere, nu mai poate fi vorba acum de o capitulare fără condiții, căci nu mai există o armată germană, ci grupuri de soldați ce aruncă armele și niciun guvern care să trateze, ci 80-90 milioane de oameni care agită pânze albe.

Aliații pătrund în Germania centrală cu opt Armate și 3000 tancuri, iar rușii ocupă Szent-Gothard unde ajunseseră turcii altă dată și orașe din Burgenland, spre Wiener-Neustadt.

Aud că rușii lui Malinovski care ține arestat pe generalul Avramescu, socrul lui Ilie Vlad Sturdza, pe motiv că a facilitat fuga unor legionari, au decis să dezarmeze și să licențieze unitățile române.

2.4.45. Tolbuhin și Malinovski împing concentric spre Viena, de care unele unități avansate se află la 30 km.

În vest, unități izolate din zona Ruhr rezistă cu furie și chiar contra-atacă. E foarte probabil că nu mai există nicio legătură între comandamente și că fiecare procedează cum îl taie capul. Ar fi fost de dorit ca o asemenea rezistență să se exercite numai în răsărit împotriva rușilor care întâmpină mari dificultăți; după ce anunțaseră de mult cucerirea unor centre, declară că de abia acum au intrat în Glogan și sunt aproape de Ostrava.

Bulgarii pretind și ei co-beligeranța pe motivul că au executat toate condițiile armistițiului, condamnând la moarte pe toți criminalii de război, adică distrugându-se întreaga lor clasă conducătoare, pe când noi care ne-am dovedit incapabili să-i lichidăm încă, suntem socotiți nedemni de acest statut.

India a pretins Angliei independența completă și admiterea sa printre celelalte dominioane ale Imperiului Britanic.

3.4.45. Aliații au depășit Fulda și se apropie de Eisenach, iar rușii au tăiat la Semmering legătura dintre Viena și Graz, intrând în prezent în Bratislava.

Ministrul Suediei în Ungaria afirmă că rușii cucerind Budapesta, au bătut măr pe ministrul Elveției în Legație și că în localul Legației Franței, au violat-o pe fata ministrului.

Ella Negruzzi s-a dus la Pătrășcanu cu o delegație de femei să protesteze împotriva nedreptății din legea reformei agrare, care nu lasă decât 10 hectare femeii măritate; dânsul i-a dat dreptate, însă a adăugat confidențial că totul nu mai prezintă practic niciun soi de importanță, căci hotărârea guvernului este ca peste puțin timp, să se ia și tot restul de pământ moșierilor.

Așadar, se vede cu ochi și cu sprâncene, că ordinele vin de la Moscova unde s-a decis desființarea completă a unei întregi pături sociale. Acum a apărut și un decret pentru impunerea sălbatică a acțiunilor cumpărate după 1940 la cursul lor cel mai ridicat din decembrie 1944, iar mâine va veni o lege de impunere a caselor, pentru a obliga pe proprietari să le vândă sau să le piardă.

E zvon că în privința noastră, la Salonic s-au întâlnit ambasadorii din zona Orientului a celor „3” și că e vorba de un guvern Mititșă Constantinescu, el însuși înscris la comuniști, însă mai maleabil prin oportunism, ca să adune reprezentanți din toate partidele, conform deciziilor luate la Yalta.

Știre necontrolată a BBC, anunță intrarea aliaților în Osnabrück, Kassel și Jena, iar că rușii au pătruns în Wiener Neustadt.

Astăzi seară ni s-a comunicat de la țară, că după ce o zi întreagă administratorul nostru fusese împiedicat să-mi telefoneze, comitetul sătesc ne-a confiscat în întregime moșia într-o atmosferă de adevărată teroare. „Puteți face și șapte apeluri, delegatul plășii va hotărî ca mine”, a fost răspunsul președintelui de comitet.

Modul de aplicare al decretului e o insultă adusă justiției. Englezii ne tot spun: „Nu vă temeți, nu vor rămâne nerăzbunate cele ce fac rușii acum la voi.”

Între timp, un comunicat al guvernului informează că se află în studiu proiectul pentru exproprierea pădurilor, iar secretarul general de la Agricultură a mărturisit că legea reformei agrare consfințește furtul și lasă liberă orice interpretare pentru confiscarea chiar și în întregime a proprietăților.

Lumea e alarmată și de exproprierea urbană și de deportarea în masă a întregii clase burgheze, vorbindu-se că peste două zile se va proceda la numeroase arestări, mai ales printre ofițeri și tehnicieni „epurați”, acuzați de sentimente anglofile. Misiunea britanică a protestat împotriva agenților secreți care urmăresc fiecare pas al englezilor.

A început conferința *Commonwealth*-ului englez.

4.4.45. Un an de la primele bombardamente asupra Bucureștiului.

Se pare că Groza se arată îngrozit de teamă că rușii ar putea pune mâna pe Maniu și pe Dinu Brătianu. După demisia lui Alimănișteanu (de ce n-a plecat fără a semna decretul impozitelor ruinătoare?...), acum e vorba să plece și Tătărescu din guvern (se vede treaba că de asta mi-a afirmat cu atâta siguranță că va da el însuși afară pe cei care ne-au confiscat ilegal integral moșia!...).

Rușii anunță ocuparea Bratislavei.

Stettinius anunță că Statele Unite renunță la un vot plural, dar că va susține o cerere a URSS pentru un triplu vot adică Rusia sovietică, Ucraina și Bielorusia.

De asemenea speră că până la conferința de la San Francisco, polonezii să-și poată forma un guvern care să fie recunoscut. Deci nu cedează.

5.4.45. Rușii sunt la porțile Vienei și au ocupat Baden, dar stau în schimb pe loc pe frontul din Germania, de unde nici nu se mai dau comunicate.

Aliații înaintează dincolo de Gotha, iar nemții se retrag din Olanda spre Bremen și Hamburg, în timp ce restul trupelor din Ruhr sunt complet încercuite. Toate „guvernele” german, Mussolini, Tiso, croat, maghiar, român s-au îngrămădit în localități de munți din Bavaria și din Tirol.

Americanii au ocupat Okinawa la 500 km de metropolă de unde bombardează neîncetat centrele japoneze.

S-a zvonit că Portugalia va declara război Japoniei pentru ocuparea insulei Timor.

Se pare acum că și combinația unui guvern cu Mitiță Constantinescu e perimată și că după întrunirea comunistă de la Florești unde s-a strigat: „Jos Tătărescu! Jos liberalii și țărăniștii! Jos social-democrații!” e vorba acum de un guvern Gheorghiu Dej cu Pătrășcanu la Externe, Mitiță la Finanțe, Agiu la Agricultură etc., din care vor fi dați afară Groza și Zăroni, ca și toți ceilalți „im-puri” și „semi-puri”, lăsând locul exclusiv comuniștilor, ca ultimă treaptă înainte de înghițirea completă în lumea Sovietelor. Poate chiar din acest exces să

iasă binele și ca într-o asemenea conjunctură, să vedem pe aliați că se enervează și în fine că se hotărăsc să intervină.

Mai degrabă eu nădăjduiesc într-o oboseală a rușilor, care în plină victorie după prăbușirea Germaniei să refuze a mai lupta, iar din sânul armatelor de peste hotare să pornească o acțiune de dezagregare și de subminare a autorității centrale.

Sovietele au denunțat azi pactul de neutralitate cu Japonia, care expiră peste un an, pe motiv că situația s-a schimbat fundamental față de 1941 când a fost semnat, căci de atunci Germania a declarat război URSS, iar Japonia a declarat război aliaților ei.

„Mieux vaut tard...”¹⁸

Dar vezi, se apropie conferința de la San Francisco și domniile de la Moscova se simt obligați să mai arunce leșt.

La Tokio, guvernul a demisionat în urma ultimelor înfrângeri suferite, fiind înlocuit printr-unul format de amiralul Suzuki, președintele Consiliului Privat, bătrân de 77 ani.

6.4.45. Aliații intră în Würzburg și nemții se apără cu îndârjire la Viena.

Zvon confirmat că Tătărescu va pleca la Moscova, deci criza de guvern nu este încă iminentă. Dar dezmățul e în schimb la culme; comuniștii par de pe acum să fie împărțiți în trei tabere:

- una, de înglobare totală în orbita Moscovei cu Ana Pauker și acoliții ei;
- o alta, cu Gheorghiu Dej, care mai ține încă la noțiunea de entitate românească;
- a treia, cu Pătrășcanu, complet depășit.

Noi ne zbatem cu aplicarea reformei agrare, lovindu-ne de reaua credință, pe când avocații comuniști încasează sume grele pentru a obține de la ai lor excepții favorabile celor năpăstuiți; mai mult decât oricând, se învârtesc din afaceri bănești foarte mari.

8.4.45. Aliații atacă acum Bremen și Hannover și anunță că în salinele de la Mühlhausen au capturat opere de artă germane și tezaurul lor de război, adică: 100 tone aur, 100 milioane franci, 3 milioane mărci, 2 milioane dolari, 110.000 livre sterline și diferite alte monede din aur.

Rușii au reluat atacurile la Breslau și cuceresc puncte din suburbiile Vienei.

Americanii anunță o importantă victorie navală, distrugând japonezilor șase vase de război, printre care un super-cuirasat de 45.000 tone.

Noul guvern cehoslovac s-a constituit la Kosice cu Fierlinger ca prim-ministru și cinci vicepreședinți, având tot pe Jan Masaryk la Externe.

Denunțării de către Moscova a tratatului turco-sovietic, turcii au răspuns că vor examina cu bunăvoință orice propunere de reînnoire le-ar veni de la ruși, pentru menținerea îndelungatei lor prietenii.

¹⁸ „Mai bine mai târziu...”

Criză de guvern la Atena, unde în urma atacurilor regaliștilor care speră să învingă la un plebiscit partidele de stânga, Plastiras a demisionat și Regentul mitropolit Damaschinós a însărcinat pe amiralul Vulgaris să formeze noul guvern.

Stalin a primit oficial pe Tito și pe membrii guvernului său care, după cehoslovaci, au venit să-i prezinte omagiul jugoslavilor.

Se aude cu insistență că acum vine rândul nostru și că în curând Tătărescu pleacă la Moscova. Groza afirmă că nu se gândește o clipă să bolșevizeze țara, nici s-o închine Sovietelor și se vorbește iar de Mitiță Constantinescu, ce s-ar fi dat numai de nevoie de partea comuniștilor. Să nu fie numai o iluzie!...

Doamnei Churchill în vizită la Moscova ca delegată a Crucii Roșii britanice, i se fac mari recepții.

9.4.45. Am fost azi la Budești la sediul comisiei de plasă care judecă în apel confiscarea moșiilor noastre în disprețul legii și al regulamentului, publicate doar ca să ia ochii. Președintele Carp, lăcătuș la CAM, mi-a declarat că rostul său e să susțină cauza Frontului Plugarilor și că ne va judeca fără a da celor expropriați nici măcar dreptul să se apere și să asiste la dezbateri.

„Double déni de justice: être juge et partie et interdire le droit de défense!...”¹⁹.

A adăugat că degeaba ne mai zbatem, deoarece un regulament explicativ sau interpretativ nu poate modifica sensul unei legi. Reaua credință este evidentă...

Dacă în foarte scurtă vreme nu se prăbușește Germania și aliații nu sunt în stare a îngrădi pe ruși, peste șase luni țara întreagă va fi complet ruinată și dezorganizată, iar colhozurile, pe care ni le impun Sovietele în manevrele lor diabolice, ne vor aduce în definitivă stare de robie.

Aud totuși că semnele de neînțelegeri sunt tot mai numeroase: supărată că la San Francisco guvernul „lor” polonez nu va fi acceptat, Moscova ar fi decis să nu mai trimită o delegație condusă de Molotov, ci doar pe ambasadorul sovietic la Washington, ca simplu observator; piețele din Londra și New-York ar fi refuzat să ia în considerare cererea rușilor pentru un foarte important împrumut de refacere; vase engleze sosite la Odesa cu o mare încărcătură de produse farmaceutice ar fi primit ordin să plece, fără a descărca nimic.

Pe de altă parte, Ilya Ehrenburg principalul corespondent rus de politică externă și de război, a afirmat că englezii mint atunci când pretind că au avut pierderi sângeroase în Germania, căci înaintarea lor și a americanilor în apus se face printr-o mare de cearceafuri albe ale nemților ce se predau. Succesele lor atât de ușoare sunt datorate exclusiv faptului că rușii pe frontul de est duc tot greul războiului.

10.4.45. Rușii au ocupat în fine Königsberg, unde au făcut 45.000 prizonieri; de asemenea luptă în centrul Vienei, unde rezistența, fiind infinit mai slabă decât la Budapesta,

¹⁹ „Dublă inechitate: să fii totodată și judecător și parte, interzicând dreptul la apărare!...”

există speranța ca monumentele orașului să nu fie cu totul distruse. Aliații atacă direct Bremen, au ocupat Hannover și în Bavaria de nord s-au apropiat la 80 km de granița cehoslovacă.

În Italia, a reînceput ofensiva, aliații ocupând Massa în direcția Spezia.

Un zvon necontrolat însă din izvor oficial sovietic, pretindea că Moscova ar fi reușit să impună aliaților admiterea guvernului polon de la Varșovia la San Francisco. Dacă a fost numai o săgeată de încercare lansată de ruși, fără a fi obținut în realitate capitularea anglo-americană, cred că au greșit manevra, deoarece aceasta îi va îndârji încă mai mult pe aliați în intransigența lor și bine mi-ar părea.

Se aude că propunerile Moscovei pentru negocierea pe baze noi a unui acord de armistițiu cu Turcia ar fi: controlul de către ruși a Mării Negre și a Dardanelelor și o rectificare de graniță în spre Caucaz.

Motive arhi-suficiente pentru a determina fricțiuni cu englezii.

Zbâmbâie mereu la noi zvonul despre înlăturarea actualului guvern și despre o notă cominatorie foarte drastică a aliaților. Mă tem că sunt doar speranțe și iluzii. Deocamdată, în locul lui Alimănișteanu vine Mircea Durma, care îl ia pe Alexandrini ca subsecretar.

11.4.45. Aliații atacă Braunschweig și Coburg, amenințând Magdeburg și Hamburg. Rușii se află în centrul Vienei. Nemții încă nu capitulează, ci își organizează numeroase centre de rezistență, izolate unele de altele, socotind printre ele Norvegia și Danemarca drept foarte importante.

Știri engleze și americane dovedesc că aliații n-au nicio poftă să cedeze în fața insistențelor rusești pe chestiunea guvernului polonez, cu atât mai puțin cu cât americanii sunt furioși pe ruși pe tema denunțării pactului cu Japonia, prin care ei socotesc a putea deveni părtași cu aliații în cazul capitulării Japoniei, ceea ce desigur strică mult planurilor anglo-americane în Pacific.

Ghelmegeanu ia locul lui Savel Rădulescu, demisionat din comisia de armistițiu.

12.4.45. Tito a semnat la Moscova un tratat de alianță pe 20 ani cu Uniunea Sovietică, zice-se pentru apărarea mutuală împotriva primejdiei în viitor al unui atac din partea Germaniei sau a acoliților ei. Când ne va veni și nouă rândul?!...

Ofensiva aliaților în Italia începe să devină serioasă.

Japonezii anunță că o puternică flotă americană se îndreaptă spre apele nipone.

Rușii ocupă ultimele cartiere din Viena, ajutați fără îndoială de populația bucuroasă că a scăpat de călcâiul nazist și încă neștiutoare de cel bolșevic. Declară că au înaintat în susul Dunării la 60 km vest de oraș.

Aliații au trecut Elba la sud de Magdeburg, au ocupat Weimar și Coburg, amenință Halle, dau ultimul asalt la Bremen și se îndreaptă în direcția Hamburg.

Impresia militarilor de carieră este că asemenea înaintări nebunești în săgeată, neflancate și neconsolidate, nu s-ar putea realiza prin rapiditatea lor fără o înțelegere cu

trupele germane care rezistă în răsărit, în timp ce se predau în masă compactă anglo-americanilor. [...]

În Polonia, e vorba să se facă apel la șeful agrarienilor, despre care se auzise că fusese arestat chiar de ruși, pentru alcătuirea unui nou guvern de uniune națională care să dea polonezilor dreptul să meargă la San Francisco. Este aceasta oare un soi de capitulare a Moscovei? Să vedem și la noi că vine mâine un nou guvern Rădescu, scos din cutie de englezi?!...

În ultimul moment, aflăm că Roosevelt a murit de congestie cerebrală în Georgia. Trist! Cum Harry Truman devine până la alegeri Președinte efectiv imediat, ar fi interesant de știut dacă noi, românii nu avem mult de pierdut prin dispariția lui Roosevelt și dacă, date fiind curente americane, va mai dăinui acea colaborare intimă anglo-americană pe care acesta o stabilise atât de trainic cu Churchill.

Sunt semne de neliniște în rândul forțelor sovietice de la noi; aud că după ce au evacuat spitalele din Brașov, acum părăsesc regiunea Ploieștiului, încercând tot ce pot, ca și cum ar fi obligați să plece mâine.

Se arată repercusiuni și în rândurile FND, unde se vorbește de măsuri necesare pentru recristalizarea Partidului Comunist, simțindu-se că slăbește coeziunea.

Un învățător de la noi din sat, întreat fiind dacă s-a înscris în partid, cunoscându-i-se sentimentele, a răspuns: „Nașul meu care e membru de partid, mi-a spus «Stai, finule, liniștit de o parte, destul că m-am fript eu.»”

Sunt zvonuri că și la noi s-ar pregăti o schimbare ca în Polonia și în Grecia și că în curând am putea avea un guvern Ilaşievici. În orice caz, convorbirile avute de Groza cu Maniu și cu Brătianu dau de gândit, deoarece știe bine că anglo-americanii nu recunosc guvernul său și nici nelegiuirile pe care le dictează.

În această privință, ultimul decret de amnistie e îngrozitor: el deschide larg porțile temnițelor tuturor bandiților, escrocilor și tulburătorilor ordinei, cu speranța să îngroașe astfel rândurile Frontului. E un joc foarte periculos, însă pentru mine e și un semn vădit că toate canalele din guvern simt că terenul de sub picioare devine tot mai alunecos, așa că, într-un sens, nu sunt nemulțumit.

13.4.45. Stalin anunță ocuparea totală a Vienei, unde au fost făcuți 130.000 prizonieri și capturate 100 tancuri. Aliații se află lângă Halle și Leipzig și la 50 km de granița cehoslovacă în direcția Coburg; trupele lor aeropurtate sunt acum la est de Magdeburg și doar la 35 km de Berlin.

Ideea unei înțelegeri, măcar tacite anglo-germane, nu cu guvernul muribund al Reichului, ci cu unii comandanți de mari unități, al căror rol ulterior ar fi menținerea ordinei în țară ferind Germania de bolșevizare, reiese și din declarația lui Churchill făcută ieri în Cameră: „Formula unei capitulări necondiționate nu înseamnă neapărat o capitulare generală, ci cuprinde și capitulări fragmentare.”

15.4.45. Americanii sunt la Stendal și se apropie de Berlin; la sud de Leipzig, se apropie de Dresda; în Bavaria se apropie de Nürnberg.

Francezii au ocupat Kehl la est de Strasbourg, iar în Franța reduc punga germană de la Bordeaux.

Rușii sunt la St. Polten, la vest de Viena, iar pe Oder se anunță iminenta reîncepere a ofensivei.

Papen a fost capturat în Ruhr la moșia ginerelui său. Prizonier a fost făcut și mareșalul Mackensen de 96 ani, care, ca tânăr ofițer, a luptat în războiul franco-prusac din 1870...

Molotov a fost delegat de Stalin să reprezinte URSS la San Francisco. Ce va ieși de acolo?

La noi, comuniștii par cam plouați și preocupați de viitorul raporturilor între Soviete și anglo-americani. Un general aliat a declarat unui român: „Mai aveți răbdare o săptămână și totul se va schimba în bine pentru voi”. La fel, - dar cu mai puțină precizie -, spune și Le Rougetel, care a comunicat în scris lui Guță că nici englezii, nici americanii nu recunosc acest guvern, precum nici legiurile pe care le edictează.

Americanii ar fi la periferia Berlinului; alții pretind că au și intrat în oraș.

16.4.45. Aliații au ocupat Chemnitz și sunt la periferia orașului Leipzig; declară azi că întâmpină o mare rezistență germană. Să nu fie un joc, ca răspuns acuzărilor din *Pravda* că singuri rușii luptă cu adevărat, pe când anglo-americanii ocupă orașele cu aparatele fotografice.

Oricum, frontul german e rupt în două: în sud adică în masivul Bavariei comandă Kesselring, iar în nord a fost numit Busch pentru Ruhr, Olanda, Prusia.

Eden a avut o întrevedere politică cu Truman. Acesta a vorbit azi în fața Congresului, afirmând că va continua fără răgaz lupta dusă de Roosevelt pentru înfrângerea definitivă a Germaniei și a Japoniei, pentru urmărirea și pedepsirea criminalilor de război, pentru organizarea păcii și pentru ridicarea standardului de viață în omenire, promovarea și respectarea dreptului și libertății pentru fiecare, declarând că marile puteri unite au datoria să uzeze de forța lor pentru servirea, nu pentru dominarea celorlalte națiuni.

Americanii au pătruns în Nürnberg, iar rușii au reluat ofensiva pe Oder.

Mare luptă navală în Extremul orient.

21.4.45. Aliații luptă în Leipzig și la porțile Hamburgului; pungile din Olanda, Ruhr, Harz, precum și cele din Franța - Gironde, Dunkerque etc., sunt în curs de lichidare. La rândul lor, rușii fac toate eforturile să spargă frontul german și se pare că aliații le vor acorda ca omagiu să intre primii în Berlin.

Pe de altă parte, relațiile Sovietelor cu anglo-americanii sunt în multe privințe destul de încordate: li s-a refuzat creditul de 3 miliarde livre pentru a doua oară, Washington comunică Moscovei că nu poate recunoaște „junta din Varșovia” și că la San Francisco nu

va putea merge decât un delegat al unui guvern polon de uniune națională, conform angajamentelor Națiunilor Unite față de guvernul Poloniei luate în 1939 și față de hotărârile de la Yalta.

În privința guvernului Groza, aliații continuă să nu-l recunoască.

Se zvonește că Turcia ar fi primit un soi de ultimatum de la Moscova, pretinzând controlul Mării Negre și a Strâmtoarelor, libera circulație a vaselor de război precum și două provincii ale Armeniei turcești.

Se confirmă din toate părțile că militarii ruși pleacă cam de pretutindeni de la noi, fie spre Dunăre, fie în direcția frontului, dar că lasă în urmă formațiunile lor de poliție și mai ales pandurii de la divizia „Tudor Vladimirescu” care vor fi înaintați în grad și repartizați pe la unități, pentru educarea și organizarea armatei noastre după sistemul „politruc” comunist. Acest fapt, împreună cu amnistierea pușcăriașilor de drept comun, reprezintă cel mai grav pericol pentru țară, mai grozav decât dezorganizarea economiei prin confiscarea moșiilor.

Păstrez totuși speranța că până la urmă vom scăpa, mai ales că sunt semne că în Front și chiar printre comuniști își face loc dihonnia. În aceste condiții, ar fi chiar periculos să se facă un alt guvern, pe care frontiştiții unindu-se din nou, ar căuta în toate chipurile să-l torpileze, pe când lăsați să „*mijoter dans leur jus*”²⁰ se vor destrăma singuri mai ușor.

Se anunță liberarea orașului Bologna din centrul Italiei. Aliații sunt la 50 km de Regensburg, la 100 km de München, au ocupat Asch, primul oraș din Cehoslovacia, iar în direcția Dresda, se află la 40 km de avangărzile rusești din est, care amenință acum din trei părți apărările exterioare ale Berlinului.

Francezii au intrat în Stuttgart și Freiburg, ajungând la granița elvețiană.

Rușii au ocupat Bautzen, așa că joncțiunea cu aliații în zona Dresda se va realiza foarte curând.

Se pare că ultimele rămășițe ale flotei germane s-au refugiat la Copenhaga.

Eden a avut convorbiri cu Stettinius și cu Bidault la Washington, iar mâine va vorbi probabil cu Molotov.

Durma, Agiu și cu alți membri din guvern pleacă mâine la Moscova.

22.4.45. *Izvestia* publică un lung articol de osanale pentru tratatul încheiat la Moscova cu guvernul polonez de la Varșovia, cu un aer de „*défi*”²¹ aruncat în obrazul lui Stettinius, care refuză să recunoască „*junta*”.

Londra anunță că rușii sunt la 125 km est de Dresda și înaintând pe la sud și la nord-est, se apropie de suburbiile Berlinului, și că Goebbels, rămas cu trupele de șoc SS și cu ai săi în capitală, a declarat că va apăra orașul până la ultimul om, suprimând pe oricine ar încerca să ridice steagul alb.

²⁰ „să fiarbă în suc propriu”

²¹ „sfidare”

Eisenhower spune însă că nu consideră războiul cu Germania terminat și că se așteaptă la luni de aprigă și sângeroasă rezistență. În asemenea condiții, mă întreb dacă omagiul de politețe pe care anglo-americanii îl oferă rușilor, invitându-i primii în Berlin, nu ascunde o cursă diabolică în care, ca vrednici aliați, ar fi foarte dornici să-i vadă căzând.

23.4.45. Coloane rusești au ajuns până la 3 km de celebrul *Unter den Linden*. Zvonuri neconfirmate anunță că la sud spre Dresda, s-a operat joncțiunea între trupele sovietice și cele americane. Americanii luptă la Regensburg și la Ulm, iar trupele franco-americane au trecut Dunărea și se află la Bodensee.

24.4.45. Radio Londra informează că rușii bombardează Potsdam și Spandau, iar că trupele lor au pătruns în Berlin pe la nord-est.

Churchill, Truman și Stalin au trimis guvernului german o notă colectivă, prevenind că având acum dovada răului tratament al prizonierilor, aliații vor urmări și pedepsi fără cruțare pe toți cei vinovați.

Germanii au propus să lase pe prizonierii aliați acolo unde se găsesc, fără a-i lua cu ei odată cu retragerea trupelor lor și se pare că aliații ar fi acceptat aceasta.

Cei patru miniștri de Externe sunt așteptați azi la San Francisco, după cele câteva convorbiri zadarnice în trei avute la Washington asupra problemei poloneze, urmând să le reia pentru a-i oferi prilej lui Molotov să primească noi instrucțiuni de la Moscova.

La rândul său, guvernul polonez de la Londra a adresat un memorandum englezilor și americanilor, declarând că e gata să încheie un acord cu Sovietele pe baza unei democrații poloneze independente.

În Italia aliații luptă pe Po, iar ultimele informații spun că au ocupat orașele Spezia, Modena și Ferrara.

Știrile de astă seară spun că nemții se apără cu îndârjire la Berlin, luptând din casă în casă și că rușii au reușit să ocupe două puncte la est de Gross-Berlin. Lângă Leipzig au ocupat Meissen, iar americanii Ulm, apropiindu-se de Augsburg. În nord, Hamburg e aproape complet ocupat.

Pétain a trecut în Elveția și așteaptă să intre în Franța unde va fi judecat, pe când lui Laval, guvernul federal nu i-a acordat viza de trecere a graniței.

Ar fi vorba ca în curând și regele Leopold al Belgiei să sosească în Elveția.

Guvernele britanic și cel al Statelor Unite au declarat că sunt dispuse a susține ca Sovietele să aibă trei voturi la conferința de la San Francisco. Probabil că și statele sud-americane vor fi de acord cu această pretenție.

Mișu Antoniadă care va pleca și el de la comisia de armistițiu, îmi arată că în timp ce rația pentru populația noastră a fost redusă la 200 gr. pâine de 4 ori/săptămână, carnea se cumpără pe sub mână cu 2.500-3.000 lei/kg și laptele a ajuns să coste 300 lei/l., - țara e nevoită să furnizeze rușilor un milion de rații zilnice de câte 1,5 kg pâine, 200 gr. carne, 1l. lapte etc., etc. La drept vorbind, noi întreținem un sfert al armatei sovietice de pe front, pe

când în țara noastră, nu se află nici a cincea parte din cifra pretinsă de comandamentul rusesc.

26.4.45. Englezii atacă ultimele rezistențe la Bremen și Hamburg și îndreaptă o săgeată spre Lübeck. Rușii au încercuit complet Berlinul pe la vest de Potsdam și luptând din casă în casă, înaintează spre centru. Americanii se apropie de ultima redută a nazismului din Alpii bavarezi și au ajuns la 120 km de Berchtesgaden pe care avioanele au început să-l bombardeze.

Herriot a fost eliberat de ruși iar Pétain a sosit în Franța, unde după toate probabilitățile va fi achitat.

27.4.45. Rușii au ocupat Stettin și Brno, americanii au ocupat Regensburg, francezii au intrat în Konstanz complet neapărat, englezii au ocupat total Bremen.

În Italia au căzut Parma și Verona, iar patrioții italieni au luat în stăpânire Genova, Milano și Torino.

La San Francisco, unde conferința pentru organizarea viitoare a lumii va dura vreo șase săptămâni, se va face un fel de „*Kraftprobe*” a forțelor anglo-americane și ruse ce stau față în față.

Regele a vizitat divizia „Tudor Vladimirescu” și a semnat decretul pentru reintegrarea voluntarilor săi în cadrele armatei. Inițialele pe care le are: „T.V.”, se pot traduce prin: „Trădare-Vânzare.”

28.4.45. Joncțiunea armatelor sovietică și americană s-a făcut acum două zile la Torgau pe Elba și a fost salutăată solemn prin mesajele lui Stalin, Truman și Churchill.

Rușii au ocupat Wittenberg, Spandau, Rathenow și Potsdam, iar în Berlin se apropie de centru, cucerind cartierul Moabit.

Americanii au ocupat Ingolstadt și au intrat în Austria pe la Passau.

Prăbușirea germană în Italia e catastrofală, partizanii italieni luând în posesie toate localitățile din nord. Mussolini, Pavolini, Graziani și Farinacci au fost arestați.

La Moscova, se anunță că Goering cu familia și multe livre sterline, ar fi zburat cu avionul într-o direcție necunoscută, în timp ce ceilalți șefi sunt încă în capcanele lor.

La Stockholm se analizează intervenția Suediei în Norvegia în contra nemților, la cererea insistentă a guvernului norvegian.

Molotov discută cu presa americană problema poloneză, desigur ca să facă atmosferă. La ședința plenară de ieri, care a aprobat cele trei voci pentru Soviete, s-a refuzat admiterea guvernului polon de la Lublin-Varșovia, declarându-se că numai acordul celor „3” mari de la Yalta va putea admite un delegat polonez care să reprezinte un guvern de adevărată uniune.

Comisia de anchetă a parlamentarilor englezi de la Buchenwald lângă Weimar a făcut un raport lugubru asupra atrocităților comise acolo de regimul nazist.

Se pare că Hitler e la Berlin unde conduce rezistența celor câțiva kmp ce i-au mai rămas, dar astă seară a sosit știrea că Himmler a oferit anglo-americanilor capitularea fără condiții, nu însă și rușilor, așa că aliații întruniți la San Francisco refuză a lua în considerație asemenea ofertă cât timp nu e propusă deopotrivă tuturor aliaților.

O altă veste pretinde că la München ar fi pornit o mișcare anti-nazistă condusă de von Epp, care cere germanilor să înceteze rezistența.

În Italia, aliații au ajuns la Como pe granița Elveției, așa că forțele germane sunt rupte în două. De altfel se pare că acolo a și încetat orice rezistență.

Neînțelegeri între trupele franceze care au ocupat Stuttgart și comandamentul Armatei a 7-a americane, care le invită a părăsi orașul înglobat în zona de operațiuni și necesar ca centru de aprovizionare.

Comitetul executiv al conferinței de la San Francisco este compus din 14 membri în loc de 11, cât se fixase inițial: Australia, Anglia, Statele Unite, URSS, Brazilia, Canada, China, Cehoslovacia, Chile, Franța, Iran, Mexico, Olanda și Jugoslavia.

Guvernul polon de la Londra reinnoiește declarația sa că e gata să accepte o formulă de largă colaborare democratică, însă că tratatul încheiat de Soviete cu comitetul de la Lublin, e considerat de el ca inexistent.

29.4.45. Din San Francisco s-a răspuns nemților lui Himmler că li se acordă un răgaz de 72 ore pentru a capitula și față de Soviete.

Se vorbește de o întâlnire Truman-Churchill-Stalin pentru rezolvarea chestiunii poloneze ca și a celorlalte probleme europene, după prăbușirea Germaniei.

Radio Bari anunță că Mussolini și cu acoliții săi, capturați de patrioți italieni, au și fost executați și cadavrele lor expuse în piața din Milano.

Judecată sumară a Tribunalului poporului din Como. E dezgustător și mă întreb cum se va proceda la noi...

Radio Londra anunță că elemente înaintate americane au intrat în München.

Din Stockholm vine știrea despre contele Bernadotte, președintele Crucii Roșii, că a plecat brusc pentru o destinație necunoscută în nordul Germaniei și se presupune că prin el și-ar formula Himmler noile propuneri de capitulare necondiționată față de ruși.

Radio Moscova e informat că la Viena, bătrânul fost cancelar Karl Renner a format un guvern cu șase social-democrați, trei comuniști, trei creștini-sociali și trei independenți.

30.4.45. Trei divizii americane au pătruns în München aproape fără a combate; rezistență mai mare se observă la înaintarea pe teritoriul Boemiei.

Rușii înaintează la vest de Stettin, iar în Berlin au ocupat Anhalter Bahnhof, Wilmersdorf, Hallensee și au ajuns la Tiergarten, cartierul general nazist.

S-a zvonit că Hitler a murit, unii zic asasinat de ai săi dimpreună cu Goebbels, alții, lovit de apoplexie, aflând că Himmler a propus capitularea în întrevvedereă avută la 21 aprilie

cu contele Bernadotte. O fi sau nu adevărat, chestiunea nu mai are importanță, iar sfârșitul rezistenței germane mai e o afacere de doar câteva zile.

În Italia, aliații au intrat în Veneția și armatele lui Tito au ocupat Trieste.

Conform planului republican pentru Jugoslavia care va fi formată din șapte state federative, s-a format un guvern democrato-comunist pentru Macedonia. Intrigile rusești își țin pretutindeni pâza lor de păianjen în care vor să ne învâluie și pe noi.

1.5.45. Contele Bernadotte a plecat la Stockholm după ce a conferit a doua oară cu Himmler. Se așteaptă știri importante în cursul zilei de azi. Churchill va face astăzi seară declarații în Parlament.

În Germania au mai rămas cuiburi de rezistență îndârjită, însă haosul se întinde peste tot. La Berlin, steagul sovietic a fost înălțat deasupra Reichstagului.

Francezii au ocupat Friedrichshafen la Bodensee și au pătruns în Tirol pe la Bregenz, iar americanii sunt la 20 km de Innsbruck și înaintează spre Linz.

Americanii au refuzat să recunoască guvernul provizoriu austriac de sub președinția lui Renner, deși are toate aparențele unui cabinet de largă concentrare democratică. Încă un semn că USA a luat poziție fermă față de URSS.

Azi, adunare în piața Victoriei cu camioane și placarde FND. În tribună - guvernul și reprezentanții sovietici; ascult la radio discursurile muncitorului Apostol, ale lui Titel Petrescu, Teohari Georgescu, Zăroni, al colonelului Barbu care a salutat pe Rege, ceea ce a stâmit aplauze și urale, spre deosebire de tot restul manifestației.

S-a trimis o telegramă lui Stalin, iar teama mea că s-ar fi putut strecura vreo aluzie despre înglobarea în Uniunea Sovietică a fost deșartă.

În genere, impresie de ordine și de entuziasm moderat, cu toate atacurile contra lui Maniu și Rădescu.

2.5.45. Hitler a murit ieri în palatul cancelariei Reichului, după ce a remis puterile amiralului Doenitz, care în proclamația sa către popor anunță că războiul continuă până la sfârșit, că lupta aprigă, fără cruțare, va fi dusă împotriva rușilor, iar că față de anglo-americani se va continua un război defensiv doar în măsura în care aceștia îi vor stingheri libertatea de acțiune contra Sovietelor.

De altfel, Bernadotte n-a mai vorbit a doua oară cu Himmler, ci cu Doenitz și cu mareșalul Busch; pe de altă parte, în proclamația amintită, Doenitz n-a mai pomenit nimic despre Himmler, Goering, Ribbentrop sau alți națiști de vază.

Rușii au ocupat Stralsund și Brandenburg, iar în Berlin luptă pe Unter den Linden, pe Wilhelmstrasse și la Brandenburger Tor.

Armatele germane din Italia au capitulat fără condițiuni. Doenitz a înlocuit pe Ribbentrop cu contele Schwerin v. Krosigk, fost ministru de Finanțe.

Mareșalul v. Rundstedt a fost făcut prizonier în Bavaria.

În Danemarca, nemții se pregătesc a capitula, iar în Norvegia, guvernul Quisling e gata să demisioneze.

Horthy a fost arestat și el de aliați, iar Déat și Laval ar fi sosit cu avionul la Barcelona.

Argentina fost acceptată la San Francisco cu toată opoziția lui Molotov. De altfel, se pare că acesta a părăsit conferința, dar că gestul n-ar fi o manifestare de ruptură, nici măcar de supărare, ci doar nevoia de a relua contactul cu Stalin, căruia trebuie să-i refere asupra situației de fapt.

Aastă seară, comunicat special sovietic despre capitularea acum o oră a garnizoanei Berlinului, unde rușii au făcut 70.000 prizonieri.

3.5.45. Pe litoralul Balticii, rușii și-au dat mâna cu aliații, așa că Schleswig-Holstein e izolat. Pe Dunăre, spre Linz, sunt de asemenea gata a se întâlni.

Innsbruck declară că nu se va apăra, iar Lübeck a fost ocupat.

Doenitz a proclamat Praga oraș deschis spitalizării răniților.

Conform capitulării necondiționate a armatelor germane din Italia și din Austria occidentală, peste un milion de oameni au fost făcuți prizonieri; și în Trieste au intrat trupe aliate, așa că ocuparea sa de către trupele lui Tito a fost un mit.

Guvernul spaniol a comunicat aliaților că Pierre Laval și alți patru miniștri ai guvernului de la Vichy, debarcați la Barcelona de pe un avion german, au fost internați și sunt la dispoziția aliaților. Cam rușinos pentru „*grandezza*” spaniolă... Dar acum nu-i vorba decât de salvarea situației destul de scabroase și ușor se dă cinstea pe rușine. Nu mă gândesc la persoana lui Laval care a încercat să fugă, în loc de a se preda cu fruntea sus ca Pétain.

4.5.45. Englezii au trecut peste canalul Kiel spre granița daneză. Guvernul Doenitz s-a refugiat în Danemarca, iar regele Christian s-a reîntors la Copenhaga.

La San Francisco s-a hotărât să nu se mai invite nicio altă națiune la conferință; aceasta - ca s-o taie definitiv speranțelor italiene și spaniole, în general oricărui neutru. Pentru polonezi rămâne totuși deschisă portița, cu condiția unui guvern pe baza celor stabilite la Yalta.

Din Belgrad se anunță că guvernul Tito reclamă orașul Trieste și protestează împotriva ocupării sale de neo-zeelandezi, după ce fusese eliberat de către sârbi. Încep fricțiuni...

Știri neconfirmate:

1. Întâlnire Doenitz-Montgomery în prezența reprezentanților politici și militari din Danemarca și din Norvegia, care poate fi pusă în legătură cu noua declarație a guvernului german că va fi învins onorabil, rezistând cu ultima energie doar contra Sovietelor.

2. Temându-se a fi răsturnat de o mișcare monarhistă, Franco ar fi propus pretendentului Don Juan instituirea unei Regențe, ca fază intermediară și pregătitoare unei restaurații.

Salzburg s-a predat fără rezistență, iar trupele aliate care au trecut în Tirol au dat mâna la pasul Brenner cu cele din Italia.

5.5.45. Azi dimineață a intrat în vigoare convenția de capitulare fără condițiuni a armatelor germane din Olanda, Danemarca și nord-vestul Germaniei în mâinile mareșalului Montgomery, adică mai bine de un milion oameni, după ce un alt milion capitulase acum două zile în fața mareșalului Alexander.

Mareșalul v. Busch ar fi dorit să predea și trei corpuri de armate care luptă în Mecklenburg în contra bolșevicilor, însă Montgomery a refuzat net, spunând că asta e treaba comandamentului sovietic.

Doenitz a vorbit poporului german pentru a-l sfătui să înceteze rezistența față de anglo-americieni, dar să continue lupta cu ultima energie împotriva rușilor, spre a salva țara de bolșevizare și distrugere. Londra precizează însă că o asemenea manevră cu scopul de a disocia pe aliați, nu prinde.

Berchtesgaden a fost ocupat și în curând va cădea Linz, făcându-se astfel joncțiunea cu sovieticii și pe Dunăre.

Suveranii Juliana și Bernhard au sosit în Olanda după cinci ani de ocupație a țării lor. Molotov care n-a mai plecat de la San Francisco a vorbit presei, protestând împotriva admiterii Argentinei „nazisto-fascistă” printre Națiunile Unite, pe când democraticei Poloniei i se fac dificultăți. Nu cred că va reuși în acest chip să creeze o atmosferă favorabilă.

Din Stockholm se anunță că amiralul Doenitz a părăsit Copenhaga, îndreptându-se spre Norvegia, iar regele Christian așteaptă terminarea capitulării germane din Danemarca pentru a constitui un nou guvern.

Până acum, aliații au 5 milioane de prizonieri germani față de 800.000 care sunt în mâinile rușilor.

De la Radio Moscova, Herriot a vorbit pentru cimentarea legăturilor de prietenie franco-sovietice.

Comandamentul englez aduce aspre observații formațiunilor de patrioți italieni ce continuă a ataca și teroriza pe nemți după capitularea lor, declarându-le că se comportă ca niște bandiți, nu ca soldați și că o asemenea purtare le va atrage pierderea tuturor avantajelor câștigate și a considerației din partea aliaților.

6.5.45. După intrarea americanilor în Boemia, cehii s-au răscolit, au ocupat Praga, au proclamat desființarea Protectoratului și restabilirea republicii cehoslovace.

După încercări de rezistență, nemții de aici au capitulat. La fel ca și trupele germane din Bavaria, Austria precum și cele de la vest de Berlin.

Daladier, Gamelin, Reynaud și Weygand au fost liberați; în urma lor, Schuschnigg și Leon Blum.

Aflând de arestarea de către trupele sovietice a polonezilor din comitetul de rezistență, Eden și Stettinius și-au exprimat consternarea față de Molotov și au întrerupt

orice discuții asupra problemei poloneze, până când acesta le va da „full explanations.”²² Sunt arestați la Moscova sub învinuirea de sabotaj în spatele frontului și vor fi judecați în curând.

Comisia aliată a ajuns la Oslo și se așteaptă în curând și capitularea nemților din Norvegia.

Japonezii sunt furioși pe germani pentru nerespectarea pactului tripartit prin capitularea în fața anglo-americanilor cu care Japonia e în plin război, în timp ce continuă să reziste rușilor cu care ei se află în stare de neutralitate

Pravda a atacat direct pe Salazar și pe de Valera, care amândoi au exprimat condoleanțe pentru moartea lui Hitler.

Ca reacție și probabil ca precauție, Huem a fost chemat la ministerul portughez de Externe pentru a i se comunica hotărârea guvernului lusitan că, devreme ce nu mai există un guvern în Germania, Portugalia nu mai înțelege rostul de a întreține relații diplomatice cu un stat în descompunere și că deci îi este ridicată calitatea sa diplomatică, prin suprimarea unor raporturi cu neantul.

Șeful partizanilor italieni din nordul țării i-a reclamat lui Bonomi reconstituirea guvernului prin intrarea „patrioților” care nu sunt pur și simplu decât comuniștii care atacă ca niște adevărați bandiți pe nemții ce s-au predat și care au spânzurat leșul lui Mussolini de picioare în piață pentru ca trecătorii din Milano să-l scuipe în semn de dispreț.

Churchill a telegrafiat lui Eden ca să-i confirme că e „in full agreement”²³ cu declarațiile făcute de acesta la San Francisco în privința Poloniei.

7.5.45. Azi dimineață la Reims, delegații germani au semnat cu delegații american, sovietic, englez și francez capitularea necondiționată a Germaniei.

Știrea publicată de *Associated Press* nu va deveni totuși oficială decât mâine după amiază, când potrivit acordului stabilit, toți aliații vor face concomitent declarații asupra marelui eveniment. Zilele de 9 și 10 mai vor fi sărbători naționale în Anglia.

Cu toate acestea, în Boemia trupele germane mai luptă încă și comandamentul cehoslovac declară că vor fi considerați ca francționari, deci în afara legilor războiului.

Ministrul german din Suedia a semnat la Oslo capitularea forțelor germane din Norvegia, deși se zvonește că unele unități germane au intenția să treacă în Suedia spre a fi dezarmate.

Rușii au ocupat abia azi Breslau.

La Berlin au fost găsite cadavrele lui Goebbels și ale întregii sale familii, care cu toții s-au otrăvit. Al lui Hitler încă n-a fost găsit și unii se și întrebă dacă într-adevăr a murit sau se ascunde pe undeva.

La San Francisco au sosit delegații ucrainean și bielorus, cărora li se rezervă locuri în comisii.

---

²² „explicații complete”

Spaak a plecat brusc spre Belgia la zvonul înapoierii regelui Leopold, a cărui abdicare se pare că o cer cu insistență partidele de stânga.

Zvon neconfirmat că aliații ar fi cerut Sovietelor să lichideze conturile lor de război „împrumut-închiriere”, acum că războiul s-a încheiat. Oare aceasta - ca răspuns la cererea rușilor pentru un nou împrumut de 25 miliarde ruble pe care nu l-ar putea obține decât de pe piețele străine? Sau poate începutul aceluși faimos „robinet”, pe care, sperăm cu toții că - Statele Unite îl vor închide cu privire la alimentarea Rusiei?

Sunt mulți care se așteaptă ca în cursul verii să înceapă un conflict armat între aliați: pentru anglo-americani nu se va mai prezenta niciodată o conjunctură atât de favorabilă cu sovieticii sleiți de puteri, cu milioane de nemți disponibili, cu Turcia și Siria gata să intre în luptă.

În memoria tuturor popoarelor pe unde se află azi bolșevicii, sunt vii ororile bandelor lor năvălitoare. Iar lipsa totală a aviației, armamentul defectuos, înseși trupele lor demoralizate prin proaspătul contact cu viața ce au întâlnit în afara granițelor și dovada de cum fuseseră mințiți acasă, sunt argumente suplimentare.

De altfel rușii o simt și se așteaptă la un conflict; probă sunt trupele ce merg în Bulgaria să întărească linia spre turci, ca și modul în care se pregătesc la noi în Dobrogea și în câmpia Dunării. Așadar, poate iar teatrul de război în țara noastră...

8.5.45. Trupele germane din Norvegia și din Boemia au capitulat, iar Praga e în sărbătoare. În porturile militare germane flota se predă.

Exemplul Portugaliei de a suprima relațiile diplomatice cu Germania prăbușită a fost urmat de Spania și de Suedia.

News Chronicle scrie că victoria câștigată asupra Germaniei înseamnă rezolvarea principalelor probleme, dar că mai rămân multe altele amenințătoare. Astfel, discuțiile dintre ruși și aliați constituie un nor gros și negru care ne poate rezerva zile dureroase, dar că întregul popor englez trebuie să fie unit tocmai în previziunea unor asemenea perspective.

O altă informație din New-York spune că strălucirea acestei zile de victorie e întunecată de atitudinea aliatei sovietice, care a nesocotit de la început în mod sistematic toate angajamentele luate.

Bizar este că după ce delegatul rus a semnat alături de ceilalți aliați la Reims actul capitulării, singur Stalin nu a considerat oportun să proclame, odată cu Churchill și Truman, capitularea Germaniei și terminarea războiului în Europa.

De aceea, după ce a adus laude și mulțumiri sistemului parlamentar, Churchill a declarat în Cameră că ziua de azi fiind serbarea victoriei pentru *Commonwealth*-ul britanic și pentru lumea europeană, dorește să rezerve ziua de mâine aliatului rus.

²³ „pe deplin de acord”

Cuvântul regelui George a fost înălțător, încheind cu mulțumiri aduse lui Dumnezeu, în mâinile căruia e viața și viitorul nostru întreg.

9.5.45. Au avut loc la Berlin semnările solemne ale capitulării de către mareșalul Keitel, mareșalul Jukov și șeful flotei aeriene aliate.

La noi, la ora 13,45, sirenele vor suna încetarea alarmei și ridicarea camuflajului.

Ca totdeauna, Anglia dovedește o înaltă ținută morală: în Camera Comunelor, Churchill a propus ca, înainte de toate, să se aducă mulțumiri Domnului; cei 600 deputați au pornit în procesiune la St. Margareth's Church, unde toți în cor au cântat imn de slavă Celui Prea Înalt.

Goering a fost capturat, precum și Quisling și Seyss-Inquart; când va sosi și știrea că a fost prins grupul lui Horia Sima?...

10.5.45. Azi se împlinesc cinci ani de când Hitler a invadat Belgia și Olanda, anunțând că în acea zi se pecetluiește soarta Germaniei pentru o mie de ani...

Să dea Dumnezeu să nu fie adevărat, să nu trăim de azi înainte o mie de ani de întunecare bolșevică!...

Spaak merge la Salzburg să confere cu regele Leopold, aducându-i asigurările Partidului Liberal în contra încercărilor curentelor de stânga pentru abdicarea sa. Cred că atât în Belgia cât și în Grecia Suveranii se vor întoarce; singura țară unde s-ar arăta o mai discutabilă siguranță în această privință este Serbia, unde însă Tito s-ar putea lăsa totuși convins.

Molotov a plecat ieri de la San Francisco (zis și San Fiasco de către unii!) pentru a raporta Moscovei, după ce declarase că e convins că până la sfârșit problema poloneză va obține o soluție favorabilă.

Rușii au pătruns ieri în Praga „liberând-o” și pe ea de fiara nazistă... Ca la București?...

Guvernul american a hotărât să retragă 3.100.000 oameni din Europa, câte 250-300.000/lună, spre a nu rămâne aici decât 400.000. Pe de altă parte, a hotărât prelungirea ținării trupelor sub arme încă un an.

E vorba de o nouă întâlnire a celor „3”, nu se știe nici când, nici unde.

În Camera Comunelor, Law a declarat că raportul agenției Tass despre Polonia „nu e întru nimic confirmat de informațiile pe care le posedă guvernul britanic.”

Beneș cu guvernul său s-au instalat la Praga sub oblăduirea armatelor sovietice.

12.5.45. În ce ne privește pe noi românii, am impresia că pentru moment cel puțin, aliații nu se mai arată atât de intransigenți față de guvernul Groza.

Astfel, Radio Londra, la ora în limba română, a început să comenteze asupra cutărei declarații sau cutărui discurs al primului ministru sau al celui de Externe, iar ziarele noastre publică azi o fotografie din data de 9 mai, când guvernul *in corpore* a prezentat felicitări comisiei aliate de control, în care cu mâinile pe burtă apare generalul-colonel

Susaikov, locțiitorul președintelui comisiei, ținut de braț la dreapta de Groza, la stânga de reprezentantul american, acesta flancat de Tătărescu, iar vice-amiralul Stevenson la dreapta lui Groza, - toți râzând cu beatitudine.

S-au ținut discursuri și s-au ciocnit pahare pentru victorie, așa că nu mai poate fi vorba acum de o „carantină” anglo-americană.

Și guvernul nostru face tot ce poate ca să dea aparențe de legalitate și încercă, mă tem că e târziu, să frâneze acțiunea deșănțată a agenților Frontului, care în fond nu ascultă decât de ordinele Moscovei transmise prin Ana Pauker.

Așa cum s-au rupt zăgazarile oricărei ordine și discipline de stat, mărturisesc că admir cuminența nativă a poporului care nu s-a lăsat momit complet de această activitate subversivă și nu s-a dedat la acte reprobabile sau n-a provocat dezastre iremediabile. De aceea, am speranța că până la sfârșit ne vom tămădui și de această boală și că vom scăpa de amicii ruși fără a fi contaminați.

Când și cum vor pleca rușii, nu știu. Sper doar că vom reuși să-i vedem plecați, dar mă întreb cu ce mijloace și după câte suferințe, știut fiind că n-au părăsit țara noastră niciodată de bună voie.

Manifestația pentru Rege de 10 mai a avut un caracter de dragoste și de spontaneitate, cu totul altul decât procesiunile organizate de comuniști, în admirația tablourilor lui Stalin, Lenin, Engels și Marx.

Eden a declarat ieri presei americane că cei 16 polonezi arestați de Soviete, sunt cele mai eminente personalități ale Poloniei încă de la începutul mișcării de rezistență și că fără avizul lor hotărâtor și fără prezența lor efectivă, nu se poate concepe constituirea unui guvern polon de uniune națională.

Zvonuri că Japonia ar încerca oarecare tatonări de pace prin mijlocirea unor state interesate în politica Extremului Orient, pe baza retragerii trupelor sale din toate teritoriile ce posedă în afara metropolei, cu condiția ca aceasta să fie scutită de ocupația aliaților.

Se pare că aceștia refuză orice discuții în afară de capitularea fără condițiuni, continuând până atunci să bombardeze violent cu fortărețele zburătoare porturile și industria japoneză. Principalele porturi ale țării au fost distruse, paralizând navigația și deci aproape toate posibilitățile de comunicație între centrele țării.

13.5.45. Astăzi au loc în tot Imperiul Britanic servicii religioase ca mulțumire lui Dumnezeu pentru victorie. Regele, Regina, suveranii Norvegiei, Olandei, Greciei, Serbiei s-au aflat la Catedrala St. Paul în mijlocul unui consens de profund sentiment de umilință în fața bunătății divine.

Breslele norvegiene au hotărât să renunțe pentru doi ani la orice greve pentru o mai rapidă refacere economică.

Regele Leopold, așteptat la Bruxelles pentru a relua domnia din mâinile Regentului Charles pe timpul cât Suveranul se afla în imposibilitate de a domni, a trimis fratelui său o

scrisoare spre a-l ruga să continue misiunea, deoarece după anii de captivitate, nu se simte încă în stare să-și reia grelele funcțiuni.

Churchill a vorbit astă seară la radio, făcând istoricul războiului dus de Anglia și arătând rolul împlinit pe continentul european de-a lungul istoriei, de a lupta adeseori singură contra tuturor încercărilor de dominație spaniolă, franceză sau germană.

Face elogiul frăției anglo-americane.

Partea cea mai importantă a discursului care ne dă și nouă speranța că vom scăpa cât mai e încă vreme de prieteșugul înăbușitor al muscalilor este pasajul în care „se dă” la „guvernele totalitare și polițiste” ce ar putea urma cotoptorilor germani și din care numai cine nu vrea să înțeleagă nu vede aluzia transparentă la Soviete.

15.5.45. La noi a început ieri simulacrul de judecare a criminalilor de război în fața Tribunalului poporului, unde nici măcar președintele nu are cunoștințele unui magistrat de carieră. Canaliile de la radio ridică osanale în previziunea viitoarelor asasinatate legale, dându-ne ca exemple scenele de scârbă și de groază petrecute în Bulgaria și în Italia.

Presa franceză, din nou aflată în mâna Frontului Popular, atacă pe Weygand sub semnătura lui Emile Buré și-l consideră la fel de criminal ca și pe Laval sau pe Pétain pentru politica sa anti-comunistă mai mult decât pentru acea lună, în care în ceasul al 13-lea încerca să mai salveze ce se mai putea din Franța.

Un alt ziar pretinde că în afara tronurilor Angliei, Olandei și țărilor scandinave unde Suveranii sunt mai mult niște președinți de Republică, toate celelate Monarhii sunt menite prăbușirii și înlocuirii lor prin Republici: Italia, Grecia, Bulgaria, Serbia, România și chiar Belgia. Iarși codiță rusească.

În privința lui Leopold, chiar fratele său care se duse să-l vadă la Salzburg, pare că nu l-a putut convinge să părăsească linștea vieții de familie și să-și reia obligațiile de monarh.

16.5.45. Franța a fost în fine recunoscută ca una din cele cinci mari puteri; în schimb Sovietele n-au reușit să impună pe reprezentantul Uniunii sindicatelor muncitorești, pe care Molotov îl adusese în bagajele sale la San Francisco și cu care a trebuit să se întoarcă la Moscova.

Se zvonește că va fi înlocuit prin Litvinov, ceea ce ar dovedi că Stalin recunoaște că nu-și va putea impune voința prin maniera forte și s-a decis cu multă abilitate „*reculer pour mieux sauter*”²⁴, atunci când îi va veni mai târziu iarși la socoteală.

O conjunctură atât de favorabilă pentru Anglia – evident, cu greu s-ar mai putea imagina peste câtăva vreme - și de aceea Churchill pare hotărât să-și impună pretențiile față de ruși fără a mai renunța la nimic, chiar cu riscul să ajungă la un conflict.

În ce ne privește, circulă zvonul că s-ar fi decis să se reconstituie un guvern similar celui de la 23 august, emanație a celor patru partide coalizate care au răsturnat regimul

²⁴ „să se retragă pentru a-și lua avântul unei mai bune sărituri”

Antonescu, pentru a prezida la alegeri generale în România. Spre a nu da impresia că rușii au cedat, s-ar fi convenit ca Vișinski să revină la București pentru a examina situația și a propune „spontan” această formulă.

Totuși, atmosfera nu predispoze deloc spre atare perspective: rușii se întăresc cât pot în lungul Dunării și în Dobrogea, englezii se așteaptă ca până în două luni să izbucnească conflictul la noi și în Bulgaria, unde, de asemenea, rușii îngrămădesc trupe.

Se mai vorbește că englezii instalează în Turcia „lagăre de concentrare” pentru prizonierii germani, ceea ce desigur preocupă și indispoze grozav pe ruși, tot așa cum i-a supărat faptul că ofițerii nemți sunt bine tratați în captivitatea americană, obligând pe Eisenhower să anunțe măsuri mai severe.

Duminică s-a încheiat la Cluj congresul Uniunii Populare Maghiare printr-un discurs-program al lui Groza care-și dezvăluie tot sufletul de canalie și de trădător al intereselor neamului, preconizând desființarea granițelor cu Ungaria, și lăsând poporul român pradă potopului înfometat al celui maghiar, mai bine dezvoltat economic și mai evoluat moralmente.

Cât depre moțiunea votată, se ridică osanale Sovietelor și lui Stalin, dar nu se pomenește, măcar spre a salva aparențele, numele Regelui nostru și cel al României.

De vrei să te cinstească străinul, să ai tu însuți mândria să îți frunța sus, cinstindu-ți Neamul și Suveranul! Dar din nenorocire, noi dăm cu fiecare prilej dovada tuturor josnicilor și a unei totale lipse de patriotism.

În același timp, în Parlamentul din Londra, Churchill face elogiul regelui George, Suveran iubit și respectat al Imperiului Britanic și unica legătură constituțională între domeniile acestui falnic *Commonwealth*.

Se confirmă oficial știrea că Truman, Churchill și Stalin se vor întâlni în curând, poate la Londra. Presa engleză își pune această întrebare, adăugând că nu locul reuniunii este problema esențială, ci mai ales nevoia unei înțelegeri depline între ei.

Până acum s-a dovedit că după fiecare întâlnire se dădeau comunicate de perfect acord, după care urmau imediat divergențe între concepția unilaterală, izolaționistă, de esență excesiv centralizată a Sovietelor și cea deschisă, de largă colaborare, a anglo-americanilor, hotărâți a nu sabota pacea prin măsuri ce nu respectă un consens general.

Iată câteva cazuri recente:

- exemplul din Trieste al mareșalului Tito, care uzează de metode violente față de patrioții italieni, ce s-au dus să reclame la Roma și care nici n-a răspuns notei redactate în termeni urbani dar cu fond cominatoriu a anglo-americanilor;

- cazul Carintiei, unde un comandant jugoslav nu ține seama de faptul că regiunea se află sub autoritatea mareșalului Alexander;

- exemplul Austriei, unde rușii au instalat prin propria voință un guvern Renner, fără a preveni măcar pe aliați;

- exemplul guvernului din Lublin, care cu propria autoritate a pus stăpânire pe orașul Frankfurt/Oder;

- exemplul trupelor sovietice, care de la sine putere au ocupat insula Bornholm ce aparține Danemarcei;

- în fine, exemplul guvernului autonom din Rusia subcarpatică, care a hotărât alipirea sa la Uniunea Sovietică și care pare, de voie, de nevoie, că a obținut asentimentul guvernului Fierlinger de la Praga.

Englezii își exprimă speranța că de rândul acesta nu se va mai manifesta existența a două tabere adverse, care au împiedicat să se poată realiza până acum ceva concret.

18.5.45. Fel de fel de zvonuri au reînceput să circule la noi, semn că lumea trăiește sub presiune și în stare de neliniște:

- ba că Molotov a fost înlocuit prin Litvinov la comisariatul Afacerilor Străine și deci și la San Francisco, unde lucrările, pare-se, se vor încheia la 15 iunie;

- ba că a sosit Carol sub auspiciile Moscovei;

- ba că de două zile Vișinski este iarăși la București să organizeze noul guvern menit a prezida alegerile generale.

Fapt cert e că rușii nu-și mai ascund nemulțumirea față de aliați pe care îi acuză că tratează prea prietenește pe nemți, refuzând chiar să-i dezarmeze, sub cuvânt că-i folosesc la administrarea Germaniei ocupate. Un alt fapt ce se pretinde a fi cert, ar fi că acum când războiul a luat sfârșit în Europa, americanii au cerut rușilor să le restituie tot materialul furnizat prin sistemul împrumut-închiriere.

Din toate aspectele răzlețe se desenează tot mai vizibilă tensiunea între aliați, ce se traduce în România printr-o totală neîncredere și antipatie a rușilor față de noi, date fiind sentimentele noastre pro-aliate ce nu se pot ascunde.

Rușii acumulează trupe la noi, în afară de cele ce trec Dunărea în Bulgaria și ne obligă să procedăm la noi concentrări de trupe. Aceste trupe românești ar urma să fie trimise în Balcani. Evident că în asemenea condiții, ar fi greu de admis ca rezultatul alegerilor generale din România să nu fie cu totul favorabil Sovietelor. Este știut punctul de vedere al lui Vișinski, care susține că URSS trebuie să-și constituie o barieră de siguranță prin state vecine-vasale conduse de guverne pro-sovietice, având în vedere rolul de agent-pionier pe care-l joacă în societatea noastră organizația ARLUS. Pe de altă parte, prin angajamentul economic încheiat de Durma la Moscova, ne dăm legați rușilor de mâini și de picioare.

O altă versiune a rostului vizitei lui Vișinski pe care încă nu l-a văzut nimeni, ar fi pentru a încheia un pact de asistență, după modelul celor cu Polonia, cu Cehoslovacia sau cu Jugoslavia. Întâmplarea face că tocmai cu privire la aceste pacte regionale s-au iscat neînțelegeri între occidentali și sovietici în comisia de securitate a celor cinci de la San Francisco.

Deși poziția României, unde rușii se întăresc în previziunea unui conflict, devine tragică, socotesc că ar fi preferabil să izbucnească acum conflictul în loc de a lăsa rușilor posibilitatea să-l amâne pentru o dată convenabilă lor. Este cert că englezii, după obiceiul lor, vor aștepta ca ceilalți să se pună în poziția antipatică a agresorului; însă cred că dacă se realizează în curând pacea cu Japonia, acesta va fi cel mai bun simptom că Anglia și Statele Unite sunt ferm hotărâte să nu mai amâne încăierarea.

Se răspândesc zvonuri că Japonia ar solicita pacea prin mijlocirea agenților din țările neutre a celor cinci mari familii de magnați industriali niponi și cu asentimentul Mikadoului, care, desființând gruparea pro-hitleristă din armată și înlăturând pe șefii militari care au dus țara în război, speră să obțină pacea fără a fi silit să abdice și fără a pierde toate posesiunile de pe continentul asiatic.

Francezii cer Italiei o rectificare de graniță în regiunea alpină unde se găsește o populație vorbitoare de limba franceză.

La noi, Tribunalul poporului a început interogarea criminalilor de război, în timp ce o campanie sălbatică s-a pornit pentru condamnarea lor la moarte. [...]

În jurul clădirii sălii de judecată din Bulevardul Ferdinand, drojdia populației bucureștene, excitată prin presă, radio și afișe lipite pretutindeni cu cadavre spânzurate, până și pe gardul Palatului Regal, stă grămadă zi și noapte urlând cât o ține gura: „moarte criminalilor de război! Spânzurați-i pe toți!”

În privința criminalilor de război, s-a decis a-i împărți în trei categorii: cei principali, în special șefii naștiți, vor fi judecați de o Curte internațională; majoritatea celor mai mărunți, de către Tribunale proprii, iar în unele cazuri speciale, vor fi deferiți justiției din țările în care au fost comise crimele.

19.5.45. Starea de tensiune între ruși și anglo-americani se cristalizează astăzi în jurul a trei grave probleme:

1. Mareșalul Alexander, care arată în raportul său că guvernul Tito are de ales în chestiunea Trieste între soluția propusă de aliați și adoptarea mijloacelor violente.

2. Cu privire la arestarea celor 16 polonezi, Stalin a răspuns că Sovietele vor da totdeauna preferință unei Polonii amică și devotată lor și că vor combate ideea unei Polonii menită să formeze un cordon sanitar împotriva Uniunii Sovietice.

3. Presa din Londra consideră că grabnica întrunire a celor „3” este acum de o importanță esențială, căci acesta ar fi unicul chip să se evite constituirea unei dualități de regim în Germania: guvern pro-sovietic în răsărit și un altul pro-occidental în apus.

Sub asemenea auspicii, între ciocan și nicovală, privim noi zilele ce ne așteaptă.

Am auzit că Wilhelm Filderman, care vede crescând curentul antisemit printre români este de părere că n-ar trebui întinsă prea mult coarda, pe când Ana Pauker îi răspunde că din contra, acum trebuie împinse înainte elementele evreiești pentru a provoca

excese anti-semite în România, considerând că pe această cale se va distruge prietenia englezilor și mai ales a americanilor față de noi.

Astă seară, răspunsul lui Tito foarte dârz, care pretinde că-și va menține trupele pe pozițiile ocupate la Trieste și în Carinthia, așa că speranțele că lucrurile se vor calma sunt foarte slabe.

E posibil în aceste condiții să se adeverească zvonul că Vișinski a trecut mai întâi pe la Belgrad, după care va veni să se ocupe și de problema românească. Ar fi deci verificarea celor ce s-au pretins că acesta și cu Molotov duc de fapt politica de agresivă intransigență a Sovietelor, pe când Stalin, impresionat de soarta dictatorilor, ar fi dispus s-o lase mai moale.

Un alt punct de tensiune este în Liban și în Siria, unde francezii au trimis trupe care au exasperat populația căreia guvernul britanic îi lăsase speranța independenței.

În Franța, generalul de Gaulle se vede nevoit a lua pe plan economic, financiar și social măsuri radicale și de stânga, ce vor comporta și schimbări în aparatul guvernamental.

20.5.45. Aliații pregătesc răspunsul de dat lui Tito, care refuză a elibera Trieste și terorizează populația italiană, numind și un consiliu dirigent sloven la Klagenfurt. Presa engleză arată că asemenea procedee de violență sunt semne de slăbiciune și de dificultăți de ordin interior, pe care guverne nesigure încearcă să le ascundă sau să le devieze în complicații internaționale.

Primul ministru belgian a mărturisit că situația internă este extrem de gravă, fiind silit a suspenda dreptul de grevă pe trei luni.

Presa londoneză recunoaște că pretutindeni focarele de nemulțumire sunt de esență comunistă și vede în ele mâna Moscovei, dovedind că Sovietele au adoptat această cale pentru a căuta să obțină avantaje față de aliați.

În Palatinat și Hessen, americanii au instituit primul guvern provincial german cu sediul la Mannheim.

De Gaulle va reconstitui guvernul francez conform rezultatului alegerilor municipale, adică cu elemente de extremă stângă.

În Grecia s-au declarat greve în multe localități, din cauza creșterii excesive a prețurilor față de salariile care s-au menținut scăzute.

Populația italiană de pe coasta de la Rimini va fi evacuată spre interior, din cauza ocupării portului Pola de pe partea cealaltă a Adriaticii de către unități jugoslave. Situația pare încă foarte încordată.

Mihai Popovici, pe care l-am văzut azi, mi-a spus că mare a fost greșeala Regelui de a nu fi ascultat de sfatul lui Maniu cu prilejul formării guvernului Groza, atunci când Vișinski îi bătea din picior, și de a nu-i fi propus ca, potrivit acordului de la Yalta, să convoace pe delegații englez și american pentru a conveni împreună asupra viitorului guvern, urmând ca Regele să sancționeze hotărârea lor.

Aceasta nu corespunde cu părerea celor ce pretind că singur Maniu e vinovat de tot ce s-a petrecut la noi de la 23 august încoace: se pare că rușii chiar au declarat că intenția și dorința lor fusese să se pună de acord cu un guvern român burghez, reprezentat prin omul de încredere Maniu, dar că acesta, în loc de a-și lua răspunderea și să accepte misiunea, s-a dat în lături, lăsând în față soluția comunistă.

Tot Popovici, contrar părerilor țărăniste care manifestă sentimente de euforie, susține că acordul economic încheiat de Durma va avea rezultate dezastruoase, mai ales în privința luării în stăpânire a căilor noastre de comunicație, și în special a Dunării.

21.5.45. Legionarii de la noi care s-au întărit în credința că le va reveni vremea și că popularitatea lor va crește odată cu înlăturarea elementelor pro-germane Horia Sima & Co sunt convinși că astăzi Groza și acoliții săi care nu se sfiesc a declara că s-a terminat perioada istorică a micilor popoare și că noi românii va trebui să ne integrăm viața în Uniunea Sovietică, caută acum, prin alegeri generale sau alte mijloace, a surprinde atât tendințele naționaliste ale neamului, cât și buna credință a aliaților, provocând alipirea noastră la URSS.

Deocamdată toată lumea e alarmată de chemarea sub arme a numeroase contingente și de perspectiva ca divizii românești să fie obligate a combate în Balcani și pe Dunăre trupe turcești sau anglo-americane.

Cu toată bravada sa, la Trieste unde a organizat o paradă a trupelor sale ce au defilat cu armament american, Tito s-a hotărât să înceapă a da îndărăt. Comandantul jugoslav de la Klagenfurt a anunțat că armata sa de ocupație din Carinthia se va retrage începând cu data de azi.

Americanii au descoperit tezaurul de război maghiar, circa 4 miliarde pengö în aur, în afară de alte valori și bijuterii.

Churchill a propus laburiștilor amânarea alegerilor generale până după prăbușirea Japoniei. Cum însă la congresul lor, aceștia n-au acceptat continuarea colaborării, cerând alegeri la toamnă, Churchill a răspuns că preferă să se supună imediat scrutinului popular, ceea ce nu convine laburiștilor, de teamă că victoria fiind încă prea recentă, să nu se întoarcă lucrurile cu totul în favoarea conservatorilor. În tot cazul, lupta electorală e virtualmente deschisă.

Americanii au plecat din Trieste și s-au retras în Gorizia, însă neo-zeelandezii au rămas în oraș. Dacă e adevărat că Vișinski se află lângă Tito, întorsătura aceasta nu va fi un succes.

În Germania s-a hotărât a se renunța la Berlin, ca centru unic al administrației comune a celor trei puteri aliate și se vor stabili centre ale guvernelor provinciale, ceea ce înseamnă că anglo-americanii preferă a evita să împartă cu sovieticii administrarea zonelor respective.

S-a convenit la San Francisco admiterea de pacte regionale în sistemul de securitate ca elemente inițiale de apărare împotriva agresiunilor, până ce vor fi avut timp să intervină cu eficacitate cele cinci mari puteri.

Un amic francez care ținea până de curând un limbaj foarte favorabil politicii Rusiei sovietice, unde și locuise ani îndelungați, și-a schimbat acum tonul și nu-și mai ascunde antipatia față de regimul bolșevic, mărturisind că nu-și închipuise atunci ce nefast poate fi pentru întreaga omenire. Cuvintele lui: „Dacă acest război a fost dus pentru prăbușirea dictaturilor și pentru reîntronarea democrației, în zadar se vor fi sacrificat atâtea vieți și atâtea energie, dacă, după desființarea regimurilor din Germania și Japonia, se va lăsa în picioare pe cel din Rusia, care este cel mai periculos.”

Sunt informat din izvor serios, dar trebuie să am confirmarea, că acum câteva săptămâni a avut loc schimbul de fotografii între Regele nostru și a doua fiică a regelui Angliei, acesta fiind semnul tangibil al logodnei proiectate, ceea ce dovedește că, față de englezi, România este menită a fi unul din pionii principali ai politicii sale în Orient.

Aceasta explică de ce de câteva zile Maniu care este exponentul acestei apropieri, se arată radios și încrezător în viitorul nostru.

23.5.45. Din schimbul de scrisori dintre Churchill și Atlee reiese că, în ciuda dificultăților ce vor rezulta, primul ministru e decis să rupă imediat colaborarea cu *Labour-Party* și să procedeze la noi alegeri ce vor avea loc la început de iulie. El zice că nu are rost să lungească boala până la toamnă, dar pe de altă parte nu este exclus un nou guvern de colaborare, ca rezultat al alegerilor.

Din schimbul de scrisori publicat în presa noastră între corespondentul *Times* și Stalin cu privire la cei 16 polonezi arestați de ruși, rezultă că aceștia nu fuseseră invitați niciodată la tratative la Moscova. Astăzi însă guvernul polon din Londra afirmă că posedă scrisoarea formală de invitare din partea mareșalului Ivanov și chiar promisiunea acestuia de a le asigura libera trecere, spre a conferi cu cei de la Londra și apoi să se reîntoarcă în Polonia pentru reluarea contactului cu ai lor.

Prin dovedirea că Stalin a mințit oficial în scris, partida anti-sovietică din Anglia (ca și din America de altfel), ar câștiga enorm în ochii opiniei publice mondiale și un atare neadevăr va cântări mai greu în dauna Sovietelor decât orice crimă.

Pe asemenea greșeli politice sau militare s-a buizuit totdeauna Anglia pentru a-și doborî adversarii.

Truman a invitat oficial pe de Gaulle să-l viziteze, gestul având scopul de a șterge impresia penibilă produsă prin refuzul generalului francez de a-l vedea pe Roosevelt care, epuizat de călătoria la Yalta, îl rugase să vină la Alger spre a-l întâlni.

Situația din Franța e încă foarte tulbură din cauza presiunii din stânga; vom vedea în curând remanierea guvernului prin readucerea extremiștilor și a Frontului popular în frunte cu Leon Blum. Căci dacă azi Weygand este acuzat de colaboraționism, când i se

cunosc atât de bine sentimentele sale anti-germane, e numai datorită faptului că fusese pe vremuri dușmanul Frontului.

În Siria și în Liban efervescenta crește din cauza trupelor franceze debarcate la Beirut. Acum a intrat în acțiune și formula pan-arabă, preconizată de Churchill și de Roosevelt la Cairo, prin energicul protest al Irakului.

În subsidiar, ar putea interveni în acest conflict și problema evreiască în Palestina, unde englezii susțin pe arabi.

Guvernul Bonomi întâmpină în Italia serioase dificultăți din partea patrioților și se vorbește de o posibilă răsturnare a guvernului de către stânga socialistă și comunistă.

La Trieste tensiunea pare în scădere, se pare că până la urmă Tito va ceda.

Întâlnirea celor „3” s-ar putea amâna până după alegerile din Anglia, spre a se ști cine va fi acolo.

Ieri a fost anunțată sentința în procesul primului lot al criminalilor de război.

Au fost condamnați la moarte 29 persoane (dintre care opt în lipsă), unul la muncă silnică pe viață, șapte la temniță între 1-5 ani și unul singur achitat.

Unii dintre aceștia evident că au recunoscut crimele, comise fie cu cinism, fie din inconștiență, mulți au încercat cu o totală lipsă de ținută morală să arunce vina pe alții (sistem din nenorocire curent în oștirea noastră), așa că greu ar fi putut scăpa de pedeapsă.

Ceea ce mă dezgustă însă și mă îngrozește este întronarea principiului de a se încălca legile fundamentale ale justiției și bazele noastre constituționale. S-ar fi putut judeca și condamna în fața instanțelor obișnuite - civile sau militare - fiindcă n-au fost decât crime de drept comun; s-ar fi evitat astfel acele manifestări odioase de presiune a plebei asupra Tribunalului.

Aud că ar fi vorba să se instaleze spânzurători în piață și să oblige lumea a defila prin fața lor. [...]

La noi, postul de radio a devenit cu totul odios: e pur și simplu o officină sovietică de cea mai ordinară speță; și acum aruncă injurii guvernelor Franco și Salazar cu care țara noastră întreține raporturi diplomatice; după ce l-a etichetat pe Franco cu epitetul de: „nerușinată unealtă hitleristă”, mă întreb cum mai stă aici ministrul Spaniei, care, de altfel, a și făcut cererea de plecare și cum de nu-l urmează reprezentantul portughez?

În altă ordine de idei, se pare că Franța s-a pus de acord cu republicanii spanioli pentru a începe pe teritoriul francez o acțiune pentru răsturnarea lui Franco, convocând chiar și Cortesurile în Franța. Avem deci pe cine imita, canalii își pretutindeni.

Conform tradiției parlamentare engleze, Churchill a prezentat demisia guvernului, iar Regele i-a încredințat tot lui formarea guvernului provizoriu până la alegeri. În noul cabinet, reprezentanții conservatori Eden și ministrul de Finanțe vor rămâne. Noua echipă va fi constituită probabil din persoane tinere.

Toți condamnații Tribunalului poporului au făcut recurs în fața Curții de casație, care în trei zile se va pronunța asupra viciilor de formă ale judecății sau ale constituirii Tribunalului. Se vede deci ce slabi sorți de scăpare le-au rămas.

25.5.45. Himmler s-a predat comandamentului britanic, dar s-a otrăvit cu cianură în cursul examenului medical. După confirmarea morții lui Hitler și arestarea lui Goering și al guvernului-fantomă Doenitz, n-a mai rămas niciun personaj mai proeminent printre conducătorii naziști.

În ce privește pe Laval, dat fiind că s-au ivit dificultăți pentru extrădarea sa din Spania, guvernul francez a propus să fie repatriat din nou cu avionul în Germania, de unde francezii urmează a-l aresta direct.

Despre grupul Sima nu se știe nimic, pe când guvernul lui Tiso a fost arestat în întregime în Austria.

Se pare că în convorbirile Alexander-Tito asupra Triestului, s-a ajuns într-un punct mort. Englezii au constituit un guvern militar în Austria carințică, însă la Viena, anglo-americanii nu și-au putut trimite încă misiunile, fiind împiedicați de ruși.

Deocamdată, tribunalul poporului începe acum să judece un lot de gazetari pro-naziști în care amestecă pe Stelian Popescu cu Pamfil Șeicaru, iar poliția a arestat o serie de foști miniștri ai lui Antonescu: Mareș, Sichitiu, Bușilă, Stoenescu, Tomescu.

De ce doar pe aceștia și nu pe toți?

Aliații anunță pe curând ofensiva finală în contra Japoniei și aproape în fiecare zi Tokio este bombardat din ce în ce mai mult.

Problema sirio-libaneză pare a se complica și s-au adus acuze formale Franței la San Francisco.

26.5.45. Churchill și-a constituit un guvern omogen și începe chiar de azi campania electorală. Hotărârea laburiștilor la congresul de la Blackpool este să anihileze pe 25 ani Partidul Conservator, însă în cazul în care alegerile nu le-ar da majoritatea voturilor, declară că nu vor mai intra în vreo coalitiție.

Deși sentimentul unanim al poporului englez este să nu-și mai complice existența cu un nou război, și politica intransigentă a lui Churchill ar risca să ducă Anglia la un conflict cu Sovietele, pronosticurile de azi sunt totuși favorabile conservatorilor. Chiar și fără conflict, Londra ar putea obține mai serioase avantaje de la Moscova printr-un guvern adversar Sovietelor, decât printr-unul, prieten lor.

Aviz celor de la noi ce se fac slugi plecate rușilor și acuză pe Maniu de fascism și legionarism.

Franța se dovedește tot mai mult instrumentul sovietic și comisia pentru Afaceri Străine din Adunarea Națională invită guverul francez să propună aliaților un demers comun pentru a cere lui Franco plecarea imediată de la putere, spre a se proceda în Spania la

alegeri libere sub un guvern democrat. (Influența predominantă a lui Negrin care și-a instalat bateriile pe teritoriul francez).

O asemenea manifestare depășește orice principiu internațional și lasă mult de gândit... De altfel, în interior, de Gaulle a anunțat că până la sfârșitul anului va naționaliza minele de cărbuni, uzinele electrice și poate chiar marile întreprinderi industriale. Coada Moscovei!...

Și în Suedia ar fi vorba de a se proceda la noi alegeri, punându-se capăt guvernului de coaliție prezidat de Per Albin Hansson.

Mircea Durma s-a întors de la Moscova convins (cel puțin aparent, căci îl socotesc de rea-credință), de necesitatea imperioasă și permanentă pentru România să se încadreze fără reticențe într-o politică de devotament și de vasalitate economică față de URSS, declarând că țara noastră nu are ce mai spera de la anglo-americani care au, după spusele lui Catroux, ambasadorul francez la Moscova, „*d'autres chats à fouetter*”²⁵ de la Elba la Triest, pe unde îi amenință cotopirea sovietică, așa că problema românească rămâne pentru ei pe planul al 14-lea.

Durma își manifestă antipatia pentru oameni ca Agiu și alții din cauza tendinței lor manifeste de a ne îngloba în Uniunea Sovietică și caută să-și păstreze porțițe de scăpare din viesparul în care vede că s-a băgat.

Cu privire la mentalitatea rusească, Durma constată că la baza comportării lor abuzive și jefuitoare față de noi, stă sentimentul părerii de rău că n-au cunoscut mai devreme bogatele resurse ale țării noastre și că regretă acum, întocmai ca Bismarck în 1871 cu Franța, că n-au pretins mai mult în convenția de armistițiu. Astăzi fură cât pot și încarcă notele fără rușine, iar comisia noastră nu poate lupta împotriva exigențelor rusești, cât timp guvernul nu se arată dispus a o susține protestând, ci, din contra, cedează pe toată linia, după sistemul lui Groza.

În discursul electoral de azi, Churchill a declarat că schimbarea de guvern în Anglia nu trebuie să aducă vreo întârziere întâlnirii celor „3”, care ar fi util să aibă loc cât mai curând. Probabil că delegații președintelui Truman care au și sosit la Londra și la Moscova, vor avea să pună la punct și această importantă chestiune.

În schimbul de telegrame Eden-Molotov cu prilejul aniversării de trei ani a alianței încheiate pe termen de 20 ani, primul a subliniat strânsa și prieteneasca colaborare anglo-sovietică „fără a tinde la niciun fel de acaparări teritoriale pentru ele și abținându-se de la amestecul în treburile interne ale altor state.”

Să fie oare Regina în gardă sau chiar șah la Rege?!...

Preocupat de situația generală a Franței, de Gaulle dorește să plece cât mai curând la Washington, dar nu înainte de a rezolva problemele de acasă. Împins de deplasarea spre stânga, are de gând să remanieze guvernul în acest sens.

---

²⁵ „alte griji”

În ce privește Spania, vede că invitația lansată atât de puțin socotit națiunilor aliate, nu prea are ecou; de aceea n-ar fi exclus ca rezultatul final să fie ruperea relațiilor franco-spaniole.

În fine, grava chestiune a Siriei și a Libanului ia proporțiile unui conflict cu aspecte mondiale, căci guvernele din Damasc și Beirut au întrerupt negocierile cu Franța în urma trimeritiei de noi forțe armate și au făcut apel la Egipt pentru grabnica convocare a Ligii Arabe.

Printr-o declarație a lui Eden, guvernul britanic în acord cu cel american, ia poziție împotriva politicii franceze. Să nu uităm că Liga a fost înfăptuită la Cairo la inițiativa lui Churchill și a lui Roosevelt, ca un soi de contra-asigurare împotriva veleităților sovietice în Orientul apropiat, unde pionii Moscovei sunt evreei și francezii. Toate aceste dificultăți ar trebui înlăturate înaintea călătoriei lui de Gaulle.

28.5.45. Potrivit convorbirilor avute la Londra de Davies, fostul ambasador al Statelor Unite la Moscova și deci cel mai bun cunoscător al treburilor rusești, și la Moscova - de Hopkins, cel mai bun cunoscător al treburilor Imperiului Britanic, s-a zvonit că în curând va avea loc conferința celor „3” probabil în Anglia, deși mă îndoiesc foarte mult că Stalin se va hotărî a părăsi URSS.

Convorbirile vor avea ca subiecte: organizarea Germaniei ocupate, problema Austriei, a Triestului și chestiunea poloneză.

La noi e vorba iar de o remaniere în guvern, odată cu plecarea social-democraților și completarea locurilor cu adepți ai lui Tătărescu și cu comuniști.

Într-un discurs rostit la Belgrad, Tito revendică drepturile Jugoslaviei asupra Carintiei, Triestului și litoralului istrian, iar presa sovietică susține pentru prima dată această poziție.

De Gaulle și-a exprimat regretul că Siria și Libanul au întrerupt negocierile cu reprezentantul francez. Consiliul Ligii Arabe se întrunește la Cairo, pe când Franța discută chestiunea cu Anglia și cu Statele Unite, în timp ce la Alep au avut loc ciocniri sângeroase.

America organizează alimentarea Europei înfometate, începând cu Grecia, Jugoslavia, Polonia, Cehoslovacia și Italia. Bineînțeles, Germania va rămâne la urmă, asigurându-se că i se va acorda totuși un minim de 1500 calorii/zi/om.

În acest timp, se află că din cauza secetei în Australia, au pierit 6 milioane de oi și mii de vite mari, iar în Brazilia producția de orez a suferit de asemenea din pricina uscăciunii.

Astăzi, la Academie sub președinția Regelui, a avut loc recepția episcopului Colan al Clujului și Feleacului. Prilej de entuziaste ovații pentru Suveran și discursuri de înaltă ținută morală într-o impecabilă haină literară.

Atunci de ce ne complacem zilnic în limbajul trivial, așa precum ne place să dăm tuturor restaurantelor românești aspect de crâșme și să avem în societate atitudini de

bordel? Fondul sufletesc sănătos există; prin urmare se poate găsi leac acestui spirit vulgar de suprafață. Ne trebuie educație în condițiile în care ne lipsește tradiția.

Dar nu îndrăznesc a arunca vina numai asupra noastră, când am sub ochi dovada vie a calamităților venite din afară, care de trei ori pe secol ne sfârtecă viața și de atâta amar de vreme ne distrug țara.

29.5.45. Churchill e dispus a pofți pe Atlee să participe la întâlnirea celor „3”, așa că eventualul șef al unui guvern englez laburist, să fie la curent cu situația, în caz de succes în alegeri. Nu se poate mai *fair-play*.

30.5.45. Sunt informat din izvor foarte serios că acum două zile Groza l-a convocat pe Tătărescu pentru a se consulta ce să facă în cazul unui conflict anglo-sovietic, declarându-i că dânsul e hotărât ca România să intre în luptă alături de Soviete. Guță s-a îngrozit bineînțeles și a vorbit amicilor în dreapta și în stânga care l-au sfătuit să nu se grăbească; aliații, informați și ei, ne-au dat de asemenea sfatul să stăm deoparte, să nu ne amestecăm.

Aceștia iau însă măsuri preliminare pentru organizarea plecării misiunilor lor, ca și a persoanelor particulare de la noi.

Un ardelean întors de la Budapesta și din Cluj, îmi spune că ungurii, care sunt acum cu toții roșii, au naivitatea să arate pe față că pentru politica pe care o duc, au mandat de la trecutul guvern Horthy și Szalasi, dovedind astfel că politica Ungariei a avut totdeauna caracter de continuitate.

Ministrul suedez de la noi, de Reuterswärd este foarte pesimist și prevede că rușii vor elimina cu încetul pe toți reprezentanții străini din România, pretinzând că, - în ciuda tuturor principiilor de drept internațional, - în perioada de armistițiu, guvernul român n-are dreptul să întrețină relații diplomatice cu alte state.

Astfel au și procedat cu Franța, căreia i-au refuzat viza de intrare în țară pentru noul ministru, astfel a declarat formal Pavlov lui Gerbore, căruia nu-i recunoaște calitatea de însărcinat cu afaceri al Italiei.

Știind ce s-a petrecut la Budapesta, unde unguri auți depuseseră valori importante la Legația suedeză pe care rușii au devastat-o, încât chiar ministrul n-a putut scăpa decât numai cu ce avea pe el, de Reuterswärd nu mai vrea să-și ia răspunderea lucrurilor depuse la dânsul, mai ales că e prevenit că rușii îl urmăresc, convingși fiind că a favorizat pe diplomații nemți de la București, ale căror interese le girează.

Iată trei manifestări diverse, reprezentând tot atâtea mentalități în trei țări europene scăpate de război:

1. Regina Wilhelmina a Olandei a încredințat formarea noului guvern principalelor două personalități din mișcarea de rezistență.

2. În Italia, un ministru comunist a formulat imperativ lui Bonomi cererea ca viitorul premier să fie din partidul său.

3. La Londra, Lordul Templewood propune ca cei trei șefi de partide să constituie un comitet din deputați ai fiecărei formațiuni, pentru a se pune de acord asupra problemelor de politică externă.

De două zile transporturile maritime nu se mai fac în convoi, afară de zona teatrului de război din Pacific; vasele de comerț vor naviga libere cu luminile de bord aprinse. Până acum, flota engleză a pierdut 12 milioane tone, iar cea americană numai 5 milioane. Câtă vreme va resimți lumea enorma scădere a tonajului pricinuit de acest război?...

31.5.45. După înapoierea lui Schuyler cu instrucțiuni de la Washington și de la San Francisco, sentimentul de nesiguranță și teama de a fi nevoiți să fugă în orice moment au dispărut din sufletele americanilor de la noi. El afirmă că nu e vorba de plecare, că nimic dramatic nu se va petrece în România și că guvernele aliate poartă de grijă ca această țară să nu rămână la cheremul jafului rusesc.

Aceasta nu înseamnă că a fost înlăturată posibilitatea conflictului; el există și se va menține permanent.

Anglo-americanii au însă la îndemână argumente economice cu care ar putea obține mult mai serioase modificări ale comportamentului rușilor, cu toate că acum, aceștia dau impresia că sunt orbiți de sentimentul atotputerniciei lor.

Savel Rădulescu, împreună cu care am trecut în revistă orizontul politic, socotește că în viitor nu va mai putea fi vorba de o completă independență a statelor mici și că în ce ne privește pe noi românii, nu vom putea face abstracție de factorul Rusia, față de care vom avea a duce totdeauna o politică prietenoasă.

În politica internă, este evident că pretenția lui Guță de a servi ca element ponderator în guvernul Groza este o iluzie pe care nici el nu și-o face, deoarece știe prea bine că nu mai poate ieși din acest angrenaj, ci că are de ales între banca ministerială și cea a acuzaților de la Tribunalul poporului.

Maniu își păstrează iluziile în privința Angliei, asta și din cauză că numai în acest chip poate păstra coeziunea în partid. În schimb, național-țărăniștii sunt foarte tulburați de faptul că *Times* a publicat un articol în care acuză partidele istorice de la noi de a nu fi fost capabile să-și țină rolul ce aveau de jucat și deci de a fi fost cauza marasmului în care am căzut.

Anglia a luat tot mai fățiș poziție în favoarea arabilor și în contra Franței, considerată a fi poate pe drept cuvânt, instrumentul inconștient al Sovietelor: forțele franceze s-au apucat a bombarda Damascul și n-au încetat decât în urma intervenției ministrului britanic de acolo.

Greșită e politica dusă de guvernul de Gaulle: căutând acum să acționeze ca un stat imperialist, își închipuie că ar putea menține în acest chip prestigiul de mare putere al Franței, fără a se gândi cât de dubios e acest joc în afară, în timp ce la interior alunecă tot mai mult pe povânișul extremist al stângii.

În ajunul întâlnirii celor „3”, unde probabil că Churchill e hotărât pentru o poziție fermă, iar Truman se simte cu totul liber de obligațiile personale ale lui Roosevelt, Stalin dă impresia că nu se simte prea sigur pe pozițiile sale și încearcă să pună la contribuție, în ceasul al 12-lea, chiar pe văduva fostului Președinte, care într-un articol publicat în presa americană și răspândit în lume prin *Tass* „condamnă sforțările făcute în anumite cercuri, de a stâmi teama de Uniunea Sovietică, care gândesc că Germania n-ar trebui prea tare slăbită și fac în mod inconștient propagandă fascistă.”

Este evident că acest articol presupune existența în Statele-Unite a unui curent anti-rus foarte real.

Se pare că mareșalul Malinovski își va muta comandamentul la București, în timp ce Vorosilov va fi instalat la Budapesta.

După ce a completat cabinetul cu elemente noi, de Gaulle a anunțat că alegerile generale vor avea loc în Franța în cursul acestui an.

Evenimentele din Siria s-au înrăutățit într-atât, încât Churchill a telegrafiat lui de Gaulle pentru a-l preveni că, având în vedere scopul victoriei în contra Japoniei, guvernul britanic nu poate admite tulburări în Orientul apropiat, așa că a dat ordine trupelor engleze să intervină spre a restabili liniștea și invită guvernul francez să evite orice prilej de fricțiuni cu aceste trupe. După ce lucrurile vor fi revenit normale, Franța va fi invitată la Londra spre a discuta problema pe cale diplomatică.

Persia a trimis note identice guvernelor englez, american și sovietic, invitându-le să-și retragă trupele de pe teritoriul său, acum că războiul cu Germania s-a încheiat. Al cui joc face oare guvernul persan?

Londra a anunțat că nu recunoaște guvernul din Viena, deoarece s-a constituit formal fără respectul celor convenite la Yalta și că misiunile engleză și americană nu au putința să verifice pe loc în ce chip s-au petrecut lucrurile (NB. Rușii nu le-au permis până în prezent să se instaleze la Viena).

Precum era de așteptat, Curtea de Casație a respins recursurile celor osândiți la moarte. Prin umare, toți nenorociții ce se află închiși la Jilava, printre care numai unii par să fi fost într-adevăr criminali, vor fi împușcați în curtea fortului; cel puțin vom fi scutiți de o hidoasă exhibiție publică.

De două zile a început procesul gazetarilor, dintre care unul singur este acuzat și sub rubrica de „criminal de război.”

La insistența sfat al lui Maniu, Lugoșianu care poartă păcatul socrului său, trecut pe lista celor vinovați de a fi târât opinia publică spre dezastrul țării, s-a hotărât în fine să părăsească direcția ziarului *Universul*, care apare acum sub conducerea unui comitet de direcție, adică comuniștii au pus mâna complet pe acest cotidian.

Lugoșianu încearcă astfel să salveze ceva din averea lui Stelian Popescu.

Foștii miniștri deținuți la Arsenalul armatei trăiesc acolo într-un mod cu totul jalnic, fără dreptul de a-și vedea familiile și de abia autorizați, după mare caznă, să poată primi de acasă mâncare de 2 ori/săptămână, și pe care gardienii o fărâmițează de teama că ar putea ascunde cine știe ce lucruri interzise. Aud că lui Mareș i-au ras barba și mustățile, probabil în scop de igienă(?!)

La Beirut, generalul de Gaulle a dat ordin trupelor franceze „să dea satisfacție dorințelor britanice.” [...]

1.6.45. Truman a comunicat azeziunea Statelor Unite la acțiunea britanică din Levant, iar laburiștii englezi, prin vocea lui Atlee, au asigurat pe Churchill de asentimentul lor la politica guvernului. Iată un frumos exemplu de conștiință națională.

Ca răspuns notei persane, guvernul britanic a declarat că potrivit acordului din 1942, trupele aliate vor trebui să părăsească Persia la șase luni după sfârșitul războiului cu Germania și cu aliații săi, deci oricum după terminarea ostilităților cu Japonia.

Totuși guvernul iranian o cere imediat; de aici deduc tot o lucrătură sovietică, la care englezii s-au grăbit să pună lucrurile la punct, spre a nu da puțința rușilor să dea acestei inițiative persane o altă interpretare.

Aflu acum că după ce cu câteva zile în urmă a fost răscolit apartamentul lui Maniu, căutând documente compromițătoare, comuniștii își dau silința să extindă lista criminalilor de război spre a-l îngloba și pe el și a-l aduce pe banca acuzaților în fața Tribunalului poporului. Nu știu până unde vor rușii să întindă coarda și mă întreb dacă într-o bună zi ea nu va plezni urât de tot.

Astăzi și-au permis să suprime prin cenzura lor toate publicațiile Academiei Române precum și buletinul Institutului de Istorie „Nicolae Iorga”. Cum „lumina ne vine de la răsărit”, ei socotesc că nu vom avea nevoie de propriile noastre opaițe, iar mâine ne vor aduce de la Moscova și manualele de școală tipărite în două limbi, asemenea juxtelor latine ale autorilor clasici.

De câteva zile Tchang Kai-check a demisionat din funcția de președinte al Consiliului pe care l-a cedat cumnatului său, spre a se ocupa exclusiv de conducerea războiului contra Japoniei, în calitate de șef al statului și al forțelor armate.

Ce e bine și reconfortant în China, este că totul se petrece numai în familie, guvernul fiind doar o societate comercială.

Astă seară, primul-ministru Groza, însoțit de ministrul Justiției Pătrășcanu, s-au dus la Rege solicitând ca uzând de dreptul său de grațiere, să dispună comutarea pedepsei tuturor celor osândiți la moarte, la muncă silnică pe viață.

În acest chip sunt respectate tradiția și sentimentul românului, rebel ideii de pedeapsă cu moartea. Totodată, se silește guvernul de a-și menține un rest de popularitate

și de a păstra neștirbită prerogativa cea mai profund umană a Suveranului. E mare lucru că în vălmășagul în care ne aflăm, să reușim totuși să ne strecurăm, fără a fi obligați a ne executa între noi și a duce apoi povara unor păcate iremediabile.

2.6.45. Bineînțeles, Groza a obținut în prealabil învoirea rușilor, arătându-le probabil că execuția celor condamnați ar risca să provoace tulburări.

Ce este sigur e că s-a exercitat presiune din afară și că abilitatea Palatului a fost ca gestul să aibă aparența unei inițiative guvernamentale.

Măine dimineată - mare manifestare de lealitate pentru Rege.

Guvernul francez s-a supus scrâșnind din dinți ultimatumului englez și Radio Paris a ținut să sublinieze reaua credință britanică, acuzând pe englezi de modul brutal în care rezolvă propriile lor probleme cu *the natives*, spre deosebire de corectitudinea franceză.

Această înfrângere, pe care eu o pun în socoteala Moscovei, trebuie adăugată celei cu privire la Spania, unde guvernul din Paris s-a văzut silit a informa Madridul că nu a luat în considerație rezoluția comitetului pentru afaceri străine ale Adunării Naționale Franceze, ceea ce, cu alte cuvinte, înseamnă că a trebuit să recunoască, a fi dat „*un grand coup d'épée dans l'eau*.”²⁶

Guvernul norvegian s-a instalat la Oslo, însă regele Haakon nu se va înapoia decât peste o lună, desigur de teama vreunor rămășițe de pro-naziști, capabile de orice năzbâtie.

---

²⁶ „cu oiștea în gard”

Caiet VIII

Les convulsions pour la paix*

(4.6.1945 - 26.4.1946)

---

* *Convulsiile pentru pace*

Mai mult decât oricând se dovedește astăzi coluziunea politicii franceze cu cea sovietică, sau mai degrabă subordonarea celei dintâi Moscovei.

Iată că, a treia zi după scripturi, se trezește și guvernul URSS să adreseze un apel Franței, Angliei, Statelor Unite și Chinei spre a lua grabnice măsuri pentru o soluție pașnică în Siria și în Liban. Aceasta, după ce aluzia lui de Gaulle că Anglia ar fi trebuit cel puțin să informeze Moscova despre inițiativa sa, a rămas fără ecou.

Tot fără ecou va rămâne desigur și demersul sovietic, căci Londra a explicat clar că problema va fi discutată în trei (englezi, americani și francezi) în prezența delegațiilor sirieni și libanezi. Nu cred să mă înșel, apreciind că a început poate de pe acum o fază în relațiile dintre aliați, în care rușii arată o oarecare ezitare, dacă nu de slăbiciune, în politica lor de prepotență.

Truman a declarat că poate chiar în cursul săptămânii viitoare se va fixa întâlnirea celor „3” mari (la care cu toate eforturile lui de Gaulle, nu vor fi invitate nici Franța, nici China). Abia apoi vom vedea dacă presupunerile mele se adevăresc.

Guvernul francez face pe supăratul și de Gaulle declară că nu se va duce să discute chestiunea Levantului, ci o va accepta numai în cadrul unei conferințe generale, la care să ia parte și URSS împreună cu statele arabe, iar Radio Paris face elogiul guvernului sovietic pentru obiectivitatea cu care examinează problema, fără a se arăta agresiv față de nimeni (bate șaua englezească...)

Comandantul rus al Berlinului unde se pare că au cam început unele acte de agresiune împotriva trupelor de ocupație, a prevenit populația că pentru fiecare soldat ucis, vor fi executați dimpreună cu cel vinovat, încă alți 50 germani, aleși dintre naziști. [...]

4.6.45. Astăzi se întrunește la Cairo conferința arabă în chestiunea Siriei și a Libanului, iar Statele Unite au declarat că vor susține cele ce se vor decide acolo.

La Damasc, trupele și civilii francezi au început să părăsească teritoriul sirian sub scutul armatei britanice, care a fost primită cu entuziasm de către populația arabă.

În ce privește problema ce urmează a se discuta la Londra, de Gaulle refuză a se lăsa judecat de anglo-americanii singuri, ci pretinde ca și Sovietele să ia parte la conferință. Churchill a preluat interimatul Afacerilor Străine pe tot timpul îmbolnăvirii lui Eden, suferind de ulcer.

La San Francisco discuțiile au ajuns la un punct mort din cauza opoziției neașteptate a rușilor în chestia adoptării dreptului de veto pentru cele cinci mari puteri. Se spune că niciodată conferința „Roosevelt” n-a trecut printr-o criză mai gravă decât acum.

Comitetul polonezilor din Franța a hotărât să rupă relațiile cu guvernul în exil de la Londra și să se ralieze celui de la Lublin.

Pretutindeni același aspect: drept cauză a tuturor problemelor, trebuie examinat substratul conflictului anglo-rus.

S-a dat azi sentința în lotul gazetarilor: Pamfil Șeicaru și Grigore Manoilescu (ambii fugiți) la moarte, alții, printre care Stelian Popescu la închisoare pe viață, ceilalți la 10-12 ani detenție (cu confiscarea averilor pentru toți). *Universul* a fost acaparat de Ana Pauker; mă întreb dacă Lugoșianu a salvat ceva...

5.6.45. Impresia generală este că sovieticii atacă acum toate problemele. Fac acest lucru, fie din convingerea că, acum când au terminat războiul, iar aliații sunt încă angajați în conflictul cu Japonia, va fi momentul să obțină cele mai mari avantaje politice, fie și-au pierdut capul și cred că pot teroriza lumea.

La fel a făcut Hitler după succesele diplomatice din 1938/1939, când își pusese mintea în același timp cu toți dușmanii săi.

Sper ca și rușii să comită o greșală similară, care-i va costa mult până la urmă.

Lovitura lui de Gaulle în Levant și în Spania nu va reuși.

Chestiunea jugoslavilor din Triest și din Carinthia, pare de asemenea să se termine *in piscem*.¹

Cu privire la Polonia, lupta e foarte aprigă, însă nici englezii nu par a fi dispuși să cedeze.

În Franța văd că se atacă acum oamenii politici care n-au fost în *Front Populaire*, ca Daladier, Reynaud etc. și sunt denunțați vindictei publice. Tot de acolo, La Passionaria începe campania de răsturnare a lui Franco, dimpreună cu tot grupul „roșilor”, ca și cum s-ar afla pe un teritoriu complet la dispoziția lor.

Radio Moscova și presa sovietică nu se sfiesc a acuza guvernul englez de a duce o politică dubioasă în lumea arabă, iar pe Stettinius îl atacă acum direct, arătându-l incapabil de a duce o politică sănătoasă după dispariția lui Roosevelt, deci indirect, atacându-l pe Truman.

La San Francisco, rușii s-au izolat complet prin atitudinea adoptată în chestiunea dreptului de veto. Mă întreb dacă englezii cu politica lor constantă de a lăsa pe adversari să devină agresori, nu-i împing pe ruși oarecum pe căi lăturalnice la această intransigență.

Sunt informat din foarte serios izvor britanic că noi românii ar trebui să avem privirile ațintite asupra Vienei și a celor ce se petrec în Austria, deoarece „este posibil ca foarte curând, Sovietele să comită o foarte mare greșală.”

La întrebarea dacă nu cumva englezii ar contribui poate la o asemenea greșală, informatorul britanic a surâs în tăcere...

¹ „să cadă baltă”

Aud despre Cavaleria Sf. Gheorghe că ar fi început să lucreze cu efect printre comandanții trupelor sovietice din afara granițelor Uniunii și că aceștia n-ar mai fi dornici să se înapoieze acasă în condițiile de azi. De altfel, mi se afirmă că trupele ce se scurg pe la noi, în drum spre Rusia unde demobilizate, sunt supuse unui important triaj la Reni, unde li se iau nu numai amele, ci și haine, ceasuri, stofe, în general tot fructul jafului practicat de atâtea luni la noi și aiurea, așa că se întorc la dâșșii acasă furioși și scârbiți de regim. [...]

Cu privire la comutarea pedepselor, am avut confirmarea că, în adevăr, gestul e datorit exclusiv inițiativei Regelui, care prevenise pe Groza că el va uza în orice caz de dreptul său de grațiere, altfel va abdica, dar că formal, guvenul va trebui să ia această inițiativă, spre a păstra caracterul constituțional al drepturilor Suveranului.

Groza, temându-se de repercusiunea față de anglo-americani în cazul îndeplinirii amenințării, a cedat și a dat fuga la ruși să le ceară învoirea. Știa desigur că se atrăsese atenția Regelui asupra slăbiciunii arătate la 6 martie, atunci când ar fi trebuit să amenințe cu abdicarea. Astfel aliații aveau dreptul să intervină. De această dată, Groza s-a temut că Mihai nu va mai scăpa prilejul.

7.6.45. Alaltăieri s-au întrunit la Berlin mareșalii Jukov și Montgomery, generalii Eisenhower și de Lattre de Tassigny, care în absența oricărui reprezentant german, au semnat Declarația solemnă a înfrângerii Germaniei și a desființării oficiale al celui de-al III-lea Reich, prin trecerea puterii supreme în mâinile aliaților.

S-a fixat zona de ocupație rusească care înglobează ceva mai mult de jumătatea fostului Reich, cele engleză, americană și franceză urmând a fi stabilite ulterior.

Ceea ce este oarecum curios e faptul că teritoriul recunoscut Germaniei e retras la liniile de frontieră din 1937, deci exclusiv Austria și Cehoslovacia, așa că mă întreb cum rămâne cu regiunile promise polonezilor în Vest, drept compensație a celor pe care sunt obligați să le cedeze rușilor în Est?

Să fie oare fatalitatea Poloniei, că, după ce primele împărțiri au salvat situația precară a Franței, ultimele să servească a menține integritatea Germaniei?

Incontestabil că din punct de vedere al interesului Occidentului, mai interesant este să se păstreze o putere de rezistență germană, decât să se reconstituie un focar de conflicte pentru viitorul Europei.

Odată cu dispariția Reichului german și o seamă de alte măsuri au fost luate; astfel Portugalia a remis localul Legației germane din Lisabona reprezentanților occidentali. Cum va proceda guvernul Franco, în afară de cazul Laval pe care îl reclamă guvernul francez susținut de cel englez, în ceea ce privește pe numeroșii șefi naziști ce s-au refugiat în Spania?

În Pacific, americanii au cucerit aproape complet insula Okinawa care va servi drept port-avion pentru bombardarea masivă a Japoniei metropolitane. Câtă vreme aceasta

va mai rezista, aliații se văd obligați a proceda cu mânuși față de Moscova, dar mă întreb dacă și rușii nu-și vor da seama de primejdia neconținutei lor intransigențe.

Aflu că la Viena au sosit pentru prima dată misiuni aliate ce vor lua contact cu organele de ocupație sovietică, spre a constata în ce mod funcționează guvernul austriac.

Oare vor comite rușii acea greșală tactică pe care aliații par s-o aștepte cu atâta siguranță? Și unde o vor comite? Stăm și noi și ne întrebăm dacă ar mai fi speranțe să se schimbe și situația noastră, căci dacă ne mai stau încă multă vreme acești musafiri, ne vor secătui și dezorganiza complet. Aliații ne tot acuză că nu reacționăm, că suntem prea pasivi, că ar trebui să luăm atitudine mai fermă, chiar cu riscul de a fi trimiși în lagăre, dar eu cred că în orice caz aliații vor schimba politica când le va veni la îndemână, cu sau fără reacție din partea românilor.

Un articol din *Manchester Guardian*, răspândit aici pe sub mână, afirmă că guvernul Groza nu e recunoscut de anglo-americani, că rușii se comportă mai rău decât pe vremea nemților și că dacă unul din aliați (ghici cine e?) ar nesocoti convențiile stabilite, Anglia e hotărâtă a le impune chiar cu arma în mână.

Churchill a declarat că regretă a nu se putea întâlni la Londra cu mareșalul Stalin, ceea ce era de așteptat.

În ce privește viitoarea conferință a păcii, s-a propus în Parlamentul englez ca Anglia să aibă reprezentanți din toate partidele, indiferent de ce guvern va avea parte Marea Britanie, însă Churchill ar fi declarat că el nu va participa în niciun caz la aceasta.

Canalia de Groza a făcut ieri declarații de amicitie pentru Ungaria, în așa grad, încât mă întreb dacă într-adevăr nu este el oare neaș maghiar și nu reprezintă interesele *Madoszului* în guvernul român. A preconizat uniunea româno-maghiară, - ceea ce n-ar fi fost foarte rău sub alte auspicii și într-alt moment, - începând cu suprimarea granițelor vamale, prin schimbarea pașapoartelor și prin răspândirea publicațiilor ungurești în România, într-un cuvânt „pentru ca ungușul din Budapesta să poată oricând merge la Târgu Mureș, unde să se simtă cu totul ca la dânsul acasă” (cred și eu!) Bineînțeles că ministrul de Externe maghiar s-a grăbit a conveni că aplaudă aceste declarații.

Guatemala și San Salvador s-au reunit într-un singur stat, embrionul unei federații a întregii Americi Centrale.

După cinci ani de exil, regele Haakon s-a întors la Oslo.

Rușii pretind că în catacombele Cancelariei Reichului ar fi descoperit un cadavru carbonizat ce ar putea fi al lui Hitler. Un zeu cules cu fârașul din gunoaie...

Suveranii englezi au fost primiți cu entuziasm și lealitate în insulele normande, stăpânite de pe vremea lui Wilhelm Cuceritorul.

În Cehoslovacia s-a promulgat ca și la noi, legea pentru confiscarea marilor proprietăți. În Turcia unde nu s-a manifestat prezența sovietică, exproprierea se va face după o justă despăgubire.

Campania electorală din Anglia se poate rezuma astfel:

- conservatorul Churchill regretă că liberalii au părăsit coaliția, însă acuză pe socialiști de a nu fi cu adevărat democrați, deoarece nu respectă libertatea individului, ci doresc întronarea dictaturii etatiste;

- laburistul Attlee replică fără multe detalii că socialismul englez n-a împrumutat nimic de la Karl Marx, că îl avea naturalizat dinainte prin Owen și că socialismul australian a dat destule probe de o sănătoasă economie de stat;

- liberalul Samuel plutește între amândouă aceste curente și speră că la conferința păcii va lua parte și Churchill, oricare va fi guvernul de atunci.

8.6.45. Știrile sosite azi de la Frisco înregistrează cu satisfacție destinderea realizată în ultimul moment prin renunțarea de către Soviete la opoziția în chestiunea dreptului de veto, așa că de acum înainte, se poate vorbi cu adevărat de Puterile Unite pentru cei cinci (Statele Unite, URSS, Anglia, Franța, China.)

Un alt semn că poate rușii o lasă mai moale ar fi faptul că mâine se va încheia la Belgrad un acord între americani, englezi și jugoslavi „spre satisfacerea generală”, spune comunicatul.

Truman a declarat că până peste șase săptămâni va avea loc cu siguranță întâlnirea sa cu Stalin și cu Churchill. Să fie acesta un semn că rușii au început să dea înapoi?

În ce ne privește pe noi, nu se arată nicio rază de lumină, dimpotrivă. Rușii sunt mai exigenți decât oricând și de la încetarea războiului pentru ei, pretențiile pentru întreținerea tupelor lor au crescut considerabil.

Bonomi a demisionat azi și e vorba de un nou guvern italian - Nenni, comunist sau de Gasperi, catolic.

Zona de ocupație anglo-americană din Germania a fost delimitată, englezii preluând zona Ruhr cu Colonia, Aachen până la Bonn. În privința pretențiilor Franței care se arată exagerate, nu s-a hotărât încă nimic.

Churchill și Truman au declarat că flota aliată a scufundat 700 submarine germane în timpul războiului, ceea ce înseamnă un real succes.

10.6.45. Toată lumea e încântată de soluția dată dreptului de veto. Se cere unanimitatea celor cinci membri permanenți ai Consiliului de Securitate pentru hotărârile ce duc la o acțiune coercitivă militară sau economică, afară de cazul în care litigiul privește chiar pe una din părți; în schimb un litigiu adus în fața Consiliului de către orice națiune, va fi luat în considerare și discutat, fără a putea fi împiedicat prin vreun drept de veto. Se stipulează: „niciun membru al Consiliului de Securitate nu poate singur împiedica luarea în considerare și discutarea unor litigii, iar părțile în litigiu nu pot fi împiedicate prin asemenea mijloace de a fi ascultate.” Prin măsurile luate, s-a urmărit să se înlăture teama unor obstrucții asupra vreunor importante decizii de fond, pentru care în fosta Ligă a Națiunilor se cerea votul unanim al tuturor membrilor Consiliului.

Acordul de la Belgrad cu privire la Veneția-Giulia, prevede că pe tot teritoriul la vest de linia ce cuprinde Triest, Pola și locurile de ancorat pe coasta apuseană a Istriei, precum și căile ferate sau șoselele spre Austria, Gorizia, Caporetto și Tarvisio, vor fi sub comanda și controlul comandamentului aliat, care are dreptul să mențină la dispoziția serviciilor administrative într-un anumit district, un detașament de cel mult 2000 trupe jugoslave. Tito își va retrage până în dimineața de 12 iunie restul forțelor sale la est de această linie și va retrimite pe toți locuitorii regiunii ce au fost arestați sau deportați.

Deși acordul are caracter provizoriu, cred că reprezintă un succes al aliaților asupra rușilor, care nu apar ca semnatori în acest act.

Dacă și conflictul din Levant va căpăta o soluție, fără ca Sovietele să participe la discuțiuni, succesul aliaților occidentali va fi încă mai marcant.

La San Francisco s-a stabilit în principiu ca noua organizație de pace și securitate internațională ce va fi intitulată „Națiunile Unite”, să-și aibă sediul temporar la Londra.

La Tokio s-a hotărât într-un important Consiliu de miniștri, că dată fiind gravitatea situației și posibilitatea ca în curând bătălia decisivă să se dea pe teritoriul metropolitan, se va legifera pe cale de decrete imperiale, fără a se mai face apel la avizul Parlamentului.

Laval a fost remis astăzi autorităților franceze de către cele spaniole la Port-Bou.

Guvernul cehoslovac a cerut comandamentelor ocupante american și sovietic părăsirea imediată a teritoriului său, pe care acest guvern își ia răspunderea să-l administreze singur. Americanii au răspuns că sunt gata a se retrage, în clipa în care și rușii vor face același lucru. Aceștia însă au declarat că au de gând să mai rămână șase luni, iar acum au loc convorbiri tripartite în vederea reducerii acestui termen.

La Belgrad s-a ratificat convenția de amicitie și alianță sovieto-jugoslavă, semnată de Tito la Moscova.

Hary Hopkins în trecere de la Moscova spre Washington, s-a oprit la Paris, dar curioasă întâmplare, tocmai atunci generalul de Gaulle se afla în inspecție în provincie și nu l-a putut întâlni. Dacă am apropia această ciudățenie de faptul că președintele Roosevelt ce se odihnea la Alger venind de la Yalta, epuizat de călătorie, rugase pe General să vină să-l vadă, iar acesta s-a scuzat din cauza ocupațiilor sale multiple, cazul devine simptomatic. Nu cumva a aflat că suzeranul său de la Kremlin n-a prea avut succes în problema Levantului și acum face el însuși pe supăratul?

În orice caz, reprezentantul Angliei la Damasc a declarat că originea tulburărilor și a crizei, trebuie căutată în atitudinea neînțelegătoare a autorităților franceze.

Beneș a declarat că guvernul său va lua măsuri de expulzare a tuturor germanilor și a ungarilor de pe teritoriul țării, și când mă gândesc că la noi; Groza lasă să ne inunde tot potopul iudeo-maghiar, iar zidurile Bucureștiului sunt astăzi placate cu reclame în ungurește ale unui nou cotidian maghiar! Iar mâine, ne vom trezi că ungurii vor cere plebiscit în Ardeal și vor obține poate chiar majorități, grație acestui act de neasemuită trădare de neam. [...]

12.6.45. Bebe Brătianu mi-a comunicat adineaori știrea că aliații sunt pe cale de a cădea la o înțelegere cu sovieticii asupra problemei Poloniei și acum au rămas nelămurite chestiunile Austriei, Bulgariei și României, care vor fi discutate cu prilejul apropiatei întruniri a celor „3”. Dacă aceste noutăți se confirmă, este semn din ce în ce mai evident că pe zi ce trece, Societele toamnă tot mai multă apă în vin.

E foarte probabil deci că lucrurile se vor potoli; de altfel rușii au lăsat-o moale și în privința partidelor istorice, așa că liberalii se arată foarte optimiști. Singura deosebire față de aprecierile lui Maniu este că acesta își închipuie că situația va fi în curând complet răsturnată prin triumful Angliei asupra Rusiei, pe când bătrânii liberali sunt convinși că și în viitor țara noastră va avea veșnic nevoie să ducă viață de bună vecinătate cu sovieticii la Prut.

Brătienii nu se tem nici de eventualitatea unor alegeri generale, al căror rezultat nu va însemna nimic, căci va fi avut loc sub teroare și sub ocupație, după cum n-au avut nicio valoare rezultatele plebiscitare obținute de Carol sau de Antonescu.

Cât despre inițiativa incalificabilă a lui Groza față de ardeleni cu brațele ce le deschide larg unguirilor - mai ales acum după declarația lui Beneș - ea nu poate face decât bine, căci fortifică astfel spiritul de rezistență al poporului. Mai primejdioasă ar fi o atitudine de simpatie și de bunăvoință, pe care însă guvernul e încă departe de a o adopta.

În ce privește pe Guță Tătărescu, el nu e vinovat într-atât pentru faptul de a fi rupt o parte din partizanii liberali, cât pentru dovada ce o arată rușilor că burghezii sunt capabili să facă supralicitație de lichelism față de extremiștii comuniști.

Un zvon ce pare să se acrediteze și care bineînțeles produce o nouă îngrijorare, este cea cu privire la trecerea prin țara noastră a armatelor lui Tolbuhin. E vorba ca în afara puținelor trupe ce se pot scurge pe Dunăre, să se construiască poduri de vase la Calafat și la Călărași, așa că în acest caz ar fi prăpăd de-a lungul și de-a latul bieteii noastre țări. De altfel, jaful a reînceput cu virulență pe unde trec rușii.

Aliații au socotit că Germania va trebui să le plătească 8 miliarde livre sterline ca despăgubire de război în decurs de 15 ani. Ceea ce înseamnă că acesta s-a fixat și ca termen de ocupație. Rămâne însă de văzut dacă în această sumă vor fi cuprinse și planurile de reconstrucție în regiunile devastate de germani și dacă mâna de lucru germană ce se va expedia în robie faraonică, va fi scăzută din sumă. Mă îndoiesc.

Astă seară, mi se spune că rușii ar fi acceptat să elibereze pe cei 16 polonezi arestați și ca viitorul guvern polonez să fie constituit și cu personalități din cele emigrate la Londra. De altfel aud că englezii, ca represalii împotriva acestor arestări, pusese ră mâna pe un evreu polonez, trimis de ruși la Londra ca reprezentant al guvernului din Lublin, care obținuse pe vremuri azil în Anglia împotriva persecuțiilor germane. Îl predaseră polonezilor emigrați ca dezertor, spre a fi ținut într-un lagăr din Scoția.

Eisenhower a primit azi la Guildhall² cetățenia de onoare a orașului Londra.

Jugoslavii și-au retras trupele din Triest, însă Tito a protestat la Belgrad, afirmând că se înclină în fața acestei nedreptăți numai pentru a nu crea obstacole la menținerea păcii.

În chestiunea pandurilor „Tudor Vladimirescu”, generalul Sănătescu, - a cărui poziție de șef al Statului Major e foarte șubredă și despre care se vorbește că ar putea fi înlocuit prin generalul Cambrea(?!), - a declarat că încercarea de a-i împărți pe la unități ca elemente de „democratizare politică a armatei” n-a reușit, cel puțin în ce privește trupele de pe front.

Atât Dăscălescu cât și Atanasiu au refuzat categoric să-i primească. S-a încercat mai întâi pensionarea lui Dăscălescu, care mai are vreo câteva luni până la vârsta de retragere prin acordarea unui concediu din oficiu, însă acesta nu s-a pretat manevrei celor din guvern. Rezultat: armatele noastre din Cehoslovacia, care ar fi trebuit să se întoarcă în țară, sunt menținute ca pedeapsă pe granița de vest spre Ungaria.

Deoarece respingerea recursului pentru neconstituționalitate al primului lot de condamnați creează jurisprudență, Curtea de Casație nu-și mai poate modifica atitudinea adoptată, așa că și recursurile ziaristilor au fost respinse.

Mi se spune că la comisia de armistițiu, în problema cetățenilor basarabeni și bucovineni reclamați de Soviete, Ghelmegeanu a fost în stare să le acorde chiar mai multe categorii de români decât ne cer rușii. Ce să mai spun de o asemenea rușine!...

Un interpret de-al nostru care frecventează cafeneaua „Princiar” unde se adună ofițerii ruși, i-a auzit vorbind între ei despre programul de retragere treptată și de demobilizare a trupelor de la noi și totodată despre rugămintea guvernului român, în special a lui Teohari Georgescu, care, pentru a-și asigura poliția și liniștea în interior, le-a cerut rușilor să mai lase în țară 4-5 divizii sovietice. Nu e neverosimil!...

Pe de altă parte, aud că la sosirea în țară o parte din panduri au dezertat, dar că guvernul nu s-a sinchisit pentru atâta și a completat efectivele, înlocuindu-i prin agenți comuniști fără o zi de armată, pe care i-a îmbrăcat în uniforme și i-a întrebuițat în diversele lor atribuțiuni de propagandă prin sate. Minunat!

14.6.45. Truman a declarat presei că s-a fixat totul în privința întâlnirii sale cu Churchill și cu Stalin. Data și locul nu vor fi date publicității decât după terminarea conferinței. Un alt comunicat, identic la Washington, Londra și Moscova, anunță conferința ce va avea loc la Moscova cu reprezentanții polonezi ai guvernului din Lublin, ai celui din Londra și ai comitetului de rezistență din Polonia în frunte cu Witos, în vederea constituirii unui guvern de uniune democratică.

Laval n-a fost predat încă autorităților franceze, așa că nu va fi judecat în lipsă.

---

² Sediul Primăriei londoneze

Ulea mi-a spus că nevasta lui Susaikov a declarat în gura mare la un pahar de vin, că România va avea un viitor strălucit, cu singura condiție ca întreg poporul să fie strâns unit în jurul tânărului Rege. Se pare că toți rusnaciai sunt încântați de Mihăiță al nostru. În ce privește vestea că Malinovski își va stabili Cartierul la București, este evident că în conformitate cu convenția de armistițiu, de îndată ce dispare problema frontului, locul lui este aici, unde toți Vinogradovii, Susaikovii etc. sunt doar locțiitorii președintelui comisiei aliate de control.

15.6.45. Ribbentrop a fost arestat de englezi la Hamburg, unde se acunsesse în casa unui cunoscut al său, negustor de vinuri. Toată pasărea pe limba ei piere...

Azi a fost dizolvat Parlamentul englez în vederea alegerilor de la 15 iulie.

Pentru ca politica străină a Angliei să nu se modifice totuși în liniile sale principale, oricare ar fi guvernul de mâine, Churchill a invitat oficial pe Attlee să ia parte la conferința în „3” ce va avea loc în curând. Din schimbul lor de scrisori, reiese că întâlnirea va avea loc în iulie la Berlin sau în împrejurimi.

Propunerea guvernului britanic pentru viitorul statut al Indiilor prevede indianizarea completă a Consiliului Executiv al Vice-regelui (în afara Consilierului de Război, care va fi comandantul englez) pe o bază reprezentativă a principalelor partide indiene și a diverselor interese din India.

La cererea partidelor Socialist și Comunist belgiene, care s-au pronunțat în unanimitate pentru abdicarea lui Leopold, van Acker a plecat din nou la Salzburg spre a avea o întrevvedere cu Regele.

16.6.45. Reacția susținută probabil de Anglia s-a produs imediat: față de atitudinea extremiștilor din Belgia; regele Leopold s-a hotărât brusc să se întoarcă în țară, iar van Acker convins de rezistența ce va întâmpina în rândurile stângii, și, nevrând să subscrie la cuvintele ce va rosti Regele la înapoiere, a prezentat Regentului demisia guvernului belgian.

În Italia de asemenea, după încercări de guvernare de Gasperi sau Pietro Nenni, acum se vorbește cu insistență de Ferucio Parri, fostul director de la *Corriere della Sera*, șeful rezistenței antifasciste, care ar forma guvernul, flancat de un socialist și de un liberal.

Delegații guvernului polon de la Londra au plecat la Moscova, unde conferința care începe probabil mâine se va desfășura sub controlul lui Molotov și al celor doi ambasadori aliați, dar se insistă să vină și Witos. Din izvor sovietic, se afirmă că totuși procesul celor 16 deținuți va fi judecat în curând.

Guvernul spaniol protestează împotriva unei stupide agresiuni a populației franceze în gara Chambéry asupra unui tren cu repatriați spanioli, presupuși a fi aparținut diviziei „Azul”; iar în Barcelona au avut loc manifestări ostile la adresa Angliei, a lui Churchill și a americanilor.

Gazete din Belgrad arată că numai grație patrioților jugoslavi, care pe vremea luptelor de la El-Alamein au imobilizat divizii germane în munții lor, soarta lumii a fost

salvată, dând puțința englezilor să reziste. Deci, cu atât mai trist este faptul că acum aceasta se nesocotește, și aceeași englezi uită contribuția jugoslavă, întărind în Istria nedreptatea ce se comite. Tot ei, buricul pământului...

Agenția Tass afirmă că autoritățile elvețiene s-au comportat sălbatic cu cetățeni sovietici evadați din Germania care se află internați în lagăre din Elveția și că până ce rușii nu vor avea dovada că elvețienii au luat reale măsuri de îndreptare a situației, organele sovietice au ordin să suspende autorizările de plecare spre țara lor a cetățenilor elvețieni aflați în zonele controlate de ruși.

Deci slabă speranță să mai plece de la noi așa de curând René de Weck cu misiunea Ritter și bineînțeles cu Marta Bibescu, despre care continuă cu insistență zvonul de căsătorie cu diplomatul helvet, spre a se intitula de acum înainte cum zic gurile rele: „Prinzessin geh weg!”³

Scurgerea trupelor rusești pe la noi continuă, însă din nenorocire e însoțită de inevitabilele jafuri pe unde trec, încât chiar comandamentul sovietic invită autoritățile române să ia măsuri ca prin satele de tranzit, să nu se mai găsească în calea lor nici oameni, nici vite, nici crâșme deschise, căci el nu mai poate răspunde de nimic.

17.6.45. Am fost azi să-l văd pe generalul Rădescu: e plin de optimism și crede, după asigurările primite de la aliați, că în scurtă vreme se va schimba situația și pentru noi. El e convins că la viitoarea conferință se va pune în discuție și problema românească odată cu cea polonă. De altfel, actualul guvern Groza nu-și ascunde îngrijorarea, convins fiind că e pe ducă. Evident, nu e nici el de părerea lui Maniu care-și face iluzii, închipuindu-și că puterea rusească se va prăbuși, ci că în viitor va trebui să ținem seama de vecinătatea Sovietelor, însă fără a ne lăsa complet înfeudați lor economicește.

În acest scop, ar fi necesar ca americanii să-și ia asupra-și lichidarea obligațiilor noastre decurgând din convenția de armistițiu, pentru a menține apoi angajamente numai față de ruși și a ne libera complet de dominația lor.

Acordul comercial încheiat de Mircea Durma e un dezastru, căci ne dă cu totul în mâinile rușilor, care se introduc în conducerea întreprinderilor noastre industriale petrolifere, de navigație, transport, comerț etc. pe care tot noi vom fi obligați a le finanța pe-a întregul, căci rușii nu au nicio posibilitate să investească aici capitaluri. Ceva similar combinațiilor avute cu nemții, minus spiritul întreprinzător și regula lor în organizare. [...]

Despre Guță Tătărescu, Rădescu spune că el l-a salvat, reușind a-l scoate de pe lista acuzaților, din respect pentru Rege, spre a nu-l sili să condamne și să sancționeze politica nefastă a propriului său tată. Dacă și-ar fi putut închipui că acesta va trăda apoi partidele burgheze, aliindu-se cu frontistii, nu l-ar fi scăpat, căci fără concursul transfugilor

³ Joc de cuvinte: „Prințesă, du-te!”

liberali și țărăniști, Groza n-ar fi format guvernul, deoarece nici rușii n-ar fi acceptat să patroneze un guvern exclusiv al FND, contrar înțelegerii de la Yalta.

Mâine începe la Moscova procesul celor 16 polonezi, iar guvernul sovietic a invitat ambasadatele aliate să trimită delegați spre a asista la ședința publică.

Tot la Moscova a început discutarea și schimbul de vederi pentru formarea noului guvern polonez. Aliații sunt hotărâți a nu interveni în dezbateri, nici a da indicații asupra propriilor preferințe.

Confederația Muncii și Partidul Socialist belgian au decretat că vor provoca greva generală în clipa în care ar sosi regele Leopold, susținut de catolici.

Față de declarația hotărâtă a lui Beneș la Tabor, de a expedia pe toți nemții și ungurii din Cehoslovacia, guvernul englez a protestat că o asemenea deportare în masă nu poate fi decisă fără asentimentul celor patru puteri care conduc azi Germania.

Pe de altă parte, un conflict ceho-polon e pe cale de a izbucni pe chestiunea Teschen, precum și a Sileziei de sud-vest, unde cehii încep a-și organiza instalarea.

22.6.45. În aceste zile în care n-am mai notat nimic, situația nu arată încă vreun semn spre clarificare, deși evenimente de semnalat se petrec în fiecare clipă.

Tribunalul de la Moscova a osândit pe opt dintre cei 16 acuzați polonezi la pedepse relativ ușoare, de la șase luni la 10 ani închisoare, iar pe ceilalți i-a achitat, pretextând că dată fiind actuala lipsă a oricărei mișcări clandestine în Polonia, Sovietele înțeleg a fi mărinimoase. În realitate, în această sentință intră desigur o mare doză de slăbiciune a rușilor față de anglo-americani.

Tulburările continuă în Levant, francezii acuzând pe englezi de a fi responsabili, iar aceștia menționând printr-o notă diplomatică, hotărârea lor de a aduce guvernul francez la judecată la Londra, în timp ce acesta refuză a veni ca acuzat în fața unui judecător care este totodată și parte.

În Anglia pronosticurile asupra alegerilor, cu toate greșelile de tactică ale laburiștilor, le acordă o oarecare majoritate față de conservatori, fără a le da totuși o majoritate absolută. Foarte probabil deci, liberalii vor stabili majoritățile parlamentare și cu care ar trebui să facă cartel viitorul guvern.

Președintele Truman va vorbi mâine la San Francisco la încheierea lucrărilor conferinței. O exclusivă împotriva guvernului Franco a fost pronunțată cu formula de „a ignora în viitoarele întruniri ale Națiunilor Unite pe acele state care au beneficiat de intervenția militară a puterilor Axei.”

Bătălia în insula Okinawa pare să fi încetat, așa că de acum înainte Japonia trebuie să se aștepte la o violentă și masivă ofensivă pe calea aerului, care va grăbi prăbușirea rezistenței sale.

La Triest lucrurile încă nu s-au calmat complet; s-a încheiat un acord teritorial între Tito și aliați. Tito pare a mai fi cedat ceva din pretențiile jugoslave.

Asupra zonei Teschen, discuții ceho-polone la Moscova unde s-a dus Fierlinger, polonii au ocupat cu trupe această regiune minieră.

În Belgia părerile sunt împărțite „fifty-fifty” asupra lui Leopold, majoritatea fiind totuși pentru menținerea Monarhiei, în timp ce socialiștii și liberalii cerând un referendum asupra persoanei Regelui.

Conferința pentru reparații s-a deschis ieri la Moscova sub președinția lui Maiski.

La noi, lumea e cu dreptate alarmată de noul potop de trupe rusești, care în așa zisa lor retragere, au invadat toată țara cu tendința de a se stabili pentru cât mai multă vreme: evacuări de populație în centrul Constanței, dar la fel se petrec lucrurile la Câmpulung, Văleni, pe valea Prahovei etc., nemaivorbind de București. Rechizițiile cad droaie pe capul bieților oameni, fără a mai ține socoteală de tot ce jefuiesc rușii.

Astfel, acum două zile a trecut prin satul nostru un camion rusesc încărcat cu covoare furate, nu se știe de unde, pe care le vor vinde altundeva, spre a putea apoi bea aiurea în tihnă. Și aceste hoarde haotice au cucerit lumea?!... Minte mea refuză a admite aceasta și de aceea cred că nu va trece multă vreme și vom scăpa de dânșii.

Mihalache pretinde că vom mai avea două-trei luni grele de suferit cu destule fărădelegi și neajunsuri.

Cozile noastre de topor fac tot răul în ce privește activitatea Armatei Roșii la noi.

Am confirmarea că rușii au fost rugați de guvernul Groza să nu părăsească țara, deoarece altcum ar fi primejdie mare de dezordine și de tulburări în România.

Recte: Frontul se teme că fără ajutorul sovietic, care prin prezența aici terorizează populația, nu s-ar mai bucura de nicio popularitate și că lesne ar fi dat peste cap. Oieriu, demnul acolit al lui Ghelmegeanu, a declarat la radio că românii au prădat în Transnistria valori de o mie de miliarde de lei, așa că dacă vom ajunge a trata cu Sovietele, - în afara condițiilor armistițiului, - pentru o sumă forfetară de 300 miliarde lei, ar fi pură generozitate din partea lor.

În Ardeal, regimul trădător și filo-maghiar al lui Groza ne-a dat într-atât legați cobză în mâinile ungunilor, încât Pătrășcanu, considerat de ai săi ca aproape trecut în tabăra burgheză, s-a simțit nevoit a declara la Cluj, - unde a rămas înspăimântat de cum sunt asupriți fără rușine românii de către unguni - că politica noastră de înfrățire cu celelalte popoare conlocuitoare, va trebui să găsească același ecou la secui și la unguni, care, în scop constructiv, să recunoască integralitatea autorității statului român și să repecte simbolul său, - drapelul românesc. În ce hal au ajuns deci lucrurile pe acolo!

Drept consecință practică, ministerul Justiției a hotărât imediat constituirea unui Tribunal al poporului la Cluj. Numai să nu se rezume în a teroriza în acest chip pe toți maniștii și liberalii de acolo...

Teohari Georgescu a îndulcit hapul, explicând că așa precum nu tot poporul român trebuie învinovățit de ororile comise în URSS de regimul Antonescu, tot astfel nu putem nici

noi asimila pe toți ungurii în ticăloșile bandelor lui Horthy și ale fasciștilor maghiari. Oricum, cei ce vin acum din Ardeal îmi spun că acolo ne-au încălecat complet ungurii, care se și au bine cu sovieticii.

Gazetarii ruși dau informații că de Gaulle ar fi cedat Sovietelor tot pachetul de acțiuni și obligațiuni ale canalului de Suez din portofoliul Franței. Ce rușine!!...

Guvernul italian condus de Pari a depus azi jurământul; compunerea lui pare a fi foarte puțin extremistă, exceptând faptul că miniștrii de Finanțe și de Justiție sunt comuniști.

Americanii și englezii au reușit să obțină în Austria zone de ocupație, de unde se retrag trupele sovietice. Vor urma alegeri generale.

Montgomery a declarat că pentru definitivă stărpire a spiritului nazist din Germania, toți cei care până în septembrie 1944 au făcut parte din formațiunile SS, vor fi internați în lagăre pe timp de 20 ani, fiind considerați ca și criminali de rând.

Generalul american Marshall a declarat că victoria asupra Japoniei nu poate fi încă fixată de pe acum, căci sfârșitul războiului e în funcție de multe imponderabile, dintre care principalul este de a ști dacă și când se vor hotărî Sovietele a declara război Japoniei. Mi se pare că, pentru prima dată, Statele Unite îndrăznesc să pună direct chestiunea celor din Moscova.

După închiderea conferinței de la San-Francisco, Consiliul de Securitate se va muta la Londra.

24.6.45. Noul guvern polonez care va fi autorizat să semneze și Charta Națiunilor Unite va fi constituit prin colaborarea celor trei partide, fiecare grupare obținând un anume număr de portofolii, iar persoanele proeminente ca Morawsky, Mikolajczyk și Witos, făcând parte neapărat din cabinet. Rușii au dat vădit înapoi...

Ca represalii pentru incidentul de la Chambéry, guvernul spaniol refuză a mai autoriza transferul din Africa a unui număr de 30.000 francezi, pentru care Franța nu are vasele de transport necesare și declară că a închis granița pentru orice trafic de mărfuri și călători.

Chestia extrădării lui Laval a rămas baltă, așa că guvernul de Gaulle nu mai vede rostul menținerii raporturilor diplomatice cu Madridul.

Pe de altă parte, situația guvernului francez nu pare a fi prea sigură în interior, cel puțin până după rezolvarea problemei siriene, unde tendința spre o totală independență este tot mai puternică. În această fază atât de precară, personalități marcante ca Herriot sau Blum refuză a se angaja cu actualul guvern și declară că înțeleg a nu face parte din Adunarea consultativă.

Președinții adunărilor legiuitoare belgiene s-au întors de la Salzburg, unde regele Leopold stă încă și socoate dacă să abdice, să lase pe van Acker să organizeze alegeri pentru ca Suveranul să-și întemeieze apoi hotărârea pe voința exprimată a poporului sau să încredințeze de pe acum puterea Partidului Catolic care-l susține.

În Olanda s-a constituit noul guvern cu elemente ale frontului de rezistență.

Sovietul Suprem a decis la Moscova să demobilizeze 13 contingente mai vechi și această operațiune va dura toată a doua jumătate a anului 1945. Vedem deci, cât de anevoie se vor scurge pe la noi atâta amar de trupe rusești; ba unele vor și ierna aici și li s-au fixat, pare-se ca regiuni, Banatul, Oltenia și Teleormanul, fără a mai vorbi de Dobrogea.

Dintr-o scrisoare a unui bucovinean aflat la Londra de cinci ani, află că ai noștri din Anglia au asigurări ferme că rușii vor pleca cu totul de pe aici: „te încredințez, scumpul meu, că de Crăciun vom fi împreună la noi acasă la Mahala” (ferma lor de pe Prut de lângă Cernăuți)...Deci în acest mod este anunțarea unei speranțe că până la sfârșitul anului, rușii se vor retrage, nu numai de pe la noi, dar și din regiunile Bucovinei de nord, furată în 1940 și furată din nou în 1944, și cine știe, poate și din Basarabia.

Deocamdată însă, s-au înțehit iarăși jafurile de la țară, lumea toată e îngrozită, și spun încă o dată: dacă o da Dumnezeu să scăpăm de ei, purtarea lor va fi fost pentru noi românii leacul cel mai minunat ce ne va tămădui radical de comunism și de filo-sovietism.

25.6.45. Moscova a sărbătorit ieri cu mare pompă parada Victoriei în fața mausoleului lui Lenin, primită de mareșalul Jukov și comandată de Rokosovski, în prezența lui Stalin, a întregului guvern și a corpului diplomatic. Invitați la ceremonie din partea noastră, au asistat vajnicii generali-democrați Vasiliu Rășcanu, Ionașcu și Cambrea.

Azi se deschide la Simla conferința Indiei după ce ieri Vice-regele Wawell conferise îndelung cu Gandhi din partea Partidului Congresului și cu reprezentantul musulmanilor. E vorba ca India să intre și ea în rândul dominioanelor; Vice-regele care până acum e și șeful guvernului central indian și delegatul intereselor metropolei, să rămână exclusiv președintele unui guvern compus numai din indieni (afară de ministrul de Război care va rămâne comandantul trupelor engleze), iar interesele britanice să fie asumate de un ambasador al Angliei, trimis în calitate de Înalt Comisar.

India va urma să aibă și reprezentanți diplomatici în toate țările lumii. Gandhi nu va lua parte la conferință, însă rămâne la Simla, spre a sta la dispoziția oricui pentru consultări.

Conferința de la San-Francisco își încheie azi activitatea după o sesiune de nouă săptămâni, iar mâine Truman va rosti cuvântarea solemnă de închidere.

Organul de securitate mondială, compus din 51 membri (inclusiv Polonia) nu va intra în vigoare decât după ratificarea Chartei sale de către 28 state, în care să fie cuprinse toate cele cinci mari puteri aliate.

Azi s-au depus în Anglia 1600 candidaturi pentru cele 640 locuri în Parlament. Pronosticul șanselor pentru Churchill, crește atât acasă cât și printre soldații de pe front.

26.6.45. Informații concordante ar dovedi că americanii ar fi prelungit contractul de împrumut-închiriere cu sovieticii în vederea pomirii în război a Sovietelor contra Japoniei și că în acest scop au și început a trimite armament și material de război în Siberia.

Pe de altă parte, circulă zvonuri că în Ucraina ar fi început oarecari tulburări, susținute, bineînțeles, de ruina și de starea de mizerie de acolo, dar poate și de oarecare mânuire de bani englezești.

Aici s-ar putea găsi întrucâtva și explicația faptului că trupele bolșevice demobilizate se urnesc atât de anevoie de la noi. Guvernul nostru afirmă că nu e nici vorbă să ierneze, ci doar poposesc în țara noastră pe timpul necesar deparazitării; își scutură aici păduchii...

Alt zvon ar fi că și Malinovski s-ar afla oarecum în dizgrație, ca fiind și el ucrainean, și deci bănuat a nu fi cu totul străin de acea mișcare de revoltă.

Planul de securitate mondială semnat de 50 state este o reeditare corectată a Covenantului Ligii Națiunilor. Sediul va fi la Londra, iar Stettinius care a demisionat, din funcția de secretar de stat, va fi primul președinte al Organizației.

28.6.45. Toată lumea așteaptă întrunirea de la Potsdam, unde există speranța că multe probleme vor fi puse la punct. Aud că în ce ne privește, aliații au prevenit pe Maniu și pe Brătianu că vor pretinde constituirea unui nou guvern alcătuit exact din cele patru partide coalizate, care au servit Regele în lovitura de stat de la 23 august.

Durma s-a plâns lui Romniceanu că nu mai poate suporta obligațiunile ce-i sunt impuse de cărdășia guvernamentală de azi, că e îngrozit să vadă ruina spre care ne prăbușim și minciunile ce este silit să trâmbițeze, dar că îi este cu neputință a demisiona, ca și cum s-ar fi angajat prin cine știe ce jurăminte masonice, care i-au răpit liberul arbitru..

În Spania și Portugalia se semnalează unele simptome în sensul unei restaurări monarhice.

29.6.45. Guvernul polon s-a constituit cu grupul de la Lublin în majoritate, pe când cei de la Londra și agrarienii lui Witos au numai câte trei locuri în cabinet, iar acesta din urmă nici nu face parte din guvern.

Ministrul de Externe chinez Song și cumnatul său Tchang Kai-check, s-au hotărât a face o vizită la Moscova.

30.6.45. Afară de Franța și bineînțeles Sovietele care au recunoscut noul guvern polonez, nici englezii, nici americanii nu și-au spus cuvântul, ci au hotărât ca în prealabil să aibă loc consultări între puterile semnatare ale acordului de la Yalta. Ar fi și greu în adevăr, să recunoască *de plano* un guvern compus din 21 persoane, în care din cele 18 portofolii, 16 sunt deținute de membrii comitetului de la Lublin, pe când cei de la Londra apar palizi pe ici pe colo, iar Witos nici măcar nu se ostenește a se duce la Moscova.

A fost desigur o nouă șiretenie rusească, care însă nu mai păcălește lumea.

Pentru noi, se pretinde că aliații, inclusiv rușii, ne cer ca înainte de august să fi format un guvern cu o cinstită reprezentare a partidelor semnatare a Cartelului democratic și să fi organizat alegeri generale, cu amenințarea că altcum, România nu va fi admisă printre Națiunile Unite.

Groza a avut o întâlnire cu Maniu, plângându-i-se că nu poate executa armistițiul și adăugând că rușii ne acuză de rea-credință.

Se pare că după ce a făcut atâtea pocinoage, Ghelmegeanu ar vrea să-și dea demisia, dar că i se refuză și este obligat să stea mai departe la comisia de armistițiu; se vede că și dânsul, la fel ca și Durma, a jurat pe cine știe ce cadavre...

La sectorul „de Galben”, al național-țărăniștilor din Capitală, au fost aduse de către agenți provocatori manifeste injurioase pentru guvern, urmate imediat de o percheziție, menită să dea autorităților motiv de arestare a unei întregi serii de așa ziși „legionaro-fasciști.” Azi dimineață a fost ocupat sediul clubului țărănist din str. Corăbiei.

Să fie oare un semn că guvernul Groza se teme și că Maniu are din nou sorți să iasă la suprafață? Cu tot optimismul șefului, mulți partizani serioși se îndoiesc de a ne putea scutura așa curând de jugul moscovit și ne socotesc legați de soarta sovietică pentru încă 5-6 ani. Grozavă perspectivă, pe care refuz s-o admit.

Să vedem ce vor da alegerile din Anglia, cum vor decurge convorbirile de la Potsdam și cum va evolua politica rusească față de Japonia, înainte de a pune cruce nădejdilor noastre.

Fierlinger a semnat la Moscova acordul prin care Rusia subcarpatică este înglobată Ucrainei sovietice. E prețul ajutorului acordat de ruși Cehoslovaciei.

Conferința de la Simla n-a ajuns la niciun rezultat pozitiv cu privire la repartizarea locurilor în consiliul executiv, așa că discuțiile au fost amânate pe 15 zile. Ar fi posibil ca deosebirile de vederi între Partidul Congresului și Liga musulmană să fie până la sfârșit lămurite de Wawell, care ar putea alege nominal pe membrii viitorului consiliu de pe liste ce i-ar fi prezentate de fiecare din cele două grupări adverse.

Intră deci în joc adagiul străvechi: *divide ut impera*.

1.7.45. Azi a avut loc la sala Aro congresul așa zisului „Partid Național-Liberal” al lui Tătărescu, care a acuzat pe Dinu Brătianu de a fi rămas anchilozat cu un schelet de cadre, pe când masa partizanilor a trecut la dânsul și de a fi devenit un satelit al veleitarului Maniu, a cărui întreagă politică e negativă și se reduce la o veșnică temporizare. Guță l-a mai acuzat de a fi refuzat să răspundă la multiplele sale avansuri, sub cuvânt: „eu aș vrea, dar nu vrea Maniu, deci nu pot să vreau nici eu.”

În fine, l-a cuzat de a se fi pronunțat în contra exproprierii și de a părea să nu admită realitatea vecinătății rusești. El însuși declară că nu e comunist, dar că socotește să privească în față realitatea puterii celor 200 milioane de sovietici, cu care trebuie să trăim în bună armonie.

După acest congres va veni probabil cel al preținșilor „național-țărăniști” din guvern, cu speranța să se dovedească astfel anglo-americanilor că Groza constituie în cabinetul său uniunea celor patru partide democratice din România.

Șiretenie cusută cu ață albă...

Dinu Brătianu însă, după ce el singur determinase guvernul Sănătescu să-l scoată pe Gută de pe lista criminalilor sau vinovaților de război, s-a decis în fine, după o prea lungă așteptare, să-l excludă din partid împreună cu tot grupul său: Bentoiu, Bejan, Vântu, Alimănișteanu etc. și să-i trimită prin portărei o notificare în care reamintește toate erorile sale politice din 1936 încoace, și-l amenință cu art. 414 c.p. pentru uzurparea de titlu al partidului și cu art. 549 c.p. pentru înșelăciune.

Sper că dacă Dinu s-a hotărât a trece la acte, e cu asentimentul aliaților.

Astăzi au început englezii să pătrundă în Berlin, spre a se instala în zona occidentală respectivă, urmați în curând de americani și de francezi, iar aliații se retrag din zonele destinate rușilor, unde aceștia se vor instala până miercuri.

René de Weck care n-a putut încă pleca din cauza rușilor, crede că ar fi un mare noroc pentru biata Europă, dacă aliații ar reuși să-i împingă pe ruși în război contra Japoniei, spre a le slăbi astfel veleitățile în Apus și a ne dezvăra mai ușor de plaga moscovită. A mai adăugat că, după a sa părere, ar fi mai abil pentru Churchill ca viitorul guvern englez să fie format din *Labour Party* care ar reuși în alegeri cu o majoritate atât de neînsemnată, încât n-ar putea guverna decât cu concursul liberalilor.

După 10 ani de guvernare, conservatorii n-ar avea decât de câștigat prin trecerea în opoziție, ca să nu pățească la fel ca liberalii care s-au epuizat fiindcă n-au știut să se retragă la timp.

Cam în același sens a vorbit și Churchill în ultimul său discurs electoral, adăugând că un guvern laburist ar fi răspunzător, mai presus de Coroană și de Parlament, față de un comitet executiv al partidului de 27 persoane, organism cu totul neconstituțional și antidemocratic.

Cresc în toată lumea perspectivele foametei: după ce în Australia au murit oi și vite cu sutele de mii din cauza secetei, Italia anunță că va avea un deficit în cereale de 29 milioane chintale. La noi, seceta ne pregătește o recoltă de porumb insuficientă și lipsă de nutreț după cea de grâu, submediocră.

Să vedem cum se va manifesta noul secretar de stat american, James Byrnes.

Este oare numai o concesie făcută rușilor după ieșirea lor violentă în contra lui Stettinius? Se pare că rușii ce se află la noi și se adună în prezent la Călărași, vor fi imbarcați direct pe mare spre Japonia.

3.7.45. Conferința anglo-americano-franceză asupra Tangerului care trebuia să înceapă azi la Paris, a fost amânată cu câteva zile din cauza cererii Sovietelor, care înțeleg să participe și ele la statulul internațional al zonei.

La Bruxelles, manifestații ale partidelor de stânga pentru abdicarea regelui Leopold și proclamarea prințului moștenitor Baudoin sub regența prințului Charles.

Ghelmegeanu pretinde a ști că peste 15 zile se vor modifica în multe privințe raporturile noastre cu aliații, aducând următoarele ameliorări (ca și cum s-ar fi stabilit deja în prealabil cele ce se vor decide la Potsdam):

1. ni se va acorda calitatea de aliați (unii spun că numai față de Soviete, ceea ce mi se pare o absurditate);
2. vom putea avea 17 divizii pe care le vor înarma rușii (contra cui și pentru a lupta pe ce front? nu cumva ca să-i îmbarce și pe ai noștri spre Extremul Orient?...);
3. ni se vor restitui vasele de pe Dunăre și mare;
4. din cele patru Armate rusești ce se află la noi, vor pleca două (unde?), iar cele ce rămân aici vor fi întreținute de sovietici (în afară de prădăciunile, care vor cădea tot în sarcina noastră);
5. vom putea relua relațiile economice (unii pretind chiar și diplomatice) cu străinătatea.

Se mai vorbește de faimoasa sumă forfetară ce ni se pretinde pentru jafurile din Transnistria, care va fi redusă de la un miliard la 150 milioane dolari. (Dacă socotim cursul dolarului la bursa neagră, chiar și așa va fi depășită suma de o mie de miliarde lei...)

Se mai zvonește, de asemenea, că în curând se va forma la noi un guvern Rădescu sub auspiciile aliaților.

Mă tem însă că cele cinci puncte prin care să se îmbunătățească soarta României, vor fi combinate numai prin grația exclusivă a Moscovei, care speră să obțină în acest chip covârșitoarea dominație asupra noastră.

Se zvonește că Malinovski a căzut în dizgrație, acuzat de o anume mișcare separatistă ucraineană.

6.7.45. Pronosticurile zilei de ieri în Anglia sunt că laburiștii vor obține circa 45% din voturi, conservatorii vreo 40%, așa că viitorul guvern prezidat de Attlee va reprezenta o coaliție laburisto-liberală, cu o puternică opoziție conservatoare în Parlament, care îl va obliga să facă poate mai puține concesii Rusiei decât un guvern *tory* cu o însemnată opoziție socialistă.

În tot cazul, scrutinul nu se va despuia decât peste trei săptămâni, când vor fi sosit buletinele trupelor britanice răspândite pe toate mările și prin toate colțurile globului. Până atunci urmele stau sigilate.

Cu intensa sa activitate, Churchill uitase să se înscrie pe listele electorale; de aceea el n-a putut vota. Acum a plecat să se odihnească o săptămână în sudul Franței, înainte de a porni spre Potsdam, unde va fi însoțit de Eden și de Attlee. Nu se va întâlni în prealabil cu Truman.

Cu promisiunea făcută solemnă că în curând vor avea loc alegeri generale libere, guvernul polonez a fost recunoscut de Anglia și de Statele Unite.

În Belgia se pare că soarta Regelui va fi hotărâtă de un referendum popular pentru bărbații și femeile de peste 21 ani.

Guvernul cehoslovac va expulza 2,5 milioane de germani și 700.000 unguri, cărora li se vor acorda 18 luni pentru a părăsi țara. La noi, în schimb, granițele sunt larg deschise tuturor liftelor.

La Moscova, ministrul chinez Song s-a întâlnit cu reprezentantul Mongoliei exterioare (stat sovietic), iar americanii au prelungit acordul de împrumut-închiriere cu URSS și-i trimit armament în Siberia. Ca urmare, Sovietele au convenit să pornească război contra Japoniei, în schimbul, fără îndoială, al unor câștiguri substanțiale în Manciuria și poate chiar în Mongolia.

La noi, circulă zvonul că Vasiliu Rășcanu a obținut mari avantaje de la Stalin, care caută să ne ia cu totul sub oblăduirea sa, spre a mege la Potsdam cu un fapt împlinit, iar lumea noastră se bucură că până la toamnă pleacă toți rușii din țară.

În ce privește reluarea raporturilor diplomatice cu străinătatea, preocuparea alor noștri este cum să se înfrupte cu posturi agreabile: Voitec cere Roma, iar Ralea, Parisul.

8.7.45. Ne bucurăm cu toții la comandă că acum două zile un decret al prezidiului Sovietului Suprem a binevoit să acorde Regelui nostru decorația „Victoria” pentru actul curajos de la 23 august și suntem măguliți foarte că presa moscovită publică chiar fotografia lui Mihai. Un asemenea gest, urmând ofertei de alianță și promisiunii de înarmare a diviziilor și de restituire a flotei românești, nu poate avea ca scop decât de a dovedi anglo-americanilor la Potsdam, că între noi și ruși curge doar lapte și miere.

În schimb, autoritățile noastre din Constanța oferă o recepție lui Tolbuhin și lui Susaikov, care cinstesc amândoi pentru poporul român și conducătorii săi, care au luptat împreună cu sovieticii împotriva fascismului german, ferindu-se însă ca de moarte să pomenească numele Regelui.

O serie de demisii în guvernul american, denotă că Truman este hotărât a primeni întregul personal al fostei conduceri. În Senatul Statelor Unite, s-a propus ca Stettinius să reintre în guvern ca „ministru al Păcii”.

Guvernul francez încearcă acum să trateze direct cu reprezentanții Siriei și Libanului, sperând să evite în acest chip călătoria la „Canossa”, însă deocamdată incidentele regretabile continuă în acele regiuni.

De Gaulle a acceptat invitația lui Truman de a se duce la Washington în luna august. Planurile aliaților asupra Germaniei încep să se diferențieze tot mai vădit: pe când Franța urmărește anexarea Renaniei iar americanii, detașarea Bavariei și a sudului catolic de unitatea germană, englezii susțin întărirea curentelor naționaliștilor germani în regiunile lor de ocupație, iar rușii fac tot ce pot ca să întroneze în zona ocupată de ei, adică în cea mai mare jumătate a țării, obișnuitul lor sistem de dominare a poporului prin extremiștii devotați Moscovei și, prin aceștia, dominarea directă a Rusiei asupra Germaniei.

lată deci sub ce perspective se vor întruni zilele acestea cei „3” la Potsdam.

Însoțit de secretarul Byrnes, președintele Truman a părăsit sâmbătă teritoriul american, în drum spre Berlin. Să sosească el oare înainte de Churchill care și-a luat la Hendaye merinde pentru două săptămâni?

Discuții între ruși și anglo-americani cu privire la alimentarea zonelor din Berlinul ocupat de aceștia (englezii 900 mii, americanii 750 mii, rușii un milion de locuitori.) Rușii pretind ca anglo-americanii să-și procure alimentele din propriile lor zone, pe când aceștia vor ca ele să fie aduse din regiunea înconjurătoare, care este cea rusească.

Van Acker este pentru a 4-a oară la Salzburg și va convoca Parlamentul imediat după înapoiere deoarece socialiștii vor manifesta duminică pentru abdicare.

10.7.45. Truman cu tot statul său major sosește în Europa duminică cu vaporul, așa că și Churchill își va scurta vacanța de la Hendaye spre a se întâlni cu toții la Potsdam, unde se iau toate măsurile de pregătire a primirii delegațiilor.

De la Londra se află că în rezumat, cei „3” vor discuta:

1. soarta teritoriilor eliberate și a foștilor sateliți ai Axei (deci și România), precum și administrarea Germaniei;

2. reparațiile de război și distrugerea definitivă a forței militare germane;

3. examinarea actualelor negocieri ruso-chineze;

4. fixarea datei pentru conferința păcii.

Bombardări masive de câte 1000 fortărețe zburătoare asupra Japoniei.

Se anunță întoarcerea de pe front a ostașilor noștri.

Cambrea își permite să felicite pe Rege, printr-o telegramă dată publicității, pentru deosebita cinste pe care i-au făcut-o rușii, decorându-l.

11.7.45. S-a zvonit la noi, și frontişti se arată deosebit de îngrijorați, cum că aliații își vor împărți între ei rolurile de tutori ai statelor satelite și anume: Bulgaria va reveni Sovietelor, Ungaria englezilor și România americanilor. Totul fără îndoială, se va pune la cale cu prilejul întâlnirii de la Potsdam de la 17 iulie.

Se pare că grație coloniei italiene din Statele Unite, Camera reprezentanților va invita guvenul să propună consiliului Națiunilor Unite, admiterea Italiei ca membru.

Și când mă gândesc ce aport a adus aliaților acest mare vinovat al războiului care a fost poate cauza inițială a tuturor mizeriilor Europei și care până în prezent n-a contribuit cu mai nimic la victorie, pe când sârmana Românie a întreținut de un an de zile întreaga Armată Roșie din tot sud-estul continentului și a pierdut aproape jumătate din efectivul de peste 300.000 oameni, care de la 23 august a luptat în Transilvania, în Ungaria și în Cehoslovacia împotriva germanilor, fără a mai ține seama de faptul că noi singuri am redus rezistența nemțească de la noi, servind drept trupe de acoperire unităților rusești care înaintau pe teritoriul nostru.

13.7.45. În preziua întrunirii de la Potsdam, două probleme capitale ale lumii mediteraneene iau de astă dată o importanță covârșitoare, prin pretenția rușilor de a juca un rol de prim rang.

Aceea a Tangerului în statutul internațional al căruia, Sovietele cer să participe cu putere egală cu Anglia, Statele Unite și Franța, excluzând Spania și Italia.

Și mai ales aceea a Strâmtoarelor, unde pretind a pune definitiv piciorul prin instituirea unei comisii de control și administrare a riveranilor: URSS, România, Bulgaria și Turcia, adică de fapt dominarea, aș zice chiar exclusivă, în timp ce aliații se gândesc la formula unei comisii internaționale mai largi, spre a-i contrabalansa pe moscoviți.

În această a doua chestiune, vitală și mult mai arzătoare pentru ei decât cea a Tangerului, care e de simplu prestigiu, Sovietele sunt gata să intre în conflict cu aliata lor britanică și își iau în Balcani și pe Dunăre toate măsurile militare necesare unei acțiuni de intimidare sau poate chiar de agresiune împotriva Turciei.

Asupra acestora, rușii mai au și pretenția teritoriilor armene Kars și Ardachan, în schimbul cărora sunt gata să ofere turcilor despăgubiri la... Alep.

Aceasta ar fi explicația pentru care întreaga peninsulă balcanică e împănată cu ruși, de ce mențin și întăresc la noi o armată de cel puțin 600.000 oameni, de ce sunt gata să ne echipeze 17 divizii, de ce au decorat pe Rege, de ce ne trimit ambasador și acceptă să primească la Moscova pe inefabilul Mitiță Constantinescu, de ce se arată față de noi „*tout miel, tout sucre*”⁴...cel puțin pe hârtie, de ce Guță își permite să declare că „*le mauvais quart d'heure a pris fin*”⁵, de ce Mircea Durma căruia Dinu Brătianu i-a spus în față că înoată în noroi, se fălește cu cele obținute pentru țară în acordul economic, de ce... de ce...!

Fi-vor oare englezii în stare să se țină dârzi față de o politică atât de hotărât formulată și putea-vor oare minimiza pretențiile rusești, sau vor ceda din contra, prin largi compromisuri?...

Iar noi, sărmanii de noi, cum vom mai putea nădăjdui să nu fim încadrați în simbioza rusească și să ne menținem veleități de viață proprie, națională în acest total dezechilibru al unui *triplex confinium*⁶, în care un element, Germania, a dispărut ca forță pentru multă vreme, cel al intereselor anglo-turce se simte stingherit și preocupat de multe alte probleme și doar al treilea, Rusia, domină tragic scena cu nemăsuratele sale mase elementare?!... Și totuși nu am pierdut încă speranța.

Conferința Lordului Wawell cu indienii la Simla s-a încheiat cu un insucces total, așadar un nou punct la activul Sovietelor.

La Stockholm va avea loc o conferință a statelor scandinave, probabil fără Finlanda de astă dată, pentru reluarea fostei lor colaborări.

⁴ „numai miere și zahăr”

⁵ „ceasul cel greu a trecut”

⁶ tripla vecinătate

Franco va convoca Falanga pentru constituirea unui consiliu de Regentă, în prezența căruia Caudillo are de gând să se retragă pe planul secund. Prin urmare, primul pas spre restaurarea Monarhiei, desigur cu asentiment englez.

Regina Elisabeta, mama lui Leopold, pleacă la Salzburg însoțită de Spaak, unde se pare că Regele va vedea și pe regentul Charles și pe prințul Baudoin. Se crede că ne aflăm în ajunul abdicării.

Cartierul general aliat a fost desființat, iar interdicția de fraternizare cu populația germană a fost ridicată pentru armata aliată de ocupație.

Știri încă neconfirmate anunță prin Radio Buenos Aires că generalul Franco ar fi demisionat și ar fi remis puterile unei junte militare.

În Portugalia, secetă catastrofală.

Președintele Truman va debarca duminică la Anvers, urmând a zbura apoi cu avionul la Berlin. Stalin și Molotov au întrerupt convorbirile cu delegația chineză, plecând ca și Churchill, aflat pe litoralul sudic francez, spre aceeași destinație.

Se presupune acum că întâlnirea de la Potsdam se va prelungi cam trei săptămâni, cu o scurtă întrerupere la 26 iulie, pentru a da puțința lui Churchill și lui Attlee să plece la Londra spre a fi de față la proclamarea rezultatelor alegerilor.

Se precizează că scopul acestei conferințe este mai ales acela să netezească terenul în vederea deschiderii la începutul anului viitor a preliminarilor de pace.

17.7.45. Noul ministru al Franței la București, nepotul lui Paul Boncour, pare să fie un personaj mediocru, lipsit de tact și de bună cuviință.

Vorbind astă seară la radio pentru Ziua națională a țării sale, și-a permis să aprecieze acțiunea noastră în contra Sovietelor drept „*une guerre criminelle, mené par un fou*”.⁷ Între noi avem dreptul să spunem ce poftim și să ne înjurăm cum ne place; unui oaspete al țării noastre, nu-i este însă îngăduit să arunce cuvinte de ocară împotriva unui om, asupra căruia n-are nici căderea să vorbească, nici n-are dreptul să anticipeze cu privire la hotărârea unei instanțe de judecată care încă nu s-a pronunțat. El are însă dorința probabil de a se arăta activ și foarte dinamic.

Să bage însă de seamă: dacă va continua tot așa să se amestece într-o mocirlă care nu-i a lui, să nu se mire că într-o bună zi, îl vor mânca niște porci din tagma cărora nu face parte...

18.7.45. Cabinetul belgian s-a întrunit azi ca să discute hotărârea ultimă a Regelui, care nici nu vrea să abdice, nici să se întoarcă în țara sa, Regentul la rândul său, refuzând demisia lui van Acker.

Ca să fie mai ușor admisă printre Națiunile Unite, Italia a declarat război Japoniei și vrea să-și pună flota la dispoziția aliaților.

⁷ „un război criminal condus de un nebun”

Azi dimineață la Neues Palais din Potsdam, cei „3” au avut prevăzută o conferință preliminară spre a fixa programul lucrărilor. Însă cum generalissimul Stalin cam întârzie să sosească, Truman și Churchill au vorbit în doi „*in a quite informal meeting*.”⁸ Apoi s-au plimbat prin Berlin, vizitând ruinele Reichstagului și ale Cancelariei lui Hitler.

La Londra se afirmă că anglo-americanii vor cere cu insistență ca statele foste satelite să poată proceda la alegeri libere și să intre în raporturi diplomatice cu restul lumii.

Pregătind terenul după obiceiul lor, Sovietele au început o violentă campanie de presă atât în contra Turciei, pe care o acuză de poftă de dominație printr-o pretinsă Ligă balcanică cu Grecia și Albania împotriva Bulgariei, României și Jugoslaviei, cât și în contra unor așa zise curente fasciste din Anglia și Statele Unite, care ar pregăti o campanie anti-sovietică în aceste țări. Grecia este considerată ca un adevărat cuib reacționar, nazist și anti-democratic.

La noi, toată lumea vorbește cu insistență de o grabnică schimbare de guvern în sensul unei concentrări de uniune democratică: unii pun înaintea numelui lui Știrbei, alții pe-al lui Mitiță Constantinescu. Majoritatea își închipuie că tot Guță Tătărescu va reuși să întrunească toate sufragiile (el însuși răspândind acest zvon).

19.7.45. Astăzi la amiază, mareșalul Tolbuhin a înmănat oficial Regelui decorația „Victoria” și, în acest scop, guvernul a organizat o manifestație la Palat, aducând de prin toate mahalalele grupuri de simpatizanți cu drapelul românesc și sovietic. Unii dintre ei mergeau pe Calea Victoriei cu încălțăminte în mână, desigur ca să-și poată exprima mai nestingheriți entuziasmul lor de comandă.

„Măria Sa, poporul” devine pe zi ce trece strânsura și scursura tuturor necăjiților și păcătoșilor orașului.

La Potsdam, conferința în „3” alternează cu ședințe în „2” între Truman și Churchill.

Deși la noi se lansează zvonul, parcă voit din partea celor de la guvern, că în curând vor trebui să plece (însuși Groza zicea lui Durma, care-i prezenta demisia: „lasă, Domnule, că peste două săptămâni, vom pleca cu toții, dumneata la Bancă și eu la Deva”), lumea mai puțin optimistă nu-și face iluzii și crede mai degrabă că după modelul polonez, se va încerca doar un soi de remaniere aparentă cu ciurucuri de pe la liberali și țărăniști, tot cu Groza în cap, căci el e cel pe care-l apreciază Sovieticii mai mult.

Prin urmare, nu prea are răsunet speranța că scăpăm de rușii din țară...

Se mai povestește că Statele Unite și-au formulat condițiile de pace pentru Japonia: abandonarea tuturor cuceririlor, cedarea flotei și industriei de război în schimbul recunoașterii actualei împărțiri și a structurii interioare a statului, cu nădejdea că se va prăbuși întregul curent militarist și imperialist. Se adaugă posibilitatea ca pacea cu Japonia

⁸ „*într-o destinsă întâlnire neoficială*”

să fie dezbătută și stabilită chiar la Potsdam, ceea ce ne-ar apropia mult de sfârșitul războiului.

În Franța, proiectul guvernamental de a proceda în septembrie la alegeri generale care să fie totodată și un referendum privitor la modificarea Constituției din 1875, întâmpină o puternică opoziție, atât în presă cât și în sânul Adunării consultative, de teamă că guvernul de Gaulle ar profita de puteri arbitrare într-o perioadă de șapte luni de interregnum, cât ar dura eventuala elaborare a unei noi.

În Belgia, situația rămâne încordată, toți catolicii din guvernul van Acker demisionând, iar atât Camera cât și Senatul votând excluderea Regelui de la putere, până ce înapoierea sa în țară va fi fost aprobată de Parlament. Se pretinde acum că realegerea sa în Germania îndată după capitularea țării în 1940, a fost făcută la propria sa cerere.

Zvon fantezist că un submarin german, care s-a predat zilele trecute guvernului argentinian, ar fi debarcat în prealabil pe Hitler, însoțit de pretinsa sa nevestă Eva Braun și s-ar fi refugiat în Patagonia!

De câteva zile, flota anglo-americană a început a bombarda direct împrejurimile Tokio și coasta Japoniei, de care s-a apropiat, pretind unii, până la o lovitură de pușcă!

S-a întors în țară a doua divizie de prizoneri români sovietizați „Horia, Cloșca și Crișan” de sub comanda generalului Lascăr. Cu aceste elemente speră Moscova să ne domine armata.

20.7.45. În ajunul manifestației organizate de guvern pentru decorarea Regelui, mulți studenți din gruparea lui Maniu au manifestat nestingheriți cântând „Deșteaptă-te, române” și au jucat hora în piața Palatului, în aplauzele unanime ale populației. Ieșeau de la o întrunire la clubul național-țărănesc, unde Maniu le-a vorbit răspicat de acțiunea sa față de aliați cu consensul Suveranului din 1941 și până azi și le-a arătat țelurile permanente ale neamului nostru, fără a excepta Basarabia și Bucovina de nord.

Făcând o legătură între aceste atitudini și audiența lui Maniu la Rege, mă întreb dacă poate adevărată telegrama lui Churchill că i-a primit memoriul și că speră într-un rezultat pozitiv. Pe de altă parte, în toastul său către Rege, Tolbuhin susține pe față guvernul Groza.

În Cameră, van Acker ține un lung și dureros rechizitoriu contra regelui Leopold, a cărui cea mai ușoară critică este că „n-a reacționat la fel cu restul națiunii în fața invaziei germane.”

21.7.45. Ieri, de ziua Aviației, Sovietele au dăruit Regelui două avioane. Această bruscă și insistentă prietenie, în timp ce atacurile masive în contra Turciei și Greciei se repetă fără încetare e semnificativă, cu atât mai mult cu cât presa moscovită acuză din nou acțiunea „fascistă” a lui Maniu și a lui Rădescu, anunțând totodată pe anglo-americani că, dacă aceștia ar pune vreo piedică Rusiei în rezolvarea problemei Strâmtoarelor și a ieșirii la marea liberă, aceasta ar însemna sfârșirea alianței.

Paul Valéry a murit ieri la Paris.

Mi se afirmă că în acest moment ar exista un fel de similitudine între atitudinea Angliei față de ruși, cu cea a lui Chamberlain față de Hitler înainte de München și de Bad Godesberg, când premierul avea aerul că acceptă tot, atâta timp cât opinia publică engleză nu era încă complet pregătită pentru un război cu Germania. Să fie așa?!...

22.7.45. Rădescu mi-a confirmat azi dimineață că Maniu trimisese într-adevăr un memoriu lui Churchill, după cum și Brătianu i-a trimis două: unul privitor la situația politică și altul asupra poziției lui Tătărescu. O altă chestiune ce i se pare importantă este demisia lui Durma prezentată lui Groza, în care protesta contra noilor proiecte de impozite ce n-ar aduce statului de cât 1/100 din necesitățile reale ale bugetului, pe când guvernul ar trebui să fie mai cu băgare de seamă relativ la contractele ce se încheie și unde se jefuiește ca în codru.

Refuzul lui Groza sub cuvânt că în curând vor pleca cu toții nu pare a se adevăra, când vedem la fiecare prilej cum rușii nu fac decât să accentueze că „singurul guvern agreat de dânșii e cel al lui Petru Groza, flancat de vechiul și încercatul om de stat, Tătărescu” (așa cum a vorbit Pavlov Regelui cu prilejul zilei Aviației).

Toate acestea sunt bineînțeles valabile, numai în cazul în care Stalin nu s-ar vedea să dea înapoi la Potsdam și în care deci anglo-americanii n-ar fi fermi în hotărârea de a-și impune politica față de veleitățile de dominație sovietică.

Cu speranța să arate aliaților occidentali adevăratul sentiment al poporului român, liberalii și țărăniștii au organizat manifestațiile de patriotică lealitate de zilele trecute, soldate până la sfârșit cu unele incidente de stradă, capete sparte și arestarea câtorva zeci de manifestanți. Dacă o asemenea atitudine hotărâtă s-ar fi arătat mai de mult, poate că nu ajungeam în starea de plâns în care ne aflăm și în care ne-a adus Frontul.

Se pare că la Potsdam lucrurile nu merg prea ușor, ba chiar sunt în aer semne de o posibilă ruptură cu Sovietele, sau în orice caz de întrerupere a convorbirilor, sub pretextul nevoii de plecare a lui Churchill pentru alegerile din Anglia, după care lucrările să nu continue decât cu delegați de mână a doua, experți etc.

Înapoierea lui Truman la Washington și a lui Stalin la Moscova, ar însemna pur și simplu nereușita conferinței, cu toate că diversele comentarii sovietice o trâmbețază ca fiind în plin progres.

Remanierea guvernului spaniol nu pare ca o dovadă suficientă pentru aliați de buna credință și de dreptul de continuitate al regimului Franco.

Radio Londra nu vorbește de întreruperea posibilă a convorbirilor directe între cei „3”, dar reproduce după *Observer*, că generalissimul Stalin ar trebui să priceapă că rușii n-ar avea nimic de pierdut dacă ar permite gazetarilor englezi și americani să ia contact cu țările ocupate de Soviete, ca Bulgaria, România și Ungaria, așa cum au început s-o admită în Cehoslovacia și în mai slabă măsură în Polonia.

În comentariile presei engleze, se dă ca probabil rolul de intermediar ce ar avea de jucat Churchill la Potsdam între cele două teze opuse ale Moscovei și Washingtonului. Este evident că întreaga problemă a raporturilor anglo-americanilor cu sovieticii este în funcție directă de soluționarea războiului în Extremul Orient, pentru care se pretinde că Stalin ar fi venit la Potsdam cu propuneri de pace.

Din această situație atât de tulbură, rămân totuși cu sentimentul că pentru noi e mai bine o ... neînțelegere decât o înțelegere pe spinarea noastră.

Mihai Popovici îmi afirmă că nici n-a fost vorbă de vreun mesaj al lui Churchill către Maniu, iar că în audiența sa la Rege, totul s-a redus la un monolog al său, arătând Suveranului gravitatea situației noastre interne, unde nimeni nu mai lucrează și totul e complet anarhizat și cerându-i să schimbe guvernul, pe când Regele a tăcut tot timpul, căci nici n-ar fi putut face altceva.

24.7.45. Un comunist notoriu mi-a mărturisit că proiectul lor de reformă agrară prevedea, în scopul menținerii productivității țării, un minim neexpropriabil de 100 de hectare dar că ticăloșii din Frontul Plugarilor au coborât limita la 50 de hectare, cu speranța să devină astfel populari. Acum, comuniștii luptă pentru răsturnarea lui Groza, cu toate slugile sale de Zăroni și pentru modificarea decretului-lege așa cum chiar Vișinski ar fi dorit să se înfăptuiască reforma.

De ieri a început la Paris procesul mareșalului Pétain; primul care a depus împotriva sa a fost Paul Reynaud.

Plecând la Londra astă seară, cu greu s-ar mai putea imagina ca Churchill, Attlee și Eden să se reîntoarcă la Potsdam, iar Truman și cu Stalin să-i aștepte.

De ceea, dacă nu e o ruptură, conferința se încheie „*en queue de poisson*”.⁹

25.7.45. Comunicatul de aseară se arată mai puțin pesimist cu privire la rezultatele conferinței: nu mai e vorba de plecarea lui Truman și Stalin în timpul absenței englezilor și se insistă asupra hotărârii lor să se reîntoarcă cât de curând: imediat, dacă Churchill iese învingător în alegeri, sau cât de repede dacă Attlee reușește, fiind deci nevoit să-și constituie guvernul.

Tonul presei însă, atât în Anglia cât și în Statele Unite, e tot mai hotărât față de ruși. În problema Strâmtoarelor, *Manchester Guardian* scrie că pretenția Moscovei de a modifica statutele printr-o negociere directă turco-sovietică nu e realizabilă, deoarece la Montreux rușii au semnat convenția dimpreună cu o întreagă serie de state mari și mici interesate, așa că pentru eventuale modificări de introdus, este imperios nevoie ca o nouă discutare plenară să aibă loc. Acum că Liga Națiunilor este înlocuită prin Charta Națiunilor Unite, e necesar ca problema pusă de ruși să fie studiată de acest nou for internațional.

⁹ „în coadă de pește”

Sunt așadar speranțe că până la sfârșit rușii vor da îndărăt, cu toate încercările lor de șantaj, care n-ar putea prinde decât în cazul improbabil în care Japonia ar mai avea sorți de izbândă.

Aici guvernul trage să moară și Tătărescu care n-a învățat și n-a uitat nimic, urmărește mici răzbunări personale, retrospective și chiar postume. A găsit că Davidescu, eu, Buzel, Pogoneanu și alți cinci mai mărunți, nu mai suntem indispensabili ministerului și ne pun oarecum „*hors cadres*”¹⁰ la dispoziția presidenției Consiliului de miniștri. Fără să vrea, îmi creează o gloriolă de victimă, pe care n-o speram...

26.7.45. De la amiază, Radio Londra începe să comunice rezultatele alegerilor acolo unde s-au despuiat urnele: până acum, laburiștii sunt cu mult în cap, având 310 locuri câștigate, față de 171 conservatori și un neînsemnat număr celorlalte formațiuni.

În centrele universitare, Cambridge s-a dovedit laburist, față de Oxfordul conservator.

La conferința de la Potsdam a participat și Lordul Mountbatten, comandantul suprem al forțelor britanice în Extremul Orient. Prezența lui poate fi semnificativă cu privire la soarta războiului cu Japonia. O pace mai grabnică acolo ar influența și raporturile aliaților cu Sovietele, permițând poate americanilor să se arate mai categorici față de pretențiile rusești.

Decamdată, pe durata suspendării convorbirilor, Truman a plecat la Frankfurt/Main spre a-și inspecta trupele. Ce face oare Stalin singur în acest răstimp?

În Austria, trupele engleze au sosit în fine la Graz și la Viena, unde de abia acum încep a înlocui pe rușii care pleacă cu greu de acolo.

La Berlin au început să fie aduse zilnic câte 1000 vagoane cu alimente, așa că lucrurile se petrec cum a fost pe placul rușilor. Mulți de la noi cred de aceea că nu vom scăpa prea ușor de dânsii, și că viitoarea formulă guvernamentală va fi tot o cârpeală în sensul polonez, iar că aliații, pentru moment, vor trebui să mai rabde.

Știrile de astă seară dau rezultatul a 614 locuri din totalul de 640, dintre care 207 revin conservatorilor, 388 laburiștilor, 11 liberalilor etc. În consecință, Churchill și-a înaintat demisia, iar Clement Attlee a fost însărcinat cu formarea noului guvern. Este pentru prima oară că *Labour Party* obține o majoritate absolută în Parlamentul englez.

Poporul britanic care s-a pronunțat hotărât pentru menținerea sistemului a două partide, a decis dispariția liberalilor.

Evident că reforme importante vor avea loc pe tărâm intern social și economic.

În politica externă însă, atât noul premier cât și colaboratorii săi au declarat că linia tradițională nu va fi modificată întru nimic. Cred totuși că în străinătate și în special prin țări ca a noastră, repercusiunea se va manifesta în sensul comunist, așa că, cel puțin pentru câțva timp, „fenediștii” se vor simți întăriți.

¹⁰ „disponibil”

O proclamație semnată Truman, Churchill, Tchang Kai-check a fost adresată Japoniei spre a o determina să capituleze înainte de distrugerea totală a țării, datorită încăpățânării fatale a conducătorilor săi militariști. Cele trei puteri adaugă că sunt hotărâte a menține în Japonia unele puncte sau regiuni de ocupație, până ce acest popor va da dovada că a renunțat la politica sa actuală.

Truman s-a înapoiat la Berlin, unde delegația engleză este așteptată la sfârșitul săptămânii.

Guvernul van Acker a obținut un vot de încredere în Cameră cu 98 față de 68, ceea ce înseamnă că regimul Regentei rămâne în picioare, în contra veleităților Regelui de a conduce destinele Belgiei.

28.7.45. Cu toată majoritatea zdrobitoare a laburiștilor în repartizarea mandatelor, succesul ca număr de voturi este cu mult mai redus, ei obținând aproape 12 milioane de voturi față de 9 milioane pentru conservatori și peste 2 milioane pentru liberali. Primul ministru Attlee devine totodată prim Lord al Tezaurului și ministru al Apărării; Morisson, elementul cel mai dinamic din partid, Lord președinte al Consiliului; Bevin, Afacerile Străine; Greenwood, Lord al sigiliului privat; Dalton, Finanțele; Cripps, Comerțul. Pentru numirea în celelalte posturi, Attlee va proceda după înapoierea de la Potsdam. Se pare că a propus lui Churchill să-l însoțească în calitate de consilier, însă în fața refuzului acestuia, va cere lui Eden să meargă.

La noi, se pare că primul efect al alegerilor va fi recunoașterea guvernului Groza de către Anglia, ceea ce va da mult oxigen FND-ului și-i va asigura poate o viață îndelungată.

Procesul Pétain continuă: după Reynaud, au defilat la bară ca martori Daladier, Herriot, Jeannenay și Blum (unicul pe care Mareșalul pare să nu-l recunoască, întrebând: „*qui est cet homme-là?*”¹¹), Laval tot în Spania, încearcă să fie pus în libertate, în timp ce se dau atacuri tot mai numeroase pentru răsturnarea lui Franco.

Londra anunță că astă seară Attlee însoțit de Bevin a plecat cu avionul spre Potsdam unde se vor relua imediat convorbirile.

Truman ar fi telegrafiat la Washington că va comunica în curând Congresului unele importante convenții militare pe care le va încheia (cu Rusia? contra Japoniei?)

Mai putem deci a avea de înregistrat unele evenimente surprinzătoare.

Cabinetul grec *Vulgaris* a demisionat. Consecință a schimbării de guvern în Anglia? Deci *mutatis mutandis*, probabilitatea ca la noi să nu se schimbe nimic și ca Groza să troneze mai departe.

După sistemul de ocupație în patru al Berlinului, și Viena a fost împărțită tot în patru sectoare.

---

¹¹ „*cine e omul acesta?*”

Empire State Building din New-York a fost lovit și incendiat de un avion; 19 victime.

La noi, Cambrea devine subșef de Stat Major, iar posturile de comandă, mai ales la București, sunt împănate cu elemente de la „Tudor Vladimirescu”, și „Horia, Cloșca și Crișan” precum și din noua divizie „Mazarini”.

În Suedia s-a constituit noul guvern, exclusiv socialist, sub președinția indispensabilului Per Albin Hansson.

E totuși semn al vremurilor hotărât orientate spre stânga: la Atena pro-britanicii se retrag, de Gaulle se consolidează la Paris, iar la noi Groza se întepenește.

29.7.45. Cei „3” par grăbiți să încheie cât de curând convorbirile, Attlee dorind să fie la Londra pentru deschiderea Parlamentului, iar Truman și Stalin având poate sentimentul reciproc că o prelungire nu va avea darul să limpezească situația.

Senatul american a ratificat acordul de la San Francisco.

Primul ministru japonez a răspuns ultimatumului aliaților, declarând că Japonia va lupta până la capăt. Care capăt? al prăbușirii complete?

Amiralul Vulgaris a dezmințit oficial zvonul despre demisia guvernului grec. A declarat, contrar mitropolitului Damaschin, că după demisia ministrului de Externe Sophianopoulos, datoria cabinetului său este de a rămâne la postul de luptă. De unde a pomit minciuna? N-o fi oare Moscova?!...

Primul ministru polon Morawski a plecat la Potsdam ca observator. Îndrăznește oare acum fiindcă nu mai e Churchill printre cei trei?

Totuși, cred că se înșeală cei ce gândesc că schimbarea de guvern în Anglia ar putea însemna un eveniment revoluționar, că tineretul progresist a învins, că un capitol istoric s-a încheiat etc. Însuși comentatorul oficial de la BBC arată că politica britanică își va urmări mai departe constantele tradiționale, că în Anglia a existat întotdeauna o colaborare armonioasă între tineri și bătrâni, că englezii procedează prin evoluție, nu prin revoluție și că, după 10 ani de guvernare conservatoare care în interior n-a reușit mari realizări și dat fiind programul laburiștilor, alegătorul britanic și-a zis: „*let's give them a chance.*”

Aceeași părere are și Rădescu, căci el rămâne cu totul încrezător: nu se teme că noul guvern va recunoaște pe Groza, nici că-și va modifica atitudinea față de exorbitanța exigențelor sovietice, așa că e sigur că peste câteva luni vom scăpa de ruși.

S-ar putea ca formula să fie: 10.000 ruși și 10.000 americani care să fie prezenți la alegeri.

31.7.45. Truman anunță quasi-oficial printr-un interview al său că acum Statele Unite nu mai trebuie să-și retragă atât de repede forțele armate din Europa, spre a nu primejdui pacea; situația se va schimba însă atunci când se vor ivi condițiile care s-o garanteze. Dacă pun aceasta în legătură cu informațiile lui Liviu Nasta că rușii par cam opăriți, semnul apare destul de îmbucurător.

Cu două zile de întrerupere, Attlee va fi prezent la Potsdam până la 15 august când are loc deschiderea solemnă a Parlamentului și când guvernul își va dezvolta programul prin mesajul Tronului. Preocupat mai ales de reformele interne sociale și economice, guvernul laburist ar putea lăsa mai în umbră problemele de politică externă, pe care americanii să le formuleze mai exigent.

Față de votul de neîncredere al Adunării Naționale Franceze relativ la proiectul de reformă constituțională al lui de Gaulle, s-ar putea ca acesta să demisioneze.

El pare a fi combătut de vechii politicieni ai Uniunii Stângii și ai Frontului Popular, care nu par dispuși, de abia reveniți din surghiun și cu popularitatea renăscută, să abandoneze acum în mâinile unui nou dictator, pozițiile recâștigate.

După refuzul Japoniei de a lua în considerație ultimatumul aliaților, se vestește că atacurile repetate navale și aeriene ce cresc în intensitate, ar fi preludiul invaziei teritoriului metropolitan de către cea mai formidabilă forță concentrată vreodată în istorie.

Procesul Pétain continuă, unul din ultimii martori ai acuzării fiind Michel Clemenceau, fiul „Tigului”. Se pare că Laval, care ar fi încercat să fugă cu un avion, va fi în cele din urmă predat Franței.

La noi, continuă specula bursei negre: medaliile de aur atât de puțin reușite au depășit cursul napoleonului, grație faptului că prețul e negociabil fără vreo restricție și ele pot fi astfel trecute în stocuri mari la Budapesta.

1.8.45. Silit să părăsească teritoriul spaniol, Laval preferase să aterizeze în liniile americane de lângă Linz, însă comandamentul american l-a expedit spre zona franceză. El e căutat spre a depune mărturie în procesul Pétain.

În ultima ședință a procesului, incidente violente între Weygand și Reynaud pe chestiunea armistițiului din 1940. Cine ar vrea să urmărească cinstit dezbaterile, ar vedea ușor că atât Weygand cât și Pétain au fost bine intenționați și n-au trădat Franța. „Laval a fost însă geniul rău al Mareșalului” a declarat Weygand.

La reîntorcerea spre țară, Truman ar dori să se opreacă câteva ore la Plymouth, spre a vedea pe regele George. Ar fi deci unica sa vizită în Europa.

Cât despre de Gaulle, dacă mai rămâne în capul Statului, dânsul va merge în august la Washington.

S-ar putea ca printr-o declarație comună, cei „3” să ia atitudine împotriva lui Franco.

Noul guvern suedez pur socialist, are în Cameră 115 deputați, față de un număr egal de opoziționiști (conservatori, agrarieni, partidul poporului, comuniști.) Churchill a fost decorat cu ordinul „The Garter”¹² dar declină cinstea de a deveni Sir și s-a instalat la proprietatea sa din Kent.

Remanierile din sânul guvernului chinez indică o orientare pro-sovietică.

¹² Ordinul Jartierei.

Guță Tătărescu, superficial în constatările sale, n-are nicio încredere în vreo asistență anglo-americană față de noi, aliații mulțumindu-se să ne tot împingă la rezistență, și crede că va trebui să ne zbatem singuri spre a găsi un *modus-vivendi* cu Rusia, pentru care mărturisește că n-are nicio înclinare. El socotește totuși că în toamnă vor putea pleca trupele de ocupație și că nu vor rămâne decât organele de control. Ideea sa cardinală este că atât Anglia cât și Statele Unite sunt în mâinile evreilor, ceea ce a provocat căderea lui Churchill (care s-a dovedit anti-semit în problema arabo-palestiniană) și care va fi în viitorul apropiat și cauza slăbiciunii politicii lui Truman. [...]

Mareșalul Alexander a fost numit guvernator general al Canadei, în locul Lordului Athlom, unchiul Regelui.

Laval a fost adus cu avionul la Le Bourget¹³ și internat la Fresnes, însă atât acuzarea cât și apărarea au respins acceptarea sa în procesul Pétain.

În favoarea Mareșalului a intervenit și amiralul Leahy printr-o scrisoare, declarând că în tot timpul misiunii sale la Vichy, politica lui Pétain a fost favorabilă aliaților și dusă cu sprijinul poporului francez.

Congresul mondial evreiesc s-a întrunit la Londra, unde Weizmann a deplâns în fața delegaților din 18 state slăbirea puterii evreilor din Europa și a acuzat guvernul britanic de a fi dus o politică antisemită.

Azi a avut loc ultima ședință a celor „3” în care s-a stabilit formula comunicatului oficial ce va fi publicat.

Truman va întâlni mâine la Plymouth pe regele George al Angliei la bordul cuirasatului „Renown”, după care se va îmbarca pe „Victory” pentru a se înapoia în Statele Unite. Attlee va sosi la Londra, unde Camera a ales drept *speaker* pe Brown și a ovaționat pe Churchill.

Au început dezordini în Argentina în jurul demisiei ministrului de Interne. Moscova anunță aceasta drept o manifestație antifascistă.

Aud că foarte curând Guță va pleca la Moscova. Ce va mai semna și ce vom mai fi siliți a ceda eliberatorilor noștri, din ciurucurile ce ne-au rămas?...

3.8.45. Azi a apărut în ziare comunicatul oficial al conferinței de la Potsdam, care vorbește de Consiliul miniștrilor de Externe rus, american, englez, francez și chinez ce se va întruni la Londra până la 1 septembrie, spre a pregăti tratatele de pace.

Anterior însă, s-ar putea relua raporturi diplomatice cu guvernele democratic recunoscute din România, Ungaria, Bulgaria și Finlanda (ceea ce cam plictisește actualul nostru guvern), iar comisiile aliate de control își vor revizui activitatea.

Sovietele ocupă regiunea Königsberg, iar polonezilor li se dă linia cursurilor Oder și Neisse până în Cehoslovacia.

¹³ Aeroport al Parisului.

Am auzit ieri de la Vladimir Ghica că doar Grecia, unde restaurarea e periclitată, și Spania, unde guvernul Franco e pus în carantină de hotărârile celor „3” ca fiind o creațiune a Axei, vor ieși mai prost decât toți. El spune că la noi se vor îndrepta lucrurile, mai ales că proiectele rușilor cu faimoasele societăți mixte româno-sovietice sunt nerealizabile, din cauza lipsei totale de capital rusesc și a refuzului de finanțare din partea aliaților. S-ar părea că unicele afaceri la care Moscova n-ar vrea să renunțe, sunt întreprinderile petrolifere unde însă se vor lovi bineînțeles de interesele contrarii anglo-americane.

Este drept că aliații renunță în favoarea Sovietelor la bunurile germane din România, ceea ce ar însemna câștigarea de către ruși a tuturor drepturilor și acțiunilor nemțești obținute între 1940-1944.

Se pare că rușii se arată foarte nemulțumiți de executarea armistițiului, din ale cărui condițiuni abia 20% au fost satisfăcute(!) și acuză de sabotaj în special pe Teohari Georgescu și pe Gheorghiu Dej. Deci Frontul Plugarilor - versus comuniști, care apar în aceste împrejurări într-o lumină mai simpatică.

Aud că haimanalele din soldătimea sovietică au invadat la Predeal vila locuită de Le Rougetel, unde s-au dedat la jafuri și bestialități. O regret din suflet pentru el, dar pentru noi nu-mi pare rău.

Comentariile presei engleze asupra comunicatului arată că nu va fi încheiat niciun tratat de pace cu Germania și că ea va fi menținută în stare de tutelă pe o durată încă nedeterminată.

Izolarea lui Franco pare să nu fi fost formulată de Churchill, care a manifestat un soi de slăbiciune pentru dânsul.

Manchester Guardian exprimă critice în contra nebulozității textului, mai ales în ceea ce privește „speranța că presa aliată va fi liberă să scrie ce se petrece în state foste satelite, ca România,...” iar *Times* subliniază condiția ca guvernele acestora să fie democratice și recunoscute de aliați, spre a putea încheia tratate de pace și a relua relații diplomatice.

India va trimite delegați la Londra pentru a obține acordarea unei Constituții. *Vedremo!...*

4.8.45. Am auzit că imediat după încheierea conferinței de la Potsdam, delegații englez și american de la noi s-au prezentat la comisia aliată de control, arătând rușilor că din acel moment aveau să controleze și să semneze împreună toate actele pentru aplicarea armistițiului și totdată să verifice și gestiunea din trecut.

Aceasta ar însemna oare să se dea la iveală toate abuzurile, tâlhăriile și blestemățile comise de ruși și să se constate că am plătit cu vârf și îndesat, cu mult peste angajamentele ce ne-am luat?

Toată lumea spune că acest guvern nu mai poate sta și Tătărescu lansează imediat formula unui guvern condus de el, cu transfugi liberali și țărăniști și cu socialiști (fără FND), însă

cred că n-ar fi cu puțință dacă e exact ce mi se raportează, că englezii îl consideră pe Guță ca pe vinovatul inițial care a împins România pe panta dictaturii și a războiului.

Din altă sursă aud că Moscova a mulțumit guvernului român pentru oferta sa de a adăposti la noi 500.000 ruși lipsiți de casă și de masă de la ei...

Între timp, bandiți îmbrăcați în uniforme rusești jefuiesc și omoară pe proprietari la conacele lor (generalul Rujinski, arhitectul Vasilescu).

Întregul trafic maritim între insulele Japoniei metropolitane a fost desființat prin scufundarea tot mai numeroasă a tonajului nipon și prin blocarea cu mine a porturilor japoneze. Aceasta înseamnă quasi-totala paralizare a vieții economice a acelei țări, care trăiește mai mult pe mare și care, ca și Norvegia, suferă de lipsa unei rețele de comunicații interioare.

Portul Stettin cade și el în lotul polonez; mă tem că se pregătește focarul unui nou conflict.

Contrar avizului apărării, Laval a fost adus să depună ca martor în procesul Pétain.

Comisia pentru afaceri externe din Adunarea consultativă franceză a cerut din nou guvernului să rupă relațiile diplomatice cu Spania.

Guvernul englez a fost completat.

7.8.45. Aseară s-a anunțat la noi ca lucru mare, faptul că Moscova a hotărât restabilirea imediată a relațiilor diplomatice cu România. N-o fi oare puțin cu speranța să dea în acest chip un balon de oxigen guvernului Groza, pe care aliații nu-l recunosc?

Se zvonește că pentru a scăpa din încurcătură, Franco ar fi dispus să ofere Regența Spaniei prințului Xavier de Bourbon-Parma, fratele faimosului Sixte și al împărătesei Zitta, care fusese în captivitate în Germania, și care acum se află la St. Jean de Luz.

Înainte de a pleca în Canada, mareșalul Alexander a ținut să-și viziteze trupele din Italia și din regiunea contestată Triest. Cu această ocazie, sârbii lui Tito au protestat din nou împotriva politicii abuzive dusă de aliați.

Ieri s-a lansat asupra Japoniei prima bombă atomică, cu o deflagrație de 20.000 mai distrugătoare decât a dinamitei. Este desigur vorba de forța incalculabilă a disocierii materiei, întrevăzută acum 50 ani de către Gustave Le Bon.

Truman și Attlee au anunțat această știre în mod oficial, dând publicității și declarația pregătită de Churchill înaintea schimbării guvernului, doar s-or hotărî japonezii să capituleze.

8.8.45. În Grecia, Regentul și-a terminat consultările în urma ofertei comuniștilor de a forma singuri guvernul.

Tito se pronunță în Jugoslavia pentru instaurarea Republicii, acuzând pe Rege că a ținut permanent partea bandelor lui Mihailovici și a anti-democraților.

În Italia, față de atitudinea hotărât anti-monarhică a unei notabile fracțiuni a poporului, locotenentul regal Umberto ar fi decis ca peste puține săptămâni să părăsească Italia dimpreună cu ceilalți membri ai Casei de Savoia din jurul Regelui, spre a evita astfel eventuale tulburări intestinale.

Nu mai vorbesc de curentul dezlănțuit în Belgia prin îndărătnicia lui Leopold, nici de rezistența pe care o întâmpină de Gaulle printre vechii politicieni din Franța care vor desigur să-și apere pozițiile.

Ar rămâne doar Spania și Portugalia unde s-ar simți că e încă propice o mișcare de restaurare.

Song împreună cu delegația chineză, s-a întors la Moscova pentru a relua convorbirile întrerupte la Potsdam.

Odată cu declarația față de noi, Sovietele au propus și Finlandei să reia raporturile diplomatice, dată fiind corectitudinea cu care se execută armistițiul. Dar, spre deosebire de noi, acolo și anglo-americanii s-au grăbit să anunțe aceeași intenție.

Va fi oare acesta un semn suficient pentru guvernul Groza?

Regele a decorat o seamă de generali ruși și români cu „Mihai Viteazu” în frunte cu mareșalul Malinovski, căruia îi acordă toate cele trei clase. Unde o fi însă acesta?...

După o vizită prelungită la Damasc, ministrul turc de Externe s-a întors la Ankara, fără a fi reușit să încheie un pact de amicitie cu Siria și cu Libanul, care nu vor în ruptul capului să renunțe la pretențiile lor asupra sandgeak-ului Alexandretta.

Truman a sosit la Newport. În curând va pleca și de Gaulle cu avionul la Washington. Un ultim răgaz s-a acordat japonezilor, înainte de a se proceda masiv la distrugerea orașelor și a porturilor cu alte bombe atomice.

Bazate pe principiul dezagregării materiei, bombele explozive în care intră elementul radioactiv al uraniului și apa grea ca factor de disociere, vor deschide în viitor un orizont larg pentru o totală reorganizare a vieții sociale și economice; carburanții curenți: petrol, cărbune vor fi înlocuiți, iar electricitatea va fi produsă prin forța atomului disociat și s-ar putea ca tot sistemul valorilor și bogățiilor naturale să fie răsturnat.

Agenția Tass a comunicat astăzi seară că începând de mâine, URSS se află în stare de război cu Japonia, dat fiind că refuzul acesteia la ultimatumul anglo-sino-american din 26 iulie, face ca cererea adresată Sovietelor de a servi drept mediatoare, își pierde întreaga rațiune de a fi.

Dimpotrivă, se adaugă cu venin în coadă, această acțiune e unicul mijloc de a grăbi pacea și deci de a scuti poporul japonez de ororile distrugerii suferite de germani.

Egiptul a cerut Angliei revizuirea tratatului din 1936. Venind în momentul în care o problemă similară e pusă de Siria și de Liban și în care congresul sionist din Londra discută soarta Palestinei, această cerere are semnificația unei reglementări generale a statutului întregului Orient Mijlociu.

Mâine sau cel târziu vineri, Truman va face poporului american la radio o expunere a situației mondiale în urma conferinței de la Potsdam.

A și început să circule la noi „*sous le couvert*”¹⁴ un program american în 14 puncte, cu totul neverosimil, însă exprimând atât de puternic dezideratele românești, încât îl redau ca simplă curiozitate:

1. Tratatul de la Versailles rămâne în picioare.
2. Ordinea și securitatea în Germania vor fi asigurate exclusiv de către Statele Unite.
3. Granițele pentru toate statele sunt cele din 1939.
4. Independența statelor balcanice.
5. Crearea în Africa a unui stat evreiesc independent, unde se vor aduna toți evreii din lumea întreagă, inclusiv din Europa.
6. Charta Atlanticului rămâne în vigoare.
7. Demobilizarea tuturor armatelor europene, inclusiv a URSS.
8. Dezarmarea generală sub controlul Statelor Unite.
9. Grecia va primi Macedonia, exclusiv cea sârbească.
10. Anularea tratatului de la Craiova.
11. Conferința cu participarea tuturor statelor mari și mici va începe la 15 august.
12. Timp de 50 ani, niciun stat nu va păstra decât trupe strict necesare pazei și ordinii.
13. Democrație sinceră și reală, inclusiv în URSS.
14. Dardanelele rămân ale Turciei.

9.8.45. Rușii au atacat azi în zori granița Mancuriei și avioanele lor au lovit în spatele frontului. Portul Nagasaki a fost lovit de a doua bombă atomică, în timp ce la Hiroshima incendiile continuă.

Truman a ratificat Charta Națiunilor Unite.

Regele Petru al Jugoslaviei a retras mandatul Regenților, în urma crezului republican trâmbițat de Tito.

Guvernul polonez în frunte cu președintele Republicii a sosit la Moscova. Ce mai ticluiesc rușii?!...

Anglo-americanii au declarat că vor relua raporturile diplomatice cu Finlanda numai după încheierea păcii. Cât despre noi, nici măcar nu pomenesc.

Guvernul japonez a protestat prin mijlocirea Elveției împotriva bombardamentului atomic, care nesocotește convențiile de la Haga. Biata Haga, ce-a ajuns!...

Statele Unite, Anglia, Rusia și Franța au semnat o convenție cu privire la judecarea criminalilor de război. O curte internațională va avea sediul la Nürnberg, unde vor fi aduși peste 3000 acuzați, dintre care doi sunt români (desigur ambii Antonești).

Amiralul Vulgaris a fost însărcinat să formeze în nou guvern de tranziție în Grecia.

---

¹⁴ „pe sub mână”

10.8.45. Incidente dureroase și sângeroase continuă să aibă loc în Ardealul de nord între populația exasperată de prepotența maghiară și canaliile de la guvern.

După vizita lui Teohari Georgescu în Țara Secuilor și declarațiile sale privitoare la drapelul național și la obligația pentru unguri să respecte și să se încadreze în legile statului român, acum vreo 10 zile agenți provocatori unguri au sfâșiat și au călcat în picioare un steag românesc, iar ieri la Cluj, cu prilejul sosirii trupelor române din Ungaria, s-a produs o reacție românească contra drapelului maghiar, soldată cu moartea a doi manifestanți unguri.

Ancheta a dovedit bineînțeles instigația maniștilor reacționari și legionaro-fasciști, drept care guvernul a decis arestarea lui Emil Hațieganu și îndepărtarea din armată a generalului comandant al gamizoanei Cluj.

Mihai Popovici îmi afirmă că pretinsa scrisoare a lui Maniu către Groza prin care îl roagă să mai stea la guvern (atunci când el era hotărât a demisiona îndată după Potsdam) este o minciună nerușinată, așa după cum tot minciună fusese aserțiunea lui Groza că, înainte de 6 martie, Maniu l-ar fi asigurat că va colabora din culise, dacă primește să ia guvernul.

Așa cum atunci de fapt Maniu îl prevenise dimpotrivă că îl va combate fără încetare, și acum Maniu a cerut chiar azi o audiență la Rege pentru a solicita îndepărtarea guvernului de trădători și aducerea la putere a unui cabinet de reală uniune democratică.

Se pare că Titel Petrescu așteaptă doar învoirea laburiștilor englezi pentru a întreprinde alături de Maniu o acțiune de răsturnare. Evident că în acest scop este absolută nevoie de un gest mai pronunțat, de o declarație fermă din partea englezilor și americanilor, cum că nu recunosc actualul guvern și cer constituirea unui adevărat guvern de uniune democratică, ceea ce ar facilita poate și Regelui inițiativa de a îndepărta pe Groza & Co.

Aud că pentru postul de la Moscova, după ce s-a perimat formula cu Mitiță Constantinescu, ar fi vorba acum de Ghelmegeanu, Christu sau Ciuntu.

Congresul sioniștilor de la Londra a formulat punctele principale ale programului lor:

1. Rezistență pasivă și activă față de politica engleză și intensificarea imigrației în Palestina.

2. Adunarea evreilor din Europa spre a-i transfera cât mai rapid în Palestina.

3. Spornirea activității politice în Anglia și în alte centre importante pentru imediata desemnare a Palestinei ca stat evreu.

4. Cooperarea cu arabii palestinieni pentru dezvoltarea țării și o alianță între statul evreu și țările arabe învecinate.

La ora dejunului, s-a răspândit vestea la Londra că Japonia e gata să capituleze datorită bombei atomice, intrării în război a Sovietelor și discursului hotărât al lui Truman, care a declarat că se vor arunca atâtea bombe câte vor fi necesare pentru a distruge rezistența îndărătnică a Japoniei.

Se pare că bucuria și entuziasmul spontan al londonezilor sunt de neînchipuit, cu mult mai mare decât la capitularea Germaniei, căci acum este adevărat „*the end of the end.*” Trebuie să recunosc cu durere în suflet că rușii au un noroc porcesc, căci câștigă astfel și pe al doilea tablou, fără să piardă nimic din actualul potențial militar.

Din cât am putut asculta fragmentele discursului lui Truman, am reținut în special două puncte:

1. Poloniei i s-au dat teritorii germane până la Oder mai ușor de apărat, de unde s-a refugiat în fața rușilor aproape toată populația germană (rămânând acolo cel mult 1,5 milioane oameni), așa că lesne vor putea fi aduși cei 3 milioane polonezi din răsărit în aceste pământuri abandonate.

2. În ce privește România, Bulgaria și Ungaria, aceste țări nu vor mai putea fi stăpânite de către o singură putere aliată, ci urmează a-și dezvolta viața sub controlul reunit al celor trei puteri. Încă odată, *vedremo!*...

Radio Londra anunță că guvernul japonez a propus capitularea prin mijlocirea Elveției și a Suediei, cu unica condiție ca „Majestatea Imperială a Mikadoului să nu fie știrbită în suveranitatea sa de domnitor”, ultimul vestigiu al originii sale divine.

Ultimatumul de la Potsdam prevede reducerea suveranității Japoniei la insulele metropolitane și la stabilirea unor puncte de control ce vor fi ocupate de aliați până la desăvârșita executare a celorlalte condițiuni (dezarmare, desființarea industriei de război etc.). El se referă și la cele stabilite la Cairo, unde s-a convenit că Mancuria, Formosa și Pescadores vor reveni Chinei, iar Coreea va fi ajutată pentru a-și recâștiga independența.

Aceasta ar însemna că în afară de Sahalin, poate ceva hinterland la Vladivostok și Mongolia exterioară, rușii nu pot spera să-și lărgască posesiunile extrem-orientale. Deci, tot în Europa compensațiile...

Bidault a comunicat guvernelor aliante că Franța ia act de cele hotărâte la Potsdam, că acceptă să participe la Consiliul miniștrilor de Externe, dar că face rezerve asupra mai tuturor punctelor din program, în special asupra celor fixate cu privire la România, Bulgaria și Ungaria. Nu știu deloc ce vrea să înțeleagă.

Tot în legătură cu țara noastră, Truman a precizat că relativ la Strâmtori, Dunăre etc., în organisme nou create, pe lângă riverani, vor participa și Statele Unite, Marea Britanie, Rusia și Franța.

11.8.45. Presa aliată se ocupă în întregime de condiția pusă de Japonia pentru capitulare, adică de salvagardarea suveranității Împăratului, pe care guvernele aliante o studiază înainte de a răspunde.

Curios este că americanii sunt pentru acceptare, și că englezii de asemenea socotesc cu drept cuvânt că un Suveran fără prestigiu și demonetizat este mai puțin periculos decât un Suveran martir. Singură presa sovietică este intransigentă, zicând că nu se poate discuta asupra unei asemenea cereri, căci o capitulare fără condițiuni nu poate

admite nici cea mai mică derogare. Atitudinea rușilor, care până ieri au încercat să se slujească de șantajul japonez, pare cel puțin scabroasă.

În orice caz, o știre din Guam anunță că atacurile asupra Japoniei metropolitane au fost deocamdată suspendate, ele continuând numai pe continent, bineînțeles numai din partea Sovietelor.

Un procent de 30% din deputații laburiști din noua Cameră aparțin sindicatelor, pe când un număr de 200 reprezintă diverse profesii libere din pătura intelectuală.

Azi după amiază guvernul american a comunicat Legației Elveției spre a fi transmis la Tokio răspunsul aliaților, în care se admite menținerea Împăratului, cu condiția expresă să se conforme întocmai prevederilor impuse de comandamentul aliat din Japonia. Convenția de armistițiu va fi semnată probabil pe insula Okinawa. Poporul japonez va decide apoi asupra viitoarei sale forme de guvernământ.

Tito a răspuns exclusivei lansate de regele Petru, anunțând că Suveranul a abdicat de la puterile sale, remițându-le în mâinile Regenților, așa că aceștia rămân mai departe la posturile lor, fără a ține seama de voința regală. Prin urmare, războiul e deschis.

În urma audiențelor lui Maniu și Brătianu, Regele le-a declarat că dată fiind totala nepotrivire între acuzațiile aduse de dânsii guvernului și pretenția lui Groza de a reprezenta cu adevărat uniunea diverselor noastre partide democratice, el s-a adresat reprezentanților anglo-americani, care i-au promis să-i dea până în două zile răspunsul guvernelor lor despre felul în care consideră actualul guvern român.

Depinde deci de acest răspuns dacă Regele va lăsa mai departe guvernul Groza sau dacă va aviza asupra unuia nou de concentrare democratică. În acest din urmă caz, ar fi vorba de un guvern Negel, Titel Petrescu sau Lupu, la care să participe atât bătrânii liberali cât și maniștii.

La Sinaia au loc neîncetat întrevederi între Brătianu, Maniu și Petrescu. Dacă se face ceva, ar fi vorba ca schimbarea să aibă loc în cursul actualei săptămâni.

Guvernul ce ar veni ar fi unul de alegeri, dar care să poată eventual reprezenta România la Conferința păcii.

Rechizitoriul ministerului public în procesul Pétain, acuzându-l de înaltă trădare și de toate turpitudinile, conchide la aplicarea pedepsei cu moartea. Abiect!...

13.8.45. Rușii au numit ministru la București pe unul din comisarii adjuncți la Afacerile Străine cu rang de ambasador, iar noi la Moscova, pe prof. Iorgu Iordan, social-democrat din Iași, membru al Academiei de științe. Cum rămâne însă cu Ghelmegeanu, care se lăuda pretutindeni că el e cel care pleacă și-și oferea postul de președinte în comisia de armistițiu lui Durma?!...

Deși unii pretind că împăratul Hirohito ar fi decis să abdice în favoarea fiului său, puterile aliate n-au primit încă niciun răspuns de la Tokio și sunt decise în caz negativ, să desfășoare cu bombe atomice, fortărețe zburătoare și cu flota cea mai intensă ofensivă ce

s-a putut vreodată imagina. Generalul Douglas MacArthur e desemnat să semneze armistițiul și să preia apoi comanda trupelor de ocupație.

Spania a protestat la Londra și la Washington împotriva conferinței în patru de la Paris cu privire la statutul Tangerului.

Mitropolitul Damaschinos e acum acuzat de comuniști, al căror ecou s-a făcut și Radio București, că e reacționar, pro-fascist etc., etc. Cântec vechi!

Tito respinge atitudinea Regelui, revendică din nou Triest și ia poziție ca adversar al Angliei.

14.8.45. Se așteaptă cu înfrigurare nota de răspuns a Japoniei; azi la amiază s-a zvonit că ar fi și sosit la Berna. Cu toate operațiunile succesive de cifrări și recifrări americane, elvețiene, japoneze și vice-versa, era natural să fi întârziat atâtea zile.

Se aude că între timp operațiunile militare au încetat în China unde japonezii capitulează, că în insula Bougainville s-au și predat americanilor, dar că în Birmania continuă să reziste.

Pe de altă parte, la Tokio a început epidemia de *harakiri* printre japonezii de seamă, care nu pot supraviețui rușinii dezastrului și se pare că Piața Palatului Imperial e plină de demnitari ce stau prăbușiți cu fruntea în pământ, cerând parcă iertare Împăratului, de a nu fi putut duce războiul la bun sfârșit. Până mâine dimineață vom avea totuși rezultatul definitiv.

Eisenhower e în vizită la Moscova; iar Lordul Mountbatten s-a reîntors la comandamentul său din Asia.

La Nürnberg unde va începe procesul criminalilor de război, au fost aduși în închisoarea locală printre alții: Goering, Papen, Ribbentrop, Keitel, Rosenberg, Seiss-Inquart etc. (vreo 10-12 cu totul).

Dinu Brătianu spune că în curând trebuie să sosească de la Londra generalul Berry împreună cu un laburist de frunte, care vine cu instrucțiuni din partea guvernului englez și va da indicații social-democraților lui Titel Petrescu asupra atitudinii ce va avea de luat.

Un martor ocular al incidentelor de la Cluj (Frenghian) afirmă că manifestații unguri cu drapele roșii au fost provocatorii, atacând cu focuri de armă pe românii care cu tricolorul în mână, aclamau armata ce sosea și pe Rege, ceea ce a silit pe comandantul trupelor să intervină spre a restabili ordinea. El explică astfel victimele printre unguri și printre soldați, precum și măsurile drastice ale guvernului în contra generalilor noștri și împotriva lui Hațieganu, dovedind astfel atitudinea dușmănoasă față de sentimentele noastre naționale și tendințele sale filo-maghiare trădătoare, determinând în acest chip o îndârjire a reacției românești.

Regele Gustav a alunecat în baie, lovindu-se la piept; el a suportat totuși cu bine accidentul.

Semne prevestitoare că rușii fac tot posibilul să grăbească operațiunile de alegeri în țară, ceea ce ar fi poate o dovadă că se tem de o prea mare întârziere...

15.8.45. Răspunsul de capitulare al Japoniei a fost transmis aseară târziu la Washington și la miezul nopții a fost dat publicității prin radio.

Azi și mâine, mari serbări de bucurie în Anglia; luptele au încetat pe toate fronturile. Ministrul japonez de Război s-a sinucis.

Rusia și China au semnat un tratat de alianță și amicitie.

Mareșalul Pétain a fost condamnat la moarte, dar președintele Tribunalului a propus ca având în vedere vârsta înaintată, pedeapsa să nu fie executată. Bunurile i-au fost confiscate și a fost „*frappé d'indignité nationale*.”¹⁵

Nu știu, zău, de ce parte ar trebui căutat și găsit acest calificativ.

16.8.45. Mesajul de ieri al Tronului la deschiderea Parlamentului englez a început prin a înălța mulțumiri Celui prea Înalt, după care a expus programul guvernului: aprobarea Chartei Națiunilor Unite (ratificată între timp de China și Turcia), naționalizarea Băncii Angliei și a minelor de cărbuni în cadrul planului de coordonare a industriei combustibililor și a energiei, campania de construcții, transformarea industriei de război în industrie de pace (spre a evita pe cât posibil șomajul, care în Statele Unite riscă să atingă 10 milioane de persoane), exproprierea terenurilor în folos public, abrogarea legii conflictelor de muncă (adică legalizarea grevelor generale), asigurările sociale etc.

Pentru prima dată în istoria trimilenară a Japoniei, Împăratul a vorbit poporului său (la radio) spre a anunța capitularea „*ca o strădanie pentru prosperitatea și securitatea supușilor noștri, conform obligației solemne impusă de strămoșii noștri, pe care ținem s-o respectăm*”.

Un nou guvern a fost format de socrul fetei Mikadoului și generalul MacArthur speră că în câteva zile totul va fi perfectat. Deocamdată operațiuni militare continuă încă în Birmania și Manciuria și avioane japoneze au atacat ieri flota aliată. Tokio anunță că ordinul general de încetare a focului nu poate parveni pretutindeni fără oarecari întârzieri.

Truman a anunțat de la Casa Albă că acum după terminarea războiului, misiunea ce stă în fața democrației este instalarea pe tot cuprinsul lumii a unor guverne libere pentru asigurarea păcii.

Din toate părțile la noi, se zvonește că vor sosi unități americane aeropurtate cu prilejul serbărilor de la 23 august, care să asigure apoi și controlul necesar pentru alegerile parlamentare și comunale. Rușii vor cu tot diandinsul să le grăbească, însă criza de guvern s-ar părea că este virtual deschisă și se vorbește de o formulă Barbu Știrbei sau de un guvern de funcționari.

¹⁵ „decăzut din demnitatea de francez”.

Maniu este informat că de curând Carol a debarcat în Portugalia, unde încearcă prin Pangal să organizeze o nouă lovitură dimpreună cu Tilea și Franasovici, bineînțeles cu gruparea Tătărescu de aici.

Azi, în Camera Comunelor, Churchill a denunțat granița de vest a Poloniei, ca izvor de serioase greutăți și de viitoare conflicte în Europa, precum și politica preconizată de Lasky în Grecia. El a explicat guvernului că nu augurează nimic bun cu privire la viitorul Europei deoarece guvernării polonezi au comis greșeala de a lua o treime din teritoriul cultivabil al Germaniei.

Totuși, rușii și polonii au încheiat acordul cu privire la fixarea granițelor și la determinarea procentului din despăgubirile acordate Sovietelor, ce vor reveni Poloniei.

17.8.45. Pentru prima oară în istoria Japoniei, un membru al familiei imperiale devine șef al guvernului și rude ale Împăratului au plecat să ducă comandanților diverselor fronturi rescriptul imperial al capitulării. Acest lucru va cere o întârziere de 10-12 zile, deci convenția militară n-ar putea fi semnată până atunci.

MacArthur a consimțit, însă rușii - ca să nu-și piardă nărvul - sunt tot cei intransigenți. *Izvestia* pretinde că alcătuirea unui nou guvern înainte de îndeplinirea formelor de capitulare va produce complicații și denotă un gând ascuns din partea japonezilor, iar comandantul sovietic din Manciuria cere capitularea până la 20 august la amiază, în timp ce japonezii se plâng americanilor că rușii tot continuă să atace, cu toate că ei au oprit acțiunea.

Primul ministru chinez Song a plecat la Washington ca să explice acordul sino-sovietic.

18.8.45. De Gaulle a comutat pedeapsa mareșalului Pétain la detenție pe viață într-o fortăreață din insula Yeu. Miercurea viitoare Generalul va fi oaspetele președintelui Truman pentru trei zile, după care va vizita New-York și Canada.

Franța a ratificat Charta Națiunilor Unite.

Regele Leopold se stabilește în Elveția.

Se aude că în Bulgaria ar fi demisionat guvernul la cererea anglo-americanilor.

Speranță și pentru noi?

Aflu că reprezentantul american a fost aseară la ministerul de Externe să comunice că guvernul său nu recunoaște guvernul Groza și că România nu va putea încheia pacea cu aliații cât timp nu-și va fi constituit un guvern de largă colaborare democratică. Zăpăceală generală, fiecare sperând să mai fie personaj providențial care să cârpească un guvern agreeat; între alții - Guță care simte nisipul pe care și-a clădit platforma năruindu-i-se sub picioare.

Aliații au declarat că nu vor asista la serbările de la 23 august. Evident că rușii vor face tot posibilul să mai pescuiască în apă tulbure și n-ar fi de mirare să ne trezim într-o bună zi cu mișcări de stradă și incidente.

Astă noapte pleacă spre Okinawa avionul cu plenipotențiarii japonezi care vor fi escortați până la Manilla de avioane aliate.

În China trupele japoneze se vor preda mâine la Canton. Pe frontul sudic ele continuă a se preda în masă. Ordinul guvernului nipon este ca toți să execute condițiile impuse la Potsdam.

Martinez Barrio a fost proclamat la Mexico City președinte al Republicii spaniole de către un grup de parlamentari exilați, pentru care se acordase în acest scop dreptul de extraterritorialitate al localului primăriei, unde a avut loc alegerea.

19.8.45. Îndată după comunicarea făcută Regelui de către consilierul Legației britanice Roy Melbourne (făcută concomitent și lui Maniu, Brătianu și Titel Petrescu), Suveranul i-a chemat împreună în audiență pe primii doi, spre a le spune că acum va putea aviza.

Rădescu, care a avut în prealabil o lungă convorbire cu Schuyller, este convins că lucrurile se vor precipita, căci americanii nu se vor opri la jumătatea drumului. De altfel, reprezentantul Statelor Unite i-a declarat formal că dacă ar fi avut dovada că poporul român are tendințe comuniste, chiar ei ar fi susținut un guvern de stânga, dar că față de rezistența de care dă dovadă și de reacția puternică în mase, guvernul american nu va permite niciodată menținerea unui asemenea guvern.

De asemenea, toate aranjamentele economice, care în prezent ne dau legați de mâini și de picioare în brațele rușilor, vor fi revizuite de Statele Unite.

Rădescu crede că cel mai indicat ar fi un guvern pentru alegeri prezidat de Barbu Știrbei, împotriva căruia Sovietele n-au niciun motiv să pronunțe exclusivă, și că acesta a fost și sfatul pe care i l-a dat lui Schuyller.

Mihai Popovici nu se arată la fel de optimist cu privire la o rapidă îndepărtare a lui Groza. Acesta a declarat vineri lui Solomon (care se dusese să obțină liberarea lui Hațieganu) că puțin îi pasă de demersul american, căci Statele Unite și Anglia sunt departe și că el se bazează exclusiv pe prietenia Sovietelor și pe bunele relații cu ungurii, bulgarii și jugoslavii, așa că se va mulțumi cu pacea făcută cu Moscova, chiar dacă ceilalți aliați refuză s-o încheie.

Semn vădit de totală ignoranță și de paralizie generală...

Popovici se mai arată preocupat și de exemplul celor petrecute în Bulgaria, unde Gheorghiev a declarat că după ce și-a reconstituit guvenul în urma demisiei agrarienilor, nu se va lăsa intimidat de declarația americană, ci va proceda la alegeri generale cu tot protestul aliaților. Este evident că un asemenea limbaj n-a fost posibil decât cu sovieticii în spate, așadar și la noi lucrurile s-ar putea produce la fel.

Diferența, - i-am răspuns eu, - este că noi avem factorul constituțional al Suveranului, care în Bulgaria și în Jugoslavia a fost suprimat, iar Tito terorizează populația, arestând și asasinând chiar pe cei ce intră în contact cu aliații.

La acestea Popovici adaugă apoi că un avantaj pentru noi sunt și cei 130.000 ostași întorși de pe front, bine înarmați și adversari hotărâți ai mișcărilor comuniste, dar cu care guvernul va putea paraliza teroarea și acțiunile de stradă ale extremiștilor.

Mai sunt alte două semne că guvernul este neliniștit:

1. Greva de la căile ferate în contra măsurilor guvernului și huiduirea lui Gheorghiu Dej, căruia lucrătorii i-au zis: „noi te-am adus, tot noi te vom da afară”.

2. Conferința lui Agiu la ministerul Domeniilor unde a declarat agronomilor și agenților de ocoale: „am pus genunchiul pe grumazul moșierilor, acum trebuie să facem toate eforturile ca să-i desființăm complet, fiindcă, dacă acum ar mai reuși să ridice capul, vom fi pierduți, căci reacția lor va fi fără cruțare”. [...]

Popovici socotește că orice guvern de colaborare democratică ar fi sortit anarhiei; de aceea el crede că după alegeri, dacă un partid (liberalo-țărănist) va obține majoritatea, să se alcătuiască un guvern unitar, singur în stare să ducă o politică constructivă.

Azi dimineață au sosit la Manilla delegații japonezi pentru semnarea preliminariilor capitulării, care va primi forma definitivă la Tokio.

Cu privire la revenirea acasă a populațiilor mutate fără voia lor în decursul războiului, 28 state din UNRRA¹⁶ au votat reîntoarcerea fără formalități speciale, contra patru state ce s-au opus și anume: Rusia, Cehoslovacia, Jugoslavia și Polonia.

Neîncetat deci semne de neînțelegeri între aliați.

Mai important pare jocul american din China unde Truman - după ce a băgat pe ruși în război - a dezvăluit acordul de la Cairo și a creat astfel un măr al discordiei sino-rus, complicat cu problema guvernului comunist chinez și exclusivitatea manifestată de Moscova în ce privește Manciuria și Coreea.

O altă bombă e declarația generalului Arnold, șeful forțelor aeriene americane făcută presei, despre rolul esențial pentru Statele Unite de a menține dominația aeriană asupra Pacificului și a Asiei întregi de pe bazele de la San Francisco, Honolulu, Midway, Wake, Tokio și Aleutine. Cât despre dominarea asupra Atlanticului, el adaugă: „vă veți putea singuri ușor imagina care va fi viitorul”.

Rădescu mi-a spus despre Vasiliu-Rășcanu, pe care Ana Pauker i-l propusese ca membru în guvern, că i-a răspuns că va trebui să meargă mai întâi la Curtea marțială pentru jafurile sale cu mărcile în Transnistria și mi-a afirmat că posedă dosarul anchetelor despre malversațiunile acestuia.

Cât despre Groza, acesta a avut cutezanța să afirme că, în februarie, Rădescu adusese la București 50.000 trupe ca să înece în sânge mișcarea poporului, când știa

---

¹⁶ United Nations Relief and Rehabilitation Administration (Organizația Națiunilor Unite pentru Asistență și Refacere)

perfect că la acea dată țara întregă nu mai avea decât trei divizii de câte 3000 oameni înarmați, adică cu totul 9000 soldați.

20.8.45. Aud că Regele caută de două zile pe Groza și că acesta nu poate fi găsit. Probabil așteaptă instrucții de la Moscova ca să știe dacă va putea rezista și să-și permită și el jocul pe care-l încearcă Gheorghiev în Bulgaria. Mi se spune că Știrbei refuză a prezida un guvern de alegeri, așa că acum ar fi posibilități pentru un guvern Negel sau Titel Petrescu.

La Belgrad, vicepreședintele Consiliului a demisionat fiindcă nu poate subscrie deciziilor barbare ale lui Tito de a ridica naționalitatea jugoslavă tuturor acelor ce nu se pot bucura de simpatia conducătorilor extremiști de azi.

Întâlnirea de la Manilla s-a încheiat; delegații japonezi au luat act de formula de capitulare impusă de aliați, care va fi semnată solemn peste câteva zile la Tokio.

Primirea lor a fost cu totul glacială: la salutul lor la sosire, s-a răspuns printr-un semn din cap, iar japonezii au rămas cu mâna întinsă. În sală au fost invitați să intre fără săbii și cu capul descoperit. Primirea a fost făcută de șeful de Stat Major al lui MacArthur, care n-a binevoit să-i vadă.

Azi începe la Oslo procesul lui Quisling.

Mișu Antoniadu mi-a afirmat că Groza a declarat joia trecută la masa oferită rușilor pentru încheierea acordului financiar, de față cu 60 persoane, că guvernul român nu se va lăsa intimidat de aprecierile anglo-americanilor, de vreme ce Sovietele îl agreează și l-au recunoscut și că România trăiește în raporturi de perfectă amicitie cu vecinii săi.

Pe de altă parte, Tătărescu s-a întâlnit cu Le Rougetel ca să-i prezinte un guvern de uniune democratică format de dânsul, cu concursul marei majorități a liberalilor, cu o bună parte din național-țărăniști, cu comuniștii și social-democrații. Englezul l-a ascultat fără a-i răspunde nimic.

Tot el a propus lui Maniu colaborarea, dar acesta i-a transmis răspunsul că țărăniștii nu se vor despărți în niciun caz de Brătianu. Această exclusivă indirectă este cu atât mai categorică, cu cât Guță și-a pierdut complet sărita, delegând pe un transfug liberal, Dumitriu, custode al tuturor bunurilor Partidului Liberal, pe ale căror gazete *Viitorul* și *L'indépendance roumaine* a și pus stăpânire. Tătărescu l-a trimis pe Dumitriu să ridice de la Banca Românească tot activul partidului. Banca l-a trimis la plimbare. În urma acestui act de gangster, Dinu Brătianu l-a dat în judecată pe Dumitriu.

O notă hazlie a raporturilor dintre aliați de la noi: Schuyller i-a arătat lui Susaikov o listă de 16 gazetari americani care urmează a sosi în România. Acesta s-a apucat să șteargă cu creionul mai multe nume, lăsând numai patru, zicând că vor fi de ajuns. Americanul l-a oprit declarându-i: „Poate nu m-am explicat destul de lămurit; n-am venit să vă cer îngăduința, ci doar să vă informez că toți acești 16 gazetari vor sosi în România, așa că e absolut inutil să vă osteniți a alege dintre ei, fiindcă vor veni cu toții. Am vrut doar s-o știți.”

Dar lucrul cel mai minunat al raporturilor sovieto-anglo-americane este discursul de astăzi al lui Bevin în Camera Comunelor.

După ce a arătat că situația creată de ocupația germană în multe state europene a creat pretutindeni o mișcare de rezistență, acum după victorie, mentalitatea a rămas în multe părți falsificată, mai ales că deseori un regim totalitar a fost înlocuit print-un altul. Ministrul de Externe britanic adaugă: „noi nu înțelegem a lăsa să se instaleze asemenea sisteme în unele țări unde opoziția este acuzată de «fascism» sau «nazism» pentru simplul motiv că asemenea guverne nerepresentative unei adevărate colaborări democratice, au alterat cu totul adevăratul sens al noțiunii «democrație», așa cum o înțelegem noi”.

Cu privire la Grecia, spune că Anglia nu admite ca mișcări de răsturnare a guvernului stabilit prin acțiunea aliaților să aibă loc săptămânal. Guvernul actual va prezida deci alegerile generale ce vor avea loc sub control englez, american și francez și regretă că rușii refuză să participe.

În România, Bulgaria și Ungaria, Anglia nu poate recunoaște guvernele actuale, deoarece ele nu reprezintă toată opinia democratică de acolo, ci dimpotrivă, continuă sistemul dictatorial de care abia au putut scăpa popoarele lor. (Așadar, asentimentul englez la demersul american a fost și mai puternic decât speram.)

Cu privire la granița de vest a Poloniei, este de acord cu Churchill că exagerările polonezilor pot fi cauza unui măr de discordie pentru viitor, însă ele vor fi analizate la conferința păcii.

Relativ la Spania, declară că nu va susține nicio acțiune din afară, care să dea prilejul unui nou război civil.

S-a arătat înțelegător față de Pétain, zicând că Franța nu trebuie să uite pe învingătorul de la Verdun.

În general, a fost discursul chibzuit al unui serios om de stat care dovedește, încă odată, că marii oameni de stat nu improvizează, ci se formează la minunata școală a tradiției ce stă la baza politicii tuturor statelor mari.

21.8.45. Zvonurile de azi dimineață pretind că după punerea la punct atât de hotărâtă a lui Bevin, situația politică din sud-estul Europei se va prezenta în zilele următoare ca un soi de „*Kraftprobe*” între ruși și anglo-americani.

La noi, se pare că Groza refuză să-și prezinte demisia, așa că din punct de vedere strict constituțional, Regele nu-l poate da afară, mai ales cu sovieticii ocupându-ne țara și doar așteptând să izbucnească tulburări, ci îi vor rămâne ca soluții posibile:

- sau plecarea lui Titel Petrescu din guvern care ar descompleta echipa, ceea ce e foarte probabil, dată fiind înțelegerea prealabilă între el și grupările Maniu și Brătianu;
- sau apelul la cei trei aliați care vor avea să se pună de acord și să decidă asupra guvernului cu care ar fi dispuși să trateze și să încheie pacea.

Așadar, în cel mai rău caz, ar rămâne ca problema României să fie rezolvată de Consiliul miniștrilor de Externe ce se vor reuni la Londra la 1 septembrie.

Nu cred, după ce Washington și Londra au luat poziție, să le mai poată fi cu putință a da îndărăt pe cheștiunea românească.

De altfel, s-ar putea ca și problema graniței vestice a Poloniei să fie doar un șiretlic machiavelic al aliaților care n-au putut protesta pe față împotriva noului guvern de la Varșovia care le stă în gât și pe care ar fi foarte bucuroși să-l vadă căzut datorită acestei cheștiuni.

Eden a felicitat pe Bevin pentru discursul său, asigurându-l de completa aprobare a conservatorilor.

În ce privește politica statelor foste satelite, guvernul american a anunțat că va relua raporturile diplomatice cu Finlanda, care a dovedit prin alegeri că ele reprezintă cu adevărat opinia democratică a electoratului. Se subliniază deci cum înțeleg anglo-americanii să trateze un guvern ca al nostru sau ca cel bulgăresc.

Generalul MacArthur anunță că duminică vor sosi la Tokio primele trupe aeropurtate de ocupație și că în 10 zile actul de capitulare al Japoniei va fi semnat.

Rușii au ocupat insula Sahalin, Manciuria și au pătruns în Port-Arthur.

22.8.45. Guvernul bulgar a dat un comunicat extrem de dârz, drept răspuns demersului american, însă azi radio Londra anunță că o nouă notă a fost adresată Sofiei, insistând că în niciun caz alegerile ce vor avea loc la 26 august nu vor fi luate în considerație, fiindcă nu vor exprima un vot democratic.

Situația pare destul de încordată la noi, acum în ajun de 23 august: Regele i-a cerut lui Groza să-și prezinte demisia și acesta a refuzat, așa că, în stadiul actual, problema României a trecut de pe plan intern pe cel internațional.

Suveranul fiind în imposibilitate să ia măsuri de coerciție, din cauza ocupației de facto a rușilor, nu mai rămâne decât ca cei trei aliați să ia la Consiliul de la Londra decizia definitivă față de noi.

Pe de altă parte, aud că politicienii noștri discută acum „a *perle de vue*”¹⁷ dozajul care va intra în compunerea viitorului guvern din partea fiecărui partid, cu scopul să obțină și la alegeri o majoritate avantajoasă. Ceea ce înseamnă că actuala compoziție să se perpetueze încă, sub o altă ipostază.

Mareșalul Alexander a avut convorbiri la Atena cu regentul Damaschinos și cu primul ministru grec, amiralul Vulgaris.

Guvernul american a hotărât încheierea operațiunilor de împrumut-închiriere, care se cifrează până acum la 40 miliarde dolari, rămânând ca diverse state interesate să discute separat eventuala cumpărare a materialului procurat.

¹⁷ „aiurea”

De Gaulle a sosit la New-York.

Generalul MacArthur va sosi marți la Tokio și e vorba ca ocuparea Japoniei să ia caracterul unei adevărate invazii, cu tot materialul de război și cu toate precauțiile necesare spre a preîntâmpina orice surpriză din partea japonezilor.

Semnarea actului de capitulare va avea loc vineri la bordul vasului american „Missouri” (statul de origine al lui Truman) în rada portului Tokio, în prezența delegaților englez, sovietic, chinez, australian, canadian, neo-zeelandez, olandez și francez.

Alegeri generale și provinciale vor avea loc în India.

23.8.45. Aniversarea actului prin care Regele s-a dezbărat de cătușele hitlerismului este azi prilej de manifestare comunistă și anti-țărănistă și anti-liberală, iar nicidecum de bucurie pentru întoarcerea în capitală a trupelor de pe front.

Cu greu a putut obține Mihai ca formațiunile patriotice să nu defileze în fața Suveranului laolaltă cu bravii ostași. Ele vor fi însă înșirate de-a lungul parcursului, purtând pancarte cu elogierea Armatei Roșii, dar și cu unele pe care scrie „jos Maniu”, „jos Brătianu”. Consecvent cu el însuși, Regele nu ia parte la ceremonie, unde misiunile aliate sunt reprezentate prin Tolbuhin, Susaikov, Pavlov, iar Corpul diplomatic, prin ministrul bulgar și scârba de Paul Boncour.

Este cea mai cumplită palmă pe care ar primi-o în obraz guvernul Groza, dacă ar mai avea așa ceva.

În pruritul său verbal, regimul Antonescu căutase să introducă în vocabular expresii bombastice ca: „treptelnic, jertfelnic, răscruce epocală” etc. Astăzi în schimb, lifte cu accent de ghetto moscovit, ne varsă monstruoziități înveninate și abjecte caricaturi ale bieteii noastre limbi: „reațiunea moșierească, hidra fascistă, masele cultivărești, constructivitatea organizatorică” etc.

Punându-se problema aprovizionării Italiei și Austriei în ultima ședință UNRRA, delegatul jugoslav a protestat împotriva ajutorării poporului italian, care până mai deunăzi luptase împotriva Națiunilor Unite. Observația a raliat multe voci în sprijinul tezei sale.

Până la urmă, la noi azi au defilat și comuniștii lui Bodnăraș, precum și bande cu pancarte agresive. Acum războiul e deschis între Suveran și guvern. Cel puțin de azi înainte, se joacă cu cărțile pe față.

După ce a fost vorba de demisia lui Halifax și de înlocuirea sa cu Sir John Anderson, se aude acum că tot el se va reîntoarce la post la Washington.

24.8.45. După Rusia, China etc. și Marea Britanie a ratificat Charta Națiunilor Unite. Moscova sărbătorește ocuparea Mancuriei și a insulei Sahalin.

Correspondentul *Reuter* din Berlin deplânge soarta celor 8 milioane de germani obligați să emigreze din teritoriile cedate Cehoslovaciei, Poloniei, Rusiei...

Ministrul de Externe bulgar comunică oficial că a primit două note, americană și engleză, dar că greșit au fost înmânate guvernului bulgar, în loc de a fi trimise la Moscova, pentru a parveni apoi la Sofia prin canalul comisiei aliate de control.

Această paradă a Bulgariei are tâlc și pentru noi.

În privința României, radio „sovietic” de aici, a rezumat un articol din *Izvestia*, care cu prilejul zilei de ieri, atacă din nou forțele reacționare ce încearcă să uneltească în contra guvernului Groza „de largă concentrare democratică”.

În schimb, Radio Londra afirmă că refuzul cu totul anti-constituțional al lui Groza de a se supune dorinței Suveranului care i-a cerut demisia, este proba evidentă, îndată după expunerea lui Bevin, că acest guvern nu e nici reprezentativ, nici democratic.

Vom vedea acum ce va mai încerca Groza în conflictul cu Regele, care nu-i va mai semna niciun decret.

Mihai Popovici mi-a spus că trupele noastre de pe front (cele adevărate, nu canalele diviziilor sovietizate) erau indignate, că nu vroiau în ruptul capului să defileze în absența Regelui și că erau gata chiar să aresteze guvernul. Mihai, foarte cuminte (ascultând de data asta de sfaturile primite) s-a opus unor asemenea expediente, ce ar fi putut da rușilor ocazia visată de a interveni. Dimpotrivă, am aflat că văzând goală estrada regală (unde apoi s-a îngrămădit lumea) Tolbuhin s-a arătat foarte otrăvit de cele întâmplate.

Ca abilitate față de anglo-americani și cu scopul de a preveni intervențiile acestora în Bulgaria și în România, rușii au declarat că nu înțeleg să trimită observatori pentru alegerile din Grecia, deoarece nu vor să se amestece întru nimic în afacerile interne ale unui alt stat. Manevră ce sper să nu reușească!

Grație acordului încheiat cu Song și a pactului de familie a acestuia cu Tchang Kai-check, e posibil ca în China să se facă pace cu comuniștii. Aceștia împing acum spre Shanghai, cu învoirea, pare-se, a Guomindangului. S-ar putea deci ca rezultatul final să se dovedească a fi în favoarea rușilor.

Ministrul plenipotențiar sovietic a sosit la București, primit fiind la aeroport de Tătărescu însoțit de secretarul general al ministerului, pe când la plecarea lui René de Weck care a stat la noi 12 ani, nu s-a dus nici măcar șeful protocolului să-și ia ziua bună.

Zilele acestea pleacă la Moscova Iorgu Iordan, spre a pregăti vizita lui Groza și a lui Tătărescu. (Bineînțeles, zvonul era anterior zilei de 23 august!).

Vom vedea ce va spune Guță astă seară la radio pentru străinătate.

25.8.45. Se îngroașă gluma cu guvernul Groza.

Pe de o parte expunerea lui Tătărescu, care se arată dârz față de anglo-americani și termină declarând: „guvernul nostru va continua să-și realizeze programul de refacere, de democratizare și de consolidare, fără nicio abatere, ascultând numai de interesele și poruncile țării.”

Pe de altă parte Vasiliu-Rășcanu a cerut ofițerilor să aleagă între a servi pe Rege și a servi poporul, adăugând că cei care nu se vor învoi cu spiritul nou, vor pieri fără urmă (ca în paradisul sovietic), iar Susaikov care în dimineața de 23 august, ieșind de la Suveran după ce încercase un demers suprem pe lângă Rege ca să-l convingă să asiste la defilare, s-a adresat aghiotanților și persoanelor din antecameră cu amenințarea violentă: „voi sunteți de vină și cu toții veți dispărea!”.

În fine, ieri după ceremonia prezentării scrisorilor de către noul ministru sovietic (care a ținut să fie primit imediat în prezența Ministrului Afacerilor Străine, ceea ce a silit pe Vodă să cheme pe Guță ca „girant” al ministerului), o bandă de comuniști s-a pomit să lovească pe manifestanții din fața Palatului fiindcă strigau „Trăiască Regele” și au ucis un ofițer, au rănit mai multe persoane, încărcându-i pe toți în camioane ca să nu se mai poată constata crima și excesele comise. Sunt totuși și unele semne că rușii nu se simt atât de siguri pe situație.

După ce Moscova a declarat cu privire la Grecia că nu aprobă controlul străin asupra alegerilor, află acum că guvernul din Sofia anunță că alegerile de mâine au fost amânate la cererea comisiei aliate de control, ceea ce înseamnă că presiunea anglo-americană și-a produs efectul la Kremlin.

E deci probabil că se depun mari insistențe pe lângă Stalin în privința noastră și s-ar putea ca până la sfârșit să triumfe rezistența Regelui, căci nu este admisibil ca aliații să abandoneze pe Mihai după ce acesta își expune pentru a doua oară viața și Tronul.

Dacă însă scopul rușilor este să ne distrugă Dinastia, incontestabil că cel mai bun mijloc ar fi să alunge pe Mihai și să-l înlocuiască prin Carol care atâta așteaptă și care ar fi dispus să se ofere chiar și „Comisar al poporului” la fel cu Guță, care ca și stăpânul său de altădată, încearcă acum să-l readucă în scaun, fiind gata la toate lașitățile și înjosirile, numai să reușească a-și umple buzunarele.

Cu privire la același individ, aud că Pătrășcanu când se vorbea la început de colaborarea cu Tătărescu, mărturisea cu un aer de repulsie: „Nu-l pot vedea pe omul acesta; prezența sa îmi dă senzația că ating corpul rece și vâscos al unui șarpe. Este tipul cel mai abject și mai respingător pe care l-am întâlnit vreodată.”

Moscova anunță că ridică Legația din București la rang de Ambasadă și roagă guvernul român să procedeze și el la fel.

La banchetul de alaltăieri de la Cercul Militar, Guță a vorbit de prezența sufletească a Regelui în mijlocul lor, ca și cum ar fi fost vorba de ectoplasmă sau de Duhul Sfânt, pe când Pătrășcanu a regretat absența autorilor actului de la 23 august, iar rusul Pavlov voind să împace parcă și capra și varza, a spus că „ar fi fost foarte bine pentru România dacă unii dintre cei absenți ar fi cât mai repede prezenți, iar unii dintre cei de față n-ar deveni absenți”...

Buzel pe care l-am văzut adineaori, se arată foarte optimist, socotind că aliații vor reuși a impune punctul lor de vedere rușilor, fie chiar sub forma unui oarecare compromis și-mi mărturisea că se teme de o reacție a lor împotriva Regelui. De vreme ce nu au făcut-o în primul moment, nu vor îndrăzni s-o facă mai târziu.

Vor ajunge probabil la un soi de retragere strategică, ca în chestiunea alegerilor bulgare, când președintele sovietic al Comisiei aliate de control răspunde unei scrisori a guvernului din Sofia, că acceptă și recomandă amânarea alegerilor dorită de guvernul bulgar. În speță, această retragere este o adevărată înfrângere.

Hotărârea lui Truman de a întrerupe brusc aranjamentele de împrumut-închiriere a provocat o adevărată revoluție în situația financiară a Angliei și se prevede un viitor întunecat în situația economică a poporului englez, dacă ajutorul acordat până acum nu va fi continuat. Halifax pleacă în curând la Washington și e vorba ca Statele Unite să propună transformarea acordurilor existente în împrumuturi pe termen lung cu dobânzi foarte reduse. Nu cred că actuala prietenie anglo-americană, nu va găsi un modus vivendi acceptabil reciproc.

Data începerii debarcărilor aliate în Japonia s-a amânat cu 48 ore, din cauza unui teribil taifun; deci și solemnitatea semnării capitulării va avea loc duminică 2 septembrie.

Regentul Damaschino ia contact cu toți șefii de partide politice din Grecia, înaintea plecării sale la Londra.

26.8.45. S-a dat publicității textul acordului sovieto-chinez de la Moscova:

1. La trei luni după capitularea Japoniei, rușii se vor retrage din Manciuria ocupată.
2. Port-Arthur va deveni bază comună ambelor state timp de 30 ani, după care va reveni Chinei.
3. Portul Dairen va deveni port-franc.
4. Căile ferate din Manciuria orientală și nordică vor fi administrate de o companie mixtă timp de 30 ani, după care vor reveni Chinei fără a plăti despăgubiri.
5. Mongolia exterioară va deveni independentă, dacă un plebiscit se va pronunța în acest sens.
6. URSS nu se va amesteca în afacerile interne ale Chinei și va sprijini în chip exclusiv guvernul Tchang Kai-check.

Acordul are o durată de 30 ani.

Coreea va fi ocupată de americani.

Aud că la noi, criza se va rezolva în curând și că n-ar fi exclusă o formulă Lupu, acceptată și de Moscova, cu debarcarea lui Groza, al cărui partid Frontul Plugarilor a pierdut mult teren și al lui Tătărescu devenit odios tuturor.

S-ar desena pentru mai târziu o apropiere a stângii țărăniste de comuniști și de social-democrați pentru care s-ar întrevede o conducere Pătrășcanu, care are totuși o mentalitate burgheză. Dreapta s-ar forma din bătrânii liberali care ar găsi o formulă de

înțelegere cu grupul Tătărescu și din naționali ardeleni, dar fără a se putea întrevede cine va deveni șef.

27.8.45. Azi se vorbește iar de guvern Barbu Știrbei sau general Niculescu pentru alegeri, cu funcționari și persoane neutre. Tot mai insistent e vorba și de demisia în curând a guvernului, fie din cauza comuniștilor ca Teohari Georgescu, fie din cauza rupturii între miniștrii social-democrați din guvern și partidul lor care nu le-a putut impune să plece, fie în fine, din cauză că partizanii lui Tătărescu încep să-și cam părăsească șeful.

Am auzit că Groza a trimis vorbă lui Maniu că-l roagă a interveni ca să-l împace cu Vodă și că, în schimb, dânsul se angajează să înceteze campania ostilă a comuniștilor împotriva țărăniștilor și mai ales a lui. Trist și ridicol!

Guvernul italian intervine la Moscova, cerând bunele sale oficii pentru aplanarea conflictului cu jugoslavii. În schimb la Belgrad, moțiune ca guvernul să reclame cu tărie toate teritoriile în litigiu.

Încântat de hotărârea guvernului de la Sofia, guvernul american a scris lui Gheorghiev pentru a-l felicita și a-l anunța că acceptă pe reprezentantul bulgar propus pentru Washington. Mă tem că satisfacția Statelor Unite s-a manifestat cam repede.

29.8.45. Londra a anunțat ieri că guvernul englez acceptă invitația celui american, care s-a adresat de asemenea și celui sovietic, pentru a lua în deliberare cererea regelui Mihai de a fi ajutat să constituie un guvern reprezentativ. Consfăturile vor avea loc la Londra în Consiliul miniștrilor de Externe, ce se va întruni la 10 septembrie. Schimburile de vederi au și început de pe acum între cele trei capitale.

Sunt convins că americanii nu se vor opri în drum, odată ce au luat poziție.

Deocamdată însă, deși debarcările în Japonia au început de ieri, anglo-americanii se tem încă de vreo surpriză din partea niponilor, declarând de altfel deschis că ocuparea teritoriului va avea caracterul unei invazii.

Rușii continuă instigările tot mai violente prin cozile de topor de la noi, care acum au descoperit că organizația tineretului liberal și național-țărănist ar fi pus la cale suprimarea tuturor miniștrilor din guvern și a conducătorilor FND, având pe generalul Rădescu, ca șef al acțiunii!... Evident, totul e ticluit ca să dea la cap rezistenței așa zis... fasciste. De altfel îndată după 23 august, locuința lui Rădescu a fost pusă la secret și nimeni nu mai poate pătrunde la dânsul.

30.8.45. Culmea ridicolului din partea guvernului: Filderman a fost arestat sub acuzația cu totul nouă de... iudeo-fascist!!!

Demisia guvernului Groza e foarte laborioasă; deși Durma a plecat, acceptându-i-se demisia, deși plevușca grupării Tătărescu îl părăsește, deși fricțiunile dintre comuniști și plugari sunt tot mai vădite, e încă greu de prevăzut la ce formulă se va ajunge.

Burton Berry de când s-a întors, n-a văzut pe nimeni. Pare să se rezerve pentru a se pronunța în ultima clipă, iar Susaikov a plecat la Moscova, chemat urgent să raporteze.

Se pare că Ana Pauker a pronunțat exclusivă împotriva lui Titel Petrescu ca președinte de Consiliu, așa că atâta vreme cât rușii sunt în țară, iar americanii, din pricina Japoniei, nu îndrăznesc să le vorbească mai ferm, e greu de crezut cum un nou guvern nu ar fi un „*pastiche*”¹⁸ al celui de azi și cum pe sub mână nu s-ar sabota, chiar prin mijloace teroriste, discreditarea și sabotarea oricărei încercări de reorganizare și de normalizare a vieții noastre stat.

Statele Unite anunță că își vor reduce în viitorul an efectivele militare de la 8 la 2,5 milioane soldați.

Toată flota aliată, o „Armada” ce se desfășura pe o lungime de 600 mile, a sosit în golful Tokio, iar debarcarea a început cu toate precauțiile necesare. Se zvonise că Mikadoul și-ar fi făcut harakiri, dar se pare că ar fi un lucru imposibil, de vreme ce un zeu nu se poate sinucide...

Sub auspiciile ambasadorului Statelor Unite, au loc convorbiri între Tchang Kai-check și președintele Chinei comuniste (de circa 90 milioane locuitori), la sediul reprezentanței americane.

La Nürnberg vor începe în octombrie procesele criminalilor de război germani, judecați de Tribunalul internațional.

Londra anunță că la cererea Statelor Unite au fost amânate și alegerile din Ungaria, fixate pentru luna septembrie. Totuși guvernul maghiar anunță că ele se vor ține peste cel mult 10 săptămâni. Crede oare că până atunci va deveni un guvern agreeat de aliați?

Plecarea lui Susaikov la Moscova a avut loc după o convorbire de șase ore cu Lupu și se crede că rușii vor încerca înjgheburile în câteva zile a unui guvern, spre a se prezenta la Londra cu el gata constituit.

Am auzit, dacă o fi adevărat, că exigențele americane comunicate de Berry sunt ca miniștrii de Interne și de Război să fie neapărat oameni ai Regelui.

Pe de altă parte, mi se afirmă că rușii vor accepta îndepărtarea lui Groza, iar în privința lui Guță, vor proceda astfel încât să-l determine la propria sa plecare, fără a i-o impune.

Oricum, guvernul este acum foarte plictisit de ruptura definitivă cu Regele, căci fără semnătura Suveranului nu se poate face nici promovarea ministrului la Moscova la rangul de ambasador, nici perfectarea instrumentelor convențiilor economice cu Sovietele, nici decretul de amnistie, nici înaintările în grad din armată.

De altfel, la întrunirea de aseară la clubul liberal (aripa Tătărescu), acesta a fost acuzat de ai săi că și-a condus barca mizerabil și că mulți din colaboratori îl vor părăsi.

Azi în fine, l-am văzut în chestiunea mea personală și s-a scuzat cum a putut, promițându-mi că va „reintră în legalitate și că mă va reintegra” (ca și cum stupida sa decizie ar fi putut avea efectul să mă îndepărteze din carieră).

¹⁸ „imitație”

L-am lăsat să vorbească și i-am cerut iertare pentru timpul răpit.

31.8.45. Guvernul e quasi-demisionat; cei doi social-democrați s-au supus ordinelor partidului și au plecat, rupând totodată cartelul guvernamental, așa că formula de „largă colaborare democratică” e acum inexistentă, chiar și potrivit felului sui-generis de a privi situația de către canalile din jurul lui Groza. Apoi, dihononia domnește printre partizanii lui Guță; Butoiu, Alimănișteanu, Costel Tătăranu, Aznavorian etc., formând în gruparea sa un puternic bloc de opoziție împotriva elucubrațiilor sale.

Cine va forma guvernul? Lupu e sigur că până duminică va fi chemat la Palat.

Pe de altă parte, Maniu depune insistențe grozave pe lângă Știrbei să primească. Părerea altora, este că în tot cazul, guvernul ce se va forma acum ar fi o formulă cu totul mediocră dacă nu chiar proastă, din cauza nevoii de a încerca un compromis, pe care rușii să-l admită și pe care aliații să nu-l respingă.

1.9.45. Aseară m-a invitat Mihai Popovici spre a discuta poziția ce va lua partidul său față de problemele ce se vor pune României la conferința de pace.

Erau prezenți: Mihalache, Vișoianu, Lugoșianu, Buzel, Pogoneanu, Ionel și Ghiță Pop, Penescu, Hudiță, Cioculescu etc.

S-a pus chestiunea Transilvaniei și a ungarilor de la noi.

Între cele două poziții extreme:

a) integritate teritorială cu statut de autonomie pentru minoritatea maghiară și

b) cedarea unei porțiuni, cu transferul celei mai mari părți a populației ungurești.

Preferința s-a arătat până la sfârșit pentru a doua ipoteză, spre a scăpa definitiv de viermele ce ne roade organismul.

Bineînțeles, delegații români vor susține prima formulă, fără ipotecă minoritară, și ar accepta a doua doar silită, ținând seama că s-ar mai putea propune o seamă de soluții intermediare.

Guvernul republican spaniol a hotărât să-și transfere sediul din Mexic în Franța.

În procesul Quisling, rechizitoriul ministerului public a opinat pentru condamnarea la moarte.

Edda Ciano, expulzată din Elveția, a fost predată autorităților italiene care au internat-o.

Regentul Damaschinos pleacă la Londra neînsoțit de niciun ministru, spre a fi de față la Consiliul miniștrilor de Externe.

Toată lumea discută hotărârea lui Truman de a propune Congresului stingerea datoriilor contractate de aliații Statelor Unite prin convenția de împrumut-închiriere, precum și planul său de aprovizionare cu alimente a Europei.

2.9.45. Aseară, Maniu a prezidat întâlnirea de la Mihai Popovici, afirmând că, în principiu, partidul nu are dreptul să adopte poziția de schimb de populații cu cedare inevitabilă de teritoriu, deoarece reglementarea de azi a lumii tinde spre un caracter definitiv,

ceea ce ar însemna că ce vom pierde acum, - fără măcar a face rezerve pentru drepturile noastre de revendicat altă dată, - va fi bun pierdut pentru foarte multă vreme. Nefiind în situația de azi în fruntea unui guvern care să poată la rigoare ceda într-un punct pentru a obține avantaje în altă parte, partidul trebuie să se mențină pe poziția integrității idealurilor românești.

În ce privește populația alogenă, rezistența etnică și prolificitatea neamului ne autoriză a nu ne înspăimânta de o conviețuire cu minorități în sânul nostru, căci prin mijloace civilizate poporul nostru este în stare a le asimila cu timpul, bineînțeles nu cu metode violente, așa cum greșit socotiseră a utiliza trecutele guvernări liberale și averescană. Noile principii stabilite în prezent nu mai fac mențiuni de un regim capitular al minorităților, ci s-ar recurge de preferință la sistemul transferului de populații, care însă nouă nu ne-ar conveni, fiindcă ar implica cesiuni de teritoriu.

De aceea, ar trebui să propunem o reglementare generală pentru întregul mozaic de populații din sud-estul european, ceea ce practic ar fi realizabil, dar în acest chip să putem paraliza impunerea principiului transferului de populații.

S-au format mici grupuri, spre a studia în parte diversele aspecte ale chestiunii.

Pe tărâm politic, teama mare este duplicitatea rusească, care cu greu ar consimți să abandoneze terenul câștigat la noi și care, chiar acceptând la rigoare principiile propuse la Londra, va continua pe sub mână să producă instigații și să provoace tulburări în România.

Ticăloșia guvernului patronează astfel de manifestări subversive și antidinastice.

Aud că Ana Pauker, înapoiată de la Moscova, ar fi propus lui Titel Petrescu să devină președinte al unei viitoare Republici, fiind mai moderat dintre elementele de stânga. Acesta i-ar fi răspuns că o socotește ca pe o glumă, dar că nici în glumă nu poate asculta o astfel de propunere.

Guță și-a pregătit plecarea la Moscova, socotind că o atare vizită i-ar consolida situația. Negel spera că în 3-4 zile criza se va rezolva, însă impresia de azi este că lămurirea situației se va mai amâna și că totul „*fait long feu*”.¹⁹ Poate e mai bine așa.

Azi dimineață la bordul cuirasatului „Missouri” a avut loc ceremonia capitulării Japoniei în virtutea căreia Mikadoul se obligă a se supune ordinelor comandantului aliat, generalul MacArthur.

Președintele Truman a proclamat ziua de azi „Victoria” asupra Japoniei, considerând-o suprema ocazie pentru omenire să se salveze de primejdia prăbușirii.

Pe chestiunea convenției de împrumut-închiriere, se pare că s-a creat un conflict între Președinte și Congres, privind ștergerea datoriilor. Ca urmare, Byrnes a pus lucrurile la punct, în sensul că Statele Unite nu renunță la recuperarea datoriilor, ci doar sunt dispuse a încheia acorduri separate cu diversele națiuni, spre a fi plătite sub alte forme decât în bani.

¹⁹ „*va eșua*”

Sustin că din acest punct de vedere, scopul acțiunii este tot de a exercita presiuni asupra Sovietelor, deși *Observer* a publicat foarte semnificativ că „lumea de mâine nu trebuie să fie stăpânită nici de americani, nici de ruși, ci să prezinte rezultatul armonios al spiritului de conviețuire democratică, ca cel dintre popoarele Imperiului Britanic.”

O polemică s-a iscat între *Izvestia* și presa franceză, care denunță tendințele regimurilor totalitare din sud-estul Europei și vorbește despre comunitatea de interese a unui „bloc occidental”.

Cum această campanie s-a pornit imediat după înapoierea generalului de Gaulle, mă întreb dacă ea nu face parte din aceeași încercare de politică franceză, care se face campioana celor mici și a justiției imanente, față de voința de supremație a celor mari, reeditare a atitudinii lui Talleyrand la congresul de la Viena, și pe care Bidault a schițat-o atunci când a acceptat invitația la Consiliul miniștrilor de Externe.

Reprezentantul francez ar fi în acest caz un avocat câștigat al cauzei noastre împotriva manevrelor de cucerire disimulată a României de către Soviete.

În Polonia s-a reconstituit vechiul Partid al agrarienilor sub conducerea lui Witos, probabil cu tendința de a întări elementul de rezistență democratică în contra subjugării rusești. Și aici - o manevră anglo-americană deghezată.

3.9.45. Amicii lui Guță, printre care Benteoiu și Aznavorian care erau hotărâți să plece în urma atitudinii sale antidinastice și anti-aliți, s-au lăsat înduplecați să amâne ruptura pentru o săptămână, cu promisiunea din partea sa că va veni cu o bombă atât de formidabilă, încât situația sa va fi definitiv consolidată.

Ce să fie oare? Dat fiind că Guță pleacă mâine la Moscova împreună cu Groza și cu Gheorghiu Dej, se va întoarce oare de acolo cu Basarabia și cu Bucovina de nord pe o tavă de argint, cu promisiunea că aliații vor recunoaște un guvern Tătărescu sau cu Carol în buzunar, acceptat de sovietici ca Rege, Regent, Comisar al poporului sau președinte de Republică?...

În acest răstimp, fel de fel de zvonuri sunt iscodite pe la noi: ba că Regele abdică, ba că americanii îl părăsesc, socotind că țara noastră a devenit cu totul neinteresantă pentru comerțul lor, de când ne-am dat pe mâna rușilor prin convențiile lui Durma...

S-ar părea totuși că aliații nu ne vor lăsa în carafă, dar că, după metoda lor, tot amână soluția ca să-i prindă mai tare pe ruși în capcană.

Sunt informat că noul ambasador sovietic venise cu instrucțiuni precise de la Molotov să pretindă Regelui împăcarea cu guvernul și retragerea notei sale către aliați, dar că americanii, fiind informați de acest demers, Harrimann s-a dus imediat la Stalin și i-a cerut imperios să revină asupra unui asemenea demers, ceea ce s-a și executat, așa că rusul n-a mai cerut nimica lui Mihai.

Am aflat că Pavlov a plecat de la noi la cererea lui Tolbuhin, care-și dăduse cuvântul Regelui înainte de 23 august, că nu se vor rosti discursuri cu caracter politic la

banchet, lucru de care Pavlov n-a ținut seama și care, în consecință, a pretins acum la Moscova, ca un cuvânt de onoare al unui mareșal al Uniunii Sovietice să nu fie călcat în picioare.

Am auzit de asemenea că la reproșul adresat de generalul Atanasiu de a-și fi pus divizia la dispoziția guvernului rebel față de Rege, Cambrea i-a răspuns: „Să-mi dea ordin Suveranul și trag imediat în toate aceste canalei.”

Pe de altă parte, se pare că generalii cărora Vasiliu-Rășcanu le-a ridicat comanda, refuză să execute ordinele, declarând că vor deschide focul în contra oricui ar îndrăzni să-i silească la aceasta.

Pentru prima dată, s-a publicat un comunicat al întrunirii comisiei aliate de control, Susaikov, Schuyller și Stevenson, în fața cărora, raportul guvernului - ce raport! - a fost prezentat de Romulus Zăroni, ceea ce înseamnă că aliații recunosc totuși acest guvern.

MacArthur intră azi în Tokio spre a pregăti defilarea triumfală a trupelor aliate ce va avea loc peste 10 zile și pentru a constitui un comitet aliat care va conduce treburile Japoniei, până ce țara va fi în măsură a-și constitui un guvern propriu.

Guvernul iranian protestează împotriva Sovietelor care susțin pe sub mână actele teroriste ale extremiștilor comuniști, spre a avea astfel pretextul să-și mențină trupele de ocupație în această țară.

4.9.45. Azi dimineată a plecat cu avionul la Moscova Groza, Tătărescu, Gheorghiu-Dej, Voitec, Ghelmegeanu, Mircea Solacolu etc, însoțiți de ambasadorul sovietic și de Susaikov (pentru a pune la cale și a lansa bomba de care așa de mult s-a lăudat Guță?) Până atunci, guvernul a publicat comunicatul din 24 august, prin care declară că nu părăsește puterea în ciuda voinței Regelui, căci a fost adus la cârma statului de către *vox populi*.

Lumea începe să se gândească că, dacă Guță, care de bine de rău, este un exponent al burgheziei conservatoare, reușește a fi recunoscut de anglo-americani, mai convenabil ar fi un guvern al său în perioada critică care să poată face alegeri necomuniste, întreținând totodată raporturi economice corecte cu Sovietele, de vecinătatea cărora politica României nu va mai putea face abstracție în viitor.

În Bulgaria și Jugoslavia iau ființă cu ajutorul aliaților partide de opoziție, care să contrabalanseze ingerințele și atotputernicia guvernamentală în pragul viitoarelor alegeri.

În Grecia, Damaschinos s-a îmbolnăvit de gripă în ajunul călătoriei la Londra.

La Paris, de Gaulle a intrat în conflict cu organizațiile sindicale.

Amicul meu comunist, avocatul ungur Gorö, mi-a mărturisit că după vizita la Moscova intenția guvernului este să se remanieze cu mici schimbări de persoane, dar cu aceleași categorii de elemente.

Astfel, dacă va pleca Groza din cauza poziției sale imposibile față de Rege (lucru cu care și sovieticii au convenit), se va reconstitui cabinetul sau sub președinția lui Titel

Petrescu (dacă acceptă), sau a generalului Niculescu care ar lua Războiul, Pătrășcanu trecând la Culte în locul infamului Burducea, iar Bentoiu intrând la Justiție.

În ce privește însă poziția unui asemenea guvern față de anglo-americani, formula ar fi tot stupiditatea anunțată de Groza, anume că România n-are nevoie să fie prezentă la conferința păcii dacă și-a consolidat și asigurat situația față de URSS și dacă față de toți vecinii săi, nu are nicio problemă rămasă nerezolvată.

Amicul meu mai adaugă că n-ar fi exclus ca Guță să încerce acum din nou să joace cartea „Carol”. [...]

5.9.45. Aflu dovezi tot mai numeroase că americanii au luat în mână chestiunea situației din România și sunt probabilități că nu se vor opri la jumătatea drumului.

Sănătescu mi-a spus azi că Regele i-a mărturisit că ar fi fost dispus să treacă ziua de 23 august și să asiste la solemnități, pentru ca numai apoi să ridice lui Groza chestiunea constituțională. Schuyller însă a insistat să nu mai amâne nicio oră, căci destul a așteptat și că de aici înainte nu mai e cu putință să ezite sau să cedeze.

Pe de altă parte, înainte de a pleca la Londra, Bymes a declarat presei americane că a cerut guvernului sovietic să autorizeze formal pe Molotov de a discuta la conferință situația din România.

Churchill se află de o săptămână pe malul lacului Como, ca oaspete al mareșalului Alexander, dar lumea șoptește că s-ar fi întâlnit cu prințul Umberto.

Conferința pentru Tanger a hotărât să se revină la situația antebelică și ca Spania să-și retragă trupele din zona internațională.

6.9.45. Unii zic că din ordinul Moscovei, alții cred că pur și simplu ca amendă onorabilă, guvernul Groza s-a hotărât să-l sărbătorească pe Rege.

Ce-a mai rămas la București din guvern, s-a dus *in corpore* să se înscrie la Palat după Te Deum-ul de la Patriarhie.

Până ieri, Groza venise și se menținea la putere prin voința poporului, iar azi deodată, își amintește că Regele l-a numit și-i exprimă ca atare recunoștința. Sunt semne că zilele îi sunt numărate și că se simte șubred de tot.

La Ministerul Sănătății, Bagdasar a luat cu totul câmpii: vrea să restabilească jocul la Sinaia, dar nu pentru Eforia Spitalelor, ci pentru nevoile ministerului său și poate mai degrabă ale partidului; față de protestele secretarilor generali și ale contenciosului, a răspuns că: „puțin îmi pasă de un proces, căci procesele se câștigă când ești la putere”. La acestea, Șerban Brătianu s-a sculat zicând: „nu mai stau aici, că parcă am ajuns pe vremea legionarilor” - semn evident că se scufundă corabia, atunci când șoarecii încep s-o părăsească.

Mi se spune că la Bacău nebunul de Nisi Ionescu a instaurat o adevărată „republică sovietică”: puțin îi pasă de ordinele de la București, dând ordin magistraților să nu mai ia în considerație reclamațiile proprietarilor contra abuzurilor comise cu furturi de vite,

recolte etc., pe care le socotește ca făcând parte din aplicarea reformei agrare și că trebuie deci rezolvate de comitetul apărării patriotice locale.

În schimb, acolo e belșug de toate: șuncă, salam, cu prețuri foarte reduse față de cele din Capitală, însă nimeni nu poate aduce nimic, căci e „vămuit” la plecare, iar la sosirea în oraș e cercetat, ca și cum ar pătrunde pe un teren străin.

S-ar părea că motivul călătoriei echipei guvernamentale la Moscova este modificarea condițiilor armistițiului și acordarea unor reduceri masive ale mai tuturor pretențiilor rusești, aceasta desigur atât ca să închidă gura anglo-americanilor în comisia de control, cât și ca să mai dea oxigen lui Groza.

Marșea viitoare se întrunesc la Londra miniștrii de Externe ai celor cinci (Statele Unite, URSS, Anglia, Franța, China) la care se va adăuga delegatul Australiei, pentru pregătirea condițiilor de pace privind Italia, România, Bulgaria, Ungaria și Finlanda, spre a le prezenta apoi consiliului Națiunilor Unite, precum și pentru a studia problemele minoritare din centrul și sud-estul Europei.

7.9.45. În mesajul către Congres, Truman se arată preocupat de problemele economice mondiale de după război și de rolul Statelor Unite pentru prevenirea răului. După ce exprimă dorința unei cât mai largi înțelegeri a greutăților financiare ale națiunilor debitoare americanilor în urma ajutoarelor materiale primite pentru menținerea luptei de eliberare și de înfrângere a inamicului, și după ce vorbește de înlăturarea crizei prin transformarea producției de război într-o industrie de pace, Președintele nu-și ascunde grija zilei de mâine pentru preîntâmpinarea vreunui nou conflict.

Bazele defensive din Pacific și Atlantic fiind fixate, el adaugă nevoia imperioasă de a le asigura eficacitatea prin menținerea contingentelor militare necesare și deci, prin fixarea unui serviciu activ obligatoriu de doi ani pentru tinerii între 18 și 25 ani.

Damaschinov a sosit aseară la Londra unde de câteva zile se află Fierlinger și Masaryk, care discută problema expulzării sudeților din Cehoslovacia.

Scârbele guvernului nostru se dovedesc mai prejos de orice închipuire: Groza și Guță trimit Regelui o telegramă de o revoltantă platitudine, iar Vasiliu-Rășcanu, care își bătea joc de Rege în fața ofițerilor revoltați, s-a găsit să-i ridice osanale la Te Deum-ul de ieri.

Radio Londra anunță că autoritățile sovietice din zona de ocupație a Germaniei au stabilit acolo un soi de guvern administrativ local, compus din cinci comuniști, cinci social-democrați, doi social-creștini și un independent, în contradicție flagrantă cu cele convenite între aliați la Potsdam. Deci, un nou motiv de neînțelegere, pe care anglo-americanii îl înregistrează deocamdată, fără a-i da caracter de conflict.

Aliații au arestat 44 magnați ai industriei germane din Ruhr, acuzați de a fi finanțat și susținut pe Hitler.

Azi s-a confirmat știrea îngrozitoare că nora lui Stelian Popescu, născută Câmpeanu, în complicitate cu un excroc american, a otrăvit întreaga familie a socrului său,

dimpreună cu însuși soțul ei, în total nouă persoane inclusiv personalul de serviciu, pentru a le fura bijuteriile și aurul din casă, fugind apoi cu iubitul. Poliția elvețiană a descoperit crima și i-a arestat, deschizând acțiune penală în contra lor.

Un exemplu mai mult, spre a arăta străinătății starea de abjectă demoralizare în care au căzut românii.

8.9.45. Aseară un radio din New-York a anunțat că guvernele american și englez rămân neclintite pe poziția ce au luat cu privire la situația din România, cu toate eforturile Sovietelor de a susține guvernul Groza, considerat de ele nereprezentativ și nedemocratic și cu care nu vor semna pacea.

Este evident că aliații nu vor da înapoi acum în ultimul moment și că Molotov va trebui să trateze, neputând invoca motive de amânare.

Sunt informat că un emisar al lui Groza a fost la Lupu să-i ofere vicepreședinția Consiliului împreună cu cinci portofolii, dar că acesta a răspuns că discuțiile sale cu Susaikov s-au purtat pentru un guvern condus de el, iar nicidecum pentru unul Groza remaniat și cârpit. Așteaptă deci ca Regele să-l cheme ca să-i încredințeze puterea.

Cred că a fost suprema tentativă a Moscovei pentru a salva echipa protejatului său.

Se pare că un grup de ofițeri japonezi conduși de generalul Tojo, au încercat să împiedice pe Mikado de a transmite trupelor mesajul de capitulare, dar că au fost în parte uciși, atunci când încercaseră să pătrundă în Palatul imperial.

Izvestia a luat poziție împotriva anglo-americanilor pe chestiunea României, având aerul să scuze pe Rege, care ar fi cerut demisia guvernului, silit de injoncțiunile acestora. Corespondentul *Reuter* a răspuns imediat, arătând că Sovietele par să uite complet de angajamentele de la Yalta, când pretind că reprezentanții occidentali acționează la București fără asentimentul celui sovietic din comisia aliată de control și că s-au dedat la acte nepermise în politica internă a României, pe care le resping în modul cel mai categoric.

Procedura ce se va urma la Londra, atât pentru formularea condițiilor de pace, cât și pentru rezolvarea problemelor teritoriale în suspensie, va fi următoarea: Consiliul miniștrilor de Externe va supune aceste probleme aprobării celor cinci puteri, pentru a fi apoi prezentate Adunării Națiunilor Unite spre aprobare.

S-a ridicat problema unor rectificări de graniță cu Italia, deoarece trupele franceze ocupă Tirolul meridional spre a-l reda Austriei.

Cât despre Triest și regiunea istrieană, șeful guvernului italian protestează împotriva pretențiilor jugoslave, dar recunoaște că tot hinterlandul porturilor este populat de sârbi. De aceea, propune Triest ca port internațional, care să deservească întreaga regiune danubiană a fostei monarhii austro-ungare.

9.9.45. Molotov sosește mâine la Londra împreună cu Vișinski, expert în probleme românești, dar oficialitatea engleză nu micșorează cu nimic importanța divergenței de vederi

între aliați relativ la țara noastră și care împreună cu chestiunea navigației internaționale pusă de Truman, va forma centrul discuțiilor.

Belgia crede că va obține să participe cu trei divizii la ocuparea Germaniei.

După capitularea a un milion de japonezi în China, guvernul s-a mutat azi la Nanking.

În Senatul american s-a propus ca o formațiune aeriană americană de bombe atomice să fie pusă la dispoziția Consiliului de Securitate al Națiunilor Unite pentru menținerea păcii în lume.

Criza bulgară se apropie de soluționare prin recunoașterea existenței legale acordate partidelor din opoziție (democrat, agrarian și socialist) și prin încuviințarea reparației propriilor prese.

10.9.45. Familia Tătărescu a răspândit zvonul că Guță pleacă la Londra cu Molotov, ceea ce îl cufundă și mai mult în ridicol. Dacă o fi adevărat că articolul din *Izvestia* tot de dânsul a fost inspirat, atunci se va fi făcut de râs și față de ruși.

Delegația acestui nenorocit guvern se întoarce mâine de la Moscova, bineînțeles cu coada între picioare, căci nu-mi pot închipui că Sovietele să mai acorde ceva unor oameni care nu le mai pot fi de nicio utilitate.

Socotesc totuși că nefastul guvern Groza va fi fost până la urmă necesar țării, căci dacă rușii s-ar fi purtat cumsecade și de nu s-ar fi produs toate aceste abuzuri și mișelii, situația din România n-ar fi atras într-atât atenția și interesul anglo-americanilor, care ne-ar fi lăsat poate pe mâna rușilor să dospim în drojdia sovietică.

La Londra se află acum și Marjoribanks, Burton Berry și Roy Melbourne, diplomați ai misiunilor engleză și americană la București, care vor ști să dovedească asupra celor petrecute în România și nu cred că aliații care iau o atitudine tot mai hotărâtă, să mai dea înapoi, ba chiar să nu admită nicio formulă de compromis cu Sovietele asupra sud-estului european.

În Indochina franceză și mai ales în Annam au izbucnit tulburări împotriva Franței, iar trupele britanice care au pătruns acolo, au luat măsuri pentru potolirea lor.

De Gaulle a acordat un important interview corespondentului ziarului *Times* cu privire la relațiile franco-engleze, în care arată că trebuie să existe între cele două state, cel puțin o strânsă colaborare economică, dacă nu o alianță formală.

În acest scop trebuie rezolvate două probleme: în Orientul Apropiat unde Anglia a dat o lovitură dușmănoasă Franței, și în Renania și Ruhr care ar trebui internaționalizate iar producția de cărbune și siderurgia să fie puse sub control internațional.

La Londra se preconizează crearea în Europa de mari centre de distribuire a petrolului printr-un sistem cooperatist.

Quisling a fost condamnat la moarte și la confiscarea averii.

Comuniștii acuză în Franța pe de Gaulle că el urmărește izolarea Sovietelor, iar socialiștii se ridică împotriva propunerii sale de mutilare a Germaniei de vest. Comentariile din Anglia sunt dimpotrivă, favorabile acestei idei.

În ajunul deschiderii conferinței miniștrilor de Externe, oficialitatea engleză consideră că Europa nu mai poate fi împărțită în zone de influență, ci că de aici înainte trebuie să constituie o unică entitate.

New-York Times de azi publică o corespondență despre constituirea guvernului Groza și arată cele trei audiențe ale lui Vîșinski de la 3 martie pentru a obliga pe Rege să demită pe Rădescu și dându-i ultimatum de două ore pentru a numi pe Groza, deși Suveranul încredințase cu formarea cabinetului pe Barbu Știrbei.

Articolul arată că știrea a fost expediată peste graniță din cercurile Palatului din cauza cenzurii de la noi, unde nici declarația lui Byrnes, nici discursul lui Bevin, nici acțiunea lui Mihai de a cere demisia lui Groza nu au fost publicate în presa românească și nici difuzate la radio. Corespondența precizează că partizanii actualului guvern, abia dacă reprezintă 5% din opinia publică.

MacArthur a desființat Marele Cartier imperial japonez, iar generalul Tojo, care a fost arestat ca criminal de război, și-a făcut *harakiri* în momentul arestării.

Germania care e centrul economic al Europei de mâine se află azi în haos, bântuită de foamete și epidemii, cum n-a mai fost de multe secole încoace.

Cele 9 milioane de germani emigrând spre vest din Polonia, Cehoslovacia și Ungaria, constituie o problemă a cărei soluție trebuie găsită de consiliul celor cinci.

Radio București face spume din cauza articolului din *New-York Times* și acuză pe reacționarii și pe fasciștii de la noi care informează greșit și induc în eroare pe străinii, care din prostie, se fac unealta lor.

„Adevărul adevărat este că cel puțin 85% din populație este pentru guvernul de largă concentrare democratică Petru Groza, pe când biete 5% reprezintă de fapt voturile pe care acești trădători le-ar putea obține”, spune comentatorul.

Scârbele ce comandă azi la Radio București merg însă mai departe și vorbind de programul întâlnirilor de la Londra, nu mai fac deloc mențiune de România printre statele cu care aliații urmează a încheia pacea, ca și cum țara noastră nu mai are nevoie să îndeplinească vreo obligație, de vreme ce s-a pus de acord cu Sovietele.

După decorarea lui Montgomery și a regelui Mihai, Stalin a conferit ordinul „Victoria” și lui Broz Tito, punându-l pe același picior cu primii doi.

12.9.45. *New-York Herald Tribune* de ieri publică și el aceleași informații cu privire la rolul Rusiei în constituirea guvernului Groza, precizând că în vizita sa în Transilvania, primul ministru era însoțit de generalul Susaikov care-i comanda când și ce să vorbească.

News Chronicle la rândul său, scrie că englezii și americanii refuză să încheie pacea cu România, Bulgaria și Ungaria, ale căror guverne comuniste reprezintă o infimă minoritate impusă.

La deschiderea conferinței, Bevin a declarat între altele, că aliații vor trebui să se pună de acord asupra disfuncției unor noțiuni ca „democrație” care au un sens diferit în apus și în răsărit.

Guvernul polonez s-a decis să reia relațiile cu România. O delegație a sosit de la Varșovia spre a încheia un acord economic. Se vede de aici scopul urmărit de guvern pentru a dovedi că România poate trăi perfect și fără recunoașterea anglo-americanilor.

Poliția aliată urmărește la Triest o bandă de agenți jugoslavi care umblă cu liste de subscripții în sârbește și în italiană, cerând alipirea la Jugoslavia a întregii regiuni, sub amenințarea de a se răzbuna asupra celor ce ar refuza să-și manifeste adeviziunea.

13.9.45. Canaliile întoarse de la Moscova dau un comunicat cu privire la negocierile încheiate cu „rezultate extrem de favorabile”, în care arată că rușii ne oferă din ce-au jefuit de la noi, grâu și porumb, cu împrumut pe un an, cu dobândă de 5%, o oarecare reducere a livrărilor în natură pentru nevoile trupelor sovietice din țară, precum și restituirea unei mici părți din parcul de vagoane și vase furate toamna trecută.

Pentru toate aceste minuni, au scos în stradă câteva sute de nenorociți, copii și derbedei, ca să le strige: „Bine ați venit”!

MacArthur a dispus arestarea conducătorilor japonezi ai societății secrete jingoiste „Balaurul Negru”, în cea mai mare parte generali, care pe rând au început să-și facă *harakiri*.

În prezența Lordului Mountbatten, la Singapore s-a semnat capitularea tuturor forțelor japoneze din Asia de sud-est, cu efective de peste un milion de oameni.

Anglo-americanii continuă să se ocupe de România. În acest sens, se poate spune că Groza ne-a făcut un bine. *Times* scrie în termeni foarte potoliți că este de mirare cum a putut *Izvestia* să afirme asemenea neadevăruri, acuzând pe englezi și pe americani de a se fi amestecat în treburile interne ale unui stat suveran și independent, când știut este că au făcut-o în conformitate cu prevederile acordului de la Yalta, adăugând că socotește deschiderea acestei polemici în ajunul Consiliului miniștrilor de Externe, ca pe o acțiune nefericită.

Pentru tonul măsurat al acestui ziar, găsesc că e foarte mult.

Perspectivile acestui consiliu sunt ca el să dureze vreme destul de îndelungată, poate chiar doi ani, pentru a-și transmite apoi funcțiunile Consiliului de Securitate al Națiunilor Unite.

Radio Moscova a anunțat că aliații au căzut de acord să amâne pentru mai târziu discutarea problemei Strâmtorilor și a Mării Baltice, la care Truman s-a grăbit să răspundă că Dardanelele și comunicațiile pe unele fluvii internaționale urmează a fi discutate imediat.

Deocamdată la Londra, miniștrii n-au ținut azi ședința, spre a-și procura și traduce toate documentele necesare, poate și spre a mai sta de vorbă și a găsi unele modalități de acord.

Asupra Italiei, sunt pe tapet chestiunile teritoriale, Franța cerând o rectificare de frontieră în Savoia, Austria pretinde Tirolul meridional, Jugoslavia reclamă Veneția -Giulia și portul Triest, iar Grecia revendică Dodecanezul. Egiptul care pretinde un plebiscit asupra Libiei cu speranța de a obține ceva din partea aceea, profită de ocazie pentru a ruga pe englezi ca ocupația lor să ia sfârșit. Etiopia de sigur se gândește că n-ar fi rău să aibă o ieșire la mare prin Eritreea.

Pentru toate acestea, Consiliul va convoca delegații ale acestor state, spre a fi audiate împreună cu cea italiană.

Englezii și americanii se arată tot mai preocupați de soarta tragică a 10-12 milioane de nemți (se vede că cifra crește mereu), expulzați din țările învecinate, care n-au unde merge, nici ce mânca. Copii și femeii ce nu pot purta vina păcatelor naziștilor, sosesc muribunzi la Berlin și riscă să piară în iarna ce va veni, și care va fi cea mai cumplită pentru biata Europă.

Și la noi se va pune în curând problema foamei destul de riguroși și mulți se întreabă dacă din punct de vedere al oportunității politice, n-ar fi mai practic să rămână tot guvernul actual, măcar până la primăvară, să se zbată tot el cu toate nevoile.

Orice altă formulă guvernamentală s-ar găsi, ea s-ar lovi inevitabil de toate aceste dificultăți, din care ar profita numai propaganda subversivă, aruncându-i în spinare toate acuzele și care ar provoca neconținut, tulburări și greve, mai ales cu ocupația rusească prezentă. De aceea, poate mai bine ar fi să mai înghițim câteva luni ridicolul acestor succese și întoarceri triumfale de comandă și să lăsăm scârbelor fenediste să ducă ei singuri ponosul zilelor grele și negre ce ne așteaptă.

Unica parte grea a problemei va fi situația Regelui, care nu poate relua raporturi cu acest guvern rebel. Grava întrebare rămâne că în asemenea caz, rușii vor avea toată latitudinea să împingă din toate puterile la niște alegeri pe placul lor și deci la înglobarea țării în vreo formulă de anexare sau oricum de dominare.

Cred însă că americanii care au luat acțiunea în mâinile lor, vor reuși să oblige pe ruși a ne părăsi țara, singurul mijloc de a da viabilitate unui guvern democratic la noi.

La congresul *trade-unionist* de la Blackpool, delegatul american a atacat violent sindicatele sovietice, afirmând că nu vor putea colabora niciodată cu muncitorii ruși, care nu se bucură de drepturi, de libertate într-o țară fără Parlament, fără presă liberă, fără puțința de a-și exprima gândirea.

Printr-o scrisoare deschisă, delegatul sovietic acuză delegația americană de a face aprecieri injuste asupra sindicatelor sovietice, care în asemenea condiții nu pot participa mai departe într-un organism federativ internațional.

Byrnes a avut azi întrevederi cu regele Petru și cu regentul Damaschinov.

Sunt zvonuri că și regele Mihai ar pleca la Londra să reprezinte interesele românești. *Izvestia* a schimbat complet tonul: un articol foarte „*a l'eau de rose*”²⁰ în care arată că deși există unele nepotriviri și contradicții de tendințe între aliați, sunt totuși mari probabilități ca discuțiile din Consiliul celor cinci miniștri de Externe să aplaneze dificultățile și să readucă unitatea de vederi.

15.9.45. Calculând cât se poate de simplist, Molotov a adus în fața consiliului de la Londra proiecte de tratate de pace cu România, Bulgaria și Ungaria, care se pare că nu sunt altceva decât confirmarea textelor din convențiile de armistițiu.

Sunt indicii că socoteala de acasă nu se potrivește cu cea din târg.

Atitudinea lui Truman e intransigentă, delegații americani atacă tendințele sovietice, iar Radio America declară că toată opinia publică din Statele Unite e strânsă în jurul Președintelui.

Figura Regelui nostru pare a fi azi cea mai populară printre americani. Dacă la cererea regelui Petru de a se ocupa de treburile interne ale Jugoslaviei, Byrnes i-a răspuns rece că nu se poate ocupa de chestiuni ce nu sunt în program, este că într-adevăr a trebuit să refuze o intervenție de ultima oră, provocată de problema atât de actuală a României, dar care pentru sârbi nu se pune. Aceasta deoarece acolo restaurarea Regelui e hotărâtă, ca și cea a lui Tito, confruntat acum cu o serie de înfrângeri din partea partizanilor lui Mihailovici, care luptă în numele Regelui.

Radio Moscova nu se astâmpără, declarând ritos că guvernul Groza pregătește viitoarele alegeri din România care vor fi absolut libere, cu vot universal și scrutin secret, pentru a dovedi cât de tare iubește și susține poporul acest guvern.

Aliații protestează împotriva proiectului de concesionare a unei regiuni petrolifere din Austria ce produce o medie anuală de un milion tone, oferită Sovietelor de către guvernul Renner.

Pentru problema Triest, pe lângă experți italieni și jugoslavi, vor mai lua parte și delegați ai Australiei, Canadei, Indiei și Noii Zeelande, care, din întâmplare, sunt cu toții membrii *Commonwealth*-ului britanic.

Se pare că Franco a hotărât să pună capăt prerogativeor exclusive ale Falangei și să permită reînvierea partidelor politice spaniole. Totodată, poliția din Madrid a arestat comitetul central al Partidului Comunist de acolo.

Dacă Franco va trece mâna, este cert că o va face în favoarea Monarhiei.

După înapoierea de la Moscova, Tătărescu a cerut în două rânduri audiență la Rege „spre a-i comunica știri de o extremă importanță.” În zadar, deoarece audiențele i-au

²⁰ „*frumos parfumat*”

fost succesiv refuzate. Ce-i putea spune? să recunoască faptul că în prosteeasca și josnica lor trădare, canaliiile au admis ca trupele rusești să plece de la noi abia în... iulie 1946!?...

P.S. Probabil că temându-se ca rușii să nu se formalizeze că în chestiunea granițelor italiene vot fi complet majorați de voturile britanice, Bevin a pofit la discuții și pe delegații ucrainean, polon și rus alb.

Aud că guvernul Groza ar fi dat delegație lui Molotov să trateze dânsul în numele României negocierile de pace cu aliații. Nu mă mai mir de nimic!

16.9.45. Cancelarul Renner a comunicat că față de protestările anglo-americane, guvernul austriac a decis să amâne pentru mai târziu deschiderea discuțiilor privitoare la concesionarea terenurilor petrolifere din zona sovietică, promisă acestora.

Guvernul francez a hotărât să încheie cu Spania un acord economic în valoare de 12,5 milioane livre sterline pentru materii prime, alimente necesare populației spaniole înfometate și de 7,5 milioane reprezentând mâna de lucru spaniolă în Franța.

Încă o dovadă că de Gaulle schimbă de picior. Pe de altă parte însă, Leon Blum acordă un interview presei, pentru a protesta împotriva ideii unui bloc apusean cu tendință exclusivistă față de Soviete.

Noile dispoziții electorale luate în Jugoslavia împotriva cetnicilor lui Mihailovici și în contra tuturor funcționarilor care au prestat serviciu pe vremea ocupației, probează atitudinea vădit anti-aliați pe care Tito se menține cu fermitate.

În Bulgaria, alegerile sunt fixate pentru 18 noiembrie.

Ministrul de Externe sârb Subasici, care trebuia să plece la Londra pentru discutarea frontierei cu Italia, a avut un atac de apoplexie și este înlocuit cu vice-președintele Consiliului.

Bevin analizează cu Bidault termenii unui tratat de alianță franco-englez.

Truman va lua mâine în cercetare problema spinoasă a condițiilor de muncă în Statele Unite, unde 200.000 lucrători au declarat grevă, majoritatea de la General Motors din Detroit, pentru a obține o majorare a salariilor cu 30%. Până acum, la cererea lui Roosevelt, recurgerea la grevă fusese suspendată de comun acord pe toată durata războiului.

20.9.45. Guvernul Groza a rămas plutind în aerul mefitic al Moscovei, fără platformă constituțională și fără sprijinul maselor cu care se laudă, fără posibilitatea să-și consolideze situația în afară, altfel decât cedând rușilor tot ceea ce aceștia poftesc.

Chiar numai citind expunerea făcută în Consiliu asupra noilor acorduri încheiate, se poate vedea ușor cât de prădați continuăm să fim. Guță, care, după întoarcerea de la Moscova, a cam amuțit, se dă peste cap să intre în grațiile regale; unii spun că ar fi fost chiar pofit la o vânătoare.

Consiliul miniștrilor de Externe discută condițiile păcii cu Italia, unde și Grecia a fost chemată să prezinte un memoriu și se pare că vor căuta o fruntarie etnică cu Jugoslavia cât

mai aproape de realitate, urmând ca regiunii portului Triest, să i se aplice un regim internațional.

Attlee la Londra și Wawell la New Delhi au anunțat că India va avea o constituție și un regim autonom.

La Londra, Franța se manifestă tot mai mult a fi trecut în câmpul anglo-americanilor; de aceea Rusia face spume și tratează regimul de Gaulle, ca și pe cel din Grecia, drept nereprezentativ, ridicând în schimb în slavă pe cele din România și din Bulgaria.

Spre a pune la punct problema relațiilor dintre Anglia și Spania franchistă, ca și a tuturor poveștilor despre o coluziune între Londra și Madrid, guvenul englez a dat publicității răspunsul trimis de Churchill încercării de apropiere din partea lui Franco.

Într-un inteviu acordat presei engleze, Molotov a precizat că guvernele român, bulgar și ungar sunt reprezentative, guvernul Groza fiind singurul care a reușit să restabilească ordinea în țară și să execute cu lealitate condițiile armistițiului. Venind la putere, Groza a propus grupărilor Maniu și Brătianu colaborarea, dar nu s-a putut înțelege din cauza pretențiilor lor excesive de participare la guvernare; de altfel, vor avea loc în curând alegeri generale, pentru ca viitorul Parlament să dea exact măsura compunerii viitorului guvern, prin listele de candidați propuse de câteva partide politice (recte: partidele FND), iar nu printr-o listă unică.

Se vede bine de aici că Sovietele au luat în mână cauza României. Să vedem acum ce-or zice și ceilalți. E vorba ca azi să se ia în considerare problemele tratatelor de pace cu statele din sud-estul Europei.

Mari demonstrații la Buenos Aires în contra guvernului de dictatură din Argentina.

Marile puteri aliate vor lua măsuri pentru a asigura independența Coreii.

Se prevede că, după executarea condițiilor capitulării, Mikadoul ar avea de gând să abdice, asumându-și răspunderile.

Radio Londra de astă seară anunță că cele două ședințe de azi ale Consiliului au fost consacrate tratatelor de pace cu Finlanda și România, luându-se ca bază de discuții propunerile delegației sovietice; delegația britanică a făcut o expunere relativ la ambele state, iar cea americană numai referitoare la România.

În ritmul în care lucrează, miniștrii de Externe vor prelungi ședințele până joia viitoare și sunt probabilități să se întâlnească din nou la începutul lunii decembrie spre a discuta atunci rezultatele obținute între timp de către adjuncții lor.

Comentatorul de la Londra asupra situației de la noi, discutând interview-ul lui Molotov, pare să se mulțumească acum ca guvernul Groza să accepte libertatea presei și a întrunirilor, modificarea legii electorale și asigurarea unor alegeri libere, pentru a fi recunoscut și de anglo-americani, ca fiind reprezentativ al democrației românești!!...

Este evident că totul se va termina printr-o formulă de compromis și că în orice ipoteză ne-am afla, vom fi totdeauna obligați să ținem seama de potențialul rusesc din flancul nostru.

În orice împrejurări ne-om afla și orice guvern, - oricât de susținut de anglo-americieni ar fi, - toată problema se reduce la puțința de a determina un moment mai curând, plecarea rușilor din țară. Altfel, guvernul ce ar veni, n-ar putea face alegeri cinstite, chiar de ar voi, oricâte libertăți ar acorda pe hârtie.

Ar fi deci nevoie de alte luni de frământări interne, de alte guverne, poate cu alte protestări ale aliaților și cu alte alegeri generale pentru a ajunge peste un an, să zicem, la o Românie sleită material și moral, dar liberată de ruși.

Deocamdată, Groza a convenit la Moscova o oarecare reducere de furnituri pentru trupele de ocupație până în iulie viitor, rămânând ca atunci, dacă pacea nu s-a încheiat încă și dacă rușii n-au consimțit încă să părăsească țara, să se convină asupra altor cantități pentru trupele ce vor mai sta la noi. *Vedremo!...*

21.9.45. Ședința de azi dimineață a fost consacrată exclusiv României.

Deși anglo-americii nu sunt de acord cu sovieticii în privința reprezentativității guvernului Groza, aliații continuă a fixa condițiile tratatului de pace, cu speranța că ulterior vor conveni și asupra unui guvern legal.

Miniștrii aliați i-au pus întrebări vicepreședintelui guvernului jugoslav cu privire la pretențiile teritoriale asupra României, Bulgariei, Albaniei și Greciei. El a răspuns că sârbii au tot interesul să trăiască în raporturi de prietenie cu aceste state, unica revendicare este față de Austria, fără a cere însă și localitatea Villach.

Cu toate garanțiile date de autoritățile jugoslave, partidele de opoziție au hotărât să nu prezinte candidați la alegeri, dat fiind caracterul dictatorial al guvernului.

La Londra se discută interview-ul lui Molotov care ridică interese rusești în Dodecanez, Eritreea, Tripolitania, unii spun chiar Suez, ceea ce constituie un atac direct în contra drumului imperial al *Commonwealth*-ului britanic.

Eisenhower a sosit la Varșovia, iar Montgomery la Praga.

Rușii retrag trupele din Teheran.

Știri încă neconfirmate asupra acordului între Guomindang și China comunistă pentru o colaborare sub conducerea lui Tchang Kai-check.

22.9.45. Fel de fel de zvonuri puțin îmbucurătoare circulă cu privire la desfășurarea activității Consiliului miniștrilor de Externe de la Londra și, în corolar, relativ și la soarta guvernului Groza.

După ce Tătărescu afirmase că azi el va demisiona ca dovadă a lealității sale față de Rege, aud acum că rămâne în guvern. Pe de altă parte mi se afirmă, dar îmi vine greu a crede, că din unicul motiv ca în capul guvernului să rămână un ardelean, Maniu ar fi promis lui Groza să-l împace cu Mihail!...

Cum și la Londra s-ar părea că, în anumite condițiuni formula guvernului de azi n-ar mai fi respinsă prin definiție de către anglo-americani, ne-am putea aștepta să vedem continuând echipa actuală, cu mici modificări de persoane, adică marasmul permanentizat. [...]

Guvernul de la Belgrad propune înglobarea Triestului în federația jugoslavă ca stat liber cu 25 reprezentanți în Parlament.

Presa britanică socotește că problema bulgară va fi foarte anevoiasă, din cauza pretențiilor rusești la despăgubiri și la o fruntarie prezentând garanții serioase.

În ce privește România, dificultățile unui acord se vor ivi relativ la potențialul și la rolul ei militar, la forma ei de guvernământ și la problema Transilvaniei.

Daily Herald se întreabă: de ce protestează *Pravda* împotriva ideii unui bloc apusean, în timp ce Sovietele duc o politică de înglobare a micilor state din răsăritul Europei în zona lor de influență?

Se pare că procesul de la Nürnberg al celor 24 principali criminali de război va începe de abia după Crăciun.

New Statesman, organ de stânga, protestează vehement în contra pretenției Rusiei de a obține mandat asupra Tripolitaniei și o consideră ca o dezvoltare a tendințelor sale imperialiste în Mediterana.

Se pare că guvernul Groza a decis să asume prerogativele regale și să emită decrete fără semnătura Regelui. Care va fi poziția lui Mihai dacă situația de azi continuă?!...

Azi era să fie discutate la Londra condițiile tratatului cu Ungaria; ședința însă s-a amânat și sunt unele presupuneri că ar fi din cauza acordurilor economice încheiate cu Sovietele, după modelul celor din România cu societăți mixte etc.

Correspondenta americană Ann McCormick este de părere că acest consiliu de la Londra reprezintă doar o primă fază de explorare a problemelor de după război și crede că tratatele de pace nu se vor încheia încă, ci că se va stabili o situație intermediară care să dea acestor state putința să reia o viață internă și internațională normală; ea declară în concluzie: „o amânare a soluției este totdeauna preferabilă uneia rele luate în pripă”. Vedem de aici, la ce ne putem aștepta.

Congresul de la Bombay a refuzat să ia în considerare propunerile Angliei, declarând că nu poate discuta decât pe baza completei independențe a Indiei, așa că și această încercare este „a failure.”²¹

23.9.45. Se anunță azi de la Londra că situația în consiliul miniștrilor a atins o tensiune latentă datorită totalei divergențe dintre Soviete și aliați în ce privește situația politică internă în statele din sud-estul Europei, și care a ajuns la un punct culminant prin cedarea a 50% din activitatea economică a Ungariei către ruși.

²¹ „un eșec”

Aceasta a fost cauza suprimării ședinței de ieri dimineață; cea de după amiază a durat câteva ore, în care timp s-au depus eforturi deosebite pentru reducerea tensiunii.

Ducele de Windsor a sosit în Europa și se va stabili la Paris sau în sudul Franței.

24.9.45. Știrile de azi dimineață sunt cu mult mai îmbucurătoare: întors la Casa Albă, Truman a declarat presei că dânsul personal a luat în mână întreaga chestiune a bombei atomice, ca să cumce odată pentru totdeauna orice amestec politic sau orice discuție asupra datoriei Statelor Unite de a împărtăși acest secret și celorlalți aliați.

La Londra, după ce a lăsat pe ruși să reclame despăgubiri de război Italiei și după ce a lăsat pe Tito să revendice Triestul, guvernul american declară hotărât că nu admite ca Italia să plătească vreun ban ca despăgubiri, nu admite alte granițe decât cele fixate de Woodrow Wilson în 1919, nu admite ca orașul Triest, al cărui port va fi internaționalizat, să nu rămână pe teritoriul italian.

Este evident că această intransigență americană nu e determinată de vreo dragoste nețărnută a poporului yankee pentru cel italian, ci e doar datorită faptului că Italia reprezintă pivotul rezistenței în Mediterană față de primejdia amestecului sovietic.

Să sperăm că și România reprezintă pentru Statele Unite și pentru viața Europei un alt pivot, tot atât de important și de amenințat, acel al Dunării, iar rușii vor fi puși în curând la ordine și în ce ne privește pe noi.

25.9.45. În consiliul de ieri s-au discutat problemele de navigație ale fluviilor internaționale europene: Dunăre, Rin, Elba și Oder.

Teza americană propune un sistem de administrare internațională prin delegații tuturor Națiunilor aliate, pe când cea sovietică pretinde o administrare regională sub controlul armatelor de ocupație.

Din cauza pozițiilor contradictorii în privința tuturor problemelor din sud-estul european, presa britanică declară că umbra Balcanilor întunecă întreaga atmosferă a consiliului. De altfel, rușii au și cerut ca toate aceste chestiuni să fie scoase de pe rolul discuțiilor dintre cele cinci mari puteri, spre a fi tratate într-un comitet restrâns de către cei „3” de la Potsdam.

Correspondenții americani arată că faptul de a nu se fi ajuns la niciun rezultat definitiv în niciuna din chestiunile supuse consiliului, nu trebuie considerat ca o nereușită, ci doar ca o prezentare a situației generale, care va fi examinată ulterior în decembrie, când titularii se vor reîntâlni.

Prin urmare, de rândul acesta, problema tratatelor de pace a fost de abia schițată, sub aspectul tendințelor diferite ce se desenează între participanți.

Atitudinea lui Molotov n-a fost nicidecum aceea a unui delegat dornic să ajungă prin discuții la un rezultat, ci cea a politicianului sovietic care examinează orice problemă numai sub aspectul în care aceste chestiuni se pot sau nu adapta poftelor rusești de dominație.

În schimb, consiliul a fost un prilej nimerit al puterilor occidentale de a porni acțiuni de apropiere foarte utile pentru mai târziu, de care de altfel Sovietele se arată destul de plictisite. Astfel, acord economic anglo-american, alianță franco-britanică, înțelegere franco-italiană, toate deocamdată în stadiul de tatonări între state, care peste câțva timp s-ar putea dovedi încheigate ca un bloc apusean.

Alegerile cantonale din Franța prezintă o marcată tendință spre stânga; sunt însă multe balotaje.

Guvernul egiptean cere retragerea trupelor engleze și din Sudanul anglo-egiptean și alipirea acestuia într-un singur stat pentru tot cursul Nilului.

S-a zvonit că Mikadoul ar fi și abdicat. Deocamdată însă, a cerut să facă o vizită generalului MacArthur la reprezentanța americană.

Pretenția guvernului Groza de a-și asuma prerogativele regale se bazează, pare-se, pe nevoia promulgării unui decret pentru majorarea salariilor funcționarilor publici, sperând în acest chip să-și asigure popularitatea în masele orășenești.

26.9.45. Presa engleză acuză fățiș Sovietele de a voi, în loc de soluții internaționale a problemelor, acorduri regionale care să prezinte pentru ele un caracter de securitate, prin menținerea în anumite regiuni de regimuri satelite lor.

Totuși, se pare că în Ungaria unde regimul parlamentar a fost menținut, există o puternică opoziție împotriva convențiilor economice maghiaro-sovietice, așa că ar fi posibil ca ratificarea lor să nu se realizeze.

Statele Unite s-au grăbit să ofere guvernului din Budapesta reluarea raporturilor diplomatice, cu anumite condițiuni de garantare a libertăților politice. Și rușii au comunicat prin Voroșilov reluarea relațiilor diplomatice cu Ungaria, așa că această țară ar putea profita de supralicităția dintre cele două tabere adverse.

Se vorbește că alegerile generale vor avea loc la 4 noiembrie.

Premierul belgian van Acker cu mai mulți membri din cabinet se află la Lisabona, unde e așteptat și prințul Charles și unde se zice că ar sosi și regele Leopold.

Să fie vorba de abdicare sau din contra, de împăcare?...

Republicanii spanioli cer cu insistență aliaților să rupă relațiile cu regimul Franco, însă cum englezii și americanii, chiar și francezii nu se arată deloc dispuși s-o facă, sunt mai multe probabilități ca balanța să atârne în avantajul unei restaurări a Monarhiei, așa cum susține un aghiotant al pretendentului, care e convins că, până în șase luni, Franco va ceda locul direct și fără tulburări Regelui, în locul unei republici a camarazilor.

Grevele se intensifică în Statele Unite, numărul greviștilor atinge o jumătate de milion de oameni.

Răscoale în Insulindia, Annam și Siam.

Truman spune că nu știe nimic despre vreo pretenție sovietică pentru constituirea în Japonia a unei comisii aliate de control și că MacArthur deține acolo mai departe autoritatea supremă.

28.9.45. Vizita lui Hirohito în jachetă la reprezentanța americană unde MacArthur l-a primit în bluză kaki, fără cravată și fără decorații, a prăbușit de pe piedestal divinitatea Mikadoului în sufletul japonezilor. Primul efect este constituirea unui partid laburist în Japonia.

Și guvernul britanic a decis să reia raporturi limitate cu guvernul maghiar Miklos.

Stare de asediu în Argentina.

Zvon la noi, probabil doar o farsă sinistă care denotă însă zăpăceala din spirite, cum că guvernul pregătește răsturnarea Regelui și aducerea lui Sadoveanu ca șef al statului până la înglobarea țării în Uniunea Sovietică! Cert este însă că Susaikov i-a spus lui Groza că nu-i pasă de rezistența regală, că guvernul va rămâne mai departe și că dacă ar fi să plece cineva, apoi acela va fi Regele. Oricum, toată lumea se așteaptă la schimbări pe curând.

Wickam Steed a vorbit azi la radio foarte răspicat pentru a pune la punct pretențiile sovietice: omenirea trebuie să învețe a vorbi o limbă universală, iar nu dialecte naționaliste sau regionale; în loc de a ține consilii de miniștri în „5”, mai bine ar fi ca aceste probleme să fie tratate pe față de opinia publică în presă.

29.9.45. Rezultatul reacției dictatoriale din Argentina unde au loc arestări masive de comuniști și socialiști este că guvernul american amenință pe cel din Buenos Aires, declarând oficial că va combate orice manifestare fascistă, oriunde s-ar produce și sub orice formă s-ar ivi.

În Portugalia, președintele Carmona a decis dizolvarea Adunării Naționale precum și o nouă lege electorală democrată, în locul Partidului unic corporatist.

La Bombay trupele engleze au început represiunea împotriva tulburărilor produse prin conflictul dezlănțuit între mahomedani și hinduși. Au debarcat de asemenea în Indochina și în curând și în Jawa pentru potolirea revoltelor naționaliste, provocate de japonezi.

Pe continentul asiatic au mai rămas 4 milioane soldați japonezi, pentru transportul cărora în metropolă, MacArthur refuză să acorde tonajul cerut de guvernul din Tokio.

Consiliul miniștrilor de Externe de la Londra se va întruni și azi după ce au discutat pretențiile franceze în Renania și Ruhr și după ce au hotărât ca locșitorii lor să continue a studia problema statelor din sud-estul european.

Se speră că prin rezolvarea chestiunii maghiare, s-ar putea facilita și discutarea situației din România și Bulgaria pe cale de compromis. Ce-ar putea însemna acest compromis Dumnezeu știe, fiindcă un lucru este cert: nimic serios nu se va putea organiza

în țara noastră, cât timp vom avea pe ruși pe capul nostru. Alegeri sub ocupație așa cum are de gând guvernul, ar fi un dezastru.

Zvonuri interesate vorbesc mereu de alungarea Regelui și de un regim hibrid pro-sovietic cu o Regență provizorie în care să intre și un comunist. Potrivit celor răspândite de Guță, el este acela care, luptând pentru ordinea burgheză, ar fi reușit să determine guvernul să accepte unele măsuri de ordine în Stat, grație cărora starea actuală de anarhie ar fi întrucâtva dominată și limitată.

Formula comunicatului este însă destul de imprecisă, lăsând impresia că traducerea în fapt va permite să domnească mai departe arbitrarul și abuzurile.

Mareșalul Jukov a fost invitat de Truman și va sosi peste o săptămână la Washington. N-o fi oare vorba să se încerce asupra lui o dulce și convingătoare promisiune? Similară cu cea exercitată asupra lui de Gaulle?...

30.9.45. Miniștrii de la Londra se mai întâlnesc și azi spre a se pune de acord asupra protocolului sesiunii și cuvântul de ordine este că nu trebuie pierdută speranța unei înțelegeri între cei mari.

Spiritele de la noi sunt foarte alarmate și unii spun că și Maniu a devenit acum pesimist. Să nu uit a menționa declarațiile făcute de dânsul presei străine, impecabile ca finețe și ca urbanitate, chiar a doua zi după interview-ul lui Molotov.

Zvonurile despre situația guvernului sunt foarte variate: unii vorbesc de debarcarea lui Groza și înlocuirea sa prin Tătărescu, alții că Groza își va prezenta demisia Regelui spre a reentra în legalitate, că acesta i-o va accepta, însărcinându-l să gireze mai departe afacerile, până la constituirea unui guvern pe placul aliaților.

În ce ne privește, a licărit ieri o rază de speranță prin comunicarea de la Londra cum că Byrnes a prezentat consiliului o formulă de compromis în ce privește statele balcanice și că Molotov a cerut instrucțiuni Moscovei pentru a le putea discuta.

Dacă formula ar fi pe placul rușilor, este sigur că el n-ar mai avut nevoie să ceară instrucțiuni, iar dacă tonul n-ar fi fost destul de hotărât și amenințător, s-ar fi mulțumit s-o respingă, așa cum a procedat fără jenă în alte ocazii.

Sovietele încearcă să combată acțiunile americane prin grevele declanșate în Statele Unite, unde numărul greviștilor a trecut de 2 milioane.

În Germania ocupată de ruși, se expropriează moșiile junkerilor de peste 250 hectare, pe când imbecilii la noi au limitat la 50 hectare pe care vor până la urmă să le fure și pe ele.

1.10.45. Din izvor destul de serios, aflu că Moscova este hotărâtă să admită schimbarea guvernului Groza, de care rușii și-au dat seama de totala sa insuficiență. Rămâne de văzut cine va forma noul cabinet. Mi se afirmă că aliații susțin coaliția în „4” din august 1944, ceea ce le-ar da garanția unui minim de libertăți la viitoarele alegeri.

Se pare că și în Bulgaria s-au petrecut cam așa lucrurile, încât opoziția a prins putere și începe a-și manifesta pe față reacția împotriva comdamnărilor in juste ale ofițerilor și politicianilor bulgari. S-a ajuns, după obiceiul lor, să se asasineze magistrații care i-au judecat, dintre care unii au scăpat refugiindu-se la noi.

Turcii pretind a ști că Truman ar fi propus lui Stalin o întâlnire în doi, Statele Unite fiind mai independente și mai puțin interesate în problemele europene decât Anglia și deci mai în măsură să discute în mod obiectiv cu sovieticii.

Rămâne de văzut cu ce mijloace vor reuși americanii să convingă pe sovietici.

După balotaje, alegerile cantonale din Franța au confirmat un și mai mare câștig pentru socialiști, așa că și la alegerile generale de peste trei săptămâni, este de așteptat victoria stângii.

Arabii protestează cu indignare împotriva demersului președintelui american pe lângă guvernul britanic de a permite imigrarea în Palestina a 100.000 evrei fără adăpost din Germania, declarând că acea țară nu e colonie engleză, ci un teritoriu sub mandat, asupra căruia Anglia nu are drepturi suverane.

Miniștrii de Externe nu s-au putut pune de acord asupra textului de protocol final.

Presa engleză emite părerea că înaintea viitoarei sesiuni din decembrie, cei cinci să se reunească la Moscova, adică: Stalin, Truman, Attlee, de Gaulle și Tchang Kai-check.

La Triest și în alte orașe din regiune ca Gorizia, grevele s-au întetit susținute de populația rurală de origine sârbă, deci alimentată de politica lui Tito.

3.10.45. După ultima ședință de aseară, miniștrii de Externe pleacă azi de la Londra. Declarațiile lui Byrnes făcute presei și comunicatul Moscovei mărturisesc pe față că rezultatul actualei sesiuni a fost o nereușită totală, după ce, până la 22 septembrie, speraseră să ajungă la o înțelegere.

În acea zi, Molotov, care semnase un acord relativ la participarea Franței și Chinei la discuțiuni, se trezește deodată, desigur în urma unor aspre muștrări venite de la Kremlin, și declară că a comis o greșeală iscăbind acordul privitor la consiliul celor cinci, cerând ca hotărârile esențiale să nu se ia decât în trei, conform celor fixate la Potsdam. „N-ar fi admisibil ca Franța, care nici măcar n-a declarat război Bulgariei, României și Ungariei, să discute acum condițiile tratatelor de pace ce se vor încheia cu aceste țări.”

După părerea lui Byrnes însă, n-ar fi admisibil ca „trei mari puteri să hotărască asupra soartei lumii și să cheme apoi pe toți ceilalți, spunându-le doar: semnați! Acesta ar fi mijlocul cel mai sigur de a năruii pacea și de a ajunge chiar de a doua zi la conflicte.” (Cu alte cuvinte, teza germană depre „*diktatu*” de la Versailles.)

Bineînțeles, consiliul continuă activitatea prin locțiitorii miniștrilor care vor rămâne în continuare la Londra.

Byrnes crede că decât să se aștepte o nouă sesiune a consiliului care s-a încheiat printr-o quasi-ruptură din pricina notei cu caracter ultimativ a lui Molotov, mai bine ar fi să se întrunească din nou șefii de Stat, ale căror întâlniri au avut totdeauna bune rezultate.

În aceste condiții, nu văd pentru noi posibilitatea de a mai scăpa de ruși, afară de cazul unui conflict deschis între cele două tabere. Oricum, nu se mai pune pentru câțva timp chestiunea schimbării de guvern în România, fiindcă acum Moscova nu mai are motive de menajat pe ceilalți.

Starea de tensiune crește în lumea arabă împotriva evreilor: guvernul libanez intervine și el, protestând contra imigrărilor în Palestina; guvernul englez a răspuns lui Truman spre a-și susține punctul său de vedere; arhiepiscopul copt al Ierusalimului a fost găsit mort într-un șanț în Cairo.

La intervenția Londrei, Polonia și Cehoslovacia au întrerupt provizoriu expulzarea germanilor.

Mareșalul Jukov s-a îmbolnăvit brusc la ordinul Moscovei și a contramandat vizita sa în Statele Unite. În schimb, generalul Patton, comandantul armatei americane de ocupație din Germania, a fost înlocuit și Moscova jubilează.

Din cauza situației încordate din Argentina, guvernul de la Washington discută cu cel din Rio amânarea sau chiar anularea conferinței pan-americane.

Regele Leopold, trăind în Elveția, a lansat un manifest poporului belgian, spre a-și apăra atitudinea din vremea ocupației germane, explicând rostul vizitei sale la Berchtesgaden, atunci când Hitler ordonase ca numai flamanzii să se poată înapoia în Belgia și spre a afirma că așteaptă cu încredere votul poporului, a cărui expresie de voință e însăși monarhia belgiană.

4.10.45. Delegația sovietică la Londra a dat publicității proiectul de protocol propus de Moscova, neacceptat de ceilalți delegați. Ea propunea ca actul final să fie semnat de toți cinci, însă ca cel privitor la Italia să nu aibă semnătura Chinei, cel asupra tratatelor de pace cu România, Bulgaria și Ungaria nici pe a Franței, iar cel despre Finlanda, nici pe a Statelor Unite.

Într-un comunicat al Ambasadei americane, Byrnes propusese din contra, ca în cazul în care hotărârile n-ar fi luate decât de semnatarii de la Potsdam, deciziile lor să fie revizuite de plenul conferinței de pace, compus din totalitatea Națiunilor Unite europene, precum și de acele state ne-europene care au luat parte efectivă la ducerea războiului în Europa.

Times de azi declară foarte dur că „d-nul Molotov a irosit cu multă nepăsare toate simpatiile pe care și le-au câștigat Sovietele pe lângă aliați în timpul războiului.”

6.10.45. Charta Națiunilor Unite intră în vigoare căci a fost ratificată de peste 29 state.

În urma ordinelor generalului MacArthur de a se elibera prizonierii politici și de desființare a societății naționalist-șovine, guvernul prințului Higashi Kuni a demisionat, deși neagă a fi din această cauză. Sunt negocieri și întreveneri pentru formarea noului cabinet.

După ruperea oricărei încercări de acord între anglo-americani și ruși și mai ales după vehementul articol din *Izvestia* care acuză formal pe aliați de rea credință, se spune că Londra și Washington ar trata constituirea unei unice armate cu un Stat Major comun, în timp ce amiralul Nimitz se gândește desigur tot la primejdia rusească, atunci când declară: „Statele Unite n-au intrat niciodată pregătite în război; rog Cerul ca un viitor conflict armat să nu ne mai găsească nepregătiți.”

Dacă însă s-ar verifica știrea că rușii au abandonat guvernul Groza și că Regele va însărcina pe Lupu a forma noul cabinet (de alegeri) cu reprezentanți ai celor patru partide din coaliția loviturii de stat de la 23 august 1944, acesta ar fi semnul evident că dau înapoi și că recunosc înfrângerea politicii lor de intransigență de la Londra.

Se vorbește chiar de o schimbare a atitudinii lui Stalin și de înlocuirea echipei Molotov prin Litvinov (ca totdeauna atunci când o acțiune încercată dă greș, agentul plătește oalele sparte).

Byrnes a declarat că este inadmisibil ca pacea să fie dictată de un Directoriu, fie el de trei sau de cinci, care să hotărască cu privire la interesele celor mici. Aceasta n-ar mai fi pace. Statele Unite ar fi dispuse să impună condiții statelor învinse, dar nu pot admite să le impună Națiunilor Unite, nici să oblige state ca Franța și China să se supună voinței unei singure puteri, pe baza principiului unanimității (exact în contradicție cu pretenția lui Molotov, care nu admite ca Sovietelor să le fie impusă voința altora).

Dânsul admite însă ca acest consiliu, de cinci sau chiar de trei state, să pregătească textele tratatelor, care înainte de sfârșitul anului să fie prezentate în fața conferinței de pace.

În privința Italiei, el cere ca noile frontiere să fie bazate pe criterii etnice, ca Triest să fie internaționalizat, ca Dodecanezul să revină Greciei, iar coloniile italiene să fie puse sub mandat (fără a preciza formula), dar refuză să admită cererea Rusiei ca Italia să plătească 600 milioane dolari ca despăgubiri de război. Ajutorul acordat de americani poporului italian se ridică până acum la câteva sute de milioane, așa că n-ar fi just ca italienii să plătească spre a se alimenta și să facă eforturi zadarnice, pentru ca acești bani să intre în buzunarele unui alt stat (recte Rusia).

Speră că impasul la care s-a ajuns cu privire la Bulgaria și România, va folosi pentru ca într-o viitoare întrunire a miniștrilor de Externe să se găsească mai lesne o soluție acceptabilă.

Federația Sindicatelor Muncitorești, reunită la Paris în congres și reprezentând aproape 50 milioane lucrători, a ales pe Sir Walter Citrine ca președinte și pe francezul Saillant ca secretar general. Deci și aici se înregistrează un nou eșec pentru ruși.

Baronul nipon Shidekara, bătrân liberal de 73 ani care s-a retras din politică în 1931 din cauza acțiunii Japoniei în Manciuria, a acceptat să formeze guvernul, păstrând pe Yosida la Afacerile Străine.

Ducele de Windsor a sosit singur la Londra, locuind la Malborough House împreună cu mama sa.

În privința variantei Lupu, Mihai Popovici îmi spune că ar putea fi păcălit de ruși, tot așa cum a fost la 6 martie, când Ana Pauker îi spunea că dânsul este omul lor, în timp ce avea în buzunar soluția Groza.

9.10.45. Zvonurile care circulă la noi continuă a fi contradictorii.

Unii pretind că guverul se va remania în parte, mărindu-se procentul elementelor burgheze, aceasta fiind teoria lui Guță, care tot speră să ajungă el șef de guvern.

Alții spun că micile cărpeli, ce se vor face provizoriu, vor dura până la noua întrunire a miniștrilor de Externe de peste două luni, când se va constitui noul guvern pe baza coaliției celor patru partide, având asentimentul tuturor aliaților.

Aceasta e ideea lui Titel Petrescu care a mărturisit că nu se mai împacă cu reprezentanții socialiști din cabinet, nici cu cele ce apar în ziarul *Libertatea*.

Mai este speranța lui Lupu de a forma el guvernul cu agrementul Moscovei, Londrei și Washingtonului pentru organizarea alegerilor.

Și mai este în fine gândul lui Maniu ca guvernul să-și înainteze demisia spre a reintra în legalitate, pentru ca Regele să-l lase apoi să gireze afacerile până la constituirea unui nou cabinet, socotind că astfel Groza va rămâne până la primăvară, dar fără a avea dreptul să facă alegeri, pentru a încasa toată revolta și năduful populației, care va suporta încă 6-8 luni grele, și evitând celorlalte partide asemenea tribulațiuni.

Deocamdată însă, se simte o oarecare schimbare în atitudinea guvernului: ziarele au publicat in-extenso expozeul lui Byrnes, iar emisiunile la radio nu ne mai otrăvesc cu textele de tămâiere a rușilor din *Scânteia* sau din *Grai nou*, ci transmit telegrame din Londra, Washington, Paris etc., lăsând mai pe la coadă pe cele de la Moscova, Sofia sau Belgrad. Expunerea lui Bevin, cât se poate de bună, a apărut necenzurată în presa noastră.

Azi la Londra, zi mare: se redeschide Parlamentul și se pun în discuție chestiunile mari ca: naționalizarea Băncii Angliei și a minelor de cărbuni, dar mai ales se așteaptă expunerea lui Bevin, care a declarat că preferă să vorbească în Cameră, spre a putea fi susținut sau criticat și a fi astfel în măsură să facă mai multă lumină asupra celor petrecute la Consiliul miniștrilor de Externe. Churchill va lua și el atitudine.

Truman vorbește cu groază de eventualitatea unui al III-lea război mondial și, fără a amenința, face totuși aluzie la efectele bombei atomice, ce va deveni o armă a păcii.

Situația e foarte încordată în Palestina, unde evreii protestează împotriva restricțiilor britanice de imigrare cuprinse în „Cartea Albă” și fac apel la Truman și la Attlee.

Mareșalul Mannerheim însănătoșindu-se, și-a reluat activitatea ca președinte al Republicii, moment care coincide cu acordul aliaților asupra Finlandei.

Rudolf Hess va fi judecat împreună cu ceilalți germani acuzați de crime de război.

Zvonindu-se din nou că Hitler ar trăi, proprietara hotelului din Bad Godesberg care îi era prietenă, afirmă că e sigură că a murit împreună cu Eva Braun cu care trăia și cu care se logodise la Berghoff în ajunul debarcării aliaților în Normandia.

Continuă procesul lui Laval în absența sa și a apărătorilor. Se va invoca viciu de formă?...

Shintoismul dispare în Japonia ca religie de stat.

În alegerile municipale din Budapesta a câștigat Partidul Kisgazda al lui Eckhardt, cel mai de dreapta din coaliția guvernamentală, deținând 122 locuri, față de 103 obținute împreună de celelalte partide.

La Atena a demisionat guvernul Vulgaris.

Alegerile generale din Norvegia au fost câștigate de socialiști în dauna conservatorilor; și liberalii au obținut câteva locuri.

Truman a declarat pe neașteptate că secretul de fabricare a bombei atomice pe care Statele Unite îl posedă împreună cu Anglia și Canada, și pentru care au cheltuit 2 miliarde dolari, nu trebuie divulgat și altor națiuni, care i-ar putea da o întrebuințare nefastă pentru civilizația omenirii și că cele trei state sunt de acord cu aceasta.

Ghici ghicitoarea mea?...

10.10.45. Laval a fost condamnat la moarte și refuză a semna cererea de grațiere, însă avocații săi au cerut o audiență lui de Gaulle spre a protesta împotriva acestei *déni de justice* și a pretinde o nouă judecată.

Aud că după încheierea acelor faimoase acorduri economice cu Moscova, guvernul Groza se trezește acum că rușii îi cer recontrolarea cifrelor invocate pentru obținerea îndulcirii condițiilor de armistițiu; bineînțeles că se acceptă tot.

Mai sigur decât oricând, Lupu crede că el va forma guvernul, dar eu cred că dorința lui Maniu este să-l lase pe Groza cât mai multă vreme să se zbată cu toate dificultățile: foamete, boli, dezordine în administrație și mai presus de toate, reaua credință a rușilor care nu vor să părăsească țara de bună voie, nici atât de curând.

Totuși, Lupu se gândește că, luând puterea, prima sa misiune va fi plecarea trupelor sovietice, după care vor urma acorduri economice cu anglo-americanii și reorganizarea administrativă, iar numai la sfârșit alegeri generale. Numai în acest chip ele vor putea fi libere, cu candidați ai partidelor pe liste separate.

Să i se aplice zicala: „Deșteptul făgăduiește și prostul trage nădejde” sau mai curând vorba trecătorului grăbit în fața cerșetorului cu mâna întinsă: „Crede, moșule...”?

La Buenos Aires a produs o profundă impresie demisia vicepreședintelui de Consiliu, autorul moral al regimului de dictatură al Argentinei din 1943 și se crede că această

schimbare politică va contribui la o vădită apropiere de Washington, dând posibilitatea și acestei țări a fi admisă printre Națiunile Unite.

N-ar mai rămâne pe dinafară decât Spania.

11.10.45. Byrnes a declarat că Statele Unite vor trimite în curând reprezentanți în România și în Bulgaria, pentru constatarea condițiilor politice din aceste țări.

Amicul basarabean Cazacu își închipuie că de vreme ce Vulgaris a demisionat și se vorbește de succesul Sophoulis, un republican liberal, s-ar putea ca aliații să fi cedat în Grecia pentru ca și rușii să cedeze în România, abandonând pe Groza.

E sigur însă că Lupu își face iluzii, atât din partea rușilor, care îl țin cu vorba fără a se angaja formal, cât și din partea lui Maniu, care zice „da” și face „nu.”

Dânsul crede însă că, până la sfârșit, războiul ruso-american va izbucni în China și că Sovietele „vor crăpa.”

Un general rus din Budapesta i-a mărturisit că „Rusia iese din acest război pulverizată și că au intrat cu cizmele într-un noroi, din care au să iasă doar cu picioarele goale”. Din acest punct de vedere al conflictului în perspectivă, e foarte important raportul generalului Marshall, șeful de Stat Major american, care cere o armată permanentă cu serviciu obligatoriu și cadre de carieră, care să fie cât mai repede înființată, înainte de încheierea păcii, spre a putea rezolva mai ușor unele chestiuni ce se arată pentru moment atât de complicate (vezi Rusia).

Situația din Palestina devine tot mai încordată și cercurile londoneze se așteaptă la izbucnirea conflictului acum că plafonul imigrării evreiești a fost atins.

Soldaților americani, bineînțeles celor de religie mozaică, le este interzis a mai pătrunde în Palestina, fie măcar și în concediu.

Sophoulis nu poate forma guvernul din cauza refuzului populiștilor și comuniștilor de a colabora, așa că organizațiile profesionale, sprijinite și de dreapta care se opune constituirii unui nou guvern, cer menținerea lui Vulgaris, cu alegeri la 20 ianuarie.

În Portugalia, Salazar a dispus încetarea cenzurii, ceea ce va permite celorlalte partide să înceapă în presă campania în vederea viitoarelor alegeri.

Vor începe convorbiri diplomatice cu Turcia în vederea rediscutării convenției de la Montreux, deoarece la Londra nu s-a putut iniția nicio înțelegere cu privire la comunicația pe apă și pe fluviile internaționale.

12.10.45. Regentul Damaschinos pus în fața situației prezente, a însărcinat din nou pe Vulgaris să formeze guvernul.

Stalin anunță că a părăsit Moscova pentru un concediu de odihnă. S-ar putea să fie o simplă absență diplomatică, spre a nu fi silit să răspundă injoncțiilor aliaților.

Situația regimului Farrel în Argentina e din cele mai confuze și Statele Unite se tem că demisia colonelului Peron, n-ar fi decât tot un joc al dictaturii.

Demisia ministrului de Externe jugoslav Subasici, face foarte problematică recunoașterea guvernului Tito de către anglo-americani.

Generalul MacArthur a pretins la Tokio o reformă constituțională prin introducerea drepturilor omului și se zice că prințul Konoye ar fi însărcinat cu această acțiune, ceea ce ar putea provoca demisia actualului guvern. Se zvonește că instalarea unei comisii de control în Japonia, ar putea determina pe MacArthur să plece.

Ziarul *New York Herald Tribune* publică un editorial cu articolul ditirambic al lui Ilya Ehrenburg asupra regimului Groza în România. Pe aceeași pagină, un al doilea editorial, în care redactorul american se îndoiește de realitatea raiului românesc văzut de agentul sovietic și se întreabă de ce asemenea fericite binefaceri nu pot fi apreciate și de gazetarii englezi sau americani și de ce această blagoslovită țară e atât de păzită și de ferecată, încât nu poate fi văzută și gustată de aliați.

15.10.45. Noul guvern argentinian care se reduce la un soi de triumvirat între Farrel și miniștrii săi de Război și Marină ce dețin împreună șapte portofolii, e considerat în Statele Unite drept o farsă sinistră care nemulțumește pe toată lumea și nu rezolvă problema democrației. Totuși universitățile au fost redeschise și presa e declarată liberă.

În schimb, în Portugalia, Salazar a reintrodus cenzura prin suprimarea organului *Diario Popular*, care în numele a 150.000 petiționari, cerea să se amâne data de 16 noiembrie, fixată pentru alegeri.

Grevele din Anglia și din Statele Unite sunt în descreștere.

Aproape 400 savanți americani propun ca secretul bombei atomice să nu rămână apanajul câtorva mari puteri, ci să fie încredințat unui comitet mondial care să organizeze distribuția energiei atomice. Altcum, omenirea ar fi amenințată unui război nesfârșit, cu mult mai îngrozitor decât cel trecut.

Presa din Londra protestează împotriva întrebuirii trupelor britanice la operațiunile din Jawa și Indochina pentru a veni în ajutorul olandezilor și francezilor, în chestiuni cu totul străine de orice interes englez.

Laval a fost executat azi dimineață, după ce încercase să se sinucidă cu cianură.

Guvernul Groza anunță că va proceda în curând la alegeri generale, imediat după ce vor fi fost rezolvate cele mai urgente probleme ale României. Care or fi acestea? Unii se tem că vom ajunge de grabă gubernie rusească.

După nereușita noii încercări Vulgaris, regentul grec a însărcinat cu formarea guvernului pe Tsonderos, fost prim-ministru al guvernului emigrat, care poartă acum convorbiri cu Sophoulis și cu populiștii.

17.10.45. [...] Statele Unite au hotărât să recunoască guvernul austriac Renner, cu condiția că alegerile din noiembrie vor fi libere.

În Ungaria, alegerile circumscripției Budapesta (oraș și împrejurimi), au dat 491 locuri coaliției de stânga, față de 401 pentru partidul lui Eckhardt, care fusese câștigător în

alegerile municipale. Să se facă oare legătură cu faptul că guvernul maghiar a ratificat convențiile economice de la Moscova și deci - o eventuală schimbare în atitudinea americanilor față de Ungaria?

În tot cazul, Radio New-York continuă să afirme că spre deosebire de guvernele de la Viena și Budapesta, cele din București și Sofia nu vor fi recunoscute atâta timp cât nu vor da dreptul și celorlalte partide democratice să ia parte activă la conducerea statului. Înseamnă că aliații s-ar mulțumi ca guvernul Groza să dea câte un locșor și vreunui reprezentant de-al lui Maniu și de-al lui Dinu Brătianu?...

Oricum, trimisul special al lui Truman în România și în Bulgaria a primit ultimele instrucțiuni și a ținut o conferință de presă înainte de a pomi la drum.

Neputând forma un guvern nici cu Sophoulis, nici cu Tsonderos, nici cu Vulgaris, Regentul Damaschinos s-a hotărât să devină el însuși propriul său prim-ministru.

Din nou tensiuni în problema dinastică în Belgia: van Acker acuză în Senat pe Leopold de a fi provocat el însuși vizita sa la Berchtesgaden și convorbirile politice cu Hitler, la care Regele a răspuns cu un mesaj trimis Senatului.

18.10.45. Gogore Carp crede, și ideea sa nu e lipsită de probabilitățile unui sămbure de adevăr, că misiunea lui Mark Ethridge, trimisul lui Truman în Balcani, este aceea a unui procuror însărcinat să redacteze un rechizitoriu ce va fi prezentat în decembrie la Westminster Hall în plenul Națiunilor Unite, împotriva unui stat care prin purtarea sa, este „*au ban de la civilisation*”²² și pe care unul sau mai mulți membri ai Adunării, vor primi misiunea să-l aducă la respectul legilor internaționale.

Cu alte cuvinte, Statele Unite vor să primească însărcinarea oficială și legală de a termina odată pentru totdeauna cu amenințarea sovietică, ce ar deveni sinistră în viitor. Un semn vădit că rușii încep să dea înapoi este hotărârea luată ieri de a suprima complet cenzura pentru corespondenții ziarelor engleze și americane în România.

Să vedem însă până unde va merge și cât timp va dura buna lor credință.

În Ungaria s-au decretat măsuri de justiție sumară din cauza înțepirii crimelor. Cât ar fi și la noi nevoie de așa ceva, numai că aici jafurile și abuzurile sunt comise de autorități.

Ducele de Alba a demisionat din postul de ambasador al Spaniei la Londra, arătând că Franco l-a ținut cu vorbe pe pretendentul Don Juan, fără a face niciun gest în favoarea sa pentru restabilirea Monarhiei.

Statele Unite acordă împrumuturi masive Rusiei, Olandei și Chinei, din care numai Sovietelor 400 milioane dolari. E poate ciolanul pe care-l trec pe sub nasul câinelui hămesit...

Pe de altă parte, șeful de Stat Major american cere guvernului să aducă la cunoștința statelor străine situația exactă a potențialului militar actual al Statelor Unite,

²² „nedemn de lumea civilizată”

deoarece astfel cei ce-ar dori să tulbure pacea ar fi mai ușor ținuți în respect, decât bănuind o Americă dezarmată.

În Bulgaria comuniștii luptă prin teroare ca să distrugă cooperativele sătești ale Partidului Agrarian, spre a le înlocui prin colhozuri (știre comunicată de corespondenții americani din Istanbul).

Voroșilov a dispus că în Ungaria toți candidații celor cinci partide ce se prezintă la alegeri, vor trebui înscrși pe o singură listă comună, ceea ce reduce tot jocul libertăților politice la farsa dictaturii comuniste.

Mihai Popovici mi-a spus că aliații au comunicat lui Maniu că, și în cazul în care partidul său sau al lui Brătianu ar fi determinate a încheia vreun acord cu actualul guvern, dâșii vor lupta pentru stabilirea unei complete libertăți politice în România, la nevoie, chiar și în contra Domniilor lor.

Groza a trimis lui Maniu o notă în care-i arată că anglo-americanii susținuseră la Londra rectificarea graniței de vest a țării în favoarea Ungariei, dar că Molotov împreună cu Bidault s-au opus, invocând textul armistițiului. În cazul în care Maniu ar reuși să-i facă a renunța la rectificare, Groza își dă cuvântul de onoare că va demisiona imediat, rugând pe Maniu să propună ca președinte de Consiliu persoana pe care el o va alege. Maniu s-a grăbit să transmită această notă aliaților. Dacă aceștia au procedat cu adevărat în acest chip, atunci rușii speră în efectul unei asemenea bombe.

19.10.45. Englezii și americanii declară că față de noua situație creată în Ungaria care restrânge întreaga libertate în alegeri, guvernele lor vor reconsidera dacă ar mai fi locul să reia raporturi normale cu această țară.

Specialiștii în probleme agrare și economice sunt îngroziți de starea de mizerie și de dezorganizare în care rușii ne-au adus țara și socotesc că abia în toamna viitoare am putea spera să ne reechilibrăm, dacă rușii ne-ar lăsa în pace.

Destrăbălarea și demoralizarea au ajuns la culme: ziua în amiaza mare, Fotino a văzut în piața Palatului trei ruși care, cu pistoalele în piept, jefuiau pe un biet creștin de toți banii ce avea supra sa. Iar noi, ne mulțumim să facem epigrame usturătoare și tot mai triviale, semne de exasperare la adresa rușilor și a slugilor lor din guvern.

Să nu uităm însă cât de multe epigrame circulau „*sous le manteau*” și câte pamflete apăreau în Olanda pe vremea lui Ludovic al XIV-lea, dar că a mai trecut un veac până să fie răsturnat absolutismul.

Și cu toate acestea, nu-mi pierd speranța. Nu mi-o pierd fiindcă sunt convins că americanii nu vor da îndărăt și că în atitudinea ce-au luat, împing pe ruși spre război.

Pe de altă parte, aceștia și-au pierdut parcă mințile și fac greșeli după greșeli: după bomba lui Voroșilov în Ungaria, aud acum de la un general că trupe sovietice ar fi recuparat Cehoslovacia și că la noi aduc nenumărate tancuri. Ceea ce ar însemna că și ei se așteaptă în mod serios la un război care, după aprecierile unora, n-ar putea izbucni decât prin mai viitor.

Zvonuri necontrolate din izvor rusesc, circulă persistent cu privire la înlocuirea lui Molotov prin Litvinov și la retragerea lui Stalin (explicația bolii sale diplomatice?), pentru a face loc lui Jukov. Alții însă se întreabă dacă în locul lui Molotov n-ar veni mai degrabă Vișinski, ceea ce înseamnă că rușii împing ei înșiși la război.

Ciracii lui Lupu continuă să afirme că tot el va forma guvernul și că lucrul s-ar putea întâmpla peste câteva zile, adică înaintea sosirii lui Ethridge. Alții cred că n-ar fi vorba decât de o simplă remaniere în sânul actualului guvern, Internele și Războiul fiind desemnate de Rege și poate Groza înlocuit.

Se pare că toți cei din jurul lui Tătărescu vor să plece și că el nu va rămâne până la urmă decât cu Sibiceanu. Aud că și Alexandrini, care se formalizase de unele aprecieri ale lui Oieriu, tot se va retrage până la sfârșit.

21.10.45. Consiliul aliat de control în Austria a convenit ieri să accepte oficial guvernul Renner ca guvern provizoriu al Austriei, cu speranța ca viitoarele alegeri să se desfășoare în mod liber și democratic.

Deși s-a oferit grupării lui Eckhardt un procent de 45% pe lista comună, față de cele 24%, 23% și 8% celorlalte partide de stânga, Partidul Micilor Proprietari refuză acest sistem și cere să participe separat la alegeri. Pe de altă parte, Anglia și Statele Unite au protestat separat dar simultan la Moscova, în contra acordului economic pe cinci ani încheiat de ruși cu Ungaria.

Sunday Times publică un studiu asupra mentalității rusești și asupra crizei de încredere reciprocă între aliați. Prin propaganda din presa lor, rușii reduc la minimum contribuția anglo-americană în război și se arată frustrați de fructul victoriei, prin pretenția aliaților de a nu-i lăsa să tragă foloase din țările liberate de ei singuri, ca: Polonia, România, Balcanii, Austria.

Un corespondent american publică interview-ul lui Dinu Brătianu în care protestează împotriva oprimării tuturor libertăților cetățenești de către guvernul Groza și cere îndepărtarea sa de la putere.

Lumea politică engleză discută problema intervenției britanice în Jawa și Indochina unde suportă greutăți și sacrificii, fără a obține măcar recunoștința statelor interesate, precum și pe cea palestiniană, unde mandatul Angliei ridică o chestiune de interes mondial.

Starea sanitară în Germania e îngrozitoare, mai ales la Berlin unde, din cauza epidemiilor, mor peste 20% dintre copiii între 1și 15 ani.

22.10.45. În Franța, 85% din cetățenii cu drept de vot au condus la un succes al partidelor ce susțin pe de Gaulle, în timp ce radicalii sunt în regres. Au fost alese 29 femei.

Ethridge a sosit la Sofia, unde socotește să stea trei săptămâni, urmând a vizita și provincia, după care va trece în România; s-ar putea ca în acest răstimp să se producă unele schimbări în guvern.

Inflație excesivă în Ungaria și temere de mare inflație și în Germania.

Recrudescență a grevelor printre docherii londonezi, unde 11.000 au părăsit lucrul.

Guță a pus în disponibilitate (bineînțeles fără decret regal) vreo 20 funcționari ai ministerului dintre cei rechemati și care nu s-au întors în țară, fiindcă n-au pe unde veni, sau fiindcă refuză să se supună, cum e Cretzianu de la Ankara.

Știrile de astă seară cu privire la alegerile din Franța, arată 151 locuri pentru comuniști, dar 142 progresiști catolici și 139 socialiști, care împreună susțin pe de Gaulle. Radicalii lui Herriot și Daladier care susțin a III-a Republică cu Constituția din 1875, au fost înfrânți.

Prin urmare, Franța va avea o nouă Constituție republicană, iar în timpul celor șapte luni cât va dura elaborarea de către Constituantă a actului fundamental, guvernul va avea puteri discreționare. Așa ar începe deci a IV-a Republică.

Churchill a cerut în Cameră, ca Anglia să mențină în timp de pace o marină de 400.000 oameni, 4.000 avioane de prima linie și o armată de uscat de un milion militari.

Alături de cei 4 milioane preconizați de Statele Unite, aceasta înseamnă ceva pentru asigurarea viitoarei păci în lume.

Guvernul britanic a protestat împotriva negocierilor economice duse de URSS cu România și cu Bulgaria, fără aliații anglo-americani.

Correspondentul american publică un interview al lui Guță, în care el se apără de acuzațiile ce i se aduc de a fi introdus dictatura lui Carol în România, de a fi contribuit la orientarea spre Axă și de a fi încercat să trateze izolat de ceilalți o pace cu sovieticii. A adăugat că dacă țara noastră ar fi și astăzi condusă cu disciplina guvernelor sale de altădată, ea ar fi într-o situație cu mult mai favorabilă. (Aluzie la dorința unui nou regim carlist sau învinuirii aduse celui actual? În ambele cazuri, bizar!...).

Alegerile din Ungaria, care trebuiau să aibă loc în curând, par a se fi amânat pentru la primăvară.

24.10.45. În expunerea de la conferința Partidului Comunist, după ce a ridicat osanale guvernului pentru înfăptuirile sale, Pătrășcanu a declarat că bugetul va trebui echilibrat „printr-o masivă impunere a veniturilor directe” - deci iarăși o lovitură dată criminalului de proprietar, - și a vorbit de noua lege electorală, al cărui proiect e gata, dar mai trebuie supus consiliului FND.

Se prevede dreptul de vot de la 19 ani pentru ambele sexe și eligibilitatea de la 23 ani, precum și desființarea Senatului, considerat „vestigiu reacționar”.

Și când mă gândesc că Maniu susține că alegerile nu vor avea loc...

În Ungaria, după ce s-a vorbit de amânarea lor la primăvară, acum se anunță că ele vor avea totuși loc la 4 noiembrie, însă că diversele partide ce nu s-au putut pune de acord pentru o listă comună vor prezenta liste separate. Ce-o mai ieși de aici?!...

Într-un mesaj adresat Congresului, Truman cere ca toți americanii între 18-20 ani să facă un an serviciu militar, dar se pare că va întâmpina obstacole. Vorbește și de mijloacele tehnice ce trebuie să lovească inima unei țări spre a se împiedica războaiele.

Statele Unite propun celorlalte state sud-americane recunoașterea guvernului revoluționar Bétancourt din Venezuela.

Sunt temeri de mișcări în zona guvernului comunist din China.

Quisling a fost executat astă noapte.

Se zvonește la noi că Stalin ar fi murit. Vrăbia mălai visează și calicul praznic...

Aflu că Berry și colegul său de la Sofia sunt furioși de călătoria lui Ethridge și că ar fi gata să demisioneze, ca protestare pentru un asemenea controlor ce denotă din partea guvernului american o totală lipsă de încredere.

Marjoriebanks a fost numit ca referent la *Foreign Office* pentru problemele românești.

25.10.45. Canaliile, cuprinse de un sentiment de lașitate, publică în ziare osanale pentru aniversarea Regelui și anunță liberarea unora dintre cei internați în lagăre.

Prin depunerea ratificărilor din partea Rusiei, Ucrainei, Rusiei albe și Poloniei, ieri la Washington s-a putut perfecta instrumentul intrării în vigoare a Chartei Națiunilor Unite (din 39 state care au ratificat-o, 29 au depus ratificările).

Cu toate demersurile făcute la Moscova de către Statele Unite și Marea Britanie pentru a se ieși din punctul mort la care se ajunsese la Londra, Byrnes declară că Sovietele n-au dat încă niciun răspuns, iar în ce privește cererea de împrumut a rușilor care se cifrează, pare-se, la 250 milioane livre sterline, nu s-a luat încă nicio hotărâre.

Șapte noi lorzi au fost creați, ceea ce ridică la 30 numărul celor pe care poate conta sigur guvernul laburist, căci din cei 800 ce compun Camera Lorzilor, abia 60 iau parte activă la lucrările parlamentare.

România liberă protestează împotriva deciziei guvernului englez de a refuza viza delegaților români la congresul tineretului democratic.

Constantinescu-Iași recunoaște, într-un interviu acordat agenției *Reuter*, că la noi presa nu e liberă și nu va fi liberă atâta vreme cât nu vor fi eliminate toate elementele fasciste din țară.

Pe de altă parte, *Times* arată că în toate aceste state supuse influenței sovietice, nu se poate deghiza tendința neobișnuit de favorabilă rușilor din partea guvernelor respective, ceea ce denotă planul Moscovei de a forma în aceste regiuni un bloc sovietic ce va avea ca efect tendința de constituire a unui alt bloc european în Apus.

Lumea de la noi își închipuie că misiunea lui Ethridge este de „*faire semblant*”²³, fără însă a întreprinde nimic până la primăvară, când într-adevăr anglo-americanii vor începe a schimba tonul cu sovieticii.

²³ „aparență”

Truman declară că a trimis lui Stalin o scrisoare personală cu privire la întrunirea miniștrilor de la Londra, la care încă nu i s-a răspuns.

Guvernul polon dezmente zvonul că Polonia ar fi și devenit a 17-a republică a Uniunii Sovietice.

Cehoslovacii protestează împotriva piedicilor ce li se pun de către aliați pentru expulzarea germanilor sudeți și anunță că orice s-ar întâmpla, ei vor continua să-i alunge din țara lor până la ultimul.

La noi, dihonie mare în rândul social-democraților, unde Titel Petrescu, care protestează împotriva politicii FND, este atacat de proprii săi partizani, printre care comunismul face ravagii.

La adunarea de la Lupeni, compusă din majoritate ungurească, au avut loc ieșiri violente în contra Regelui, pe care pentru prima oară un ziar ca *Universul*, unde dictează Ana Pauker, își permite să le publice fără rușine. Iată ce înseamnă „cenzura” guvernului față de elementele fasciste.

27.10.45. Cu mare greutate, guvernul japonez va trebui să se supună ultimelor injoncțiuni ale lui MacArthur, anume să rupă absolut toate relațiile diplomatice cu orice stat și să-și recheme toate misiunile din străinătate.

În Camera Comunelor, Bevin a rostit un discurs magistral, pe care presa noastră îl înregistrează.

Vorbind de scrisoarea lui Truman către Stalin, agenția *Tass* admite că ea a fost remisă de Harrimann abia miercuri lui Stalin, care s-a înapoiat de 2-3 zile de pe litoralul Mării Negre și cu care ambasadorul american a și avut două întrevederi.

În ce privește controlul Japoniei, s-ar părea că Sovietele ar fi renunțat la pretenția lor ca acolo, ca și la Berlin, un consiliu de patru să conducă treburile.

Cicloul de pe litoralul sud-vestic al Angliei, care a provocat pagube și la Londra, continuă încă.

Știrea care circulă la noi din cercuri pro-aliate este că lichidarea cu sau fără conflict al diferendului cu sovieticii este iminent și că în cel mai rău caz, țara noastră ar avea de suferit timp de o lună, după care vom scăpa definitiv de molima rusească. S-ar părea deci că americanii nu mai sunt dispuși să aștepte până la primăvară.

Presiune tot mai mare printre Națiunile Unite de a provoca o ruptură cu actualul guvern din Argentina, ca și față de Spania lui Franco.

28.10.45. Discursul rostit de Truman la New-York pentru Ziua marinei era așteptat cu mare nerăbdare și cuvintele sale ar putea fi interpretate destul de optimist, dacă plecăm de la premiza că americanii sunt hotărâți a impune voința lor rușilor, chiar și prin forță, așa cum a enunțat el în al 2-lea principiu fundamental al politicii externe a Statelor Unite. Dacă ne temem de oarecare ezitare sau dorință de compromisuri, am putea privi cu îngrijorare punctul 6 al expunerii, care spune: „în cazuri în care ar fi imposibil să se împiedice ca un

asemenea guvern (adus la cârmă printr-o forță străină) să se impună prin forță, guvernul Statelor Unite nu va recunoaște un atare guvern...".

Cam slabă consolare pentru viitorul la care ne-am putea aștepta în împrejurările actuale de la noi!

Totuși să nu ne pierdem nădejdea, mai ales că Eden a declarat și el că „Anglia să nu fie prea modestă și să nu se teamă de puterea masivă a Americii și a Rusiei, căci nicio națiune nu va putea fi vreodată destul de tare pentru a domina Europa, și cu atât mai puțin lumea”.

29.10.45. A izbucnit conflictul între guvernul Tchang Kai-check și comuniștii chinezi: în 11 provincii; peste 100.000 oameni se bat actualmente, ceea ce nu ușurează situația reciprocă a Sovietelor și a anglo-americanilor.

Sunt informat de ofițeri români, că sunt așteptate avioane americane pe aerodromurile noastre; pe de altă parte, rușii pregătesc o mare desfășurare de forțe pentru a sărbători în România ziua aniversară a Revoluției de la 7 noiembrie.

Până atunci, comuniștii noștri continuă să-și ducă dezmățul obișnuit al propagandei prin sate și starea de anarhie și cazurile de jafuri și omoruri la drumul mare, continuă.

30.10.45. Attlee a anunțat ieri în Cameră că va vizita în curând pe președintele Truman în legătură cu problema energiei atomice, pentru studiul căreia Anglia a decis să creeze un institut de cercetări, precum și relativ la diverse chestiuni de politică externă, precum Palestina.

La rândul său, Truman a renunțat la călătoria proiectată în Statele Unite, spre a se ocupa de problema urgentă a grevelor ce continuă.

Grație scrisorii lui Truman și vizitei făcute de Harrimann, Stalin a fost constrâns să anunțe că se află la Soci și că e perfect sănătos. Nu e totuși exclus ca URSS să fie azi prada a cel puțin două curente opuse, din care unul extremist caută să domine, situație întrucâtva asemănătoare celei din Franța dictatorială din ajunul lui 18 Brumar.

Să fie oare Jukov un nou Bonaparte?...

Cabinetul Fierlinger de la Praga a demisionat și Beneș a fost reales președinte al Cehoslovaciei.

După demisia președintelui Vargas, acuzat de abuzuri și familiocrație, președintele Curții Supreme a fost proclamat, până la noile alegeri, drept președinte provizoriu al Braziliei.

Delegația română admisă în fine a participa la congresul mondial al tineretului, a plecat azi cu avionul la Londra.

Telegramele corespondenților străini se vor cenzura totuși la Sofia, urmând ca știrile interne să fie libere.

Tulburările din China au devenit un adevărat război civil; comuniștii au ocupat patru orașe.

31.10.45. La viitoarea întâlnire Truman-Attlee, a fost invitat și Mackenzie King să participe din partea Canadei, iar Attlee a profitat să fie însoțit de conservatorul Sir John Anderson, în calitatea sa de președinte al comitetului consultativ pentru energia atomică.

Pe de altă parte, s-a propus ca președintele Statelor Unite să fie autorizat în deplină libertate, a dispune de un număr limitat de forțe americane, spre a fi folosite la nevoie de Consiliul de Securitate pentru menținerea păcii. Totul se pregătește, se pare, pentru a strânge Sovietelor chingile.

Caranfil scrie de la Londra că schimbarea la față se va petrece la primăvară când rușii vor fi siliți „să plece sau să se plece.”

În acest timp, guvernul nostru și conferința Partidului Comunist se arată mai siguri decât oricând pe situație și vorbesc cu insistență de viitoarele alegeri.

Dar până după sosirea lui Ethridge, care vrea să asiste la alegerile din Bulgaria, nimic nu s-ar putea întâmpla. Pentru a da ființă proiectului de lege electorală, va fi nevoie neapărat de semnătura regală, fără de care, oricât l-ar considera cei de la guvern pe Rege, drept „șomeur”, nu vor îndrăzni să treacă. Până la primăvară deci, vom mai bate apa în piuă.

Am aflat că la congresul bisericesc, unde canaliala de Burducea s-a sărutat în bot cu rabinul, unde mitropolitul Bălan a vorbit foarte frumos că ardelenii nu pot uita crimele și împilările comise de unguri și unde în mod spontan, preoții au început ca protestare în contra atitudinii guvernului să cânte „Trăiască Regele”, s-a mai petrecut un fapt semnificativ: în lipsa unui reprezentant al Bisericii Anglicane, a vorbit un delegat al protestanților din Suedia. [...]

La Atena, Sofocle Venizelos nu reușește a forma guvernul și a depus azi mandatul.

Alegerile parlamentare în Italia vor avea loc înainte de mai viitor, iar cele comunale înainte de sfârșitul acestui an.

În alegerile daneze, comuniștii au câștigat 15 locuri, ajungând la 18, pe când social-democrații sunt în pierdere cu 44 locuri. Liberalii și conservatorii sunt într-un oarecare progres.

Un general englez care negocia încetarea luptelor cu indonezienii a fost ucis în timpul convorbirilor și comandantul britanic amenință cu represalii severe, dacă vinovații nu se predau imediat.

Întrebat de un laburist dacă nu crede că problema energiei atomice trebuie să fie discutată și cu Rusia, Attlee a răspuns că „preferă ca aceasta să fie rezolvată pas cu pas.”

Statele Unite au recunoscut guvernul Venezuelei.

Truman a anunțat în conferința de presă de azi că a primit răspunsul lui Stalin, de care se arată foarte mulțumit, fără însă a putea spune încă nimic altceva.

Și Bevin a primit răspunsul sovietic la protestarea făcută cu privire la acordurile economice cu Ungaria și cu România, dându-i-se asigurări că interesele engleze din aceste țări nu vor fi atinse. Cât despre recunoașterea guvernelor, Anglia le va recunoaște pe cele

de la Budapesta și Sofia, dacă viitoarele alegeri vor da satisfacție. Cât despre România, guvernul de la București dovedește că n-a luat nicio dispoziție care să arate vreun semn în sensul posibilității unei recunoașteri.

A murit Witos, șeful Partidului Țărănesc polonez. Succes pentru Soviete?...

A început la Budapesta procesul „criminalului de război” Bardossy. Pentru câți alții va plăti el?!...

1.11.45. Declarațiile de azi ale lui Byrnes mi-au părut foarte decepționante, căci recunosc Sovietelor dreptul de a-și asigura guverne ducând o politică amicală în țările din centrul și sud-estul Europei și de a lua măsuri de precauție împotriva oricăror încercări de tendințe dușmănoase Sovietelor. El ia notă de promisiunea Moscovei de a nu impune regimul sovietic în aceste state, ci de a le lăsa libere să-și fixeze singure sistemul de guvernământ.

S-ar părea că America ne-a cedat Rusiei pentru cine știe ce compensații în China sau chiar pe continentul american, unde instigațiile comuniste sunt de temut.

În lupta dintre comuniști și guvernul Tchang Kai-check, agresiunea s-a declanșat din clipa în care rușii au părăsit Manciuria și trupe chineze au sosit acolo aduse de flota americană. Prin urmare, retragerea rușilor e numai aparentă; în realitate, dâșii continuă pe alte căi politica lor de acaparare. Când vor înțelege aliații acest lucru? Fi-vor ei vreodată capabili să i se opună?

Din nou mă simt foarte demoralizat și totuși logica îmi spune să nu pierd nădejdea.

Teroriști evrei se dedau la acte de sabotaj ale căilor ferate și în porturile din Palestina.

2.11.45. Grevele docherilor englezi au încetat formal.

Guvernul american a anunțat că va susține guvernul chinez al lui Tchang Kai-Check.

Canelopoulos a format în fine la Atena un guvern și Regentul îi va acorda cele mai depline drepturi.

Aliații afirmă că au acum dovezile sinuciderii lui Hitler și a Evei Braun la Cancelaria Reichului în ziua de 30 aprilie 1944.

La Oslo, guvern pur socialist cu Trygve Lie la Externe. Ce-o fi devenit Koht și Hambro?

Senatorul american Pepper a sosit ieri aici venind de la Belgrad, în misiune de informare, ca membru al comisiei pentru afacerile străine. A luat contact cu Maniu în prezența lui Schuyller și Berry, cerându-i o expunere asupra situației din România.

Am auzit că poliția pătrunzând la o întrunire a tineretului „reacționar” unde a lovit și arestat mai multe persoane, a descoperit că printre cei maltratați erau și câțiva gazetari americani, ceea ce îi plictisește grozav.

Se pare că printre comuniștii noștri e dihonie mare, Pătrășcanu și Bodnăraș nemaifiind aleși în comitetul de conducere, aceștia fiind de părere că guvernul Groza trebuie neapărat să se retragă.

3.11.45. Pe de altă parte, aud despre comuniștii din guvern că sunt otrăviți, iar după Ethridge că n-a vrut aproape deloc să stea de vorbă cu comuniștii bulgari, dând ascultare plângerilor opoziției.

Ca urmare, la noi s-au desființat imediat gărzile de panduri de la ministere (cum rămâne cu înlocuirea consiliului de administrație de la Petroșani, făcut cu ajutorul unităților „Tudor Vladimirescu” care au luat imobilul în stăpânire, expulzând comitetul de direcție?). De asemenea s-a uzat de șmecherii ieftine și când, pentru a trimite la Londra pe delegații tineretului progresist, guvernul a încuviințat trimiterea totodată și a celor ai tineretului liberal și național-tărănist, dar cărora însă rușii le refuză acum vizele de ieșire din țară, așa că doar primii au ajuns la Londra.

Maniu a dat un interview corespondentului de la *New-York Times*, acuzând guvernul actual de a fi compus din Quislingi ruși și afirmând că atâta vreme cât vor fi în România trupe de ocupație, nu poate fi vorba de posibilitatea unor alegeri.

Mi se spune că pentru sosirea lui Ethridge, Guță i-a comunicat imediat că i se pune la dispoziție o locuință somptuoasă, fiind rugat doar să spună în ce cartier dorește și câte automobile să aibă. A răspuns că va locui la misiunea americană și că va folosi doar mașinile acesteia. Unica rugămintă este ca, la sosirea la București, să găsească colecția completă a presei de opoziție apărută în România în ultimile șase luni. Delicios, nu-i așa?!..

Guvernul belgian acuză pe Rege, bazându-se pe notele lui Schmidt, interpretul lui Hitler, pe când Leopold, care de abia acum a luat cunoștință de ele, protestează afirmând că spusele sale au fost denaturate și că i s-au atribuit lui, unele cuvinte pronunțate de Führer.

Franco, puțin cam târziu, încearcă să treacă mâna pretendentului Don Juan, pe când republicanii fac progrese mari în propaganda lor printre aliați.

Din declarațiile făcute presei de către senatorul Pepper reținem câteva fraze care ne pot da încă speranțe: „Politica de neintervenție în afacerile interne, nu înseamnă aprobarea tiraniei locale... Nu putem recunoaște aranjamente regionale ca substitute ale unui regim mondial. Trăim într-o singură lume și în aceste vremuri atomice, izolaționismul regional e chiar mai primejdios decât cel național... Nu putem avea felul necesar de cooperare pentru pace într-o lume împărțită în sfere de influență exclusivă și de privilegii speciale. Sistemul lumii pe care căutăm să-l creem, trebuie bazat pe principiul egalității națiunilor; aceasta nu înseamnă ca toate să fie egale în putere și influență, ci pe respectul individualității și suveranității națiunilor mari sau mici...În trecut, națiuni puternice au încercat adesea să-și împartă lumea între ele, dar n-au reușit...”

Astăzi lumea are de ales: trebuie să fie o singură lume pentru noi toți, sau să nu mai fie lume pentru nimeni.”

Din întreaga atitudine, reiese evident că americanii sunt hotărâți a merge până la extrema limită a concilierii și a oferi rușilor o cât mai largă formulă de compromis; dar în fața unei atitudini de totală și neînțelegătoare *prepotența*, să aibă tot dreptul și întreaga opinie publică de partea lor, atunci când se vor decide să vorbească altfel.

Deci să avem răbdare, să rezistăm și să așteptăm cu încredere acumularea de erori de către sovietici...

Pentru alegerile din Jugoslavia, 15 deputați englezi sunt prezenți.

Spre granița Manciuriei, comuniștii chinezi organizează un baraj împotriva înaintării trupelor guvernamentale, care însă continuă să debarce în porturile manciuriene aduse de flota americană.

Pe baza unui raport al lui Eisenhower, președintele Truman a anunțat că cel mai târziu la 1 iunie 1946, un guvern civil va fi constituit în Germania. În mod similar se va proceda și în Japonia, unde incalculabila avere a Mikadoului (e și natural să fie așa, cu o dinastie de 2600 ani), va fi alocată pentru a contribui la plata reparațiilor.

În toată lumea arabă, inclusiv în Egipt, mișcări împotriva evreilor, cu excese, - morți și răniți, - protestând contra imigrării acestora în Palestina.

4.11.45. Presa engleză acuză Sovietele de a împinge și de a ajuta pe comuniștii chinezi în lupta lor contra guvernului, căci asupra lor s-au găsit arme japoneze date de către ruși. Dar, în timp ce se bat, ei continuă să trateze cu Tchang Kai-check.

Metodă tipic sovietică...

Inonu a expus în Adunarea Națională politica Turciei în timpul războiului, pentru a dovedi că a fost fără șovăire de partea aliaților.

Bardossy a fost ieri condamnat la moarte, dovedit a fi fost trădător hitlerist (jocul mimetismului maghiar merge până la crimă, căci pe acea vreme toți conducătorii unguri erau perfect de acord, inclusiv Eckhardt), iar acesta a cerut cu destulă mândrie să fie imediat executat.

În Jawa, situația continuă să fie încordată; rebelii în număr de 50-70.000 sunt conduși și înarmați de niponi.

Statele Unite anunță că vor lua în mână interesele Chinei spre a o transforma în mare putere, începând cu organizarea armatei, oferind armamentul necesar și trimitând o misiune de 2000 ofițeri instructori.

Observer scrie despre țara noastră, spunând că aici există două Români și că rolul Angliei este destul de delicat între aceste grupări adverse. Tot în presa engleză se discută poziția Angliei între Statele Unite și Rusia sovietică, având a convinge pe americani „to do more than they do”²⁴ și pe ruși „to do less than they do.”²⁵

²⁴ „să facă mai mult decât fac”

²⁵ „să facă mai puțin decât fac”

Șeful sioniștilor Weizmann a plecat la Washington să discute problema Palestinei cu Truman și în prezența lui Attlee.

Guvernul jugoslav se laudă că, după alegerile de la 11 noiembrie, la care a invitat parlamentari englezi ca observatori, Skupcina va proclama transformarea Regatului în „Republică federativă democrată”.

Se pare că alegerile din Ungaria vor fi un succes pentru Kisgazda, apoi pentru socialiști și mai puțin pentru comuniști.

În numele Partidului Comunist francez, Maurice Thorez cere:

1. pedepsirea tuturor profitorilor și trădătorilor, cu confiscarea averii acestora;
2. o democrație adevărată, garantată prin libertate și prin educație publică (știm ce înseamnă!)
3. naționalizarea industriilor, a băncilor, societăților de asigurări etc;
4. desființarea corporațiilor;
5. stabilizarea prețurilor, a salariilor și a valorii monetare;
6. reforma democratică a armatei;
7. securitatea colectivă pentru menținerea păcii;
8. colaborare sinceră cu cele trei mari puteri;
9. aplicarea strictă a alianței cu Sovietele;
10. respingerea oricărui bloc occidental;
11. ruperea imediată a relațiilor cu generalul Franco.

Pe de altă parte, în numele celor 140 deputați ai catolicilor populiști, Bidault cere colaborarea pe picior de egalitate cu socialiștii și comuniștii într-un guvern tripartit condus de generalul de Gaulle. Noua Constituantă franceză se va întruni mâine.

6.11.45. Azi de Gaulle a remis puterea în mâinile Constituantei, prezidată de cel mai în vârstă ales al națiunii. Acesta e deci începutul Republicii a IV-a și a celei a 13-a Constituții.

Primele cifre ale alegerilor maghiare arată 58% pentru agrarieni, 22% pentru socialiști, 14% pentru comuniști și restul, diversele mici grupări de moderați.

Evident că un asemenea rezultat ar fi un puternic motiv împotriva pretenției lui Maniu de a nu se proceda la alegeri în România, înaintea plecării totale a trupelor de ocupație. Din nenorocire la noi, toți ungurii - și sunt destul de mulți - vor vota pentru comuniști, nu din convingere, ci din ură împotriva românilor. Poate până la primăvară om mai putea-o lungi cu alegerile, însă tot vor trebui să aibă loc, cu sovieticii încă la noi.

Aud că Pepper a spus lui Brătianu că ar trebui să ținem seama de vecinătatea rușilor și să ducem casă bună cu dânșii; acesta i-a răspuns că el, care urmează politica lui Titulescu, e primul care e convins de acest lucru, dar că atâta vreme cât stau pe capul nostru, toată viața noastră socială se destramă, iar activitatea economică e paralizată. Dacă

ar pleca, peste șase luni vom avea moneda stabilizată și în 2-3 ani am putea deveni cea mai prosperă țară a Europei.

7.11.45. Cu toate acestea, canalele din guvern nu se sfiesc să continue a acuza pe Brătianu și pe Maniu ca fasciști care încearcă să tulbure și să saboteze opera de redresare a țării, și că „acești dușmani ai poporului și ai democrației” vor fi până la urmă învinși de FND.

Astăzi pentru a 28-a aniversare a Revoluției din 1917, s-a publicat raportul lui Molotov asupra politicii externe sovietice.

Pare foarte preocupat de monopolul anglo-canado-american al bombei atomice, protestează împotriva sistemului blocurilor de națiuni și a reeditării mentalității Ligii Națiunilor unde dictau unele mari puteri și amenință că URSS va poseda în curând secretul bombei atomice și „chiar ceva mai mult decât atât”. Deși tonul său pare destul de agresiv, presa americană și engleză se arată foarte mulțumită, afirmând că raportul exprimă dorința Rusiei de a se înțelege și a colabora cu ceilalți aliați.

Se vede treaba că într-un soi de „*addenda et corrigenda*”²⁶, ne-am întors la timpurile homerice, când eroii își epuizau 90% din energie în războaiele verbale...

La noi, bineînțeles urlă megafoanele prin toate colțurile și au loc întruniri cu toți corifeii comuniști, pentru a înălța slavă măreților noștri aliați și protectori...

Mareșalul Mannerheim grav atins, a plecat pentru mai multe luni la Madeira. Imediat după aceasta, guvernul finlandez, recăzută sub călcâiul muscălesc, a decretat că fostul președinte Ryti și mai mulți fruntași politici, printre care Tanner, au fost arestați și vor fi judecați ca criminali de război.

S-au publicat în fine termenii armistițiului încheiat cu Italia în septembrie 1943, abia acum când e vorba de îndulcirea sau chiar de suprimarea unora din condițiuni.

Acel act se compune de fapt din două acte: un armistițiu „scurt” în 12 articole și un altul „lung” în 44 articole, semnat la Malta de Eisenhower și Badoglio, care cuprinde unele condițiuni mai grele, prin chiar imprecizia lor.

Guvernul italian a socotit la 3000 miliarde livre totalul pagubelor suferite în război. Evident sunt opere de artă distruse, de-a dreptul incalculabile.

Un fost hamal, devenit apoi șeful sindicatului lucrătorilor căilor ferate engleze, a fost numit guvernator al Bengalului.

Comuniștii chinezi pretind că au înfrânt 70.000 trupe guvernamentale, interceptând legătura feroviară cu Pekin și împiedicând debarcările de pe vasele americane.

Arabii au ucis și au rănit evrei la Tripoli.

Tulburătoare știrea de la Londra că Stalin n-a participat la serbările de la Moscova, fotoliul său fiind ocupat de Molotov. Bolnav? suprimat? sau pur și simplu îndepărtat?... Tot la

²⁶ „*convenim și apoi modificăm*”

Londra, dintre toți diplomații străini prezenți la ședința Camerei, singurul absent a fost ambasadorul sovietic.

8.11.45. Azi dimineață, mare afluență și însuflețire la Palat, unde mii de oameni veneau să se înscrie în registru, în timp ce în piață mulțimea descoperită, intona Imnul regal.

Cu tot cuvântul de ordine din presă și de la radio, cu toată telegrama slugarnică și Ordinul de zi al lui Rășcanu, aceiași care în fața ofițerilor imita în batjocură vorbirea greoaie a Regelui, formațiuni comuniste în camioane nu s-au putut împiedica să manifesteze agresiv pentru guvenul FND.

Rezultat: câteva păruieli, capete sparte și un camion incendiat. Bine că sunt americanii de față: Ethridge a sosit aseară, iar Pepper încă n-a plecat.

Ziarele de azi publică darea de seamă trunchiată a discursurilor lui Churchill și Bevin. Nu pomenesc nimic de afirmația ministrului de Externe că înțelege să aibă libertate totală, la nevoie impusă cu forța, pentru relațiile economice ale Angliei cu statele din sud-estul Europei.

9.11.45. Peste 40.000 manifestați leali Regelui adunați în piața Palatului au fost atacați de comuniștii veniți în camioane să-i împrăștie. Guvernul interzisese orice adunare și a scos trupa, care a tras cu mitraliere în mulțime. Manifestanții au răsturnat două camioane și le-au incendiat. Au fost morți și răniți. S-au operat numeroase arestări, și Partidele Liberal și Național-Țărănist sunt acuzate de a fi pregătite cu săptămâni înainte aceste tulburări cu ajutorul „huliganilor legionari” abia liberați din tabere.

Ziarele de stânga cer arestarea lui Maniu și a lui Brătianu „reacționarii fostei dictaturi.” Se pare că Susaikov a intervenit personal pentru încetarea focului.

Pandurii lui Cambrea păzesc din nou înarmați la colțuri de stradă.

Aud că, din nenorocire, Ethridge nu sosise încă, iar Pepper plecase deja la Praga. Acesta a răspuns ziarștilor fenediști care îl întrebaseră insidios dacă și fasciștii pot participa la alegeri, că doar cei condamnați de un tribunal legalmente constituit pot fi împiedicați de a vota, căci libertatea opiniei trebuie să fie absolută.

Presa americană ne dă exemplul Ungariei, unde poporul a dat dovadă de maturitate politică și de curaj civic și unde și rușii au permis ca alegerile să fie absolut libere, spre deosebire de Bulgaria și de România, unde trupe sovietice de ocupație susțin și ajută activitatea comunistă.

Rezultatul final de la Budapesta e minunat: 242 agrarieni (Kisgazda), 70 comuniști, 69 socialiști, 23 țărăniști și doi democrați. Zoltan Tildy, șeful agrarienilor, negociază pentru constituirea unui guvern de coaliție al celor patru partide.

Generalul Cunningham, eroul din Africa, îl va înlocui pe Lord Gort, ca Înalt Comisar în Palestina.

Situația continuă a se menține tulbure în Jawa. Comandamentul britanic a dat un ultimatum indonezienilor pentru predarea celor vinovați de a fi provocat dezordini.

Guvernul american a anunțat că-și retrace forțele din nordul Chinei.

10.11.45. Am aflat aseară amănunte cu privire la dezordinile din ziua precedentă.

Penescu din partea lui Maniu și Bebe Brătianu din partea lui Dinu, conveniseră din timp cu Teohari Georgescu ca tineretul lor să poată manifesta în liniște pentru Rege într-un anume perimetru din fața Palatului, așa că intervenția ulterioară a camioanelor comuniste dovedește reaua credință a guvernului.

Comuniștii au început a arunca cu cioburi de sticlă și cu legături de fier vechi în mulțime, care a început a riposta sub ochiul îngăduitor al jandarmilor, nevoiți să stea neutri și immobili. Au fost huiduiți miniștrii care se întorceau de la Te Deum să se înscrie la Palat și Guță, tratat de trădător, a fugit fără a mai tenta să intre în Palat.

În urmă, au fost înțepate cauciucurile camioanelor, iar un ofițer a străpuns rezervorul de benzină al unuia și i-a dat foc; alții au imitat gestul său.

De pe acoperișul ministerului de Interne s-a pornit ropot de gloanțe.

Până acum au fost transportați 13 morți și 90 răniți, dintre care 20 foarte grav loviți și fără sorți să scape cu viață. Sunt mulți arestați, printre care copii și trecători pașnici, pe care zbirii regimului, în majoritate panduri și agenți comuniști, îi schingiuite în beciurile Poliției și la Interne.

Incomensurabila lipsă de orice simț politic al guvernanților, vine în ajutorul opoziției; procedând tot așa, fără niciun fel de discernământ, se vor discredita mai repede. Abia sosit la noi, Ethridge a și anunțat că a plecat în grabă la Moscova, unde va expune probabil cu tărie situația imposibilă creată în România și în Bulgaria, unde se pare că s-au produs de asemenea excese, ceea ce a și determinat întârzierea plecării sale din Sofia.

În discursul său de ieri, Attlee n-a omis să aducă elogii contribuției Sovietelor în război, însă cuvintele sale au fost ascultate într-o tăcere de mormânt, pe când omagiile pentru Statele Unite și pentru Eisenhower au stârnit furtuni de aplauze.

În ce privește energia atomică, guvernul englez e dispus a încredința studiul și întrebuițarea sa spre folosul omenirii unui comitet internațional special. O părere a fost emisă ca cinci escadrile de avioane, fiecare având câte cinci bombe, să stea la dispoziția acestui comitet.

Un grup de state compus din Statele Unite, Imperiul Britanic, URSS, China, Franța, Belgia, Olanda, Norvegia și Cehoslovacia vor avea rostul să formeze un organism pentru comerțul internațional, stabilind libertatea completă a schimburilor și desființând tarifele preferențiale.

La conferința pentru reparațiile de cerut Germaniei, singură Franța a formulat pretenții pentru circa cinci mii de miliarde franci la cursul actual.

„Viel zu wenig und desto schmutziger.”²⁷

²⁷ „Mult prea puțin și, de aceea, cu atât mai scabros.”

În ce privește formarea viitorului guvern francez și deci confirmarea atât de așteptată a lui de Gaulle, sunt mari neînțelegeri între cele trei partide sortite să colaboreze.

Mâine au loc alegeri în Jugoslavia, iar duminica viitoare în Bulgaria și în Portugalia, unde Înalta Curte a respins cererea opoziției pentru amânarea lor.

Rușii și americanii par să fie de acord ca până la 1 decembrie să retragă complet trupele de ocupație din Cehoslovacia, unde a dispărut teama nazismului.

Mareșalul August von Mackensen a murit la 96 ani.

În Spania s-ar fi descoperit un complot pentru suprimarea tuturor membrilor guvernului Franco. Au fost arestate 12 persoane. La Porto, guvernul Salazar a dispus de asemenea, arestarea mai multor șefi ai opoziției.

La Londra s-a anunțat că Stalin se află sănătos, undeva în sudul Rusiei, debarcat de Molotov(?), care încă de la conferința de la Londra luase împotriva părerii lui Stalin atitudinea de ireconciliabilă opunere față de occidentali. Extremiștii „celor 500” de pe vremea Directoratului par să dicteze deocamdată la Kremlin. Cu atât mai bine dintr-un punct de vedere, căci crește astfel convingerea că aliații nu se vor împăca cu sovieticii pe spinarea noastră.

La noi, sunt semne vădite că lichelele de la guvern sunt „aux abois”²⁸.

Bentoiu și Aznavorian au părăsit definitiv pe Tătărescu. Se vorbește din nou de un guvern Lupu cu Groza ca vicepreședinte, cu Fotino și dr. Costinescu de la liberali, Gheorghiu-Dej și Pătrășcanu de la comuniști, bineînțeles fără asentimentul lui Maniu și nici al lui Dinu Brătianu.

La Interne și la Siguranță, continuă arestările. Pe de altă parte, americanii și englezii fac anchete prin spitale și iau dovezi că toți cei răniți au fost loviți de gloanțe ale mitralierelor comuniste. Au împiedicat ca pandurii să mai facă de strajă internaților răniți și să se mai încheie procese-verbale tendențioase.

Istrate Micescu s-a însărcinat a prezenta problema juridică a faptului că s-a tras în mulțime fără prealabile somații legale.

Constantinescu-lași a spus că manifestanții i-au ciuruit automobilul de gloanțe, pe când șoferul său mărturisește că au fost tiruri de mitraliere, al căror unghi greșit a lovit și unde nu trebuia.

Rezistența indonezienilor în Sorebaja a încetat după primele bombardamente aeriene, dar provocări noi s-au produs la Batavia.

În China, comuniștii continuă să lupte, pretinzând că tot nordul țării, deci și Manciuuria, trebuie să fie ocupată de trupele lor atunci când se retrag japonezii. Totuși americanii ajută în continuare trupele guvernamentale să debarce în Manciuuria.

---

²⁸ „în corzi”

11.11.45. Mi se spune că, sosit din Bulgaria, chiar în dimineața de 8 noiembrie, Ethridge, venit cu automobilul de la Giurgiu, a stat de vorbă pe drum cu țărani, și a ajuns la hotelul Athenée Palace în plină „*bagarre*”²⁹. I s-au remis toate documentațiile necesare, a vorbit cu diverși oameni politici, după care a întâlnit pe Rege la Sinaia, iar a doua zi a plecat deja cu avionul la Moscova.

S-ar putea deci să vină la înapoiere cu asentimentul rușilor pentru o schimbare de guvern, atât la Sofia cât și la București.

Cu micile intrigi și bisericuțe din partidele noastre, s-ar putea ca în viitor constelațiile politice să se grupeze în două partide de guvernământ: unul social-democrat în care să se înglobeze și stânga țărăniștilor și unul național-liberal, care să ralieze toate elementele burgheze de la ardeleni.

Cu înfrângerea ce se prevede pentru comuniști, aceștia vor exista poate în jurul lui Pătrășcanu, dar sper să se fi sfârșit pentru totdeauna cu sinistra farsă a lui Tătărescu și cu toate canalele devenite extremiști, din simplu interes personal.

Guvernul de la Washington a comunicat celui de la Budapesta că socotește în vigoare tratatul comercial din 1925, care prevede clauza națiunii celei mai favorizate, așa că dacă actualul și următorul guvern maghiar nu vor ratifica convenția maghiaro-sovietică „*half and half*”, s-ar putea ca Statele Unite să recunoască guvernul Ungariei.

America și Anglia trimit reprezentanți la Viena.

12.11.45. Călătoria lui Ethridge devine tot mai misterioasă: după cele aflate pe cale particulară despre vizita sa în România, Radio București anunță azi dimineață că el a plecat sâmbătă de la Sofia direct la Moscova, dar astă seară, Radio Londra informează că dânsul mai așteaptă la Sofia organizarea zborului la Moscova.

Se poate presupune că a fost între timp la București, dar că se dorește ca lucrul să se țină secret. Pe de altă parte, rușii nu prea doresc să discute cu el situația din Balcani și-i fac tot felul de dificultăți. Poate chiar din pricina stării de lucruri actuale din Rusia. *Tanto meglio...*

După amiază până seara târziu, din piața Mare - până în parcul Jianu, s-au scurs cortegiile comuniste cu placarde, steaguri roșii și coroane pentru înmormântarea celor șase sau șapte morți dintre agenții lor provocatori. S-au rostit cuvântări incendiare în contra lui Maniu și Brătianu, urlându-se în ritmul lor obișnuit: „moarte lor!” „arestare!” și „dizolvare!” pentru partidele istorice. Nu s-au produs tulburări, însă spiritele sunt agitate, așa că lumea e înfricoșată.

Presa din Moscova publică articole violente, cerându-se cu insistență să se organizeze grabnic alegeri în România.

Guvernul din Ungaria de după alegeri condus de Zoltan Tildy, cuprinde șapte agrarieni (cu ministerul de Externe), trei comuniști, trei socialiști și un țărănist.

²⁹ „*încăierare*”

Alegerile din Jugoslavia, fără participarea opoziției (deși guvernul i-a asigurat pare-se, secretul votului contra), au dat un rezultat zdrobitor pentru Tito, dar rezultatele se vor cunoaște mâine.

Cum aliații sunt dispuși să recunoască guvernul albanez, premierul grec Canelopoulos protestează împotriva alegerilor ce ar putea avea loc în Epirul de nord, ca parte integrantă a Albaniei, cerând acolo un regim provizoriu sub control aliat.

Adunarea Națională Franceză va desemna mâine pe viitorul șef al guvernului, probabil pe de Gaulle, fără contracandidat. Între timp, cele trei partide de guvernământ, nu se înțeleg asupra educației religioase în școli.

Churchill se află la Paris, unde a luat contact cu oamenii politici și a fost ales membru al Academiei de științe. Va pleca apoi la Bruxelles, unde guvernul a reluat dezbaterile cu privire la Rege, a cărui bună credință e recunoscută, afirmându-se însă că a dus o politică greșită. O *Carte Albă* va apare în ianuarie pe acest subiect.

O comisie de experți va redacta la Washington un memorandum cu privire la propunerile lui Attlee asupra energiei atomice, care preconizează încredințarea tuturor secretelor unui organism internațional în cadrul Consiliului de Securitate, cu obligația pentru toate statele să-și transmită datele de fabricație și să permită controlul uzinelor. Dacă ne gândim la mentalitatea sovietică, o asemenea propunere devine ridicolă...

Toată lumea așteaptă expunerea lui Attlee în fața Congresului american cu privire la politica Imperiului Britanic, iar la Londra se așteaptă cu înfrigurare matchul de football anglo-sovietic!

Cordell Hull a primit premiul Nobel pentru pace.

15.11.45. Ambasadorul sovietic la București, vorbind de excesele rămășițelor fasciste, a acuzat pe manifestanții de la 8 noiembrie de a-i fi atacat sediul și înjurat URSS, de a fi devastat librăriile cu cărți rusești și de a fi ars ziare sovietice.

Într-un interview, dr. Lupu a protestat împotriva atâțărilor antisemite, ca și cum ar fi vrut astfel să se pună bine cu Sovietele. Deoarece e prima dată, după o lungă tăcere, că ia o atitudine publică, ar fi semn că s-a decis să reentre în arenă cu asentimentul Moscovei.

Lămuririle lui Teohari Georgescu date presei străine sunt pline de contraziceri și denotă o totală rea credință. Astfel la întrebarea: „dacă n-ar fi venit camioanele cu muncitori, s-ar fi ajuns totuși la dezordini?” el a refuzat să răspundă, spunând doar: „chessiunea nu e să știm dacă ar fi venit sau nu ar fi venit mașini, dacă ar fi fost sau dacă n-ar fi fost muncitori...”

Ministrul de Externe britanic Bevin a expus în Cameră problema palestiniană și a anunțat acordul Londrei cu Washingtonul pentru instituirea unei comisii mixte de anchetă anglo-americane care să examineze situația evreilor, atât în Palestina cât și în țările europene unde există o problemă evreiască. Rezultatul a fost un val de indignare în lumea evreilor cu proclamarea unei greve generale de 24 ore în toată Palestina, cu inevitabile excese și tulburări la Tel-Aviv.

Cred oare sioniștii să dea peste cap politica britanică care ține seama de lumea musulmană, din care 90 milioane trăiesc în India și să rupă apropierea politică tot mai marcată de cea a guvernului american?

UNRRA se interesează de starea economică și de perspectivele foametei din România, Jugoslavia și în mai mică măsură din Bulgaria.

La Budapesta a început procesul Imredy.

Se așteaptă cu înfrigurare întoarcerea lui Ethridge de la Moscova, nu atât pentru a ști ce rezultate practice aduce, cât pentru speranța de a obține prin dânsul o orientare asupra misterului ce planează de o lună încoace cu privire la schimbările posibile ce mocnesc printre conducătorii politicii actuale a Sovietelor. Toți cred că, într-un chip sau altul, bubă va căpa și că vom asista în curând la descompunerea monstrului bolșevic.

Cu ajutorul lui Franasovici, Guță caută să aplice la Berna sechestrul asupra sumelor depuse acolo la dispoziția Legației noastre de la Ankara și vrea să aplice sistemul său *sui generis* de punere la dispoziția Președinției a funcționarilor ministerului de Externe, precum și a lui Ionel Stircea și Dim. Popescu, trimis de Cretzianu la Berna să ridice banii. Totodată a pregătit o adresă către Groza cu lista tuturor celor puși în cadrul special, dar n-a îndrăznit încă s-o trimită.

Au loc ciocniri sângeroase la Tel-Aviv între britanici și evreii îndârjiți, care cu setea de martir, se năpustesc asupra armelor englezești.

Conferința de la Washington s-a încheiat cu un comunicat asupra controlului energiei atomice și propune crearea unei comisii de studiu de pe lângă Consiliul de Securitate, spre a prezenta anumite recomandări științifice. Se cunoaște sistemul numirii de comisii și de sub-comisii atunci când e vorba de chestiuni spinoase sau delicate, pentru ca să se ajungă la o înmormântare „clasa I-a”.

Attlee pleacă azi în Canada.

Președintele Labour Party englez Lasky, s-a pronunțat împotriva acțiunii guvernului în sprijinul împilatorilor francezi și olandezi din Indochina și din Jawa, regretând că acest guvern e socialist pur, iar nicidecum unul de coaliție condus de conservatori. Ce înseamnă acest joc dubios, care se cam aseamănă cu situația falsă a Partidului Liberal pe vremea guvernului Tătărescu?

De Gaulle întâmpină noi dificultăți din partea comuniștilor, care îi pretind unul din principalele departamente, adică Externe, Interne sau Război, pe când el cere libertate absolută pentru repartizarea portofoliilor între reprezentanții partidelor pentru guvernul de colaborare.

Toate regiunile Mancuriei evacuate de ruși au fost ocupate de comuniștii chinezi, în timp ce negocierile dintre sovietici și Tchang Kai-check n-au dat niciun rezultat. Reaua credință e vădită.

Comentariile presei engleze cu privire la comunicatul de la Washington sunt unanime să recunoască faptul că atâta vreme cât nu este asigurată garanția absolută că bomba atomică nu va servi unor țeluri agresive, secretul între cei trei va fi păstrat.

Unele ziare nu-și ascund preocuparea că, dacă Sovietele se vor lăsa conduse de extremism și de suspiciune asupra celor exprimate, atunci lumea va reîncepe o îngrozitoare cursă a înarmărilor.

Sunt prezumții că extremiștii bolșevici care par să conducă acum destinele Rusiei, se bazează mult pe troțkiști (bolșevicii integrali care urmăresc revoluția mondială și pe care Stalin îi înlăturase), așa că acesta ar fi rostul recrudescenței comunismului agresiv în toate colțurile lumii.

Astă seară s-a zvonit, fără încă a se confirma, că față de intransigența comuniștilor, de Gaulle și-ar fi prezentat demisia.

Attlee va vorbi și în fața Parlamentului canadian, după care va pleca la Londra, spre a fi prezent la dezbaterile ce vor începe joia viitoare în Cameră, unde va vorbi și Churchill, sărbătorit acum și de belgieni.

17.11.45. De Gaulle a demisionat; reprezentanții celor trei partide s-au întrunit spre a delibera asupra situației, iar comuniștii au declarat că-și iau răspunderea guvernării, însă presa engleză care susține pe General, este unanimă în a considera că nimeni altul nu-l poate înlocui.

Byrnes a declarat că secretul folosirii energiei atomice va fi păstrat numai atâta vreme cât va fi strict necesar și că s-ar putea ca până în două luni, să se constituie comisia însărcinată cu studiul acestei probleme.

Guvernul american a informat pe cel bulgar că în urma raportului Ethridge, el nu va putea recunoaște un guvern rezultat din alegeri ce admite doar o listă comună și care nesocotește drepturile partidelor din opoziție. Să vedem dacă alegerile de mâine se vor amâna sau dacă Moscova e hotărâtă să se mențină pe pozițiile sale de intransigență. Ethridge se află încă la Moscova și se vorbește că ar putea sosi aici dimpreună cu Vișinski.

În China trupele guvernamentale au luat acum ofensiva și atacă pe comuniști pe linia de graniță cu Mancuria.

Ca semn al noului curent, la noi ziarele de sub ordinele rușilor (altele nici nu prea există!), au început deodată să se dea la unguri și atacă cotidianul budapestan *Uy Magyarorszag* sub pretextul unei caricaturi jignitoare a Regelui nostru, acuzând noul guvern de acolo de iredentism și de veleități de a obține rectificări în Transilvania pe tema Ungariei milenare și a superiorității rasei maghiare asupra vecinilor săi.

Motivul real este că Budapesta are acum un regim necomunist, astfel că paiațele noastre din guvern susțin azi, ceea ce condamnaseră în guvernele anterioare.

Cerculă cu insistență zvonul că guvernul ar fi decis să dizolve partidele lui Maniu și Dinu Brătianu; unii susțin că acesta ar fi prilejul cel mai nimerit pentru ca adepții lor să se reorganizeze într-un singur partid unificat și deci mai puternic.

Fără a fi trâmbitat lucrul, guvernul și-a asumat prerogativele regale și, printr-un simplu *Jurnal* al Consiliului de miniștri, se lansează noi monede divizionare și se vorbește acum de o nouă emisiune de monede din aur (un milion bucăți) pentru care, în mod normal, ar fi fost nevoie de semnătura Regelui. Până unde se va merge?...

18.11.45. Alegerile din Bulgaria au avut loc cu abținerea opoziției, astfel încât Frontul guvernamental pare să fi obținut 70-80% din voturi. Răspunzând protestului american, Ministrul de Externe bulgar declară că, după alegeri, sensul democratic al țării se va desena tot mai evident.

În Portugalia, alegerile au dat cam 60% pentru partidul unic al lui Salazar, în timp ce asupra Lisabonei se abătea o furtună cu trombe de apă, cum n-au mai fost de 30 ani încoace, inundând cartiere întregi, dezvelind case și lăsând mulțime de oameni fără adăpost.

La noi guvernul anunță că derbedei fasciști(?) au manifestat pe străzi strigând: „Trăiască bomba atomică”.

În Azerbaidjanul Persiei, au izbucnit mișcări separatiste susținute de trupe sovietice, care circulau prin sate și orașe, împărțind din camioane tracte și arme.

În Jawa s-a agravat situația, în special la Batavia, indonezienii fiind ajutați de japonezi.

Adunarea Națională Franceză trebuie să se pronunțe azi pentru sau contra lui de Gaulle, în conflictul său cu comuștii. Se vorbește de posibilitatea ca viitorul șef al guvernului să fie președintele Adunării, Gouin, președintele CGT³⁰ Jouhaux, sau chiar șeful Partidului Comunist, Maurice Thorez. Sper că nu !

20.11.45. Adunarea Națională a aprobat moțiunea, cu tot votul contra al comuștilor, ca de Gaulle să fie invitat a relua convorbirile cu cele trei partide pentru alcătuirea unui guvern de colaborare. Comuștii se arată intransigenți asupra atribuirii portofoliilor, denunțând pe General ca reacționar, antidemocrat etc.

În Persia rebelii au atacat Tabriz, iar în Jawa s-ar părea că indonezienii au declarat „război” britanicilor.

Evreii de la noi se adună pentru a protesta împotriva politicii duse de Bevin cu privire la Palestina. Acesta a declarat într-adevăr că, potrivit raportului Balfour, această țară poate fi considerată ca un „cămin” al evreilor, nicidecum ca un stat evreiesc.

Sosit pe ascuns la Innsbruck, Otto de Habsburg, va fi expulzat de către autoritățile de ocupație franceze în urma protestelor cancelarului Renner, care a afirmat că: „este o provocare la adresa statelor succesoare și a Republicii austriace, și că nimeni nu-și mai poate face iluzii asupra acestui titlu lipsit de semnificație”.

³⁰ Confederația Generală a Muncii.

Ethridge a sosit ieri la București și a început contactele cu lumea politică de la noi. Să vedem dacă succesul lui aici, va fi egal cu cel din Bulgaria.

Dintr-o sursă americană mi se spune că atâta vreme cât procesul de destrămarea Rusiei nu s-a pronunțat, ar fi o greșeală ca aliații să devină agresori și să pornească un conflict, căci acesta ar provoca o reînviere a coeziunii în fața primejdiei din afară, și că din această pricină se găsesc mereu formule dilatorii pentru a ajunge la primăvară, când toate vor fi poate mai la punct.

Azi a început la Nürnberg procesul primului lot de criminali de război, în frunte cu Goering.

Canelopoulos și-a înaintat demisia după o guvernare de doar o lună și Regentul a început consultările, în primul rând cu Mac Neil, încă prezent la Atena.

21.11.45. Noul cabinet grec s-a format imediat sub președinția liberalului Sophoulis și promite să procedeze în curând la alegeri libere; cât despre un plebiscit pentru eventuala înapoiere a Regelui, el n-ar avea loc decât în 1948!...

Aliații au căzut de acord să repartizeze egal între cele patru zone de ocupație, 7 milioane de germani expulzați din Austria, Cehoslovacia, Polonia și Ungaria.

Guvernul persan a protestat la Moscova împotriva faptului că trupe sovietice au interzis trecerea prin zona lor de ocupație a unităților trimise să liniștească mișcarea de revoltă din Azebaidjan.

Generalul Eisenhower a înlocuit pe generalul Marshall ca șef de Stat Major american, iar amiralul Nimitz devine șef al marinei Statelor Unite. Ce-o mai fi și asta?!...

Consultările de azi ale lui de Gaulle, par că vor da rezultate și că în fine se va constitui un guvern de uniune națională, având ca miniștri de stat: comunistul Cachin, socialistul Vincent Auriol, un populist și eventual reprezentantul dreptei, Louis Marin.

În ce privește repartizarea portofoliilor, ministerul de Război va fi divizat în unul al Armatei cu titularul numit direct de către de Gaulle, și altul al Armamentului, cu un comunist. La Externe ar rămâne Bidault, iar la Interne ar veni un socialist.

Ethridge a făcut prima vizită Regelui la Sinaia, unde a fost reținut la dejun.

Azi s-a întâlnit cu Tătărescu și cu Groza.

La o întrebare pusă la conferința de presă săptămânală, președintele Truman a declarat că fabricarea bombei atomice continuă, dar numai cu titlu experimental.

22.11.45. De Gaulle și-a format guvernul precum era de așteptat, cu deosebirea că Thorez a devenit ministru de stat, comuniștii având și patru portofolii.

Regentul Damaschinos a demisionat după primirea jurământului noului guvern, așa că Sophoulis a luat provizoriu și prerogativele suverane. Se pare că mitropolitul a demisionat din cauza protestului Regelui cu privire la amânarea plebiscitului.

Ethridge va avea azi întrevederi cu șefii opoziției. Aud că e profund vexat de faptul că Molotov n-a binevoit măcar să-l primească, așa că și-a vărsat focul asupra lui Vișinski

(care ar fi sosit și el la București), declarând că în urma celor petrecute în Bulgaria, Statele Unite consideră că este o chestiune de prestigiu de a nu mai accepta bobârname rusești. În cazul în care politica agresivă a Moscovei va continua, s-ar putea ca americanii să se gândească a modifica raporturile lor cu Sovietele.

De fapt, scopul guvernului american ar fi să aducă în fața Consiliului Națiunilor Unite ce se va întruni în decembrie, problema politicii rusești, în flagrantă contradicție cu cele convenite cu aliații, spre a obține mandat în regulă pentru a-i sili să se țină de cuvânt.

Astfel, în cazul unui conflict armat, Statele Unite n-ar mai părea pentru nimeni ca agresor, ci ca un agent al justiției și securității internaționale.

Doi caraghioși, Vasilescu-Notara și Viforeanu care nu fac parte nici măcar din gruparea național-țărănistă, au publicat în ziare o moțiune de desolidarizare de Maniu, în care îl bagă și pe Lupu, cu toate că acesta nici n-a visat să se amestece în asemenea tărățe.

Cu toată prezența lui Ethridge la București, guvernul Groza nu se sfiește a continua agresivitatea față de opoziție. S-ar gândi serios la arestarea capilor opoziției, iar unii merg mai departe, pretinzând că n-ar fi exclus să comploteze cu asentimentul tacit al rușilor, la suprimarea Regelui.

Attlee a prezentat azi în Cameră rezultatele convorbirilor sale de la Washington și Ottawa asupra problemelor energiei atomice și fără a insista asupra relațiilor cu Uniunea Sovietică, a declarat că sunt absolut imposibil de imaginat conflicte între Anglia și dominioane, sau între Anglia și Statele Unite, pe când Eden, cu care premierul și-a împărțit rolurile, a pus pedala cu putere asupra nevoii bunelor raporturi cu URSS.

500.000 lucrători din Detroit, dintre care 200.000 de la General Motors, au declarat azi greva pentru obținerea majorării cu 30% a salariilor, cerută de atâta vreme.

Se vorbește de înapoierea lui Stalin la Moscova(?!). Să însemne oare asta un câștig pentru moderați?...

Criză de guvern în Italia prin demisia liberalilor.

Mișcări și tulburări în India din pricina măsurilor luate împotriva partizanilor independenței ai lui Chandra Bose.

Imredy a fost și el condamnat la moarte prin spânzurătoare. Nu se știe încă dacă Bardossy a fost executat.

Churchill va pleca în curând într-o călătorie de informare în Australia și Noua Zeelandă, lăsând pe Eden ca șef al opoziției până în martie anul viitor. Minunată e vitalitatea acestui bătrân, dar mai minunat este acordul perfect dintre guvern și opoziția engleză.

La clubul Națiunilor Unite am fost obligați să înghițim un film sovietic al serbărilor sportive de la Moscova din acest an.

Trei observații semnificative: spre deosebire de filmul anului trecut de la Legația sovietică, de rândul acesta nu s-au sfiit să prezinte delegația Republicii moldovenești - menționată în paranteză „Basarabia” - ca să nu fie dubii, cu dansuri ucrainiene și costume

de fantezie. Apoi imnul de stat, era un vechi imn țarist, iar în sfârșit, Mareșalul fotografiat tot timpul, avea faciesul caracteristic al hemiplegicului cu ochiul stâng închis și acea parte a feței crispată.

24.11.45. După ce ieri a vorbit cu șefii partidului lui Maniu, Ethridge a venit azi să cunoască și pe membrii săi, la un aperitiv la Mihai Popovici. Face o impresie foarte plăcută, e simplu și înțelegător. S-a fotografiat la cererea lor cu național-țărăniștii, foști și... viitori arestați.

Vorbind de Hațieganu, Lupu a spus că și acum tot de unguri a fost el arestat, fiindcă actualul regim Groza e tot al maghiarilor. (Are mare dreptate când văd ce declară acest trădător la Tg. Mureș unde, vorbind de necesitatea uniunii româno-maghiare, anunță că va suprima complet granița de vest, pentru a lăsa trecerile libere din spre Ungaria. Desigur acest lucru ar fi foarte bun cu timpul ca mijloc de apărare împotriva supremației slave, însă nicicum în condițiile dominației sovietice, acum când sub comunism, ungurii din Ardeal ne terorizează și ne subjugă. *Est modus in rebus.*³¹...).

E vorba ca Ethridge să plece în Transilvania și de acolo în Moldova, dar nu se știe prin ce orașe sau regiuni va trece. Joia viitoare va pleca direct spre Washington, căci după rezultatul vizitei sale la Moscova, nu va mai încerca desigur să pledeze față de ruși, ci va merge să-și prezinte raportul lui Byrnes.

Abia mai târziu se va vedea eventual rezultatul călătoriei sale.

25.11.45. După expunerea lui Bevin, preconizând crearea unei Adunări mondiale pentru pace și în urma atmosferei create de presa britanică și americană relativ la extrema încercare a aliaților de a înlătura orice suspiciune din partea rușilor, văd că acum atât ambasadorul sovietic la Londra cât și agenția Tass vorbesc de necesitatea absolută de strânsă colaborare între cei trei aliați, dar cerând și din partea anglo-americană o atitudine tot atât de înțelegătoare.

Moscova a ridicat la rangul de dogmă reaua credință și minciuna, iar robii săi de la noi nu fac decât să imite aceste procedee cu o și mai dezgustătoare și cinică sălbăticie.

Criza din Italia a dus la demisia lui Parri, silit s-o facă deoarece democrații-creștini refuză să accepte formula înlocuirii liberalilor demisionați, prin alte persoane din aceeași grupare. El a spus prințului Umberto că o tendință spre stânga sau spre dreapta a unui viitor guvern, o socotește ca fiind de-a dreptul primejdioasă.

Mișcarea revoluționară din Jawa continuă și se traduce prin excese de xenofobie pe care mulți europeni le admit, socotind că un popor ce vrea să trăiască liber, nu poate fi forțat prin gloanțe și tancuri englezești să rămână în sclavia unor negustori olandezi. Chestiunea e gravă. De altfel problema asiatică se va pune tot mai intens în India, Indochina, China, iar ofensiva bolșevică a Sovietelor în lume se grefează pe o mișcare a asiaticilor asupra Europei.

³¹ Există o limită în toate.

Dacă s-ar studia mai serios întreaga perioadă a năvălirilor din Evul Mediu obscur și procesul de descompunere al Lumii vechi, s-ar putea găsi o oarecare asemănare și un paralelism de ordin social cu vremurile tulburi de azi.

Cât despre bomba atomică, ea va juca un rol cel puțin tot atât de important în istorie, ca inventarea prafului de pușcă, care a reușit să dărâme odată cu cetățile feudale și cetățuia potențaților care domina viața burgheziei din târguri.

În sens invers, capitalismul actual a dat posibilitatea dezvoltării vieții economice, a unui trai mai bun al maselor, tot așa cum în jurul fortărețelor baronilor medievali, se dezvolta, într-o relativă siguranță, viața locuitorilor din „*faux-bourgo*”, devenite cu timpul orașe... S-ar putea deci, să trăim în aceste clipe, dându-ne în mod excepțional seama de importanța lui, unul din momentele determinante ale istoriei omenirii, mai însemnat decât descoperirea Americii sau căderea Bizanțului.

Marea problemă dezbătută după enunțarea făcută de Bevin este aceea a unei federațiuni mondiale care, spre deosebire de o Ligă a Națiunilor, ar fi o instituție la care să participe direct toți cetățenii lumii, în dubla calitate de cetățeni ai statelor naționale și de cetățeni ai federațiunii; la rândul său, aceasta ar putea la nevoie trece peste organismul statului, pentru a lua direct contact cu cetățeanul, luat ca individ.

Se arată că numai în acest chip s-ar putea evita războaiele și mizeria în lume.

Problemă vastă care de sute de ani a preocupat spiritele mari ale omenirii și care, chiar rămânând în stadiu de ideal nerealizabil, este frumoasă și înălțătoare.

Se anunță că la cererea lui Bevin, regentul Damaschinov a revenit asupra demisiei.

Ethridge a anunțat că-și va continua călătoria de informare în România încă pe 2-3 săptămâni. Aud că, întrebând de Rădescu și fiind informat că este perfect liber, s-a dus să-l vadă, neglijând a preveni guvernul de vizita sa; s-a lovit la poartă de refuzul grosolan al zbirilor, dovedindu-se astfel ce înseamnă de fapt aici libertatea.

26.11.45. Cifrele provizorii ale alegerilor din Austria dau majoritatea pentru socialiști în Viena, Graz și Klagenfurt, pe când la sate, ea aparține catolicilor, în special în Tirol, Austria de sud și Voralberg, unde sunt 70% catolici, 28% socialiști și 2% comuniști. Se crede că aceștia din urmă nu vor întruni în final nici 10% din voturi și că s-ar putea să nu dețină niciun loc în Parlament.

La Roma, Umberto se consultă cu Orlando, Bonomi, Badoglio și Nitti pentru constituirea noului guvern.

Guvernul american informat de demersul celui din Teheran la Moscova a cerut guvernului sovietic explicații cu privire la rolul jucat de trupele Armatei Roșii în mișcarea din Azerbaidjan, față de convenția anglo-ruso-americană asupra Persiei.

Radio Moscova protestează că agenți reacționari răspândesc zvonuri mincinoase despre scopuri imperialiste ale Sovietelor.

În Palestina, situația rămâne încordată din cauza atitudinii agresive a extremiștilor evrei. Britanicii par să domine situația în Jawa.

În China, comuniștii acuză guvernul Tchang Kai-check de a refuza o colaborare cu dânsii și pretind că americanii întrețin și ajută chiar direct rezistența anti-comunistă.

Au izbucnit greve și în Anglia și iluminatul cu gaz aerian în Londra e foarte pe sponci, de teamă că se vor consuma în curând toate rezervele.

Comuniștii englezi, adunați în Congres, acuză politica guvernului laburist în Persia, China, Indochina, Rusia și în celelalte state democratice europene, cerând plecarea lui Bevin.

27.11.45. Guvernul englez a trimis la Moscova o Notă asemănătoare celei americane, amintind rușilor de acordul anglo-sovietic și de angajamentele de la Teheran.

La Washington se anunță că până la 1 ianuarie trupele americane vor părăsi Persia, adăugând speranța că și cele rusești și engleze vor proceda la fel până la aceeași dată. Tonul n-a pierdut încă urbanitatea...

În Italia, Orlando încearcă a forma guvernul.

Primul ministru olandez preconizează uniunea Belgiei cu Țările de Jos.

Catolicii au obținut majoritatea absolută la alegerile din Austria. Se pare că potrivit acordului anterior, guvernul va fi alcătuit din coaliția celor trei partide, deși comuniștii n-au reușit să aibă decât trei locuri în Parlament.

Soția împreună cu fata ambasadorului sovietic la București, ce par civilizați și cu anume ascendență albă, au asistat duminică la slujba de la Patriarhie, după care au făcut o vizită lui Nicodim.

Se prevede că din lipsă de combustibil, ne putem aștepta la întreruperea curentului electric în București și, din aceeași cauză, se vorbește și de o criză în fabricarea hârtiei. Școlile sunt avizate că săptămâna viitoare nu vor mai avea cu ce să se încălzească.

Este curios cum radio-ul sovietic de la noi, vorbind de situația din Italia, spune că Nenni a fost însărcinat cu formarea guvernului, pe când Londra nu pomenește decât de Orlando, adăugând că partidele de stânga îl consideră pe acesta mult prea reacționar.

Reprezentanții opoziției în Camera Lorzilor au declarat că anul acesta se prezintă în culori mult mai optimiste, dar că situația se arată destul de încordată din două motive: bomba atomică și suspiciunea Sovietelor, care a determinat o mai strânsă colaborare anglo-americană. Suspiciunea nu este unilaterală, căci și occidentalii sunt în drept să suspecteze politica sovietică în Balcani, rușii trebuind să faciliteze o destindere prin deschiderea largă a granițelor pentru ziașiții străini.

Șeful catolicilor austrieci devine prim-ministru, iar Renner va deveni probabil președinte de Republică.

28.11.45. Consultările lui Orlando n-au avut succes, prințul Umberto urmând a sta azi de vorbă și cu șefii partidelor de stânga, spre a încerca o înțelegere între cele șase partide.

A demisionat ambasadorul american în China, declarând că Statele Unite n-au reușit în politica lor, punând în conflict pe imperialiști și pe comuniști, în loc de a se sprijini pe masele democratice. Se aude că va fi înlocuit cu generalul Marshall, trimis acolo în misiune specială. Sau mă înșel grozav, sau asta înseamnă război pe față...

Răsculații din Azerbaidjan sunt în drum spre capitală și au ajuns la Quazvin la 150 km de Teheran. Aceasta nu mai înseamnă mișcarea de autonomie a unei provincii, cu toate că la Moscova se vorbește de interesul cu care Sovietele privesc desfășurarea evenimentelor, fără a pomeni însă de notele primite de la anglo-americani.

La Nürnberg s-a citit un raport al lui Jodl din 1943 care explică nereușita planului german prin trei motive:

1. superioritatea aviației britanice;

2. insuccesul politicii germane de a atrage Spania în război și de a lua Gibraltarul în stăpânire, aceasta datorită lui Serrano-Suner, tratat de fals iezuit;

3. faptul că rușii au avut totdeauna cu 1,5 milioane trupe mai mult decât nemții, în afara partizanilor și rebelilor din spatele frontului, precum și iarna aspră și timpurie din 1941.

Ethridge a fost ieri la Brașov, Făgăraș și Sibiu, iar seara s-a întors la București unde la locuința lui Schuyller a văzut pe Christu, Savel Rădulescu și Ghelmegeanu, adică toată evoluția din comisia de armistițiu. *Universul*, devenit organul de presă al Anei Pauker, e furios de metoda emisarului american de investigație directă.

Guvernul atacă acum instituțiile bancare liberale, în special Banca Românească, acuzându-le de a fi finanțat pe legionari și politica pro-nazistă a lui Antonescu. N-ar fi de mirare ca acest atac să fie preludiul unei încercări de naționalizare după exemplul din Franța, unde o seamă de bănci mari printre care și Crédit Lyonnais au fost naționalizate.

Grevele din Statele Unite ating azi 600.000 lucrători și se vorbește că încă tot pe atâția sunt pregătiți să oprească activitatea, iar în Anglia s-ar putea ca greva docherilor să reînceapă, după ce încercarea de aranjamente directe a dat greș.

La comisia pregătitoare a Națiunilor Unite întrunită la Londra, se va pune chestiunea sediului organizației și mulți delegați doresc să se aleagă capitala unei țări mici europene, ca Olanda sau Danemarca, deoarece pe acest continent este locul permanent al conflictelor, dar și centrul civilizației între Orient și Occident.

La întrunirea Partidului Conservator, Churchill a atacat violent guvernul laburist, acuzându-l de a aluneca pe panta prăbușirii mândriei și prestigiului Imperiului Britanic și declarând că dacă conservatorii nu întârzie și nu greșesc prin activitatea lor din perioada următoare în metropolă și în dominioane (rostul vizitei sale în Australia și Noua Zeelandă), partidul său va putea prezida din nou la destinele mărețe ale Imperiului.

La noi, se zvonește că sâmbătă 1 decembrie, cu prilejul aniversării uniri Ardealului, vor fi din nou manifestații cu posibile tulburări în piața Palatului.

Partidul Comunist cheamă tot poporul să protesteze împotriva reacționarilor Maniu și Brătianu, care împreună cu Carol și Antonescu au colaborat la criminalul arbitraj de la Viena (sic!) [...]

O mulțime de refugiați baltici,- letoni, lituanieni, estonieni,- pe care guvernul suedez convenise să-i predea celui sovietic sub cuvânt că au luptat în rândurile hitleriste, fac greva foamei și apelează la umanitatea Regelui pentru a nu-i trimite nevinovați la torturile lagărelor rusești. Jumătate din ei zac acum în spitale, vasul sovietic așteaptă la Trelleborg și Suveranul se consultă cu guvernul pentru a nu se pune rău nici cu Moscova, dar nici cu conștiința proprie.

Congresul sionist de la Ierusalim protestează împotriva declarației viclene a lui Bevin, care în loc de a studia problema unei „patrii a poporului evreiesc”, vorbește de „împrăștieră evreilor în lume”, și-l întreabă cine i-a dat mandatul să împrăștie „puținele resturi ale evreilor din Europa în țări unde-i așteaptă soarta celor din Tripoli sau a sirienilor din Irak.” [...]

Concomitent are loc la Cairo o conferință pan-arabă.

29.11.45. Ethridge a plecat în Statele Unite după ce a încercat zadarnic să viziteze Ardealul de nord și Moldova; chiar în plimbarea sa prin Sibiu, era încadrat de două mașini ale Siguranței. A reușit până la urmă a vedea pe Rădescu, după ce mai întâi își turtise nasul de uși ferecate și de zbirii de la poartă.

Se poate spune că a plecat perfect edificat, dar rămâne de văzut când și ce vor putea întreprinde americanii spre a ne scăpa de gătuirea rusească.

30.11.45. Un vag semn în acest sens este ultima declarație a lui Truman, care nu găsește utilă o nouă întrunire a celor „3”, ci preferă ca Organizația Națiunilor Unite să ducă la îndeplinire misiunea lămuririi greutăților internaționale. Aduagă cât ar fi de dorit să se modifice înțelegerile de la Potsdam, pentru a se pune capăt sistemului ca un singur aliat, exercitând dreptul său de veto, să paralizeze măsuri generale de luat cu privire la Germania.

În legătură cu instituirea unui guvern unitar german, Eisenhower afirmă că acest deziderat nu se poate realiza din cauza obstrucției Franței, care se opune ca Berlinul să poată dispune cu privire la Renania, Ruhr sau Saar. Se vede interesul meschin al guvernului francez, care vrea să stoarcă tot ce poate din regiunea westfaliană.

Adunarea constituantă de la Belgrad aleasă de urnele lui Tito a proclamat Republica democratică federativă a popoarelor din Jugoslavia, decretând totodată abolirea Monarhiei și depozarea de orice drepturi a regelui Petru și a dinastiei Karagheorghievici.

Concomitent, a avut loc la Londra declarația făcută de Suveran pentru a protesta împotriva acestei violențări dictatoriale a voinței poporului jugoslav. Este însă de mirare cum *Manchester Guardian* susține că alegerile exprimă într-adevăr sentimentul poporului și că

dacă mai multe state aliate vor recunoaște noua Republică, nu se va mai putea pune problema legalității sale.

Oare guvernul Majestății Sale își va abandona atât de ușor aliatul?

Un comitet mixt anglo-american, în care nu va intra niciun evreu sau vreun arab, va începe cât de curând o anchetă asupra problemei palestiniene.

După ce au ocupat Quazvin, rebelii din Azerbaidjan se îndreaptă spre nord-vest către Caspica, părând a abandona direcția Teheran, iar guvernul persan se arată cu totul nemulțumit de conținutul răspunsului sovietic.

Se vorbește că în Italia, democrat-creștinul Alcide de Gasperi va sfârși prin a forma guvernul de coaliție.

Un automobil acționat de energia atomică a fost distrus în Anglia în momentul experimentării sale oficiale. Unii zic că atentatul ar fi fost pus la cale de către fabricile de mașini amenințate de noul model, alții se întreabă dacă n-a fost mână rusească.

La noi se discută mult problema Partidului Social-Democrat, căruia alianții îi prezic un mare viitor, dar pe care îl amenință lipsa totală de cadre și mai ales pusilanimitatea lui Titel Petrescu, zis „Mi-titel Petrescu”, șeful partidului, pe care îl terorizează chiar membrii săi din guvern.

Comuniștii continuă să atace pe liberali și pe maniști, pe care îi acuză de a se fi vândut finanței germane și de a fi sabotat, în înțelegere cu grofii unguri, unirea Ardealului, ca și împăcarea popoarelor conlocuitoare.

Gândul lor ar fi să ajungă a pune mâna pe Banca Națională, pe Banca Românească, pe uzinele Letea etc. și să dezorganizeze toate aceste instituții ce le stau în gât.

În ticăloșia sa, guvernul a dizolvat Academia de Științe Morale și Politice, acuzând-o că a fost înființată de Ică Antonescu și că azi e condusă de prietenii săi Istrate Micescu, Gruia, Leon, Strat, Mironescu și alții.

La înmormântarea prim-președintelui de la Casație Lupu, care fusese dat afară de Pătrășcanu, consilierul în retragere Bădeanu a rostit o curajoasă filipică în contra guvernului.

1.12.45. După cele petrecute la Belgrad, corespondentul *Reuter* la Sofia socotește că și Bulgaria ar putea deveni în curând Republică, nu atât pentru a înlătura pe Simion, cât spre a realiza o mare federație jugoslavă.

Fără îndoială, totul s-ar petrece sub semnul stelei roșii, așa că mă întreb, în cazul în care anglo-americanii ar consimți după cum se arată, la acest joc al Moscovei, ce vom deveni noi, românii, dacă nu se înghebează între timp o federație danubiană austro-ungaro-română. Chiar și în asemenea condiții, viabilitatea ei ar fi șubredă între ceho-poloni la nord și sârbo-bulgari la sud, deopotrivă slavi și aflați la remorca Sovietelor. Doar prăbușirea însăși a acestora ne-ar putea salva.

Șantierul naval din Hamburg au fost cedate rușilor, care le demontează în contul reparațiilor.

Rudolf Hess a declarat ieri că amnezia sa mentală fusese simulată și cere a fi judecat alături de ceilalți.

Nota Sovietelor pretinde că doar funcționarii persani poartă vina mișcării rebele din Azerbaidjan, că trupele sovietice s-au opus trecerii armatei persane ca să evite vărsări de sânge și anunță că Armata Roșie se va retrage în împrejurimile Teheranului.

Armata a 14-a britanică, care a luptat pe granițele Indiei, în Birmania și în sudul Chinei, a fost demobilizată.

Liberalii englezi au suprimat unele părți mai violente din moțiunea de neîncredere a conservatorilor, care se va prezenta miercuri în Parlament.

2.12.45. Cu toată opoziția liberalilor care nu admit un socialist la Inteme, șeful creștinilor-democrați Gasperi speră să formeze noul guvern italian.

Astăzi au loc alegeri generale în Brazilia după 15 ani, pentru Președinte, Senat, Cameră, care vor trebui să dea țării o nouă Constituție.

Azi, de asemenea, alegeri în Albania, unde nu se prezintă decât candidații guvernamentali ai Frontului și unde alegătorii n-au voie decât să voteze „Da” sau să se abțină, cuvântul „Nu” fiind interzis. Bineînțeles că acolo va fi o Republică democrată și progresistă.

Scene dureroase printre cei 1000 balți, pe care Suedia a sfârșit totuși a-i livra rușilor. Poliția a fost nevoită să intervină, ca să împiedice pe cei ce încercau să se sinucidă, spre a nu cădea vii în mâinile sovieticilor. Iată cât e de decăzută chintesența civilizației noastre!

Bevin a declarat ieri că Adunarea Națiunilor Unite care se va întruni peste câteva săptămâni, va fi cel mai important Parlament mondial ce a existat vreodată și că speră mult în eficiența sa.

Dacă judecăm puțin logica ultimelor evenimente, cred că ar fi cu putință ca în ultimă esență, anglo-americanii să urmărească năruirea forței amenințătoare sovietice, dar până la realizarea acestui suprem deziderat, ar fi inutil să înceapă vreo mișcare de reacțiune în România, Serbia sau Bulgaria, unde marionetele bolșevice se vor prăbuși imediat, odată cu suportul lor moscovit.

Dacă însă nu reușesc, dacă rușii își cristalizează pozițiile câștigate, tot atât de inevitabil omenirea va fi obligată să accepte dominația rusească asupra celei mai mari părți a Asiei și Europei, căci acest organism monstruos care se întinde pe a șasea parte a globului, stăpânind nesfârșite întinderi continentale cu prea slabe ieșiri la mare, va trebui sau să piară asfixiat, sau să respire liber la Mediterană, la golful Persic, la Marea Nordului sau la Pacific.

În procesul de la Nürnberg, la o întrebare pusă lui Ribbentrop cu privire la politica de cuceriri a Germaniei, acesta s-a uitat mirat în jur, spunând că toate aceste chestiuni

fuseseră pe larg discutate și convenite cu amicul său Molotov, pe care se miră că nu-l vede azi alături de conducătorii naziști pe banca acuzaților.

N-ar fi de mirare că toți aceștia, văzând că nu mai au nimic de pierdut, să caute a târî cu dânsii în prăpastie și pe complicii lor bolșevici, devenind la rândul lor acuzați la bara acestei instanțe supreme, care are tendința să creeze o nouă jurisprudență internațională.

4.12.45. A început rechizitoriul în procesul de la Nürnberg pentru crime comise împotriva păcii prin agresiunile asupra Cehoslovaciei, Poloniei, Norvegiei, Belgiei, Olandei, Franței și Angliei, aceasta în virtutea pactului Kellog, iar *Pravda* încearcă să asimileze și pe Franco cu ceilalți criminali de război naziști.

Ambasadorul Angliei la Varșovia a declarat guvernului polonez că libertatea nu există în această țară, contrar celor convenite la Yalta și la Potsdam.

De Gasperi speră să formeze azi noul guvern italian de coaliție a celor șase partide, acordând vicepreședinția liberalului Orlando și acceptând și miniștri de stat fără portofolii, ca Bonomi.

Adunarea Națională Franceză a votat trecerea asupra Statului a Băncii Franței și a altor patru bănci mai importante cu începere de la 1 ianuarie 1946.

Sovietele refuză invitația americană de a părăsi teritoriul persan până la începutul anului viitor; față de acest răspuns, trupele Statelor Unite se vor retrage concomitent cu cele britanice, adică până la 1 martie 1946.

Liga Arabă a decretat boicotul general al tuturor prăvăliilor și mărfurilor evreiești din Palestina.

Singurul rezultat practic al conferinței Partidului Social-Democrat de la noi este moțiunea prin care Titel Petrescu a reușit să impună colegilor săi fenediști, ca la viitoarele alegeri partidul să prezinte liste separate de ale Frontului guvernamental, spre a putea verifica astfel forța însăși a formațiunii sale.

Scânteia atacă violent și injurios pe gazetarul american Marckham, care în ziarul *Christian Science Monitor* și-a permis să scrie despre casele țărănești de la noi care sunt înfloritoare, pe când conacele proprietarilor sunt devastate și pustii, precizând că această stare de lucruri va determina un regres al economiei agricole a țării.

5.12.45. Încep să apară tot mai vădit unele aparențe ale tensiunii aliato-sovietice: Rușii sunt furioși de faptul că procesul de la Nürnberg nu s-a terminat în câteva zile, cu toată prezența lui Vișinski trimis acolo să regizeze dezbaterile după sistemul moscovit.

Acum se indignează împotriva anglo-americanilor, care întrețin pe teritoriile lor de ocupație din Germania forțe armate germane gata organizate (ghici contra cui?), denunțând aceasta ca metode fascisto-nazisto-reacționare.

Congresul american a votat legea prin care președintele Truman este autorizat să dispună, fără a mai cere vreo învoire, de trupe americane puse la dispoziție - aceasta numai

pe baza mandatului ce ar primi eventual din partea Consiliului de Securitate al Națiunilor Unite.

La Istanbul au izbucnit mișcări anti-comuniste provocate de studenți, cărora li s-au alăturat numeroase grupuri de cetățeni care au devastat redacțiile ziarelor turce pro-comuniste, ca *Tan* etc.

Aud, dar fără a putea avea confirmarea, că în regiunile muntoase din Putna, Bacău, Neamț s-au constituit bande de haiduci, „sumanele negre”, care atacă convoaiele rusești de aprovizionare, distribuind țăranilor proviziile, iar când vin puterile, se răzlețesc prin poteci și dispar fără urmă, sau sunt ascunși de săteni.

Prin diversele noastre Legații, se repetă opereta grecească de pe vremea celui alt război, când aproape în fiecare capitală se înjghebau alături de misiunea regelui Constantin, o alta, adversară a venizeliștilor, alcătuită din membrii dizidenți.

Astfel, Guță trimite la Ankara pe Ionel Magheru, care va avea să se ia la harță cu Cretzianu și pe Scrădeanu la Stockholm, unde Duca s-a declarat și el contra regimului.

Pătrășcanu a suspendat azi și a deschis anchetă disciplinară împotriva magistraților care au îndrăznit să achite pe un negustor arestat de organele de sabotaj, procedând la fel și cu judecătorul de instrucție, care și-a permis să nu rețină decât câteva din capetele de acuzare.

Traian Săvulescu a fost numit peste capul lui Zăroni coordonator pentru reforma agrară și se pare că e hotărât, deși de stânga fiind, a restitui proprietarilor inventarul ce le-a fost sechestrat, a le da mijloacele pentru a-și cultiva pământul rămas și a mări cota femelor model.

6.12.45. Bymes a declarat că Statele Unite vor proceda la centralizarea Germaniei, chiar și fără concursul guvernului francez, care continuă să viseze la interese imediate și fără perspective de cumișenie politică în Ruhr și în Renania.

Azi va începe în Parlamentul englez „duelul” Churchill-Attlee.

Mi se afirmă că Groza ar fi încercat să-l convingă pe Patriarh de a accepta Locotenența regală în caz de abdicare a Regelui, dar că a fost trimis la plimbare.

Pe de altă parte, aud că guvernul actual ar fi dispus a demisiona, cu unica condiție ca Regele să-l accepte măcar câteva ceasuri, pentru a putea pleca apoi în chip legal. Unii, foarte probabil din izvor apropiat lui, vorbesc de un guvern Tătărescu.

Toate aceste zvonuri denotă cât sunt de profund dezorientate spiritele la noi.

Se studiază serios elaborarea unei Constituții pentru India; un grup de parlamentari englezi vor pleda în fața membrilor Congresului indian buna credință și buna voință a guvernului de la Londra.

Anglia a răspuns la memorandumul sovietic privitor la trupele germane echipate, instruite și ținute sub arme din zona sa de ocupație, declarând politicoasă că, pentru realizarea

condițiilor de demobilizare, va continua a le menține. (Răspuns evaziv, ce ar corespunde unei *fin de non recevoir*?³²).

Primul ministru persan a declarat că nu va demisiona și că va răspunde în curând cu privire la revoltele din Azerbaidjan.

Un atentat neizbutit a avut loc la Cairo în contra șefului Partidului Naționalist; nu se cunosc autorii.

Prințul Konoye, fost prim-ministru și consilier permanent al Mikadoului în politica externă, a fost arestat din ordinul generalului MacArthur. Se prevede că Împăratul va abdică în aprilie în favoarea fiului său de 13 ani, iar frații săi vor prelua Regența.

8.12.45. Azi dimineață, declarații simultane la Washington, Moscova și Londra anunță că sâmbăta viitoare, 15 decembrie, se vor întruni la Moscova miniștrii de Externe Byrnes, Molotov și Bevin spre a discuta problema energiei atomice.

Această întâlnire ce va continua și în timpul sărbătorilor, nu va prejudicia întru nimic Adunarea Națiunilor Unite care se va deschide la Londra la 7 ianuarie și unde probabil cei trei vor fi prezenți ca șefi ai propriilor delegații. Se vor mai discuta desigur și alte chestiuni interesând cele trei puteri, dar nu se vor lua hotărâri, conferința servind numai la punerea cărților pe masă, conform expresiei lui Bevin.

Ar putea fi un soi de Berchtesgaden, ca încercarea supremă dar lipsită total de speranțe după întâlnirea, tot atât de zadarnică, de la München din 1938.

Franța și China, care n-au fost prezente la Yalta unde s-au prevăzut astfel de întâlniri, nu sunt invitate la Moscova.

Vom vedea deci, și de rândul acesta, dacă iese de aici pace sau război.

Nu prea știu ce să cred, însă cu toate zilele negre ce ne așteaptă, aș dori mai degrabă să nu se cadă la o împăcare, adică rușii să nu cedeze, căci altfel ele ar dovedi o supremă abilitate, pentru a-și rezerva atacul puțin mai târziu, când anglo-americanii vor fi poate mai dezuniți și slăbiți de propriile lor nevoi.

Congresul american va discuta în curând condițiile împrumutului acordat Angliei de 4.400 milioane dolari pe 50 ani cu dobândă de 2% începând cu 1951, cu scopul de a lichida datoriile din acordul de împrumut-închiriere, restul servind pentru cumpărarea de mărfuri americane.

Bevin a răspuns guvernului persan, asigurându-l că Anglia îi va susține independența, suveranitatea și integralitatea teritorială.

A început instalarea în zonele de ocupație din Germania a celor aproape 7 milioane de nemți, ce trebuie să părăsescă Cehoslovacia, Ungaria, Polonia și Austria.

Amănunt delicios al călătoriei lui Ethridge la Moscova: plecarea din Sofia s-a făcut cu un avion de lux, capitonat cu mătase albastră, cu adevărat împărătesc. La înapoiere,

³² „refuz”

după furtunoasa convorbire cu Vișinski, n-a obținut decât un loc într-un avion de zbor obișnuit, pe care a trebuit să și-l plătească!

Se pare că cele 7-8 persoane de la noi, cărora Ethridge le-a vorbit deschis, printre care desigur și Maniu, se arată extrem de optimiste că Statele Unite nu ne vor abandona.

La propunerea guvernului polon de a lichida toate problemele pendinte, guvernul cehoslovac s-a arătat dispus a negocia, cu excepția chestiunii regiunii Teschen.

În schimb, încercarea de negocieri directe ceho-maghiare n-a dat vreun rezultat apreciabil.

9.12.45. De două zile viscolește întruna: s-au rupt firele electrice, așa că jumătate din casa noastră e în întuneric, caloriferul automat amenință să nu mai funcționeze, iar abia dacă mai curge apa, când și când, câte un ceas pe zi.

Nu mai circulă de ieri niciun tren, liniile tramvaielor sunt troienite pe alocurea și circulația împiedicată de acoperișurile smulse de furtună și prăbușite peste șine. Crivățul suflă cu furie; dacă mâine nu încetează, înseamnă că va dura nouă zile...

Singura știre ce mai pot prinde de la Radio Londra arată că la noi, alegerile n-ar putea avea loc în niciun caz înaintea primăverii viitoare și că guvernul Groza, neputând conta nici pe concursul Regelui, nici pe colaborarea opoziției, se teme să riște acum un scrutin popular.

Lumea noastră dă dovadă de o totală lipsă de încredere și medaliile de aur emise acum nouă luni la 15.000 lei/buc. ca primă a titlurilor de împrumut, au ajuns acum la 500.000 și unii pretind că până la Crăciun se vor urca la 700.000 lei/buc.

Asistăm deci la completa prăbușire a leului.

Prin vocea lui Gheorghiu Dej, care pare să ia în mână conducerea politicii interne, guvernul îngrozit anunță măsuri represive în contra speculanților de la bursa neagră.

Szallasy, fostul șef al guvernului maghiar nazist și conducător al „Crucilor cu Săgeți”, a fost condamnat la moarte pentru politica fascistă a Ungariei.

În acest timp, faimosul șovin Szegfu a fost numit ministrul Ungariei la Moscova, iar celălalt luptător al șovinismului maghiar, Domanovski, director la *Nouvelle Revue de Hongrie*, reprezintă democrația maghiară la congresul ce a avut loc la Moscova.

Acceași politică de cameleon denunțată de mine în *Un caz de mimetism istoric*.

Pe de altă parte, sunt nevoit să admir profundul patriotism și abilitatea politică a ungarilor, care au o echipă bine formată de oameni deștepți și pricepuți, pe care și-i costumează pentru toate rolurile.

O nouă încercare de mistificare a opiniei publice: Uniunea Patriotică, camuflajul comunist în frunte cu dr. Bagdasar, caută să înjghebeze un partid al claselor mijlocii, spre a putea atrage astfel masa funcționarilor.

Comuniștii japonezi au pus pe lista criminalilor de război pe împăratul Hiro-Hito, pe împărăteasă și pe toți prinții imperiali mai mari de 18 ani. Ei speră în acest chip să distrugă

dintr-odată toată Dinastia. Se așteaptă însă decizia lui MacArthur, căci el va avea cuvântul hotărâtor.

15.12.45. Azi încep la Moscova convorbirile între cei trei miniștri de Externe.

Sosit aseară, Byrnes a fost întâmpinat doar de Dekanozov, căci Molotov, acum de când Stalin s-a dat la fund, și-a luat în serios rolul de șef al guvernului sovietic.

În conferința de presă de la Washington, înaintea plecării, Byrnes a declarat că se va discuta în primul rând controlul energiei atomice, apoi problemele europene și asiatice (în afara celor interesând China și Franța, neinvitate a participa), în special chestiunea Persiei, unde trupele americane vor rămâne atâta vreme cât vor fi menținute și cele engleze și cele rusești.

Pentru problemele din Balcani, el se va servi de raportul Ethridge.

Oficialitatea de la noi a trâmbițat că vor fi recunoscute cu acest prilej guvernele de la București și Sofia. Pielea ursului?... Fără îndoială că în asemenea caz, se va pune imediat problema alegerilor generale.

Byrnes a mai declarat că se va discuta și chestiunea încheierii cu un moment mai curând a tratatelor de pace. Deocamdată, aliații par să fie de acord că raporturile cu Italia vor trebui să intre într-o nouă fază, preliminară a păcii.

La Roma, de Gasperi a format guvernul fără Orlando, ca vicepreședinte, ci cu Nenni.

Sioniștii continuă acțiunea lor de rezistență împotriva politicii britanice în Palestina.

Continuă luptele aprige cu indonezienii în Jawa.

Ministrul de Externe persan cere a fi primit la Moscova.

Guvernul sovietic nu se arată satisfăcut cu nota de răspuns a Turciei relativ la manifestările anti-comuniste.

Generalul Marshall pleacă azi de la Washington în noul său post de ambasador în China, unde rolul principal va fi să împace pe comuniști cu guvernul stabilit la Tchong-k'ing.

Prin Alphand, delegatul francez la Moscova, Bidault a solicitat sprijinul guvernului sovietic pentru a obține internaționalizarea Ruhrului, unicul mijloc de a asigura în viitor pacea din vestul Europei, demers în care pare susținut de conservatorii englezi.

Manchester Guardian scrie că rostul de căpetenie al conferinței de la Moscova este ca aliații să facă pe placul rușilor, care sunt neconținut preocupați de teama unei alianțe anti-sovietice, și trebuie recunoscut că teama e un factor important, atunci când domină viața unui organism gigantic ca URSS.

16.12.45. Conferința de la Moscova n-a început încă în mod oficial.

După ce au luat fiecare contact cu Molotov, Bevin și Byrnes au avut convorbiri între ei și cu ambasadorii lor, inclusiv cu cel britanic de la Teheran.

Comitetul executiv al Națiunilor Unite a hotărât, după multe discuții, cu o majoritate de două treimi, ca sediul organizației să rămână totuși în Statele Unite.

Liga pan-arabă a hotărât ca începând cu 1 ianuarie 1946, să execute blocarea economică totală a evreilor din Palestina, spre a face astfel imposibilă dorința oricărei alte noi imigrări.

La două ore după plecarea lui Marshall, Truman a cerut terminarea imediată a ostilităților din China și convocarea unei conferințe naționale a reprezentanților principalelor elemente politice chineze.

Ca să-și scuze gestul incalificabil față de magistratură și nesocotirea celor mai elementare principii de drept prin pedepsirea judecătorilor care achitaseră pe saboteurul Nelu Mihăilescu și rejudecarea aceluiași proces pentru aceeași vină de către aceeași instanță, Pătrășcanu a expus aseară la radio motivele hotărârii sale: este pur și simplu apelul la popor al demagogului ce vrea să răstoarne ordinea stabilită.

Se aude, dar nu-mi vine a crede că, în semn de protestare, vor demisiona mulți magistrați. Poate că e tocmai ce vrea guvernul, ca să ajungă la formula Tribunalului poporului în locul instanțelor judiciare.

Se mai zvonește că ar fi posibil să se constituie cu asentimentul aliaților, un cabinet de coaliție democratică sub președinția Patriarhului, în vederea alegerilor.

Agenția *Tass* anunță că la Tabriz s-a constituit un nou guvern pentru autonomia Azerbaidjanului persan.

Prințul Konoye s-a sinucis cu otravă în închisoare, declarând că nu poate suporta să fie judecat de către americani. El prezidase guvernul care a început războiul contra Chinei și care a adus dictatura militară. Tot el era învinovățit de încheierea pactului tripartit.

Guță Tătărescu, care a întrunit azi congresul Partidului său, a vorbit despre situația internă și externă a României. De n-ar fi atât de panglicar și de mincinos, s-ar găsi și unele afirmații cumiști în declarațiile sale ca: proprietatea individuală și respingerea sistemului colectiv, rezervele făcute asupra principiului confiscării practicat de guvern la expropriere ce va trebui rediscutat în Parlament, sistemul bicameral și fixarea vârstei de abilitate politică la 21 ani.

Pe lângă acestea, sunt și atâtea neadevăruri, încât ar trebui citit textul spre a le putea sublinia pe toate.

19.12.45. Bineînțeles, multe din aceste afirmații sau profesii de credință, ar păstra o oarecare valoare, dacă n-ar fi vorba de „Guță Minciună”. Dar el și-a dat în petic chiar de a doua zi: la întrunirea de luni unde guvernul adunase pe toți prefectii de poliție, Tătărescu a declarat că acordul său cu Partidul Comunist este perfect și că liberalii n-au fost în divergență de păreri cu comuniștii; ca dovadă, s-a îmbrățișat cu Gheorghiu-Dej. Iată omul!...

Vasilie-Rășcanu duce propagandă printre generali pentru debarcarea Regelui și înființarea unei Regențe. Patriarhul a declarat ritos lui Mihalache că nu s-ar gândi niciodată să joace un rol politic, fie ca Regent, fie ca șef de guvern, deoarece orice astfel de activitate

este pentru fețele bisericești contrară canoanelor, așa că ceea ce face azi Damaschinou sau ce-a făcut altă dată la noi Miron Cristea, merită afurisenia și excomunicarea.

Înainte de a părăsi țara, Mark Ethridge a vorbit cu Maniu, Mihalache și cu alții, arătând în ce sens își va redacta raportul, rugându-i să nu-l dea în vileag înaintea prezentării lui Byrnes. În toate convorbirile sale cu persoanele politice fără excepție, chiar și cu un ministru comunist (se presupune că ar fi vorba de Pătrășcanu), a avut confirmarea informațiilor furnizate de la Berry și a întregii misiuni americane de aici, anume:

1. Actualul guvern român s-a constituit în mod cu totul ilegal, violentând factorul constituțional.

2. Comisia aliată de control este absolut inexistentă, căci doar misiunea sovietică comandă și decide totul în România.

3. Ceea ce se petrece aici este în totală contradicție atât cu prescripțiunile de la Yalta, cât și cu cele de la Potsdam.

4. Guvernul actual nu reprezintă nici cât o infimă parte a voinței poporului român, care este pus în totală imposibilitate de a se manifesta.

5. Sub actualul regim nu se poate concepe o viață de stat organizată și o existență normală pe tărâm economic, deoarece totul se petrece sub dictatul celei mai perfecte anarhii.

Iată deci cu ce material a ajuns Byrnes la Moscova. Rămâne de văzut dacă va reuși să obțină ceva de la Molotov în privința noastră sau dimpotrivă, împins și de englezii direct amenințați în Persia (unde guvernul-păpușă din Azerbaidjan a și format - după care alegeri? - un Parlament pro-sovietic), s-ar gândi să se arate mai conciliant în Balcani, simțind spre pildă recunoașterea guvernelor de la noi, spre a obține renunțarea rușilor la cuceriri în direcția golfului Persic.

Primul-ministru de la Teheran e gata să sosescă la Moscova pentru a pleda în fața celor trei miniștri cauza țării sale, în timp ce presa sovietică acuză trupele și autoritățile persane de excese și orori comise asupra cetățenilor pașnici, iar ministrul Persiei la Londra denunță pe unul din „marii aliați” drept agresor.

În tot acest imbroglio, unde rușii se arată hotărâți a porni ofensiva pe toate fronturile, generalissimul Stalin a sosit brusc la Moscova, după o odihnă de 10 săptămâni, reluându-și funcțiile. La Londra și la Washington se crede că acest lucru va aduce o destindere între aliați, așa că fără a socoti că această conferință să ajungă la vreun rezultat decisiv, se speră să nu atingă criza punctul culminant.

Stalin va împlini vineri 66 ani și va primi felicitările celor doi miniștri aliați, care l-au și vizitat după întoarcerea sa.

Churchill va pleca de sărbători în Statele Unite pentru un lung concediu de sănătate ce s-ar putea prelungi până la trei luni, așa că n-ar fi exclus să continue cu vizita în Australia și Noua Zeelandă, precum se anunțase.

Măine au loc alegeri prezidențiale în Austria pentru care se dă ca sigur câștigător persoana lui Karl Renner.

Liga Arabă protestează în contra votului din Senatul american, care admite imigrarea nelimitată a evreilor în Palestina, adăugând că Statele Unite ar putea lua asemenea dispoziții pentru propriul lor teritoriu.

20.12.45. Renner a fost ales președinte al celei de-a doua Republici a Austriei în unanimitatea voturilor celor două Camere. În ajun, făcuse declarații formale că Tirolul meridional va trebui reintegrat în granițele țării sale.

Truman a numit delegații Statelor Unite la Adunarea Națiunilor Unite, pe lângă Stettinius și Byrnes (care va prezida prima întâlnire): senatorul Conolly și Eleanor Roosevelt, văduva președintelui recent decedat...

21.12.45. Convorbirile de la Moscova continuă într-o atmosferă destul de încordată. Până la sosirea Primului ministru persan, cel de Interne a fost înlocuit la Teheran cu un altul, care a dispus alegeri generale în toată țara (afară de Azerbaidjan), iar comandantul militar din Tabriz care a capitulat, va fi judecat pentru înaltă trădare.

Ca să încurce încă mai mult lucrurile, rușii aruncă o nouă ghiulea în picioarele aliaților, publicând o scrisoare deschisă a unor istorici georgieni împotriva Turciei (ceva similar cu campania de presă împotriva României în ajunul ultimatumului asupra Basarabiei din Iunie 1940), acuzând-o de a fi răpit în sec. al XI-lea teritorii aparținând azi Uniunii Sovietice!... Ar fi vorba de o bandă de 170 km de-a lungul Mării Negre.

Un alt cap de acuzare este faptul că în timpul războiului, turcii au dus o politică favorabilă Germaniei.

Atunci când, acum câteva luni, rușii lansaseră un alt balon de încercare cu privire la Strâmători și la o rectificare de frontiere în Asia, guvernul de la Ankara declarase că integritatea teritorială a Turciei e o chestiune de viață și de moarte pentru ea și că în susținerea drepturilor sale, își are armata mobilizată.

Ce vor face aliații? Chestiunea începe să devină vitală chiar pentru ei, atât în Persia, unde calea imperială britanică este amenințată și unde americanii au achiziționat importante concesiuni petrolifere, cât și pentru Turcia, unde pierderea independenței politice ar însemna renunțarea definitivă din partea englezilor la orice speranță de dominare la Strâmători, în Mediterană și la Suez.

Dacă aliații capitulează aici - și aceasta înseamnă o capitulare și mai totală pentru România - pierdem orice speranță să ne mai scuturăm vreodată de jugul moscovit, pe care, o repet, nu l-am putea înlătura decât prin prăbușirea Sovietelor.

În această privință, merită să medităm asupra unei scrisori primite de curând de Ticu Vălimărescu de la fiul său care e funcționar la *State Department* și care-i transmite ecouri din Washington: cariera politică a lui Maniu și Brătianu e perimată din cauza atitudinii lor de ireconciliabilă ostilitate față de Soviete; prin urmare, România va fi nevoită să ducă o

politică de înțelegere față de Moscova, adică aliații ne lasă să ne descurcăm singuri, pentru simplul motiv că americanii nu vor să mai audă de un nou război.

Bineînțeles, aceste aprecieri nu sunt literă de evanghelie, trebuie totuși ținut seama de ce simte omul de rând în America.

Așadar, n-ar fi exclus ca formula unui guvern Tătărescu (care povestește cui vrea să-l asculte că rușii îl consideră și-l admit ca unicul șef de guvern acceptabil în România), să fie în situația îngrozitoare în care ne aflăm, un rău necesar ce ne-ar putea salva și care ar permite să procedăm la alegeri generale, similare celor din Ungaria (dar unde tocmai din cauza rezultatelor, situația e departe de a fi trandafirică și unde rușii se comportă din nou în chip odios).

Adunarea constituantă franceză a redus considerabil atribuțiile președintelui Republicii, care nu va mai prezida nici Consiliile de miniștri, nici întrunirile pentru apărarea națională, nu va mai avea dreptul de grațiere, ci se va mărgini doar să prezideze la promoția magistraților și să semneze actele internaționale ce i se vor prezenta.

Abel Hennant, condamnat pentru colaboraționism la detenție pe viață, a fost exclus din Academia Franceză, redevenind astfel simplu „muritor”.

La 7 ianuarie se va întruni comisia mixtă anglo-americană pentru afacerile palestinienilor, după care membrii săi vor întreprinde călătorii prin statele având probleme cu populație evreiască (deci și în România?)

Jan Masaryk a făcut declarații cu privire la Polonia, cu care dorește rezolvarea tuturor chestiunilor pendente (exceptând Teschen) și cu privire la Ungaria, pe care o denunță că n-a îndeplinit niciuna din obligațiile la care s-a angajat prin armistițiul încheiat la Moscova.

A murit generalul Patton.

Rușii caută să provoace scandal pe tema că acuzații pentru crime de război din Finlanda, al căror proces este în curs, sunt liberi și au dreptul să-și exprime părerile și să poarte discuții civilizate cu judecătorii. Tendința Moscovei este să înglobeze printre cei vinovați și pe mareșalul Mannerheim, care urmează acum o cură de odihnă și de întremare în Spania sau Portugalia, și pe care rușii vor cu tot dinadinsul să-l alunge de la președinția Republicii, pentru a-l înlocui cu Paasikivi.

Ulea mi-a mărturisit azi, că la Palat se crede că aliații ne vor abandona pentru alte probleme mai arzătoare (Persia, China, Turcia), așa că bietul Rege, îndemnat de americani pe poziția de intransigență atunci când s-ar fi putut înțelege cu sovieticii dacă era lăsat de capul lui, trebuie acum să înghită toate avanile și să riște chiar a-și periclita total situația, cu palida speranță că mai târziu se vor aranja poate lucrurile.

Acum e vorba de înlocuirea lui Groza la guvern prin Tătărescu sau cu vreun alt membru din actualul cabinet: aceeași căpățână, altă căciulă.

22.12.45. Aliații au luat azi în posesie minele de cărbuni din Renania, fără nicio despăgubire pentru cele 65 concerne de proprietari nemți, acuzați de a fi fost părtași interesați la înarmarea Germaniei și la declanșarea războiului. Toți directorii și tehnicienii sunt obligați a continua să-și presteze în continuare munca.

Guvernul francez a decis o devalorizare a francului (480 franci = o livră sterlină).

Situație tulbură în Persia, unde fostul ministru de Interne declară că n-a demisionat.

Protestări în Adunarea de la Ankara împotriva articolelor agresive din presa sovietică.

În Spania, ar fi circa 10-15.000 germani refugiați.

Londra și Washington au comunicat simultan la Belgrad că își vor acredita reprezentanții lor pe lângă guvernul republican, cu singura rezervă din partea americanilor, că aceasta nu înseamnă o recunoaștere a politicii anti-democratice duse de marșalul Tito. Slabă consolare pentru bietul rege Petru...și mă întreb ce ne așteaptă și pe noi cu asemenea dovezi de slăbiciune!

Semn vădit că cedează rușilor în Balcani spre a-și salva propriile interese în Asia.

Dar tot nu-mi vine a crede!

Pe de altă parte, situația României nu e identică cu cea a Jugoslaviei, unde Regele e fugar și unde în lipsă de Dinastie, doar sistemul republican federativ mai poate ține împreună populații atât de divergente și de centrifugale de ceea ce reprezintă vechea Serbie, precum croații, slovenii, bosniacii, dalmații sau macedonenii.

În ce privește dinastia Karagheorghevici, aș dori să remintesc aici, - în afara seriei de comploturi împotriva lui Alexandru ce se pomiseră din 1918 la Salonic, - o mărturisire impresionantă făcută mie de către Paia Marinkovici în 1915 sau 1916, ministrul sârb de pe acea vreme la București: „*Je doit reconnaitre que notre roi (Pierre I) s'est très bravement comporté pendant ces guerres, qu'il a réelement payé de sa personne, de sorte que notre peuple a finit par oublier son crime...*”³³ (E vorba de acuzația de a fi fost amestecat în complotul de la Konak din 1903, al asasinării Suveranilor Alexandru și Draga Obrenovici).

24.12.45. Papa a numit 32 noi cardinali pe care îi va declara în viitorul Consistoriu de la începutul lui februarie; pentru prima oară după patru secole, cardinalii italieni se vor afla în minoritate în Sacrul Colegiu.

Austria pretinde de la Germania regiunea Berchtesgaden; în schimb, primul-ministru italian a declarat că nu va ceda Tirolul meridional.

Guvernul turc arată că nu poate lua în considerație și deci nu acordă nicio importanță unor afirmații făcute de doi așa-ziși savanți georgieni, fără vreo răspundere sau situație oficială.

Continuă convorbirile de la Moscova și presa sovietică se arată foarte satisfăcută, ceea ce ne îndreptățește a fi cât se poate de puțin optimiști.

³³ „Trebuie să recunosc faptul că Regele nostru (Petru I), a fost foarte brav de-a lungul acestor războaie, a plătit cu propria persoană, astfel încât poporul a dat până la urmă uitării crima sa...”

25.12.45. Pentru ziua de Crăciun, prima rază de speranță în mai bine, o aflăm din comunicatul de astă noapte de la Moscova, care anunță că s-a stabilit acordul între cei trei miniștri, ca să se încheie pace cu foștii sateliți ai Germaniei.

Pacea va fi elaborată în următoarele trei etape:

1. Se vor stabili condițiile de pace:

- pentru Italia,- de către Statele Unite, Anglia, Rusia și Franța;
- pentru România, Bulgaria și Ungaria,- de către Statele Unite, Anglia și Rusia;
- pentru Finlanda,- de către Anglia și Rusia.

2. Condițiile vor fi studiate și apoi fixate, cel mai târziu până în mai viitor de către reprezentanții națiunilor care au luptat în Europa.

3. Condițiile definitive vor fi hotărâte de către plenul organismului Națiunilor Unite.

Să vedem acum în ce mod se vor traduce aceste decizii și dacă vom putea spera să scăpăm de pacostea rusească. Evident că totul va depinde în mare parte de noi înșine.

Beneș a anunțat că, în cursul anului 1946, vor fi expulzați toți germanii din Cehoslovacia. Ungurii vor să procedeze la fel, sub cuvânt de regenerare a propriei populații. [...]

26.12.45. Se pare că azi va avea loc ultima ședință a miniștrilor de Externe, cele stabilite la Moscova urmând a fi puse la punct la Londra de către locuitorii lor.

Guvernul francez e dispus să protesteze împotriva faptului că Franța n-a fost invitată să discute decât condițiile tratatului cu Italia.

În privința celor discutate de comisia mixtă anglo-franceză asupra problemei siriene, se pare că nu s-a ajuns la vreun rezultat și că, de altfel, guvernul Siriei nu e câtuși de puțin dispus să accepte alte hotărâri decât cele proprii.

28.12.45. Conferința de la Moscova s-a terminat ieri noapte, după ce ultima ședință a redactării protocolului a durat aproape 12 ore, cu o scurtă întrerupere seara.

În afara stabilirii modalităților încheierii păcii cu sateliții Germaniei, s-a decis instituirea unei comisii a Extremului-Orient și a unui consiliu al Japoniei.

S-a analizat situația din China, tutela în „4” a Coreei, și mai ales s-a stabilit crearea unui organism pentru energia atomică.

În schimb, nu s-a convenit nimic relativ la Persia, unde ultima localitate guvernamentală din Azerbaidjan a căzut în mâna rebelilor și de unde expertul american trimis să ancheteze, s-a înapoiat „bredouille”³⁴ la Washington, deoarece autoritățile sovietice i-au refuzat până la urmă autorizarea să pătrundă în regiunile contestate.

Discuțiile se vor urma, pare-se, pe cale diplomatică.

În Palestina au reînceput tulburări provocate de extremiștii sioniști la Ierusalim și la Tel-Aviv.

³⁴ „cu coada între picioare”

Byrnes a plecat ieri la Washington prin Napoli și Casablanca, iar Bevin a zburat azi dimineață direct la Londra. De data asta, amândoi au fost conduși la avion de Molotov.

Anglia și Statele Unite au luat notă de protestul Franței cu privire la regimul Franco și s-ar putea ca în ianuarie să se discute problema la Londra cu prilejul Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite, nicidecum în vreo conferință specială.

Din lectura comunicatului conferinței de la Moscova, reiese evident că s-a făcut o sensibilă deosebire de tratament între România și Bulgaria, unde o simplă recomandare sovietică pare să fie suficientă, aceasta cu atât mai mult cu cât comunistul Dimitrov a pomit o campanie activă pentru alungarea dinastiei și instalarea Republicii.

Se recunoaște deci că reacțiunea bulgară e cu mult mai slabă decât cea de la noi.

Ieri a intrat în vigoare acordul financiar de la Bretton Woods, prin ratificarea sa la Washington de către reprezentanții a 28 state.

Astă seară pleacă din Moscova spre București cu trenul, Archibald Clark Kerr, Harrimann și Vișinski, astfel că s-ar putea ca evenimentele de la noi să înceapă a se desfășura într-un ritm mai rapid.

29.12.45. Fel de fel de zvonuri circulă cu privire la repercusiunile în cercurile liberale și țărăniște a celor hotărâte la Moscova asupra noastră.

Unii pretind că atât Maniu cât și Brătianu vor refuza să-și trimită câte un reprezentant în actualul guvern, căci rolul său s-ar rezuma la cel al unui simplu observator quasi-mut, câtă vreme tot Groza va prezida, Teohari Georgescu va fi la Interne și Vasiliu-Rășcanu la Război. Alții, susțin că vor intra Danielopolu și Ghiță Pop, persoane agreeate și de ruși.

Toată lumea e însă de acord că intransigența celor două partide istorice ar fi cea mai nesăbuită politică, ce n-ar ușura sarcina aliaților și ar face imposibilă poziția Regelui. Evident că acordul stabilit se rezumă la o quasi-capitulare a occidentalilor în fața rușilor în Balcani, spre a obține avantaje în Extremul Orient.

Evident de asemenea, că problema-cheie a Persiei a rămas nerezolvată, așa că în orice moment ea poate deveni izvor de conflict.

Totul va depinde deci de potențialul de război al aliaților pe care îl ignor, dar și de opinia publică engleză și americană care pare hotărât ostilă oricărui nou conflict.

În ce ne privește pe noi, românii, s-a dat o fișă de consolare pentru a oferi Suveranului puțința de a ieși din impas cu obrazul curat, așa că în mare parte desfășurarea evenimentelor va fi în funcție și de propria noastră abilitate, ca să dovedim lumii că suntem capabili să ne strecurăm printre dificultăți, dar și că rezistența și reacția poporului a rămas încă vie.

Mihai Popovici nu se arată absolut intransigent, deși e foarte pesimist, dar se întreabă cine din partid va accepta să intre în guvern, Maniu și Mihalache probabil refuzând; ar rămâne doar dr. Lupu, care ar vrea, dar care pofteste doar Președinția.

În privința alegerilor, crede că vor trebui cerute garanții și anume: înlocuirea întregului aparat administrativ care se află în mâinile comuniștilor și al Apărării Patriotice, reintegrarea funcționarilor și a magistraților scoși samavolnic din funcție, dizolvarea formațiunilor para-militare și de poliție comuniste, asigurarea libertății tiparului, persoane neutre la Interne, Război și Justiție precum și prefectii, restituirea automobilelor prădate și asigurarea liberei circulații, plecarea trupelor de ocupație, controlul de către aliați al localurilor de vot etc., etc.

30.12.45. Presa anglo-americană socotește rezultatele conferinței ca fiind constructive, căci discuțiile au reușit să înlăture spectrul „fricei” ce domina în ultimul timp în politica internațională, așa că, de nu s-ar fi ajuns la rezultate pozitive, nici Adunarea de la Londra a Națiunilor Unite n-ar fi putut avea loc.

Niciunul dintre cei trei n-a ieșit satisfăcut, ceea ce înseamnă că totul s-a desfășurat pe bază de compromis, adică succese incomplete și insuccese reciproce, ceea ce în fond constituie cel mai temeinic principiu de înțelegere durabilă.

Despre problemele necuprinse în comunicat, adică Persia și mai ales cea atât de delicată și de importantă a conflictului ruso-turc, ele urmează a fi reluate la viitoarea conferință de la Washington din martie 1946, continuându-se între timp negocierile diplomatice.

În primele zile din ianuarie, o delegație militară americană va sosi la Londra spre a discuta în cadrul Consiliului de Securitate cu delegațiile echivalente engleză, sovietică, franceză și chineză problema alcătuirii unor forțe internaționale de menținere a păcii.

Într-o vilă de lângă München s-au găsit documente ale lui Hitler, printre care testamentul său politic, certificatul de căsătorie cu Eva Braun din 29 aprilie 1945 și scrisoarea prin care îl numește pe amiralul Dönitz ca succesor al său.

Guvernul bulgar a declarat solemn că va încerca să se conformeze dorinței de lărgire a cadrului de colaborare. Aceasta să fie totul pentru ca anglo-americanii să-l recunoască? În timp ce la Sofia, propaganda și declarațiile oficiale pentru răsturnarea Monarhiei continuă cu putere, Kolarov afirmă că toate intrigile și măsurile împotriva poporului se ticluiau și se puneau la cale la Palat.

Și Italia și-a devalorizat moneda, fixând cursul la 900 lirete=1 livră sterlină.

Siria va trimite o protestare la Adunarea Națiunilor Unite împotriva hotărârilor comisiei anglo-franceze, cerând imediata evacuare a teritoriului său de trupe străine.

Guvernul de la Damasc a intervenit pe lângă Liga pan-arabă pentru a-i susține cererea. Grație măsurilor riguroase luate de poliția britanică, în Palestina lucrurile par a se fi liniștit deocamdată.

Observer discută rezultatele conferinței de la Moscova și conchide că ele dovedesc realizarea unui compromis ruso-american, cu excluderea Angliei, care deși rămâne mare putere, nu mai e pusă pe picior de egalitate cu organisme mondiale, adevărate continente,

ca Statele Unite și Uniunea Sovietică. Unica soluție pentru ea ca să-și recâștige prestigiul și puterea, este o colaborare și o alianță desăvârșită cu Franța.

Guvernul spaniol protestează împotriva campaniei de denigrare a presei străine de stânga. Comuniștii spanioli din Franța fac apel la toate celelalte partide democratice spre a forma un Front unic pentru răsturnarea regimului Franco.

31.12.45. La radio, a seară, Byrnes a declarat cam în doi peri, lucruri nu prea încântătoare despre conferința de la Moscova.

Astfel a spus că „popoarele lumii ar trebui să sper că această conferință va deschide o perspectivă de pace”, că „Sovietele au convenit ca energia atomică să fie sub control internațional, dar că secretul bombei nu va fi împărtășit altora, până ce nu se va fi obținut siguranța absolută împotriva primejdiei de agresiune”, că „divergențe subzistă cu Uniunea Sovietică în ce privește situația din România și Bulgaria, dar că rușii au aici interese speciale, așa că retragerea trupelor nu s-ar putea realiza decât având totală încredere că guvernele respective, n-ar pomi o politică ostilă lor”, că „în Japonia s-a convenit o colaborare internațională, dar că un eventual conflict între aliați nu va stingheri întru nimic autoritatea generalului MacArthur.”

Prin urmare exact ceea ce mi-a fost frică să se întâmple, s-a realizat: americanii au cedat rușilor în Balcani, ca să obțină câștig de cauză în Extremul Orient.

Byrnes adaugă că unica problemă asupra căreia nu s-au putut înțelege a fost cea persană, dar că speră a reuși mai târziu.

Trist sfârșit de an și întunecate perspective pentru cel viitor...

Fiul lui Tchang Kai-check a sosit ca trimis special la Moscova, fiind primit de Stalin.

Comisia aliată Kerr, Harrimann, Vișinski va sosi abia astă seară la București.

Guvernul egiptean a decis să adere la hotărârea Ligii pan-arabe de a boicota toate mărfurile evreiești cu începere de mâine dimineață, 1 ianuarie 1946.

Radio New-York declară că anul acesta se sfârșește lăsând nerezolvate importante conflicte interne și internaționale; printre acestea, nu trebuie omisă problema încheierii tratatelor de pace cu fostele state satelite.

Byrnes a spus că în această privință marile puteri au răspunderi mai mari decât statele mici, însă, de vreme ce condițiile de pace nu vor putea fi definitivitate decât după ce micile state își vor fi formulat recomandările și obiecțiunile, Statele Unite nu vor aproba hotărâri fără a se ține seama de dezideratele acestora.

S-ar părea totuși - o spun ca să-mi mai întăresc încrederea - că dacă om ști cum să ne purtăm și dacă sentimentul patriotic va putea înfrânge ambițiile personale, avem încă dreptul să așteptăm o geană mai luminoasă la orizont.

Correspondenți străini de la noi pretind însă că în caz că ar intra vreun membru liberal sau țărănist în actualul guvern, partidele lor vor decreta „*illico*”³⁵, că aceștia nu mai reprezintă vederile propriei formațiuni.

³⁵ „*imediat*”

Curios dar și explicabil acest amestec hibrid de primitivitate și de bizantinism în gândirea politicianilor noștri...

Regele a vorbit la radio la ora 12, făcând apel la simțul patriotic al întregului popor și la colaborarea tuturor forțelor țării pentru realizarea operei de pace și readucerea României în rândurile Națiunilor Unite. Foarte cuminte și limpede exprimat.

1946

1.1.46. Comisia aliată sosită aseară la ora 19 la gara Mogoșoaia, a fost întâmpinată de Tătărescu, în timp ce Groza ținea o ședință a Consiliului de miniștri, spre a afirma strânsa colaborare a tuturor partidelor din arcu guvernamental.

Se spune că Regele ar fi primit-o chiar aseară, dar nu-mi vine a crede că Harrimann și Kerr să fi început discuțiile înainte de a fi puși la curent despre situația din țară de către propriile misiuni de la București. Altfel, aceasta ar însemna totala superioritate a lui Vișinski care are toate informațiile, așa cum le convin rușilor.

Bymes a declarat că Molotov nu va merge la Londra, dar speră că delegații celor cinci mari puteri vor putea lucra la elaborarea tratatelor de pace.

Într-o proclamație adresată poporului, Mikadoul a renunțat la origina sa divină, declarând de asemenea că principiul superiorității rasei japoneze e o minciună.

Ultimele trupe americane au fost retrase ieri din Persia, așa că acum rușii și englezii au rămas față în față. Bevin propusese organizarea unei comisii tripartite cu sub-comisii în provincii și Molotov părea a fi acceptat formula, când brusc a refuzat-o sub cuvânt că presa iraniană a luat o poziție ostilă față de Soviete.

Sunt temeri acute la Londra că ușor s-ar putea provoca o schimbare de guvern la Teheran, care ar duce apoi la intrarea politicii Persiei pe făgașul sovietic.

Deși nu va fi publicat, raportul Ethridge va călăuzi delegația americană pentru elaborarea tratatelor de pace. [...]

În Statele Unite se încearcă evitarea unei greve monstre de 800.000 lucrători din industria oțelului. Este clară lucrătura sovietică, spre a slăbi potențialul american.

Unica armă de apărare a Statelor Unite va fi cererea URSS de credite masive pentru reorganizarea propriei industrii, pentru care americanii vor pune desigur condiții grele și vor cere garanții solide.

Churchill, care refuzase ordinul „Jarretieri”, a primit decorația „Meritului”, creată în 1902.

2.1.46. Știrea că un al patrulea ministru persan a demisionat, preocupă intens presa engleză, care se așteaptă la demisia întregului cabinet și la orientarea viitorului

guvern spre Soviete. Această delicată problemă va fi piatra de încercare a relațiilor anglo-sovietice.

În Ungaria foamea bate la ușă; 300.000 persoane din jurul Budapestei nu pot primi rațiile alimentare, iar capitala mai are hrană pentru o săptămână.

Finlanda reduce la jumătate valoarea monedei sale, urmând ca 50% din toate biletele de bancă să fie depuse spre a servi la un împrumut forțat până în 1949.

Siamul a încheiat pace cu Anglia și cu India.

Generalul Marshall, care ar putea juca un rol de mediator între comuniștii chinezi și guvern, are acum întrevederi cu șefii comuniști.

Neînțelegere în sânul guvernului francez între de Gaulle și socialiști care cer reducerea cu 20% a bugetului armatei. Discuția s-a amânat pentru două luni, admitându-se deocamdată o reducere de 5%. De Gaulle amenință cu demisia, dar în raporturile actuale dintre guvern și Constituantă, respingerea unui proiect guvernamental, nu implică și demisia guvernului.

A reînceput procesul de la Nürnberg.

Azi dimineață Regele a primit Comisia Tripartită.

Într-o conferință asupra misiunii sale în Balcani, Mark Ethridge a declarat că deși raportul său, care n-a fost deloc pe placul rușilor, nu va fi dat publicității, el afirmă totuși că guvernele din România și Bulgaria sunt în contradicție cu prevederile de la Yalta, dar că Rusia a convenit, mai mult decât spera dânsul, la reconstituirea guvernului român pe baze mai largi, care să asigure alegeri libere, prin colaborarea celor două mari partide ce fuseseră lăsate fără putința de a se manifesta.

A promis să recomande și la Sofia lărgirea guvernului, deși acolo situația e diferită prin alegerile care deja au avut loc, cu toate că după părerea sa și contrar aprecierilor rusești, toate alegeri sunt cu totul lipsite de orice valoare. El adaugă apoi că URSS care a dus o politică de imperialism, simte acum necesitatea unei colaborări internaționale de securitate.

În ce privește atitudinea adoptată de guvernul francez relativ la conferința de la Moscova și mai ales la excluderea Franței de la redactarea tratatelor de pace cu statele din centrul și sud-estul european, există o divergență între de Gaulle, susținut de socialiști, decis să protesteze vehement și Bidault, reprezentantul catolicilor, care e de părere să se accepte hotărârile luate.

Bineînțeles în acest conflict, comuniștii nu iau nicio parte, ci continuă a se menține pe terenul de a aproba fără discuții toate indicațiile ce li se trimit de la Moscova.

Clark Kerr și Harrimann au avut întrevederi și cu Dinu Brătianu și Maniu, pe când Vișinski îi ignoră. Acesta a fost numit șeful delegației sovietice la Londra, ceea ce denotă cât de importantă este pentru Soviete desfășurarea evenimentelor politice din România.

3.1.46. Generalul britanic Morgan comunică din Frankfurt, în ciuda denegațiilor evreiești care îl taxează de mincinos, că un adevărat exod de evrei bine hrăniți, bine îmbrăcați și prevăzuți cu importante sume de bani se îndreaptă în trenuri sovietice din Polonia înspre Berlin.

Comuniștii chinezi care par să fi admis o formulă de împăcare cu Tchang Kai-check, pe care să o arbitreze ambasadorul Marshall, denunță acum pe guvernamentali de a fi trimis în sudul Manciei 250.000 trupe, în contra cărora se vor opune cu forța.

4.1.46. Truman a prevenit Congresul de primejdia care amenință Statele Unite, dacă activitatea legislativă va continua într-un ritm atât de încet, atrăgând atenția că peste un milion de lucrători ar putea intra curând în grevă.

La Washington se întrunește azi pentru prima oară comisia mixtă anglo-americană pentru chestiunile palestiniene. Bineînțeles, reprezentanții evreimii dar și cei ai lumii arabe, protestează cu vehemență.

Mannerheim s-a întors în Finlanda după un concediu de două luni, dar imediat s-a îmbolnăvit foarte grav.

Liberalii și țărăniștii au convenit să delege în guvern ca observatori pe Bebe Brătianu și pe Mihalache. Deoarece rușii pusese exclusivă în contra lui Dinu și a lui Maniu, anglo-americanii au procedat la fel față de Lupu, care se cam dăduse de partea sovietică.

La întrunirea de aseară a partidului, Lupu a pretins să fie el cel numit delegat în guvern și s-a mâniat într-atât auzind că n-a fost acceptat, încât a avut aproape un atac.

Mă întreb dacă asta nu e o manevră rusească, care încearcă să bage zădărnici în partide, căci se pare că de la început rușii ar fi voit ca fiecare formațiune să propună câte trei persoane, dintre care comisia aliată să aleagă pe cel ce-i va conveni.

Harrimann a promis lui Maniu că se va face un control real la alegeri, dar că și poporul român va trebui să dea dovadă de destoinicie și de maturitate politică.

Se pare că guvernului care nu e deloc sigur de rezultatul alegerilor, i-ar conveni să le amâne cât mai mult. Încă n-am pierdut speranța, dar lupta va fi aprigă și subtilă.

Azi după amiază, află că supărarea lui Lupu s-a tradus prin plecarea sa din partid și constituirea unuia nou, „Țărănesc-Democrat”, ceea ce va slăbi bineînțeles coeziunea celui existent și deci sorții de izbândă în alegeri, oricât de infimă ar fi noua organizație.

În Turcia, s-a format acum un nou Partid Social-Democrat pe lângă cel existent, al Poporului.

Guvernul francez a comunicat aliaților că e fericit că Parisul să fie centrul negocierilor pentru pace.

5.1.46. Din pricina evreimii care urlă în contra sa, generalul Morgan e silit să demisioneze. Fumoasă independență își manifestă, cu acest prilej, Truman.

Tot atâta independență față de Soviete și-au manifestat americanii și relativ la noi.

Din cercurile Palatului care sunt extrem de pesimiste, mi se spune limpede că la conferința de la Moscova, s-a realizat întărirea guvernului Groza, recte recunoașterea autorității exclusive și discreționare a rușilor asupra României, unde vor cu orice chip să desființeze complet burghezia, spre a unifica o biată populație amorfă în masa cenușie și anonimă a Uniunii Sovietice.

În aceste condiții, bineînțeles că ai noștri sunt cei ce cu deosebire sunt instrumentele rușilor, dând odată mai mult dovada de absoluta neînțelegere a situației și de totală lipsă de patriotism. Acum când ar trebui să realizăm, chiar și în mod ocult, o unitate de acțiune între partide, însăși acestea se fărâmițează și-și slăbesc puterile în lupta ce au de dat la viitoarele alegeri.

Lupu s-a făcut coada de topor a rușilor, spre a destrăma pe țărăniști, pe care acum îi denunță ca unelte ale reacționarilor, iar reprezentanții desemnați de liberali și de național-țărăniști în guvern, sunt respinși de acesta, ca neprezentând suficiente garanții de lealitate: Guță refuză pe Bebe, fiindcă poartă numele de Brătianu pe care-l are în oroare, iar Groza pe Mihalache, din ordinul lui Vișinski.

Dintre liberali, acum e vorba de Iancu Costinescu (care aud că refuză!) sau de Fotino; alții cred că mai indicat ar fi Sasu, dispus să lucreze la împăcarea lui Dinu Brătianu cu Tătărescu.

La țărăniști, se vorbește de Zane sau Solomon, care a purtat în mai multe rânduri ștafeta între Groza și Maniu.

Oricum trist și dezgustător spectacol pentru ochii englezilor și americanilor.

6.1.46. Prin faptul că la 23 august americanii ne-au împins la intransigență, iar după patru luni pledează teza acomodamentului cu Sovietele și plecând de la premiza că și atunci și acum au fost de bună credință, trebuie să deducem că între timp s-au petrecut în Statele Unite evenimente grave, obligând guvernul lor la concilieri față de ruși.

Ele nu pot fi decât amenințarea grevelor ce riscă a nu mai putea fi stăpânite, dezorganizând întreaga viață economică a statului, fără a mai vorbi de refuzul hotărât al populației de a accepta eventualitatea unui nou război.

Dacă asemenea împrejurări se vor perpetua, n-ar fi exclus ca întreaga lume europeană să fie adusă în robia sovietică.

Minunat rezultat al luptei duse împotriva dictaturilor...

Rușii refuză să ratifice acordurile economice de la Breton Woods, sub cuvânt că nu au avut încă timp să studieze termenii condițiilor. În realitate, continuă sistemul obișnuit de a păstra cel mai desăvârșit secret asupra măsurilor economice și financiare, pe când acordurile în chestiune, specifică obligația ca toate statele semnatare să-și ia obligația de a publica cifre exacte asupra acestor probleme.

Continuând tot așa, rușii se vor pune singuri în afara familiei Națiunilor Unite. Sper că, încetul cu încetul, vor ajunge la o izolare care le va zdruncina mult situația.

Pentru moment, aliații par să fi capitulat în fața lor. Tot așa au capitulat și englezii în fața lui Hitler la München și la Berchtesgaden...

Deocamdată, glasul Americii se mulțumește a ne repeta zilnic textul declarațiilor lui Byrnes cu privire la România, spre a ne spune indirect că nu ne-au abandonat.

În schimb, Vișinski nu se sfiește să-și bată chiar aici joc de aliații săi (poate chiar în prezența colegilor din comisie) cu o obrăznicie ce depășește limitele cele mai nepermise ale ironiei.

La Londra, presa nu ascunde faptul că așa zisul „compromis” de la Moscova a eliminat cu totul Anglia de pe planul mondial în fața Sovietelor și a Statelor Unite.

Strânsa colaborare dorită cu Franța s-ar putea reflecta și în nota guvernului de la Paris, care face importante rezerve cu privire la cele hotărâte acolo, ticluită poate de acord cu guvernul britanic. Speriamo bene!...

Comisia de șapte membri pentru alegerea unui sediu permanent al Adunării Națiunilor Unite a sosit în America. Se presupune că va fi aleasă o localitate de lângă New-York sau Boston.

În curând va începe la Tokio procesul criminalilor de război japonezi în frunte cu amiralul Tojo.

Aici s-a răspândit zvonul că atât Vișinski, încântat probabil de zăpăceala ce a produs, cât și Clark-Kerr, dezolat și dezgustat de totala nereușită a acestei încercări de cârpeală în extremis, au părăsit țara. Harrimann a rămas încă aici....

Radio New-York anunță totuși că lucrările comisiei continuă.

7.1.46. Radio Londra confirmă că ambasadorii englez și american au mai văzut ieri pe Maniu și că ar urma ca Partidele Național-Liberal și Național-Țărănist să-și aleagă noi delegați în guvern, mai puțin proeminenți decât persoanele domnilor Constantin-Bebe Brătianu și Mihalache.

Saradcioglu a protestat împotriva pretențiilor sovietice asupra regiunilor de frontieră din Kars, arătând zdrobitoarea majoritate după plebiscitul de după primul război mondial, care n-a făcut decât să restituie Turciei un bun ce-i aparținuse, într-o perioadă în care țara era încă mai slabă decât Rusia.

Funeraliile unui ministru naționalist asasinat la Cairo au provocat manifestări studențești în contra primului ministru, a cărui demisie a fost cerută.

Statele Unite sunt amenințate ca, până la finele lui ianuarie, să aibă peste 2 milioane de greviști de tot soiul, care pretind mărirea salariului cu circa 2 dolari/zi, ca urmare a suprimării orelor suplimentare.

Cu o mare doză de sofism, presa engleză insistă în speranța succesului Adunării Națiunilor Unite „una din cele mai însemnate date ale istoriei”, căci consecințele unui insucces ar fi cu mult mai grave decât cele ale nereușitei Ligi a Națiunilor după primul

război. Se mai arată că acesta va fi primul pas pentru organizarea unității unui federalism mondial.

Aud că astă seară va trebui rezolvată criza de la noi și se pare că ambele partide istorice s-au hotărât a remite delegațiilor aliate, câte o listă a membrilor mai marcanți, dintre care aceștia să aleagă de comun acord, pe cei pe care îi vor considera „reprezentativi și leali față de guvern”.

Lupu susține că dacă rușii nu vor pleca din țară după încheierea păcii, adică în cazul în care la momentul alegerilor,- dorite de guvern la toamnă,- îi vom mai avea pe cap (și sunt mari probabilități să se întâmple așa), gestul său va fi fost o manevră abilă, căci acesta e unicul mijloc de a încerca o echilibrare cu forțele comuniste, pro-sovietice.

Într-adevăr, nimeni nu se poate îndoii că în asemenea condiții, sorții de reușită ale lui Brătianu și Maniu în alegeri măsluite sunt minime, pe când Lupu, ținându-se în frâu cu Guță, ar contra-balansa pe extremiști.

S-ar părea (sau este doar în imaginația lui Lupu?) că în afara celor doi reprezentanți istorici, gruparea lui ar intra în FND, obținând până la patru portofolii și subsecretariate. Dânsul se așteaptă ca după încheierea conferinței de la Londra, adică până într-o lună, să se producă o mai amplă remaniere și o mai reală echilibrare de forțe. Ar fi vorba ca în curând să se încheie activitatea comisiei aliate de control, ceea ce ar presupune evident recunoașterea guvernului și reluarea raporturilor diplomatice.

În Bulgaria, criza pare să se desfășoare aproape identic, căci guvernul Frontului Patriotic care intrase în negocieri cu partidele din opoziție, refuză să colaboreze cu reprezentanții indicați de aceste partide.

Guvernul republican al Austriei și președintele Renner au fost recunoscuți de aliați.

Guvernul maghiar a hotărât să sfârșească odată pentru totdeauna cu noțiunea simbolică și iredentă a „Regatului Ungariei” și să ceară Parlamentului proclamarea definitivă a Republicii.

Lucrurile par a nu se fi liniștit în Jugoslavia: guvernul Tito denunță mișcarea subversivă întreținută de englezi în Carinthia pentru restabilirea monarhiei regelui Petru. Această mișcare se traduce prin lupte îndârjite de gherilă în munții Sloveniei.

Astă seară la ora 21, Emil Hațieganu și Mihai Romniceanu au depus jurământul în fața Regelui, asistați de Groza (deci, implicit împăcarea cu guvernul actual), ca reprezentanți cu rolul de miniștri secretari de stat, ai Partidelor Național-Țărănist și respectiv Liberal. Prin urmare, nimic nu se mai opune ca și englezii și americanii să recunoască guvernul.

Pe de altă parte, faptul că din lista delegației permanente a național-țărăniștilor a fost ales tocmai Hațieganu, care din temnițele ungherești a fost băgat în cele ale lui Groza, denotă că n-au fost nici Vișinski, nici Groza, ci desigur anglo-americanii aceia care și-au fixat alegerea, așa că în consecință, ei n-or fi chiar așa de slabi față de ruși.

Primul ministru al Bulgariei unde opoziția agrară nu admite să colaboreze decât dacă pleacă comunistul de la Interne, văzând că nu reușește a înjgheba nimic, a plecat la Moscova pentru a cere instrucțiuni de la Stalin.

9.1.46. În primul Consiliu ținut după completarea guvernului, noii miniștri au făcut declarații în numele partidelor lor. Ambii au vorbit de sincera dorință de a colabora cu guvernul, alături de marii aliați pentru Țară și Rege, pentru instaurarea libertăților publice și asigurarea deplină a aspirațiilor legitime ale neamului.

Hațieganu a adăugat: „Sunt în mijlocul D-voastră pentru punerea în funcțiune a hotărârilor de la Moscova, fără a purta răspunderea pentru restul acțiunii de guvernare.”

Unii îl laudă pentru această afirmare, alții, dimpotrivă, îl acuză că a și început să arate neînțelegătorul spirit de obstrucție al lui Maniu.

Cât despre Lupu, „*il est voué aux gémonies*”.³⁶

Răspunzând tămâierilor scârnave ale celor de la ARLUS, Vișinski le-a spus înainte de plecare că e încântat de sentimentele de dragoste ale românilor pentru Uniunea Sovietică, dar că nu știe dacă ele se vor menține aceleași în ziua apropiată în care trupele vor părăsi țara. Ne declară de pe acum, că în curând ne vom da seama câte dificultăți vom întâlni în privința granițelor noastre de la englezi și americani (chestiunea Ardealului de nord, unde se pare că la trecuta conferință de la Londra, aliații susținuseră pe unguri), pe când singuri rușii ne vor apăra.

E vorba ca și de Gaulle să meargă la Londra și se acreditează tot mai mult părerea că la formularea condițiilor de pace cu Ungaria, România și Bulgaria, protestările și rezistența franceză sunt în perfect acord cu Anglia, care ne dă a înțelege că la Moscova situația noastră fusese la un moment tragică de tot (atunci când rușii reclamau dizolvarea partidelor și îndepărtarea Regelui!), pe când, cu răbdare și cu abilitate, lucrurile se vor schimba mult după luna mai (data presupusă a încheierii tratatelor).

Bineînțeles, în mare parte, situația viitoare va depinde și de noi, în alegeri de pildă, căci nu se pot măslui 80% din voturi, așa cum se laudă Maniu că va avea.

Partidele de stânga din Grecia au cerut Regentului formarea unui nou guvern cu toate formațiunile.

În Persia se cere înlocuirea primului ministru, așa că s-ar apropia clipa în care starea de provizorat dintre ruși și englezi s-ar înrăutăți. Guvernul persan dezmente însă zvonul că ar fi cerut ca o comisie tripartită de anchetă să viziteze țara.

Mihai Popovici cu care am vorbit azi, îmi spune că nimeni nu știe ce s-a petrecut alaltăieri la Palat, căci de unde ar fi trebuit ca Groza să-și prezinte demisia sa Regelui, pentru ca acesta să cheme în audiență pe șefii de partide, inclusiv pe Maniu și pe Brătianu, pentru ca apoi să încredințeze din nou lui Groza constituirea noului cabinet lărgit, - deodată,

³⁶ „s-a făcut de râs”

fără a preveni pe nimeni și fără a mai ține sema de sfatul dat, el a chemat brusc pe Hațieganu și pe Romniceanu ca să depună jurământul, cu el victorios alături.

Deci capitulare regală din punct de vedere constituțional și mare supărare a lui Maniu, păstrătorul prototip al formelor...

Se pare însă că Truman nu s-ar mulțumi cu acest soi de „*passeez-muscade*”³⁷, că ar fi declarat că recunoașterea guvernului român va fi în funcție de modul în care se vor aplica libertățile cetățenești și că în ultimă analiză, dânsul personal va aprecia acest lucru. De altfel azi încă, Statele Unite n-au recunoscut anexarea statelor baltice la Rusia sovietică și continuă să aibă relații cu miniștrii acestora, aflați în exil la Washington.

Aud că în Ungaria, rușii sunt furioși de tendințele noului guvern, blocând orice mijloc de aprovizionare pentru capitală. Recursul lui Bardossy a fost respins, așa că urmează a fi executat prin spânzurare.

A fost dizolvat Parlamentul belgian.

10.1.46. Adunarea Națiunilor Unite și-a inaugurat azi sesiunea la Westminster, după banchetul de aseară oferit de regele George la St. James's³⁸.

Spaak a fost ales președinte al Adunării, cu toată contra-candidatura propusă de ruși și susținută de ucrainieni, poloni și danezi. Era vorba de Tryve Lie, socialistul norvegian.

Din dispoziția lui Stalin, Vișinski a disprețuit aceste solemnități și se află la Sofia, unde speră să realizeze lărgirea guvernului, cu toată rezistența partidelor din opoziție.

Nu știu, zău, ce e mai bine: capul plecat ca la noi, sau îndârjire ca la bulgari?

Cred că, în ultimă esență, rezultatul va fi identic.

XIX-th Century publică un foarte documentat articol despre situația din România și ajunge la concluzia că bestialul despotism bolșevic, ce se exercită vertical, va distruge complet organismul acestei țări.

11.1.46. Bardossy a fost spânzurat ieri la Budapesta; ceilalți condamnați politici, vor fi executați în curând.

Rușii nu pierd ocazia să-și manifeste dezacordul cu ceilalți aliați. Așa a fost candidatura norvegiană care a întrunit 23 voturi față de cele 28 obținute de Spaak, dovedind că antenele lor sunt numeroase în multe părți ale lumii, în afara vasalilor cunoscuți. Nu mai vorbesc de ofensiva sovietică, continuată pe toate fronturile cu o tenacitate impresionantă.

Ciracii lor de la noi vorbesc acum de presiunea aliaților asupra Turciei pentru a ataca pe ruși... „*Ces pauvres turcs! les russes n'en feront qu'une bouchée*”³⁹, zic acești strategii de cafenea.

³⁷ „*șmechereală*”

³⁸ Parc la marginea Palatului Buckingham.

³⁹ „*Bieții turci, rușii îi vor sorbi dintr-o înghițitură*”

Disprețul lui Vișinski pentru Națiunile Unite e cel puțin egal cu cel față de guvernul bulgar, pe care s-a dus să-l așeze pe calea cea dreaptă, în clipa în care cei mai de seamă miniștri în frunte cu premierul, se află la Moscova, unde benchetuiesc, vizitează uzine, metroul etc.... Culmea ridicolului!

Harrimann a plecat ieri la Londra, făcând presei o declarație de simpatie pentru Rege, „foarte respectat de poporul american pentru acțiunea sa decisivă și curajoasă din august 1944” și exprimând speranța că se va acorda libertatea presei, dreptul de asociere și că alegeri libere vor avea loc cât de curând.

Maniștii anunță că au și pornit campania electorală și că ziarul *Dreptatea* va reapare în curând.

În China au încetat luptele între guvernamentali și comuniști.

Guvernul de la Teheran a respins propunerile anglo-americane ca o comisie a celor trei să facă o călătorie de anchetă în interiorul țării.

Regele Arabiei saudite Ibn-Saud a sosit la Cairo pentru o vizită de 12 zile. Este prilejul recrudescenței mișcării pan-arabe și Egiptul cere din nou cu insistență revizuirea tratatului anglo-egiptean și plecarea din țară a trupelor britanice.

Rușii se laudă că au pregătit o bombă atomică, mai grozavă decât cea americană...

Se vorbește de o probabilă remaniere guvernamentală la noi, în care Franasovici ar veni la Externe, Guță păstrând doar vicepreședinția Consiliului. Mircea Durma dezmințe însă zvonul că el ar reveni la Finanțe.

Correspondentul american Brower arată cât de falacioase sunt la noi asigurările de libertate a presei date de guvern, când chiar și în prezența delegațiilor străini, declarațiile lui Dinu Brătianu referitoare la conferința de la Moscova au fost mai întâi masacrate de cenzura rusească și apoi boicotate de sindicatul tipografilor, împiedecându-le să apară în 19 din cele 20 de ziare bucureștene.

Ceva mai mult, Groza a comis o mare greșeală, afirmând lui Harrimann că toate aceste libertăți vor fi asigurate de miniștrii Justiției, Internelor și Propagandei, când bine știut este că tocmai dâșzii au fost cei care au girat cele mai flagrante abuzuri în această privință. Este evident că, verbal cel puțin, americanii încă nu ne-au abandonat.

12.1.46. Azi se va proceda la Londra la alegerea membrilor nepermanenți ai Consiliului de Securitate (cinci permanenți + doi nepermanenți, pe câte doi și respectiv un an), precum și a comitetului economic și social compus din 16 membri.

În privința secretarului general al Adunării, care nu poate fi o sinecură de diplomat, nici vreo palidă umbră a coridoarelor fostei Ligi a Națiunilor, se dă ca cel mai indicat, numele generalului Eisenhower (sau poate Eden).

În Grecia, din nou situație politică foarte tulbură, grefată pe îngrozitoarea stare economică.

În momentul sosirii reprezentantului diplomatic sovietic la Tirana, Albania a proclamat decăderea regelui Ahmed Zogu.

Se semnalează emigrarea continuă evreilor poloni și ruși spre vest. Odată ajunși în zona britanică din Germania, așteaptă decizia de la Washington ca să plece apoi spre Palestina sau spre vreo altă țară ce s-ar alege ca Patrie a lor.

Un nou partid al claselor mijlocii, intitulat Național-Popular, a fost constituit la noi de cei de la Uniunea Patriotică, precum Bagdasar, Burducea, Răzvan Penescu, ca să zăpăcească lumea și să încerce acum, în preajma alegerilor, să mai smulgă din voturile liberale sau maniste, așa după cum s-a căutat prin dizidența lui Lupu, sau cum încearcă azi încă pe la țară ticăloșii de la Frontul Plugarilor prin propaganda pretins anti-comunistă.

Vîșinski a plecat azi la Londra, dar unii cred că trece mai întâi prin Moscova.

Clark-Kerr și Harrimann, spune Brower, sunt departe de a se arăta satisfăcuți de rezultatul obținut, căci până după alegeri nu se va putea dovedi realitatea libertăților din România, așa că guvernul american repetă că echipa lui Groza nu va fi recunoscută decât după ce va fi satisfăcut prescripțiile de la Moscova.

Atât liberalii cât și național-țărăniștii au cerut:

1. reparația celor patru ziare din capitală și a 30 ziare în județe;
2. restituirea sediilor aparținând partidelor și rechiziționate sub diverse pretexte;
3. liberarea celor arestați la 8 noiembrie pentru a fi manifestat pentru Rege.

Se pare că ambele formațiuni au mari probleme din cauza lipsei de fonduri pentru presă și campania electorală, mai ales că toate camioanele și automobilele sunt acum în mâinile guvernului și ale rușilor.

Un comunist notoriu a mărturisit unui amic al său care mi-a repetat că: „în caz de alegeri libere vom obține 5% din voturi; dacă reușim a le măslui, ajungem la 30%.”

Să-l audă Dumnezeu!

Cu toată noua opoziție a Sovietelor care caută în mod sistematic să încurce ițele, Consiliul de Securitate și-a completat azi cei 11 membri, alegând pe lângă cei permanenți: Statele Unite, Anglia, URSS, China și Franța, pe cei nepermanenți: Brazilia, Australia și Polonia (pe câte doi ani), Olanda, Egipt și Mexic (pe câte un an).

Mesajul Tronului la Stockholm a anunțat că Suedia își va exprima dorința de a fi cooptată printre membrii Națiunilor Unite.

La noi s-a anunțat că de la 15 ianuarie se va suprima cenzura rusească, fiind menținută cea internă numai pentru executarea clauzelor armistițiului (până la încheierea păcii)...

13.1.46. Lumea se întreabă la Londra, dacă Vîșinski care se află la Moscova, va mai prezida delegația sovietică, deoarece misiunea sa în Bulgaria n-a reușit.

Trupele americane din Germania protestează că demobilizarea anunțată întârzie. E datorită greutăților de a expedia trupe noi din Statele Unite.

14.1.46. Pentru alegerea celui de-al 18-lea membru al comitetului economic și social, dintre Noua Zeelandă și Jugoslavia, se va recurge la vot secret (pe care englezii îl consideră ca un scut împotriva încercărilor de abuz din partea celor mari, aluzie oare la ruși care propuseseră votarea prin aclamație?).

Se va stabili și un comitet pentru studiul energiei atomice și se va discuta propunerea engleză pentru lărgirea atribuțiilor și un ajutor mai eficace pentru UNRRA.

Consiliul de Securitate își va începe ședințele la sfârșitul săptămânii viitoare pentru a aștepta reîntorcerea lui Bidault, chemat la Paris pentru dezbateri de politică externă în Adunarea Națională, cât și sosirea lui Vișinski, care se crede că până la urmă va veni. Este așteptat și Clark-Kerr, urmând ca reprezentanții celor trei puteri să discute acolo cazul României și al Bulgariei.

Se presupune în presă că recunoașterea guvernului român va urma în curând, așa că mă întreb cum rămâne cu afirmațiile lui Truman, care o condiționează de rezultatul alegerilor libere, de presă nestingherită etc., etc.

Tot Consiliul de Securitate va avea să propună și candidatura secretarului general prin unanimitatea reprezentanților marilor puteri, care va avea apoi să fie confirmată de două treimi ale voturilor Adunării Generale.

Grevele din Statele Unite continuă a fi amenințătoare, deși cea din industria oțelului a fost amânată cu o săptămână, iar cea de la telefoane cu o lună, spre a da posibilitatea încheierii unui acord.

Statisticile americane arată că 53,5 milioane de oameni pot avea o activitate normală pe timp de pace și că în prezent din aceștia, abia 2 milioane sunt șomeri, adică nici 4%. Dacă ținem seama, pe de altă parte, de pretențiile lucrătorilor de a li se ridica salariile cu 1-2 dolari/zi și raportăm această valoare la standardul de viață al cetățeanului din raiul sovietic, nu cred să existe om de bună credință care să îndrăznească a prefera sistemul comunist celui capitalist.

Generalul MacArthur a admis ca guvernul japonez remaniat să organizeze alegeri către 15 martie.

Noi demonstrații în vederea unei grabnice demobilizări a trupelor americane din Asia și din Europa. Totuși, Statele Unite anunță că vor întreține mai departe pe timp de pace șapte escadre (trei în Atlantic și trei în Pacific, însumând o mie de unități și una în Mediterană și în apele europene) și că în curând vor avea loc manevre navale cu mijloace *up to date*. Ca să țină în respect pe cine? Greu de ghicit?!

S-ar putea ca rușii, care se laudă acum cu propria lor bombă atomică, să fi pus mâna în Germania peste laboratoare sau lucrări nemțești ajunse la un stadiu destul de înaintat.

Lovitură de stat militară în Haiti împotriva guvernului ajuns pe mâinile comuniștilor.

După dezistarea Noii Zeelande, Jugoslavia a fost al 18-lea stat ales în comitetul economic și social.

Lupu recunoaște că încercarea sa de dizidență a dat greș și că blocul Partidului Național-Țărănist a rămas neștirbit. Cât despre liberali, se pare că s-a căzut în principiu de acord să se realizeze împăcarea cu Guță, care ar reintra în rânduri sub presidenția lui Dinu, el însuși devenind secretar general al partidului.

16.1.46. Agenția *Reuter* publică interview-uri luate lui Groza și Tătărescu, care se ferec a preciza când ar putea avea loc alegerile și care în privința libertății presei și a drepturilor cetățenești (lucru pentru care a avut loc ieri un Consiliu restrâns între Groza, Georgescu, Pătrășcanu, Constantinescu-Iași, Romniceanu și Hațieganu) declară că nicio schimbare nu se va face până după alegeri în actuala constituire. O adevărată libertate a presei în înțelesul occidental al termenului este o imposibilitate, căci ar însemna un act de sinucidere din partea guvernului, care adaugă că cenzura politică va fi menținută și după abolirea cenzurii militare sovietice.

În schimb un cronicar din Craiova scrie, într-o foaie „Înainte”, injurii la adresa Suveranului, minindu-l „domnitor degenerat”, fără ca nimeni să-l acuze de *lèse-majesté*.

Azi este așteptat Vișinski la Londra.

17.1.46. Banditul de Vișinski, obișnuit ca fost mare inchizitor al proceselor staliniste să-și chinuiască victimele prin tot soiul de mijloace rafinate, printre care și sistemul „speranței”, lasă dinadins să se facă așteptat la Londra, socotind astfel să-și obosească adversarii. Radio-ul englez anunță că va sosi abia mâine; în schimb Clark-Kerr este acolo de ieri.

Delegatul persan la Națiunile Unite, primind instrucțiuni de la guvernul său, a cerut oficial ca situația creată în țara sa să fie dezbătută fie de către Adunare, fie chiar în Consiliul de Securitate, care se va întruni azi pentru prima dată. Ar fi cel dintâi caz de apel ce va avea de judecat.

Coaliția stângii grecești EAM, a luat măsuri ca toți partizanii săi să se înscrie în listele electorale, spre a putea astfel boicota viitoarele alegeri.

Printr-o declarație comună (*Joint Statement*) regii Faruk și Ibn-Saud au proclamat în numele tuturor musulmanilor și al Ligii Arabe, că Palestina e o țară arabă, asupra viitorului căreia străinii nu pot lua dispoziții. Problema evreiască devine tot mai spinoasă.

În recenta conferință de presă, președintele Truman a anunțat că Statele Unite vor păstra mai departe toate insulele japoneze necesare sistemului lor de securitate din Pacific. Aceasta, probabil în legătură cu declarația Angliei de a fi dispusă a remite organismului Națiunilor Unite toate țărilor din Asia și din Africa de sub mandat britanic.

Probabil că prin cererea de explicații cu privire la deciziile luate la Moscova, Franța va obține totuși „voix au chapitre”⁴⁰ chiar relativ la formularea condițiilor de pace cu România, Bulgaria și Ungaria.

Conferința păcii urmează a se deschide la Paris la 1 mai. În ce ne privește pe noi, se pare admis că statele foste satelite vor fi chemate la conferință spre a-și susține cauza. Cine va fi trimis din partea României? Guță, Franasovici?...

Deocamdată sunt anumite nepotriviri în sânul guvernului privitor la legea electorală, căci s-a anunțat oficial însușirea proiectului Pătrășcanu, care diferă considerabil de cele prezentate de Guță în expunerea sa de la sala Aro.

Comuniștii vor o singură Adunare, Senatul fiind suprimat, politica este admisă în armată, iar dreptul de vot va fi extins începând de la 18 ani.

Tătărescu a luat interimatul Finanțelor.

New-York Times publică sub semnătura lui Brower cazul ziarului *Ardealul*, suspendat pe 15 zile, fiindcă și-a permis să atace ziarul din provincie pentru o biată inadvertență („domnitorul nostru degenerat”) datorată unei „simple greșeli de tipar” și acuzat fiind de acțiune anti-semită, deoarece editorul aceluia cotidian e un sărman evreu, sosit de curând în țară.

Autorul adaugă că două editoriale din *Jurnalul de dimineață* și din *Libertatea* (acesta sub semnătura unui subsecretar de stat), au fost suprimate de cenzura românească, nu de cea rusească, fiindcă și-a permis să aducă laude libertății presei și a individului. Și aceasta chiar atunci când Consiliul de miniștri hotărâ să ia toate măsurile pentru executarea prescripțiilor de la Moscova.

Deci, scrie americanul, „domnul Groza una face și alta spune”. Radio New-York a rămas unica noastră libertate...

Bevin a anunțat la Londra că Anglia va lua măsuri ca teritoriile Tanganyka, Camerun și Togo, să treacă sub tutela organizației Națiunilor Unite. În ce privește Transiordania, aceasta va deveni în curând independentă.

Grevele din Statele Unite au o însemnătate mult mai mare decât o problemă salarială. Ele sunt un fel de „*Kraftprobe*” între sindicaliști și industriași. Truman face o supremă încercare, prezentând un plan personal de conciliere.

Franța declară că va admite și ea tutela privitor la Togo și Camerunul francez.

În Grecia funcționarii publici intră în grevă.

18.1.46. Cu abținerea dreptei și împotriva propunerii lui Bidault ca Franța să nu acționeze singură, Adunarea Franceză a adoptat prin aclamații rezoluția de a rupe relațiile cu guvernul Franco și de a intra în raporturi cu republicanii spanioli.

⁴⁰ „dreptul de a-și spune părerea”

Deoarece niciun demers oficial nu s-a produs din partea Sovietelor, guvernul turc socotește că nu e cazul a se deferi Adunării Națiunilor Unite problema raporturilor turco-sovietice.

Ministrul Marinei din Australia a fost ales președintele Consiliului de miniștri.

Comisia de armistițiu de la noi, care după încheierea păcii ar trebui să dispară, a fost atașată ministerului de Externe, faimosul Oieriu, devenind subsecretar de stat.

Se mai vorbește că noua lege de organizare, va da ministrului latitudinea să numească „outsideri” în orice funcție.

Vor pleca în calitate de miniștri plenipotențari: Voitec la Roma, Ralea la Paris, Stoilov la Praga, Silber la Bruxelles, iar Ghelmegeanu la Berna în locul lui Franasovici, care vine titular la Externe, Guță rămânând la Finanțe.

În privința fuziunii din Partidul Liberal, se pare că cei din jurul lui Dinu sunt împărțiți în pro și contra, ceea ce-i slăbește considerabil. Guță oferă *Viitorul* ca preț al împăcării. Unii doresc unirea pentru ca în alegeri burghezia să fie unită, pe când alții susțin că o asemenea împăcare ar face ca majoritatea voturilor lor să treacă la maniști.

Șeful sioniștilor protestează împotriva hotărârii Angliei de a acorda independența Transiordaniei, deoarece ea formează un tot cu Palestina, fiind constituite într-un unic mandat.

Ce-o fi cu încercarea de „putsch” din 15 ianuarie a celor trei prinți Habsburg care au debarcat în Austria pentru proclamarea Monarhiei? Reeditarea searbedei tragedii a oflitolului împărat Carol?!... Ziarele vorbesc de Karl Rudolf și de Ludwig, probabil frații pretendentului Otto sosiți la Innsbruck, lucru ce a provocat răspândirea de broșuri monarhiste de către secția din Tirol a Reichsbundului.

Izvestia acordă românilor diplomă de cuminenție, dar se miră de declarația lui Hațieganu, care se consideră ca simplu observator în guvern și pretinde deci a nu purta răspunderea hotărârilor întregului cabinet. Prim avertisment!...

În tot cazul, armistițiul n-a durat față de Maniu, care e din nou acuzat de fascism, huliganism etc., sub pretextul că el a determinat campania din *Ardealul* contra aceluia evreu care se scuză acum că scrisese despre un „domnitor degenerat” din Craiova.

La Londra, Nenni discută cu Bevin condițiile păcii cu Italia.

Adjuncții miniștrilor de Externe ai celor cinci puteri și-au reluat pregătirea proiectelor de tratate de pace cu statele foste satelite, începând cu Italia.

Se anunță 800.000 greviști în Statele Unite, deoarece propunerea lui Truman, acceptată de syndicate de a se urca salariile cu 18,5 cenți/oră, a fost respinsă de șefii industriilor metalurgice din Pittsburg.

20.1.46. Ieri s-au terminat discuțiile generale ale Adunării Națiunilor Unite, așa că delegațiile se împart în șase mari comisiuni, dintre care cea a energiei atomice se va întruni chiar mâine.

Sir Archibald Clark-Kerr va fi trimis la Batavia ca ambasador special pe lângă generalul Christensen pentru organizarea Indiilor Olandeze; pleacă numai pentru câteva zile la Moscova și va sosi în Jawa la sfârșitul lunii. Harrimann pleacă la Tokio. Curios!...

Elaborarea ante-proiectelor tratatelor de pace cu Italia, România, Bulgaria, Finlanda și Ungaria de către delegațiile celor patru puteri este în curs, urmând ca în luna mai la Paris să fie supuse aprecierii celor 21 națiuni care au luptat în Europa.

Se anunță din Madrid că guvernul Franco a stabilit ce anume politică ar urma Spania, în caz că Franța ar rupe raporturile diplomatice (fi-va oare intransigență?).

Mi s-a spus că într-o lungă consfătuire între comuniști și social-democrați, la care ar fi participat și Titel Petrescu, s-a convenit ca la viitoarele alegeri, votul să fie pe față.

Frumoasă libertate a individului! Nu mai vorbesc de pretinsa libertate a presei, care este o farsă sinistră. Aud că din motive absolut contrarii, atât Frontul cât și opoziția, doresc ca alegerile să fie amânate cât mai mult spre toamnă.

21.1.46. Discordie totală în Franța. De Gaulle a demisionat, trântind ușa și declarând că e sătul de intrigile și de manevrele politicianilor. Deocamdată, Vincent Auriol și-a asumat Președinția și Adunarea se va întruni zilele următoare spre a decide asupra situației. Se presupune că Partidul Comunist care are cea mai puternică reprezentare în Cameră, va căuta să formeze noul guvern sub președinția lui Thorez. De văzut reacția de la Washington și Londra.

În două provincii grecești s-a decretat legea marțială din cauza unor tulburări provocate de unele formațiuni de dreapta. Ca urmare, reprezentanții stângii s-au dus cu jalba în proșap la Moscova.

Teroriști evrei au atacat posturile britanice pentru paza coastei, la sud de Haifa.

Acest incident trebuie pus în legătură cu încercarea de debarcare clandestină a vreo mie de emigranți în Palestina. La Ierusalim sunt anchetate peste 3000 persoane.

Guvernul belgian a respins o nouă cerere a regelui Leopold pentru un referendum în legătură cu reînțoarcerea sa în țară.

Criza franceză este socotită la Londra că va întârzia unele probleme ale Consiliului de Securitate, printre care cea persană și alegerea secretarului general, pentru care participarea delegatului francez este absolut necesară.

Președintele Truman a adresat azi Congresului mesajul anual asupra politicii externe și interne americane. Cu privire la statele foste satelite, el s-a referit asupra celor convenite la Yalta și anume, alegeri libere și neinfluențate de vreo putere străină în aceste țări, adăugând că delegații acestora vor fi autorizați să-și spună cuvântul la redactarea tratatelor de pace respective.

22.1.46. Se strică de tot căruța la Londra. Delegația sovietică a protestat într-o notă la Consiliul de Securitate împotriva prezenței și amestecului trupelor britanice în treburile grecești, iar cea ucraineană, una identică referitoare la Jawa.

Consiliul n-a fixat încă data la care va lua în discuție plângerea Persiei, dar, între timp, guvernul persan a demisionat, delegatul său la Londra rămânând fără instrucțiuni; Totodată, Parlamentul din Teheran se întrunește azi pentru a proceda la alegerea unui nou prim-ministru.

S-a propus ca în comisia energiei atomice, să intre membrii Consiliului de Securitate plus Canada. Se va discuta și cererea Uniunii Mondiale a Sindicatelor de a avea un delegat la Națiunile Unite.

Ordinea a fost restabilită în Grecia; la Kalamata gruparea ariei drepte „X” neagă amestecul său în provocarea de tulburări. În schimb, delegații stângii grecești care se află la Moscova, cer ca reprezentanți sovietici să sosească în Grecia spre a fi prezenți la alegerile din martie. Este interesant că atunci când guvernul britanic oferise Sovietelor, - ca și americanilor și francezilor -, să trimită observatori, rușii au refuzat.

Presă engleză socotește că acțiunea ruso-ucraineană, relativ la situația din Jawa și Grecia a fost lansată cu scopul ca ei să nu apară singuri ca acuzați în fața Consiliului de Securitate. De notat că ambele note folosesc termenul de „situație” și nu de „litigiu”, care în conformitate cu Charta de la San Francisco, n-ar da dreptul statului pus în cauză să participe la dezbateri și la vot.

Consiliu de cabinet la Londra privitor la acest atac neașteptat.

Sophoulis a declarat că trupele engleze se află în Grecia la cererea guvernului elen.

Comuniștii francezi par a fi renunțat la pretenția de a constitui un guvern de coaliție prezidat de Thorez și ar propune acum presidenția lui Felix Gouin, socialistul ales președintele Adunării Naționale, așa că și catolicii lui Bidault ar conveni poate să participe la un guvern neprezidat de un comunist. Unii se gândesc chiar la posibilitatea să înduplece pe de Gaulle să revină.

Micile intrigi politice de la noi își continuă în acest timp cursul: liberalii propun manștilor cartel electoral, iar aceștia refuză să se angajeze, atât din cauza slăbiciunii aceluia partid (datorită celor ca Angelescu, Costinescu sau Sadu, domici de împăcarea cu Guță), cât mai ales temerii ca dizidența lui Lupu, deocamdată nulă, însă bazată pe protestul celor ce nu se împacă cu cărdășia manisto-liberală, să nu prindă astfel aderenți.

Pe de altă parte, Maniu care acum trei ani avusese la Brașov un atac foarte serios, a mai avut acum în decurs de o lună două ușoare așa zise spasme, care îl obligă la un repauz absolut pentru câtăva vreme. Se va duce la Sinaia în vila dr. Jovin, fiind în îngrijirea acestuia. Și apoi, nimic nu s-a fixat pentru data alegerilor; de ce atunci pacte de pe acum pentru o acțiune ce se va petrece poate peste șase luni?

Se pare că în rândul Partidului Social-Democrat are loc un început de dezbinare, Rădăceanu și Voitec rămânând în Front, pe când Titel Petrescu se desparte definitiv. Așa să fi oare?

Astă seară a sosit în fine Vișinski la Londra.

Rușii au pus mâna pe Banca Ungariei și au blocat fondurile celorlalte bănci. Să fie adevărat?!..

În cazul în care grevele din industria cămii din Statele Unite continuă, guvernul va militariza fabricile de conserve, obligând lucrătorii la treabă și acordând majorările de salarii convenite.

23.1.46. Consiliul de Securitate ar putea lua în considerare notele rusă și ucraineană, numai după ce va fi examinat reclamația delegatului persan. Moscova anunță însă că noul prim-ministru iranian ar prefera să trateze direct cu Sovietele această problemă, așa că *Tass* se așteaptă la o vizită la Kremlin a acestuia. (Numele lui nu se cunoaște încă).

Attlee a declarat în Cameră că speră ca în curând să se reia negocierile între guvernul său și indonezieni.

La Paris, catolicii anunță că acceptă să colaboreze într-un guvern tripartit prezidat de un socialist, sub anume condițiuni.

După informații sovietice, s-ar părea că ziarul *Times* acuză într-un articol politica puțin abilă a lui de Gaulle, care n-a reușit să se facă agreat nici la Washington, nici la Moscova și care apoi s-a stricat și cu Londra, în urma insuccesului cu politica dusă în Levant.

Premierul grec afirmă din nou că trupele engleze din Grecia sunt acolo cu asentimentul guvernului, colaborînd perfect cu autoritățile pentru menținerea ordinii.

Dânsul anunță de asemenea că răzvrățiții formațiunilor de dreapta din sudul Peloponezului (vreo 2000) baricadați într-un sat de lângă Kalamata cu vreo 200 ostatici, s-au împrăștiat prin munți, abandonându-i pe aceștia.

Aspectul hazliu al celor două note de protest, rusă și ucraineană, este că demersul a fost făcut, nu numai fără asentimentul, dar chiar și fără știrea delegațiilor greacă și olandeză, aflate la Londra.

Astă seară s-a anunțat că Felix Gouin a fost ales de cele trei partide din guvern ca succesor al lui de Gaulle. Naiva și destul de cazona simplitate a militarului, va fi înlocuită prin abila sforărie a unui „*vieux routier*”⁴¹ în ale politicianismului.

Guvernul englez se arată înspăimântat de numărul mare și mereu crescând al crimelor politice din Polonia, care pare că se petrec cu complicitatea poliției.

Consiliul loctiitorilor miniștrilor de Externe care se ocupă cu formularea condițiilor de pace cu Italia, a decis să trimită o comisie de anchetă, formată din patru delegați cu câte doi experți fiecare, spre a studia problema frontierei cu Jugoslavia și cea a Triestului. Protestări la Belgrad și Viena, față de pretențiile Romei de a păstra granițele din 1919.

Presă americană salută pe noul ministru al Ungariei la Washington, bucurându-se că această țară este prima recunoscută din fostele state inamice și subliniind că Statele

⁴¹ „*vulpe bătrână*”

Unite vor proceda la ajutorarea populației maghiare. O asemenea știre dată la Radio New-York pentru România, pare a fi un transparent „aviz amatorilor”.

24.1.46. Consiliul de Securitate a discutat neoficial alegerea secretarului general, fără a putea stabili un acord. Se avansează numele ambasadorului canadian de la Washington, Pearson, candidat al anglo-americanilor, și Trygve Lie, cel al rușilor. Disensiunile dintre apuseni și sovietici devin tot mai vizibile. Fără a ajunge deocamdată la un conflict, motivele unei rupturi se vor înmulți neîncetat.

După primul moment de stupeoare, presa engleză vorbește acum deschis de completa dezumflare a balonului, prin care Sovietele contau să contrabalanseze chestiunea persană și denunță acțiunea lor „stigmatizând această manevră necinstită.”

Gouin își va forma azi cabinetul, păstrând pe Bidault la Externe pentru continuitatea politicii franceze la Națiunile Unite.

Tulburări la Bombay, unde se organizează o procesiune pentru aniversarea naționalistului Chandra Bose.

Bymes a declarat presei că socotește insuficientă o comisie de trei pentru rezolvarea problemei persane, deși la Moscova el preconizase o asemenea soluție.

Între timp, a intervenit reclamația guvernului de la Teheran și de aceea este preferabil ca această chestiune, ca și cea grecească și indoneziană, să fie supuse Consiliului de Securitate, a cărui chemare este să rezolve cu rapiditate și echitate toate diferendele de acest soi; amânate nu pot decât să se înrăutățească.

Byrnes adaugă apoi că speră grabnica încheiere a păcii cu statele satelite, spre a le da puțința să intre cât mai curând în sânul Națiunilor Unite și să scape cu un moment mai degrabă de povara ocupației străine.

Bineînțeles că face excepție pentru statele vinovate ale războiului, Germania și Japonia, iar dintre cele neutre lasă în afară Spania, fiind aici de acord cu Bevin, care a declarat că a condamnat totdeauna politica dusă de regimul Franco.

Un corespondent englez care a vizitat zona sovietică de ocupație din Germania, arată nepotrivirea principiilor economice aplicate acolo, făcându-se etatizare completă în industrie și fărâmițare extremă în agricultură, dar spoliere în ambele cazuri.

Reprezentanții catolici din guvenul de coaliție din Saxonia au protestat și au refuzat să semneze decretul de expropriere a moșiilor, aflând că foștii proprietari nu vor primi nicio despăgubire și rușii au fost obligați să ia măsuri de expulzare a lor din posturile ce le dețineau în guvernul landului.

Ce frumos exemplu pentru toți Guță și acoliții lor, care scot panglici la sala Aro, dar semnează fără umbră de rezistență orice ukaz comunist li se prezintă, ca să-și scape prețioasele lor persoane.

25.1.46. Adunarea Națiunilor Unite a aprobat în unanimitate raportul Comisiei Politice și de Siguranță, relativ la înființarea Comisiei pentru controlul energiei atomice.

Vîșinski, care refuzase decizia, și-a exprimat speranța că în curând, poate chiar mâine, Consiliul de Securitate va lua în considerație notele persană, ucraineană și rusă.

Guvernul libanez a protestat împotriva prezenței continue a trupelor engleze și franceze pe teritoriul său.

Greva metalurgiștilor din Statele Unite a afectat și producția Canadei. Unii ziarști americani se întreabă dacă guvernul n-ar trebui să rechiziționeze mâna de lucru și în uzinele siderurgice, după modelul luat în industria cărnii.

Savanții din armata americană au luat contact prin radar cu suprafața lunii, vibrațiile întorcându-se după 2,5 secunde; ei cred posibilă detectarea proiectilelor lansate prin stratosferă. Serviciul aviației civile britanice anunță că în 1948 vor circula avioane de călători în serviciu regulat în stratosferă. În adevăr uluitor!

26.1.46. Pe neașteptate, așa cum fac rușii de obicei, Vîșinski a adresat o notă președintelui Consiliului de Securitate, pentru a se respinge reclamația persană și a se opune discutării sale, socotind cu mult mai oportună și mai eficace o discuție bilaterală ruso-persană (sigur fiind de totală supunere a noului guvern de la Teheran). Bevin a declarat însă că pretinde ca cele trei probleme să fie lămurite definitiv în Consiliu.

Anglia acuză pe drept cuvânt Sovietele de manevre frauduloase, bazându-se pe declarația premierului elen, dar și pe aprobarea comisiei Afacerilor Externe de la Atena (minus extrema stângă la solda Moscovei), privind neamestecul trupelor britanice în treburile interne grecești.

Sir Archibald Clark-Kerr va fi numit ambasador la Washington în locul lui Halifax.

Harrimann, în drum spre Moscova, a sosit cu avionul la New-Delhi și va pleca luni la Tchong-k'ing.

În cazul în care va reuși să formeze guvernul cu colaborarea celor trei partide, Gouin propune un plan de austeritate pentru francezi.

În afara datoriei de război de 46 milioane lire sterline, Anglia a acordat Greciei un împrumut de 10 milioane, însă sub control direct.

La denunțarea crimelor politice din Polonia de către Bevin, primul ministru polonez a declarat că ele sunt comise de grupări reacționare și că atâta vreme cât trupele generalului Anders nu vor fi puse sub comanda directă a guvernului, acesta nu va putea răspunde de situație. Reaua credință în plin!...

Truman cere intensificarea producției agricole în Statele Unite pentru acoperirea deficitului din Europa. Etatzarea industriei cărnii ar trebui să înceapă de azi, însă 200.000 lucrători din această ramură refuză a relua lucrul.

Odată cu cererea Uniunii Mondiale a Sindicatelor de a fi reprezentată la ONU, și Federația muncii din Statele Unite cere un tratament egal, arătând că nu poate recunoaște sindicatele europene ce cuprind pe cele din URSS, unde libertatea muncitorului nu este reală. [...]

Primul ministru maghiar Zoltan Tildy va supune votului Parlamentului proclamarea Republicii ungare; se spune că dânsul va fi primul ei președinte.

„Personalitățile” de la ARLUS: Parhon, Magheru, Oieriu, Sandu Rosetti, Lăscăruș Catargi, Eftimiu și alții au plecat la Moscova să-și prezinte omagiul stăpânilor lor.

Guvernul anunță deschiderea procesului Antoneștilor. S-ar părea că se încearcă a se aduce în acest chip acuzaări directe lui Maniu și lui Brătianu, pe motivul că aceștia ar fi convenit cu regimul de atunci acțiunea de război în contra Sovietelor.

Pe de altă parte, guvernul a intentat acțiune împotriva lui Penescu, în calitate de secretar general al Partidului Național-Țărănist, pentru demonstrațiile de la 8 noiembrie. Este evidentă tendința odioasă de discreditare a partidelor istorice.

27.1.46. Cabinetul francez s-a constituit cu șapte comuniști, șase socialiști, șase populari-catolici și un independent, vicepreședinți fiind comunistul Maurice Thorez și catolicul Francisque Gay. Presa însă îi prevestește dificultăți cel puțin tot atât de mari ca cele ale lui de Gaulle și crede că un guvern de colaborare va fi șubred, atâta vreme cât nu se va realiza blocul stângii între socialiștii lui Blum și comuniștii lui Thorez.

Delegatul persan la ONU a adresat o nouă notă Consiliului de Securitate, cerând o anchetă grabnică a diferendului cu URSS, și oferind dovezi despre amestecul sovietic neîncetat în treburile interne ale Persiei.

Pe de altă parte, noul prim-ministru ales de Parlament, Sultaneh, afirmă că nu retrace reclamația, dar că va încerca totuși să pornească negocieri directe cu Moscova în chestiunea Azerbaidjanului. Persia trebuie să trăiască în armonie cu vecinul său din nord și greșit a procedat fostul guvern de a nu fi oferit rușilor concesiuni petrolifere, la fel ca englezilor și americanilor, adăugând că va scoate din funcție pe toți persanii filo-anglo-americani, țara trebuind să-și păstreze o perfectă neutralitate.

Moscova anunță că, potrivit celor convenite în februarie trecut, cei „3” au admis ca după înfrângerea Japoniei, insulele Kurile să fie alocate rușilor.

Clark-Kerr a plecat de la Moscova unde a discutat problema indoneziană cu Stalin și cu Molotov spre Batavia, sperând să-și termine misiunea în două luni.

Conflict între comuniști și naționaliști la Buenos Aires.

Trei miniștri egipteni au demisionat ca protestare că ministrul de Externe n-a reușit să fie admise la ONU revendicările Egiptului.

Semne că grevele din Statele Unite sunt pe cale să se rezolve în curând.

Cutremur mare în Elveția.

28.1.46. Deși acuzațiile aduse Sovietelor de către guvernul de la Teheran constituie primul subiect al ședinței de azi a Consiliului de Securitate, chestiunea nu va fi dezbătută înainte ca delegația persană să fi primit noi instrucțiuni de la guvernul său, așa că probabil primele discuții se vor purta asupra problemelor greacă și indoneziană, unde

englezii vor să se facă lumină cât mai curând, spre a spulbera învinuiri atât de nedrepte. Starea de tensiune mereu crescândă la Londra, dezvăluie tot mai mult *blufful* jocului sovietic.

Exact contrar e cazul Rusiei, care deși clamează vehement puritatea politicii sale, se ferește totuși de discuții în plen, preferând să se înțeleagă direct în doi cu noul prim-ministru iranian.

Grecii mărturisesc că extremiștii stângii care s-au dus să se jeluiască la Moscova, nu prea au sorți să se mai întorcă la Atena, unde dată fiind fierbințeala sângelui grecesc, precum și obiceiurile locale de comitații, se presupune că n-ar mai putea avea zile multe.

Noile alegeri în zona de ocupație americană din Germania, au dat majoritatea catolicilor populiști, socialiștii sunt în al doilea rând, iar comuniștii la coadă cu abia 2%. Același rezultat ar fi dacă s-ar face noi alegeri în Franța, ca și în alte țări europene.

Pericolul mare al bolșevizării viitoare a continentului nostru nu rezidă în faptul că în vreo regiune ar reuși să domine comunismul, ci în adevărul că în toate aceste țări, în timp ce partidele naționale: catolici, agrarieni, radicali etc., pot domina viața politică locală, dar nu vor reuși niciodată să realizeze o colaborare între formațiunile franceze, germane, italiene, maghiare, române etc., comuniștii, chiar în minoritate fiind, vor lucra totdeauna uniți cu cei de pretutindeni, ascultând de cuvântul de ordine ce-l vor primi de la Moscova.

Deci unicul mijloc de a înlătura această formidabilă primejdie, va fi ca democrațiile apusene să obțină prăbușirea chiar a centrului mișcării, adică la Kremlin, și prin urmare un război împotriva Rusiei sovietice, devine o necesitate ineluctabilă.

Bevin a vorbit zi cu Vișinski despre starea de lucruri din România și din Bulgaria.

În Statele Unite încetarea grevei în industria cămii, acordul stabilit în industria de radio, rezultatele obținute la uzinele Ford și Chrysler lasă speranța că în curând se va reuși reducerea grevelor. Numărul total al greviștilor care depășiseră 1,5 milioane, a scăzut până azi cu 300.000.

În America de sud, s-ar dori ca viitorul secretar general al ONU să fie latino-american, din Columbia sau Brazilia.

La intervenția personală a regelui Faruk și în urma informației că guvernul britanic este dispus să revizuiască convenția anglo-egipteană, cabinetul de la Cairo stă pe loc.

Blum a fost numit ambasador extraordinar al Franței la Washington în misiune financiară și economică.

În Palestina s-a decretat pedeapsa cu moartea pentru crime teroriste și acte de sabotaj.

În urma declarației delegatului persan că sunt imposibile negocieri directe cu Sovietele, precum și a celei lui Vișinski - că Persia nu e în drept a aduce cazul în fața Consiliului, deoarece Charta stabilește că trebuie încercate discuții directe, Consiliul de Securitate a decis să ia miercuri în discuție această problemă.

Delegatul jugoslav susținut de ruși și de polonezi, a cerut cooptarea Albaniei în sânul Națiunilor Unite, iar Stettinius s-a lăsat cam greu.

29.1.46. Consiliul de Securitate a aprobat în unanimitate candidatura lui Trygve Lie ca secretar general al ONU.

La dezbaterile de mâine în problema persană, delegatul Rusiei nu va putea participa la vot, fiind implicat în chestiune. Vișinski face spume.

30.1.46. Se pare că a rămas convenit ca asupra fondului litigiului, să se inițieze negocieri directe între Persia și Soviete, Consiliul de Securitate urmând a examina numai latura procedurală. Dacă negocierile nu reușesc, Consiliul va discuta și fondul.

În urma cererii Uniunii Mondiale a Sindicatelor și a cererii similare a Federației americane, comitetul a respins ambele cereri, însă a admis cu șapte voturi contra șase, acceptarea unui delegat al Uniunii cu vot consultativ, urmând ca americanii să redeschidă solicitarea în Adunarea Generală.

Ministrul de Externe grec Sophianopoulos a demisionat din cauza divergențelor de păreri cu guvernul asupra problemelor de la Națiunile Unite; ministrul de Interne a fost numit în locul său și pleacă la Londra ca șef al delegației grecești.

Roosevelt confirmase într-un „*Agreement*” secret la Yalta, cedarea insulelor Kurile și a sudului insulei Sahalin, ca preț al intrării Sovietelor în contra Japoniei. Byrnes recunoaște azi acest lucru, dar socotește că faptul va fi consimțit, numai după ce se va fi încheiat tratatul de pace cu Japonia, pe când Tass pretinde că lucrul e definitiv și irevocabil.

Pentru naționalizarea întreprinderilor carbonifere, guvernul englez propune ca statul să angajeze pe cinci ani suma de 150 milioane livre pentru modernizarea minelor. În ce privește conflictul de muncă permanent între producători și lucrători, tot consumatorul va plăti până la urmă diferența de preț sau de salarii.

Pentru alegerile din Grecia care vor avea loc în martie, vreo 1200 observatori englezi, americani și francezi au și sosit la Atena.

La Londra se anunță că Holman îl va înlocui la noi pe Le Rougetel.

Stafford Cripps afirmă că până la sfârșitul anului 1946 comerțul exterior britanic va atinge volumul din 1938.

1.2.46. Lucrul de care sunt tot atât de nemulțumiți și evreei și arabii, este avizul comisiei de anchetă anglo-americană pentru o cotă lunară de 1500 imigranți în Palestina, cei debarcați clandestin urmând a fi cuprinși în această cotă.

Lordul Samuel s-a declarat în favoarea imigrării, pe când fostul ministru-rezident englez Spears e convins că tendința spre un stat evreu palestinian, va provoca acolo o stare permanentă de neliniște.

Un schimb de note a avut loc între guvernele egiptean și englez asupra revizuirii tratatului din 1936, iar ambasadorul britanic la Cairo e însărcinat a începe negocieri.

În Egipt se crede totuși că problema Sudanului va fi spinoasă și că plecarea în totalitate a trupelor engleze e puțin probabilă.

În chestiunea persană, Consiliul de Securitate a sfârșit prin a ceda în fața rușilor „*sans céder, tout en cédant*”⁴². După dezbateri animate în care Bevin a spus lui Vișinski unele adevăruri crude, s-a căzut de acord ca negocieri directe să aibă loc între cele două părți, Consiliul rezervându-și totuși dreptul a fi informat de evoluția acestora și de progresele realizate, ca să nu se poată spune că s-a dezistat complet.

Azi, Consiliul se întrunește pentru problema Greciei, iar luni, delegații vor analiza Statul Major militar al Națiunilor Unite, reprezentanții ruși sosind în fine și ei la Londra.

Se crede că delegații își vor termina lucrările la 12 februarie, urmând ca partea a doua a sesiunii acestui an să aibă loc în Statele Unite.

Guvernul francez a autorizat pe leaderul republican spaniol Giral să se stabilească în Franța, iar pretendentul Don Juan a sosit în Portugalia pentru un timp nedeterminat. Criza spaniolă pare că se apropie de un deznodământ.

În Ungaria, Parlamentul a votat proclamarea Republicii, a treia dacă se socotește cea din 1848 și cea a lui Bela Kun din 1919.

Montgomery va deveni în iunie șeful Marelui Stat Major imperial britanic.

Vincent Auriol a fost ales președintele Adunării Naționale.

Greva tipografilor parizieni a luat sfârșit.

Un colonel sovietic a fost ucis cu o grenadă pe șoseaua spre București, fiind urmărit de un automobil care l-a ajuns din urmă. Toate elementele, inclusiv cunoașterea perfectă a deplasării sale, probează că această crimă a fost comisă de unul de-al lor.

Totuși, la înmormântarea la care guvernul român a asistat spre a-i da o cât mai mare solemnitate, ambasadorul Kavtaradze a acuzat formal pe „fasciștii reacționari români.” Este aceeași expresie ca stil și minciună grosolană, pe care rușii vor căuta probabil s-o exploateze „*pour faire pièce*”⁴³ acuzațiile aduse de englezi guvernului bolșevic al Poloniei pentru crimele comise acolo contra membrilor opoziției, dar pe care oficialitățile le atribuie bandelor clandestine ce acționează sub îndemnul polonezilor emigrați, aflați chiar pe teritoriul german ocupat de englezi și de americani.

Radio New-York este informat că regele Mihai avizează în prezent constituirea unui nou guvern. Să fie cu putință? la sfatul aliaților??...

Trygve Lie a fost ales cu 46 voturi contra 3, secretar general al Adunării Națiunilor Unite, iar la Budapesta, Tildy a devenit președintele Republicii ungare.

În Palestina, arabii au decis să declare grevă generală în semn de protest împotriva acordării unei cote lunare de 1500 imigrări evreiești.

⁴² „*cedând dar fără a părea*”

⁴³ „*pentru a spulbera*”.

În ședința de azi a Consiliului de Securitate a avut loc duelul Bevin-Vîșinski.

În atacul său, rusul cere în numele Sovietelor, plecarea imediată și necondiționată a trupelor engleze din Grecia, învinuindu-le că servesc de „*bullwark*”⁴⁴ regaliștilor pentru dezordinele pe care aceștia le provoacă. El adaugă că unica rațiune a prezenței unei forțe aliate într-o țară aliată, acum că operațiunile militare sunt încheiate, ar fi să servească de trecere spre o regiune inamică ocupată, așa cum e cazul Belgiei și Olandei pentru englezi și americani, sau al Poloniei pentru ruși.

Reamintind acordul anglo-sovietic, Bevin afirmă că trupele britanice se vor retrage din Grecia de îndată ce situația va fi consolidată acolo. Este însă fapt constatat că Sovietele au obiceiul să evoce situația din Grecia, ori de câte ori sunt discutate situațiile din statele vecine Uniunii Sovietice. Anglia ar fi putut proceda în Grecia după exemplul dlui. Vîșinski în România, unde a instalat un guvern devotat rușilor. Principiul englez este însă că democrația trebuie exercitată de jos în sus, iar nu invers, așa cum procedează Sovietele.

Ministrul englez întreabă care anume vecini ai Greciei sunt amenințați, cum pretinde d-nul Vîșinski, de către modesta armată greacă, care a luptat eroid cu doi puternici invadatori, mai frumos decât toate armatele aliate, - engleză, rusă sau americană, - și care a servit ca exemplu chiar rușilor în lupta de rezistență a acestora.

Amenință ei oare pe bulgari care au o armată intactă de 100.000 omeni și care au pe teritoriul lor puternice forțe sovietice? sau pe jugoslavi cu o armată de 300.000 oameni? Dânsul respinge deci acuzația că prezența englezilor în Grecia amenință pacea și cere Consiliului să răspundă fără înconjur prin da sau nu la această chestiune.

Bevin termină spunând că pericolul real îl reprezintă propaganda Moscovei care atacă pe englezi și pe guvernul lor, ca și cum n-ar exista o prietenie între Anglia și URSS.

Mai mult, o curioasă coincidență face ca simultan cu atacurile rusești, comuniștii de pretutindeni să atace de asemenea Anglia, începând cu *Daily Worker*, care a scris că discursul lui Bevin în problema persană, mirosea prea mult a petrol.

Delegatul grec a declarat că propunerea de a invita pe englezi în Grecia a venit din partea tuturor partidelor grecești și că prezența lor e încă indispensabilă.

Consiliul și-a amânat deliberările pentru luni.

Delegatul arab a declarat comisiei anglo-americane pentru Palestina, că arabii de acolo pot trăi ca frații cu evreii locali, dar că se opun noului aflux.

2.2.46. Presa engleză este unanimă pentru a susține curajul lui Bevin în riposta sa, afară bineînțeles de *Daily Worker*, care acuză pe conducătorii laburiști de a face pe democrații în interior, pe când în politica externă sunt înfeudați coaliției cu partidul conservator.

⁴⁴ „suport”

Aseară, după furtunoasa înfruntare din Consiliu, Vîșinski a oferit totuși o recepție la Ambasadă, având ca oaspeți pe Attlee și pe Bevin, care ciocnind cu el un pahar, i-a spus: „Noi, englezii, spunem pe față tot ce avem pe suflet”, la care rusul a răspuns că și ei fac la fel.

Pentru sediul permanent al Națiunilor Unite, s-a căzut de acord asupra localității Greenwich din Connecticut, din vecinătatea New-Yorkului. De fapt e vorba de construirea unui adevărat oraș internațional de reședință a ONU la 30 mile de oraș.

Prezidentul Don Juan care a făcut o vizită de câteva zile regelui Angliei, a sosit cu avionul la Lisabona, unde ambasadorul Nicolas Franco l-a salutat la coborâre. Se va instala într-o vilă la Estoril.

Noul ministru de Externe grec va sosi chiar azi la Londra și va participa la dezbaterile de luni, când e vorba ca Vîșinski să-i răspundă lui Bevin, care desigur va replica. Se anunță că premierul grec aprobă întru totul discursul lui Bevin și că organizația EAM a declarat că plecarea trupelor britanice n-ar putea avea loc decât după normalizarea situației.

Presa engleză acuză fățiș pe ruși de a fi în fruntea complotului pentru distrugerea Imperiului Britanic și adaugă că acest lucru poate periclită direct pacea.

Făcând biografia lui Vîșinski, *Observer* scrie că acesta a fost procurorul principal al proceselor staliniste între 1936-1939, și care, prin dialectica sa plină de ascuțime, a reușit să trimită la moarte atâția oameni politici ruși.

4.2.46. Din presa britanică de ieri reiese că dacă duelul Bevin-Vîșinski nu se termină printr-un compromis, este amenințată alianța anglo-sovietică și în consecință, însăși pacea lumii. Dacă după câte se pare, fiecare rămâne neclintit pe poziția sa, Consiliul ar fi obligat să dea dreptate uneia dintre părți.

Și atunci vine gluma care e tare potrivită: „*Y aura-t-il un conseil pour la sécurité du Conseil de Sécurité?*”⁴⁵

Sir Maurice Peterson, fost subsecretar de stat la Foreign Office în 1912 și în urmă ambasador la Ankara, a fost numit acum ambasadorul Angliei la Moscova.

Don Juan a început la Lisabona convorbiri politice cu monarhiștii spanioli, printre care ducele de Alba.

Prin canalul reprezentantului sovietic la Nürnberg, guvernul jugoslav a formulat acuzații lui Stoiadinovici și întregului guvern emigrat de la Londra, pentru crime de război împotriva prințului Paul.

Guvernul egiptean va cere evacuarea completă a trupelor britanice și unirea cu Sudanul, așa că discuțiile se arată cam laborioase.

Alte convorbiri dificile au loc la Londra și la Roma între aliați și guvernul italian cu privire la viitoarele granițe ale tratatului de pace.

⁴⁵ „Se poate găsi vreo înțelegere pentru existența Consiliului de Securitate?”

Astfel, o comisie mixtă e destinată a cerceta la fața locului pretențiile jugoslave, precum și propunerile Austriei care cere Tirolul de sud (sau Alto Adige), oferă ospitalitate cetățenilor italieni care n-ar dori să părăsească teritoriul, acordă Italiei dreptul de proprietate asupra tuturor uzinelor hidroelectrice din regiune și accesul liber al Italiei la un port austriac de pe Dunăre, Viena sau Linz.

Correspondenții străini de la București anunță că guvernul român speră să obțină în curând recunoașterea de către Washington și Londra, arătând că au fost îndeplinite condițiile de la Moscova. În adevăr, întrunirile opoziției nu sunt împiedicate de autorități, generalul Rădescu poate primi acum pe cine pofteste și ziarele liberale încep să apară, bineînțeles sub controlul cenzurii și cu riscul de a nu avea hârtie.

Franasovici, sosit pentru câteva săptămâni, fără nicio intenție de a intra în guvern, este surprins(?) să constate cât de generală este ura împotriva rușilor, așa încât dacă prin imposibil, Maniu s-ar da de partea Sovietelor, ar pierde imediat întreaga sa popularitate.

În privința recunoașterii și a încheierii păcii, ar fi posibil ca tratatul să fie ratificat de noi după câteva luni, atunci când rușii vor fi părăsit țara, iar alegeri libere vor fi dat țării un Parlament, care să perfecteze instrumentul de ratificare...

5.2.46. În ședința de ieri a Consiliului de Securitate la care a asistat și Trygve Lie, în calitatea sa de secretar general, dar la care n-a participat ministrul de Externe grec, întârziat pe drum, Vișinski a acuzat pe Bevin de a fi dat în chip inexact și tendențios o interpretare specioasă evenimentelor din Grecia și consideră ca pe „*un mauvais truc*”⁴⁶ faptul de a acuza pe Molotov că tot scoate chestiunea grecească precum regele dintr-un pachet de cărți, căci ținând acest limbaj, Consiliul s-ar putea considera apreciat în chip pejorativ, drept un tripou.

La aceasta, Bevin a reacționat: „să știți că noi putem scoate și asul”. Replica lui Vișinski a stârnit un hohot de râs: „*your Ace is not absolutely like a normal Ace*”⁴⁷

Este prea puțin eleganta dar transparenta acuzare a Angliei de a trișa.

Vișinski a mai respins de asemenea declarația lui Bevin că „englezii debarcând în Grecia au întâlnit trupele rezistenței grecești coborând spre Atena pentru a o ocupa, în loc de a se îndrepta spre nord pentru a lupta contra germanilor” și a afirmat că s-a folosit de confuzia produsă de vreun detașament izolat, când se știe prea bine că aceste trupe de rezistență au paralizat acțiunea a 10 divizii germane. (Încercarea de confuzie e provocată în realitate chiar de Vișinski, căci adevărul este că aceleași trupe care au luptat eroid împotriva nemților, încercau apoi să-și impună propriul guvern la Atena).

⁴⁶ „șmecherie ieftină”

⁴⁷ „asul Dumneavoastră nu pare a fi neapărat unul corect”

Bevin a fost foarte categoric și se pare că a bătut cu pumnul în masă, declarând că refuză orice decizie a Consiliului care nu va spune răspicat că trupele britanice din Grecia nu amenință întru nimic pacea internațională.

Delegatul grec prezent între timp a repetat declarația că succesiv, toate guvernele de la Atena au insistat ca trupele engleze să nu părăsească țara lor, înainte de normalizarea completă a situației.

Stettinius a socotit că ar fi cuminte pentru Consiliu să mulțumească călduros delegaților sovietic, englez și grec pentru informațiile date, spre a hotărî apoi că nu se va mai ocupa de chestiunea grecească. Ar fi o politicoasă formă de *non recevoir* a acuzațiilor sovietice.

Vîșinski însă nu s-a dat bătut și a cerut autorizarea să-și exercite dreptul de veto față de cererea lui Bevin. O asemenea soluție ar periclita însăși existența Consiliului și a ONU, căci ar însemna readucerea Națiunilor Unite la starea de incapacitate a Ligii Națiunilor, care s-a prăbușit deoarece în probleme mai importante și mai delicate se cerea consensul tuturor membrilor. Consiliul se va întruni astă seară pentru a se pronunța dacă Societatea națională sau nu dreptul să se folosească în acest caz de dreptul de veto.

Precum se vede, situația e încă foarte spinoasă.

Printr-un schimb de telegrame amicale, Stalin a invitat pe primul ministru persan la Moscova pentru a discuta acolo „cordial” chestiunea Azerbaidjanului.

Primul ministru turc dezmente știrea lansată de ruși că printre minoritățile din Turcia ar exista vreo stare de nelinește sau de agitație, privind eventualitatea anexării lor la Uniunea Sovietică.

Comandamentul american din Germania a remis guvernului iugoslav pe generalul Nedici, pentru a fi judecat ca criminal de război.

Radio București de azi la amiază a anunțat comunicarea scrisă primită de guvernul român din partea Angliei și a Statelor Unite, declarând că sunt dispuse a-l recunoaște și-l invită a-și desemna propunerile pentru posturile de reprezentanți ai României la Londra și la Washington.

6.2.46. Recunoașterea României nu este chiar așa de simplă cum o arată guvernul nostru, căci informația de la Londra spune că „they granted a limited recognition”⁴⁸, ceea ce comportă probabil îndeplinirea unor anume obligațiuni, pentru care în primul număr din *Dreptatea*, Hațieganu acuză guvernul Groza de a le fi neglijat complet.

Cu toate acestea, toți din guvern trăiesc o stare de euforie, pregătindu-se la o amplă remaniere, produsă precum se pare de pofta multor miniștri de pleca în străinătate. De exemplu, Ralea la Paris are însă contracandidat pe Stoilov, în timp ce Stoica la Londra,

⁴⁸ „au asigurat o recunoaștere limitată”

va face împreună cu soția sa la St. James's, figura cea mai reprezentativă a unui popor de proletari agricoli etc., etc.

Presa engleză continuă să acuze pe Vișinski de a fi comis grava eroare să nu-și fi retras plângerea, de îndată ce a obținut în chestiunea persană soluția negocierilor directe. Astăzi, nu prezența în Grecia a armatei britanice amenință pacea, ci pretenția delegatului rus de a uza de dreptul de veto, riscând să dărâme toată opera de funcționare a ONU.

Aseară, în Consiliu, care se simte încurcat de a se pronunța față de cele două teze opuse, delegatul polonez a cerut cinci minute răgaz ca să redacteze o formulă împăciuitoare. Cum cele cinci minute au durat două ceasuri, toată lumea a fost mulțumită să amâne ședința și discuțiile pentru astă seară, cu speranța că timpul, „Marele Meșter”, va găsi cea mai fericită soluție.

Exemplul Sovietelor a fost urmat de Siria și de Liban, care cer Consiliului să recomande englezilor și francezilor evacuarea imediată a teritoriilor lor.

Corespondenții străini la Teheran cred că primul-ministru iranian se va supune mai tuturor pretențiilor rusești, numai ca Azerbaidjanul să rămână în limitele teritoriului persan cu autonomia sa locală.

Lumea anglo-saxonă este preocupată de foametea ce amenință Europa; guvernul englez a decis să reducă rațiile alimentare ale populației britanice încă de pe acum.

Și în India situația se arată de asemenea foarte gravă pentru viitor.

Astă seară, Londra și Washington au publicat textul notelor adresate guvernului român. Ele amintesc promisiunile făcute de Groza ambasadorilor Clark-Kerr și Harrimann și îl invită să confirme în scris executarea cinstită a celor patru libertăți: alegeri, presă, întruniri, conștiință, cerând ca alegeri libere cu vot secret și dreptul fiecărui partid democratic să prezinte liste separate de candidați cu embleme proprii să aibă loc în aprilie sau cel mai târziu în luna mai. Să dispară din limbajul politic acuzațiile insultătoare de „trădător” sau „fascist”, aluzie la neîncetatele atacuri în contra lui Maniu.

Iată ce înseamnă „*a limited recognition*”.

La noi, preocuparea esențială însă este ca fiecare să-și asigure, câte un post în străinătate. La cei menționați înainte, se adaugă: Vlădescu-Răcoasa în Statele Unite, Christu în Anglia, Grigoriu la Praga, Pangal la Lisabona sau la Vatican (probabil fiindcă este M.M. gradul 33!)

7.2.46. Consiliul de Securitate a căzut aseară de acord asupra unei formule privind Grecia, ca să scape din acel „*dead-lock*”⁴⁹ în care se afla.

Atât Bevin cât și Vișinski au acceptat să nu mai insiste pentru obținerea unei rezoluții formale. Decizia spune că se ia notă de declarațiile Sovietelor, Regatului Unit și Greciei, precum și de punctele de vedere exprimate de alți oratori cu privire la prezența

⁴⁹ „*impas*”.

trupelor britanice în Grecia și declară chestiunea politică ca închisă, deoarece niciun alt membru decât cel sovietic nu consideră că aceste trupe amenință pacea și fiindcă însăși Rusia abandonează cererea pentru plecarea lor imediată.

Ședința s-a încheiat cu *shake-hands and cheers*.

Azi Consiliul va examina reclamația ucraineană cu privire la situația din Indonezia.

Consiliul a ales ieri pe cei 15 judecători ai Curții de la Haga și s-a recomandat ca a doua jumătate a actualei sesiuni, să se amâne până în septembrie.

Franța propune ca Togo și Camerunul să fie puse sub Consiliul de Tutelă.

Nu știu dacă se confirmă informația dată de Radio Londra, căci prea îmi pare formidabilă: procurorul sovietic la procesul de la Nürnberg ar fi adus în fața Tribunalului peste 700 dovezi despre jafurile și furturile comise de nemți în Rusia, dar că președintele instanței internaționale, ar fi emis dubii asupra autenticității documentelor prezentate. Dacă totuși e adevărat, repercusiunea morală în lume ar fi incalculabilă.

Generalul Nedici s-a aruncat pe fereastră de la etajul al III-lea, în timp ce era condus de o santinelă la anchetă.

La noi, în ajunul deschiderii perioadei electorale, primăria Capitalei interzice sub amenințare de arestare, orice lipire sau vopsire de afișe sau lozinci pe ziduri, în afara locurilor anume destinate. Când vedem toate casele și gardurile Bucureștiului mângâlate doar cu injurii și embleme comuniste, măsura dictată e cel puțin ridicolă.

8.2.46. Lipsa de decență elementară a Sovietelor este nemaipomenită: în funcția ce o deține, similară unui președinte de republică, Kalinin atacă în ziarul *Bolșevik* figuri reprezentative ale socialismului apusean ca Macdonald sau Vandervelde, acuzându-i de a-și fi prostituat credințele și partidele și de a se fi pus în slujba interesată a capitalismului conservator.

În Consiliul de Securitate, delegatul Ucrainei n-a mai cerut plecarea din Jawa a trupelor engleze, ci trimiterea unei comisii pentru anchetarea faptelor.

Bevin se întreabă cu mirare, la ce acuzare să răspundă și neagă că englezii ar fi atacat vreodată mișcarea indoneziană; adaugă că de vreme ce plecarea nu e cerută, prezența lor însă, ajută mult mai mult negocierilor în curs, decât vreo nouă comisie care ignoră totul.

Ministrul de Externe olandez confirmă necesitatea prezenței trupelor și declară că evenimentele zilelor următoare vor dovedi realitatea simpatiilor guvernului de la Haga față de mișcarea naționalistă din Jawa. Este probabil că acum se tratează acordarea unei largi autonomii în cadrul Regatului neerlandez.

Ziarele noastre au început să publice mai exact știrile; totuși din polemicele în afacerea greacă, au omis să citeze conflictul Freitas Valle-Vișinski, când, la protestarea brazilianului că nu se poate admite ca un simplu membru să dicteze Consiliului textul deciziei ce va lua, așa cum rusul încercase să impună, acesta i-a tăiat vorba spunând:

„probabil D-sa caută să glumească, dar că el (Vișinski) nu este amator să asculte znoave.” Replica brazilianului a fost că vorbește foarte serios și gândind că a doua zi el va prezida Consiliul (Brazilia după Australia), nu admite să se găsească în fața unui asemenea precedent.

În acuzarea adusă la Nürnberg lui Hess, se afirmă că în 1941 când a sosit în Anglia, a adus din partea lui Hitler oferta ca Anglia să-și păstreze totalitatea Imperiului, minus fostele colonii germane, iar ca în Europa, Germania să aibă mână liberă și ca guvernul Churchill să fie îndepărtat.

UNRRA face un apel urgent Adunării Națiunilor Unite pentru o rațională organizare a aprovizionării lumii, atât în țările producătoare cât și în cele consumatoare.

10.2.46. La propunerea delegatului Panama, Adunarea ONU a votat în unanimitate rezoluția prin care „*Keep Franco Spain out of UN*”. Giral, sosit la Paris, declară că speră ca încâteva luni regimul Franco să fie răsturnat.

Churchill care urma să întâlnească pe Truman la Miami a părăsit Cuba, însă deoarece președintele american nu-și poate lua concediul de două săptămâni din cauza complicației grevelor, englezul se va duce la Casa Albă.

Consiliul de Securitate dorește să termine cât mai repede discuțiile despre Indonezia și Levant, pentru a lua în considerare împreună cu Statul Major al Națiunilor Unite, planul mondial de securitate.

Deocamdată a fost în discuție plângerea ucraineană care și-a formulat-o în patru puncte:

- plecarea trupelor engleze;
- condamnarea colaborării lor cu japonezii împotriva naționaliștilor indonezieni;
- acordarea unei Constituții
- trimiterea unei comisii de anchetă care să examineze nepotrivirile dintre declarațiile lui Bevin și ale lui van Klaepens.

Bevin a răspuns că respinge cererea reînviată a unei anchete, aducând contra-argumentul situației din state suverane ca Polonia și România, unde se află numeroase trupe sovietice, fără a se putea măcar invoca motivul unor tulburări interne.

Cât despre problema Constituției, olandezii oferă un pact fundamental bazat pe principii tot atât de înaintate ca și drepturile și libertățile de care se bucură Ucraina în cadrul Uniunii Sovietice.

Într-o expunere asupra situației politice, Molotov acuză pe aliații care întrețin în Italia trupele poloneze rebele(?) ale lui Anders și în Austria - bandele rușilor albi.

În discursul său electoral pentru alegerile de azi, când vor vota peste 100 milioane de robi sovietici cu un entuziasm de uragan (sic!), Stalin anunță suprimarea cartelelor și a raționalizării alimentelor, dar cere ajutorul întregului popor pentru un nou plan pe cinci ani, pentru realizarea dublării producției industriale.

În Bulgaria, un ziar radical a fost suspendat fiindcă a publicat sub titlul „Mâna invizibilă” un articol în care ar fi jignit vecina Jugoslavia, a cărei politică ca și cea bulgară, este condusă de această mână invizibilă.

Montgomery a fost numit „*Viscount of El-Alamein*”.

Truman a respins cererea de grațiere a generalului Yamashita, „Tigrul din Malaya”, condamnat la moarte.

Franasovici care a fost numit la Londra, încearcă cu Bebe Brătianu o împăcare a liberalilor.

Adunarea Națiunilor Unite va avea de discutat rezoluția Angliei, Statelor Unite, Franței și Chinei (delegația sovietică așteptând directive de la Moscova) pentru ca toate guvernele să întreprindă măsuri energice spre a obține o producție maximă de cereale pentru alimentație.

Mari inundații în Anglia.

La Cairo și Alexandria, poliția a împiedicat demonstrații studențești anti-britanice, organizate cu privire la revizuirea tratatului anglo-egiptean din 1936.

La Copenhaga, grevă generală ca protestare împotriva încetinelii cu care Danemarca este curățită după ocupația germană de elementele indezirabile.

Byrnes proiectează pentru coloniile italiene un sistem cu un consiliu de tutelă format din șapte membri pe o perioadă de 10 ani, după care ele vor deveni independente.

12.2.46. Nici aseară Consiliul nu s-a pronunțat în problema indoneziană.

Vîșinski, cu o obrăznicie nemaiauzită, a susținut teoria, că deși Charta ONU nu prevede dreptul Ucrainei să propună soluții și îl limitează la dreptul să ia parte la discuții, dar fără drept de vot, nefăcând parte din Consiliu, totuși un articol nescris în Chartă, bazat pe logică și pe morală, dă dreptul celui ce denunță o neregulă să aducă și propuneri de îndreptare.

Cu toate că Ucraina a revenit la cererea trimiterii unei comisii de anchetă, Bevin susținut de Statele Unite, Australia, Olanda, Franța, Egipt și chiar de Polonia s-a opus, afirmând că guvernul britanic nu se preocupă decât de trupele sale în Jawa și de învinovățirea că prezența lor ar amenința pacea.

Guvernul olandez a oferit indonezienilor un statut de „*Commonwealth*”, ca stat asociat în cadrul regatului Olandei, dimpreună cu Guyana și Indiile Occidentale și păstrându-și independența prin instituirea unui regim reprezentativ.

Guvernul englez a luat contact cu cel american și cu cel francez pentru a discuta situația regimului Franco, unde se pare că au izbucnit greve, mai ales la Barcelona.

Rusia s-a raliat în fine la demersul celor patru pentru o campanie mondială contra foametei. Canada reduce în martie și aprilie rația săptămânală de unt de la șase la patru uncii, adică de la 175 la 125 gr., în timp ce Smuts declară că problema aprovizionării în Africa de Sud provoacă temeri.

Adunarea Națiunilor Unite a decis să amâne chestiunea alegerii definitive a cartierului general după ce o nouă comisie va întreprinde mai ample cercetări în regiunea Stamford-Greenwich (la nord de New-York).

La Nürnberg a apărut mareșalul Paulus (devenit și el un soi de Cambrea sau Lascăr), pentru a declara că ambiția lui Hitler fusese ca Germania să stăpânească Europa până la Volga, acuzând în special pe Goering, pe Keitel și pe Jodl de a fi contribuit la aceasta.

Agrementul secret de la Yalta a fost dat simultan publicității de către cei „3”. Din text, se arată că Rusia își luase angajamentul ca la 2-3 luni după înfrângerea Germaniei să atace Japonia, în schimbul Kurilelor și a acordării unei baze navale la Port Arthur.

Mare euforie pe tot cuprinsul Uniunii Sovietice, unde ziua de ieri a fost consacrată alegerilor pentru Sovietul Suprem și la care au participat aproape 96% din cei cu drept de vot. După acest sistem, la noi vor lua parte cel puțin 105%!!

Franasovici a mărturisit că încercarea sa de a împăca pe Dinu Brătianu cu Tătărescu n-a prea reușit și nu-și ascunde unele rezerve relativ la politica lui Guță.

Groza a comis, cred eu, greșeala de a invita pentru a controla și a urmări alegerile de la noi delegați din Ungaria, Bulgaria, Jugoslavia și Cehoslovacia. Atât!...

Însă, după cum apare tot mai vădit - mi-a spus-o Șerbescu care nu se prea înșală - guvernul ar dori să le amâne la „Sfântu Așteaptă”, iar aliații sunt bucuroși că în privința României au scăpat din încurcătură printr-un schimb de note, în care se pun condiții și se iau angajamente. Pentru rest, se va vedea...

Din amânări în amânări, tot nu se știe soluția pentru Jawa.

În principiu, se va discuta formula egipteană care exprimă dorința ca trupele engleze să se retragă de îndată ce prezența lor acolo nu va mai fi indispensabilă, exact ceea ce declarase și Bevin de la început.

La pretenția ucraineană pentru o comisie de anchetă, susținută cu îndârjire de Rusia, s-a raliat Mexicul și în urmă și Polonia, pe când toți ceilalți sunt contra.

Cvorumul necesar nu poate fi obținut din cauza Rusiei, care fiind una dintre cele „5 mari”, blochează votul.

Lumea se întreabă de ce Anglia, care n-ar putea evident ataca fățiș purtarea lui Vișinski, nu află vreun delegat al Guatemalei sau Hondurasului, ca să zgâlțâie pe această lichea, de ai cărui părinți și loc de naștere nu se știe nimic mai mult, decât că e născut în luna ianurie (Andrei Ianurievici) undeva prin regiunea Tarnopol.

Cu privire la problema refugiaților, de asemenea rușii nu vor să admită dreptul pentru unii dintre ei să nu fie siliți, pentru motive de ordin politic, a se înpoia în țara de origine, ci pretind ca delegați ai țărilor respective să poată controla lagărele de refugiați, spre a vedea dacă nu pregătesc acolo cine știe ce complot (cazul polonezilor din Italia sau al jugoslavilor din Austria).

14.2.46. Jocul sovietic de intimidare n-a reușit, căci în culise politica anglo-americană a avut succes. Consiliul de Securitate a sfârșit prin a respinge atât cererea ucraineană cât și formula egipteană, așa că trupele britanice continuă să rămână în Jawa și chestiunea e închisă. De altfel dezordinile continuă în vestul insulei, așa precum se întâmplă și în Bengal și în Egipt.

O altă înfrângere sovietică este și neadmiterea cererii Albaniei ca membru ONU, care se va lua în considerare doar după întrunirea din septembrie în noul sediu provizoriu de la New-York.

Bevin a prezentat rezoluția celor cinci în vederea unei grabnice acțiuni pentru fixarea prețului alimentelor, spre a împiedica amenințarea foametei a unui miliard de oameni. El socotește că în iunie producția mondială de grâu va fi cu 10 milioane tone inferioară celei din anul trecut.

Până acum, Anglia a trimis în Germania 100.000 tone alimente, dar spectrul înfometării este totuși îngrozitor dacă ne gândim că numai în Europa 40 milioane ființe omenești se vor hrăni cu cel mult 1500 calorii/zi, cu toate că știința cere ca nutriție un minimum de 2000 calorii.

Rezultatul alegerilor din URSS arată că 100 milioane voturi au fost acordate candidaților guvernului, pe când abia 800.000 au votat contra. Onoare acestora!...

Face vâlvă în Statele Unite demisia ministrului de Interne Ickes, ca protestare împotriva politicii personale a președintelui Truman de a-și alege colaboratorii, așa zisa „Bandă Missouri”. Cum Ickes este membru marcant al aripei *New Deal* din Partidul Democrat, opoziția unei părți din Congres devine tot mai vădită. S-a zvonit chiar că Truman nu va mai candida pentru alegerile din 1948.

Rezultatul crizei cu de Gaulle în Franța este că bugetul armatei a fost redus cu 50%. În presa franceză a început o campanie pentru obținerea unor rectificări de frontieră cu Italia spre Mont Cenis.

Până la sfârșitul săptămânii viitoare, delegația persană, în frunte cu primul ministru Gavan Sultaneh, va pleca la Moscova să facă act de supunere Sovietelor.

În Statele Unite se ventilează ideea de se a cere excluderea Argentinei din sânul ONU, pe motivul că în timpul războiului făcuse pregătiri secrete de a se îngloba în Axă.

Faptul că în sacral Colegiu la Vatican, cardinalii italieni nu mai dețin majoritatea, iar catolicii din Lumea Nouă sunt foarte bine reprezentați, supără îndeosebi pe Soviete.

15.2.46. Adunarea Națiunilor Unite și-a încheiat aseară lucrările cu discursuri rostite de Attlee, Spaak și Lie. Consiliul de Securitate rămâne însă în sesiune permanentă și se ocupă acum de plângerea Siriei și a Libanului împotriva prezenței trupelor anglo-franceze în Levant.

Ministrul englez al Muncii a anunțat în Cameră că în acest an vor fi demobilizați 2 milioane bărbați și femei, cu 500.000 mai mult decât fusese prevăzut.

Adunarea Națiunilor Unite a hotărât ca Uniunea Mondială a Sindicatelor, Federația americană și orice alte organisme de acest profil, să fie acceptate de a informa și a da îndrumări comitetului economic și social, respingându-se propunerea ruso-ucraineană care prevedea acest drept numai pentru forul mondial. Altă înfrângere.

Guvernul polonez a adresat ambasadei engleze la Varșovia o notă cerând licențierea tuturor organizațiilor militare polone de pretutindeni, ce se află sub scutul trupelor engleze.

Confederația generală a muncii de la noi a adresat un protest guvernului Groza în contra atacurilor din *Dreptatea* împotriva lui Chivu Stoica, acuzat de a fi fost agent legionar în 1933 și cere suprimarea ziarului și pedepsirea vinovaților. Se vede ușor unde bate!...

Guvernul Argentinei protestează în contra învinuirii Statelor Unite, pe care le consideră drept manevre în preajma alegerilor.

16.2.46. Consiliul de Securitate întrunit azi în chestiunea Siriei și Libanului, n-a încheiat încă discuțiile. Delegații acestor state declaraseră că prezența trupelor anglo-franceze nu mai este necesară din moment ce războiul a luat sfârșit.

Franța a spus că este dispusă a examina problema împreună cu ambele guverne, iar Anglia a adăugat că n-are nicio intenție să țină acolo trupe în mod nedefinit.

În timp ce Rusia și Polonia au cerut să se fixeze un termen cât mai scurt pentru plecarea lor, Statele Unite, Egiptul, China, Brazilia și Olanda au găsit că soluția cea mai nimerită, ar fi ca negocieri să aibă loc între cele patru state interesate, care să pună și Consiliul în curent cu mersul acestora. (Formulă acceptabilă, fiind similară celei adoptate pentru Persia).

Greva oțelului din America e pe cale de a fi rezolvată, prin aprobarea unei majorări de 18 cenți/oră lucrătorilor și de 5 dolari/tona de oțel.

Într-un interview acordat ziarului *Manchester Guardian*, generalul Anders a dezmințit că s-ar gândi să atace pe ruși, dar că nu vrea să se întoarcă în Patrie, atâta timp cât țara sa e ocupată de trupe sovietice.

Guvernul egiptean demisionând, regele Faruk a însărcinat pe fostul prim-ministru Ismail Sidky Pașa, să constituie noul cabinet.

Clădirea Empire State Building va adăposti la New-York sediul provizoriu al ONU până ce se vor clădi edificiile noii reședințe.

Anglia și Statele Unite s-au grăbit să ia notă de angajamentul guvernului român și admit să se acrediteze miniștrii la Londra și la Washington. Bizar este faptul că de conținutul răspunsului nostru n-au fost înștiințați nici reprezentanții liberal și țărănist din guvern, ba nici măcar Regele, mă încredințează lancu Costinescu!...

Toți noii miniștri în străinătate împreună cu personalul lor vor pleca într-un tren special la începutul lunii martie. Numirile sunt hotărâte de o comisie formată din Tătărescu, Voitec, Pătrășcanu și Ralea, pe care, din umbră, o regizează Bodnăraș.

Dreptatea care atacase pe Chivu Stoica de legionarism, a trebuit să facă o rectificare (datorită unei erori de informație). Tristă ușurință de gazetar, de care profită comuniștii...

17.2.46. Consiliul de Securitate și-a încheiat discuțiile relative la plângerea siriano-libaneză, acceptând cu șapte voturi contra două (Anglia și Franța abținându-se de la vot), rezoluția propusă de Stettinius și anume: Consiliul își exprimă încrederea că trupele anglo-franceze vor părăsi cât mai curând posibil teritoriile acestor state și recomandă delegaților lor să înceapă negocieri directe în patru, informând apoi Consiliul de progresele realizate.

Vîșinski s-a opus, arătând că votul contrar al Rusiei ca membru permanent, face în mod automat decizia nevalidă, fapt la care au convenit atât Bevin cât și Bidault.

Se pare că Vîșinski a supus exercitarea dreptului de veto aprecierii majorității, care l-a respins. Consiliul se va reuni în Statele Unite, dar nu s-a fixat data.

Înainte de plecare, Vîșinski a adresat o scrisoare membrilor Consiliului prin care susține nota jugoslavă de protestare împotriva celor 120.000 polonezi ai lui Anders din Italia, care se apropie de granița jugoslavă și o amenință.

Presa londoneză acuză pe demnitarul rus de a încerca să-și asigure clienți, semănând ura și îngreunând apropierea dintre Anglia și Polonia, unde domnește teroarea sovietică și unde viitoarele alegeri ar putea căpăta aspecte sângeroase.

Guvernele spaniol și argentinian resping acuzarea din *Cartea Albastră* americană, care le acuză că ar fi pregătit un front tripartit cu Germania hitleristă.

La Madrid au avut loc manifestări și contramanifestări cu prilejul celei de-a 10-a aniversări a regimului republican.

Ambasadorul Angliei la Cairo a sosit la Londra, iar Sidky Pașa tratează cu leaderii politici pentru formarea noului guvern egiptean, prin care s-ar dori îmbunătățirea relațiilor cu Marea Britanie.

Guvernul canadian anunță că poliția cercetează numeroase cazuri de spionaj în favoarea misiunii sovietice, despre care Mackenzie King prevenise pe Truman cu ocazia conferinței în trei asupra bombei atomice.

Byrnes l-a vizitat pe Churchill la Miami.

La noi, s-a fixat prețul tonei de cereale: grâul 5 milioane, iar porumbul 3,6 milioane, în timp ce la țărani banița de porumb se vinde curent cu 25-30.000 lei. Această măsură este iar o minciună sfruntată a pretinsei comprimări a prețurilor, moșierii „care sug sângele poporului etc.” fiind obligați să producă în pagubă, pe când nimeni nu se va atinge de traficul negru de la sate.

După cum arată comentariile, trebuie adusă o rectificare ultimei ședințe a Consiliului de Securitate: nu din cauza opunerii Sovietelor nu s-a putut lua o rezoluție formală, ci deoarece Anglia și Franța s-au raliat benevol dorinței majorității exprimată de Stettinius pentru negocierile directe. Hotărâre cu atât mai lăudabilă.

Se pare că în convorbirile lui Churchill cu personalitățile americane, s-a discutat problema solidarității anglo-americane, mergând până la ideea unei cetățenii comune, așa cum o propusese el guvernului francez în zilele cele mai rele ale verii anului 1940.

Astăzi evident, vremurile nu mai sunt atât de vitregi, însă de bună seamă că o asemenea propunere, ce va fi desigur susținută de Churchill și în conferința pe care o va rosti în martie în statul Missouri, denotă grave preocupări pentru viitor. Și așa ajungem la ghicitoarea ciupercii...

18.2.46. Guvernul englez a trimis secretarului general al ONU o notă de răspuns referitor la plângerea jugoslavă transmisă prin URSS, dezmințind acuzațiile aduse generalului Anders și exprimându-și mirarea că guvernul de la Belgrad s-a folosit de această cale neobișnuită, în loc de a se fi adresat direct Londrei cu care întreține de altfel relații diplomatice.

Rezultatul provizoriu al alegerilor din Belgia, dă o majoritate relativă de deputați ai Partidului Catolic Creștin-Socialist favorabil reînțoarcerii Regelui cu 92 locuri, față de cele 69 ale socialiștilor, 23 ale comuniștilor, 18 pentru liberali și unul pentru noul Partid al Uniunii Democratice. Se crede că în aceste condiții, guvernul va fi constituit de un cartel al socialiștilor și comuniștilor, ceea ce ar asigura stângii o majoritate din cele mai șubrede. În Senat, majoritatea este catolică.

Se pare că din ordinul Sovietelor, guvernul maghiar a refuzat comisiei de anchetă pentru problemele evreiești să intre în Ungaria. Cu atât mai vârtos s-ar opune să pătrundă pe teritoriul României. Ea se află deocamdată la Viena.

O seamă de regaliști spanioli notorii au fost sancționați de guvernul Franco pentru a fi adresat omagii pretendentului sub titlul de Don Juan III. Ducesa de Medina-Sidonia, nebună cum o știm, a fost amendată cu 10.000 livre sterline pentru o telegramă către acesta și, cu ton injurios, la adresa guvernului.

Mi se spune din izvor discutabil, că aliații s-ar fi săturat de politica negativă a lui Maniu și că sunt hotărâți să nu-l mai susțină, urmând ca partidul său să se destrame, unii trecând la liberalii lui Dinu, alții la Lupu, iar ardelenii la Groza (sic!).

Consistoriul secret al Vaticanului a confirmat numirea celor 32 cardinali.

19.2.46. Guvernul englez a anunțat Parlamentul că s-a ales ziua de 8 iunie, ca sărbătoare legală pentru celebrarea Victoriei.

Aud că întorcându-se de la Moscova, Bodnăraș ar fi fost victima unei agresiuni la Ploiești; guvernul prezintă aceasta ca pe un act criminal, pus la cale de fascistul reacționar Maniu. Pe de altă parte, teama că populația, în special cea țărănească, este hotărâtă a împiedica orice încercare de falsificare a rezultatelor umelor, ar determina guvernul să înăsprească încă mai mult regimul dictatorial impus de ruși.

20.2.46. La sfârșitul lunii martie va pleca în India o comisie guvernamentală engleză formată din Lord Patrick Lawrence, ministrul Indiei, Sir Stafford Cripps, ministrul

Comerțului și Lord Alexander, ministrul Muncii, pentru a discuta cu lordul Wawell și reprezentanții Congresului indian problema acordării unei Constituții; personalitățile de vază indiene declară că unica formulă acceptabilă ar fi acordarea unei complete independențe. Tulburări la Bombay printre marinarii indieni.

Mișcări pentru completa independență a Egiptului continuă la Cairo, unde noul guvern a declarat Parlamentului hotărârea sa de a obține totala evacuare a trupelor engleze și unirea cu Sudanul.

În legătură cu afacerea de spionaj din Canada, Byrnes a declarat că secretul bombeii atomice nu putea fi descoperit, deoarece Statele Unite n-au împărtășit nimic nici Angliei, nici Canadei. La Ottawa s-au luat măsuri ca principalii martori, printre care un fost funcționar sovietic, să fie păziți cu cea mai strictă atenție de poliție (cunoscute fiind metodele clasice moscovite de a suprima mărturiile neplăcute).

Guvernul american e de părere că la experiențele ce vor avea loc în Pacific în luna mai, să asiste observatori ai celor cinci mari, deci inclusiv Sovietele.

Guvernul Statelor Unite se arată foarte neliniștit că trupele sovietice n-au încă deloc intenția să părăsească Manciuria, deși termenul se fixase la trei luni de la capitularea Japoniei. Acest termen a fost prelungit de două ori, ultimul expirând la 1 februarie. Dimpotrivă, se află că rușii instruiesc acolo trupe japoneze...

Henry Wallace a anunțat ieri că Truman se va prezenta la alegerile prezidențiale din 1948 din partea Partidului Democrat.

21.2.46. Guvernul sovietic a adresat o notă Canadei pentru a se plânge de campania inadmisibilă dusă în problema spionajului, începută imediat după încheierea lucrărilor de la Londra, unde Rusia susținuse cauza democrației și a micilor națiuni. Se recunoaște că unii funcționari ai biroului atașatului militar din Ottawa obținuseră informații secrete dar fără valoare pentru Soviete, ale căror rezultate tehnice au depășit stadiul progreselor realizate de americano-canadieni și că de altfel atașatul militar a și fost imediat rechemat. (Bizară scuză, care se transformă în acuzare împotriva unei dușmănoase propagande antisovietice, dusă în presă și la radio și încurajată de guvernul canadian).

Se pretinde că secretul s-ar rezuma la mecanismul detectorului bombeii americane. Presa engleză discută chestiunea raporturilor sovieto-engleze, datorate unei „stranii incomprehenșiuni mutuale” și arată poziția slăbită a Angliei între cele două mari forțe, americană și sovietică, având de ales, sau să devină satelitul uneia din ele, sau să recâștige puteri printr-o cât mai strânsă unire politică și economică cu întreg *Commonwealth*-ul britanic, precum și cu statele continentale din vestul Europei și de aiurea. În tot cazul, toată lumea este de acord că pentru mulți ani, un al treilea război mondial nu mai este posibil.

În urma unei discuții furtunoase între Don Juan și Nicolas Franco, acesta a declarat pretendentului că guvernul fratelui său nu va permite resturarea Monarhiei.

Guvernul chinez nu se simte obligat de cele convenite la Yalta în absența sa, socotind că doar un acord direct cu Sovietele ar avea valoare (problema Manciuriei).

În afară de Horia Grigorescu la Praga, toți ceilalți trimiși de guvern în străinătate, poartă titlul de ambasadori: Franasovici la Londra, Stoilov la Paris, Vianu la Belgrad, Raiciu la Varșovia, Moisil la Ankara. Justificarea este că în bugetul Ministerului de Externe nu sunt posturi vacante de miniștri plenipotențari.

Se zvonește că americanii n-ar acorda agreementul cerut pentru Bagdasar și că deci tot Stoica ar fi să plece la Washington, cu toate că Partidul Comunist ar fi declarat exclusivă împotriva sa. Să fie cu puțință? De ce stă atunci secretar general?!

22.2.46. Răscoala echipajelor indiene din flota regală de la Bombay și Karachi provoacă serioase preocupări guvernului de la Londra, care a dus forțe importante spre a putea stăpâni situația, fiind totodată dispus să dea ascultare doleanțelor lor legitime.

Discursul lui Bevin care a închis dezbaterile din Cameră asupra politicii externe engleze, a accentuat nota dominantă a relațiilor ruso-britanice, subliniind necesitatea pentru ambele puteri de a nu înăspri situația.

Tonul din presa britanică e destul de îngrijorat. Cu privire la nota sovietică adresată Canadei, se spune că resentimentul Moscovei este în adevăr uimitor și adaugă că în ambele țări n-ar mai trebui făcut nimic care să agraveze încă mai mult atmosfera. Grigore Carp îmi declară că în acest moment, americanii, ba chiar și englezii, nu mai ascund faptul că unicul mijloc de a lichida toate problemele cu Sovietele este războiul, care ar putea pomi în iunie sau iulie și s-ar termina foarte repede.

În această privință, Truman a anunțat azi că a luat toate măsurile necesare pentru păstrarea secretului bombeii atomice.

La Moscova au început negocierile ruso-persane, dar în Azerbaidjan au izbucnit din nou ciocniri între trupe și răzvrățiți.

La Tchong-k'ing a fost atacată redacția unui ziar comunist chinez, ca reacție împotriva menținerii ocupației sovietice în Manciuria.

Bidault a anunțat că după toate probabilitățile, conferința pentru pace din luna mai de la Paris se va amâna din cauza mersului convorbirilor asupra Italiei și a nevoii ca o delegație internațională să ancheteze la fața locului situația regiunilor contestate din Veneția-Giulia și de la Triest.

Tribunalul poporului și-a reluat la noi activitatea și a condamnat fie la moarte, fie la lungă detenție, dar în cea mai mare parte în contumacie, pe membrii așa zisului guvern pro-german de la 23 august 1944, supranumit *Donauregierung*, după informațiile din emisiunea de la Viena adresată României.

De pe listă lipsește Șeicaru, pe cale să restabilească un nou echilibru, printr-un articol-cațilinar publicat în Italia și intitulat: „*Ho avuto ragione, Signor Churchill.*”⁵⁰ În veacul nostru de dezechilibru moral, veninul și noroiul puturos produc totdeauna un efect contrar celui așteptat, iar lumea, în loc să le respingă cu dezgust, le soarbe cu nesaț.

În Finlanda, guvernul colaboraționist Ryti a fost condamnat cu pedepse de la 10 la doi ani; nici moarte, nici detenție pe viață, nici confiscarea averii.

Guvernul Groza acumulează atacurile împotriva lui Maniu, fie acuzând studenți țărăniști de propagandă subversivă în universități, fie descoperind arme. Contra liberalilor nu îndrăznesc mișelii similare, dar prefectul și chestorul din Brăila au fost agenți provocatori la o întrunire a acestora.

23.2.46. Generalul Yamashita a fost spânzurat la Manilla.

Azi în zorii zilei, marinarii rebeli indieni au ridicat steagul negru, predându-se fără condiții precum ceruseră autoritățile, aceasta conform avizului comitetului de grevă din Bombay, care se consultase cu Partidul Congresului.

Totuși, ieri s-au produs în oraș mișcări de simpatie pentru rebeli, care au degenerat în jafuri; depozite de grâne au fost incendiate. Attlee a declarat în Cameră că se vor face „*full investigations*”.

Emirul Abdullah a sosit la Londra pentru convorbiri relativ la planul britanic de independență a Transiordaniei.

Studenții chinezi au demonstrat contra amânării de evacuare a Mancuriei de către ruși, dar guvernul chinez explică aceasta prin faptul că trupele sale au întârziat să sosească.

Franco a destituit pe ducele de Alba, fostul ambasador la Londra și pe alți membri ai Cortesului, care au semnat o scrisoare de omagiu către Don Juan.

La Lisabona însă, s-a realizat unificarea între monarhiștii legalști și carliști, care se despărțiseră încă de pe vremea lui Ferdinand al VII-lea în anii '30 ai sec. XIX-lea și care acum se aliază cu Don Juan.

24.2.46. Presa londoneză de azi se arată impresionată de spiritul de revoltă ce domnește în lume și care îngreunează întronarea păcii.

În India, cu toată capitularea marinarilor, tulburările au continuat la Bombay, unde în trei zile s-au înregistrat 250 morți și 1500 răniți și unde mulțimea nu ține seama nici de *peace-making*⁵¹ din Parlament, nici de avertismentul lui Gandhi, care condamnă „*orgies of violence, as harming indian advance for independance.*”⁵²

La manifestațiile studențești de la Cairo, ca răspuns la nota de protest engleză care cere 50.000 livre despăgubiri pentru pagubele pricinuite cetățenilor britanici, wafdiștii

⁵⁰ „*Am avut dreptate, domnule Churchill.*”

⁵¹ „*beneficiile păcii*”

⁵² „*orgiile violenței, care păgubesc eforturilor Indiei spre independență*”

continuă să ceară plecarea imediată a trupelor engleze, pretinzând că sunt organizați și înarmați să le dea singuri afară.

Demonstrațiile continuă în China împotriva menținerii ocupației rusești în Manciuria.

Un nou val de teroare falangistă în Spania în contra monarhiștilor dar și a comuniștilor, iar în Franța se cere cu insistență guvernului să rupă relațiile diplomatice cu Franco.

În Argentina, atacul poate exagerat al Statelor Unite, ar putea avea ca efect un succes pentru partidul lui Peron la viitoarele alegeri, ca o reacție de independență față de ingerințele străine.

În fine, afacerea de spionaj din Canada în care sunt deocamdată implicați 11 bărbați și două femei, pune foarte serios problema secretului bombei atomice, pe care ar fi posibil s-o fi aflat și rușii. N-ar fi exclus ca aceasta să fie explicația faptului că acum câteva luni, presa sovietică a început brusc să se laude de grozave descoperiri ale savanților ruși. Se pare că nu poate fi vorba de un secret științific, ci de unul al aplicărilor tehnice, pentru care laboratoarele sovietice ar avea nevoie de vreo 25 ani ca să le pună la punct, dar pe care acum le-ar avea de-a gata, în cazul în care furtul documentelor conține detaliile de ordin tehnic.

Fiul mareșalului Tchang Kai-check s-a înapoiat la Moscova să discute cu Stalin chestiunea Manciuriei.

Explozia din mina de cărbuni de la Dortmund a îngropat de vii 550 muncitori, din care doar 67 au putut fi salvați.

Guvernul a sărbătorit un an de la acțiunea pomită pentru răsturnarea lui Rădescu și, cu această ocazie, cu toate panglicările debitate acum câteva luni la Aro de Tătărescu, s-a dovedit că el s-a încadrat complet în programul FND, așa că degeaba se fălise atunci că reprezintă un partid burghez, că face rezerve cu privire la expropriere sau la sistemul electoral și al unei Camere unice. Toate s-au făcut acum o apă.

Groza a declarat că alegerile vor fi amânate mai spre toamnă.

Poate că e mai bine așa, căci un rezultat contrar guvernului, precum se prevede, ar avea ca efect desigur o înăsprire a rigorilor rusești, o dezorganizare și o înfometare desăvârșită a țării, la fel cu modul în care s-a procedat în Ungaria. Pe când dacă amânăm, mai câștigăm timp și în câteva luni, multe se pot întâmpla.

Cu privire la mine, după ce cu rea credință patentă, Guță a mărturisit că regretă a nu putea face nimica, fiindcă sunt pe lista celor încondeiați, alături de Niculescu-Buzești, Pogoneanu etc. (dar tocmai asta e întrebarea: de ce m-a pus pe acea listă?), îmi trimite acum vorbă prin Franasovici că are toată simpatia pentru mine, dar că și eu ar trebui să mă mai colorez puțin (sic!)...

25.2.46. Nu s-au mai înregistrat noi dezordini la Bombay și situația este sub control; vasele pe care marinarii au capitulat, sunt vizitate de ofițeri superiori. Nicio rezistență pasivă nu mai este tolerată. Se pare că sfatul lui Gandhi a fost de mare efect.

La Cairo, guvernul a interzis orice demonstrație pentru egiptenii uciși cu prilejul tulburărilor anti-britanice.

Rezultatul oficial al alegerilor prezidențiale din Argentina nu va fi cunoscut decât peste câteva zile, dar ambele tabere se laudă că sunt sigure de victorie.

Cartierul general guvernamental de la Peking spune că a fost încercat un atac al comuniștilor în Manciuria spre a tăia comunicațiile cu Mukden. Moscova însă protestează vehement împotriva agenților guvernamentali din Manciuria, care fac instigări anti-sovietice și înnamează pe japonezi.

Tchang Kai-check are convorbiri cu comandantul forțelor americane în China, iar Wellington Koo amână plecarea sa din Londra la Tchong-k'ing, unde se pretinde că rușii demontează și transportă în Siberia tot materialul industrial al Manciuriei.

Leon Blum va sosi la Washington spre a trata condițiile unui împrumut de un miliard dolari pentru achitarea cumpărăturilor Franței din Statele Unite și încă 2 miliarde dolari pentru alte achiziții din diverse țări.

26.2.46. Radio Londra explică în ce mod agenții armatei americane din Germania au pătruns pe teritoriul cehoslovac și au dezgropat, cu riscul vieții, arhiva secretă a Gestapoului și a colaboraționiștilor cehoslovaci, ascuns într-un câmp de mine.

Guvernul de la Praga a protestat și *post-faestum* a arestat trei americani, dar după cum zic englezii, cehii le vor recunoaște vitejeasca acțiune, îi vor repune în libertate și chiar îi vor decora. Bineînțeles Jan Masaryk, sluga rușilor, face scandal și cere imperios ministrului american la Praga restituirea imediată a acestor arhive secrete; se vede treaba că s-or mai fi găsimd acolo și acte compromițătoare pentru Soviete.

Pravda atacă viguros pe Mackenzie King și-l arată ca pe o simplă unealtă a lui Bevin, menită a masca insuccesul lui de la conferință.

Aceiași ziar publică un nou articol despre reclamația georgienilor asupra regiunilor de frontieră ale Turciei. Vii emoțiile la Ankara și la Istanbul.

Ziarul *Borba* din Belgrad acuză guvernul italian de a adăposti la Triest o seamă de agenți italieni și jugoslavi renegați, ce pregătesc acolo mișcări împotriva lui Tito.

Acesta a înglobat Muntenegru și umbă să tragă și Albania în Federația jugoslavă, în timp ce regele Petru a avut convorbiri cu Mihailovici la Roma.

Americanii au remis Sovietelor puținii dintre rușii ce luptaseră alături de nemți în război și denunță apoi teroarea dezlănțuită de autoritățile bolșevice asupra acestor nenorociți, care preferau să se sinucidă decât să cadă vii în mâinile acestor criminali.

Moscova anunță proclamarea lui Stalin, până acum generalisim cu numele, drept comandant suprem al tuturor forțelor armate, de aici înainte. Evident, acest rol încredințat

unui hemiplegic, nu poate însemna decât o încercare *in extremis* de a mai ține în picioare șandramaua ce stă să cadă.

De altfel, aș fi îndemnat să privesc multiplele atacuri turbate îndreptate în toate direcțiile ale Moscovei, ca zvârcoliri de disperare și neputință ale unei fiare încolțite, care mușcă cum poate, făcând spume, simțind că nu mai are scăpare. Fără îndoială că până în ziua când totul se va prăbuși, noi cei din ghiarele fiarei vom trece prin tragice clipe.

Într-un discurs rostit la Câmpulung, Dinu Brătianu a înfierat politica comuniștilor de la noi, elemente de discordie care au instaurat dictatura și sabotajul economic.

A atacat direct pe Tătărescu, „dovada cea mai evidentă a anarhiei morale, prin locul ce-l ocupă în guvern și în viața publică sub egida democrației, el, sprijinitorul de ieri și de azi ale sistemelor dictatoriale, care ia în deșert numele Partidului Național-Liberal, cu ale cărui idealuri și metode politice nu are nimica în comun”.

În schimb, *Scânțeia* de azi acuză pe Dinu că a pactizat cu legionarii și cu Antonescu, dându-le drept colaborator pe George Cretzianu de la Banca Românească, spre a trage apoi enorme profituri financiare.

În drum spre Câmpulung, comuniștii pregătiseră un atentat în contra lui Brătianu: un camion i-a telescopat automobilul, care s-a făcut praf; el a scăpat teafăr și cere arestarea și condamnarea atentatorilor sau demiterea infamului Teohari Georgescu și chiar plecarea unui guvern care organizează și patronează asemenea crime.

În India, tulburările s-au calmat aproape complet, dar autoritățile engleze, calificându-le „*riots, not strike*”⁵³, anunță că nu se vor aplica pedepse colective, însă vinovații pe care ancheta îi va dovedi, vor fi pedepsiți. S-ar putea deci ca în acel moment, să fie provocate noi dezordini de către agitatori.

Sidki Pașa prezintă pe englezi ca principalii responsabili ai dezordinelor produse în Egipt. Guvernul britanic ceruse: pedepsirea vinovaților, despăgubiri acordate cetățenilor englezi afectați și asigurări luate pentru viitor. Guvernul egiptean e însă de părere că problema prezenței trupelor engleze trebuie adusă în fața Consiliului de Securitate.

Guvernul de la Tchong-k'ing declară că nu va admite niciun soi de compromis asupra suveranității chineze în Manciuria.

Comisia de anchetă anglo-americană părăsește Europa după ce i s-a interzis definitiv intrarea în Ungaria și în România. Pleacă la Cairo, iar de acolo va merge în Palestina.

În Spania se fac concentrări de trupe la granița cu Franța și se procedează la noi arestări de comuniști. Guvernul francez a decis de joi noapte închiderea graniței cu Spania pentru traficul de călători.

Insistențe repetate în Franța, Anglia și chiar în Olanda pentru ruperea relațiilor diplomatice cu Spania.

---

⁵³ „acte de rebeliune, nu acțiuni greviste”

Dinu Brătianu, pe care l-am văzut astă seară la recepția de la clubul pentru Națiunile Unite organizată pentru plecarea lui Le Rougetel, vorbind de încercarea de atentat de la Câmpulung, mi-a spus: „orice atentat neizbutit este o prostie”. N-o fi prea inteligent, este însă plin de bun simț și mai ales om de caracter, dar mai presus de toate este un *gentleman*, lucru așa de rar azi.

Plecarea lui Le Rougetel lasă nu numai regrete, căci a dat dovadă de lipsă de tact și de ținută, dându-și în vileag patima băuturii și socotind că suprema esență a societății românești o reprezintă soții Rică Georgescu...

Regele Christian e bolnav de pneumonie. Are 75 ani.

27.2.46. În India, ordinea se restabilește pe zi ce trece.

Investigații severe în Palestina privind atacarea de către extremiști a cinci aerodromuri și distrugerea a 15 sau chiar 23 avioane.

Continuă demonstrațiile în China împotriva Sovietelor care întârzie evacuarea Mancuiriei. Moscova arată însă că evacuarea a început încă din noiembrie, că fusese suspendată la un moment dat la cererea autorităților chineze, dar că acum a fost reluată.

În schimb, situația internațională se înăsprește cu privire la Spania și la Jugoslavia. O mare manifestație de protest s-a ținut la Paris, la care a participat și *La Passionaria*, pentru executarea lui Garcia din mișcarea de rezistență franceză, care fusese predat lui Franco de către Gestapoul din Franța.

S-a cerut ruperea imediată a relațiilor diplomatice cu actualul regim spaniol, iar oprirea traficului de călători cu începere de la 1 martie, dovedește că guvernul francez s-a decis să ia inițiativa, fără o consultare prealabilă cu Anglia și cu Statele Unite.

Zilele acestea se așteaptă sosirea în Franța a lui Martinez Barrio, care va determina probabil recrudescența demonstrațiilor anti-franchiste și poate măsuri și mai categorice ale guvernului francez.

La Londra se spune că guvernul dorește înlocuirea regimului Franco prin reacția internă din Spania, iar nicidecum printr-o intervenție străină.

În Jugoslavia tensiunea e încă mai mare, căci Tito masează trupe cu peste 200 tancuri în zona jugoslavă a Veneției-Giulia și pare dispus să încerce o lovitură spre a pune stăpânire pe Triest, astfel încât aliații să se găsească în fața faptului împlinit.

Comandamentul englez și american din Italia nu reacționează în niciun fel, urmărind cu calm desfășurarea evenimentelor. Byrnes a declarat însă că Statele Unite așteaptă ca guvernul lui Tito să îndeplinească angajamentele luate, dar că până atunci reprezentantul american la Belgrad acreditat pe lângă persoana regelui Petru, rămâne singurul reprezentant american în Jugoslavia. Mulți se gândesc că acolo se va sparge buba, dacă Sovietele care stau în spatele lui Tito ar fi hotărâte să împingă lucrurile prea departe.

Caraghioșii de la ARLUS, întorși din raiul sovietic, se minunează de tot ce-au văzut, iar ca efect palpabil, Sandu Rosetti devine rector în locul lui Stoilov, numit între timp ambasador la Paris.

De notat articolul lui Teodorescu-Braniște în *Jurnalul de dimineață* intitulat „În niciun caz, cec fără acoperire” ca să atragă atenția guvernului asupra promisiunilor făcute.

28.2.46. Guvernul american s-a adresat la Londra și la Paris cu note similare, prin care cere părerea ambelor guverne relativ la un guvern interimar ce-ar trebui instaurat în Spania în cazul prăbușirii regimului Franco.

Bidault a atras în scris atenția Angliei și Statelor Unite asupra primejdiei ce reprezintă acest regim pentru pacea lumii, arătând că guvernul francez e gata să evoce chestiunea în fața Consiliului de Securitate.

Congresul *trade-unions* engleze a decis să ceară guvernului ruperea relațiilor cu Madridul, la Bruxelles studenții au demonstrat în fața Ambasadei spaniole, iar la Copenhaga, Legația Spaniolă a fost atacată.

La Paris au început convorbiri anglo-franceze cu privire la evacuarea trupelor din Levant.

Attlee a vorbit în Cameră de nevoia efortului unit al întregii națiuni britanice pe tărâmul economic. A arătat că exportul a atins 750 milioane lire, adică dublul celui antebelic, dar că numărul demobilizaților a ajuns în ianuarie la 470.000 și că toți lucrătorii din uzinele de armament au în prezent nevoie de protecția Statului.

Pandit Nehru a spus că se așteaptă la rezultate apreciabile din convorbirile ce vor avea loc cu miniștrii din cabinetul britanic ce vor sosi în martie în India.

Un senator american care asistase la sesiunea ONU de la Londra, se arată preocupat în special de atitudinea Sovietelor care și-au dat pe față tendințele politice, și spune că Statele Unite ar trebui să urmeze exemplul acestora, fiind convins că în acest fel se va putea lucra spre binele păcii.

1.3.46. Într-o declarație radiodifuzată, Byrnes a subliniat că ar trebui să se comită greșeli peste greșeli pentru a se ajunge la un conflict cu Rusia sovietică și că America este hotărâtă să apere Charta Națiunilor Unite și prin urmare, va lupta împotriva forței sau amenințării cu forța, contrară principiilor Chartei. A adăugat că o țară nu poate fi ocupată de o armată străină contrar voinței poporului său și că este inadmisibil ca resursele statelor mici să fie secătuite cu trupele ce consumă și dezorganizează activitatea economică etc.

În privința Spaniei, americanii au primit răspunsurile Angliei și Franței, convenind-se ca cele trei state să asigure recunoașterea guvernului interimar care va urma regimului Franco. Spre deosebire însă de punctul de vedere francez, guvernul Statelor Unite este decis să păstreze un total neamestec în treburile interne spaniole.

Bidault se va întâlni azi cu leaderul republican spaniol Giral.

Delegații celor patru miniștri de Externe, care discută condițiile tratatului de pace cu Italia, au numit comisia însărcinată a merge la Triest pentru stabilirea liniei de frontieră cu Jugoslavia. În ce privește frontiera din spre Austria, guvernul de la Roma continuă să insiste că întregul Alto-Adige până la Brenner, trebuie să rămână italienilor.

Măine vor pleca din Persia ultimele trupe engleze de acolo, dar Londra precizează că cele sovietice n-au de gând să se conformeze angajamentului luat de a părăsi și ele Persia până la 2 martie.

Spaak, însărcinat cu formarea guvernului belgian.

2.3.46. Declarațiile lui Byrnes au stârnit mare valvă, mai ales că au fost în totul însușite de către Comisia pentru Afaceri Stăine a Senatului. În afara unui singur punct în care a afirmat voința Americii de a nu avea conflict cu Sovietele, Byrnes n-a făcut decât să condamne una după alta acțiunile politice ale Moscovei. Presa din Lodra cât și cea americană, arată că pentru prima oară s-a vorbit răspicat Uniunii Sovietice, care va trebui să-și lămurească la rândul ei poziția.

În acest timp, Radio Moscova anunță că se începe evacuarea trupelor din anumite regiuni din Persia răsăriteană, dar că în zonele septentrionale și nord-vestice, printre care Azerbaidjan, se vor menține forțele până la completa clarificare a situației, în flagrantă violare a acordului anglo-ruso-persan din 1942, chiar dacă prin convingere sau teroare ar reuși să obțină pentru aceasta, asentimentul Teheranului.

Cât de fidel repetă Moscova metodele lui Hitler !...

Statele Unite au anunțat Rusia că nu vor recunoaște demontarea și ridicarea de către Soviete a întregii industrii japoneze din Manciuria, căci ea constituie un drept colectiv al tuturor aliaților.

Președintele Truman a declarat că valoarea maximă a împrumuturilor pe care Statele Unite le-ar putea acorda până în iulie 1947, nu poate depăși 3 miliarde dolari, sumă în care nu este inclus creditul acordat Angliei, a cărei prosperitate constituie o condiție specială pentru bunul mers al economiei mondiale.

În privința cererii Sovietelor pentru un miliard dolari, New-York spune că până în prezent, rușii n-au făcut niciun demers în vederea discutării și stabilirii condițiilor împrumutului.

Guvernul de la Madrid a publicat un comunicat prin care denunță complotul bolșevic sub care se acunde demersul tripartit, dar mai cu seamă inițiativa franceză atât de belicoasă, pusă la cale de Partidul Comunist.

Comisia de anchetă anglo-americană asupra problemelor evreiești din Europa și din Palestina a sosit la Cairo, după refuzul categoric al rușilor, justificat prin sofismul convențiilor de armistițiu cu România, Bulgaria și Ungaria, în care se declară că în aceste țări nu mai există discriminări rasiale (art.6 din convenția cu noi) și deci nici vreo problemă evreiască.

În urma renunțării Franței la regimul excepțional al capitulațiilor în China și prin urmare la drepturi de extraterritorialitate, trupele chineze ce ocupau nordul Indochinei au început să se retragă.

În lupta pentru presidenție în Argentina între democratul Tamborini și colonelul Peron, care anunță succese importante mai ales în regiunea Buenos Aires, se anunță că s-ar fi dezlănțuit și greve în sprijinul campaniei pro-democrate.

Ministrul Statelor Unite la Sofia, a remis guvernului o notă în care îl acuză formal de rea-credință în ce privește aplicarea acordului de la Moscova pentru lărgirea cadrului guvernamental cu cele două partide de opoziție.

Din ordinul aliaților, în docurile germane a fost incendiat transatlanticul german „Milwaukee” (fost „Spitzberg”).

Organul de stânga *Tribune* arată că în zona de ocupație sovietică a Germaniei are loc fuzionarea Partidului Socialist cu comuniștii; imposibilitatea conducătorilor socialiști de a-și afirma opinia, care sau sunt închiși, sau dispar fără urmă, sau reușesc să se refugieze în zona engleză, înseamnă pur și simplu reintroducerea dictaturii sub domnia comunistă și negarea oricărui început de viață democratică în Germania, în ciuda celor convenite la Potsdam.

Articolul se încheie afirmând că în astfel de condiții, guvernul englez este liber a pormi în zona sa acțiunile de reorganizare a democrației, fără a mai ține seama de Soviete. Unde se va aprinde oare scânteia salvatoare a libertății omenirii?!...

3.3.46. Ieri au părăsit Persia ulimele resturi ale trupelor engleze și acum au loc consultări anglo-americane cu privire la menținerea mai departe a forțelor sovietice, care rămân acolo, fără ca măcar Moscova să fi prevenit Londra de acest lucru.

Presa engleză arată că rușii violează pentru prima oară vădit și categoric un tratat internațional, în timp ce președintele comisiei pentru afacerile străine din Senatul american, senatorul Conolly, a declarat că foarte probabil la reintrunirea Consiliului de Securitate la 21 martie, se va discuta problema persană.

Parlamentul de la Teheran a fost convocat în ședință secretă și s-a zvonit că guvernul ar fi foarte îngrijorat de nereușita misiunii la Moscova a primului ministru.

Reprezentanții Ligii Arabe au remis ieri comisiei de anchetă anglo-americane la Cairo un memoriu în care arată că arabii nu vor accepta pentru Palestina un regim în care ei să nu dețină majoritatea, că au luptat două veacuri spre a-și menține acolo supremația și că sunt gata a reîncepe lupta în acest scop.

Londra se consultă cu Washington cu privire la deficitul mondial al producției alimentare, calculat azi la 7 milioane tone, adică cu 2 milioane peste prevederi, arătându-se că numai India, unde au izbucnit mișcări din cauza amenințării foametei, ar avea nevoie de aproape 6 milioane tone.

Zilele următoare se așteaptă publicarea declarației comune anglo-franco-americane privind Spania, unde franchiștii acuză activitatea comunistă condusă de Moscova, care a determinat guvernul de la Paris de a închide granița. În această zonă se află concentrate 200.000 trupe spaniole.

Churchill a părăsit Florida în vederea conferinței cu caracter politic ce va rosti la Universitatea din Fulton în statul Missouri.

Spaak a renunțat la formarea guvernului belgian din cauza refuzului Partidului Liberal de a colabora cu socialiștii și cu comuniștii.

În drum de la Roma spre New-York, cardinalul Spellman s-a oprit la Madrid, unde a primit la Ambasada americană pe ministrul de Externe spaniol.

După ce un avion american, ce se aventurase în zona portului franc Dairen, a fost atacat cu focuri de către ruși în ciuda convențiilor internaționale, trei gazetari americani au fost expulzați de acolo din ordinul Sovietelor, în urma unei telegrame de presă prin care unul dintre ei informa despre concentrarea de trupe rusești în Mancuria și despre demontarea instalațiilor japoneze și strămutarea lor la Vladivostok.

Reprezentantul iranian la Washington a rugat guvernul Statelor Unite să se alătore Angliei în demersul acesteia pe lângă cel sovietic, pentru plecarea trupelor din regiunile nordice ale țării sale.

Fapt caracteristic este că la Londra, Molotov protestase împotriva propunerii engleze de a menține forțe britanice și rusești în Azerbaidjan, precum și a celei americane de a aproba o scurtă amânare a evacuării generale, proclamând că litera acordului din ianuarie 1946 este intangibilă și că nu pot fi modificate condițiile stipulate în tratat.

În timp ce la Moscova primul ministru persan era informat de amânarea evacuării trupelor rusești, la Teheran se ovaționa în Parlament cererea de a se recurge la Consiliul de Securitate pentru a constrânge pe ruși să respecte înțelegerea și se afirma că premierul Sultaneh nu are nicio autorizare de a conveni vreun aranjament în această chestiune.

În capitala Persiei au avut loc azi manifestări și tulburări provocate de partidul filo-sovietic împotriva hotărârii celor de dreapta, de a respinge ținerea alegerilor, atâta vreme cât țara se află încă sub ocupație străină.

Mackenzie King a dat publicității raportul relativ la afacerea de spionaj, arătând că funcționarii misiunii sovietice din Ottawa au acționat la ordinul Moscovei pentru obținerea de informații cu privire la mișcarea de trupe între America și Extremul Orient. Moscova publică însă în presa sovietică aprecierea despre „campania antisovietică din Canada care a eșuat lamentabil”.

Conferința anglo-franceză privitoare la Levant, a convenit ca în Siria și în Liban evacuările să înceapă la 11 martie, pentru a se încheia la finele lui aprilie. Declarând că, până la sfârșitul anului, Anglia va mai păstra sub arme 1,1 milioane oameni, Attlee a specificat că trupele din Italia, Levant și Grecia vor fi retrase cât mai curând posibil.

Mareșalul Mannerheim, care este bătrân și bolnav a demisionat azi din demnitatea de președinte al Finlandei.

Guvernul Groza a dat un avertisment ziarului lui Maniu, *Dreptatea*, care publicase informații despre unii membri de partid ce colaboraseră sau primiseră pe vremuri subsidii de la germani. Ziarul publicase o fotografie cu Guță și Antoneștii împreună la masă sub titlul *Dejunul din Chișinău*, dar... comisia aliată (sic!) s-a burzuluiit, sub cuvânt de propagandă revizionistă. Unde dai și unde crapă!...

Primul ministru iranian Gavan Sultaneh e în drum spre Teheran, fără ca între timp să fi dat vreo știre despre mersul negocierilor cu Sovietele.

5.3.46. În afacerea de spionaj din Canada sunt implicați șapte membri ai misiunii sovietice, iar fostul atașat militar, rechemat de curând, este acuzat a fi încercat să afle secretul detonatorului electronic al bombei atomice.

În timp ce ținea o conferință la King's College, un savant fizician englez a fost arestat sub inculparea de trădare a secretelor de stat.

Însărcinatul cu afaceri englez la Moscova are sarcina de a cere informații amănunțite cu privire la menținerea trupelor rusești în Persia. (Să nu uităm că ocuparea Azerbaidjanului persan reprezintă o amenințare directă nu numai pentru Turcia, ci și pentru interesele engleze din Irak, adică pentru instalațiile petrolifere din Mesopotamia).

Declarația comună anglo-franco-americană cu privire la Spania, precizează că aceste țări n-au intenția să se amestece în afacerile interne ale Spaniei și subliniază doar speranța ca spaniolii înșiși să găsească mijlocul potrivit de a înlocui regimul Franco printr-un guvern democrat.

Presa londoneză constată că există o similitudine supărătoare între actuala politică a Sovietelor, cu cea dusă de Hitler între 1933-1939 și că reprezintă o reeditare a imperialismului sec. XIX, cu mijloacele oferite de sec. XX.

6.3.46. Aniversarea guvernării Groza este sărbătorită printr-o întâlnire la sala Aro unde primul ministru, în fraze demne de Cațavencu, a jurat fidelitate veșnică Sovietelor, a preamărit distrugerea clasei moșierești și a acuzat partidele istorice de a fi instrumentele reacțiunii, fascismului etc., anunțându-le înfrângerea totală în alegeri.

Vâlva mare a zilei o stâmește însă discursul lui Churchill la Westminster University din Fulton (Missouri) în prezența lui Truman.

El a făcut apel la consolidarea unor relații speciale între Marea Britanie și Statele Unite prin crearea de baze navale comune și prin lărgirea raporturilor existente anglo-canadiene. A preconizat necesitatea organizării imediate a unei forțe armate internaționale în serviciul păcii mondiale, prin instruirea în fiecare țară a unor unități de aviație „interchangeables” și a respins ideea dezvăluirii secretului bombei atomice în actuala stare de dezechilibru din lume.

Credința lui fermă este să se ajungă la o înțelegere cu sovieticii, nu însă pe cale de neîncetate concesuni, căci astăzi nimeni nu știe ce urmărește în fond Rusia sovietică, nici care sunt în viitorul apropiat scopurile Internaționalei Comuniste, sau care sunt limitele tendințelor sale.

Churchill a denunțat cu tărie faptul că în afara *Commonwealth*-ului britanic și de Statele Unite, tot restul omenirii este azi pradă ofensivei pe care comunismul o dă împotriva civilizației creștine prin a 5-a coloană a sa.

El arată că de la Stettin la Triest o perdea grea de fier a izolat tot răsăritul Europei, lăsându-l sub influența și teroarea sovietică.

În această privință, trebuie semnalat atacul comunistului maghiar Rakoczi în contra grupării de dreapta a Partidului Micilor Proprietari, considerat ca reacționar. Tot așa cum au procedat și la noi, cum încearcă acum în Persia, vor încerca rușii și în Ungaria.

Se pare că protestul Iranului este real. Primul ministru a fost în măsură să comunice la Teheran că, de când se află la Moscova, a avut doar un chimb de vederi cu sovieticii, fără să fi putut ajunge la o învoială asupra niciunei chestiuni.

Guvernul englez declară că respinge orice propunere sovietică de *joint operation* asupra princiabilelor unități industriale din Manciuria.

Rușii s-au grăbit să sublinieze toate manifestările divergente din Statele Unite la teza susținută de Churchill, care se gândește în ultimă esență la o cetățenie anglo-americană, ceea ce bineînțeles n-ar fi decât în folosul Angliei slăbite, ahtiată după oxigenul american. Ei acuză în special această „*politique de puissance*”⁵⁴, contrară principiilor Națiunilor Unite.

În orice caz, s-a decis ca, pe ordinea de zi a Camerei Reprezentanților de la Washington, să fie analizat conținutul discursului lui Churchill.

Normal în situația actuală, ar trebui să fim foarte aproape de clipa dezlănțurii conflictului cu Sovietele. Dacă însă Moscova reușește să-l evite fără a ceda pozițiile câștigate în afară și fără a risca o prăbușire a regimului dinlăuntru, va trebui să recunoaștem că diplomația bolșevică le-a învins pe toate celelalte diplomații cu trecut istoric.

Cu 24 ore înaintea primirii notei celor trei, guvernul spaniol a comunicat la Washington și la Londra hotărârea de a păstra puterea și a nu ceda decât în fața forței brutale. Desigur că Franco își bazează pe ceva real intransigența sa față de amenințările verbale de până acum.

Informații din Argentina spun că deocamdată colonelul Peron are șanse să câștige alegerile.

Noua constituție japoneză lasă Mikadoului un rol doar simbolic și desființează clasa nobiliară, pe măsură ce vor dispărea cei de azi.

⁵⁴ „*politică de forță*”

7.3.46. Canada a acordat Angliei un împrumut de 1,25 miliarde dolari pe 50 ani cu dobândă 2,5%. Rămâne acum de văzut ce vor decide Stele Unite pentru împrumutul solicitat de 3,5 miliarde dolari.

În Grecia, partidele de stânga au declarat că sunt dispuse a candida pe liste comune cu celelalte partide democratice, cu unica condiție de amânare a alegerilor fixate la 31 martie; altfel ar putea fi teamă de război civil.

Este curios cum în toate aceste țări se tem comuniștii de alegeri... Probabil exemplul Ungariei, unde au fost învinși și unde acum, sub presiunea rușilor, au început manifestări contra Partidului Micilor Proprietari pe care-l acuză a se fi vândut dreptei reacționare. Nu mai vorbesc la noi, unde Hațieganu a înaintat un memoriu guvernului, prin care se plânge că în toate părțile se înăsprec escesele comuniste împotriva opoziției.

Guvernul este îngrijorat de faptul că social-democrații nu sunt încă hotărâți a se prezenta la alegeri pe lista comună a Frontului Unic Muncitoresc, iar Gheorghiu-Dej s-a pronunțat contra sistemului listelor separate, referindu-se la sfatul ziarului moscovit *Timpuri noi*, deci din ordinul Sovietelor.

Titel Petrescu, cere într-adevăr congresului să participe pe liste separate, invocând spiritul de colaborare cu socialismul occidental. El amenință că dacă congresul va căuta să-l intimideze cu votul pentru liste comune, dânsul e decis a merge la ruptură, despărțindu-se de cei trei membri din guvern care aparțin partidului.

Lumea de la noi este totuși impresionată că la radio, aliații atrag atenția guvernului român că până în prezent n-a executat încă acele condiții la care s-a angajat prin hotărârea de la Moscova, că poporul n-a fost măcar pus la curent cu totalitatea acestor condiții și că, fără îndeplinirea lor integrală, recunoașterea sa de către aliați nu poate fi înfăptuită. De aici nu e decât un pas până a zice că degeaba se tot dau peste cap noii ambasadori Franasovici & Co, deoarece plecarea în misiunile la Londra sau Washington, rămâne deocamdată incertă.

8.3.46. Guvernul american a înmânat miercuri o notă celui sovietic, cerându-i să părăsească imediat teritoriul persan, căci altfel va fi răspunzător față de Charta ONU de a fi violat independența, suveranitatea și integritatea Persiei, pe care Sovietele au garantat-o dimpreună cu Anglia și cu Statele Unite în 1943.

Cu privire la planurile anglo-americane dezvoltate de Churchill, guvernul englez a declarat în Camera Lorzilor că el urmărește colaborarea mondială în sânul ONU și nicidecum constituirea unor blocuri de forțe adverse (nici nu putea spune altceva!), iar liberalul Lord Samuel a afirmat că rușii suferă de o dublă infirmitate: starea de cenzură și presa - roabă absolută a guvernului.

Londra anunță că de abia acum a început Moscova să vorbească de discursul lui Churchill fără a-l reproduce, cu mulțumindu-se a cita numai comentariile ce-i sunt nefavorabile. În schimb, în Spania și Portugalia nu se acunde entuziasmul pentru discurs.

Churchill nu se astâmpără și va lua cuvântul și la Richmond (statul Virginia), așa că se vede acum prea bine că e vorba de o campanie organizată în acord cu Truman.

S-a decis ca flota comercială germană (1,2 milioane tone) să fie împărțită egal între cei „3” adică echivalentul a 20 milioane livre sterline, în afara cotei speciale acordată Poloniei.

9.3.46. Rușii încă n-au răspuns notei britanice referitoare la menținerea trupelor sovietice în Persia. În schimb, au răspuns americanilor cu privire la demersul reprezentantului Statelor Unite la Sofia în vederea lărgirii guvernului bulgar, declarând că Sovietele nu acceptă propunerea făcută. Susțin că s-a denaturat sensul acordului de la Moscova și că americanii întărită în acest fel opoziția la o acțiune ilegală. Washington a și declarat că va răspunde pentru a combate poziția sovietică.

Se vestește că Azerbaidjanul care s-a proclamat independent față de Teheran, și-a mai anexat la răsărit teritoriul Gilan de pe litoralul Mării Caspice.

Este într-adevăr timpul să ne întrebăm și noi odată cu senatorul american Vandenberg care pune chestiunea: „Ce vrea Rusia?": ce urmăresc rușii în Manciuria și în Persia? în statele baltice și la Bosfor? în țările balcanice și în Tripolitania? în Canada și la Tokio?, ba ne putem întreba, - cum spune senatorul, - ce urmăresc în unele privințe chiar și în Statele Unite?... Vandenberg încheie: „Vom putea ști, dacă ne îndreptăm spre consolidarea păcii sau spre un război, doar atunci când vom obține un răspuns clar la toate aceste întrebări.”

În noul său discurs de la Richmond, Churchill face un apel stăruitor la realizarea cât mai grabnică a solidarității anglo-americane, afirmând că este dorința vie și unanimă a celor 200 milioane de englezi și de americani de pe glob „căci acesta ne e viitorul.”

Într-un nou comunicat, guvernul Franco respinge orice încercare de ingerință străină în afacerile interne ale Spaniei și atacă „*la tentative déplacée*”⁵⁵ a lui Bidault.

Pe de altă parte, Giral declară că va face tot ce-i stă în putință pentru a determina ruperea relațiilor cu regimul Franco.

La Triest au sosit și delegații ruși. În regiunea Veneția-Giulia s-a interzis arborarea altor drapele de cât cele autorizate de aliați.

Dat fiind răspunsul aliaților la cererea de amânare a alegerilor grecești, Sophoulis menține data de 31 martie.

La Ierusalim într-un discurs de două ore, Weizmann a cerut comisiei mixte crearea statului evreiesc în Palestina.

O primire răsunătoare se face la noi unui așa zis grup de savanți sovietici, - istorici și arheologi, - veniți să viziteze și să studieze în regiunea Dunării de Jos, vestigiile unor pretinse așezări primitive slave, menite să dovedească în Țara Românească leagănul și obârșia slavilor.

⁵⁵ „*inițiativa deplasată*”

Și ticăloșii noștri se vor grăbi a le bate în strună.

Démètre Ghika îmi spune că a auzit la Radio Bruxelles comentariile despre conflictul acut dintre Truman și Byrnes - latent îl simțisem mai demult - și despre hotărârea Președintelui de a-și alege un alt secretar de stat, acesta depășind orice măsură în politica sa de concesiuni, s-ar putea zice de capitulare, față de ruși. Este convins că la conferința păcii, aliații vor pune ritos rușilor chestiunea teritoriilor ce ocupă dincolo de granițele din 1939 (statele baltice, Bucovina etc.) și că Sovietele vor fi obligate până la urmă a ceda fără război, o cedare care ar putea merge până la descompunerea actualului regim central!...

Pachebotul englez „Queen Elisabeth” a fost incendiat în port; se vorbește de un act de sabotaj (comunist?).

Ca nou președinte al Finlandei în locul mareșalului Mannerheim, a fost ales primul ministru Paasikivi.

Guvernul sovietic a informat pe turci că reînnoirea pactului de amicitie nu s-ar putea face decât în urma rediscutării problemei Strâmtoarelor și pe baza unor noi aranjamente privind provinciile de graniță Kars și Ardahan, asupra cărora rușii au ridicat pretenții.

Guvernul chinez a fost înștiințat că armatele sovietice au început să plece din Mukden, iar Washington a primit de la Moscova răspuns la intervenția sa relativ la Manciuria.

Popa Burducea, care-și pregătise pentru zile negre postul de paroh al Capelei române din Paris, a fost nevoit să demisioneze din funcția de ministru al Cultelor, datorită valului de denunțuri despre malversațiunile sale, stâmit de toți cei care îi jinduiau afacerile.

Guvernul își dă singur vot de blam, recunoscând oficial necesitatea arendeii.

10.3.46. Azi va fi mare scandal la congresul social-democraților, căci membrii fenediști, în frunte cu Lothar Rădăceanu, au dat un vot de blam lui Titel Petrescu deoarece a proclamat intenția de a se prezenta în alegeri pe liste separate de FUM și pentru declarația sa corespondentului *Reuter* cu aserțiuni ofensatoare la adresa unora dintre conducătorii partidului.

La Atena, criza bate în plin, căci șase membri ai guvernului, printre care vice-președintele de Consiliu, sunt gata a demisiona dacă nu se amână alegerile pentru încă cel puțin o lună, iar Sophoulis declară că rămâne la guvern și că scrutinul va avea loc la data fixată. În adevăr, Londra nu admite o amânare ce ar putea fi interpretată de ruși ca un mijloc indirect de prelungire a menținerii trupelor britanice în Grecia. Cafandar și cu toți cei de stânga, urlă că vor lupta în contra acestui simulacru de alegeri și că premierul riscă să provoace război civil.

În Persia se prevăd mari dificultăți interioare, mai ales că la sfârșitul lunii martie expiră mandatul Parlamentului persan ce va fi dizolvat, iar conform uzanței constituționale,

noile alegeri n-ar putea avea loc, câtă vreme teritoriul național este sub ocupație străină, în timp ce grupările pro-sovietice neagă acest argument.

Conferința anglo-franceză a convenit ca Libanul să fie evacuat până la finele anului 1946 de trupele britanice și până la 1 aprilie 1947, de cele franceze.

Mukden a fost complet evacuat de trupele rusești, iar armata chineză a și sosit în locul lor. Se anunță însă incendii și excese comuniste la periferia orașului.

La Batavia au fost debarcați 3000 soldați olandezi înlocuind pe englezi și pe indieni. Primul ministru Charrar protestează împotriva acestei acțiuni.

Cu toată prezența comisiei mixte de anchetă în Palestina, excesele evreiești nu încetează la Tel-Aviv.

Grâul ce trebuia trimis în Japonia va fi reținut pentru India, acolo unde foametea amenință cu furie.

Situația din Germania este și ea disperată; mareșalul Montgomery sosit la Londra, a arătat că în zona britanică populația nu va mai putea avea decât 700 calorii zilnice, adică mai puțin decât în lagărele de concentrare sub Hitler, ceea ce ar constitui cea mai nenorocită reclamă împotriva aliaților și a democrației și un prețios suport de propagandă nazistă.

Un avion Lancaster a parcurs distanța între Anglia și Noua Zeelandă în 60 ore și 45 minute.

Faimosul tren-fantomă cu diplomați care, după multe amânări, ar fi trebuit să plece joi, se pare că nu mai pornește deloc din ordinul rușilor. După ce a ajuns abject cu lingușirile, guvernul nostru devine și ridicol prin picioarele ce le tot primește din partea stăpânilor săi.

Se prevede o criză de guvern în Franța, unde partidele de stânga susțin limitarea puterilor constituționale ale președintelui Republicii și ale Adunării naționale, pe când populații catolici caută să le lărgescă, și ca urmare, coaliția tripartită actuală e amenințată să se sfarame în curând.

11.3.46. Congresul social-democrat care s-a încheiat noaptea, la ora două, l-a pus în minoritate pe Titel Petrescu cu 232 voturi pentru liste comune cu FUM contra 29 pentru liste separate și 60 abțineri, aceasta în urma citirii unei scrisori adresate lui Petrescu de Bebe Brătianu și Penescu, care în numele Partidelor Național-Liberal și Național-Tărănist, îi promit ajutor în alegeri și subvenții bănești, atrăgându-i atenția asupra situației din Ungaria, unde rușii se răzbună împotriva grupărilor necomuniste care au reușit în alegeri.

Dacă scrisoarea nu e plâsmuită de ticăloșii fenediști, ceea ce ar fi foarte verosimil, greșeala celor doi secretari generali ai partidelor istorice care semnează un asemenea document este de neiertat.

În Grecia 11 miniștri din cabinet au demisionat sau sunt pe cale să plece; Sophoulis declară că-și va completa guvernul cu partizani liberali și tot el va prezida

alegerile de la 31 martie, bazându-se pe afirmația lui Bevin că partidele de stânga se vor abține, numai din teama că rezultatul le va fi defavorabil, căci ce pericol poate prezenta un vot secret pentru un alegător liber? (Aluzia la votul pe față din Jugoslavia și din Albania). Totuși, în Camera Comunelor, 70 deputați laburiști au prezentat o moțiune pentru amânare.

Londra a trimis Moscovei note cominatorii, cerând răspunsuri grabnice în privința transferului de bunuri industriale japoneze din Manciuria, evacuarea Persiei și un guvern de colaborare democratică în Bulgaria, unde nici Internele, nici Justiția nu pot rămâne în mâinile comuniștilor (dar la noi da? De ce?!), mergând astfel mână în mână cu poziția Statelor Unite.

La Ankara, au fost inițiate convorbiri cu Irakul și cu celelalte state arabe, iar poporul turc e cât se poate de măgulit de cinstea că vasul de război „Missouri”, la bordul căruia a avut loc capitularea Japoniei, aduce în țară rămășițele pământești ale ambasadorului Turciei mort la Washington.

Pravda publică pentru prima oară discursul lui Churchill și-l acuză că preconizează politica de forță, propunând o alianță anglo-americană în contra Sovietelor.

Noul cardinal catolic al Angliei a arătat într-o predică atitudinea unui stat puternic, care atacă atât Papalitatea cât și Imperiul Britanic, ambele susținând libertățile omului.

Sioniștii caută să dovedească la Ierusalim comisiei mixte că în Palestina mai este loc pentru un milion de evrei.

La UNRRA, președintele Lehman a dat un avertisment asupra situației alimentare precare, cerând ca țările cu producție excedentară să ajute pe cele deficitare, dând ca exemplu Rusia unde s-au suprimat cartelele și care oferă Franței ca împrumut 5 milioane quintale cereale.

Cea mai grav amenințată e zona britanică din Germania, unde 23 milioane oameni riscă a muri de foame, fiind nevoie imediată de 150.000 tone alimente, altfel nivelul caloriilor coboară la 450/zi.

Din textul scrisorii citite de Tudor Ionescu la congresul social-democraților, se vede limpede că ea a fost plăsmuită, cum de altfel declară și partidele învinuite tăgăduindu-i autenticitatea. Radio Londra este informat că furios pe rezultatul votului, Titel Petrescu a decis o altă întâlnire pentru astă seară cu partizanii ce i-au rămas.

La Triest au izbucnit tulburări cu morți și răniți din cauza coborârii unui drapel jugoslav de pe o biserică, poliția fiind nevoită să intervină cu focuri de armă.

Statele Unite au respins propunerea Franței de a se aduce chestiunea regimului Franco în fața Consiliului de Securitate, pe motiv că situația actuală din Spania nu amenință cu nimic pacea lumii.

12.3.46. Churchill a sosit la New-York în drum spre Anglia, după ce a avut lungi convorbiri cu Truman și cu Byrnes.

La Moscova, furia a ajuns la culme împotriva sa; în articolul din *Pravda* intitulat „Churchill și-a scos sabia din teacă”, el este acuzat de a fi revenit la vechile sale credințe, anterioare războiului „scoțând din fundul arhivelor sperietoarea pericolului bolșevic pe care o ascunsese cât a durat războiul și cât timp un pericol mortal amenința Anglia și Europa.”

La Teheran, gruparea pro-sovietică a provocat tulburări din cauza dizolvării Parlamentului care se va produce azi, după întoarcerea de la Moscova cu mâna goală a primului ministru. Au fost uciși și răniți, iar deputați ai grupărilor de dreapta sechestrați.

Stânga de la Budapesta amenință cu dizlocarea coaliției, dacă „micii proprietari” nu exclud din sânul lor un număr de 60 deputați, socotiți a reprezenta tendința reacționară de dreapta. Grupul Kizgazda respinge însă această pretenție.

La Triest, greva aproape generală, împiedică descărarea în port a alimentelor aduse de UNRRA, ca să se dovedească apoi sârbilor că aliații sunt cei care boicotează.

Tătărescu a primit colanul „Carol I” după insistența lui Groza, care a arătat Regelui că la 10 mai din anul trecut doar el nu fusese decorat laolaltă cu tot guvernul.

Evident că el e totdeauna gata să susțină Tronul ca funia pe spânzurat, o funie care are prevededera să fie cât se poate de bine... unsă. E prototipul vremurilor de dezmăț și de înjosire morală în care trăim.

13.3.46. După toate principiile de logică mergem spre război, dar s-ar putea ca tocmai această stare de tensiune acută în care fiecare adversar virtual e gata pentru orice eventualitate să fie frâna necesară menită a menține echilibrul pe muchia de cuțit. Cred însă că în orice caz, unul trebuie să cedeze, și anume cel al cărui potențial de forță și rezistență este mai slab, mai repede epuizabil. Căci subzistă unele permanente ale logicii, peste care nu se poate trece.

Primind un raport despre mișcarea spre sud în direcția Teheran de trupe sovietice cu echipament complet de război, Statele Unite au întrebat Moscova dacă este adevărat, cerând explicații asupra acțiunii. Acest fapt trebuie pus în legătură cu declarațiile senatorului Conolly, care a prevenit Rusia de primejdia celor care se tot joacă cu focul și cu afirmația acestuia că Statele Unite vor trebui să aibă „o armată de uscat potrivită, o flotă navală superioară și o aviație superlativă.”

La Londra, se crede că mișcarea trupelor rusești cu desfășurare de tunuri și blindate, ar putea fi menită doar a impresiona populația persană, spre a permite astfel succesul unui „*coup de main*”⁵⁶ ale organizațiilor de stânga din Persia fără vărsare de sânge. În adevăr, după ședința secretă a Parlamentului în care Sultaneh și-a prezentat raportul, Adunarea a fost dizolvată iar corpul prezidențial a luat conducerea provizorie a treburilor țării până la noi alegeri, iar un nou Parlament va desemna un alt guvern. Premierul a mărturisit că negocierile cu Moscova n-au izbutit din cauza pretențiilor teritoriale rusești și

⁵⁶ „*acțiune-surpriză*”.

pentru concesiuni petrolifere la care n-a putut subscrie, ceea ce a și determinat refuzul la cererea sa de retragere a trupelor.

Rușii au răspuns notei americane din 9 februarie cu privire la Manciuuria, dar nu și la cea ulterioară despre ridicarea de către Soviete a echipamentului industrial de acolo.

La Tchong-k'ing s-au semnalat noi demonstrații cerând plecarea rușilor. Guvernul chinez a hotărât, de acord cu comuniștii, să trimită acolo reprezentanți pentru restabilirea păcii.

Partidul Micilor Proprietari maghiari a convenit la naționalizarea minelor, a băncilor etc., la reforma agrară și totodată să excludă 20 deputați cu tendințe de dreapta; ca urmare, comuniștii s-au declarat satisfăcuți, astfel încât coaliția guvernamentală va continua grație acestei capitulări în fața stângii.

Manifestații la Triest în favoarea lui Tito cu prilejul înmormântării celor două persoane ucise în ziua tulburărilor.

Spaak a constituit guvernul belgian cu 10 socialiști și cinci neafiliați unor partide.

Pentru alegerile din Grecia, Bevin a declarat că nu poate admite o amânare, care oricum n-ar schimba situația.

Franța a trimis Angliei și Statelor Unite o nouă notă pentru aducerea cazului regimului Franco în fața Consiliului de Securitate ce se va întruni la 25 martie.

Președintele UNRRA Lehman, în funcție din 1942, a demisionat din motive de sănătate.

Până în prezent peste 120 deputați din Camera Comunelor au semnat adresa de protestare împotriva declarațiilor lui Churchill, pe care le socotesc ca amenințând pacea.

Unii delegați de la Națiunile Unite se tem că dacă englezii vor părăsi Levantul înaintea francezilor, ar putea reizbucni dezordini. Peste 10 zile sunt așteptați experții francezi la Beirut pentru controlul evacuării trupelor.

Generalul polonez Anders a sosit la Londra pentru a conferi cu guvernul britanic.

La noi, guvernul amenință cu trimiterea la Curtea Marțială a alarmiștilor, a celor care răspândesc zvonuri că rușii ne vor băga în război. Totuși, pretutindeni se fac concentrări masive, la București se vorbește de exerciții de camuflaj și că școlile s-ar putea închide de la 1 aprilie.

Din cauza întârzierii lucrărilor comisiei pregătitoare, conferința păcii, care trebuia să înceapă la Paris la 1 mai, va fi probabil amânată pentru luna iunie.

14.3.46. Penescu a adresat Parchetului o reclamație împotriva scrisorii citite la congresul social-democraților ca fiind a sa și a lui Bebe Brătianu, acuzând în special pe Tudor Ionescu de fals, uz de fals și delict de calomnie.

Șerbescu mi-a spus însă că, dacă n-ar cunoaște prostia incomensurabilă a celor doi, ar fi sigur că scrisoarea e plăsmuită. Știind însă că pe vremea lui Antonescu au mers cu naivitatea până a încheia procese-verbale în câte cinci exemplare semnate de delegații partidelor complotiste, de câte ori se adunau spre a pune la cale răsturnarea dictatorilor și

sabotarea Germaniei, iar că acum *Liberalul* și *Dreptatea* au candoarea să susțină în polemicile lor cauza lui Titel Petrescu - lucru de care trebuiau să se ferească tocmai fiindcă erau în tandreă cu el - scrisoarea devine verosimilă, chiar dacă nu e adevărată.

Teoria sa este că rușii nu încearcă să ne dezorganizeze, ceea ce ar fi putut face de la început, și adaugă cât este de falsă argumentarea celor numeroși de la noi, care speră că un război între ruși și anglo-americani ar fi mântuirea noastră.

În istoria sa, poporul român n-a trăit în liniște și într-o relativă independență decât în perioadele în care puterile ce se loveau cu interesele lor contradictorii în acest *triplex confinium* s-au menajat una pe alta prin concesiuni reciproce, pe când atunci când izbucnea conflictul între ele, și deci nu mai aveau ce menaja, noi cădeam inevitabil sub ocupația vremelnică a rușilor, a turcilor sau a nemților, suportând toate rigorile războiului, cu cortegiul său de jafuri, asasinat, molime, foamete și secătuirea țării.

În acest moment, dacă aș mai putea judeca bazat pe argumente logice ale unei minți normale, ar trebui să deduc că trăim clipele unei „*veillee des armes*”.⁵⁷ Dar cum totul s-a petrecut anapoda în acest război, orice fantasmagorie devine posibilă, dar și orice realitate poate fi fantezistă.

Spuneam azi unui prieten: „Chiar dacă mâine mi s-ar spune că Statele Unite au încheiat cu Sovietele un pact de alianță pentru împărțirea Imperiului Britanic, nu m-aș mira deloc, ci aș excalma: *credo quia absurdum*”.⁵⁸ Prietenul mi-a răspuns: „Știi că la asta încă nu mă gândisem, dar e foarte posibil, iar aparentul tău paradox se reazemă pe baze mai serioase și mai reale decât ne-am putea închipui”.

Iată la ce situații de tristă inhibiție ne poate conduce starea de dezechilibru în care ne aflăm...

Ieri s-a vestit că o coloană rusească ajunsese la 40 km de Teheran, iar azi dimineață se zvonea că o altă coloană se apropia de granițele Turciei și ale Irakului.

Foarte îngrijorătoare este declarația ministrului de Externe australian, care își reamintește că, în momentele cele mai dramatice ale războiului, aliații acordaseră în scris rușilor avantaje teritoriale în Europa și în Extremul-Orient (care?), dar cu ideea sinceră că aceștia nu le vor folosi în scop de cuceriri (sic!).

Într-un interview acordat în *Pravda*, Stalin atacă vehement discursul lui Churchill de la Fulton, acuzându-l formal că vrea să formeze o alianță ofensivă contra Sovietelor pentru a realiza astfel dominarea lumii de către 200 milioane de anglo-americani.

În așteptarea lămuririi problemelor de fruntarii ale Italiei, loctiitorii miniștrilor de Externe s-au ocupat și de tratatul de pace cu România, pe când pentru cel cu Bulgaria discuțiile vor fi încetinite, până la efectuarea remanierii guvernului de la Sofia.

⁵⁷ „pregătiri de luptă”

⁵⁸ „cred, tocmai fiindcă este absurd”

Președintele spaniol în exil Martinez Barrio sosit la Paris, a fost întâmpinat cu alai de Gouin și de Bidault.

New-York Herald Tribune de azi discută polemica Churchill-Stalin și încheie spunând că rolul Statelor Unite ar fi să intervină ca împăciuitoar, dar că atâta vreme cât primul acuză politica Sovietelor de a fi o reeditare a nazismului, iar al doilea vorbește de o reîncarnare a lui Hitler, lucrul nu este cu putință.

Moscova a răspuns notei americane, respingând acuzarea ca necorespunzând adevărului, pe când Statele Unite anunță a fi primit *reliable reports* cum că mișcarea trupelor continuă. Repetând fabula cu lupul și mielul, *Izvestia* acuză acum pe reacționarii persani de a nutri în sufletul poporului sentimente de imperialism asupra provinciilor sovietice din Caucaz și veleități cuceritoare asupra bazinului Mării Caspice.

15.3.46. Mareșalul Tito a pornit în călătorie, făcând vizite la Praga și la Varșovia, ca și cum problema graniței spre Italia nu l-ar mai interesa.

Familia regală engleză a acceptat o invitație oficială în Africa de Sud în februarie 1947. Ar fi prima vizită a Suveranilor englezi de la cea amânată din 1899.

Dreptul pentru Uniunea Sovietică să intre ca membru fondator în Organizația Financiară Mondială stabilită la Bretton Woods, s-a prelungit până la sfârșitul anului.

La Moscova, Washington și Londra s-au făcut declarații cu privire la Persia.

În timp ce rușii neagă afirmațiile americane despre pătrundererea de noi unități pe teritoriul persan, președintele Truman spune că nu se arată îngrijorat de situație, iar Bevin acceptă faptul că nu prea înțelege ce politică duc Sovietele în această țară.

Evreii sioniști propun acum ca Palestina să devină un stat binațional, constituit într-o federație arabo-iudaică, pe când arabii refuză o atare propunere și declară, dimpotrivă, că sunt dispuși să acorde drepturi largi evreilor în cadrul unui stat arab.

Fostul președinte Herbert Hoover, care a primit însărcinarea să conducă o anchetă asupra problemei foametei în Europa, cere americanilor să facă economii severe spre a scăpa de moarte sigură multe mii de tineri din sutele de mii de europeni amenințați a pieri de foame.

Spaak a constituit cabinetul, având pe van Acker ca vicepreședinte de Consiliu.

Partidele de stânga din Grecia au adresat câte un memoriu celor patru puteri, cerându-le să acorde o păsuire de două luni pentru alegeri spre a da răgaz guvernului să ia dispozițiile necesare pentru amnistie și de împăcare între taberele adverse.

Toată lumea se arată alarmată pe drept cuvânt de ticăloșia guvernului, care pe de o parte face concentrări când încep muncile agricole, iar pe de altă parte anunță ca un act de generozitate a rușilor hotărârea de a trimite pe soldații lor pe la țară să ajute chipurile, la munca câmpului, răspândindu-se astfel prin toată țara, fie în previziunea alegerilor, fie mai de grabă în pregătirile unui nou război, pentru a ne paraliza complet și să împiedice orice veleiate de liberare din partea noastră. Cu adevărat diabolic!...

Ministrul de Război persan a declarat că în prezent se află acolo de trei ori mai multă armată sovietică decât înainte și că Șahul a hotărât să se adreseze Consiliului de Securitate pentru rezolvarea problemei.

Attlee a declarat în Cameră, cu ocazia plecării comisiei ministeriale britanice în India, că Anglia speră ca acest mare popor (oare cele 400 milioane de indieni nu formează decât un singur popor?), să decidă a rămâne în *Commonwealth*-ul națiunilor britanice, dar că, de va prefera o viață independentă în afara societății Imperiului Britanic, desigur că englezii nu vor opune nicio rezistență.

16.3.46. În discursul rostit aseară în fața a 2000 persoane la banchetul oferit la New-York cu prilejul înmânării diplomei de cetățean de onoare al orașului, Churchill n-a retractat nimic din cele afirmate la Fulton.

Fără a pronunța numele lui Stalin, a spus că se înșeală cei ce cred că el nu continuă să aibă toată considerația pentru națiunea rusă și că nu pledează câtuși de puțin teoria necesității unui război în contra Sovietelor. Rusia însăși pare astăzi a-l dori, căci face tot ce poate pentru a-l provoca.

El nu crede nici pacea amenințată, nici conflictul inevitabil, dar soarta zilei de mâine se află azi în mâinile câtorva oameni capabili care dispun de destinul a 180 milioane de ruși și a numeroase alte milioane de oameni ce trăiesc dincolo de granițele Rusiei sovietice. Churchill arată că după teoria Moscovei, guvernul britanic alcătuit dintr-un singur partid este mai puțin democratic decât guvernele din România, Polonia etc., alcătuite din așa zisa colaborare a unui mai mare număr de pretinse grupări democratice.

A doua problemă abordată de Churchill e aceea a Dardanelelor; aliații sunt de acord să stabilească pentru toate națiunile libertatea absolută a Strâmtoarelor și, desigur, chiar turcii ar fi gata să convină la aceasta. Rușii au pretins însă să li se asigure un punct fortificat în însăși zona Strâmtoarelor, ceea ce ar însemna ca din libere, ele să ajungă a aparține unui singur stat.

Bineînțeles că din ordinul Sovietelor, în presa noastră s-a scris doar că la New-York au avut loc manifestări în contra lui Churchill: „Churchill vrea pe copiii noștri.” (Informații particulare confirmă acest fapt: americanii nu mai vor să audă de un nou război și tot gândul le e să se bucure de viață).

Guvernul american a înregistrat cu plăcere vestea că Iranul e hotărât să se adreseze din nou Consiliului pentru lămurirea problemei trupelor rusești. Lucrul grav este că ministrul de Război persan ar cam da acum înapoi, declarând că nu se confirmă știrea înaintării armatei sovietice spre Teheran. Și acolo trebuie să fie un imbroglgio nemaipomenit, așa că n-ar fi de mirare că până la 25 martie să aibă loc în Persia o totală schimbare la față.

Byrnes a declarat presei că problema Manciuiei nu se va pune la actuala sesiune a Consiliului de Securitate, pe care senatorul Vandenberg ar dori să-l știe în sesiune permanentă pentru elucidarea tuturor chestiunilor în litigiu din lume.

În urma vizitei generalului Anders la Londra, toți polonezii din unitățile aflate sub drapel britanic vor primi un apel din partea guvernului polon, prin care li se garantează drepturile și siguranța individuală la reîntoarcerea în patrie, precum și o scrisoare din partea guvernului englez care le recomandă să dea ascultare apelului Varșoviei.

Correspondentul britanic din România socotește că după viitoarele alegeri, un guvern ideal ar trebui compus din comuniști, social-democrați, național-țărăniști (Maniu) și liberali (Dinu Brătianu), pe când conform atacului lansat de Stalin împotriva lui Churchill, presa sovietică declară că trebuie să se termine definitiv cu formulele manisto-fasciste de guverne tip Știrbei-Rădescu, cu toată infama lor șleahtă.

Sigur că dacă rușii se răspândesc prin toată țara cu pretextul muncilor agricole, să nu ne mirăm că acest sistem deghizat de colonizare ne va aduce într-o bună zi la un plebiscit pro-sovietic.

17.3.46. Cinismul, reaua credință și disprețul cu care rușii își bat joc de demersurile foarte urbane anglo-americane sunt incomensurabile și nu pot fi depășite decât de dezgustătoarea înjosire la care a ajuns presa și serviciul de radio român.

Cea mai recentă manifestare este transmiterea la radio a unui articol dintr-un ziar budapestan care susține că prietenia româno-maghiară datează încă de pe vremea revoluției lui Horia, Cloșca și Crișan, în care țărani români și unguri înfrățiți s-au răscolit împotriva grofilor, dar că apoi o politică rău voită a săpat între ei o prăpastie, pe care abia acum mâna prietenoasă și înțelegătoare a lui Groza e pe cale de a o înlătura. Mare minune dacă până la sfârșit bieții iobagi ardeleni trași pe roată nu vor apare ca eroi și martiri ai maghiarimii!...

Și în acest timp guvernul ungar comunică aliaților că e gata să încheie și să îndeplinească condițiile tratatului de pace în interiorul granițelor sale, rămânând ca aliații să rezolve problema minorităților maghare ce trăiesc sub ocupație străină.

Deci se redeschide problema revizionismului de la Budapesta, la început modest, spre a sfârși violent și agresiv. Cum rămâne atunci cu minunata apropiere realizată de Groza ?...

După ce *Izvestia* a acuzat Persia de intenții agresive față de teritoriile sovietice, după ce cei de la Moscova și-au bătut joc de aliați, vorbind de invazia lăcustelor în Persia și de măsurile de a le combate cu aviația, iată acum același ziar care arată că, la 26 februarie 1921, Sovietele renunțaseră la concesiunile țariste petrolifere pe teritoriul Persiei, cu unica condiție ca nici alte state să nu profite de asemenea concesiuni; cum apoi, „nici măcar nu se uscaseră cemeala acordului încheiat” și guvernul persan a acordat aceste terenuri societății Standard Oil, pentru ca în 1922 să fie obligat a anula concesiunile; cum apoi s-a constituit The Anglo-Iranian Oil Co., dovedind atitudinea dușmănoasă a Persiei față de Rusia.

Cam așa se explică lumii aflate sub dominația sovietică, deci inclusiv României, motivul mișcării coloanelor rusești în Iran.

Se pare că detașamente izolate sovietice s-au aventurat pe teritoriul turc spre Kars și Van și că turcii, în stare de alarmă, le-ar fi surprins și distrus.

Aud că Regele a refuzat cererea lui Vasiliu-Rășcanu de a trimite soldați români pentru instrucție în Rusia. Acesta a raportat lui Susaikov care a și plecat la Moscova unde s-a hotărât, ca reacție, sosirea de noi unități sovietice în Moldova pentru susținerea lucrărilor de campanie agricolă...

Sovietele nu-l pot înghiți pe Churchill căci le-au rămas în gât declarațiile sale atât de crude și zvonesc că la reîntoarcerea sa în Anglia, el va renunța la conducerea Partidului Conservator, pentru a calma astfel spiritele îndârjite împotriva sa, urmând să treacă mâna lui Eden, care s-a achitat foarte bine ca substitut de leader.

Aud că va rosti astă seară o a treia cuvântare, cu prilejul primirii diplomei de *Doctor Honoris Causa* al Universității Columbia din New-York.

Moscova anunță că a remis Statelor Unite o notă cu privire la împrumutul solicitat de un miliard dolari pentru împlinirea planului cincinal, atât de trâmbițat în lumea întreagă.

Tot Sovietele anunță că anglo-americanii au adus la Triest, unde tensiunea crește mereu, trupe cu armament greu și vase de război.

Pe de altă parte, Londra informează despre declarațiile împăciuitoare făcute concomitent de Byrnes, Bevin și Lie, tustrei fiind preocupați de atitudinea Sovietelor și de rezolvarea litigiilor prin mijlocirea Consiliului de Securitate.

De rândul acesta însă, americanul se arată mai hotărât, pe când Bevin care anterior fusese atât de dârț, caută s-o scalde (se vede treaba că așa e orchestrată simfonia anglo-americană), declarând acum că n-are nimic a face cu inițiativa cu totul personală a lui Churchill și că, dimpotrivă, în acest moment el repetă rușilor oferta sa de prelungire a alianței anglo-sovietice de la 20 la 50 ani, așteptând un cuvânt din partea lor.

Purtătorul de cuvânt al guvernului american subliniază, în schimb, că rușii se află la 40 km nord-vest de Teheran și în cazul în care guvernul persan (a cărui reacție se așteaptă a sosi azi la Ambasada lor de la Washington) și-ar modifica părerea sau chiar de se va schimba regimul politic în Persia, Statele Unite sunt decise a depune ele plângerea la Consiliu.

Gromyko a sosit la New-York, cu nouă zile înainte de deschiderea noii sesiuni, la care va asista și Truman.

Rușii au început evacuarea insulei Bornholm.

În schimb, Marshall informează că în Manciuuria situația e foarte încordată, căci cele 39 divizii chineze gata să ocupe acest teritoriu vor pătrunde acolo înainte ca să fi luat comuniștii vreo măsură de evacuare.

Hoover va pleca în Europa, oprindu-se mai întâi la Paris ca să studieze „sur le vif”⁵⁹ problema dureroasă a foametei ce ne amenință pe toți. A declarat că următoarele patru luni vor fi foarte critice și că stabilirea păcii în lume depinde de rezolvarea problemei alimentare.

Rezultatele primite până acum de la Buenos Aires dau o majoritate zdrobitoare în favoarea colonelului Peron, astfel încât victoria sa asupra lui Tamborini este asigurată.

18.3.46. Ambasada persană de la Washington tot așteaptă un cuvânt de la Gavan Sultaneh, dar informațiile americane dau ca sigur că rușii exercită o presiune considerabilă la Teheran, pentru ca Persia să nu-și reînnoiască reclamația, iar însărcinatul cu afaceri sovietic a declarat primului ministru că Rusia va combate orice apel adresat Națiunilor Unite și că va socoti în drept să ia toate măsurile ce va crede de cuviință. Între timp, Șahul și-a mutat reședința în afara capitalei.

Sophoulis afirmă că azi nu există condiții favorabile pentru alegeri libere în Grecia, ceea ce nu corespunde deloc hotărârii sale de a nu le amâna, adăugând că se vor produce acțiuni brutale de către comuniști și monarhiști, ambele curente tot atât de anti-democratice. Rușii profită bineînțeles de această declarație și înmânează guvernului elen o notă pentru amânarea scrutinului cu două luni.

Prin două memorii adresate comisiei mixte, guvernul sirian susține revendicările arabilor în Palestina.

Lehman anunță că, între martie și iunie, 9 milioane tone de alimente vor fi distribuite în 16 țări, cele mai însemnate cantități fiind acordate Chinei, Poloniei, apoi Jugoslaviei, Italiei, Greciei etc.

O erupție vulcanică a acoperit cu foc și cenușă orașul Kagoshima din sudul insulelor japoneze.

Prințul Umberto a remis primului ministru italian o scrisoare prin care declară că dacă rezultatul alegerilor va pronunța opțiunea pentru Republică, atât Regele cât și întreaga familie regală se vor supune voinței populare. În acest caz, guvernul își va asuma puterile prezidențiale până la alegerea unui președinte.

Restricțiile alimentare din Austria au redus calorile zilnice la 800, chiar și în regiunile mai îndestulate, pe când Viena suportă mizeria de mai multă vreme.

Titel Petrescu împreună cu cei câțiva adepți au fost excluși din Partidul Social-Democrat. Ei vor să formeze un nou partid, însă sunt boicotați în așa chip de FND, încât nu pot nici măcar să-și publice manifestul. Reprezentanții opoziției au protestat în guvern, dar după toate probabilitățile fără succes.

Ca să nu alarmeze Sovietele, flota americană a renunțat la exercițiile navale proiectate în Mediterana, iar cele câteva unități prevăzute a fi trimise spre Istanbul, rămân pe loc.

---

⁵⁹ „la fața locului”

Informațiile ce le primisem că vor fi înlocuiți derbedeii și imbecilii de la Agricultură care au ruinat țara, de bine ce-au aplicat reforma agrară, încep a se verifica: comunistul Agiu a fost dat afară și înlocuit cu Traian Săvulescu, care are dorința să procedeze legal și să încadreze nenorocita expropriere într-un minim sens al realității.

19.3.46. Tito a încheiat un tratat de alianță la Varșovia pe 20 ani cu Polonia.

A declarat că bandele fasciste din Jugoslavia lucrează mână în mână cu trupele lui Anders din Italia, dar că în curând Mihailovici va fi prins și judecat.

Astăzi sosește la Teheran noul ambasador sovietic care se va grăbi să-și afirme autoritatea asupra guvernului persan, iar tot azi se așteaptă ca ambasadorul persan la Washington să facă importante declarații în legătură cu trupele sovietice din țara sa și despre eventuala plângere la Consiliul de Securitate.

Mackenzie King a spus că va informa direct pe Stalin despre activitatea misiunii sovietice la Ottawa, încă cu 4-5 ani înainte de descoperirea bombei atomice, ceea ce înseamnă că nu aflarea secretului acesteia a determinat-o să se comporte atât de condamnat. Precizează că speră ca Stalin să înțeleagă aceasta, evitându-se o ruptură diplomatică.

Se pare că programul mondial de aprovizionare a țărilor înfometate nu s-ar putea realiza din cauza Argentinei, care nu vrea să reducă livrările de cereale către Spania și Portugalia, așa că, în extremis, singure Statele Unite, Anglia și Canada ar lua asupra-le întreaga responsabilitate.

Peste o lună se vor întâlni la Londra primii miniștri ai *Commonwealth*-ului britanic, spre a studia situația Imperiului.

Cu toate că observatorii străini din Grecia se arată satisfăcuți de pregătirea alegerilor, n-ar fi totuși exclus ca până la 31 martie să se decidă din motive tehnice (buletinele de vot, ducerea urnelor în toate centrele etc.), o amânare de două săptămâni.

Londra anunță că, fără a mai aștepta sosirea noului ambasador rus, guvernul persan a trimis instrucțiunile necesare reprezentanței sale de la Washington pentru a adresa Consiliului de Securitate cererea așteptată, iar la Teheran guvernul face cunoscut că va lua toate măsurile pentru menținerea ordinii și respectarea legalității.

Ne putem aștepta să izbucnească tulburări puse la cale de Soviete sau poate chiar o încercare de răsturnare a actualului guvern.

Locjiitorii celor trei miniștri de Externe au luat în studiu redactarea tratatului de pace cu România, fiecare prezentând propriul său proiect.

Textul sovietic tratează chestiunea în linii generale, fără a intra în amănuntele condițiilor de impus României, nici în cele privitoare la viitoarele granițe, probabil pentru a-și rezerva libertatea de a combate mai ușor propunerile celorlalți.

20.3.46. Nota de protest a Persiei a fost adresată lui Trygve Lie, acuzând pe ruși atât de menținerea trupelor după data de 2 martie, cât și de neîncetatul amestec în afacerile

interne persane prin agenții, funcționarii și armatele sale. Ambasadorul adaugă că nota nu are caracter neprietenesc, dar e dictată de răspunderea guvernului față de popor și că speră ca în Consiliul de securitate să se obțină o soluție compatibilă cu relațiile amicale între Soviete și propria suveranitate a Persiei. În afară de problema persană, Consiliul urmează a se ocupa de cererea Albaniei de a fi admisă în rândul Națiunilor Unite, precum și de anumite reguli de procedură.

Hoover, care și-a stabilit cartierul general la Paris, va întreprinde investigații în mai toate țările Europei, inclusiv în Rusia. Este vorba de ajutorarea unor populații europene și asiatică, înglobând 500 milioane de locuitori amenințați de foamete; se pare că într-o provincie din China unde este nevoie urgentă de un milion de tone de grâu și orez, spectrul foamei și-a făcut apariția. Statele Unite speră să procure 13-14 milioane tone de alimente până în iulie. Pentru aceasta însă se propuneau: mari reduceri ale consumului în America, mărirea producției agricole, o mai logică distribuire a produselor, suprimarea fabricării alcoolului din cereale, înglobarea Rusiei în cadrul acestui demers etc.

Kalinin a fost înlocuit la Președinția Sovietului Suprem prin Shvernîk. Stalin rămâne Secretar General al Sovietelor și Președintele Consiliului de Miniștri (toți comisarii devin acum miniștri), iar Molotov rămâne la Externe.

După 22 ani de raporturi întrerupte, Elveția și Uniunea Sovietică au decis prin negocieri la Belgrad, să reia relațiile diplomatice. Guvenul federal va putea trimite totodată reprezentanți la Viena și la Budapesta, unde până acum Sovietele se opuseseră.

Nu știu ce se va petrece până la sfârșit în Grecia; la noi rușii anunță că Damaschinov a convenit să se amâne alegerile cu trei săptămâni, pe când Londra susține că Sophoulis menține data de 31 martie.

Știri întârziate au sosit de la Teheran, de trei săptămâni au loc lupte între kurzi și armata regulată persană în apropierea graniței cu Irakul.

21.3.46. Lovitură de teatru la Washington și evenimente tragice în Persia.

Rusia a cerut lui Lie să amâne cu două săptămâni sesiunea Consiliului, sub cuvânt că reclamația persană a surprins-o pe neașteptate, deoarece negocierile între cele două țări continuă, așa că o asemenea inițiativă a găsit-o nepregătită pentru discuții.

În acest timp, 3000 nomazi kurzi au atacat trei orașe din provincia Ardalan la circa 500 km vest de Teheran cu ajutorul unor străini, vorbind un dialect din Azerbaidjan și conduși de un șef ce se refugiase de curând la Soviete. Vor să provoace o mișcare separatistă, fiind cu atât mai periculoși, cu cât populația kurdă este răspândită atât în Persia cât și în Turcia și în Irak, formând în regiunile limitrofe un bloc de naționalitate unitară, de care rușii speră să se servească, poate într-un triplu scop.

După convorbirile cu noul ambasador sovietic, primul ministru a convocat Consiliul de miniștri, considerând că situația s-a înrăutățit. Azi va face o declarație radiodifuzată.

Pe de altă parte, Stettinius a cerut lui Lie să nu omită a pune plângerea Persiei pe primul loc pe rolul Consiliului de Securitate, cerând ca, în conformitate cu cele stabilite la Londra, Consiliul să primească un raport cu privire la negocierile ruso-persane de până în prezent.

Cu toată atitudinea Statelor Unite, Londra socotește că n-ar fi exclus să se aprobe cererea rusească de amânare a discutării cazului pentru 10 aprilie.

În Grecia, se pare că alegerile se vor ține totuși la 31 martie, cu toată afirmația agrarianului Milonas că partidul său se va abține și cu toate demersurile lui Sophianopoulos pe lângă aliați pentru a obține o amânare de două luni.

Tulburări în Germania din cauza reducerii rațiilor alimentare: brutării și un vagon cu alimente au fost jefuite.

După o existență de 10 zile, guvernul Spaak a demisionat, neobținând în Parlament votul de încredere solicitat. Cu tot sprijinul comuniștilor, socialiștii n-au întrunit decât 90 voturi, față de un număr egal al adversarilor catolici, liberalii abținându-se.

În alegerile din Bombay, Partidul Congresului a obținut majoritatea absolută.

Președintele Truman a declarat presei că ședința Consiliului de Securitate va avea loc la 25 martie. La întrebarea ziariștilor ce se va întâmpla dacă se vor înfrunta cele două teze, cea rusă și cea americană, el a răspuns: „vă veți putea satisface curiozitatea asistând la ședință.”

Mai categoric a fost însă ziaristul Walter Lipmann într-un articol din cotidianul *New-York Herald Tribune*, arătând că singura soluție a diferendului cu Sovietele ar fi o înțelegere mutuală căci „fără consimțământul anglo-americanilor, rușii degeaba ar cuceri Dardanelele, Suez, Gibraltar sau Golful Persic; flota și aviația aliată îi va putea oricând împiedica să ajungă la marea liberă, iar bomba atomică îi amenință, nu prin păstrarea secretului, ci prin întrebuintarea ei cât mai curând într-un război preventiv asupra centrelor industriale sovietice. Rușii au deci de ales, căci altfel lumea ar merge la un război de exterminare, care ar distrage nu numai Rusia ci și întreaga Europă.”

Cam acesta ar fi rezumatul articolului. Plăcut, nu-i așa?...

Guvernul bulgar a demisionat spre a da factorului constituțional puțința să-l reconstituie cu înglobarea reprezentanților celor două partide din opoziție, conform celor hotărâte la Moscova. Să fie oare aici un pas îndărăt al Sovietelor?...

Azi a expirat termenul pentru depunerea candidaturilor la alegerile din Grecia și partidele de stânga s-au abținut.

23.3.46. Problema persană ia tot mai mari proporții în Consiliul de Securitate din cauza celor două forțe prezente: rușii pretind că negocierile continuă pe cale diplomatică și că ar fi o lipsă de abilitate politică de a nu admite amânarea cerută, ceea ce ar produce desigur și o destindere, pe când ambasadorul Persiei insistă să se ia fără întârziere în discuție, fiindcă negocierile au eșuat iar trupele sovietice menținute după 2 martie sunt

întărite pe zi ce trece, așa că planul Moscovei este să pună într-o bună zi lumea în fața faptului împlinit, deci orice întârziere ar prejudicia grav pacea.

După toate probabilitățile, Trygve Lie n-ar mai avea pretext de amânare și susținut de Stettinius, plângerea va fi analizată luni.

În condițiile actuale, Truman nu va mai asista la ședința de deschidere, Byrnes urmând a citi un cuvânt de salut din partea sa, urmat de un mesaj de bun sosit al orașului New-York.

Înainte de îmbarcării pe „Queen Mary”, Churchill a dat un interview presei și n-a pierdut prilejul să accentueze încă odată poziția sa fermă: atunci când Hitler a atacat Uniunea Sovietică în iunie 1941, el și-a exprimat admirația pentru curajul Armatei Roșii, însă prin aceasta nu renunță la concepția sa anti-comunistă, căci pe tărâm politic scopul urmărit de ruși este să dărâme edificiul spiritual al omenirii.

A arătat ce gravitate prezintă înăsprirea evenimentelor din Persia și cât de mare este interesul Națiunilor Unite să discute asemenea conflicte într-o fază cât mai timpurie, spre a împiedica degenerarea lor.

Despre chestiunea spaniolă, a spus că Franța comite o greșeală să se lase condusă de comuniști în insistența cu care ridică o asemenea ingerință împotriva regimului Franco, iritând poporul spaniol care altfel, s-ar manifesta el însuși față de opresiunea falangistă. De fapt, Moscova a invitat guvernul francez să se alătore demersului sovietic la Consiliul de Securitate pentru a-l reclama pe Franco.

Evident, de rândul acesta este vorba la New-York de însăși existența viitoare a Consiliului, așa cum la Geneva se pusese problema existenței Ligii în cazul Abisiniei.

Cu multă dreptate a spus Churchill „Cu acest prilej, Consiliul va avea să dovedească dacă e într-adevăr o realitate, căci altminteri ar fi foarte primejdios pentru însuși viitorul organizării Națiunilor Unite”.

La granița Irakului, luptele continuă cu îndârjire, și un reprezentant al kurzilor la Teheran pretinde că neamul său e supărat de faptul că dialectul kurd nu este recunoscut de autoritățile persane, iar funcționarii statului nu țin seama de unele recriminări ale acestor triburi nomade.

Lumea comentează interview-ul acordat de Stalin agenției *Associated Press* pentru a afirma încrederea sa în ONU care se bazează pe principiul egalității între state și nu pe cel al dominației unora asupra altora; că în afara unor grupări politice, toate națiunile doresc pacea și că trebuie făcută o contra-propagandă în opinia publică mondială împotriva celor ce propovăduiesc un nou război.

Ambasadorul persan la Washington se arată încântat de acest limbaj iar *Daily Herald* consideră declarația „*rassurante et encourageante*”.⁶⁰

---

⁶⁰ „liniștitoare și asiguratoare”

Desigur faptul că Stalin a devenit oficial președinte al Consiliului de miniștri înseamnă ceva, cu toate că-l are pe Molotov ministru de Externe cu Vișinski ca adjunct, iar pe Litvinov, de abia subsecretar de stat.

La Guardia a fost numit director general al UNRRA în locul lui Lehman și declară că va continua în totul politica predecesorului său, pentru a cere raționalizarea consumului în toate țările cu producție suficientă, spre a putea ceda câte ceva și altora.

Marea Britanie reduce consumul de săpun, grâu, margarină, trimitând în Europa 800.000 tone alimente, Uruguay introduce cartele, iar Statele Unite care vor să raționalizeze cerealele și untdelemnul, au trimis Organizației deja 200.000 tone, din necesarul lunar al acesteia de 700.000 tone.

În legătură cu această Organizație este interesant de notat că ea a admis Turcia prezentată de Franța, refuzând în schimb Albania propusă de Jugoslavia și de ruși.

Guvernul francez a trimis la Londra și la Washington alte note cerând să se întreprindă o acțiune comună împotriva regimului Franco, iar comunicatul sovietic în această privință spune de-a dreptul că Franța are de ales între poziția alături de Rusia denunțând Spania la Consiliul de Securitate și atitudinea anglo-americană.

Franța stă acum în cumpănă.

Guvernul canadian publică declarațiile lui Buzenko, funcționar la cifrul misiunii sovietice, care a dat numele a 15 canadieni și ruși recrutați ca agenți de spionaj sovietici cu ajutorul Partidului Laburist-Progresist (comunist) local. El e foarte bine păzit de poliție.

O escadră engleză a *Home-Fleet*, condusă de vasul-amiral „Nelson” a făcut escală la Lisabona și - fapt cu totul neobișnuit - președintele Carmona și premierul Salazar au participat la o recepție la Ambasada Angliei, unde au susținut toasturi pentru fericita continuare a alianței anglo-lusitane.

Times comentează declarațiile lui Tito care acum se află la Praga și declară că tratatele de alianță pe care le încheie, nu reprezintă nicidecum constituirea unui bloc slav, căci aceste state sunt libere să încheie asemenea înțelegeri și cu alte țări, fiind de altfel convins că, prin politica lor, slavii vor realiza pacea în Europa...

Prințul regent Charles a însărcinat pe leaderul social-creștin să formeze noul guvern belgian, iar la Sofia, tot Gheorghiev va alcătui noul cabinet bulgar.

Marea Britanie a acordat Transiordaniei completa independență și suveranitate. Trupele engleze vor părăsi Levantul până la 30 iunie, iar cele franceze care urma să rămână până în aprilie 1947, vor pleca cel târziu până în august, dar grosul unităților va fi evacuat tot până la 30 iunie.

Experiențele cu bomba atomică, prevăzute inițial la 15 mai și 1 iulie în insulele Marshall, vor fi amânate cu șase săptămâni pentru a da posibilitatea tuturor delegațiilor tehnici invitați să fie prezenți.

În *Christian Science Monitor* gazetarul Marckham care a însoțit pe Mihalache în turneul său prin Moldova, spune cum la Suceava agenți provocatori comuniști aveau concursul jandarmilor veniți la întruniri să-i apere de indignarea publicului. Aud acum că în restaurantul din Bacău, unde Mihalache lua masa după întrunire, a năvălit o bandă, care cu ciomege și scaunele din sală a atacat lumea, așa că cei doi au fugit pe o ușă dosnică, sărind apoi garduri ca să scape de urmăritori.

Moscova a anunțat guvernul chinez că, până la sfârșitul lunii aprilie, rușii vor evacua Manciuria. Semn bun!...

Un semn mai bun însă, I-ar da cedând la New-York în chestiunea Iranului, căci - spune *The Economist* - Consiliul va avea de rezolvat următoarea dilemă: riscul de a supăra pe ruși care s-ar putea retrage din ONU, sau renunțarea la însuși rostul pentru care aceasta a fost creată. Așadar, chiar și cu riscul plecării Rusiei trântind ușa, Consiliul va trebui să condamne acțiunea agresivă sovietică.

Dar, - se întreabă, *Spectator*, - poate că în fond rușii au doar poftă de niște concesiuni petrolifere și, în acest caz, anglo-americanii ar putea găsi înțelegeri pentru găsirea unei soluții pe cale pașnică.

24.3.46. Ceva bizar se produce acum la Teheran: Gavan Sultaneh exprimă speranța de a ajunge la o înțelegere prin negocieri directe cu sovieticii înaintea zilei de luni. Deci contrar celor afirmate anterior, recunoaște că aceste negocieri sunt în curs, așa cum susținuseră rușii.

În discursul de la Birmingham, Attlee speră că, dacă în următoarele 12 luni nu se vor ivi dificultăți interne, iar cele externe vor putea fi evitate, Anglia va putea ieși din criza economică.

Averell Harrimann a fost numit ambasador la Londra în locul lui Vinant, care va reprezenta Statele Unite în comitetul economic și social de la ONU.

Fostul președinte american Hoover a trecut de la Paris la Roma, unde a avut întrevederi cu Papa și cu de Gasperi. Este așteptat în continuare la Varșovia.

Cabinetul spaniol a publicat un comunicat, prin care respinge orice parte de răspundere în cazul vreunui incident la frontiera cu Franța.

Însărcinatul cu afaceri al Angliei l-a întâlnit ieri pe Molotov, spre a-i reaminti că Sovietele n-au dat încă niciun răspuns notelor primite de la guvernul britanic.

S-ar părea că aliații au de gând să transforme Germania într-o țară cu caracter cât mai pronunțat agricol.

Se pretinde că în afara bombei atomice, americanii ar mai poseda și un soi de proiectil atomic, grație căruia cinci mitraliere pot ține pe loc și distruge o divizie întreagă, explozia fiecărui glonte făcând vid pe o rază de 30 m.

Se mai spune că englezii au la granița Persiei 250.000 oameni destinați a opri pe ruși timp de câteva zile spre a da puțința aviației să se concentreze și să atace.

Totuși, am impresia că aliații caută să înfrângă forța agresivă a Sovietelor fără război. În ce mod? Când? Să sperăm că om putea-o afla nu prea târziu.

Se anunță astă seară la Belgrad arestarea lui Mihailovici care a fost prins încă de la 13 martie, ceea ce explică declarația lui Tito la Varșovia. Tot el a declarat la Praga că, dacă comisia mixtă nu va da câștig de cauză sârbilor în problema Triest, aceștia vor ști să și-l capete singuri, pentru ca orașul să nu revină în niciun caz italienilor.

Guvernul cehoslovac anunță capturarea a vreo sută de persoane învinuite de organizarea unei revolte slovace în stilul bandelor „Hlinka” de sub guvernarea Tiso.

Cei trei delegați englezi sosiți în India încep consultările cu reprezentanții indieni.

Se vorbește de o tendință separatistă pentru crearea unui stat mahomedan, fie că India devine independentă, fie că rămâne în cadrul Imperiului Britanic.

Azi a murit Barbu Știrbei la 78 ani, datorita unui icter și a unei injecții cu glucoză expirată.

Moscova anunță că foarte probabil, dacă evenimente neașteptate nu se vor produce, trupele sale ar putea fi evacuate din Persia în următoarele 5-6 săptămâni. Adică aproape timpul necesar până la terminarea sesiunii Consiliului de Securitate, pentru ca apoi să izbucnească deodată acel „eveniment neașteptat”, util suspendării operațiunilor de retragere.

Înțelegerea ar fi fost luată pe baza unui acord ruso-persan, dar aliații doresc a fi informați dacă Teheranul nu va suferi presiunea sovietică de-a lungul acestor săptămâni și dacă deci un asemenea acord ar fi valabil.

Pe de altă parte, cu privire la regulamentul de procedură al Consiliului, delegația sovietică la New-York a cerut ca dreptul de veto să fie bine specificat pentru anumite chestiuni, în care unanimitatea celor „5 mari” ar fi necesară.

Tulburări la Triest cu ocazia unor demonstrații în fața sediului comisiei mixte.

26.3.46. Azi după masă, înmormântarea lui Barbu Știrbei. Slujba la Domnița Bălașa, plină de înteg Bucureștiul, pentru ultimul mare boier ce se duce, ducând cu sine o lume ce nu va reveni. Au vorbit Constantin Brâncoveanu, penibil într-o românească stropșită, apoi Sadoveanu pentru fundația Elias și în fine Mihai Popovici pentru Ardeal, ca să arate rolul preponderent jucat de Barbu la Cairo în 1944.

Gavan Sultaneh, probabil terorizat de ruși, declară că n-a transmis nicio nouă instrucțiune ambasadorului său la Washington, care din proprie inițiativă a făcut al doilea demers și pentru care a fost aspru admonestat de guvern.

Aliații nu vor încă să ia vreo atitudine cu privire la acordul ruso-persan, neștiind cu ce preț a obținut Persia evacuarea teritoriului său de trupele sovietice.

Englezii au trimis o comisie de anchetă în Persia, deci aliații înțeleg să amâne pronunțarea în această chestiune.

La Atlantic City, UNRRA a discutat cazul lamentabil al Austriei infometate, secătuită de ruși cu neîncetate rechiziții de alimente. Se arată că organizația nu înțelege să aprovizioneze o țară, pentru ca alimentele destinate populației, să fie consumate de o armată de ocupație. De cazul nostru însă, unde UNRRA nu ne dă nimic, nu se preocupă nimeni de vampirul rus?...

Guvernul portughez a acordat drept nelimitat de rezidență pretendentului Don Juan. Ultima scrisoare primită de Ticu Vălimărescu de la fiul său din America, descrie atmosfera schimbată, mirosind tot mai mult a perioadă pre-război, în care apare preocuparea generală pentru conflictul ce ar putea izbucni oricând și în care se vede că pregătirea opiniei publice își produce efectul.

27.3.46. Știrile sosite din New-York arată că astă seară se va prezenta raportul sub-comisiei celor trei: Gromyko, Bymes, Bonnet, relativ la cele trei propuneri înaintate în chestiunea Iranului și anume:

1. rusă: amânarea discuțiilor până la 10 aprilie;
2. egipteană: ascultarea ambasadorului iranian de către Consiliu;
3. australiană: raport scris din partea Iranului.

Declarația sovietică despre acordul încheiat nu pare a fi așa de simplă precum fusese prezentată. Într-adevăr, Sultaneh a negat să fi semnat ceva, astfel încât Gromyko s-a văzut silit a recunoaște că a fost pur și simplu vorba de o înțelegere verbală între primul ministru iranian și comandantul trupelor rusești.

Presa americană acordă toată importanța dezbaterilor și afirmă că, prin depășirea actualelor dificultăți, va rezulta pacea lumii, mai mult decât din frumoase fraze retorice.

Rușii au suferit o altă înfrângere la UNRRA unde cu 25 voturi și două abțineri (URSS și Franța) s-a hotărât că nu se poate admite ca în țări alimentate de acest organism, armate ocupante să rechiziționeze terenuri arabile (în Austria 50.000 hectare au fost preluate pentru nevoile trupelor sovietice de acolo.)

Ultima notă franceză în chestiunea Franco, propune retragerea ambasadorilor și boicot economic (petrolifer).

La Londra, 300 parlamentari laburiști întruniți pentru a asculta expunerea lui Bevin asupra politicii externe engleze și, în special, a raporturilor cu Rusia sovietică, au confirmat cu mare majoritate deplina încredere în guvern. Pe de altă parte, Partidul Laburist a răspuns reînnoitei cereri de a se uni cu ei, că singura posibilitate ar fi ca reprezentanții celor câteva mii de comuniști englezi să renunțe la crezul lor, alăturându-se crezului milioanelor de muncitori din Anglia.

La 31 martie vor avea loc alegeri la Berlin pentru unirea social-democraților cu comuniștii într-o singură formațiune („*Zum Sieg durch Einheit*”).⁶¹

---

⁶¹ „Spre victorie, prin unitate.”

Van Acker a primit sarcina alcătuirii unui nou guvern belgian, în timp ce regele Leopold nu renunță la Tron.

28.3.46. Aseară lovitură de teatru la Consiliul de Securitate.

Văzând că cererea de amânare este respinsă, Gromyko a părăsit ședința, declarând că în aceste condiții delegația rusă nu mai participă la lucrări, în timp ce delegatul polonez a rămas. Reaua credință rusească e cu atât mai patentă, cu cât aroganța delegatului lor fusese tot timpul scandaloasă.

Cât a fost de realizat acordul ruso-persan de care vorbește Gromyko, a explicat ambasadorul persan chemat ulterior să-și prezinte memoriul, urmând ca azi să i se pună întrebări amănunțite.

Rușii au propus Iranului:

1. Menținerea indefinită de trupe sovietice în unele regiuni.

2. Autonomie interioară pentru Azerbaidjan.

3. Renunțarea la concesiuni petrolifere în schimbul unor societăți mixte, în care rușii să participe cu 51%. Bineînțeles, convorbirile au ajuns în impas.

Cât despre faimoasa evacuare începută, ea s-a rezumat după însuși mărturisirea rușilor la aducerea în gara Karadj (35 km nord-vest de Teheran) a unui tren gol pentru a aștepta îmbarcarea soldaților și aducerea pe peronul gării Kasvin (130 km de Teheran) a proviziilor din depozitele ruse din oraș.

Situația e socotită gravă la New-York, amplificată și de acțiunea senzațională a lui Gromyko. Unii spun chiar că pacea ar fi serios amenințată.

În primele sale comentarii, presa engleză consideră că Sovietele n-ar putea părăsi ONU imediat după declarația lui Stalin că își bazează politica pe această organizație și tocmai în momentul în care rușii „sunt dans leur tort”⁶². Căci odată mai mult, ei sunt responsabili și par a avea geniul de a complica orice chestiune prin manevrele lor întortocheate.

Singura concluzie la care se poate ajunge este că Rusia are ceva de ascuns.

În legătură cu cererea comuniștilor englezi de a se afilia partidului laburist, *Daily Herald* explică refuzul categoric primit, prin convingerea că afilierea le-ar da puțința să devină coloana a 5-a, menită să distrugă prin sabotare internă forța laburiștilor, pe care din afară, nu-i pot ataca.

Blum a declarat că Franța speră ca în următorii 4-5 ani să se poată reface, grație reparațiilor ce va primi din Germania și ajutorului financiar al Statelor Unite.

Generalul Morgan a denunțat pe jugoslavi că întrețin neîncetate tulburări în zona Veneția-Giulia, unde continuă să aducă întăriri de trupe fără nicio justificare.

⁶² „sunt în culpă”

Șefii opoziției bulgare au declarat lui Gheorghiev că nu vor participa la guvernul de concentrare, decât dacă se asigură alegeri libere, adică dacă actualul Parlament se dizolvă și dacă nu li se impune o listă unică de candidați.

În procesul de la Nürnberg, apărătorul lui Ribbentrop a arătat cu toată protestarea procurorului sovietic, că anexa secretă la acordul sovieto-german din august 1939 care pecetluia soarta Poloniei și a statelor baltice a fost subtilizată de ruși, dar s-ar putea reconstitui de către foștii săi colaboratori și a cerut confruntarea cu Molotov în acest scop. Impresia generală e că rușii se simt încolțiți din toate părțile.

29.3.46. Președintele Truman a declarat că e perfect de acord cu secretarul său de stat, ca examinarea chestiunii persane să aibă loc chiar și în absența delegației rusești. Aceasta de fapt nu are intenția câtuși de puțin să părăsească Consiliul sau ONU, ci refuză pur și simplu să ia parte la ședințele în care se discută acest subiect.

Peron a fost ales președinte al Argentinei.

Gheorghiev anunță că nu poate accepta condițiile celor două partide de opoziție bulgare din opoziție.

Sophoulis a mărturisit că personal ar fi fost de părere ca alegerile să fie amânate până la toamnă, însă deoarece Statele Unite se opun formal, ele vor trebui să aibă loc duminică, această chestiune nemaifiind de ordin intern, ci trebuie privită pe plan internațional. Sfătuiește partidele de stânga să nu se abțină de la vot, căci această atitudine ar favoriza doar pe monarhiști. Se pare că regentul Damaschinos se va retrage după alegeri.

30.3.46. La sugestia lui Byrnes, Consiliul a admis în unanimitate ca Lie să invite pe Gromyko și pe persan miercuri 3 aprilie pentru relații suplimentare asupra negocierilor:

1. De ce guvernul persan consideră ca nesatisfăcătoare asigurările sovietice de evacuare a trupelor, dacă nu se produc evenimente neprevăzute?

2. Ce negocieri au loc în prezent?

3. Retragerea forțelor rusești este oare condiționată de aceste negocieri?

Mac Neil a făcut prin radio un apel către poporul grec în vederea alegerilor de mâine, arătând că orice amânare n-ar reuși decât să înrăutățească situația. Ieri a avut loc la Atena o demonstrație cu păruieli, organizată de EAM.

Gheorghiev a rupt relațiile cu opoziția, neadmițând să dizolve Parlamentul, nici să înlocuiască prin câte un socialist și un agrarian pe comuniștii de la ministerele de Interne și Justiție. El speră să formeze din nou guvernul numai cu partidele din Front.

În Belgia din cauza problemei Regelui, social-catolicii refuză colaborarea și să-l ajute pe van Acker să alcătuiască noul cabinet.

Ribbentrop a vorbit ieri despre pactul din 1939, arătând că într-o clauză secretă, s-a recunoscut rușilor zone de influență la est de Vistula și de Bug, precum și în Finlanda, statele baltice și în Basarabia.

Hoover are la Varșovia convorbiri cu oamenii politici polonezi.

31.3.46. Aliații occidentali au jugulat o mișcare nazistă în Germania, operând mai multe sute de arestări printre conducătorii *Hitlerjugend* care au încercat în tineretul german o renaștere a curentului național-socialist.

Privitor la problema persană, Bevin a declarat la Bristol că: „nu este normal ca o mare putere să obțină concesiuni de la o țară mică prin ocuparea teritoriului său”.

A comunicat de altfel lui Byrnes a fi dispus să sosească imediat la New-York, în cazul în care existența ONU ar fi amenințată de criza ruso-persană. Probabil că nu va fi cazul, deoarece aliații par a fi concilianți, gata să ajungă la o înțelegere dacă Sovietele n-ar urmări, în toată această bizară politică a lor, decât obținerea de concesiuni petrolifere în nordul Iranului.

Vansittard a publicat ieri un articol foarte violent la adresa rușilor, declarând că: „Jumea a atins limita cedărilor făcute Rusiei, a sosit momentul să i se spună răspicat «Destul!» și că nu e motiv să se pericliteze ONU, fiindcă ei au un apetit de căpcăun și sunt lipsiți de bună creștere.”

Se zice că noul ambasador persan la Moscova are sentimente prosovietice.

Premierul Felix Gouin a declarat că piatra unghiulară a politicii franceze este să se opună din răspuneri împărțirii Europei în două blocuri adverse. Speră să poată încheia cu Anglia un pact similar tratatului franco-rus din 1944 și, dacă aceasta ar putea duce spre înfăptuirea unui pact tripartit, Franța l-ar socoti ca un eveniment fericit.

Alegerile comunale din Italia continuă, unde în centrele urbane reușesc socialiștii și comuniștii, pe când la țară succesul aparține democraților-creștini.

Peste trei zile se deschide la Londra o conferință în contra pericolului foametei, la care au fost invitate 27 state.

În Jugoslavia s-a reintrodus serviciul militar obligatoriu cu doi ani pentru armata terestră, trei ani pentru aviație și servicii tehnice și patru ani în marină.

Guvernul bulgar e alcătuit exclusiv din reprezentanți ai Frontului Popular, cu cinci comuniști având Internele și Finanțele, patru socialiști cu Externele și Războiul, iar restul de cinci, din celelalte partide mai mici.

Azi la Ateneul Român, Gheorghe Tașcă a fost împiedicat de derbedei comuniști să-și țină conferința despre „Proprietate” în care căuta a arăta rolul social și economic al proprietății individuale, pe care înseși Sovietele încep a-l recunoaște.

1.4.46. Primele știri sosite din Grecia arată că au avut succes grupările monarhiste de dreapta. Astfel la Atena 3/5, la Salonic 1/2, iar la Kalamata 9/10 din voturi le-au fost atribuite.

În nord, în special în Macedonia, boicotarea alegerilor recomandată de EAM a avut anume efect. De altfel, agenții comuniști au procedat prin teroare, ca într-un centru la sud de Salonic, unde 100 comuniști au ocupat localul de vot.

În total s-au înregistrat aproape 80 morți.

Purtătorul de cuvânt al guvernului persan comunică din Teheran că evacuarea trupelor rusești continuă conform planului stabilit.

În zonele occidentale de ocupație din Germania, votul de ieri al social-democraților a arătat că sunt contra formării unui bloc cu comuniștii, în timp ce în zona sovietică, din motive tehnice(?), comandamentul sovietic n-a autorizat votarea.

Vîșinski a informat pe Trygve Lie că guvernul sovietic a trimis prin Federal Bank suma de 450.000 livre sterline pentru contribuția sa la ONU.

Aseară am fost informat, dar vestea trebuie confirmată, că Franasovici a telegrafiat de la Londra că a fost primit „cu foarte multă răceală”.

Van Acker a format la Bruxelles un guvern de „stânga moderat” compus din socialiști (Spaak rămâne la Externe), șase liberali, patru comuniști și trei în afară de partide. Catolicii au refuzat participarea din cauza prezenței comuniștilor.

Sophoulis și-a înaintat azi demisia regentului Damaschinos, care l-a rugat să continue a gira afacerile până la constituirea noului cabinet. După toate probabilitățile, va fi format de coaliția populiștilor cu monarhiștii și Tsaldaris declară că e gata a accepta însărcinarea ce i s-ar da. Probabil coaliția va deține 200 locuri în Parlamentul format din 350 membri, așa că problema reîntoarcerii Regelui se va pune înainte de 1948, când se stabilise plebiscitul în chestiunea monarhică.

Se anunță că rușii continuă în mod serios acum retragerea lor din Persia, Tabrizul a fost evacuat iar legăturile Teheranului cu Baku, capitala Azerbaidjanului au fost restabilite. Vom vedea de asemenea și raportul parlamentarilor englezi sosiți de două zile la Teheran.

Nu cumva rușii dau aici înapoi, ca să încerce cine știe ce atac neașteptat aiurea? *Vedremo!...*

3.4.46. Partidul Populist grec obținând majoritatea (unii spun chiar absolută), regaliștii vor cere un plebiscit neîntârziat privitor la întoarcerea Regelui. Partidele de stânga susțin că 50% din alegători s-au abținut, pe când populiștii vorbesc de doar o treime.

Azi s-a deschis la Londra, sub presidenția lui Bevin, conferința europeană a cerealelor, la care, din estul continentului singură Polonia a acceptat să participe, pe când Sovietele, Rusia albă, Ucraina au refuzat, iar Cehoslovacia, Ungaria, România și Finlanda n-au dat niciun răspuns.

Pentru ședința de azi a Consiliului de Securitate, Gromyko a declarat că nu va asista, pe când la Ambasada persană se afirma că răspunsul guvernului de la Teheran era așteptat dintr-un moment în altul.

În ultimul moment, s-a comunicat oficial că Lie a primit azi dimineață două note de răspuns, persană și rusă. Să vedem conținutul lor!...

Un raport oficial persan și informații engleze arată că evacuarea trupelor ce se îmbarcă în porturile Mării Caspice este exactă și continuă pe scară întinsă.

Două comitete speciale lucrează în sânul Consiliului de Securitate: unul de procedură pentru stabilirea dreptului de veto, iar altul al Statelor Majore care examinează posibilitatea organizării unei armate internaționale de securitate. Evident că o asemenea soluție, - demilitarizarea tuturor statelor și crearea unei singure forțe pentru tot globul, - ar fi unicul mijloc de a asigura o pace durabilă omenirii.

În prealabil însă, ar trebui dărâmată forța Sovietelor și eliminată orice velleitate de agresiune din partea lor. Altminteri, totul n-ar fi decât vorbărie goală, ca la Geneva cu privire la nemți și, în genere, la toți revizionistii.

Și la noi se pare că rușii vor să anunțe retragerea a 800.000 oameni din România (unii pleacă, alții vin!) și că ne vor reduce din sumele ce le datorăm prin convenția de armistițiu. Să nu fie doar o manevră încercând astfel a lua piuitul aliaților, pentru ca apoi să-și facă mendrele aici cu niște alegeri subite, după care să ne trezim cu cine știe ce manifestări de federalizare cu Sovietele.

Partidul Congresului (hindus) indian se arată hotărât împotriva oricărui sistem de divizare a țării, așa cum ar preconiza grupările mahomedane.

O mare impresie a produs în Egipt știrea că Bevin ar face o vizită la Cairo, în fruntea delegației pentru reînnoirea acordului anglo-egiptean.

Guvernul de la Washington a cerut celui jugoslav autorizarea să fie audiați aviatorii americani salvați de Mihailovici în timpul războiului. E destul de problematic ca Tito să admită aceasta, mai ales acum când a pornit o campanie împotriva aliaților occidentali, pe care îi acuză de neîncetate violări aviatice ale teritoriului sârb din Italia.

În Statele Unite s-au luat măsuri ca stocurile existente de cereale să poată fi imediat ridicate în schimbul unor certificate de producători, cu dreptul de a le valorifica până la 31 martie 1947, spre a obține prețul zilei cel mai avantajos.

Continuă greva celor 400.000 mineri americani.

Azi pare să se fi calmat îngrozitorul „*raz de marée*”⁶³ care a devastat Pacificul din Aleutine și Alaska până pe coastele Chile pe o distanță de 11.000 km, ridicând valuri de 35 m, distrugând vase și așezări omenești, mai ales în zona insulelor Hawai. Cauza ar fi cutremure sau erupții vulcanice submarine între Kamciatka și Aleutine.

Radio Londra relatează cum s-a desfășurat ședința de 45 minute a Consiliului de Securitate: Gromyko a lipsit bineînțeles și ambasadorul persan a fost poftit să ia loc la masă. Președintele a citit raportul secretarului general precum și cele două răspunsuri sosite de la Moscova și de la Teheran.

Nota sovietică afirmă că înțelegerea cu Persia a fost realizată și că evacuarea trupelor este în curs, așa că nu mai e cazul să se evoce un subiect lipsit de obiect.

⁶³ „*valul uriaș*”

Dimpotrivă, nota persană susține că niciun acord n-a fost stabilit, deoarece evacuarea e condiționată de două alte pretenții sovietice:

1. înființarea de societăți mixte petrolifere;
2. acordarea autonomiei Azerbaidjanului,

ambasadorul sovietic la Teheran precizând că astfel ar dispărea și condiția „evenimentelor neprevăzute” pentru evacuarea trupelor.

Formula e cu totul inacceptabilă, căci singur Parlamentul la alegerea căruia nu se poate proceda, atâta timp cât țara e sub ocupație străină, este în drept să aprobe crearea de societăți mixte, iar Azerbaidjanul fiind supus constituției statului persan, eventuala acordare a unei autonomii locale, e o problemă de ordin pur intern.

La acestea, Byrnes a întrebat pe ambasadorul persan ce sugestii are de făcut și răspunsul său a fost:

1. rușii să renunțe la condiția „evenimentelor neprevăzute” și
2. să promită formal că evacuarea va fi terminată până la 6 mai.

Chestiunea rămâne pe ordinea de zi, spre a putea fi reluată în orice moment.

Agentia *Reuter* adaugă că în întrunirea privată ce a urmat, membrii Consiliului au stabilit „a provisional and informal agreement”⁶⁴ a chestiunii persane pentru obținerea promisiunii Sovietelor că Persia va fi complet evacuată până la data menționată.

Din Paris, se anunță că la 1 mai se va deschide conferința păcii, la care vor participa 21 state, la care se vor adăuga Finlanda, România, Ungaria, Italia și Bulgaria.

4.4.46. Regentul Damaschinov a însărcinat pe Tsaldaris cu formarea noului guvern ce se va constitui probabil pe baza coaliției între populiști și partidele de centru care au și realizat un acord pentru plebiscitul asupra Monarhiei.

Misiunea americană din Ungaria a trimis o notă lui Vorosilov, cerându-i îndepărtarea funcționarilor sovietici din întreprinderile petrolifere cu capital american din sudul țării.

Franța a încheiat cu Olanda un acord monetar precum și unul consular, care suprimă pașapoartele între cele două țări, șederea francezilor în Olanda și a olandezilor în Franța neputându-se prelungi totuși indefinit.

Bevin a făcut ieri declarații în Camera privitoare la stabilirea de relații economice și politice mai strânse cu Franța, ideea unei alianțe franco-britanice fiind foarte ventilată de o vreme încoace.

Sentimentul la New-York este că s-a terminat criza cu Sovietele și că din fricțiunea ultimelor zile, prestigiul Consiliului de Securitate iese întărit.

5.4.46. Consiliul a stabilit o hotărâre provizorie (interimară) cu privire la litigiul ruso-persan, acceptând propunerea lui Byrnes care e de părere ca rezoluția să declare că

⁶⁴ „un acord provizoriu și neoficial”

amână procedura până la data de 6 mai, când va trebui primite de la ambele părți raporturile privind executarea integrală a evacuării conform angajării.

Rezoluția adaugă că în caz că s-ar ivi între timp noi complicații, afacerea va fi redeclisă în fața Consiliului. Nouă din cei zece membri au votat rezoluția, Gromyko fiind absent, iar delegatul Australiei s-a abținut, spunând că faptele n-au fost cercetate cu de-amănuntul.

Știri sosite în ultimul moment din Teheran, anunță că azi dimineată a fost semnat un acord complet de către Sultaneh și ambasadorul sovietic, fixând fără alte condiții, evacuarea totală la șase săptămâni după data inițială de 24 martie, hotărând ca, după șapte luni de la aceeași dată, Parlamentul persan să aprobe crearea de societăți mixte. De asemenea recunoaște că problema Azerbaidjanului e de resortul politicii interne a Persiei, guvernul din Teheran fiind dispus a o examina și rezolva cu bunăvoință în cadrul Constituției sale.

Din toate acestea ar reieși că Sovietele au cedat teren în fața intransigenței aliaților.

Privitor la conferința de pace, se află de la Paris că Moscova e de părere ca ea să se amâne până ce proiectele definitive ale tratatelor cu Italia, România, Bulgaria, Ungaria și Finlanda vor fi redactate, pe când la Londra și la Washington prevalează avizul că întrunirea cât mai grabnică a miniștrilor de Externe (cu câteva zile înainte de 1 mai), ar grăbi cu mult lucrurile.

Hoover a sosit la Londra înainte de a-și continua călătoria de cercetări la Bruxelles, pentru a raporta la conferința cereralelor cazul grav a 22 state europene cu o populație de 300 milioane locuitori amenințată de foamete, dacă seceta pornită pe tot continentul nu va da o recoltă satisfăcătoare. Pe de altă parte, Ben Smith s-a arătat foarte satisfăcut în Camera Comunelor de vizita la Washington, spunând că, dacă reușește campania întreprinsă în Statele Unite de economisire a grânelor, Anglia va primi 7,5 milioane tone în locul celor 5,5 tone estimate inițial, știut fiind că aceasta este limita extremă sub care n-ar mai putea coborî, în timp ce americanii mai hrănesc animalele cu cereale.

Și la noi seceta începe a fi tot mai îngrijorătoare.

Noul guvern de coaliție grec s-a format sub președinția unui magistrat, având pe Tsaldaris la Externe. Conform hotărârii, Regentul și-a înaintat telegrafic demisia sa regelui George în Anglia, deși guvernul l-a rugat să nu plece.

Guvernul jugoslav a refuzat audierea aviatorilor americani în favoarea lui Mihailovici, declarând că toate măsurile pentru garantarea unei drepte judecate au fost luate.

Guvernul nostru, mai mintos decât celelalte, s-a găsit mai cu moț și prin glasul inefabil al lui Guță a trâmbițat că a rupt relațiile diplomatice cu guvernul Franco, exprimând totodată poporului spaniol simpatia și prietenia poporului român. Gest tot atât de caraghios ca și declarația de război adresată de Antonescu Statelor Unite.

Aceasta însă ne servește azi (prostie atunci, dar cumițenie acum), căci dacă România s-ar fi limitat a declara război numai Sovietelor, azi ne-am fi aflat în „tête-à-tête” doar cu sovieticii ca să încheiem pacea.

Față de purtarea tot mai agresivă a guvenului albanez, Anglia a decis să nu mai acrediteze un ministru la Tirana și nici să primească o misiune albaneză la Londra, continuând totodată a se opune cererii ca Albania să fie admisă ca membru al ONU.

Pentru motive de sănătate Negel renunță a mai fi mareșal al Palatului, rămânând numai cu administrarea „Domeniilor Coroanei”.

Este vorba să se numească un ministru al Curții regale, post pentru care se vorbește de Savel Rădulescu, dar pentru care apare și Ghelmegeanu, candidat al guvernului. Cred că ar fi greu Regelui să accepte un membru al Frontului Plugarilor, care nu e decât o ipostază a comunismului. Pentru funcția de mareșal se zbate și Dim. Buzdugan.

6.4.46. Cu reacție extrem de tardivă, Sovietele dau azi un răspuns ridicol guvernului canadian în afacerea de spionaj: anume că funcționarul misiunii sovietice care a mărturisit operațiunile de spionaj ale atașatului militar este un criminal ordinar, dovedit că a furat bani din casieria Legației că toate aserțiunile sale sunt mincinoase și neprobatorii în fața justiției!...

Răspunzând atitudinii Moscovei pentru amânarea conferinței de pace, Byrnes a propus ca cei patru miniștri de Externe (Bevin, Molotov, Bidault și el însuși) să se întrunească la Paris la 25 aprilie pentru discutarea și găsirea de soluții la problemele mai importante, asupra cărora delegații lor la Londra n-au reușit a se pune de acord, astfel încât conferința să se decidă totuși la 1 mai. Chestiunile principale ar fi:

- coloniile italiene, rușii pretinzând un mandat asupra Tripolitaniei;
- despăgubirile datorate de Italia, pentru care guvernul de la Roma a prezentat un memoriu aliaților că e în imposibilitate absolută de a plăti (ce simplu ar fi pentru unul din principalii autori ai dezastrului războiului să scape de răspundere și cât de imoral pentru ceilalți vinovați);
- Tirolul meridional, pe care italienii nu vor să-l restituie Austriei,
- Veneția-Giulia, unde comisia și-a terminat ancheta și
- contingentele militare ce urmează a se lăsa statelor foste inamice cu care se va încheia pacea.

La Guardia a declarat fără înconjur la New-York, în numele UNRRA: „avem bani, avem vapoare, avem personalul necesar, dar milioane de oameni mor de foame și noi nu le putem trimite hrana necesară. Numai în SUA sunt sute de mii de vagoane de cereale care ar putea salva lumea de înfometare. Puțin îmi pasă dacă voi primi lovituri, numai să pot scăpa omenirea de acest dezastru, căci dacă nu trimitem grâul în aprilie, vom trimite coșciuge în iulie”.

Rușii au decis să părăsească terenurile de cultură din Austria de Jos ocupate de trupele lor, mărginindu-se a păstra 21.000 hectare la Zollerheim, care servea înainte drept câmp de manevre. Președintele Renner a declarat că țara sa nu poate fi dominată din direcția nici vreunui punct cardinal și că dorește să se organizeze sub controlul Națiunilor Unite.

În Grecia, din 1,1 milioane votanți, populații au obținut 602.000 voturi, dar abținerea a fost de aproape 50%. Regele George va decide dacă Regentul își va continua funcțiile.

Președintele Truman va vorbi azi la Chicago despre politica externă a Statelor Unite. Problema Ruhr-ului va constitui cheia de boltă a viitorului tratat franco-englez.

Partidul Congresului este convins că prin acordarea neîntârziată a independenței Indiei de către Anglia s-ar realiza mai ușor liniștirea spiritelor, pe când musulmanii preferă să întârzie acest moment, în speranța obținerii unui stat independent, Pakistanul, separat de India.

Franța și Anglia au anunțat că acceptă propunerea lui Byrnes pentru întâlnirea preliminară a miniștrilor de Externe la 25 aprilie; Rusia n-a răspuns încă.

Guvernul polon a trimis instrucțiuni delegatului său la New-York să ridice problema regimului Franco în fața Consiliului, arătând că el amenință pacea și cerând ca toate statele democratice să rupă relațiile cu Spania franchistă.

Un număr de 15 prinți de sânge japonezi și mai multe notabilități din Camera Înalță au fost siliți să se demită din funcțiile ce le dețineau, acuzați fiind de a fi contribuit la declararea războiului, iar șeful protocolului imperial a suprimat salutul pe care orice japonez îl datora portretului Mikadoului.

7.4.46. Toată lumea comentează discursul lui Truman rostit cu prilejul zilei Armatei americane la Chicago. Foarte potolit, dar cât se poate de hotărât.

Partea centrală o constituie capitolul relativ la Orientul Apropiat și Mijlociu compus din națiuni slabe, chiar luate colectiv, în fața unei agresiuni puternice (Persia și lumea arabă față de atitudinea Rusiei). Zona ar putea deveni arena unei rivalități între puteri străine care ar duce la un conflict subit prin acțiuni coercitive sau de penetrație în dauna suveranității acestor națiuni. Statele Unite sunt azi țara cea mai puternică din lume „nu dintr-un sentiment de fălire, ci ca un fapt real, de care alte state ar trebui să țină seama.” E drept că în războiul trecut, americanii au avut doi ani să se înarmeze, dar într-un viitor conflict America va fi primul obiectiv al unei agresiuni.

O aluzie mai directă la politica Sovietelor cred că nu se putea face.

Truman mai precizează și că împrumutul ce se acordă Angliei e socotit ca având o importanță covârșitoare.

S-a anunțat azi că în urma ședințelor comisiei șefilor de State Majore a fost elaborat un plan strategic pentru asigurarea păcii în lume, eventual impunerea ei la nevoie prin acțiuni de ordin militar. Planul va fi supus Consiliului de Securitate.

Delegația pan-arabă este de părere că Tripolitania ar trebui să devină un stat independent; dacă însă n-ar fi posibil și ar fi necesară o tutelă, aceasta să se acorde în mod colectiv Federației pan-arabe sau ca o tutelă unică Egiptului.

Argentina a promis să acorde UNRRA un supliment de 5 milioane tone grâu.

Printr-un acord cu Sovietele, Ungaria va plăti Rusiei ca despăgubiri 50 milioane livre sterline în natură și mărfuri, 7,5 milioane Cehoslovaciei și 6,5 milioane Jugoslaviei. Agenția *Tass* dezmente zvonul că Rusia ar fi pretins Italiei despăgubiri de 750 milioane, ci doar 65, din care numai 20 i-ar reveni, restul urmând a se împărți cu Jugoslavia, Grecia și Albania.

Gavan Sultaneh a comunicat că societatea petroliferă mixtă ruso-persană va fi constituită pe 50 ani, rușii preluând toate costurile de exploatare, iar persanii având autoritatea de poliție; beneficiile rusești pe primii 25 ani vor fi de 49%, iar apoi de 50%. Alegerile vor avea loc după completa evacuare de trupe străine a țării. (S-ar putea spera ca acest precedent să ne servească și nouă, românilor?..).

8.4.46. Moscova a trimis prin Gromyko o notă lui Lie, prin care afirmă că acordul încheiat cu Persia, implică scoaterea chestiunii de pe rolul Consiliului și declară că hotărârea de a reexamina problema după 6 mai este contrară Chartei ONU. Acesta nu e și punctul de vedere al aliaților, care socotesc că învoiala stabilită cu guvernul persan sub ocupație nu înlătură cu nimica încălcarea de către ruși a tratatului tripartit.

De altfel, ultimele știri din Teheran arată că nu 49%, ci 51% va fi atribuit rușilor, pe care viitorul Parlament convocat în septembrie va avea să ratifice; că după 25 ani, părțile vor deveni egale, iar peste 50 ani Persia va avea dreptul să prelungească acordul sau să răscumpere acțiunile rusești. Teritoriul dat în exploatare societății corespunde cu aria actuală a Azerbaidjanului, minus o fâșie între lacul Urmia și granița Turciei, unde Persia nu e autorizată a acorda concesiuni nimănui altuia.

Anglo-americanii acordă mare importanță încheierii unui act de acest fel sub ocupație, căci aceeași chestiune se va pune în curând cu privire la tratatele de pace cu statele foste aliante Germaniei, de unde trupele rusești vor trebui să plece și pe care în prezent le secătuiesc, punând în imposibilitate restabilirea vieții economice.

Rusia încă n-a răspuns la nota Americii cu privire la întrunirea miniștrilor de Externe.

Până joi Consiliul se va pronunța cu privire la intervenția Poloniei asupra regimului Franco pe care o va susține și Franța, autorul inițial al unui atare demers.

În conferința ținută la Lille, Bidault s-a arătat încântat de acordul încheiat cu Moscova pentru cele 500.000 tone cereale care perfectează tratatul franco-sovietic.

Și-a exprimat speranța că un tratat similar de alianță să fie încheiat cu Marea Britanie. Totodată a cerut cu hotărâre ca regiunile Ruhr, Saar și Renania să fie scoase de sub administrația unitară a Germaniei, care altcum ar prezenta un pericol neîncetat pentru

pace. În acest sens, propune ca Ruhr să fie internaționalizat, Renania să treacă de sub controlul comisiei interaliatate din Berlin sub cel al unei forțe franco-aliatate, iar Saar să fie pus sub controlul permanent francez, având unitate economică și monetară franceză și fiind apărat de trupe de acoperire franceze.

Delegații a 18 din cele 20 circumscripții ale Berlinului s-au pronunțat împotriva fuziunii social-democraților cu Partidul Comunist.

La Geneva s-a întrunit ședința finală a Societății Națiunilor, la care au luat parte Hambro, Paul Boncour etc., și s-a decis înglobarea sa în sânul Națiunilor Unite, urmând ca palatul Ligii să servească reuniunilor ONU din Europa.

Regele George a acceptat demisia lui Damaschinos, cerând guvernului să-i facă o propunere pentru viitorul Regent.

Cele trei puncte ale referendumului constituțional polonez care va avea loc în iulie, înaintea alegerilor din toamnă ar fi:

1. sistem mono-sau bicameral;
2. adoptarea noilor legi sociale;
3. vechile pietre de hotar la vest (linia Oder-Neisse) și noua graniță de est cu

Sovietele.

O știre din Teheran anunță că a izbucnit o revoltă în provincia Mazanderan, dintre Caspica și capitală de unde s-au retras trupele rusești și unde elemente de dreapta, ostile lui Sultaneh, au atârnat lumea împotriva acordului cu Sovietele; oficial, armata persană va restabil ordinea, dar bineînțeles este vădită prezența codiței bolșevice.

9.4.46. Lucru de mirare, Moscova a acceptat să participe la întrunirea miniștrilor de Externe la 25 aprilie, așa că numai Franța n-a răspuns încă formal.

Relativ la această conferință, anglo-americanii sunt de acord ca agenda să urmeze întocmai înțelegerea de la Potsdam, știut fiind că nicio îndreptare a stării economice din Europa nu poate fi realizată, câtă vreme nu vor fi fost semnate tratatele de pace, cât timp Italia, Finlanda, România, Ungaria și Bulgaria nu vor cunoaște exact care le vor fi granițele, dar mai ales că nu-și vor putea consolida situația internă, fiind silite a întreține în continuare trupe străine de ocupație.

În ce privește nota rusească relativ la Iran, Byrnes a declarat că nu se poate admite ca, prin simpla absență a unui membru de la dezbateri, deciziile Consiliului să devină inoperante. Aceasta e deci o problemă de procedură care va fi stabilită de Consiliul de Securitate împreună cu celelalte probleme (printre care și exercitarea dreptului de veto) ce-i vor fi supuse spre soluționare.

Ca reacție a guvernului Franco față de recunoașterea de către Polonia a guvernului republican din exil a lui Giral, se anunță la Madrid că guvernul spaniol n-a avut vreodată timp să examineze problema recunoașterii celui polonez, impus de Soviete.

Guvernul grec depune insistențe pe lângă Damaschinos pentru a păstra mai departe funcția de Regent. În schimb, grupările EAM intervin pe lângă aliați ca să fie evocată la Consiliul de Securitate problema greacă.

Guvernul Statelor Unite a transmis republicilor americane o notă propunând constituirea unui comitet de uniune pan-americană în care să fie cuprinsă și Argentina, în cazul în care guvernul Farrel ar da garanții de modificare a actualei sale politici.

Aseară și Franța și-a comunicat acordul de participare la reuniunea miniștrilor de Externe începând cu 25 aprilie.

12.4.46. Pe ordinea de zi a Consiliului va sta:

- cererea Rusiei pentru abandonarea discuțiilor privitoare la Iran;
- cererea Persiei pentru menținerea chestiunii pe rol;
- demersul Poloniei susținut de Franța, pentru examinarea regimului Franco. (Cu tot protestul Spaniei, cel puțin șase din 11 membri ai Consiliului sunt favorabili cererii poloneze).

Evident că aceasta nu înseamnă și învinuirea regimului spaniol că amenință pacea. Între altele, Madridul dezmente categoric că mulți naziști nemți trăiesc acolo camuflați sub cetățenie spaniolă, precum și aserțiunea că uzine germane pentru cercetarea energiei atomice ar fi fost transferate în Spania.

Cu privire la pericolul foametei în lume, deși Truman a declarat că situația alimentară mondială e pe cale de îmbunătățire, *La Guardia* crede că recolta viitoare nu va fi suficientă și laudând inițiativa britanică de raționalizare, apreciază că și Statele Unite ar trebui să îi urmeze exemplul. La rândul său, Bevin a afirmat că *Commonwealth*-ul a răspuns admirabil cererii de grâne, ajungând aproape de limita raționalizării, fapt care a mărit considerabil prestigiul Marii Britanii.

Ținând seama de insistența guvernului grec și de demersul englez și american, Damaschinos a consimțit să rămână mai departe Regent pentru perioada de tranziție, adică până după ce plebiscitul se va fi pronunțat în problema Monarhiei.

În privința alegerilor, raportul delegaților străini confirmă că ele au fost perfect libere și că, din cei aproape 40% care s-au abținut abia 9% au făcut-o din motive de partid, așa că acest fapt n-ar fi schimbat rezultatul final.

Statele Unite s-au adresat Angliei care s-a raliat, și Rusiei, care n-a răspuns nimic, pentru a reaminti guvernului român angajamentul luat față de aliați de a organiza alegeri până cel mai târziu în luna mai.

Alegerile din Japonia au dat o majoritate hotărâtă pentru menținerea Monarhiei și a dinastiei imperiale. Din 336 deputați aleși, 103 sunt liberali, 69 progresiști, 65 social-democrați, patru comuniști etc. Bineînțeles, aceștia din urmă protestază că alegerile au fost măsluite.

Știri din Mancuria confirmă că la Harbin și în alte localități de unde au plecat rușii, ei au fost imediat înlocuiți prin trupe chineze comuniste.

Foștii miniștri din guvernul Antonescu au fost trimiși în judecată pentru 25 aprilie.

13.4.46. Un acord a fost stabilit la Londra între guvernele britanic și olandez pentru retragerea trupelor engleze din Jawa, în urma căruia și Olanda va participa la ocuparea și controlul unei regiuni din Germania.

Există însă dificultăți între Londra și Paris din cauza pretenției franceze de a separa regiunile renană și Ruhr de restul Germaniei, îngreunând realizarea acordului franco-britanic, spre completarea triunghiului cu Moscova.

Mai există și alte dificultăți ce se desenează din partea rușilor; *New Statesman* se întreabă dacă poziția de izolare în care pare decis Stalin să se mențină, nu va provoca prin forța lucrurilor un bloc occidental anti-bolșevic, ceea ce guvernul englez ar trebui din răspuțeri a evita. Situația se va lămurii desigur la New-York unde Sovietele sunt decise a aduce din nou problema persană la punctul mort.

Spania a cerut tuturor statelor reprezentate la Madrid să controleze în totală libertate aserțiunea poloneză cu privire la preținsele uzine germane pentru energia atomică de pe teritoriul spaniol, ca să dovedească netemeinicia ei.

Belgradul a hotărât să respecte toate tratatele internaționale încheiate de guvernele jugoslave anterioare, ceea ce a netezit complet situația regimului Tito.

Londra declară că, din momentul în care a recunoscut acest regim, a încetat sprijinul pentru partizanii regelui Petru și, ca primă consecință, nu mai acordă niciun ajutor adversarilor lui Tito ce se află în zona britanică a Germaniei, cu excepția doar a celui consimțit pentru refugiații politici.

În ce privește întrunirea miniștrilor de Externe, Radio Moscova a și anticipat, spunând că s-a stabilit acordul privind coloniile italiene ce vor fi administrate în comun de cei patru aliați, că Italia va plăti Rusiei 100 milioane dolari și 200 milioane dolari Jugoslaviei, Albaniei și Greciei. (De ce nimic - Franței, care a pățit cel mai mult de pe urma intrării în război a Italiei?).

Despre ai noștri, caraghioși ca totdeauna, delegația pentru Conferința de pace stă cu geamantanele făcute, iar Guță, dându-și în fine seama de ridicolul în care se cufundă, a făcut pe bolnavul; astă seară ministerul de Externe spune la radio că nu e vorba de nicio plecare a vreunei delegații la Conferința de pace.

Mai cu tâlc, în schimb, e călătoria la Moscova a delegaților guvernului maghiar, care încearcă să obțină câștig de cauză privitor la delimitarea viitoarelor granițe cu România, cu toate că Groza a proclamat că frontiera noastră de vest va rămâne neschimbată, știut fiind că rușii au pretins că ne vor susține la conferință față de anglo-americieni, dispuși să convină la o rectificare.

Gouin a primit azi în audiență pe Stoilov, dar de faimosul Franasovici nu se aude nimic...

Sunt informat că dacă rușii reușesc să smulgă Azerbaidjanul de sub dominația efectivă persană, această biată țară își va pierde unicul grâнар, restul de peste un milion km² fiind deșerturi și stepe neproductive. Aud și astă seară de la Moscova că primul ministru al acestei provincii (prin urmare rușii continuă să mențină acolo un guveran autonom!), a decis împărțirea pământului și împroprietărirea a unui milion de țărani.

Trebuie să recunoaștem că nici nu se mai ostenesc să varieze metodele!...

14.4.46. La Guardia atenționează că dacă India nu primește grâu până în iunie, între 5 și 10 milioane indieni vor muri de foame, iar față de detaliile culese de Hoover în Germania, chiar dacă populația din zona sovietică ar fi redusă la „starvation”⁶⁵, fără un import masiv de alimente și în zonele occidentale, vor izbucni în curând dezordini din cauza lipsurilor de hrană.

În adevăr, pe când teritoriul Germaniei a pierdut 25% din suprafața agricolă anterioară (care oricum nu satisfăcea decât 85% a nevoilor), populația a crescut de la 67 la 72 milioane, la care se mai adaugă 2 milioane de nemți aflați încă în străinătate. Acestea sunt cifre în fața cărora frazele și formulele reci n-au nicio acoperire.

La Berlin, ca reacție împotriva majorității social-democraților ce a refuzat fuziunea cu comuniștii, s-au pus bazele, artificiale desigur, ale unui partid de Uniune Socialistă, din fuziunea slabelor resturi de social-democrați cu Partidul Comunist (care declară că renunță la titulatură, însă nicidecum la strategia marxist-leninistă).

Guvernul francez susține crearea unui stat independent în Ruhr, dar este prea puțin probabil ca Națiunile Unite să accepte o dezmembrare a Germaniei.

În această situație, Franța preferă o administrație în „4” mai curând decât administrarea colectivă a ONU. Am impresia că la Paris se agită o formulă învechită, aceea a unui stat-tampon renan, menit a evita un viitor conflict franco-german.

Pentru aceasta însă, ar fi trebuit:

1. organizat un puternic stat viabil al Rinului din Alpi până la Marea Nordului, un soi de reminiscență a Lotharingiei tratatului de la Verdun și
2. să mai existe azi un pericol german, iar nu unul rusesc, care ar implica mai degrabă necesitatea unei „Lotharingii răsăritene” între Vistula și Nistru, de la Baltică la Marea Neagră, puternic echipată și susținută de ONU.

Presa anglo-americană se așteaptă ca zilele următoare să fie iar destul de critice pentru eforturile de colaborare.

---

⁶⁵ „moarte prin inaniție”

Mai întâi, știrile din New-York arată că în ședința de mâine a Consiliului de Securitate, cererea Rusiei de scoatere de pe rol a chestiunii persane va fi sigur respinsă, în timp ce solicitarea guvernului persan va fi desigur discutată și analizată.

Și reclamația Poloniei, împotriva regimului Franco, la care aderă rușii, francezii și mexicanii va fi cu multă probabilitate respinsă, pe principiul de a nu se crea un precedent de ingerință în treburile interne ale unui stat, aceasta cu atât mai mult cu cât fostul ambasador al Poloniei la Madrid a publicat o declarație arătând că actualul guvern de la Varșovia „acționează sub amenințarea baionetelor rusești”.

Întrucât privește întrunirea de la Paris a celor „4” în data de 25 aprilie, nota dominantă nu este de optimism. Statele Unite sunt atât de convinse că până la sfârșit nu vor putea ajunge la niciun acomodament cu Sovietele, încât se gândesc foarte serios, pare-se, să recurgă la soluția extremă de a nu mai ține seama de *pacta conventa* cu aliații lor și de a încheia tratate de pace separate cu statele foste satelite.

Sigur că o asemenea soluție n-ar fi ideală, deoarece s-ar normaliza de pildă, situația unei Românie care ar încheia pacea cu americanii; vom rămâne de fapt sub ocupație rusească?...

Sunday Times este informat că la Paris, rușii vor pretinde să păstreze în Ungaria, România și Bugaria pozițiile de dominație exclusivă, vor cere mutarea sediului ONU în Europa, vor susține să primească un mandat exclusiv asupra coloniilor italiene și vor reclama 300 milioane dolari, ca despăgubiri din partea Italiei pentru ei și acoliții lor.

Doi miniștri fără portofoliu din cabinetul grec, Venizelos și Canelopoulos, au demisionat în urma telegramelor adresate regelui George de către 165 deputați populiști, prin care mărturiseau credința lor monarhistă și protestau în contra reînnoirii Regenței lui Damaschinos.

Generalul Marshall, reîntors de la Tchong-k'ing, a anunțat că situația din Manciuria este foarte gravă din cauza opoziției crescânde a comuniștilor care amplifică mereu conflictul existent cu trupele guvernamentale.

15.4.46. Toată lumea este de acord la noi cu amânarea alegerilor până cel puțin la toamnă, adică până la plecarea rușilor din țară.

Teama mare este că, de rândul acesta, aliații nu vor pretinde să executăm angajamentul luat, deși n-ar fi nici în interesul lor ca lucrul să se facă în asemenea condiții anormale. Nu e deci exclus ca pretenția lor să fi fost formulată doar „*pour la frime*”⁶⁶.

Privitor la delegația pentru conferința păcii, temându-se pe drept cuvânt de oprobiul ce-l vor purta mai târziu semnatarilor actului, Tătărescu ține cu orice chip să fie înglobați, în afara javrelor fenediste, și reprezentanți ai opoziției precum și experți tehnici, care să confere delegației române mai multă greutate în opinia publică de la noi.

⁶⁶ „pentru a salva aparențele”

Se lovește, pare-se, atât de rezerva opoziției, cât și de refuzul net al guvernului, fapt pentru care Guță se simte „trés dans ses petits souliers”⁶⁷, încercând un soi de rezistență pasivă.

Un nou dar al Danaidelor înghebat de ruși cu guvernul este prelungirea de la șase la opt ani a termenului în care suntem obligați a executa toate clauzele armistițiului; un răgaz a cărui generozitate se poate traduce printr-o prelungire a ocupației.

Problema statelor satelite ocupate a fost pusă de americani, arătând că sub ocupație străină aceste țări nu pot spera să revină la o viață normală, astfel încât chestiunea va fi probabil prezentată explicit și hotărât cu prilejul discutării în „4” a condițiilor tratatelor de pace, pe care anglo-americanii nu înțeleg să le accepte ca pe o simplă parafrază a convențiilor de armistițiu.

În urma intervenției lui MacArthur relativ la situația din Japonia, făcută la conferința pentru alimentație de la Singapore, s-a recunoscut că în viitoarele trei luni problema nu se va îmbunătăți, din cauza foametei îngrozitoare ce a început să bântuie acum și în unele regiuni mai ales din India, dar și din China.

Cât despre Europa, în afară de problema germană unde lipsurile alimentare periclitează producția și mai cu seamă extracția cărbunelui din Ruhr, Hoover a sosit la Viena, fiind informat că mizeria și aici este mare, iar condițiunile cu foarte puțin mai bune decât în Polonia, considerată ca având cea mai grea situație.

Guvernul de la Teheran a dat instrucțiuni delegatului său la Consiliul de Securitate pentru a-și exprima încrederea că prevederile acordului ruso-persan vor fi în totul respectate și pentru a anunța că situația de atunci încoace este cu totul schimbată, că evacurarea trupelor sovietice continuă într-un ritm normal și că, sub auspiciile acestui acord, vor avea loc în curând convorbiri pentru realizarea unei înțelegeri cu reprezentanții Azerbaidjanului.

Cu privire la reclamația poloneză, la New-York se vor discuta diversele aspecte ale regimului din Spania, fără însă a se păși la măsuri imediate. Cu toate acestea, Giral a declarat că o acțiune împotriva lui Franco nu înseamnă deloc provocarea unui război civil, el preconizând mai ales sancțiuni economice.

Moscova anunță că toate orașele din zona de ocupație rusească din Germania, s-au pronunțat în unanimitate pentru fuziunea social-democraților cu comuniștii, în timp ce în celelalte zone, știrile anunță că aceasta nu a întrunit decât cam o șesime din realele sentimente ale social-democraților germani.

Se află că la Tchong-Tchung, capitala Mancuiriei, au loc lupte îndârjite între trupele guvernamentale și comuniștii care pun mâna pe totul imediat după plecarea rușilor, în timp ce, reprezentantul acestora din Tchong-k'ing declară că sunt în dreptul lor să ocupe totul.

La Sofia au avut loc manifestări anti-britanice.

---

⁶⁷ „foarte strâmtora!”

Ca o bombă, au sosit astăzi seară la New-York ultimele instrucțiuni de la Teheran, care în urma reînnoitelor asigurări ale ambasadorului sovietic că toate trupele rusești vor părăsi necondiționat teritoriul până la 6 mai, ordonă delegatului său la Consiliul de Securitate să retragă cererea Persiei de pe ordinea de zi.

Rămâne de văzut care va fi acum reacția celorlalți membri. Mai ales că informații de la Teheran spun că, atâta vreme cât rușii vor interzice corespondenților străini să pătrundă în Azerbaidjan, va fi greu de stabilit dacă și în ce măsură rușii chiar pleacă.

16.4.46. Încercarea ticluită la Teheran nu pare să fi reușit, deoarece Consiliul și-a amânat discuția pe azi, după ce o seamă de state au respins cererea rusească, Polonia fiind singura să susțină pe ruși, iar Franța căutând o formulă conciliatorie, ca secretarul general să fie informat de lichidarea chestiunii spre a putea raporta la rândul său. Cadogan a spus că până la 6 mai Consiliul de Securitate ar putea evita să ia în discuție problema iraniană, urmând ca atunci să se pronunțe asupra perfecteii executării a angajamentelor sovietice.

Răspunzând cererii franceze de a se discuta la Paris și chestiunea germană (zona Ruhr și Renania), Byrnes a declarat că cererea franceză n-ar putea fi luată în considerare decât după ce se va fi stabilit acordul asupra tratatelor de pace cu statele foste satelite, obiectul de bază al conferinței.

Spre a înlătura definitiv acuzele poloneze asupra existenței unei uzine camuflate cu savanți nemți pentru studiul energiei atomice în localitatea Portugaletto, la 8 km nord de Bilbao, guvernul spaniol a trimis invitații tuturor misiunilor acreditate la Madrid pentru verificarea inanițății acestor afirmații.

În sânul Adunării Naționale Franceze se desenează o ruptură între majoritatea Camerei compusă din socialiști și comuniști și Partidul Republican Popular (catolic) care este în favoarea sistemului bicameral (deci contra desființării Senatului), pentru dreptul de dizolvare rezervat președintelui Republicii și pentru independența puterii judecătorești față de influențele politice. Cum, după toate probabilitățile, acest partid va rămâne în minoritate, el este hotărât a-și îndemna partizanii să voteze împotriva Constituției la viitoarele alegeri.

Tsaldaris a fost numit șef al Partidului Populist grec și va deveni probabil președinte de Consiliu. Cei doi miniștri care-și înaintaseră demisiile vor rămâne în guvern.

17.4.46. Dezbaterile din Consiliul de Securitate asupra Persiei au fost amânate cu două zile din cauza intervenției neașteptate a Secretarului General al Națiunilor Unite, Trygve Lie, care a prezentat un raport relativ la aspectul legal al chestiunii de a ști în ce măsură Consiliul de Securitate este îndreptățit să mențină cazul iranian pe ordinea de zi, astfel încât comitetul de experți va avea să examineze acest raport, avizând la rândul său Consiliul.

Foarte dârz, Gromyko a ironizat pe Stettinius și pe Cadogan, care au pretenția să știe mai bine decât guvernul persan însuși care îi este interesul; van Klaffens a ripostat,

afirmând că singur Consiliul e stăpân pe ordinea sa de zi, căci altfel ar fi ușor unui stat mic după ce a adresat o plângere, să fie intimidat de o mare putere care ar exercita presiuni asupra-i pentru a-și retrage plângerea.

În memorandumul său, Lie argumentează că din punct de vedere legal, normal ar fi ca acest caz să fie retras de pe ordinea de zi, afară doar de cazul în care Consiliul socotește că ar exista o reală amenințare a păcii; deci, cu această unică excepție, menținerea cazului ar constitui un precedent periculos.

Îată cum un prost poate încurca lucrurile...

Trebuie făcută evident o legătură și cu declarația lui Gavan Sultaneh că guvernul persan va întrebuița forța pentru menținerea păcii interne, acesta după ce s-a răspândit zvonul că în Azebaidjan ar fi izbucnit tulburări între organele guvernamentale și forțele așa-zisului guvern autonom de acolo.

Se pare că, până la sfârșit, cele trei partide de guvernământ din Franța se vor pune de acord pentru menținerea coaliției.

Hoover a sosit la Atena, de unde va pleca la Cairo.

În Grecia, cei trei miniștri fără portofoliu, Venizelos, Canelopoulos și Papandreu s-au decis totuși să demisioneze dacă nu li se dau câte un portofoliu administrativ.

În Camera Lorzilor, Lordul Vansittard a protestat împotriva unei restabilirii de guvern central în Germania, care, în chipul acesta, ar amenința din nou securitatea europeană; Lordul-cancelar Jovitt a susținut cu simpatie punctul de vedere al Franței, unde încă trăiesc oameni care și-au văzut țara invadată și devastată în trei rânduri de către germani.

Vansittard a mai spus - ceea ce zările de la noi se feresc să reproducă - cum că, în zona rusească, comuniștii germani bat toba naționalismului, transformând doar: „*Ein Volk, ein Reich, ein Führer*”⁶⁸ în „*Ein Volk, ein Reich, ein Kommissär*”⁶⁹...

Attlee a declarat că din octombrie 1941 până în martie 1946, Marea Britanie a remis Rusiei materiale de război, materii prime și fabricate, medicamente etc. în valoare totală de 430 milioane livre sterline.

Gazetara americană Ann McCormick scrie că Byrnes este decis să nu se înapoieze de la Paris, decât după ce va fi stabilit acordul definitiv cu privire la pacea în Europa, socotind această Conferință drept cea mai importantă de la terminarea războiului.

În această privință, se pare că atât rușii cât și americanii ar fi dispuși a nu mai ridica chestiunea unei retrocedări teritoriale ungarilor în nord-vestul Transilvaniei: rușii fiindcă ne-au promis-o de la început, aliații din cauza vizitei neoportune făcută de guvernul maghiar la Moscova.

⁶⁸ „un popor, un imperiu, un Conducător”

⁶⁹ „un popor, un imperiu, un Comisar”

La Budapesta s-ar ventila trei formule în această privință:

1. un coridor care să lege scaunele secuiești de Ungaria;
2. o cesiune de 8-9000 km², sau în cel mai rău caz
3. o simplă rectificare de frontieră la vest, care și ea ar comporta 1-2000 km².

Englezii de la noi afirmă că, dacă americanii nu ridică nicio pretenție în această privință, Anglia nu are nimic de zis, iar locotenentul lui Scuyler exprimă convingerea că această problemă nu se va mai pune în discuție. La rândul său, Guță a declarat lui Hațieganu că Iorgu Iordan de la Moscova l-a informat că Sovietele au refuzat să dea ascultare ungarilor, dar lucrul nu este încă confirmat.

În tot cazul, partidele de opoziție doresc să trimită la Paris și în mai multe locuri din Occident mesageri oficioși, care să nu facă parte din actuala delegație română, pentru a încerca să contribuie la crearea unei atmosfere favorabile României. Se pare că Groza ar fi de acord, rămâne de văzut dacă și rușii vor admite această inițiativă.

În niciun caz, nici liberalii, nici țărăniștii nu vor să participe la discuții și nici să avalizeze prin semnătura lor condițiile ce ni se vor impune.

Gusti pleacă în Statele Unite pe socotela sa, ca să se ocupe de probleme de sociologie, făcând totdata și propagandă României; pleacă totuși cu asentimentul rușilor și cu susținerea guvernului. A lins prea multe talere, ca să nu se înfrupte și din blidul comunist.

18.4.46. În ședința de ieri a Consiliului de Securitate, delegatul Poloniei a citit „rechizitoriul” în contra regimului Franco, acuzându-l de a continua să ajute pe naziștii ascunși în Spania, de a fabrica arme noi după modele din Germania, de a întreține o armată de 600.000 oameni și, în general, de a prezenta un pericol neîncetat pentru pacea Europei. Cere ca în mod colectiv, statele democratice să rupă relațiile diplomatice cu Madridul.

Franța și Mexicul au susținut teza poloneză. Delegatul Olandei s-a opus propunerii, iar Stettinius a declarat că, deși este în contra regimului Franco, guvernul american dorește ca înlăturarea sa să se facă fără război civil, pe cale pașnică printr-o mișcare interioară a poporului spaniol. (Concentrarea forțelor spaniole la granița franceză s-a produs numai după ce Parisul a ordonat închiderea frontierei).

Din cauza demisiei celor trei miniștri greci, guvernul de coaliție a căzut după 13 zile și e vorba acum ca Tsaldaris să încerce a forma un cabinet populist (monarhist) omogen, care bineînțeles va face tot posibilul pentru aducerea Regelui pe Tron.

La Haga, au avut loc negocieri între Olanda, Belgia și Luxemburg în vederea unui acord economic și a unei uniuni vamale tripartite.

Guvernul de la Teheran a edictat o foarte strictă cenzură a presei în ce privește știrile corespondenților străini. De aceea probabil, autoritățile sovietice au ridicat acum interdicția pentru ziaristi să pătrundă în Azerbaidjan. Este totuși surprinzător că acei trei deputați englezi trimiși în Persia să ancheteze asupra situației de fapt au fost nevoiți a se întoarce la Londra, fără să fi obținut autorizarea vizitării Azerbaidjanului.

Noul guvern Tsaldaris a depus azi jurământul în fața Regentului și Moscova urlă că acest cabinet e plin de colaboraționiști și de anti-democrați.

Lucrul grav însă l-a declarat Hoover la Atena: că, dacă până la 1 mai Anglia și Canada nu trimit 100.000 tone de grâu în Europa (din cantitatea ce sosește din Australia, Statele Unite asigurând pe englezi că li se va restitui acest avans), atunci populația greacă va trebui să reducă rația zilnică de la 900 la 500 sau chiar 400 calorii.

În Manciuria, trupele comuniste au ocupat aproape complet capitala, unde încă se dau lupte și unde ajutoarele trimise de guvern vor sosi probabil prea târziu.

Știri neoficiale sosite astă seară anunță că avizul comisiei de experți va propune Consiliului de Securitate menținerea pe rol a problemei persane.

19.4.46. Byrnes sosește la Paris, însoțit de senatorii Conolly și Vandenberg, ca reprezentanți ai voinței Congresului, dar mai ales că ambii și-au exprimat destul de hotărât sentimentul lor față de ruși. Numai după ce miniștrii de Externe se vor fi pus de acord (dacă vor reuși s-o facă), se va decide și data la care se va deschide conferința păcii, amânată până acum fără termen.

Cu privire la problema spaniolă, Consiliul și-a amânat discuțiile până marți, urmând a lua în considerare un amendament australian care propune să se numească o sub-comisie din cinci membri care să obțină până la 17 mai informații pe cale diplomatică relativ la:

1. situația din Spania trebuie considerată ca fiind de ordin intern sau internațional?
2. ar putea ea avea complicații sau litigii de ordin internațional?
3. în acest caz, amenință ea oare pacea mondială?

Respingând mai toate capetele de acuzare poloneze ca neverificate, Cadogan a argumentat în favoarea menținerii raporturilor diplomatice, misiunile străine de la Madrid fiind un mijloc de control al politicii regimului Franco, pe când, odată rupte aceste relații, s-ar lăsa câmp liber eventualelor intrigi germane.

Președintele Truman a rugat pe Hoover să-și întrerupă călătoria spre a prezenta raportul asupra celor constatate în Europa, ca să convingă pe americani asupra gravității situației.

Cererea de împrumut a Angliei de circa 3,5 miliarde dolari va trece probabil în Senat cu o majoritate de 18-20 voturi. În ce privește miliardul solicitat de Rusia, Statele Unite sunt dispuse a începe negocieri în luna mai.

Marți începe la Londra conferința primilor miniștri ai *Commonwealth*-ului pentru elaborarea unui plan comun de apărare a Imperiului în condițiile apariției bombei atomice. Acest început ar putea fi urmat, după cum se preconizează pe ambele maluri ale Atlanticului, de o înțelegere anglo-americană privind uniformizarea armamentului, a uniformelor, a aviației etc. pentru realizarea unor armate perfect *interchangeables*, primul

pas către o armată de pace a unei federații mondiale (în previziunea cărei amenințări, nu este prea greu de înțeles).

Marshall a sosit la Tchong- K'ing și e posibil ca în China, regiunea cea mai nevralgică de pe glob, să asistăm în curând la ciocnirea celor două forțe adverse.

Rădescu, cu care m-am plimbat azi, e convins că rușii vor ceda, iar dacă le ia Dumnezeu mințile și pomesc pe față la agresiune, ițele încâlcite se vor descurca cu foarfeca, fără milă, dar după ce se va fi dovedit lumii că s-a încercat tot ceea ce omenește era posibil pentru o formulă împăciuitoare, dar că totul a fost zadarnic.

Tot el mi-a spus că situația lui Guță în guvern este tot mai șubredă, că ar fi vorba să i se ia diversele ministere și că rușii i-ar fi făcut cunoscut că n-ar putea pleca cu delegația la Paris, decât dacă până atunci se vor întoarce în țară D-na Tătărescu împreună cu copilul lor. Aceasta din cauza suspiciunii la care a dat naștere faptul decorării sale atât de neașteptate de către Rege (fără o recomandare din partea lui Groza).

Se pretinde că Franasovici ar fi adus o scrisoare din partea lui Carol, în care se arată rolul lui Tătărescu devotat Dinastiei și că, avînd că Maniu, revoltat, ar fi voit să restituie decorațiile, ar fi spus că n-ar fi bine să facă un asemenea gest necugetat, pentru că el (Suveranul) a socotit bine ce-a făcut și că Maniu îi va da dreptate când va ști despre ce e vorba.

O vom vedea-o și pe asta: Guță, omul providențial, sacrificându-se pe altarul Patriei și al Monarhiei...

Generalul Umberto Nobile candidează pe listele comuniste. Nici nu s-ar fi putut altceva din partea celui care a abandonat pe Amundesen în tragicul și nefastul său raid la Polul nord.

20.4.46. Până marți, când se va întruni Consiliul de Securitate, lumea face fel de fel de presupuneri și perspectivele sunt că aliații nu se vor lăsa încălecați de ruși.

De aceea, presa sovietică fulgeră și tună în contra americanilor, scriind că după cum s-au comportat în cazul Iranului, se vor împotrivi și atacului ce se dă acum în contra regimului Franco, înseamnă că vor dovedi totala rea credință față de URSS.

Totuși, conform știrilor de la Moscova, s-ar părea că guvernul englez ar fi sfătuit pe Franco, prin ambasadorul său de la Madrid, să demisioneze și că ar fi rugat pe Salazar să intervină și el în același sens. Față de acuzările ce i s-au adus, Franco a declarat că cei vinovați de starea de tensiune de la granița franco-spaniolă sunt comuniștii francezi cu activitatea lor agresivă.

Adunarea Națională Franceză a adoptat cu 309 voturi contra 289, proiectul de Constituție a celei de-a IV-a Republici. În ciuda opoziției catolicilor, se pare că va continua colaborarea guvernamentală a acestora.

Într-un apel la radio, Truman a cerut poporului american ca două zile/săptămână să nu mănânce mai mult decât mănâncă în genere lumea în Europa. Guvernul american a

decis să se utilizeze cu 25% mai puțină făină, iar surplusul să fie trimis sub forma de grâne statelor în nevoie, în special Cehoslovaciei, Austriei, Poloniei, Jugoslaviei, Albaniei și Chinei.

Hoover declară la Cairo că este absolută nevoie ca în viitoarele patru luni să fie aduse în Europa 5,3 milioane tone alimente. Dacă se ține seama și de lipsurile din Asia, necesarul se ridică la 11 milioane tone.

Ce vor deveni însă aceste populații dacă nu primesc cele 5,3 milioane tone ce lipsesc acum? Ar fi tragic să ne închipuim rezultatul, dacă eforturile Statelor Unite, Australiei, Argentinei, Rusiei și Angliei nu vor reuși a umple acest gol.

În Palestina numărul greviștilor în problema mării salariilor a crescut la 100.000. E singurul punct asupra căruia se manifestă o solidaritate iudeo-arabă.

O notă americană arată Rusiei condițiile în care s-ar putea încheia împrumutul solicitat. Se presupune că ar fi vorba de lichidarea contractului de împrumut-închiriere din perioada războiului și de participarea Rusiei la Banca Mondială de colaborare monetară.

21.4.46. În ziua de Paște, presa londoneză discută mai ales problema raporturilor dintre Rusia și puterile occidentale ce se va pune peste trei zile, cu prilejul conferinței miniștrilor de Externe. După toate probabilitățile, discuțiile se vor lovi de mari dificultăți, mai ales din cauza absenței Franței de la convorbirile relative la toate celelalte state satelite cu excepția Italiei și prin faptul că, în loc de a privi întregul ansamblu al problemei, se vor examina chestiunile în mod separat.

Se presupune că rușii vor pretinde ca Ungaria, România, Bulgaria să rămână în lotul sferei lor de influență, pe când Italia va căuta să se pună sub ocrotirea occidentalilor. Ziarele engleze își pun întrebarea dacă Triest, principalul port al Europei centrale, va cădea în lotul vestic sau va deveni port rusesc.

Hebdomadarul conservator *Observer* aproape chiar că recunoaște nevoia ca aliații să se pună de acord pe baza acceptării condițiilor formulate de ruși pentru Ungaria, România și Bulgaria, în schimbul acceptării condițiilor occidentalilor pentru Italia, adăugând că de fapt starea de pace există chiar pe aceste baze între Rusia și cele trei state, după cum ea există între puterile occidentale și Italia.

Presa engleză socotește că pe aceste baze trebuie considerată reclamația de despăgubiri de război din partea Sovietelor față de Italia, care până la urmă se traduce prin plata făcută rușilor de către englezi și americani, după cum cererea de dezarmare a Ungariei, României și Bulgariei este privită de ruși, ca o pretenție a aliaților occidentali de a dezarma parțial însăși Armata Roșie.

Este evident că mentalitatea anglo-saxonă reacționează diferit de a noastră și de asta mă întreb, dacă punând astfel chestiunea, presa britanică nu urmărește tocmai o reacție contrară din partea propriilor lor guverne și a opiniei publice?

Cu toate acestea, perspectivele noastre sunt încă foarte întunecate și ne aflăm încă departe de un orizont clar.

În ajunul plecării sale de la Cairo spre Extremul Orient, Hoover a declarat că spre sfârșitul lunii septembrie criza alimentară va lua sfârșit, dar că deocamdată „*the world food situation is the greatest crisis ever faced by humanity*”.⁷⁰

Un mic amănunt destul de semnificativ privitor la felul în care se face bucătăria interioară la noi: Filotti pregătise din vreme la ministerul de Externe toată documentația necesară pentru eventuala susținere a drepturilor noastre la conferința de pace și o avea așezată în cufere, pentru a fi gata să plece în orice moment odată cu delegația. Acum patru zile se trezește în biroul său cu trei agenți ai Siguranței care-i cer să examineze conținutul materialului (or fi știut poate că el conține și chestiunea Bucovinei și a Basarabiei?) El se opune, ei insistă și se vede nevoit până la urmă să le dea cheile. După ce și-au băgat nasul în toate, agenții sigilează cuferele, iar Filotti se socotește îndreptățit să se simtă vexat și să-și prezinte demisia lui Guță.

„*Decidément, la confiance règne parmi les membres du gouvernement...*”⁷¹

24.4.46. Complet epuizat de eforturile depuse în ultima vreme, Lord Keynes moare la 66 ani, abia întors de la conferințele ținute în America. [...]

În Anglia, se accelerează măsurile de economisire a cerealelor și după asigurările Canadei și ale Statelor Unite de a-i restitui în septembrie avansurile făcute, guvernul britanic a decis să trimită imediat din stocurile sale 200.000 tone regiunilor înfometate. Ministrul american Anderson arată însă că *La Guardia* cere neapărat 700.000 tone lunar, din care abia jumătate pot fi asigurate.

Acum, în ajunul conferinței de la Paris, toate spiritele sunt răscolite și fiecare națiune vine cu revendicările sale.

Grecia cere Epirul de Nord de la Albania și propune trimiterea acolo de experți militari străini; în Austria au loc manifestări pentru realipirea Tirolului meridional și cancelarul Renner consideră nimerit ca acest caz să fie evocat în fața Consiliului de Securitate; Franța insistă și *Daily Telegraph* crede că ceilalți trei vor accepta să discute Ruhr-ul, Renania și Saar, ceea ce ar implica dezintegrarea unității germane; Belgia și Olanda pretind ca în acest caz să ia și ele parte la convorbiri.

Delegații se adună azi la Paris: Bevin sosește cu noul ambasador englez la Moscova, Byrnes cu cei doi senatori, iar delegația rusă e aproape completă.

Prin Radio București, se află totuși că Sovietele pretind că sosirea lui Molotov și a lui Vișinski va fi în funcție de cele ce se întâmplă la New-York.

Acolo, rușii au avut aseară o înfrângere: cu toată insistența lui Gromyko, și cu toate că Bonnet propusese amânarea până în septembrie, Consiliul a decis cu opt voturi contra trei (rus, polon și francez) să mențină chestiunea persană pe ordinea de zi.

⁷⁰ „problema, pe plan mondial, a alimentației este cea mai gravă criză trăită vrodată de omenire”

⁷¹ „Este cert că încrederea domnește printre membrii guvernului...”

Gromyko n-a mai părăsit sala și lumea crede că a triumfat spiritul Chartei și autoritatea Consiliului.

Cu toate acestea, apreciază presa engleză, sunt slabe speranțe ca întrunirea celor „4” de la Paris să dea rezultate decisive pentru soluționarea problemelor. [...]

La conferința imperială de la Londra se vor discuta numeroase probleme, în ordinea probabilă:

1. Chestiunea Pacificului, unde războiul din Manciuria este virtualmente început, trupele guvernamentale fiind la 70 km de Tchang-Tchung, ocupat de 80.000 comuniști și unde generalul Eisenhower a pornit pe neașteptate într-o inspecție a Extremului Orient.

2. Organizarea *Commonwealth*-ului britanic pe baza principiului de libertate completă pentru fiecare membru de a părăsi asociația dacă o dorește (cazul se pune pentru India) [...]

3. Rezolvarea crizei alimentare.

4. Urmărirea conferinței de la Paris, unde britanicii sunt de acord să afirme interesul imediat și direct în fixarea condițiilor de pace ale Italiei și în lămurirea problemei Mediteranei, dar mărturisind (deocamdată, zic eu cu un rest de speranță) interesul lor foarte relativ și în rezolvarea păcii cu Ungaria, România și Bulgaria, ceea ce înseamnă că suntem abandonați rușilor.

În legătură cu pacea, mă întreb ce zice Londra la vestea că primul ministru al Finlandei tratează la Moscova elaborarea unui tratat de pace „permanentă” cu Sovietele, fără a mai ține seama de prezența Angliei...

La Teheran a sosit Le Rougetel, în timp ce Azerbaidjanul amenință guvernul central că nu va mai tolera agresivitatea autorităților iraniene, pe când Gavan Sultaneh anunță oficial că vor începe convorbiri în vederea acordării autonomiei acestei provincii.

Să vedem ce se va petrece după 6 mai când, de bine, de rău, rușii și persanii vor comunica la New-York că trupele sovietice au părăsit teritoriul Persiei.

Un partid liberal de opoziție s-a înjghebat în Ungaria cu deputații excluși, la ordinul rușilor, din guvernul de coaliție.

Social-democrații germani, fuzionați cu comuniștii la Berlin, s-au întrunit pentru elaborarea unei Constituții, în timp ce în celelalte zone de ocupație, social-democrații rezistă cu înverșunare. Demn de semnalat că autoritatea militară britanică a Berlinului a cerut imperios demiterea imediată a celor 14 delegați social-democrați care asistă ca simpli invitați la ședința acestei formațiuni fuzionate, dar care prin surprindere au fost aleși în biroul central al formațiunii.

Partidul Socialist francez a refuzat să acționeze în comun cu comuniștii pentru susținerea campaniei în vederea referendumului din 7 mai pentru noua Constituție.

Mari manifestații la Atena, în toate bisericile, pentru Rege, în ziua de Sf. Gheorghe.

Astă seară a sosit la Paris și restul delegației ruse, compusă din 100 persoane, în frunte cu Molotov și Vișinski pentru conferința preliminară de la *Palais du Luxembourg*. S-ar părea că intransigența lor agresivă s-a mai muiat...

Bineînțeles, convorbirile vor fi secretissime și cei patru vor publica un comunicat la sfârșit, care nu va zice nimic. Bidault socotește că Germania constituie cheia Europei și a întregii lumi și că deci un acord în problema germană, va însemna posibilitatea unei înțelegeri asupra tuturor problemelor mondiale.

Guvernul italian cere să i se acorde dreptul de a avea o armată, deoarece va deveni una din Națiunile Unite etc. Fiecare, unde-l doare...

Statele Unite au acordat Poloniei un credit de 90 milioane dolari pentru cumpărare de locomotive și diverse alte furnituri, majoritatea din America, cu promisiunea fermă a guvernului de la Varșovia de a organiza alegeri libere, conformându-se în totul prevederilor de la Yalta și Potsdam.

Acordul fino-sovietic are mai ales un caracter economic și prevede furnizarea de către Rusia a 100.000 tone cereale, ajutor industrial, mijloace de transport etc., precum și scutirea pentru Finlanda a mai restitui bunurile sovietice.

Cortesul spaniol a hotărât confiscarea și împărțirea pământului, promițând totuși o oarecare despăgubire.

În Anglia e prevăzută construirea de 20 centre urbane noi cu o populație de circa 50.000 locuitori fiecare.

Grevele din Palestina s-au încheiat.

Cadavrul lui Mussolini a dispărut din cimitirul de la Milano. Se pretinde că a fost furat de fasciști fideli și că ar avea de gând să-l depună la picioarele Monumentului soldatului necunoscut din Roma, ca să șteargă oprobiul asasinării și profanării sale sacrale.

26.4.46. La Paris, Conferința celor patru a debutat prin convenirea asupra aspectelor de procedură, iar rușii au acceptat ca toți patru să ia parte la toate discuțiile privitoare la tratatele de pace cu cele cinci state foste satelite, rămânând însă să le semneze numai cei ce au participat la convențiile respective de armistițiu. Rusia se opune însă la propunerea Franței pentru discutarea, cu același prilej, a problemei Ruhr, Renania și Saar, ca și la retragerea trupelor de ocupație din Austria.

Consiliul de Securitate va vota luni rezoluția Australiei în privința regimului Franco, completată cu sugestiile franceză și poloneză pentru sub-comisia de experți.

Gromyko însuși și-a modificat atitudinea, dar nu s-a putut împiedica a încerca o filipică în contra politicii din trecut a Angliei, care, nevoind să ia la timp o poziție fermă, a permis agresiunea japoneză în Manciuria, a lui Mussolini în Abisinia, a lui Hitler în Austria și a ambilor în Spania republicană.

Nu simte el oare sub picioare un teren oarecum arzător? Dar doza de inconștiență a rușilor constituie tocmai forța lor dezarmantă...

În conferința *Commonwealth*-ului de la Londra s-a convenit ca, în chestiunea Pacificului, să fie invitate toate puterile interesate: Statele Unite, Olanda, Portugalia, pe lângă Anglia, Australia și Noua Zeelandă. Acest plan de lucru trebuie privit în lumina întregii situații internaționale și pus în legătură cu articolul din *New-York Herald Tribune* intitulat „Ultima șansă de la Paris”, cât și cu declarațiile lui Eisenhower despre menținerea forței armatei americane, încheiată cu fraza: „Până când organizarea Națiunilor Unite va fi în stare să asigure securitatea Statelor Unite, americanii sunt nevoiți a-și garanta ei înșiși propria securitate.”

La noi, guvernul anunță că alegerile se vor ține la 23 august. Cu fenediști înarmați și cu baionetele rusești în spate, e lesne de ghicit rezultatul.

Din New Delhi se anunță că Partidul Congresului a ales ca președinte pe Pandit Nehru, în locul celui precedent care, fiind mahomedan, era considerat de partidul acestora ca trădător, constituind poate cel mai serios obstacol pentru încercarea unei împăcări în India.

Astă seară, s-a stabilit la Paris un acord preliminar asupra preambulului tratatului de pace cu Italia. Se va examina ce material militar a rămas în bună stare spre a servi ca reparații de război.

Mâine se va analiza probabil Dodecanezul și problema granițelor cu Franța și cu Austria. Convorbiri Bevin-Bidault pe chestiunea Germaniei.

Caiet IX

În Raiul Sovietic

(28.4.1946 - 31.3.1948)

28.4.46. Aseară a vorbit Guță la radio, inaugurând seria conferințelor intitulate: „De vorbă cu țara”. Evident că ceea ce a spus este corect: a arătat că România e îndreptățită să se aștepte la un spirit de justiție din partea aliaților, căci ne-am comportat ca adevărați aliați, luptând alături de ruși timp de opt luni cu 20 divizii, adică contribuind la victorie cu efective care ne-au clasat a 4-a forță beligerantă în contra Germaniei. A adăugat că, prin alegeri, vom putea restabili legalmente și viața normală de stat și că prin afirmarea și consacarea politicii guvernului (deci se prezintă pe listele FND), poporul român va face act de conservare, pe când votând cu „forțele oculte” ce i se opun, ar însemna să facă act de dărâmare.

În concluzie, cere ca poziția de colaborare cu URSS să fie la baza politicii de mâine a României, recunoscând că trebuie să ne alăturăm celei mai puternice forțe politice și militare din lume. „Țara are de ales între înțelegere și colaborare, sau blocul urii și al izolării neînțelegătoare.” Este în rezumat un soi de amenințare, care denotă și o reală preocupare pentru rezultatul viitoarelor alegeri, dar mai ales o totală amnezie despre tot ce a făcut și a zis înainte de era fenedistă, ca și cum s-ar fi născut la 6 martie 1945.

Radio Londra a anunțat că Tătărescu va merge la Paris ca să susțină granița de vest în contra revendicărilor maghiare. De se va duce, nu știu, dar că ungurii vor ridica acolo glasul, asta e sigur.

Adunarea constituțională a Franței și-a încheiat existența, urmând ca la 5 mai să aibă loc un referendum popular, iar la 6 iunie alegeri generale.

La conferința miniștrilor de Externe s-a luat în discuție cazul Italiei, și de teama ciocnirilor de interese, s-a stabilit cu multă circumspecție un acord asupra celei mai simple probleme: soarta flotei de război italiene, în timp ce toate celelalte (granițele, Triestul, Dodecanezul, coloniile, reparațiile) sunt cu mult prea delicate spre a fi abordate de la început.

Relativ la cererea rusească de 300 milioane dolari (din care două treimi pentru Grecia și Jugoslavia și o treime pentru Soviete), Bymes a refuzat-o categoric, arătând că Italia e săracă lipită, că UNRRA va trebui să-i furnizeze mărfuri pentru o valoare de 500 milioane dolari spre a putea menține un minim nivel de viață economică și că deci a pretinde Italiei să plătească despăgubiri, ar însemna pur și simplu a le cere Statelor Unite, că, de altfel, Anglia și Franța ar avea mai mult drept la despăgubiri decât Sovietele, care nu au niciunul.

Pretenția Rusiei de i se da mandat asupra Tripolitaniei va fi o altă piatră de încercare. Acordul privitor la flotă a stabilit să se lase Italiei patru crucișătoare, să se scufunde toate

submarinele, iar restul unităților să se împartă între Anglia, Franța și Rusia, plus Grecia și Jugoslavia.

Tot în legătură cu Italia, se spune că în urma votului atât de semnificativ al congresului creștin-democrat pentru Republică, familia regală a Casei de Savoia (cea mai veche dinastie domnitoare din lume după cea japoneză, care e și ea bătută de furtună), a decis să se stabilească în Elveția.

La Paris, guvernul cehoslovac cere ca regiunea Glatz din Silezia ce formează o enclavă pe granița nord-vestică să fie înglobată teritoriului Cehoslovaciei, în loc de a face parte din Polonia, precum se hotărâse la Potsdam.

În ce privește Austria, rușii se opun cererii aliaților de a încheia pacea cât mai curând și de a retrage trupele de ocupație, sub cuvânt că democratizarea nu e încă destul de serios înfăptuită acolo. Lupta se dă acum pe față, căci rușii dovedesc ferma hotărâre de a nu părăsi posturile lor avansate.

La Guardia, care speră ca în mai sau în iunie să aducă un milion tone de alimente în Europa, socotește că Austria lăsată la propriile ei resurse, n-ar putea asigura decât 230 calorii zilnice fiecărui locuitor până la noua recoltă. Dacă însă rușii rămân acolo, este evident că vor pompa totul de pretutindeni, fără să le pese de înfometarea populațiilor ce se zbat cu nevoile pe toată întinderea atât de productivă a Europei de la răsărit de linia Stettin-Triest.

Pe argumentul de umanitate și de echilibrare economică, unii dintre ai noștri se nutresc cu speranța că, printr-un mijloc sau altul, rușii vor fi scoși din țară înainte de recolta viitoare, deci până peste două luni. Alții mai puțin optimiști, dar totuși încrezători într-un sfârșit favorabil, pretind că abia peste doi ani va izbucni conflictul (căci doar așa va trebui să se termine cu sovieticii) și că până atunci nu e niciun pericol ca dâșii să pună mâna pe secretul bombei atomice.

Abia acum au răspuns rușii notei americane cu privire la prădarea instalațiilor industriale din Manciuuria. Răspunsul pare să fie complet nesatisfăcător.

Mihai Popovici mi-a spus că Groza este foarte neliniștit de declarațiile primului ministru ungar Nagy că va cere autonomia Transilvaniei (renunțând deci la rectificarea frontierei pe care, după spusele lui Berry, au abandonat-o atât englezii cât și americanii ce se vor menține la cele hotărâte de Consiliul suprem aliat în 1919).

Bineînțeles, o reală autonomie, cu o dietă la Cluj, ar da o majoritate zdrobitoare elementului românesc. S-ar putea însă ca maghiarii să ceară o autonomie cantonală după sistemul evețian, ceea ce ar da mult mai multă trăinicie naționalismului unguresc, ce nu s-ar mai pierde astfel în masa românilor, și aceasta pune ardelenii noștri pe gânduri.

Se pare că pentru conferința păcii unde prezența lui Guță n-ar fi agreată de ruși, se gândește să meargă Groza ca șef al delegației.

Cercul Kludski în toată splendoarea sa...

O știre venită de la Franasovici care e informat de Dimănceanu în legătură cu cercurile londoneze (tot atât de serioasă ca și portarul de la hotelul Boulevard), pretinde că relativ la noi, aliații anglo-saxoni și rușii s-au pus de acord asupra:

1. intangibilitatea graniței de vest;
2. retragerea trupelor rusești la două luni după semnarea tratatului de pace și
3. păstrarea unor linii de comunicație pentru legăturile pe la noi, cu control sovietic, cu unitățile sau serviciile lor din diversele țări aflate sub control rusesc din vestul României.

N-au putut stabili un acord asupra următoarelor alte trei puncte:

1. problema Dunării;
2. organizarea activității economice prin sistemul *Sovrom*-urilor;
3. granița de est a României (pe care Charta Atlanticului o recunoaște ca fiind cea din 1939, ca și pentru Finlanda sau statele baltice, admitându-se numai pentru Polonia linia Curzon).

În chestiunea alegerilor, Guță ar fi dorit să anunțe că ele vor avea loc la 6 august, dar se pare că guvernul nu i-a îngăduit aceasta. Se spune că mai ales comuniștii sunt contra alegerilor sau aceasta ar fi doar un șiretlic al lor...

Popovici este informat că guvernul a pregătit un proiect de lege pentru exproprierea totală a pădurilor, a viilor de peste 10 hectare și pentru naționalizarea Băncii Naționale. Tot el mi-a confirmat că Antoneștii se află sub pază la Ministerul de Interne și că vor fi judecați odată cu cei arestați ca miniștri în guvernul lor, căci se pare că străinătatea se plânge că sabotăm pacea, fiindcă numai în țara noastră n-a fost încă nimeni executat, așa cum s-a petrecut în Franța, Italia, Ungaria, Bulgaria (dar Finlanda?) Eu găsesc, dimpotrivă, că am dat cu acest prilej dovadă de cuminenție și de maturitate politică.

S-ar părea că deoarece Veturia Goga va scăpa, nu i se va face nimic nici Dnei. Maria Mareșal și nici lui Elefterescu, care nu era decât o brută devotată și necugetătoare.

În schimb, Antonescu care luase la început totul asupra-și și se constituise unicul vinovat de tot ce s-a petrecut sub regimul său, arată acum vina lui Piki Vasiliu, care îl înșela că totul este bine și calm, dând el în numele Mareșalului ordinele sângeroase de execuții, de terorizare și de jaf. Cât despre Ică, nu face decât să plângă și să susțină că în tot timpul guvernării, n-a făcut decât să ducă politica aliaților în contra nemților.

Popovici crede că de data aceasta condamnările vor fi urmate și de execuții. Ar fi trist ca, măcar în această slabă măsură, să nu putem arăta un fond de civilizație.

Se pare că de 1 mai va defila și un car alegoric al ministerului de Externe. Ce-ar putea reprezenta? Doar chipul lui Guță,- „Janus” cu două fețe ... „două fețe și niciun obraz” a adăugat Mihai Popovici.

Primul ministru grec a spus că guvernul elin va insista să obțină reparații din partea Italiei, Germaniei și Bulgariei. Face oare jocul rușilor?...

29.4.46. Lângă Teheran au loc negocieri între guvernul persan și primul ministru al Azerbaidjanului, cu speranța ca până la 6 mai ele să se încheie printr-un acord, care va facilita desigur și problema plecării trupelor rusești din Persia. La sosirea la Teheran a delegației, au avut loc tulburări, fiind ucise două persoane.

La New Delhi - prima întâlnire a membrilor misiunii cabinetului britanic cu delegații Partidului Congresului și cel al musulmanilor.

La Paris, unde vor începe discuțiile asupra punctelor serioase și delicate ale Tratatului de pace cu Italia, Bevin s-a înapoiat cu instrucțiunile *Commonwealth*-ului, mai ales în ce privește soarta Mediteranei și a coloniilor italiene care interesează îndeosebi Australia și Noua Zeelandă pentru asigurarea căilor imperiale de transport, și Africa de Sud, relativ la Tripolitana, râvnită de Soviete. În ce privește granița de vest a Italiei, se crede că Franța va cere rectificări ale liniei de frontieră de 1-3 km spre est.

Montgomery, numit șef al Statului Major britanic, a declarat, la plecarea de la trupele sale din Germania, că nori groși acoperă încă cerul, că vremea s-ar putea strica încă mai mult, dar că Anglia are grijă ca fiecare soldat englez să nu ducă lipsă de „umbrelele” care-l vor feri de ploaie. *„A bon entendeur, salut!...”*¹

În Franța, președintele Gouin a început campania în favoarea aprobării Constituției la referendumul de duminică, pe când Bidault face propagandă împotriva.

Ca răspuns la acțiunea de fuzionare a socialiștilor cu comuniștii din zona sovietică a Germaniei, alegerile din zona americană (Bavaria, Hessen, Baden-Württemberg) dau ca cifre provizorii 60% pentru social-creștini, 25% pentru socialiști și de abia 4% pentru comuniști.

30.4.46. Consiliul de Securitate a adoptat cu 10 voturi și abținerea Rusiei, rezoluția australiană de desemnare a unui comitet pentru cercetarea acuzațiilor aduse regimului Franco, cu amendamentul polonez ca în moțiune să fie introdusă formula: „condamnare morală unanimă”.

Relativ la Spania, Gromyko pretinde că rușii au descoperit la Berlin documente dovedind că în februarie 1943, Franco încheiase cu Hitler o alianță militară secretă.

S-a publicat la Paris proiectul tratatului de pace între Statele Unite și Germania (după modelul celui pregătit pentru Japonia), care prevede:

1. dezarmarea totală a Germaniei, cu un plan de ocupare pe 25 ani de către cei patru aliați;
2. germanii vor avea doar o poliție civilă dotată cu arme ușoare importate;
3. aliații vor ancheta în întreaga țară modul de executare a clauzelor impuse, cu dreptul de a interveni imediat în caz de nevoie.

Molotov a obiectat că mai importantă decât o dezarmare viitoare, ar fi cea actuală (dând a înțelege că în zonele lor, anglo-americanii întrețin trupe germane înarmate).

¹ „Cine are de înțeles, să înțeleagă!...”

Pentru coloniile italiene, s-a adoptat în parte formula americană de tutelă internațională cu administrație în cadrul ONU, având un comitet consultativ prezidat de un rus pentru Tripolitana și de un englez pentru Cirenaica.

O noutate însemnată a adus planul Bevin, care în numele dominioanelor, a arătat importanța coloniilor cucerite de ei pentru calea imperială a *Commonwealth*-ului britanic, cerând independența Libiei (Tripolitana și Cirenaica unite într-un singur stat), conform solicitării Ligii Arabe, Eritreea ar trebui dată Abisiniei, iar Somalia italiană, unită cu cea britanică.

Evident nu s-a ajuns la nicio decizie, ce cu greu ar putea fi luată de comun acord. Dodecanezul ar reveni Greciei, care mai cere Epirul de nord de la Albania și o rectificare față de Bulgaria în Tracia, pe care însă cu destulă obrăznicie, o revendică și guvernul de la Sofia (vreo 9000 km². între Enos și Xanti).

Primul ministru ungar Nagy a expus țelurile de pace ale țării sale, arătând dorința să trateze direct cu guvernele respective problema minorităților maghiare din Cehoslovacia și din Transilvania, conform înțelegerii de la Moscova.

A sosit agreementul pentru dr. Bagdasar la Washington.

La Innsbruck a murit paralizat la 66 ani contele Kesselring, filozoful armonizării civilizației occidentale cu a Orientului, care vorbise cu dezgust de epoca „șofeurului” în care a decăzut Europa și care pune idealul umanității mai presus de comandamentele de dominație ale germanismului.

Aud că un gazetar american ar fi publicat știrea că flota aeriană a Statelor Unite e complet mobilizată de-a lungul granițelor cu Uniunea Sovietică și că ministerul Apărării de la Washington ar fi răspuns în legătură cu această chestiune, că nu poate da nicio relație. Evident, este o încercare de intimidare brutală, dar care este oarecum în tonul obișnuit al rușilor. Însă cum am mai spus, astfel de mesaje nu reușesc decât aunci când cei ce amenință sunt ferm hotărâți să treacă de la vorbe la fapte.

Știri de la Moscova anunță că acordul între Persia și Azebaidjan a și fost stabilit și că trupele rusești au părăsit azi Tabriz.

Un complot împotriva lui MacArthur ar fi fost descoperit la Tokio.

3.5.46. Din raportul comisiei anglo-americane asupra Palestinei, reiese că, singură, această țară nu poate deveni unicul loc de imigrare a tuturor evreilor din Europa și că deci ar trebui ca și unele state europene să ia măsuri pentru ca drepturi egale și permanente să se acorde unor refugiați evrei, alungați de regimurile naziste și fasciste. Este vorba de circa 100.000 evrei pe care Palestina ar trebui să-i primească în mod provizoriu imediat, rămânând ca mai târziu să se trimită alte cote noi.

Arabii de pretutindeni protestează cât pot, iar creștinii de acolo li se alătură.

În timp ce raportul explică cu prudență că statul va trebui să garanteze egalitate în drepturi tuturor, iar Agenția Evreiască își exprimă o discretă satisfacție, Liga Arabă socotește

că o asemenea măsură de imigrări în masă, constituie un ultragiu la adresa drepturilor legitime ale populației arabe și declară că ea va provoca o stare permanentă de tulburări.

Deocamdată se prevede menținerea mandatului britanic asupra Palestinei până la stabilirea unui acord al Națiunilor Unite.

Conferința de la Paris dovedește că se ocupă cu predilecție de chestiunile minore, urmând ca cele mai importante să fie lăsate la urmă.

Totuși, cu toată însemnătatea Tirolului meridional, s-a dat cam repede câștig de cauză Italiei (probabil fiindcă biata Austrie e socotită ca încă minoră), iar adjuncții delegațiilor au primit însărcinarea să procedeze doar la mici rectificări de frontieră în avantajul Austriei, ceea ce a provocat tulburări în Alto-Adige, demisia guvernului provizoriu al Tirolului și declarația cancelarului Renner că va protesta neîncetat față de această injustiție. În ceea ce privește Triest și Veneția-Giulia, delegațiile italiană și jugoslavă își prezintă acum punctele de vedere.

Știrile de astă seară se arată cu totul pesimiste asupra rezultatului practic al conferinței, unde cei patru mari arată că nu se vor putea pune de acord nici asupra granițelor Italiei din spre Jugoslavia, nici asupra despăgubirilor de război pretinse de la Italia, nici asupra planului de dezarmare a Germaniei, pe care Rusia vrea să continue a o ține ocupată cu forțe masive ca în prezent, nici asupra cererii lui Byrnes de modificare a condițiilor armistițiului cu România, Bulgaria și Ungaria, unde rușii întrețin fără motiv trupe de ocupație cu efective de 770.000, respectiv 650.000 și 280.000 soldați.

La Innsbruck, francezii au trebuit să aducă tancuri pentru a impune liniște populației exasperate de hotărârea celor patru cu privire la Tirol, iar guvernul italian a închis granița cu Austria.

După întrunirea comitetului grupării sale, cei mai de seamă partizani ai lui Tătărescu, - Benteoiu, Aznavorian, Alimănișteanu, Basil Ștefănescu au demisionat motivat din partid, fără a mai vorbi de cei vreo sută care s-au abținut de la vot.

Se pretinde că și Franasovici s-ar fi pronunțat de la Paris, de unde-i vine să vorbească mai degajat, împotriva prezentării pe listele FND, ceea ce indică totală renunțare a lui Guță la principiile expuse cu emfază la întrunirea de la sala Aro.

5.5.46. Punctul mort la care a ajuns conferința de la Paris cu privire la granița italo-jugoslavă pare să fi paralizat complet toți sortii de înțelegere între aliați. Linia propusă de americani, cea mai apropiată de aceea a președintelui Wilson, pornește de la un punct între Triest și Fiume și împarte Istria în două, lăsând Italiei portul Pola, pe când Molotov susține să se dea sârbilor toată Istria cu Triest.

Și italienii și jugoslavii au protestat, declarând presei că ambele teze ar provoca în curând un conflict ireconciliabil între cele două popoare. Byrnes a propus ca în regiunea contestată, adică între vestul liniei americane și estul liniei rusești să se țină un plebiscit al

populației locale. A rămas înțeles ca ambele delegații interesate să prezinte noi memorii, invocând și argumentele economice ale frontierelor revendicate de fiecare parte.

Cealaltă chestiune de importanță primordială asupra căreia acordul este de asemenea imposibil de atins, privește viitorul Germaniei.

Ziarele din New-York discută sensul manifestului rostit de Stalin la 1 mai și se întreabă când spune el adevărul: atunci când vorbește de frăția de arme cu aliații săi și de colaborarea cu democrațiile apusene - în calitate de mareșalul Stalin - sau atunci când fulmină împotriva reacțiunii fasciste a capitalismului anglo-american - în calitate de tovarășul Stalin. Se repetă acum atât de binecunoscuta ambiguitate de altă dată dintre Internaționala a III-a și guvernul Sovietelor, care, după nevoie, se ignorau sau se întregeau reciproc. Acum dualitatea e înfățișată în același om: Stalin.

Ziarele londoneze de azi recunosc gravitatea situației, din cauza regimurilor comunizate din centrul și din sud-estul Europei și afirmă că îndatoririle comunității britanice și ale colaborării anglo-americane nu se pot limita la simple enunțări de principii morale.

Englezii și-au retras deocamdată trupele din Siria și promit să plece din Liban până la 30 iunie.

Americanii n-au mai păstrat în China decât 4500 oameni, necesari evacuării materialului. Să vedem dacă acest exemplu ar putea servi întrucâtva rușilor...

Se pare că totuși trupele acestora vor fi definitiv retrase din Persia până mâine, așa că marți se va putea întruni Consiliul de Securitate, spre a lua act de declarația oficială a reprezentantului persan și a încheia astfel un capitol ce a servit ca măsură a capacității de rezistență a celor două părți, dar care nu dovedește încă suficient, de partea cui a rămas câștigul.

În adevăr, Azebaidjanul a tratat cu Persia de la stat la stat și acum încheie acorduri cu Kurdistanul, ca și cum n-ar mai exista o autoritate centrală la Teheran.

În Grecia, protestări din partea EAM în contra valului de teroare al dreptei, iar guvernul introduce pedeapsa cu moartea pentru port ilegal de armă.

Mâine începe la noi procesul mareșalului Antonescu și al miniștrilor din guvernul său. Din actul de acuzare publicat azi în presă, reiese clar că se urmărește implicarea în proces a lui Maniu și Brătianu „fără concursul cărora Antonescu n-ar fi putut începe războiul anti-sovietic”. [...]

Guvernul publică lista ajutoarelor și reducerilor acordate de URSS din contul armistițiului și anunță totodată că în curând se vor înapoia ofițerii încă prizonieri în Uniunea Sovietică.

Noua Constituție franceză, votată de Adunare cu o slabă majoritate, e supusă azi referendumului popular, fiind o prețioasă indicație pentru alegerile legislative din iunie.

Luându-și nădejdea de a obține împrumutul solicitat Statelor Unite, rușii au lansat un împrumut intern de 20 miliarde ruble, ceea ce revine la a recupera de la salariați - și în

URSS toți sunt salariați - orice surplus de câștig ce depășește cuantumul strict indispensabil existenței.

6.5.46. Contrar chiar prevederilor dreptei, și în ciuda speranțelor comuniștilor, referendumul francez a dat 9,3 milioane voturi în favoarea Constituției și 10,5 milioane contra. Reacția fost provocată desigur de sistemul uni-cameral, care acordă Adunării Naționale puteri dominante în stat și ar fi permis astfel extremiștilor de stânga, să exercite o autoritate dictatorială asupra guvernelor. Sunt convins că au fost catolicii cei care au înfrânt de rândul acesta ofensiva comunistă, ceea ce reprezintă năruirea unei citadele importante a Sovietelor în apusul Europei. Așadar, Camera ce va rezulta din viitoarele alegeri va forma un guvern provizoriu care va elabora în șapte luni un nou proiect de Constituție.

Cu încetul, elementul moral începe să câștige teren asupra materialismului, care, de un secol încoace, a tot dominat lumea și a provocat grozavele crize, din care biata omenire de abia a ieșit slăbită, sărăcită și zdruncinată, spre a se restabili un echilibru de forțe, merit să ofere tuturor puțința de a-și reorganiza viața.

Pentru ziua de 1 mai a vorbit Attlee, declarând voința Angliei pentru o pace indivizibilă, dar a accentuat hotărârea de a ajuta pe fiecare popor al Europei să poată trăi independent și să-și aleagă în deplină libertate felul de organizare, precizând că guvernul englez este socialist, nu însă colectivist (așa cum l-ar dori Sovietele).

La Simla s-a întrunit conferința „Mesei Rotunde” pentru a da o soluție problemei indiene. Proiectul ar fi să se acorde independența unui stat unitar, având unele ministere comune, iar restul - conform organizării administrative separată în regiuni hinduse și regiuni musulmane ale Pakistanului.

Presa americană analizează cu mult realism cele trei serii de propuneri ale Statelor Unite pentru salvarea și consolidarea păcii:

1. Alianță în „3” anglo-ruso-americană pe termen lung pentru asigurarea păcii europene împotriva unei eventuale agresiuni viitoare a Germaniei, cu precizarea că fără spiritul de colaborare între națiuni - cu sau fără alianță - omenirea va merge inevitabil către al treilea conflict mondial, după cum nu le-a putut evita pe cele două anterioare.

2. Revizuirea condițiilor de armistițiu cu Italia, Ungaria, România și Bulgaria și retragerea imediată din centrul continentului a celor 130.000 trupe rusești din Austria (pe când Anglia, Franța și Statele Unite întrețin acolo numai câte 15.000 fiecare) și a 1,5 milioane ce păstrează rușii în Ungaria, România și Bulgaria, pe argumentul că se asigură căile de comunicație cu Austria.

3. Plebiscit în regiunile în litigiu dintre Italia și Jugoslavia, subliniind flagranta injustiție ce se face unor populații ca cea austriacă din Tirolul meridional, sub cuvânt că Italia are nevoie de energia electrică produsă acolo.

Pe de altă parte, ziarul *Pravda* atacă vehement autoritățile aliate de poliție din Triest „puse în slujba fasciștilor reacționari” și terorizând elementele democratice jugoslave. Sunt

invectivele clasice ce-și aruncă în față eroii homerici „pentru o bătălie a Troiei care nu va avea loc.”

7.5.46. Comentariile de azi explică majoritatea franceză de aproape un milion de voturi împotriva Constituției, prin teama unui „*saut dans l'inconnu*”² pe care Camera unică, nestrăjuită de un Senat moderator, ar risca să-l provoace.

Conferința de la Paris, recunoscând imposibilitatea realizării unui acord în chestiunea Triest și a coloniilor italiene, a convenit să ia în discuție tratatele de pace cu ceilalți sateliți, începând cu România, fără ca acest lucru să implice vreun argument compensativ între problemele Italiei și celelalte teme de pe ordinea de zi.

Sunt zvonuri că în Grecia s-ar încerca de către partidele de dreapta ca plebiscitul să aibă loc cât mai curând, și nu abia în 1948, așa cum s-a prevăzut inițial.

De câteva zile Suveranul Italiei a și subscriș actul său de abdicare, ce va fi publicat cât de curând, sperând ca astfel să se salveze principiul monarhic cu prilejul referendumului din 2 iunie și să asigure Tronul principelui moștenitor Umberto.

La noi, continuă interogarea Antoneștilor, cu tendința clară de a dovedi că războiul contra Sovietelor a fost făcut cu ajutorul partidelor liberal și țărănist.

Actul de acuzare conține învinuiri ce se potrivesc aidoma regimului „democrat” de azi. Se pare că răspunsurile Mareșalului, pe care presa le ascunde, sunt destul de categorice: „Din cauza situației politice de atunci, am fost nevoit să accept jaful abuziv al nemților, tot așa precum acceptați d-voastră azi pe cel sovietic”.

Pintre martorii citați, se află Dinu și Gheorghe Brătianu, Maniu etc. Și ... lucru de mirare, nunțiul papal Andrea Cassulo.

S-a anunțat astă seară că la Paris, consiliul celor patru a aprobat granița noastră de vest anterioară dictatului de la Viena precum și cedarea Basarabiei făcută Rusiei (niciun cuvânt despre Bucovina!), dar niciun acord asupra controlului țării și regimului Dunării...

8.5.46. Sabin Manuilă este și el convins că lichidarea problemei rusești se va face tot prin conflict armat și că până atunci vom mai avea de răbdat, dar că vom răbda.

El explică aparenta opoziție anglo-americană la recunoașterea graniței noastre vestice din 1939, pe motivul că acesta ar fi fost unicul argument de ordin tehnic ce i-ar fi îndreptățit să nu recunoască nici anexarea Basarabiei și a Bucovinei de nord de către Rusia. Prin urmare, ajutorul mărinimos al Moscovei, care ne-a susținut cu atâta fidelitate împotriva ungarilor, nu era decât o abilă paradă, menită să-i asigure fructul spoliei sale cinice și nefaste.

La Paris, Bevin și Byrnes insistă acum pentru grabnica plecare a rușilor din Bulgaria, România, Ungaria și Austria. Molotov refuză bineînțeles, pretextând mereu nevoia căilor de comunicație spre Germania, tot așa cum refuză regimul libertății internaționale a Dunării, pe

---

² „salt în necunoscut”

motivul că aceasta este o problemă a statelor riverane, al căror unic reprezentant printre cei patru, este tocmai ... Rusia.

Până la urmă, tot chestiunea Dunării ne va salva și ne va restitui poate și Basarabia, tot așa precum Dunărea a creat la 1856 România modernă.

Cu toată opoziția conservatorilor, Camera engleză a votat retragerea trupelor britanice din Egipt. Churchill și Eden au protestat, arătând cu câtă ușurință Marea Britanie abandonează paza canalului de Suez, cheia Imperiului său maritim împreună cu tot sistemul de alianță anglo-egiptean, în mâinile unui custode slab și nepregătit.

9.5.46. Amenințarea foametei e socotită a mai persista o perioadă de cinci ani; leaderul laburist Morrison va merge la Washington pentru a discuta problema cu președintele Truman, în vederea unei conferințe internaționale pe această temă.

Conferința miniștrilor de Externe se va încheia probabil sâmbătă printr-un bilanț al dezbaterilor, care va recunoaște ciocnirea intereselor divergente ale marilor puteri în politica Mediteranei, a coloniilor italiene și a Triestului, a controlului politic al Italiei și al celui economic al statelor din sud-estul Europei.

Cu toate acestea, Byrnes propune ca la 15 iunie să fie convocată conferința generală a păcii la Paris, însă Molotov protestează, ca de obicei și cere răgaz pentru a studia toate chestiunile.

Tot acum au loc la Paris discuții anglo-franceze la nivel de experți în chestiunea Ruhr-Renania și se propune organizarea pe timp de 50 ani a unui stat renano-westfalian sub control internațional (Franța, Anglia, Belgia, Olanda, Luxemburg) cu excepția Rusiei și a Statelor Unite.

Problema foarte discutată azi la Londra este hotărârea guvernului britanic de a retrage complet trupele din Egipt, fapt pe care primul ministru Sidki Pașa îl consideră ca pe o mare binefacere, deși din punct de vedere economic dominarea engleză va continua. Guvernul egiptean e gata să-și pună armata și teritoriul la dispoziția armatei internaționale.

Este probabil ca până sâmbătă să fie votat la Washington împrumutul acordat Angliei, mai ales după ce senatorul Conolly a anunțat la Paris necesitatea imperioasă a acordării sale „din cauza situației actuale din Europa”.

Guvernul american a decis să ia măsuri energice spre a face față crizei de cărbune, ce amenință să paralizeze o mare parte din industria Statelor Unite.

Truman a declarat, contrar unor zvonuri de corespondent din Paris, că nu are deloc intenția să schimbe ceva în politica externă a Statelor Unite.

Astă seară s-a anunțat la Londra că guvernul Groza a primit două memorii de protestare, unul semnat de Maniu și Brătianu, celălalt de Hațieganu și Romniceanu, împotriva sabotării angajamentului luat la Moscova, atât privind cenzura (prin sabotajul tipografilor), libertatea presei de opoziție, atacurile exercitate de teroriști asupra oamenilor politici liberali și țărăniști, cât și relativ la hotărârile guvernamentale și edictarea legilor,

trecute prin Consiliul de Miniștri și promulgate peste capul lor, fără știința și deci fără semnătura, de formă măcar, a reprezentanților celor două partide de opoziție.

10.5.46. Opoziția izolaționiștilor americani din Senat a fost înfrântă și toate încercările succesive de amendamente împotriva împrumutului solicitat de Anglia au întrunit voturi tot mai reduse.

La Paris, miniștrii se întâlnesc și azi, însă după cum toată lumea este convinsă, acordul rușilor cu anglo-americanii se arată tot mai dificil de realizat.

Molotov susține că n-ar avea rost să fie convocată conferința de pace decât după ce se va fi stabilit acordul celor patru și refuză a trece propria lor răspundere în mâinile celor 21 națiuni, pe când Byrnes nu admite ca reuniunea să fie redusă la rolul de a confirma un acord mai dinainte stabilit. Consideră dimpotrivă, că rolul celor 21 state va fi mai activ și mai necesar, tocmai în cazul nereușitei unui acord între cei patru (fiind convins că anglo-americanii vor fi susținuți mai serios decât acum, față în față cu intransigența negativă rusă).

Regele Victor Emmanuel a abdicat ieri la Napoli în prezența Casei regale, părăsind apoi Italia, iar principele Umberto e așteptat azi la Roma. Chestiunea dinastică fiind suspendată în așteptarea referendumului de la 2 iunie, membrii stângii din guvern refuză deocamdată să-i acorde alt titlu decât acel de „Locotenent al Regatului”.

Churchill a vorbit ieri la Amsterdam în fața Camerei și a Statelor Generale reunite, pentru a afirma încrederea sa, pe baza amicitiei dintre Anglia și Statele Unite și a alianței ruso-britanice, în constituirea Statelor Unite ale Europei, cuprinzând statele din Apus și din Răsărit, care vor da continentului nostru o stabilitate de pace mai puternică decât a avut vreodată de la prăbușirea Imperiului Roman.

La Belgrad s-a semnat un tratat de amicitie jugoslavo-cehoslovacă, prevăzând alianță și ajutor reciproc în caz de atac din partea Germaniei, sau din al oricărui alt stat unit cu aceasta.

La Simla, Pandit Nehru a avut pentru prima dată convorbiri directe cu șeful musulman Djinnah.

Guvernul nostru n-a îndrăznit până la urmă să oblige pe Rege a asista ieri la dezvelirea Monumentului ostașului sovietic, ceremonie menită a micșora însemnătatea zilei de 10 mai și a amânat pe astăzi totul, înglobând-o în cadrul serbării naționale cu defilarea trupelor și a școlilor prin fața Suveranului, care este tot timpul ovaționat frenetic. Teohari Geogescu s-a rugat de opoziție să se abțină de la orice manifestație în această zi, sub cuvânt că trebuie să răspundă de viața Regelui.

În cuvântarea sa, Susaikov a declarat cu trufia obișnuită a rușilor: „Acest monument să fie un avertisment tuturor acelor fasciști, domnici să ațâțe provocarea unui nou conflict.” Avertisment adresat cui? Liberalilor și țărăniștilor de la noi, sau mai curând aliaților englezi și americani?...

Guvernul italian întrunit aseară a recunoscut pe Umberto ca rege al Italiei, în urma scrisorii acestuia că va respecta referendumul; partidele de dreapta sunt convinse că acest lucru va avea darul să îmbunătățească mult sortii de reușită ai Monarhiei, deoarece el e foarte simpatizat de italieni.

11.5.46. Cu 46 voturi contra 36, Senatul american a aprobat creditul pentru Anglia, urmând ca marți să-l ia în discuție și Camera Reprezentanților. Acest credit de 4400 milioane dolari, cuprinde 650 milioane dolari pentru lichidarea contractului de împrumut-închiriere.

Canada, la rândul ei, a acordat fără vot Marii Britanii un împrumut de 1.250 milioane dolari.

La Paris, miniștrii de Externe fac eforturi să se pună de acord în privința Italiei. Astfel, Molotov renunță la mandatul sovietic asupra Tripolitaniei și acceptă teza franceză a unei administrații italiene sub control ONU, iar Bevin acceptă, dar cere pentru Anglia mandatul asupra Cirenaicii, amintind de promisiunea dată arabilor Senussi de a-i scăpa de sub tirania Italiei și afirmând că pentru Marea Britanie, Tobruk are aceeași însemnătate ca și Stalingrad pentru Rusia.

Cu privire la Triest, nu e posibilă vreo înțelegere, ca și în privința convocării conferinței de pace înainte de stabilirea acordului între cei patru, Molotov temându-se că cele două teze opuse vor separa statele mici în două tabere.

Impresia că până la urmă anglo-americanii vor face tot posibilul spre a evita un conflict, cu speranța că în timp de pace, comunismul s-ar putea năruia mai ușor decât prin război, face pe mulți de-ai noștri să fie îngroziți la gândul că vom fi lăsați încă multă vreme pradă influenței moscovite, care, cu toate zvonurile de slăbiciune și de neliniște internă, are încă destulă capacitate expansionistă.

Nagy a cerut autorizarea să meargă la Paris spre a pleda cauza Ungariei.

Bulgaria are și ea, ca să nu mai vorbesc de Italia, o echipă pregătită pe lângă consiliul celor patru. Numai noi n-avem pe nimeni și ni s-a trimis chiar vorbă că nici nu e nevoie să ne mai ostenim cu o delegație românească la Paris, deși Radio București a avut nerușinarea să anunțe că Transilvania ne-a fost redată și cauza României e apărată, grație „delegației noastre în frunte cu Franasovici”, care de fapt nici la Londra nu e tolerat decât ca „reprezentant al guvernului Groza”.

Mackenzie King pleacă și el la Londra pentru conferința imperială, după ce declarase că guvernul britanic nu consultase Canada cu privire la retragerea trupelor din Egipt.

Reîntors în Statele Unite, Hoover afirmă că un milion de oameni vor muri de foame dacă greva americană a cărbunelui continuă. În urma presiunilor lui Truman, sindicatele au acceptat o întrerupere de două săptămâni, în care timp minerii vor lucra și în paralel se vor duce negocieri pentru găsirea unei soluții satisfăcătoare.

Îndată ce guvernul grec va fi stabilit revizuirea listelor electorale pe care ar dori să le controleze și delegații occidentali, s-ar putea fixa și data plebiscitului, eventual la toamnă.

În procesul Antoneștilor, Tribunalul poporului care urmărea vădit discreditarea lui Maniu și Brătianu în ochii aliaților și desigur excluderea celor două partide de la guvern și de la alegeri, pare acum să pună o surdină acestei tendințe. Presa guvernului subliniază chiar că „vina cea mare a Antoneștilor nu poate fi întru nimic scăzută, prin încercarea lor de a găsi complicități politice aiurea”.

În declarația sa, Dinu Brătianu a făcut figură mult mai frumoasă decât Gheorghe, care apare meschin și fricos. Maniu a declarat azi că a fost pentru o politică de revendicare a Basarabiei „cedată în chip rușinos de regimul din 1940”, dar că n-ar fi ales calea armelor ca Antonescu în 1941, ci pe cea a negocierilor și că, în niciun caz, n-a aprobat aventura dincolo de Nistru. Totuși din tonul presei, reiese că guvernul ar dori să facă o diferență între Brătieni și Maniu, lăsând să planeze o mai pronunțată umbră de răspundere asupra acestuia din urmă.

Gheorghe Brătianu mi-a spus ieri că la proces a avut impresia clară că nu numai Eugen Cristescu, a cărui meserie este să-și vândă conștiința, dar chiar și Ică s-a pus la dispoziția guvernului spre a căuta implicarea opoziției, în schimbul promisiunii probabile de a scăpa de osândă.

12.5.46. O seamă de personalități americane proeminente în frunte cu Lehmann, au intervenit pe lângă Truman rugându-l să oprească exportul de cereale și să pornească totodată o campanie de raționalizare alimentară.

Ultimile convorbiri ale celor patru de la Paris dovedesc pozițiile ireconciliabile pe care se mențin Molotov și Byrnes. Primul s-ar arăta dispus să fie convocată conferința păcii, chiar și înainte de stabilirea acordului prealabil asupra tratatelor de pace cu statele balcanice și Finlanda, cu condiția ca cel puțin pentru Italia să nu mai subziste neînțelegeri. Punctele asupra cărora divergențele au rămas aceleași sunt: cererea de despăgubiri din partea Rusiei și problema Triestului. (Atitudinea aliaților e combătută de însăși presa engleză, care cu drept cuvânt, subliniază poziția lor falsă pe tema etnicității italiene a orașului, după ce au călcat în picioare principiul etnic privitor la Tirolul meridional). Rușii pretind portul pentru sârbi, în timp ce aliații propun un statut internațional, deschis comerțului tuturor țărilor din centrul și din sud-estul european.

Cât despre Tripolitana, unde rușii par a fi cedat, se ridică din senin vocea lui Trygve Lie, care depășindu-și funcția de funcționar internațional la ONU, protestează împotriva formulei franceze de a se lăsa administrația italiană într-o provincie arabă care avusese atâta de suferit din cauza teroarei fasciste. De altfel, chiar Liga Arabă se ridică în contra ruperii populației arabe din Libia, pusă sub două administrații diferite, ceea ce i-ar destrăma coeziunea. Englezilor însă le-ar conveni să se așeze în Cirenaica, în momentul în care vor fi siliți a abandona Egiptul.

Încercările de conciliere între guvernul persan și Azerbaidjan întreprinse sub egida rusească au dat greș, căci trupelor iraniene li se interzice să se instaleze în locul celor sovietice care părăsesc regiunea. Totuși se pare că delegatul provinciei care rupsese negocierile, s-a reîntors la Teheran pentru a le relua.

13.5.46. Și în India a eșuat conferința de la Simla din cauza Congresiștilor și a musumanilor, rămași pe poziții ireconciliabile, fără ca niciuna din părți să poată fi vinovată de nereușita eforturilor. Misiunea engleză va continua însă să lucreze la New-Delhi pentru elaborarea unei noi Constituții și stabilirea bazelor pentru independența Indiei.

La Atena, Parlamentul și populația au primit cu aclamații declarația regentului Damaschinou, care a fixat pentru 1 septembrie data plebiscitului asupra Monarhiei, adăugând că Grecia va lupta pentru recâștigarea provinciilor rămase încă sub dominație străină (Epirul de nord).

La Budapesta, agrarienii cer demisia lui Nagy pentru faptul că „cei mari” au convenit retrocedarea către România a Ardealului de nord. Acesta a arătat că statele mici trebuie să se supună voinței celor mari, mai ales Ungaria, care a dus războiul pe o cale greșită, că ungurii au nevoie să trăiască în bună înțelegere cu vecinii și că dânsul speră să obțină prin negocieri ceea ce doresc cu toții. Până la urmă, premierul a primit aprobarea Parlamentului.

14.5.46. Rechizitoriul acuzatorilor publici în procesul guvernului Antonescu a cerut condamnarea la moarte a tuturor celor 16 acuzați, cu toate că Radio Londra anunțase că numai opt vor fi executați, iar Groza a mărturisit acum câteva zile ministrului Suediei la București că nimeni nu va fi condamnat la moarte, adăugând că mâine o soartă similară îl așteaptă și pe dânsul cu tot guvernul său.

Dacă li se vor aplica pedepse raționale ca în Finlanda (închisoare pe diverse termene, în extremis - chiar detenție pe viață), poporul nostru va fi dat dovadă încă o dată de maturitate politică și de reală civilizație, mai mult decât toate statele balcanice, Ungaria, Italia sau chiar Franța.

E vorba ca înainte de 1 iunie, când expiră termenul până când ființează Tribunalul poporului, să fie judecate și Veturia Goga împreună cu Maria Mareșal, cu toate că Groza se ostenește să le considere *tabu*.

La New-York, subcomitetul pentru problema franchistă a acceptat să primească dovezi din partea republicanilor spanioli, Giral fiind de două zile sosit acolo.

Primul ministru al Iranului a comunicat oficial nereușita negocierilor cu Azerbaidjanul, din cauza pretențiilor excesive ale delegațiilor acestuia.

În raportul prezentat, Hoover a arătat că acum trei luni producția mondială alimentară însuma un deficit de 11 milioane tone, care până la toamnă s-ar putea reduce la 3-4 milioane. Cu toată vârsta înaintată, a acceptat să plece din nou în aceeași misiune în America de Sud.

La noi, s-a lansat știrea că guvernul va prezenta noua lege electorală, cu dreptul de vot pentru bărbați și femei de la 18 ani, cu drepturi politice pentru funcționarii publici și cu desființarea Senatului.

15.5.46. Molotov a comunicat la Paris că este de acord cu plecarea trupelor rusești din Bulgaria dacă și aliații vor părăsi Italia, însă Byrnes a răspuns că rușii vor trebui să plece din Bulgaria fără alte condițiuni și că, dacă se rezolvă problema Austriei, vor pleca de acolo toate trupele de ocupație, deci rușii vor trebui să plece din toate statele unde-și mențin armată, cu justificarea asigurării așa-ziselor „căi de comunicație”.

Franco a declarat în Cortes că neutralitatea Spaniei a salvat Anglia în timpul războiului și, contrar celor ce se petrec acum la Paris, Spania a tratat totdeauna Franța cu toată considerația, chiar și pe vremea ocupației germane. A adăugat: „Nu vrem să avem o Spanie roșie și nu admitem amestecul străin la noi. Toți cei ce intervin, o fac din ordinul sau sub imboldul Rusiei. Noi suntem și înțelegem să rămânem socialiști creștini.”

Președintele Azerbaidjanului a declarat, plecând din Teheran, că provincia sa nu dorește să rămână unită cu Persia și că după promulgarea viitoarei Constituții persane, se va dizolva și Parlamentul azer.

Ministrul american al Agriculturii a hotărât rechiziționarea a unui sfert din producția totală de grâu.

Consiliul de Securitate al ONU va discuta mâine, pe lângă cererea Albaniei de admitere în ONU, și pe cele ale Siamului, Suediei, Islandei și poate a Elveției.

16.5.46. La o conferință a cercului de studii liberale de la Ateneu, fenediștii au repetat scena conferinței lui Tașcă și prin întreruperi, au reușit să rămână până la urmă stăpâni pe sală, majoritatea auditoriului preferând să plece față de perspectivele scandalului.

Ieri, o altă conferință țărănistă, prilej de ovațiuni nesfârșite pentru Maniu. A fost mai bine organizată, nedând comuniștilor putința să o saboteze. Bandele de agitatori au așteptat în stradă, pomind a lovi în stânga și în dreapta pe cei care ieșeau din sală. Au fost mulți răniți. Bineînțeles autoritățile au fost total absente. Cred că aceste excese sunt de fapt dovada de slăbiciune a comuniștilor care se tem de fermitatea opoziției, negăsind alte mijloace s-o domine. Știut este că în toate timpurile, teroarea și brutalitățile n-au reușit decât să îndârjească și să întărească rezistența.

La Paris, domină și azi neînțelegerile majore între cei patru.

Anglo-americanii se opun proiectului francez de sfășiere a unității germane și vom vedea dacă până în noiembrie, când e vorba să se întrunească conferința pentru tratatul de pace cu Germania, vor reuși a stabili un acord.

Molotov se opune propunerii lui Byrnes de a discuta la 15 iunie problema tratatului cu Austria, sub cuvânt că nu are timpul suficient studierii întregii chestiuni, dar în fond, fiindcă rușii nu vor să plece cu trupele lor de acolo și deci nici din celelalte țări: Ungaria, România și Bulgaria.

Duplicitatea și reaua credință rusească reappare și în cazul Azerbaidjanului, despre care Moscova anunță că și-a închis granița cu Persia și că a luat toate măsurile necesare pentru a fi gata la orice eventualitate.

Cum se potrivește oare această știre, cu declarația primului delegat al acestei provincii, de hotărârea de a trăi unită cu Persia și de a dizolva propriul Parlament?...

Văzând că guvernul polonez nu e dispus a executa angajamentele luate, americanii fac cunoscut Varșoviei că nu se grăbesc să-i acorde creditul promis.

Liga Americană pentru Palestina Liberă a organizat o manifestare pentru recunoașterea internațională a națiunii iudaice suverane, cu egalitate de drepturi printre Națiunile Unite și admiterea la ONU. În schimb, la Cairo se vor întruni cinci regi și doi președinți ai statelor arabe pentru a discuta problema palestiniană și a protesta împotriva raportului întocmit de comisia mixtă anglo-americană.

La Londra și la New-York s-a anunțat aseară proclamarea statului federativ al Indiei și alcătuirea unui guvern tranzitoriu.

Din cei 100.000 polonezi din legiunea britanică din Italia, abia o treime s-au înscris pentru a se înapoia în țară, iar dintre aceștia numai 1500 vor pleca efectiv spre Polonia.

17.5.46. Azi după amiază Tribunalul poporului a pronunțat sentința, condamnând la moarte pe Ion și Mihai Antonescu, Pantazi, Vasiliu, Alexianu, Lecca și Cristescu, precum și pe toți legionarii fugiți în frunte cu Sima. Închisoare pe viață au primit Dobre și Petrovicescu, urmați de pedepse între 10-25 ani, ca pentru Mareș și Bușilă. Niciunul nu este achitat.

Este evident că, de rândul acesta, rolul Regelui ar fi destul de delicat pentru acordarea grațierii, căci un gest de pură umanitate ar putea fi interpretat ca o subscriere a Suveranului la politica dusă de Mareșal; de altfel, pentru acesta, problema ar fi chiar insolubilă, deoarece aud că el ar refuza să facă o cerere de grațiere și nu cred că guvernul Groza ar fi capabil de o asemenea mărinimie.

Miniștrii de Externe s-au separat azi cu un extrem de ușor bagaj de realizări, iar reluarea discuțiilor la 15 iunie n-ar putea aduce vreo rază de speranță, decât dacă ar înceta politica de suspiciune dintre ruși și americani sau dacă, dimpotrivă, aceștia s-ar hotărî în fine să apeleze la mijloace drastice.

Situația din Statele Unite este încă tulbure din cauza grevelor minerilor și ale căilor ferate ce par să se extindă tot mai mult. Propunerea de arbitraj a lui Truman a fost respinsă de syndicate și de proprietarii de mine; cât despre cea a căilor ferate, dacă izbucnește, guvernul va fi silit să le etatizeze administrația.

Bazele independenței Indiei (fără vreo autonomie pentru Pakistan) au fost fixate în șase puncte și guvernul provizoriu compus din 15 membri, va cuprinde cinci hinduși, cinci musulmani și cinci ale diverselor alte partide. (Chiar comandantul militar englez va fi pus sub autoritatea unui ministru de Război hindus). „Dacă totuși planul britanic nu va fi acceptat, nimeni nu poate spune ce grave tulburări ar putea rezulta”, arată presa engleză.

Deosebirea specioasă din cuvântarea lui Vișinski la Paris între „dictatura sfântă” a proletariatului și „dictatura criminală” a celorlalte categorii sociale, nu cred să fi fost tocmai pe placul francezilor care gândesc că au luptat de aproape două veacuri pentru o altă concepție a libertății și a democrației.

18.5.46. Alegerile din Olanda, cu mai numeroși votanți decât oricând, au stabilit următoarea repartizare a locurilor în Parlament: 32 pentru catolici, 29 pentru laburiști, 13 pentru anti-revoluționari, 10 pentru comuniști etc.

Morrison a declarat că Anglia va mai da 200.000 tone grâu fără nicio garanție de a le recupera și comunicatul anglo-american arată în această privință că, în ciuda tuturor restricțiilor promulgate, va mai rămâne un deficit de un milion tone.

Gandhi susține proiectul britanic pentru Constituția Indiei, declarând că până acum, niciodată Anglia n-a făcut un gest atât de important.

Generalul Morgan și primul ministru de Gasperi vor semna textul revizuit al armistițiului cu Italia, care îi recunoaște pentru prima dată co-beligeranța.

Tito continuă a revendica Triest, Istria și litoralul sloven.

Guvernul grec se gândește a trimite o notă celor patru aliați cu privire la Epirul de nord, iar Tsaldaris declară că planul revendicărilor grecești mai cuprinde Dodecanezul, rectificări pe granița bulgară și chestiunea reparațiilor.

Statele Unite nu se vor pronunța asupra Palestinei înainte de a fi consultat atât pe arabi cât și pe evrei.

Comisia specială a Consiliului de Securitate a invitat pe Giral să asiste la ședința publică în care i se vor pune întrebări cu privire la acuzele aduse de el lui Franco, mai cu seamă relativ la intențiile acestuia de cucerire a Marocului, a unei părți a Algeriei franceze (Oran?) precum și a Gibraltarului englez.

Truman a declarat că, față de hotărârea greviștilor, a decis să pună căile ferate sub direcția guvernului. Sunt pregătite o mie de avioane pentru a face față deficiențelor în transporturi.

Toți condamnații de la noi au făcut recurs.

Azi dimineață, încă de cu noapte, a fost arestat un nou lot de foști miniștri și subsecretari din guvernul Antonescu, în afară de generalii care au comandat în Rusia, ca Atanasiu și Petru Dumitrescu, care dispăruseră brusc în timp ce comandau diviziile noastre în Ungaria alături de ruși.

Pe de altă parte, se pretinde că foștii membri ai Gărzii de Fier, arestați în zona franceză a Tirolului austriac, ar avea printre ei pe toți șefii legionari, în cap cu Horia Sima. [...]

19.5.46. Toată lumea recunoaște în Anglia și în Statele Unite rezultatul negativ al conferinței de la Paris, însă „une impasse vaut mieux qu'une politique de concessions

*unilaterales*³, afirmă presa londoneză, care are curajul să adauge că greșeala inițială a fost comisă la Teheran, atunci când aliații au acordat rușilor zone de influență, care cu greu și fără baze juridice le-ar putea fi acum smulse din mână.

Observer prezintă cazul Austriei ca o reeditare a celui persan, iar presa moscovită, îndată după înapoierea lui Molotov, a început să atace aprig pe aliați.

Este interesantă inițiativa lui Evatt, premierul australian, care, de acord cu guvernul englez, cere ca toate problemele insolubile să fie rezolvate de conferința de pace pe principiul majorității, fără aplicarea dreptului de veto, prin care una singură din marile puteri, poate sabota realizarea păcii.

Nu mai vorbesc de răspunsul plin de dispreț pe care îl dă Stalin apelului adresat de Truman pentru contribuția Rusiei la acțiunea mondială de combatere a foametei, zicând că apelul este tardiv și că, de altfel, Sovietele nu fac parte din această comisie internațională, așa că nu au niciun rost să se amestece într-o problemă străină lor.

Unii membri ai misiunii americane de aici nu-și mai ascund părerea că unica soluție a problemei ruse va fi un conflict cu Sovietele, pe care îl văd destul de apropiat, indicând că în asemenea împrejurări, misiunile engleză și americană se vor refugia undeva în munți, spre a rezista acolo momentelor tulburi prin care va trece țara noastră.

E unica posibilitate de a scăpa de primejdia comunisto-sovietică atât de actuală; rămâne doar să ne întrebăm dacă noi înșine vom putea rezista acestui val de groază și dacă conflictul nu va izbucni mult prea târziu pentru noi, căci se pare că atacurile în contra însăși structurii statului nostru devin tot mai prezente.

20.5.46. Știrile din Persia par să fie tulburi și oarecum contradictorii.

Pe când guvernul de la Teheran anunță că a trimis o misiune la Tabriz pentru continuarea convorbirilor și cere răgaz secretarului general ONU privitor la informațiile cerute despre plecarea trupelor rusești, radio Tabriz comunică știrea că trupele guvernamentale persane au atacat Azerbaidjanul dinspre Kurdistan și că luptele continuă, în timp ce orașul Tabriz are aspectul unui „*camp retranché*”⁴ a cărui populație este hotărâtă să reziste cu orice preț. Cu toate acestea, Consiliul de Securitate se va întruni miercuri spre a examina situația.

La Tokio, 100.000 manifestanți în fața palatului Mikadoului au cerut orez și au pretins să li se deschidă bucătăriile împărătești. Unde sunt vremurile când japonezii se trânteau la pământ, numai trecând prin apropierea Palatului!...

Azi reîncepe la Londra conferința primilor miniștri ai dominioanelor; programul discuțiilor prevede: planul defensiv al Imperiului, acordurile politicii comerciale, dările de seamă asupra conferinței de la Paris, problema Egiptului, Palestinei și Germaniei.

³ „*un impas e de preferat unei politici de cedări unilaterale*”

⁴ „*tabără asediată*”

Guvernul englez a convocat pe arabi și pe evrei la o conferință a mesei rotunde în problema palestiniană.

Vicepreședintele Consiliului de miniștri polonez protestează vehement contra hotărârii americane de a opri împrumutul acordat dacă Polonia nu-și respectă angajamentele.

Guvernul sirian a comunicat ONU că toate trupele străine au părăsit teritoriul său încă din luna aprilie.

22.5.46. Toată lumea e impresionată la maximum de declarațiile lui Byrnes, care spune hotărât că „dacă nu va reuși să convoace conferința de pace în această vară, guvernul american va cere Adunării Generale a ONU să se ocupe de problema reglementării păcii”, adică: dacă Molotov va încerca și la 15 iunie să torpileze reuniunea, dânsul va cere ca Națiunile Unite să constate permanenta rea credință a Sovietelor și să pună pe ruși „*au ban de l'humanité*”.⁵

De aici, să se afirme că până la toamnă vom avea război n-a fost decât un pas, mai ales că tonul său a fost tot timpul foarte tăios. De exemplu: „Nu trebuie să încercăm a ne impune voința asupra altora, dar trebuie să ne asigurăm ca ceilalți să nu aibă impresia că ne pot impune voința lor”, sau: „Pacea cu Austria este esențială, căci odată încheiată împreună cu celelalte tratate actualmente în discuție, nu ar mai fi justificată, - în afara liniei de comunicație prin Polonia cu Germania, - prezența niciunui soldat pe pământ străin în Europa”, sau în fine: „Să nu uităm că dacă nu reușim a coopera la o pace care este indivizibilă, va trebui să cooperăm într-un război care va fi mondial”.

Sentimentul creat de discursul lui Byrnes, trebuie completat cu impresia tot mai vădită că din ordinul rușilor, guvernul Groza pare decis a precipita lucrurile spre a desființa cât mai repede tot ce există în țara asta ca elemente conducătoare.

După miniștri, subsecretari de stat și generali, vine acum rândul secretarilor generali, directorilor de minister, prefectilor, primarilor și în genere a tuturor celor care într-un fel sau altul au putut colabora cu regimul Antonescu.

Suchianu a spus lui Dodel Iliescu că ceea ce se petrece azi va fi floare la ureche față de măsurile ce se vor lua după alegeri, iar Ana Pauker a mărturisit unei prietene, venită să-i ceară ajutor pentru deschiderea unui magazin de modă, că va mai putea face afaceri un an sau doi, fiindcă apoi nu va mai exista clientelă în România.

Acum vreo 10 zile, Mihai Popovici mi-a spus că generalul Susaikov a chemat pe Carandino de la *Dreptatea* spre a-i face aspre observații pentru tot ce publică în ziar în contra guvernului, amenințându-l că dacă nu se astâmpără imediat, va pătimi consecințe extrem de grave în calitatea de director. Susaikov i-a declarat: „nu permit să se atace guvernul fiindcă Țara noastră e sub ocupație, iar Convenția de armistițiu este astăzi unica

---

⁵ „*oprobiumul lumii*”

lege în vigoare. Guvernul Groza este guvernul Sovietelor". Carandino a încercat să arate că prin acordul de la Moscova, s-a garantat României libertatea presei etc. la care Susaikov l-a întrerupt cu enervare: „Nu te-am chemat să discut, ci să-ți dau ordin. Și acum, pleacă!”

Față de această opresiune, Maniu și Brătianu au adresat câte un nou memoriu aliaților, arătând că după publicarea platformei FND, partidele de opoziție socotesc deschisă perioada pre-electorală și cer deci să se trimită neîntârziat observatori în România. Se pare că alegerile vor avea loc în august și, desigur, oricum ar vota poporul, rezultatul va fi același: succes desăvârșit pentru guvern.

Marckham, amenințat direct de ziarul trupelor sovietice *Era nouă*, întrebat dacă crede că aliații vor face război, a răspuns: „Niciodată în istoria lor, americanii n-au făcut război nimănui, nici n-au atacat pe nimeni. Dacă însă îi atacă cineva, dâșii se apără, așa cum s-a întâmplat în ambele războaie mondiale. Nu este deloc sigur că va izbucni conflictul în România; s-ar putea întâmpla ceva în Persia, iar dacă nu, poate în Mancuria.”

Cu doza de humor anglo-saxon, se vede ușor care îi sunt părerile și dorințele...

În legătură cu condamnările așa-zisilor vinovați de dezastrul țării, în care guvernul are de gând să bage pe lângă miniștri, tot soiul de personalități, așa cum am arătat mai sus, este evident că se încearcă o mistificare sinistră, înglobându-i pe toți printre „criminalii de război” deoarece convenția de armistițiu precizează la art.14 că nu poate fi vorba decât de „arestarea și judecarea persoanelor acuzate de crime de război”, adică de militari sau civili care au nesocotit legile războiului prin deportări, maltratări, ucideri, jefuiri de prizonieri, ostateci etc.

Cât despre crima politică a dezastrului țării, nu era nevoie de un Tribunal special, deoarece Constituția prevede cazul răspunderilor ministeriale, pe care le judecă Înalta Curte de Justiție, după ce a fost sesizată de Parlament. Prin urmare, Casația este de rândul acesta în drept să se pronunțe, nu asupra neconstituționalității pedepsei cu moartea, ci asupra necompetenței Tribunalului special.

Potopeanu, scârbit și el de lăcă, care și-a închipuit prostește că va fi salvat de comuniști, este convins că Regele va uza de dreptul de grațiere, chiar cu riscul să fie dat peste cap de ruși, sau că aliații îi vor cere pe principalii acuzați să apară ca martori (contra lui Molotov!) în procesul de la Nürnberg.

Concomitent cu atitudinea fermă a guvernului american, Consiliul de Securitate n-a acceptat raportul lui Sultaneh, socotit incomplet și neconcludent, amânând dezbaterile asupra chestiunii persane la o dată viitoare încă nefixată.

În lipsa lui Gromyko, polonezul Lange, susținut întrucâtva de delegatul francez, a propus să ceară guvernului de la Teheran să răspundă în 10 zile dacă da sau nu, rușii s-au retras complet, pentru ca în caz afirmativ, Consiliul să scoată afacerea de pe rol. Propunerea a fost respinsă cu opt voturi contra 2, după intervențiile lui Stettinius, Cadogan

și van Klaeffens, care bănuiesc că rușii n-au plecat de peste tot, că n-au luat cu ei tot materialul și echipamentul militar și că în Azerbaidjan au rămas soldați sovietici îmbrăcați civil.

Este pretutindeni procedura clasică a rușilor de unde se retrag; la fel vor proceda și la noi în ziua în care aliații vor fi siliți a pleca din România.

Aceasta cu atât mai mult cu cât azi cu surprindere că aliații ar fi acceptat propunerea lui Molotov de a se desființa comisiile aliate de control din Ungaria, România și Bulgaria, după exemplul din Italia. Rezultatul clar va fi că atunci ne vor freca cum vor pofti prin guvernul de sinistre paiate și ne vor distruge în scurtă vreme tot restul de rezistență, fără ca nimeni dintre aliați să mai poată interveni.

Byrnes a cerut desigur detalii și oricum situația nu s-ar schimba până la conferința pentru pace. Cine ne asigură însă că în actuala stare de lucruri, pacea ar mai putea fi încheiată așa de curând?...

Ceea ce ar mai contrabalansa aceste preocupări, e că nici rușii nu par a fi deloc liniștiți. Mai întâi acuză formal pe americani de a susține trupe Guomindangului în contra comuniștilor chinezi, de a le fi dat armament și chiar de a lupta alături de ei cu avioane și piloți proprii. Apoi, presa moscovită dă o mare publicitate protestului unui deputat american Taylor, care a declarat că, dacă ar fi putut bănui că împrumutul acordat Angliei va servi scopurilor de război în contra Sovietelor, nu și-ar fi dat niciodată votul.

Mai important decât această manifestare discutabilă este faptul că în Rusia se face tot posibilul pentru întreținerea, dezvoltarea și propagarea sentimentului de suspiciune și de inamicitate față de anglo-americani. Foști prizonieri francezi întorși din Rusia, spun că acolo, pretutindeni, de la lucrătorul de rând până la *nacealnik*⁶, toată lumea e convinsă de izbucnirea conflictului și se pregătește a se apăra împotriva agresiunii aliaților occidentali.

Și în Franța preocuparea războiului devine vădită.

În privința tratatelor de pace cu statele foste satelite, pentru care Molotov pretinde realizarea unui acord prealabil între cei patru, senatorul Conolly se întreabă cine a dat dreptul marilor puteri să se comporte în contradicție cu cele stabilite la Moscova și să nu țină seama de părerile națiunilor mici.

„Trichard Farsanovici” sosit ieri de la Paris, aduce, pare-se, un mesaj important de la Bevin (cam greu de crezut, poate mai de grabă de la vreun șef de cabinet sau de la vreun prieten francez care i-a repetat cele spuse) care se întreabă „ce fel de guvern avem noi în România, pentru a avea inconștiența de a se declara încântat și satisfăcut cu granița de vest spre Ungaria, în timp ce anglo-americanii se străduiesc să obțină pentru noi frontierele din 1939”.

Spiritele sunt foarte dezorientate la noi. Unii sunt convingși că am fost complet abandonați de aliați pe mâna rușilor, alții dimpotrivă, cred că se apropie ceasul când vom scăpa odată cu întreaga Europă din ghiarele comunismului rusesc.

⁶ „șef”

Trebuie să recunoaștem că, sufletește, românii au încă o minunată rezistență.

Mi se spune că zilele trecute, un grup impresionant de manifestanți s-au dus la Jilava, strigând cât îi ținea gura, în speranța să-i audă condamnății la moarte închiși acolo: „Aveți încredere, țara nu vă uită, țara e cu voi!” fără ca nimeni să fi intervenit, căci erau prea mulți.

La Ministerul Marinei, unde din ordinul lui Precup, amiralul Bărbuceanu și secretarul său căutau să convingă prin intimidare pe cei 300 funcționari mari și mici - de la colonei la femeile de serviciu - să ceară prin vot deschis executarea criminalilor, n-au reușit să atragă de partea lor mulțimea. Sunt sigur însă, chiar dacă o atare rezistență ar fi răspândită în toată țara, rezultatul alegerilor va fi tot o majoritate comunistă...

În Cehoslovacia, unde duminică vor avea loc alegeri, s-a obținut amânarea trecerii trupelor sovietice, pentru care era prevăzută perioada între 20-29 mai.

În afara celor 30.000 polonezi care au cerut să se înpoieze în țară, dar dintre care abia 1500 pleacă deocamdată efectiv, guvernul englez va mai avea a se ocupa de 160.000, ce vor fi demobilizați și urmează a găsi de lucru în Marea Britanie.

Deși negocierile pentru încetarea grevelor la căile ferate și ale minerilor din Statele Unite vor mai continua o săptămână, președintele Truman a decis ca de ieri guvernul american să preia direcțiunea întregii activități miniere și feroviare.

În ultimul moment, sosește știrea că trupele guvernamentale chineze au cucerit capitala Mancuriiei, ceea ce a determinat pe comuniști să accepte încetarea ostilităților.

24.5.46. Optimiștii care cred că până la toamnă rușii vor fi puși cu botul pe labe, socotesc ca probabilă o întâlnire a celor „3” mari, în cazul în care, la 15 iunie, miniștrii de Externe nu vor putea cădea de acord și că, dacă nici această supremă încercare nu va reuși, în septembrie va fi sesizată Adunarea Generală a ONU.

La aceasta s-ar putea răspunde: Ei, și?!...

Atacat în presă, Trygve Lie a declarat: „Am fost tratat de comunist și de agent al Sovietelor, ceea ce este absolut fals. Dar voi continua atitudinea mea, *de quelque nom qu'on me traite*”.⁷ E prost, însă e consecvent...

Marckham va fi expulzat din țară. Minunat!...

25.5.46. Față de reaua voință a sindicatelor feroviare de a accepta propunerile sale de conciliere admise de companii și dat fiind blocarea a peste 300 linii ferate care periclitează întreaga activitate economică a Statelor Unite și împiedică încărcarea vapoarelor UNRRA cu alimente pentru Europa, președintele Truman a dat greviștilor un ultimatum ca până astă seară să reînceapă lucrul. Considerând că guvernul este provocat, Truman a obligat pe greviști, prin forța armată, să reia activitatea.

⁷ „indiferent cum voi fi etichetat”

Truman a precizat că va cere Congresului elaborarea unei legi speciale pentru interzicerea grevelor, ceea ce pentru libertățile americane, unde dreptul de grevă este sfânt, înseamnă că situația este foarte gravă și că măsuri riguroase trebuie luate imediat.

Mari dezbateri în Camera Comunelor în chestiunea retragerii trupelor engleze din Egipt. Churchill și Eden au cerut ca, în niciun caz, Anglia să nu abandoneze apărarea prin propriile forțe a canalului Suez, iar Bevin a replicat că guvernul britanic avea de ales față de cel egiptean, între calea forței și cea a prieteniei, alegând-o pe aceasta din urmă, dar că va lua asigurări pentru ca paza canalului să fie efectivă și ca acest punct strategic al drumului imperial să nu fie abandonat.

Comitetul suprem arab a expus Angliei și Statelor Unite revendicările Ligii Arabe asupra Palestinei:

1. desființarea regimului de mandat și interzicerea oricărei imigrări evreiești;
2. recunoașterea unui stat democrat arab;
3. retragerea tuturor trupelor străine.

Mandatul britanic asupra Transiordaniei luând azi sfârșit, în aceeași zi emirul Abdullah Hussein a fost proclamat Rege al noului stat național.

26.5.46. Atitudinea fermă a lui Truman a avut succes: în ultima clipă, greva a luat sfârșit, lucrătorii feroviarilor reluând lucrul după trei zile de paralizare totală a transporturilor. Între timp, Camera Reprezentanților a acordat - cu 306 voturi contra 16 - puteri excepționale Președintelui, pe care și Senatul urmează a le adopta azi. În ce privește greva minerilor, nu s-a obținut un rezultat, așa că rămâne de văzut dacă greva acestora va începe la noapte.

Pravda acuză guvernul englez de a organiza un corp militar special cu legionarii polonezi, pe când Bevin se silește să explice că-i va demobiliza spre a le da de lucru în Anglia sau în altă parte a Imperiului.

Guvernul maghiar refuză a încheia un acord aerian cu Statele Unite, similar celui semnat cu Sovietele prin care acordă întreprinderilor rusești o cesionare pe termen lung a aerodromurilor proprii.

Primele rezultate din Cehoslovacia arată că în Boemia și Moravia cu o populație majoritar industrială, comuniștii obțin 40%, socialiștii 23% etc., pe când în Slovacia unde majoritatea este agricolă, social-democrații de dreapta vin în frunte cu circa 60%. După calcule aproximative, viitoarea Adunare cehoslovacă se va compune din: 115 comuniști cehi și slovaci, 105 socialiști-naționali cehi (grupul Beneš), 47 catolici cehi, 42 democrați slovaci, 36 social-democrați cehi etc.

28.5.46. Anglia și Statele Unite au adresat ieri guvernului român note de protest împotriva modului incorect și cu totul insuficient în care execută angajamentele luate în urma conferinței de la Moscova. Aliații au avut delicatetea să precizeze că textele nu vor fi date publicității decât peste câteva zile, spre a da guvernului român timpul necesar să le studieze.

Încercarea lui Truman de a împiedica greva celor 400.000 mineri n-a reuşit; va fi deci nevoie să se recurgă şi aici la puterile excepţionale cerute Congresului, dar se pare că se va întâmpina o serioasă opoziţie în Senat. Comuniştii fac spume.

Daily Worker face comparaţie între marele democrat Roosevelt şi pigmeul care i-a urmat, iar unul din şefii mai îndârjiţi al sindicatului căilor ferate a declarat că toate fondurile sindicatului său în valoare de 47 milioane dolari, vor fi întrebuinţate pentru combaterea candidaturii lui Truman, în cazul în care s-ar prezenta la viitoarele alegeri prezidenţiale.

Afirmaţiile lui Molotov făcute ziarelor *Pravda* şi *Izvestia* sunt o adevărată declaraţie de război adresată lui Byrnes, prin care:

- respinge propunerea acestuia de a sesiza ONU în cazul nereuşitei viitoarei conferinţe în patru de la Paris;
- refuză ne-riveranilor să discute problema Dunării;
- nu admite proiectul unei conferinţe de pace cu Germania, unde încă nu există un guvern central.

El denunţă „cercurile străine imperialiste” ce caută să dea acum în cap Sovietelor, care au dus tot greul războiului...

Grigorcea a fost rechemat de la Vatican şi deşteptii noştri, vor acum să alunge şi pe Nuntîul apostolic de aici. Le stă în gât această slabă legătură cu civilizaţia catolică.

Partidele de stînga din Ungaria au constituit un Front al Independenţei împotriva guvernului,...întocmai ca la noi. E inutil desigur să ne întrebăm de unde vine ideea.

La Moscova, după vizita guvernului polon în păr, cu care s-a încheiat un acord pentru înarmarea Poloniei cu material rusesc, acum a sosit Tito cu toţi ai săi, cu scopuri, fără îndoială, similare.

Pentru orice previziune, ruşii se grăbesc să-şi consolideze blocul anti-occidental.

Astă seară mi s-a confirmat că mai toţi foştii miniştri arestaţi în lotul al II-lea: Cancicov, Petrovici, Cretzianu etc., au fost liberaţi.

Pe de altă parte, hotărârea Curţii de Casaţie cu privire la revizuirea de către Tribunal a pedepselor aplicate lui Mareş, Buşilă şi Popescu, pare să fie datorită faptului că din ordinul ruşilor, guvernul nu este încuviinţat să achite pe aceşti „criminali” atât de puţin culpabili, precum ar fi dorit. Mi se spune chiar că Pătrăşcanu, furios că i se impune de ruşi să se execute condamnările la moarte, deşi zvonul lansat este că aceasta este dorinţa aliaţilor anglo-americani, ar fi actualmente demisionar şi că nici n-ar mai participa la şedinţele Consiliului de miniştri.

Guvernul englez a decis să reia raporturile bancare cu România. Să fie oare acesta un mijloc eficace de a contrabalansa influenţa sovietică?

Delegaţii miniştrilor de Externe de la Paris au convenit asupra reducerii la minimum a forţelor Armatei române.

În ce privește alegerile de duminică din Franța, supozițiile sunt că partidele de stânga vor pierde câteva voturi în favoarea dreptei moderate, dar că, în genere, intenția și cuminența ar fi ca viitorul guvern să fie o coaliție în patru a partidelor de stânga, în care socialiștii să aibă conducerea.

Aflu că Marckham, expulzat din țară din ordinul rușilor și care sosise la Constanța gata de plecare, s-a reîntors la București în urma vehementelor proteste ale aliaților și a amenințării că vor proceda la fel cu corespondenții sovietici din zonele engleză și americană din Germania.

29.5.46. Bevin a replicat imediat lui Molotov în conferința sa de presă, respingând punct cu punct acușările aduse și a adăugat că sensul convorbirii și acordului său cu Stalin privitor la Germania este complet alterat, fie printr-o falsă interpretare a lui Molotov, fie printr-o greșită transmitere a ziarelor moscovite. Comentariile presei engleze sunt unanime în contra poziției agresive luată de Molotov. Conservatorul britanic *Daily Mail* scrie că dacă popoarele persan, italian, român, grec, turc etc., s-ar putea exprima în rusește, ar ști să răspundă lui Molotov, care se străduiește a constitui un bloc oriental, ceea ce va sili pe anglo-americani să organizeze și ei unul al democrațiilor occidentale. Cât despre laboristul *Daily Herald*, în articolul intitulat „Război sau pace?” acușă direct pe Molotov că împinge lumea spre un al treilea război mondial, care va pustii întreaga omenire.

Totuși, Franasovici aduce de la Paris impresia că la 15 iunie părțile vor sfârși prin a se înțelege și că nu va izbucni conflictul. Minciuna colportată de el, cum că americanii refuzau să admită granița de vest, propunând negocieri directe cu ungurii; că dânsul s-a zbatut și cu ajutorul rușilor, dar mai ales al francezilor, a reușit în fine să-i facă pe americani să renunțe, a fost dovedită într-o convorbire a lui Mihai Popovici cu Burton Berry, care a confirmat că, trei săptămâni înainte de întrunirea conferinței de la Paris, guvernul Statelor Unite, însușindu-și raportul misiunii americane de la noi, a dat lui Maniu asigurări că granița de vest nu va fi știrbită. „Cum rămâne atunci cu afirmațiile lui Franasovici?” a întrebat Popovici. „Despre Franasovici poți crede ce poțtești”, a răspuns Berry.

Cu atât mai dezgustătoare este atitudinea lui „Trichard Farsanovici”, cu cât pretinde că a venit de la Paris cu pretenția anglo-americanilor de a sancționa neîntârziat pe Antonești, când știut este că numai rușii sunt cei ce pretind execuția, tot așa precum au refuzat achitarea lui Mareș, Bușilă și Popescu și au reclamat arestarea și judecarea lotului al doilea de foști demnitari, care au fost liberați doar grație energicului protest anglo-american.

Circulă zvonul că măsurile luate în ultima vreme de guvern, n-au reușit decât să îndârjească populația și să adâncească ura generală împotriva rușilor. Sovietele au scos de la suflet nu numai pe Groza, ci și pe Ana Pauker, vinovată de lipsă de abilitate; cel care conduce acum totul și păstrează singur încrederea Moscovei este Lajos Lakatos (tovarășul Vasile Luca).

Guvernul Siam a adresat o scrisoare de protest lui Trygve Lie, cerându-i să aducă în fața Consiliului de Securitate cazul invadării unor teritorii siameze de către trupe franceze din Indochina.

Duminică în Italia, 28 milioane de alegători, bărbați și femei, vor da un dublu vot: referendum asupra formei de stat - Monarhie sau Republică - și alegerea deputaților pentru Constituantă. Pentru primul punct, probabil nu se va obține o diferență mare între opțiuni, dar despre alegeri, se crede că democrat-creștinii lui de Gasperi vor câștiga cât comuniștii cu socialiștii la un loc.

Cu privire la notele adresate guvernului nostru, Buzel crede cu destulă dreptate că Regele a fost greșit sfătuit să acorde colanul „Serviciu credincios” lui Groza, tocmai în ziua în care se primeau notele de protest și să-i arate că-i mulțumește și-l felicită pentru politica dusă și pentru reluarea raporturilor cu Anglia și cu Statele Unite, infirmând oarecum prin aceste cuvinte toate punctele de nemulțumire ale aliaților. Mai crede că cel puțin până după alegeri, nimeni n-ar îndrăzni să se atingă de Suveran și de Monarhie, așa că i-ar fi posibil să-și exercite dreptul de grațiere și să afirme că nu va aproba alegeri decât după încheierea păcii.

30.5.46. Față de activitatea politică a Moscovei, care organizează centre avansate în Polonia și în Jugoslavia în vederea eventualului conflict cu blocul occidental, Anglia și Statele Unite au pomit și ele o activitate crescândă în Europa orientală, activitate negativă deocamdată, căci se rezumă la o serie de note de protestare: la București, al căror conținut va fi publicat mâine, la Belgrad, învinuind pe sârbi de a sabota sistematic acțiunea de împăciuire în regiunea Veneția-Giulia, la Tirana, acuzând pe albanezi de a fi bombardat fără niciun motiv două vase engleze ce treceau prin canalul Corfu (notă la care de 10 zile guvernul albanez nici nu și-a dat osteneala să răspundă...). În tot cazul, presa engleză subliniază caracterul unei divizări tot mai marcate a Europei în două tabere.

Evatt a declarat din partea Australiei că va susține din toate puterile propunerea lui Bevin de a convoca fără întârziere conferința de pace, sau, în caz de neînțelegere, de a deferi problema Adunării ONU.

Guvernul din Teheran a destituit pe ambasadorul său din Statele Unite ca delegat la Consiliul de Securitate, în așteptare de a-l înlocui și din postul de la Washington.

În pragul referendumului de duminică, populația din Sicilia a făcut regelui Umberto o recepție entuziastă.

Amenințarea lui Truman cu maniera forte a reușit, căci greva minerilor s-a încheiat printr-un acord în care patronii aprobă o majorare de 18,5 cenți/oră. Acum se studiază a treia grevă la orizont, cea a marinarilor și a docherilor, prevăzută a începe la 15 iunie, în cazul eșecului negocierilor.

Trist este însă că Senatul a respins cu 70 voturi contra 13, cererea președintelui de a încorpora în armată pe greviștii recalitranți.

Alegerile municipale din Olanda au dat majoritatea tot catolicilor cu 189 locuri, față de 156 pentru socialiști.

Astăzi seară a sosit știrea că Gavan Sultaneh a cerut demisia întregului guvern persan, spre a forma un nou cabinet.

Anglo-americanii și-au exprimat supărarea de a vedea cât de mult întârzie guvernul polonez executarea alegerilor legislative, așa că se precizează tot mai mult influența sovietică în Europa orientală, odată cu agravarea relațiilor anglo-americanilor cu aceste state și deci cristalizarea a două grupări opuse pe plan mondial.

1.6.46. Londra anunță că după patru zile, ca răspuns la protestul adresat guvernului român și publicat azi, Groza a declarat că în august sau cel mai târziu la începutul lui septembrie, vor avea loc în România alegeri libere. (Pătrășcanu a publicat un ante-proiect al legii electorale, care pare acceptabil pe hârtie, în afara sistemului uni-cameral și al dreptului electoral începând cu vârsta de 19 ani).

În schimb, guvernul nu încetează a vexa opinia și a nesocoti libertățile cetățenești prin metode de brutalizare: au arestat pe Lugoșianu sub un vag pretext de complot în contra siguranței statului, au perchiziționat casa lui Bebe Brătianu și țin zbirii la ușa lui Fotino, organizează în piața Universității manifestații de derbedei ca să ceară spânzurarea celor condamnați, - pe ale căror recursuri, le-a respins bineînțeles Casația, - lasă să apară în *Graiul nou* atacuri directe la adresa lui Maniu, acuzat de a fi ajutat și împins pe Antonescu la război; toate acestea - ca să arate ce puțin caz se face la noi de notele cominatorii anglo-americane, cu toate că în scris se dau asigurări oficiale că angajamentele din ianuarie vor fi respectate. (Banii luați din casa Brătianu cu prilejul perchiziției au fost returnați).

Guvernul francez face cunoscut că trupele din Indochina au depășit frontiera Siamului urmărind bandiți, dar că s-au retras după trei ore. De altfel, acesta e un teritoriu contestat, cedat de Japonia Siamului în 1942, așa că nu poate fi vorba de o încălcare propriu-zisă de graniță.

Guvernul englez a decis să stabilească sistemul conscripției, încorporând pe tinerii de 18 ani pentru un serviciu de doi ani, care din decembrie 1948, va fi redus la 18 luni. Se va obține astfel un contingent anual de 190.000 militari.

Austria cere Italiei să retrocedeze doar o porțiune de circa 2000 km² din Tirolul de sud, spre a-i da posibilitatea să aibă pe teritoriul său legătura feroviară de la Innsbruck la Klagenfurt, prin Brenner, Bressanone și Dobiaco. Italienii refuză categoric.

Canada a declarat că va primi ca muncitori agricoli 5000 polonezi din armata lui Anders, care refuză a se înapoia în țara lor.

Guvernul maghiar refuză a cere extrădarea lui Horthy, care se află arestat în zona americană din Germania, probabil ca să-și scutească situația scabroasă a condamnării și executării (după sistemul impus nouă de sovietici) celui care timp de un sfert de veac le-a ținut loc de Suveran.

Primul ministru ungar va pleca în iunie la Londra în misiune oficială, după vizita sa la Moscova; se încearcă acum o restabilire a echilibrului.

Se apreciază că grevele din Statele Unite au costat 500 milioane livre sterline și că au întârziat producția cu cel puțin trei luni. Temerea nu s-a sfârșit încă: alți 75.000 mineri sunt acum în grevă, iar la 15 iunie, odată cu declanșarea grevei în marina comercială, Statele Unite vor fi practic complet izolate de restul lumii.

Truman a declarat presei că în două rânduri, odată cu ocazia Potsdamului, iar în urmă cu prilejul conferinței de la Paris, a trimis lui Stalin invitații personale pentru o vizită la Casa Albă, dar că acesta s-a scuzat, invocând starea sănătății și avizul medicilor care îi interzic atât de lungi călătorii.

Stettinius și-a prezentat demisia din postul de reprezentant la ONU, afirmând că și-a terminat însărcinările, dar în realitate supărat de a juca un rol searbăd de „comisionar” a lui Byrnes. Truman spune că nu-i va accepta demisia și speră că, până la urmă, va renunța la ea.

Mareșalul Smuts a declarat că măsurile luate în Germania sunt socotite a-i exclude orice posibilitate viitoare de a încerca o tulburare a păcii, dar că nu trebuie urmărită distrugerea a însuși poporului german, factor constructiv în Europa, care datorită unei politici nefaste, a format în centrul civilizației europene un focar de nemulțumire care a dus la tragedia războiului.

Cadogan a declarat în sub-comitetul pentru problema spaniolă că guvernul englez nu va putea admite ca Spania să fie primită printre Națiunile Unite, atâta vreme cât va fi stăpânită de Franco, dar că totuși informațiile culese arată că:

1. armata spaniolă e atât de slab înarmată și de prost echipată, încât de abia dacă ar putea servi unor scopuri pur defensive, și deci nu este amenințătoare pentru nimeni;
2. niciuna din persoanele germane căutate pentru crime de război n-a găsit refugiu în Spania;
3. producția de uraniu a Spaniei este absolut insuficientă unei oricât de modeste încercări de producere a energiei atomice;
4. niciun savant german nu lucrează în vreo uzină spaniolă.

S-a răspândit acum zvonul că azi, la ora 5 după amiază, au fost executați toți cei condamnați la moarte în lotul Antonescu, afară de Pantazi a cărui pedeapsă a fost comutată în detenție pe viață. Se mai spune că la execuție au asistat câte doi delegați englezi, americani și ruși, dar că până la urmă nici Cristescu n-a fost executat, ci luat de ruși care îl vor întrebuința în afacerile lor de spionaj.

Beneš a oferit liderului comunist să formeze noul guvern cehoslovac.

În ce privește alegerile de mâine din Italia și poate chiar și din Franța, Papa a făcut azi o declarație în fața colegiului cardinalilor (radiodifuzată de postul Vaticanului), spre a atrage luarea aminte poporului că va avea să se pronunțe pentru menținerea civilizației creștine sau pentru triumful distrugătorilor acesteia.

2.6.46. Comunicatul oficial spune că au fost executați cei doi Antonești, Piki Vasiliu și Alexianu, pe când conform raportului prezentat de Pătrășcanu, s-a comutat pedeapsa lui Pantazi, Cristescu și Radu Lecca la muncă silnică pe viață.

Londra și Washington au înregistrat această știre, fără vreun comentariu.

Bevin va vorbi marți în Cameră asupra politicii externe spre a răspunde atacurilor lui Molotov, susținut fiind de unanimitatea dominioanelor și spre a cere pentru micile națiuni, încheierea grabnică a tratatelor de pace. Radio Londra a și pornit o campanie în acest sens. Comentează înțelesul noțiunii de „imperialism britanic” care pentru asigurarea teritoriului său, deși ușor atacabil de pe coasta franceză, belgiană sau olandeză, nu înțelege a interveni în politica internă a acestor state, nici a le impune guverne favorabile Angliei, așa cum procedează Rusia de-a lungul granițelor sale.

Cât despre politica Sovietelor, guvernul englez nu are nici cea mai mică intenție să organizeze vreun bloc ostil, ci dorește o cordială colaborare, ceea ce nu exclude dreptul ca atunci când Sovietele nu-și țin angajamentele, așa cum au procedat în Persia, să le atragă politicos atenția, fără succes însă, căci Moscova nu catadicsește să-i dea măcar un răspuns.

Un acord a fost stabilit între Persia și Azerbaidjan pentru menținerea trupelor pe pozițiile respective și abținerea reciprocă de a se ataca.

Azi în toate bisericile catolice se va remite credincioșilor câte o copie a cuvântării Papei, care îi întreabă dacă doresc să-și abandoneze soarta în mâinile unui stat puternic și materialist, lipsit de orice ideal, fără credință și fără Dumnezeu. Evident că de data aceasta, Papa este hotărât să ia parte în politica militantă, așa că rușii cam au dreptate să-l atace.

Raportul sub-comitetului pentru problema spaniolă a decis - că deși Franco nu amenință direct pacea, el poate totuși periclita pacea internațională prin caracterul fascist al regimului, - să ceară Adunării Generale ONU recomandarea către statele membre a ruperii relațiilor diplomatice, fără a fi vorba de o intervenție directă prin forță.

3.6.46. Primele rezultate ale alegerilor din Franța dau 159 locuri pentru mișcarea republicanilor populari (catolici), 146 pentru comuniști și 115 pentru socialiști, restul pentru alte partide mai mici. În tot cazul, membrii guvernului, printre care Daladier, Reynaud, Herriot au fost aleși. Când se vor cunoaște toate rezultatele, se va vedea repartizarea celor 586 locuri și care va fi coaliția guvernamentală.

Ziarele spaniole *Arriba* și *ABC* declară că Spania nu va admite nimănui să se amestece în treburile sale interne și că puțin îi pasă ce gândesc străinii din afară.

Cu excepția lui *Daily Worker*, care acuză Anglia și Statele Unite că doresc menținerea guvernului Franco în sprijinul politicii lor anti-bolșevice, presa engleză socotește în general că Națiunile Unite au de ales între o acțiune directă de răsturnare sau o neutralitate absolută, pentru a lăsa pe Franco să se prăbușească singur, căci o simplă demonstrație diplomatică n-ar avea decât efectul să-l consolideze în interior.

Brazilia, care inițial refuzase din motive lesne de înțeles să rupă relațiile cu Madridul, s-a raliat până la urmă la avizul general.

Anglia și Statele Unite au restituit Portugaliei bazele navale din Azore obținute din 1943 pentru desfășurarea războiului. În schimb, negocierile pentru obținerea de baze permanente în aceste insule și în condiții de pace continuă.

În Italia, abia miercuri seara se va putea ști dacă țara vrea să rămână Monarhie sau să devină Republică. În marile centre din nord: Milano, Torino, Genova majoritatea se arată republicană, monarhiștii sperând doar pe 40% din voturi; în schimb, țărani și, în general, sudul peninsulei cu Napoli și Sicilia, ar vota pentru Coroană până la 80%.

De Gasperi pare a se scuza față de comuniști că a primit de la Umberto colanul „Annunziata”, ca și cum Regele ar fi vrut să-l cumpere.

La noi, starea de depresie este foarte accentuată. Cu tot demersul aliaților, aud că arestările continuă (unii vorbeau azi chiar de arestarea lui Maniu) și, cum deocamdată nu s-a obținut semnătura Regelui pentru prelungirea activității Tribunalului poporului, se pretinde că va reîncepe sistemul internărilor în lagăr.

În cazul lui Lugoșianu, arestarea nu e datorită implicării sale într-un complot, ci doar de faptul că prea vede des pe... anglo-americani! Complotul despre care e vorba ar fi cel al „Sumanelor negre” și al „Junilor lui Iancu”, destinate să provoace o mișcare de răsturnare a guvernului. Din această pricină au fost arestați generalul Aldea, Ilie Lazăr și alții.

Cât despre guvern, mulți spun că Groza va fi înlocuit cu Bodnăraș, ofițer român de origine ucraineană, dezertat acum 10 ani la ruși, unde a urmat o școală de agent propagandist comunist. În spatele acestuia, ar sta, ca delegat al Moscovei, Lajos Lakatos.

5.6.46. Radio Londra anunță că guvernul român a răspuns notei britanice, dar că Anglia îl socotește cu totul nesatisfăcător și că de altfel, faptul că textele primite la București n-au putut fi măcar publicate în presa noastră, arată cu prisosință de ce libertăți se bucură opinia publică din România.

Lumea se întreabă la noi, până unde va ajunge starea de tensiune în care ne aflăm: pe de o parte, unii dintre cei arestați sunt repuși în libertate cu amenințarea totuși de a fi trimiși în judecată, dar în același timp se procedează la alte arestări.

Se vorbește din nou de eventualitatea unui guvern Tătărescu (cel mai ușor de condus și totodată singurul care ar putea încerca să ia ochii aliaților că reprezintă un curent burghez și anti-comunist).

A produs un efect deplorabil încercarea guvernului Groza de a implica pe Nunțiu apostolic în politica anti-bolșevică a lui Antonescu (pe baza unor note ale Mareșalului, în care acesta face mențiuni de laudele aduse de către Nunțiu pentru cruciada întreprinsă împotriva rușilor, de figura unui nou „atlet al lui Christos” pe care el o va reprezenta în Istorie etc.) ca și cererea de rechemare adresată Vaticanului. Dar mai ales că Vaticanul n-a făcut niciun gest să-l apere, ci s-a mulțumit să regrete cele întâmplate și pur și simplu să-l recheme.

Cu toate acestea, mulți dintre optimiștii impenitenți⁸ de la noi își închipuie că, după 15 iunie, aliații vor lua o atitudine hotărâtă față de Soviete și că le vor obliga printr-o acțiune ultimativă, să cedeze pe toată linia. Se bazau pe știrile că în Rusia domnește haosul quasi-revoluționar.

Aceste sentimente sunt întărite de discursul de ieri al lui Bevin, care declară că Anglia nu va mai ceda la Triest, că va insista pentru reglementarea problemei dunărene și că va pretinde lămurirea chestiunii Austriei, de care situația României e așa de strâns legată.

Impresionantă este perfecta coeziune în sânul Parlamentului și al poporului englez. Churchiil acordă de altfel guvernului sprijinul conservatorilor și acuză pe comuniștii englezi, care în 1939, din ordinul Moscovei, înfierau intrarea în război a Mării Britanii, ca fiind manevre ale capitalismului reacționar.

Referendumul din Italia a dat o majoritate vădită republicanilor, așa că după o domnie de o lună, regele Umberto al II-lea va fi fost ultimul Suveran al Casei de Savoia. Sâmbătă când se va comunica rezultatul oficial, Regele va abdică părăsind țara, urmând ca de Gasperi să preia provizoriu funcția de șef al Statului până la alegerea unui președinte de Republică. Constituanta care va fi alcătuită din 196 democrat-creștini, 116 socialiști și 107 comuniști, îl va alege la 25 iunie.

Se vorbește de socialistul Romita sau de bătrânul Orlando, în vârstă de 86 ani.

6.6.46. Londra și Washington arată de ce răspunsul guvernului român este nesatisfăcător: evită să fixeze data alegerilor și afirmă inexactități flagrante cu privire la libertate, interzicând publicarea în presă a textelor notelor primite. Dar apoi, ce sa va petrece? Ai noștri vor continua să mintă și aliații vor continua să le dovedească reaua credință. Este adevărat că Churchill a declarat că dacă va izbucni cumva războiul, el va lua naștere în regiunile ocupate de ruși de la est de perdeaua de fier dintre Stettin și Triest.

Față de eventualitatea unor măsuri coercitive împotriva regimului Franco pe care Anglia cu niciun chip nu vrea să le ia, ministerul de Externe de la Madrid declară că Spania preferă să trăiască izolată și cu ușile închise, decât să se plece în fața injoncțiunilor străine și adaugă: „dacă e vorba să se discute politica dusă pe vremea războiului, atunci să se examineze activitatea tuturor națiunilor, atât neutre cât și beligerante, începând cu Rusia, care în 1939 a încheiat faimosul pact cu Germania hitleristă”.

În locul lui Stettinius, care și-a menținut demisia, a fost numit senatorul republican Austin de 68 ani.

Se pare că rezultatul oficial al referendumului italian nu va fi publicat decât miercuri și că abia atunci Umberto va pleca în avion la Lisabona, unde îl așteaptă regina Marie-José cu cei patru copii. Totuși monarhiștii susțin că dată fiind mica majoritate de 2 milioane pentru Republică din cei 23 milioane votanți, n-ar trebui ca noua formă de guvernământ să rămână de pe acum definitivată, ci ca peste un an să aibă loc un nou referendum.

⁸ care nu au remușcări (n.ed.)

Un grup de clerici protestanți au intervenit pe lângă Truman, rugându-l să recheme pe reprezentantul său personal Taylor de pe lângă Sf. Scaun, post ce fusese creat de Roosevelt pentru nevoile războiului și care nu corespunde în chip permanent tradiției americane.

Un român întors din Jugoslavia, povestește îngrozit de totala comunizare a vieții de acolo, de dezorganizarea industriei, de desființarea tuturor proprietăților, de starea de mizerie materială și fiziologică a populației și de teroarea „ustașilor”, bande de SS care fac să dispară fără urmă o seamă de lume cunoscută.

7.6.46. Ca primă manifestare de ostilitate față de aliați, sârbii și polonii dându-se legați de mâini și de picioare robi Moscovei, refuză să participe mâine la Londra la serbările Victoriei la care iau parte 19 națiuni.

Întrunit pentru a discuta raportul privitor la regimul Franco, Consiliul de Securitate și-a amânat dezbaterile pentru marți, în urma declarației reprezentanților englez și american, care ezită a lua o hotărâre pripită relativ la propunerea sub-comitetului de a cere în septembrie Adunării ONU ruperea colectivă a relațiilor cu Spania.

Temându-se a întinde prea mult coarda, guvernul nostru s-a decis să publice azi în presă atât notele aliate din 27 mai, cât și răspunsurile lui Guță din 1 și 3 iunie, despre care comentariile londoneze spun cu ironie că exprimă „inocența ofensată”.

Aceasta nu-l împiedică totuși să continue a proceda la arestări ale unor persoane „ce vorbesc cam prea mult” și chiar să trateze pe cei dintre foștii miniștrii repuși în libertate drept „criminalul de război Gheorghe Cretzianu este autorizat a locui provizoriu la domiciliul său, sub supravegherea poliției, urmând a se prezenta în fața instanțelor atunci când va fi chemat la judecată.” Deci condamnat înainte de a fi judecat...

Nu mai vorbesc de situația imposibilă din Ardealul de nord, unde ungurii își bat joc fără rușine de tot ce e românesc și unde autoritățile: prefect, jandarmi, nici nu îndrăznesc să intervină. La Cluj, ungurii bat și terorizează pe studenții români și dau foc clădirilor Universității, iar președintele Tribunalului din Tg. Secuiesc se află la Brașov, fără a cuteza să se prezinte la post.

La noi, mulți se gândesc cu încredere că în curând va izbucni în fine conflictul cu Sovietele, mai ales după declarația lui Bevin, care socotește că lipsa Rusiei din concertul mondial la încheierea păcii din 1919 a fost extrem de regretabilă pentru toată lumea și pentru stabilirea unei păci durabile. De rândul acesta, Rusia are „prilejul suprem și ultim” de a participa la restabilirea păcii, ceea ce este socotit ca un fel de ultimatum din partea demnitarului englez.

Guvernul polonez a interzis în șase ținuturi ale teritoriului țării, orice activitate politică pentru partidul lui Mikolajczyk, acuzat de a colabora cu bande teroriste.

Săptămâna viitoare se va deschide congresul laburiștilor englezi, cu care ocazie comuniștii vor cere, pentru a 4-a oară, afilierea lor la acest partid, cu tot atât de puțin succes desigur, mai ales după ce și sindicatele s-au pronunțat în același sens.

După ce Argentina rupsesse relațiile diplomatice cu Rusia, odată cu Revoluția din 1917, iată că acum s-a hotărât a relua raporturile cu Uniunea Sovietică.

8.6.46. Puiu Romniceanu a făcut declarații corespondenților de presă pentru a arăta că membrii guvernului (cel puțin cei din opoziție) n-au fost informați de textele notelor engleză și americană, că n-a fost convocat cabinetul pentru a discuta asupra răspunsului, că dânsul n-a cunoscut decât ieri din ziare conținutul acestora și că, bineînțeles, nu se asociază întru nimic răspunsului dat de Tătărescu.

De altfel, din ianuarie de când se află în guvern, el n-a participat decât la șase ședințe ale Consiliului de miniștri.

Delegația guvernamentală maghiară compusă din președinte, vicepreședinte de Consiliu și miniștrii de Externe și Justiție, pleacă azi la Washington și apoi la Londra.

De ieri a început armistițiul de 15 zile încheiat între comandanții trupelor guvernamentale și comuniștii chinezi care sunt în conflict în Manciuria.

Montgomery a fost însărcinat să viziteze Egiptul și alte puncte din Orientul Apropiat, Africa și Asia, unde britanicii și-ar putea amplasa baze militare cu trupele ce vor părăsi în curând teritoriul egiptean.

La Palermo și Napoli, chiar și la Roma au avut loc puternice manifestări monarhiste și unii își exprimă temerea unei sciziuni ce s-ar putea produce între nordul și sudul Italiei. Democrat-creștinii fac apel la partizanii lor, ca, indiferent de cum au votat la referendum, să accepte formula republicană, nemaiventilând ideea unui nou plebiscit, ce n-ar face decât să întrețină tulburare în spirite. După proclamarea Republicii, Umberto se va instala la Sintra în castelul marchizului Cadaval.

Presa săptămânală engleză arată că, din ordinul Moscovei, comuniștii de pretutindeni sunt invitați să întrețină raporturi apropiate cu socialiștii, dar că acest plan nu va reuși, nu din cauza vreunui bloc anti-bolșevic organizat de Bevin, ci datorită rezistenței creștine și conservatoare pe care alegerile din mai toate statele Europei apusene au dovedit-o.

Azi s-au desfășurat la Londra serbările Victoriei, în prezența Regelui, Reginei, prințesei Elisabeth, a prinților Olaf, Bernhard și François de Luxemburg. Attlee s-a aflat împreună cu Churchill în aceeași trăsură de gală.

Ziarele au comentat cu mult umor absența rușilor care au refuzat invitația, scriind că desigur Bevin a avut subiect de meditație. S-a mai scris că: „cedând neîncetat în fața pretențiilor sovietice, guvernul nu va reuși să-și atragă bună voința Moscovei, după cum tot atât de greșit ar proceda, dacă ar sacrifica în acest scop interesele popoarelor din centrul și din estul Europei. Mai bine ar face să se gândească de pe acum că viitoarea întrunire de la Paris va fi un eșec, spre a putea lua din vreme măsurile necesare dictate de o politică sănătoasă”.

O moarte extrem de ciudată. În ajun de a pleca spre Washington, regele Siamului examinând în palatul său o armă de vânătoare, și-a descărcat-o din imprudență în cap, murind pe loc.

Se confirmă faptul că Vișinski a fost pentru câteva zile la București, spre a ordona execuția celor patru condamnați. Între Vasiliu și Pantazi, s-ar fi tras la sorți în plin Consiliu de miniștri. Ca prin sec. al XVI-lea...

10.6.46. Se pare că socialiștii francezi ar refuza să primească din nou președinția Consiliului, așa că Bidault va trebui să încerce constituirea noului cabinet.

Pravda atacă pe Bevin, respingând principalele sale cereri în chestiunile Austriei, Triestului și a Dunării, iar presa londoneză socotește că sâmbătă, conferința celor patru se va deschide sub rele auspicii, cu toate că Bevin și Byrnes vor face tot posibilul să împiedice o ruptură cu Sovietele.

Azi se va deschide congresul laburiștilor englezi sub președinția lui Laski, iar Bevin va face miercuri declarații asupra relațiilor cu Rusia. Un punct important va fi stabilirea principiului de a nu admite cererea de afiliere a comuniștilor.

În vizitele sale, delegația guvernamentală maghiară va expune situația economică a țării și va încerca totodată să dovedească drepturile Ungariei asupra Transilvaniei de nord și a teritoriilor maghiare revendicate în Slovacia.

Se pare că mâine, în fine, va fi proclamată Republica italiană, după ce regele Umberto va fi transmis puterile în mâinile guvernului.

Muftul Ierusalimului, care avea domiciliul forțat la Neuilly, a părăsit pe ascuns Franța, sosind la Damasc pentru congresul pan-arab din Siria, la care va participa și un delegat al Palestinei, deși acest stat nu e reprezentat la congres.

După reluarea raporturilor diplomatice cu Rusia sovietică, ziarul comunist din Buenos Aires a încetat a mai critica guvernul argentinian și își îndreaptă acum toată violența împotriva anglo-americanilor.

11.6.46. Azi se întrunește Adunarea Franceză și partidul MRP va propune pe Bidault, ca viitor președinte de Consiliu și în funcția de Șef al Statului, până la votarea Constituției.

De Gasperi a proclamat Republica, Casația constatând că s-a obținut o majoritate de aproape 2 milioane de voturi. Nu se știe dacă Umberto va pleca imediat sau va pretinde să se verifice pretutindeni validitatea plebiscitului, ceea ce, după ziarele engleze, ar putea îngreuna mult situația internă a Italiei.

Guvernul britanic a cerut la Paris explicații cu privire la fuga de sub supravegherea franceză a Muftului Ierusalimului, care după cum se știe, promise pe vremea războiului mișcarea insurecțională a arabilor din Palestina, găsindu-și apoi refugiu în Germania.

Sunt informat de către un membru prezent, că la o întrunire de sector al Partidului Social-Democrat, un participant își exprimase surprinderea că lipsește portetul Regelui, pe când alte figuri erau atârnate pe perete, deși știut este că principiul Monarhiei este consfințit

de toate partidele din guvern. I-a replicat prietena Margareta Klein din comitetul executiv, care a precizat că partidul lor este secțiunea românească a social-democrației mondiale, așa că expresii ca: Rege, Monarhie, Armată, Patrie, sunt simple prostii de care nu trebuie să se împiedice un adevărat socialist, iar „cui nu-i convine acest mod de a vedea lucrurile, n-are decât să plece”.

13.6.46. Pătrășcanu a fost nevoit să denunțe la Cluj recrudescența revizionismului maghiar și să afirme în numele guvernului și al Partidului Comunist că respinge orice formulă de compromis asupra Transilvaniei.

Este trist și descurajant pentru toți acești oameni din guvern să fie nevoiți a recunoaște că zadarnică a fost politica lor de frăție cu ungurii și de abandonare a Ardealului în mâinile șovinismului maghiar ascuns sub masca comunistă și că multă dreptate au avut fostele noastre guverne, atât de hulite astăzi, de a nu se arăta slabe față de Budapesta, căci încercând să se pupe în bot cu ungurii, aceștia se vor grăbi a ne sili să le lingem tălpile.

La congresul laburist de la Bournemouth, după discursul lui Bevin s-a înregistrat o vădită înfrângere a politicii moscovite: rezoluția de criticare a politicii externe a guvernului a fost retrasă și s-au respins rezoluțiile relative la relațiile cu URSS, la afilierea comuniștilor, la ruperea relațiilor cu regimul lui Franco. De asemenea s-a retras cererea de a nu se mai pune piedici imigrării evreilor în Palestina.

După felicitările aduse lui Bevin, evreul polono-maghiar Laski a fost înlocuit la președinția partidului cu Noll Baker.

În ce privește acuzele lui Molotov despre un bloc anglo-american în contra Sovietelor, circulă următoarea glumă: Dacă se întâmplă ca la o masă, doi prieteni să refuze o mâncare cu spanac, aceasta nu înseamnă deloc că dânsii au constituit un bloc anti-spanac, ci doar că ambilor nu le place acea legumă...

Umberto a sfârșit prin a delega aseară puterile lui Gasperi și s-a retras la San-Rossore, în așteptarea constatării finale a rezultatului referendumului de către Curtea supremă, în timp ce la Napoli, Taranto, Roma și Bari continuă neîncetate încăierări între monarhiști și comuniști, soldate cu morți și răniți.

La Congresul Ligii Pan-arabe, unde Muftiul încă n-a sosit, s-a hotărât să se ceară tutela asupra Tripolitaniei, iar anglo-americanii au anunțat că nu vor lua nicio hotărâre asupra Palestinei, înainte de a fi consultat Liga.

Față de măsurile draconice votate de congres împotriva grevelor, Truman și-a exercitat dreptul de veto, înțelegând să stabilească o deosebire între grevele ce amenință economia generală a statului și cele obișnuite, izvorâte din neînțelegeri între patroni și lucrători, pentru care acest drept rămâne sfânt.

Guvernul nostru anunță azi trecerea armatei pe picior de pace și reducerea efectivelor, conform deciziei de la Paris a celor patru, urmând ca o serie întregă de ofițeri

să treacă în cadrul disponibil. De fapt, se va face o discriminare în favoarea celor înscrși în vreunul din partidele ce fac parte din FND.

Cu prilejul unor întruniri liberale și maniste la Craiova, provocatori comuniști au mitraliat la grămadă, omorând și rănind o mulțime de oameni. Bineînțeles guvernul vorbește de huligani ai lui Maniu care au ucis un ofițer sovietic nevinovat.

Cât despre tulburările de la Cluj, lucrurile s-au petrecut astfel: vreo 150 studenți au ieșit pe străzi pentru a-și exprima simpatia pentru generalul Anastasiu, rechemat disciplinar din acea gamizoană. Organizațiile ungurești au scos atunci vreo 3000 lucrători de la fabrica Dermata și de aiurea, care, înarmați, au atacat pe studenți. Aceștia s-au refugiat și s-au baricadat în căminul lor, pe care maghiarii l-au luat cu asalt și l-au devastat, făcând victime printre studenți.

Aflând de cele petrecute la Cluj, o mulțime de țărani din împrejurimi au tăbărât cu ce-au putut asupra tuturor ungarilor peste care nimereau, devastând și casele lor.

De aceste incidente se folosește acum delegația guvernului de la Budapesta sosită la Washington, spre a pleda în contra cruzimilor sălbaticilor de valahi și a revendica restituirea acestei „provincii a Ungariei”.

Printre cei arestați sub cuvânt de complot contra siguranței statului, sunt și câțiva funcționari ai misiunii americane. După sistemul inaugurat acum câțva timp, soldați americani înarmați i-au eliberat pe aceștia. Se pare că, de rându lui acesta, Guță s-a supărat foc și a adresat lui Berry o notă de o vehementă agresivitate, declarând că guvernul nu va mai admite o asemenea imixtiune în treburile interne românești și că va fi silit să ia măsuri față de acte atât de incalificabile.

Nici Londra, nici Washington nu pomenesc de o atare notă, însă discutând situația din România, *Washington Post* declară că prin felul în care se comportă, guvernul Groza nu va mai putea sta o singură zi după plecarea rușilor, pe ale căror baionete se sprijină și al căror sistem l-a adoptat prin măsurile de spionaj și suprimări.

Mi se afirmă că, în ajunul executării Antoneștilor, se pusese la cale un atentat împotriva Regelui și că un grup de 12 asasini se postase pe drumul de la Sinaia la București. Planul a fost însă descoperit, Regele fiind împiedicat în ultimul moment să plece; automobilul său a fost însă ciuruit de gloanțe, șoferul ucis, iar banda, pare-se, a putut fi arestată, grație vigilenței americane.

În procesul Mihailovici de la Belgrad se urmărește mai ales implicarea englezilor în acuzația de a fi ordonat urmărirea și suprimarea comuniștilor lui Tito.

Umberto a părăsit astă seară Italia, plecând cu avionul la Lisabona.

Într-o notă adresată guvernului de la Belgrad, guvernul englez îi cere să prezinte imediat dovezile documentate ale acuzațiilor aduse celor trei ofițeri britanici, cum că ar fi îndemnat pe Mihailovici să suprima bandele lui Tito, dat fiind că mărturiile acestor ofițeri probează tocmai contrariul.

15.6.46. A sosit și Molotov aseară la Paris, așa că azi după amiază va începe conferința. Ca dovadă a dorinței sale de bună înțelegere, guvernul american prezintă propunerea Baruh relativă la bomba atomică, prin care Statele Unite se arată dispuse a dezvălui secretul de fabricație în cazul în care Națiunile Unite vor reuși să ia măsurile pentru împiedicarea oricărei agresiuni.

În momentul în care urma să înceapă greva marinei comerciale americane, a intervenit acordul, așa că, și de rândul acesta, politica lui Truman reușește a evita pericolul.

Umberto a sosit la castelul Bellavista de lângă Lisabona, după ce a transmis poporului italian o proclamație prin care nu renunță la Tron și acuză guvernul de a-l fi constrâns la aceasta.

Sunt informat că la Craiova, câțiva comuniști trăgând în mulțime, au ucis pe ofițerul sovietic, dar că rușii i-au prins și i-au suprimat imediat. Totuși guvernul a condamnat la trei ani închisoare pe doi „huligani maniști” pentru dezordine.

18.6.46. Toate privirile sunt ațintite asupra conferinței de la Paris, unde se pare că lucrările au început într-o atmosferă mai puțin încordată.

Molotov a admis ca, după reglementarea chestiunilor de primă importanță, să se discute și problema tratatului de pace cu Austria, cu condiția să se ia în deliberare și situația internă din Italia, care nu este deloc limpede și unde Sovietele caută să-și bage codița. Se pretinde că la referendum, majoritatea republicană a fost obținută în unele regiuni, grație confuziei create de chipul încoronat al unei femei de pe buletinele de vot, asemuit cu „Monarhia” de către mulți analfabeți și care în realitate reprezenta „Republica”. Cert e că în sudul țării situația e încă foarte tulbure, iar mizeria generală contribuie la întreținerea stării de neliniște.

Programul conferinței pentru tratatele de pace începe cu Italia și va urma cu România, Bulgaria, Ungaria și Finlanda. Cât despre proclamarea independenței complete „sans entraves”⁹ a Austriei propusă de Byrnes, el va cere ca în caz de nereușită, problema să fie supusă votului ONU și nu conferinței celor 21 națiuni.

Începând cu Italia, miniștrii au discutat capitolul economic al tratatului și din cele șapte puncte, au convenit asupra următoarelor patru:

1. compensații pentru pagubele de război asupra bunurilor Națiunilor Unite din Italia;
2. bunurile italiene din teritoriile Națiunilor Unite;
3. renunțarea Italiei la pretenții de la Națiunile Unite;
4. clauze generale referitoare la comerț, spre a facilita regimul economic în favoarea cetățenilor Națiunilor Unite.

La New-York, comitetul pentru energia atomică, a propus ca cei 11 membri ai Consiliului de Securitate plus Canada, să statueze asupra creării unei administrații internaționale a energiei atomice.

⁹ „fără piedici”

Propunerea senatorului Baruh, de dezvăluire a secretului bombei sub anumite condițiuni, este un exemplu unic în istorie, ca un stat să renunțe de bună voie la monopolul unei arme ce-i asigură supremația.

Tot la New-York se discută acuzațiile aduse Spaniei; Consiliul tot amână a se pronunța, dat fiind refuzul Angliei de a se lua măsuri coercitive și inoperante în contra lui Franco, sau de a se da Adunării Generale a ONU indicații prea precise pentru eventuale măsuri de luat în această privință.

La comemorarea eliberării orașului Bayeux, de Gaulle a reintrat în arena politică, punându-și candidatura la Președinție printr-un discurs în care proclamă necesitatea menținerii unei a doua Camere și atribuirea de puteri reale președintelui Republicii pentru a putea fi arbitrul între partide.

Persia și Azebaidjanul au convenit să încheie un acord, prin care acesta renunță la autonomie și redevine parte integrantă a Persiei. În acest fel dispăre motivul de a ține deschis cazul în fața Consiliului de Securitate, dar gurile rele se întreabă dacă Azerbaidjanul a fost cu adevărat anexat Persiei și dacă nu cumva s-a întâmplat mai de grabă contrariul.

După ce Anglia și Statele Unite au răspuns notei lui Tătărescu, pe care o resping ca fiind și aceasta complet nesatisfăcătoare, se anunță că guvernul Groza se va angaja în scris ca alegerile să aibă loc cel mai târziu în septembrie. Lumea are însă impresia că în realitate, nimeni nu are poftă de alegeri și că toate aceste discuții n-ar avea ca scop decât „*pour amuser le tapis*”¹⁰.

În tot cazul, atât partidele „istorice”, pe care le atacă *Krasnaia zvezda* cât și Titel Petrescu, scriu memorii și publică comunicate pe care le transmit regulat misiunilor aliate, protestând împotriva ante-proiectului guvernamental al legii electorale, ca fiind anti-constituțional prin încercarea de a escamota Senatul cu un simplu decret. Toate aceste manevre sunt desigur dictate de ruși, care nu se sfiesc a declara prin vocea lui Gromyko la New-York, necesitatea ca și Polonia să desființeze Senatul.

Încotro mergem, se întreabă cu grijă fiecare, spre conflict sau spre înțelegere? Înțelegere ar trebui să însemne cedare în masă din partea rușilor și renunțare la majoritatea pretențiilor lor exorbitante. Să fie oare acesta cu putință prin bună învoială și să fie posibil ca cea mai absurdă dictatură din lume să dea înapoi fără o puternică lovitură de ciomag în cap? În tot cazul, Statele Unite se pregătesc pentru orice eventualitate și Truman a cerut Congresului ca cele trei ministere ale Apărării naționale să fie înglobate într-unul singur.

Unicul fapt care mă face să mă îndoiesc de probabilitatea unui conflict care să ne scape din ghiarele Moscovei este discursul lui Churchill în Cameră, în care nu vorbește decât de Austria și Ungaria, ca țări de care anglo-americanii ar avea grijă. Discutând despre destinele omenirii între „Rusia și state sub controlul ei pe de o parte și restul lumii pe de altă

¹⁰ „a tot amâna”.

parte", mărturisește că: „mai bine ar fi o lume unită decât separată, dar că totuși e mai bine o lume divizată decât o lume distrusă.”

Deci, ne abandonează rușilor...

Brazilia a promis lui Hoover 100.000 tone alimente pentru Europa înfometată.

În China, s-a stabilit un acord între generalul Marshall și delegații Goumindangului și ai comuniștilor pentru constituirea unei comisii de anchetă asupra Manciuriei.

Dreptul de veto exercitat de Gromyko în Consiliul de Securitate relativ la Franco, a împiedicat luarea unei rezoluții, cu toate că nouă voturi au fost pentru, iar Olanda s-a abținut. Ședința s-a amânat pe luni.

În Palestina cresc acțiunile de sabotaj ale mișcării de rezistență a evreilor, care atacă și răpesc ofițeri englezi, distrug poduri și ateliere de cale ferată la Haiffa.

Greva generală proclamată de comuniștii greci n-a reușit, negăsind ecou în populație.

Se pare că misiunea americană de la noi l-a făcut scăpat pe Rădescu. Să fie acesta un semn prevestitor?...

19.6.46. Londra anunță azi că Rădescu a sosit în Cipru cu un avion românesc, având intenția să plece în Elveția. Așa cum îl știu, n-a plecat din frică, deci cu o misiune, deci momentul se apropie...

Fără contra-candidat, Beneș a fost ales președinte pe viață al Republicii cehoslovace.

Cresc probabilitățile ca Bidault să fie însărcinat a forma noul guvern, fiindu-i însă necesare două treimi din voturile Adunării.

20.6.46. Bidault a obținut majoritatea necesară; rămâne de văzut dacă socialiștii și comuniștii îi vor da sprijinul pentru formarea unui guvern de coaliție de stânga.

Muftul Ierusalimului, despre care se spusese că ar fi fost arestat de englezi și deportat în insulele Seychelles, a sosit pe neașteptate la Cairo, fiind imediat primit de regele Faruk, conform tradiției că nimeni nu trebuie să bată zadarnic la ușa Palatului.

Oricum, guvernul britanic a declarat că-i va interzice intrarea în Palestina; ne putem aștepta la represiuni violente.

Gromyko a prezentat proiectul unui acord internațional pentru distrugerea până în trei luni a tuturor armelor atomice, termen mult mai scurt decât planul american, dar nu pomenește nimic despre constituirea unui comitet internațional, lăsând fiecărei puteri independența absolută și răspunderea proprie, dar refuzând totodată să renunțe la dreptul de veto. Este evident că pe de o parte rușii se tem de bombele americanilor, iar pe de altă parte vor să-și rezerve întreaga libertate de mișcare și posibilitatea de a pregăti în ascuns „*un coup à leur facon*”¹¹.

Să sperăm că nu vor reuși să-și atingă scopurile, fără reacția eficace din partea aliaților.

¹¹ „o lovitură în stilul lor”

23.6.46. Pătrășcanu a răspuns întâmpinărilor lui Maniu și Brătianu asupra neconstituționalității proiectului de lege electorală, arătând că planul unicameral al guvernului se bazează pe art. 3 al decretului din 31 august 1944 contrasemnat de Sănătescu, Maniu, Brătianu, Petrescu și de el însuși, care decide că „un decret dat în urma hotărârii Consiliului de miniștri va organiza Reprezentanța națională”.

Este evident că acest text n-ar trebui interpretat decât în cadrul Constituției, repusă în vigoare prin același decret, adică respectând sistemul bi-cameral. Totuși guvernul de azi ar putea jongla cu sofismele, grație lipsei de autoritate și de simț al răspunderii, ce au prezidat într-o largă măsură toată acțiunea politică de la 23 august.

Vom avea deci alegeri generale în septembrie și, după toate probabilitățile, guvernul va reuși. Mi se spune că atunci vom avea un cabinet Bodnăraș, ceea ce ar putea chiar permite rușilor luxul să-și retragă trupele, lăsând aici sub control direct oamenii lor de încredere.

Cât despre eventualitatea unui conflict, sunt puține speranțe să izbucnească așa de curând. Astfel, la Paris domină spiritul de conciliere și de concesiuni reciproce, cu singura deosebire că unii sunt deciziși a se ține de cuvânt, pe când ceilalți participă cu totală rea credință: sovieticii au reușit să condiționeze evacuarea Bulgariei de cea a Italiei, obținând astfel siguranța că sârbii își vor putea face mendrele la Triest, iar problema plecării din România și Ungaria, rămâne în funcție de încheierea atât de problematică a unui tratat de pace cu Austria.

După cum zic cu umor ziaristi occidentali, dar ei rămân cu umorul iar noi cu realitatea, miniștrii de Externe „*ont décidé d'un commun accord de ne pas s'entendre*”.¹²

Drept este pe de altă parte că americanii ne spun: „N-aveți niciun interes ca războiul să izbucnească în țara voastră, deci aveți răbdare și așteptați, deoarece conflictul va apare în mod inevitabil peste câțiva vreme în China”.

Tot așa spune și Rădescu care, până în ultimul moment, afirma că România va scăpa de ruși fără război, fiind convins că Moscova va ceda pe toată linia, atunci când se va vedea pusă în poziția de agresoare. El crede deci că Sovietele nu încearcă acum decât un bluff, fără a-și baza strategia pe nicio idee de reală rezistență.

Fuga lui a fost cât se poate de simplă și de asta a reușit: sâmbăta trecută a ieșit de dimineață, însoțit de agenți în automobilul Siguranței, a făcut vizite unor prieteni americani, s-a dus apoi la Maniu unde a stat două ceasuri și la ora 13 a sosit la casa nepoatei sale din strada Oițelor 6, unde a anunțat că va dejuna, cerând ca mașina să revină la ora 16 pentru a-l duce acasă. Bineînțeles atunci când agenții s-au întors, nu numai că nu l-au mai găsit, dar familia nici măcar nu-l văzuse și deci nu putea da nicio relație. Probabil dânsul a pomit imediat la locuința lui Smeu, pilotul cu care a dispărut și cu care a plecat de pe un câmp de

¹² „*au convenit să nu se înțeleagă*”

lângă Cotroceni, unde pentru o clipă a aterizat avionul, zburând apoi spre Cipru. Se pare că pilotul, unul din bunii noștri aviatori, se pregătea de mult pentru acest zbor, ocupându-se permanent de aparatul care părea să prezinte defecte tehnice și cu care făcea multiple încercări de decolare și de aterizare pentru verificări.

Partea delicioasă este că Smeu era membru al diviziei „Tudor Vladimirescu” ceea ce pare că a determinat guvernul să procedeze la sancțiuni, arestând pe generalul Cambrea. Se vorbește și de arestarea lui Lascăr, a cărui unitate nu prezintă nici ea garanții.

La Paris, cei patru au convenit ca începând de mâine să țină câte două ședințe zilnic spre a putea termina lucrările tratatelor de pace, care în iulie vor fi prezentate Conferinței celor 21 Națiuni Unite.

Dată fiind intransigența reciprocă a italienilor și a sârbilor în problema Triest, Bidault a propus un plan în două etape:

1. timp de mai mulți ani, portul și orașul să fie puse sub administrația Națiunilor Unite și

2. la o dată ce se va stabili după liniștirea spiritelor și reluarea normală a activității economice se va proceda la un plebiscit care va hotărî soarta acestui punct atât de disputat.

Oricum, Molotov declară că în niciun caz Triest nu va putea fi lăsat Italiei, delegația sovietică așteptând instrucțiuni.

Nu știu dacă delegația lui Nagy va obține ceva la Washington sau la Londra cu privire la Transilvania și la Slovacia; în tot cazul americanii au decis să restituie unguirilor depozitul de aur aflat în Bavaria în valoare de 32 milioane dolari și să le acorde un credit de 10 milioane dolari pentru cumpărarea de material american aflat în Europa.

24.6.46. Bidault a reușit să formeze guvernul păstrând pentru partidul său Președinția, Externele, Războiul, Justiția, Finanțele; comuniștii preiau șapte portofolii, cuprinzând Armamentul, Sănătatea, Munca, iar socialiștii șase portofolii, printre care: Internele, Educația, Coloniile, Agricultură. Bidault rămâne la Quai d'Orsay, Gouin și Thorez devin vice-președinți, iar Gay și Varénne, miniștri de stat. Bidault a promis socialiștilor să ratifice acordurile financiare ale lui Blum și să procedeze la noi alegeri la 15 octombrie, iar comuniștilor, o majorare a salariilor cu 15%.

După inspecțiile făcute în Egipt și Orientul Apropiat, Montgomery a sosit la Atena pentru completarea planului de apărare a bazinului Mediteranei și a căilor de comunicație ale Imperiului Britanic.

Citrine și Jouhaux se află la congresul sindicatelor de la Moscova. După tot ce-a scris despre înșelătoria sistemului bolșevic, prezența lui Sir W. Citrine la congres e cât se poate de savuroasă.

25.6.46. „Cei patru” au respins cererea Austriei de rectificare a graniței cu Italia.

Mare discuție în chestiunea Dunării, Molotov refuzând să se însereze în tratatele de pace libertatea navigației, sub cuvânt că sârbii și cehii n-au fost consultați. Atunci când

Bevin i-a răspuns că vor avea ocazia să se pronunțe la conferința păcii, rusul i-a replicat că atunci ar putea interveni și Brazilia sau Norvegia, ceea ce n-are rost. „Ba are foarte mult” a răspuns englezul...și totul s-a amânat ca de obicei.

La New-York, polonezul Lange a propus ca Națiunile Unite să rupă raporturile diplomatice cu Franco, obținând patru voturi (Rusia, Franța, Mexic, Polonia) contra 7.

Radio Moscova anunță că opoziția din Grecia s-ar fi retras din Parlament, probabil pe chestiunea plebiscitului.

Marckham a fost din nou expulzat, de data asta definitiv, și alaltăieri a și părăsit țara. De acum încolo, tot ce se va petrece în România va fi cunoscut pe plan internațional. Noi am dat dovadă de rezistență, evenimentele însă ne depășesc.

26.6.46. La Paris lucrările se poticnesc tot mai rău și tot mai vădit se manifestă reaua voință a lui Molotov și Vișinski, încât Bevin, exasperat, a sfârșit prin a spune: „Așa cum discutăm acum, mi se pare că e o farsă și nu mai are nicio importanță ce anume chestiuni abordăm.” Lumea se așteaptă ca Vineri să izbucnească criza.

Cu ajutorul guvernului nostru, rușii dețin întreaga administrație și autoritate asupra porturilor de la Giurgiu în jos, încât niciun vas străin nu poate pătrunde sau ancora fără încuviințarea sovietică. Pe de altă parte, se face cunoscut că transportul a 1mc. material, inclusiv taxele vamale de la New-York la Constantinopol costă 21 dolari, pe când de la Constantinopol la Constanța costă 150 dolari!... Cred că aici rezidă în bună măsură nodul chestiunii dunărene și imposibilitatea unui acord între aliați și ruși.

Editorialul din *Times* pare dispus să dea într-o largă măsură dreptate Sovietelor. Astfel socotește foarte acceptabilă cererea unei despăgubiri de 100 milioane dolari din partea Italiei, o internaționalizare a Triestului sub control mixt italo-jugoslav, amânarea liberei circulații pe Dunăre pentru o conferință ulterioară a celei de pace și discutarea tratatului cu Austria într-un spirit de înțelegere.

La New-York, chestiunea regimului Franco este tot în impas și unicul lucru convenit, a fost să fie lăsată pe ordinea de zi a Consiliului de Securitate.

Guvernul român s-a hotărât în fine să publice ultimul schimb de note cu Anglia și cu Statele Unite; tonul răspunsului lui Guță e destul de tăios. Din două, una: sau rușii se simt prea siguri pe pozițiile câștigate, sau, dimpotrivă, își dau seama că aliații nu se mai mulțumesc cu vorbe dulci și că deci nu mai au ce menaja...

2.7.46. Deși lucrurile merg greu la Paris, s-ar părea totuși că asupra unor puncte tezele opuse vor sfârși prin a se apropia.

Astfel pentru Triest, prevalează formula lui Bidault cu regim internațional sub controlul celor patru, inclusiv italo-sârb, dar Molotov propune permanența în loc de 10 ani, precum și un teritoriu redus care să fie înglobat în Jugoslavia. Cât despre Dunăre, rușii ar admite egalitate de tratament pentru vasele comerciale ale tuturor țărilor, însă refuză drept de existență oricărei comisii ce n-ar aparține riveranilor.

Tătărescu pleacă la Paris!...

Efectul bombei atomice aruncată în noaptea de 30 iunie asupra celor 70 bastimente din laguna atolului Bikini a fost un fiasco după părerea martorilor oculari. Abia două vase au fost scufundate (nici măcar cuirasatul „Nevada” care fusese vizat), așa că mă întreb dacă dezamăgirea produsă n-a fost întru câtva voită de americani, cu dorința machiavelică de a întreține pe ruși în sentimentul lor de încrezătoare agresivitate. Este o simplă supoziție, bazată pe o doză de speranță.

Situația se agravează în Palestina pe zi ce trece: o seamă de evrei au fost deportați în Eritreea, iar comitetul executiv al Agenției Evreiești pentru Israel amenință cu nesupunerea civilă, acuzând guvernul englez de a fi declarat război comunității evreiești. Unii vorbesc chiar de rolul jucat din umbră de Muftiul Ierusalimului.

Referendumul din Polonia a fost în favoarea proiectelor guvernului de suprimare a Senatului, de naționalizarea industriei și de reformă agrară, precum și pentru confirmarea graniței occidentale. Gruparea lui Mikolajczyk protestează.

Anglia și Statele Unite refuză creditele promise Poloniei, dacă anumite angajamente politice nu vor fi îndeplinite.

După instalarea noului președinte al Republicii italiene guvernul a demisionat, însă de Gasperi care continuă să gireze, a protestat împotriva hotărârilor de la Paris cu privire la granița Italiei spre Franța și la regiunea Triest. Se anunță însă că acordul se va stabili în această privință poate chiar azi și că apoi, cei patru vor conveni și asupra datei convocării conferinței de pace.

5.7.46. Ieri la aniversarea independenței Americii, Filipinele au devenit stat liber, iar miniștrii de Externe au convenit în fine ca la 29 iulie să se întrunească la Paris cele 21 Națiuni Unite în conferința de pace. Lucru mare că au putut cădea de acord, dar mă tem că înțelegerea se realizează prin concesiuni succesive, pe hârtie din partea rușilor și reale din partea aliaților.

Se vede azi lămurit că anglo-americanii nu vor să mai deschidă un nou conflict, așa că salvându-se de ochii lumii formele legale, Sovietele vor face totul după placul lor, iar noi vom rămâne cu toții în sfera lor de influență.

Desigur că, într-o bună zi, ne vom trezi și noi chemați la conferință și că *pro-forma*, rușii se vor obliga ca la trei luni după semnarea tratatului de pace să părăsească țara. Vor pleca trupele, dar vor rămâne agenții și până atunci guvernul lor de slugi va fi făcut alegerile în voie, așa că cu încetul, prin tot soiul de *Sovromuri*, ne vor stoarce, despuia și dezorganiza după cum vor pofți.

După ce a trâmbițat plecarea sa la Paris, Guță a fost nevoit să rectifice, vestea fiind prematură. De altfel, se zvonește că aliații vor pretinde ca delegații noștri la conferința de pace să fie reprezentanți ai celor patru partide care au semnat armistițiul. *Vedremo!...*

Cei patru s-au pus de acord în chestiunea Triest, stabilind un statut liber (gen Dantzig) sub controlul Consiliului de Securitate, au admis cele 100 milioane dolari pe care Italia le va plăti Rusiei în produse timp de cinci ani, începând peste doi ani, au convenit să înceapă a discuta problema germană.

Încă nu se vorbește nimic de Austria, deși Byrnes a declarat că pacea trebuie încheiată cât mai curând „pentru a scăpa aceste state de ocupația străină ce le sugerează măduva”.

După măsurile drastice ale englezilor în Palestina, s-ar părea că lucrurile se vor mai calma. Ofițerii britanici deținuți ca ostateci timp de două săptămâni au fost eliberați, după ce condamnările la moarte ale extremiștilor sioniști au fost comutate în închisoare pe viață. Dar la Londra opinia e surprinsă că președintele Truman oferă să suporte toate cheltuielile de imigrare ale celor 100.000 coloniști în Palestina.

Să nu uităm însă că azi trăiesc în Statele Unite 6 milioane de evrei, din care numai în New-York se află 2 milioane.

Comisia guvernamentală engleză în India s-a înapoiat la Londra, fără a fi obținut un rezultat ferm.

6.7.46. Jocul obstructionist al rușilor este prea vădit, ca să nu-i deoachie în fața oricui. „*Il n'est pire sourd que celui qui ne veut pas entendre*”¹³ și mă tem că așa cam procedează aliații.

Înainte încă de a se deschide conferința, Molotov își pune în practică sistemul: refuză Chinei dreptul de putere invitantă, concomitent cu campania pornită de *Pravda* împotriva „fascismului” lui Tchang Kai-check și pretinde ca regulamentul conferinței de pace să fie stabilit de cei patru înainte de lansarea invitațiilor. Apoi, fără a mai finaliza această problemă, a voit să ia imediat în discuție problema germană, după ce cu trei zile înainte refuzase a sta de vorbă cu Byrnes, care-și adusese expertul militar de la Berlin.

Cu drept cuvânt, Bevin care prezida ședința i-a spus: „Dumneavoastră faceți totul ca să compromiteți pacea pentru chestiuni de simplă procedură.” Exasperați cu toții, au amânat ședința pentru azi...

Dacă așa se poartă Molotov atunci când e singur, câte intrigi nesfârșite nu va încerca el neconținut la conferința „celor 21”, unde va avea de partea sa cel puțin șapte delegați și unde fiecare reprezentant va fi liber să exprime o părere proprie sau să prezinte o propunere originală? Procedând așa, cât de ușor se pot eterniza lucrările unei conferințe ce poate dura luni de zile, fără a ajunge la niciun rezultat?

Între timp, alegerile de la noi se vor putea face de către un guvern de nimeni stingherit, și, încetul cu încetul, țara va coborî pe panta ruinei bolșevizante pentru ca în ziua în care - de formă - rușii vor pleca, să nu mai rămână nimic de salvat din edificiul social și economic.

¹³ „Nu există surd mai tare decât cel care nu vrea să audă”

Ceea ce este dureros de constatat pentru noi, cei rămași în zona lor de influență, este că, - în timp ce referendumul din Polonia hotărăște desființarea Senatului, iar proiectul legii electorale din România ne îndreaptă pe aceeași cale, în Franța toate partidele (inclusiv comunistii) aprobă menținerea sistemului bi-cameral, ba încă mai înființează o nouă Adunare, Consiliul imperial, care împreună cu Camera și Senatul vor proceda la alegerea președintelui Republicii. Este drept că la noi încă se opune Regele, care a refuzat a semna legea electorală, intrând deci din nou în conflict cu guvernul. Câtă vreme va mai putea păstra el această atitudine?!...

7.7.46. Punctul mort la care s-a ajuns între cei patru la Paris, a provocat un protest din partea Chinei, iar în în ce privește pretenția lui Molotov ca statele invitate să primească totodată și un plan de activitate al conferinței, Bevin a replicat că este imposibil ca cele 21 națiuni să nu fie tratate pe picior de egalitate.

La Belgrad și la Roma, reacții cu privire la soarta Triestului.

Arabii, indignați față de migrația ilegală a celor 100.000 de evrei în Palestina, îi propun lui Truman să deschidă larg porțile Americii pentru evreii persecutați.

11.7.46. După zile de permanentă obstrucție rusească, s-a convenit ca invitațiile la conferința de pace să fie expediate în numele puterilor invitate de către Franța ca țară gazdă, trecând astfel ușor peste China și s-a admis că o majoritate de două treimi este suficientă pentru o hotărâre valabilă. Bineînțeles, acestea sunt sugestii, pe care cele 21 națiuni sunt libere să și le însușească sau nu.

Acum, miniștrii se sfădesc pe chestiunea Germaniei, rușii pretinzând o ocupație de 40 - în loc de 25 ani - și nu numai dezarmarea totală, ci și desființarea întregii industrii grele care să poată servi unor scopuri războinice.

Molotov mai cere o despăgubire de 10 miliarde dolari, pe care Bevin consideră că rușii și-au luat-o până acum cu vârf și îndesat prin toate neîncetatele prădăciuni. Alții cred totuși că rușii, cu încetul, „*sans brûler les étapes*”¹⁴, vor fi constrânși a semna tratatele, vor începe să părăsească țările pe care azi le ocupă și își vor apăra avantajele economice dobândite prin forță din toate aceste țări, într-o concurență cu englezii, americanii și cu alții.

Adică să se ajungă pe nesimțite și fără conflicte, la o quasi-normalizare a vieții, care să permită aflarea unui nou echilibru în lume.

S-a mai dovedit pe de altă parte prin experiența de la Bikini, că bomba atomică nu se adeverește a fi distrugătoare în mod absolut, ba nici chiar relativ, a flotelor navale și aeriene. *Sic demonstratus est cui prodest...*

În Belgia guvernul van Acker, adversar al regelui Leopold a fost pus în minoritate și silit să demisioneze. Partidul Social-Creștin care l-a răsturnat nu dorește însă a intra într-o nouă formație guvernamentală de coaliție, probabil ca să ajungă la o schimbare de directive...

---

¹⁴ „fără a forța ritmul”

Luptă aprigă la noi între Rege și guvern care este nevoit să tot modifice decretul de lege electorală, pe care Suveranul refuză încă să-l semneze. Cât va mai putea dura rezistența acestui copil, ce dă, încă o dată, dovada unei reale maturități? Cred că până la urmă, alegerile tot vor avea loc și că, spre a nu schimba nimic obiceiului pământului, guvernul își va asigura zestrea majorității în Parlament. Pentru reducerea cât mai mult a opoziției liberale, dar mai ales maniste, guvernul FND va susține succesul partidului Lupu, care va reprezenta opoziția oficială și consacrată.

Ar fi vorba ca Adunarea ONU să se țină la 23 septembrie și, cu acea ocazie, australianul Evatt, exasperat de jocul scabros al rușilor, să ceară reexaminarea dreptului de veto, de care Sovietele au abuzat atât de mult. Ceea ce este încă mai nerușinat din partea lui Gromyko, este că pune în discuție să fie sau nu primită Canada în comisia pentru energia atomică, probabil ca reacție împotriva faptului că acolo spionajul rusesc a fost dat de gol.

Pătrășcanu anunță astă seară că ultima variantă a legii electorale, remaniată de acord cu reprezentanții opoziției, va fi prezentată Regelui spre semnare.

12.7.46. În realitate, nu numai că opoziția n-a fost de acord, dar a și protestat vehement împotriva acestei încercări de escamotare a alegerilor; reprezentanții ei au părăsit ostentativ Consiliul de miniștri de aseară, ceea ce a determinat comunicatul guvernului, declarând că are adeviziunea opoziției, chiar dacă textul nu-i poartă semnătura. Mă întreb dacă această manifestare nu are și scopul de a arăta Regelui puțința să refuze semnătura, pe motivul legal că acordul de la Moscova a inclus în guvern pe doi reprezentanți ai opoziției, cu menirea de a fi o frână constituțională în anume împrejurări.

La Paris, aparențele continuă a fi că rușii au neîncetat câștig de cauză asupra aliaților. Molotov a respins propunerile anglo-americane asupra Germaniei, iar Bevin și Bymes au acceptat ca la toamnă, după întrunirea ONU, să aibă loc o nouă conferință, special pentru problemele germane.

Printre cele 21 națiuni prezente la 29 iulie, vor fi 20 de țări care au fost în război cu Italia, 12 cu Bulgaria și Ungaria, 11 cu România și 10 cu Finlanda.

Una din țările cu care n-am fost în conflict a fost Norvegia, ceea ce va juca un rol însemnat grație postului de secretar general al lui Trygve Lie. Îmi închipui că din această pricină ne-am găsit a numi un ministru la Oslo. Totuși de două luni stă Vălimărescu pe loc, iar acum „de Ignat”, ne trezim că vrem îngrășarea porcului și ne hotărâm a-l expedia „dare-dare”¹⁵, ca să facă acolo atmosferă favorabilă delegației ce va pleca la Paris. În cel mai bun caz, el nu va ajunge decât cu o săptămână înainte de deschiderea lucrărilor. Trist, din cale afară de trist, dar așa merg toate lucrurile în această țară de nemernici.

14.7.46. După ce a rezistat cât a putut, Regele a fost constrâns a semna aseară decretul-lege electoral, guvernul declarând că legea va fi promulgată cu sau fără

¹⁵ „în mare grabă”

asentimentul opoziției. Aliații cu aerul că ne abandonează, momentan cel puțin, hotărâți fiind a prefera, riscurilor unui conflict cu Rusia, o soluție pașnică chiar și cu sacrificii (din partea altora!). Aceasta nu înseamnă că dispare ilegalitatea actului. Nulitatea semnăturii Suveranului, neresponsabil în fața Constituției, poate fi oricând invocată, singur guvernul care a contra-semnat rămânând responsabil de această violare a pactului fundamental.

La Varșovia, referendumul a dat 68% pentru suprimarea Senatului, 77% pentru reforma agrară și naționalizarea industriilor și 91% pentru granița de vest Oder-Neisse. Germenul viitorului război a fost deci consfințit în nord, așa precum în sud mocnește la Triest jăratecul incendiului, ce poate izbucni și acolo în curând. (Slovenii trimit zilnic în oraș agenți clandestini pentru întreținerea turburărilor).

Degeaba protestează acum Mikolajczyk împotriva siluirii voinței populare a națiunii poloneze. Tot asemenea vor protesta mâine la noi Maniu și Brătianu.

Cei patru miniștri de Externe s-au separat la Paris fără a fi stabilit un acord asupra principalelor puncte ale programului onferinței de pace: Germania, Austria, Dunărea.

Aliații se felicita că au reușit să aducă pe ruși la conferința păcii și eu cred cu o oarecare doză de optimism, că de data asta au și acceptat atât de ușor, atât de numeroasele pretenții rusești, concesiile ce ar fi tot atâtea capitulări. Dacă intransigența sovietică va continua și la conferință iar apoi la Adunarea ONU, nu vor mai avea chip să pretexeze că li s-a refuzat ceva, ci vor fi obligați să explice motivul pentru care sabotează sistematic pacea.

Guță pretinde că pacea cu România se va încheia în curând la Paris, iar după două luni, rușii vor pleca din țară.

Vorbindu-mi de temerile lui Maniu, Mihai Popovici socotește că sistemul Moscovei este să instaureze și la noi principiul sovietic, așa cum procedează în Jugoslavia și Bulgaria și cum speră s-o facă în Polonia și în Ungaria: mai întâi se federalizează un stat de republici sovietice sud-slave în Balcani, pentru ca pe urmă să obțină rezultate similare în România cu concursul comuniștilor ce vor dicta la noi după alegeri. Ralea nu se sfiește de altfel să declare că cei ce se plâng acum de comunism la noi nu știu ce regim de comunism integral ne așteaptă după acel moment.

Maniu și Brătianu au fost ieri după amiază în audiență la Rege pentru a-l preveni că semnând decretul-lege electoral, el va semna însăși condamnarea la moarte a Monarhiei din România, căci prima grijă a uneltelor rusești din guveru va fi să proclame cât mai curând Republica românească, primul pas spre sovietizare și spre înglobarea țării în federalismul moscovit. L-au sfătuit să facă apel la cei „3” în virtutea acordului de la Moscova, cerându-le să se pună de acord cu privire la actul guvernamental pe care el, ca Suveran care are datoria să respecte Constituția, îl consideră absolut neconstituțional.

Regele însă, intimidat de presiunile rusești și neavând ca sfetnici, decât timorați precum Negel sau Savel Rădulescu, n-a îndrăznit să facă acest demers. Trebuie

recunoscut de altfel, că englezii și americanii de aici, preveniți din vreme de Maniu și Brătianu, s-au ferit să ia vreo atitudine, ci se mențin cu totul în afară de zbuciumul nostru intern, lăsându-ne să ne zvârcolim singuri în fața teroarei exercitate de ruși.

În aceste condiții, mă întreb dacă Regele n-a fost mai cuminte să nu se opună injoncțiunilor imperative ale guvernului, sperând să mai câștige timp, acest auxiliar prețios al tuturor acțiunilor omeneste, căci fiecare clipă ce vom fi în stare să adăugăm capacității noastre de rezistență poate constitui în definitiv salvarea noastră finală.

Ieri, Camera Reprezentanților de la Washington a aprobat cu majoritate de 60 voturi, creditele acordate Angliei, așa că pentru perfectarea împrumutului nu mai e nevoie decât de sancțiunea prezidențială.

18.7.46. Draga Mihailovici a fost executat ieri la Belgrad pentru înaltă trădare și colaborare cu inamicul în contra bandelor lui Tito, când bine știut este că a lucrat mână în mână cu englezii și că fiul lui Churchill i-a fost ofițer de legătură. Guvernul de la Londra n-a avut nicio reacție și l-a lăsat să cadă ca și pe mulți alții. Față de un astfel de spectacol, suntem în drept să deznădăjduim...

A murit profesorul Bagdasar [...]

Brabețianu a fost numit secretar general în ministerul de Externe în locul lui Stoica.

Din cauza veșnicelor tulburări din Triest întreținute de sârbi, forțele militare aliate au ocupat uzinele metalurgice din oraș și de la Monfalcone.

În China, Goumindangul se plânge că profitând de răgazul obținut prin armistițiul negocierilor, comuniștii se înarmează și pregătesc un nou atac. În acest timp, presa sovietizantă din China acuză pe Tchang Kai-check de a fi devenit vasalul Statelor Unite, care au în planul lor expoatarea economică a acestei enorme populații.

Dacă ne gândim că aproape 45% din comerțul exterior american este pentru China, pe când Europa reprezintă abia 7-8%, înțelegem poate mai ușor cât de puțin trebuie să atârne soarta României în balanța de conturi de pe Wall-Street.

22.7.46. Sâmbătă a sosit Franasovici, aducând lui Tătărescu informații asupra atmosferei de la Paris unde s-a instalat în calitate de „observator” benevol pe lângă gazetarii francezi, în timp ce la Londra, unde ar trebui să se aplece în postul oficial de reprezentant al guvernului, tovarășul Constantinescu-lași ia contact cu lumea politică (de mâna a 2-a) și face declarații și pronosticuri asupra viitoarelor alegeri de la noi. Este evident că Ricardo speră să se înapoieze la Paris ca prim-delegat pentru semnarea tratatului de pace și poate că preferă a nu se compromite față de englezi în compania comunistului de propagandă.

La Budapesta, comunistul Rakoczi din guvernul maghiar atacă din ordinul Moscovei politica șovină și reacționară a agrarienilor. Desigur că rușilor nu le convine renașterea revizionismului violent asupra Transilvaniei și, ca urmare, el cere o modificare în structura cabinetului.

Alegerile de ieri din Turcia, unde pentru prima oară participă și opoziția, mențin totuși în frunte listele candidaților guvernamentali. Nu degeaba suntem în Orient.

În schimb, situație tulbure în Bolivia, unde rebelii au asasinat pe președintele Republicii.

Negocieri anglo-americane pentru contopirea într-o unică administrație, sau în tot cazul, pentru identificarea măsurilor ce au de luat, în zonele respective de ocupație din Germania. Timidă punere „en garde”¹⁶ a rușilor.

24.7.46. Atentat terorist sionist asupra cartierului general englez din Ierusalim, stigmatizat de toată lumea în Anglia, a cauzat 93 victime. Se cer în Parlament măsuri imediate și riguroase. Ideea de a se crea în Palestina două state distincte, unul arab, altul evreiesc în care să sosească cei 100.000 imigranți din Europa, e sortită eșecului după credința mea. Mă întreb dacă englezii își dau seama că în toată această nenorocită problemă, lucrează activ mâna Moscovei.

În ce privește zona sovietică din Germania, un delegat american care va participa la conferința de pace, a declarat că rușii au prădat echipamente industriale și bogății de cel puțin 2 miliarde dolari, ceea ce înseamnă că nemții vor avea nevoie de două generații spre a încerca să refacă tot ce s-a distrus.

Cu prilejul dezbaterilor pentru invalidarea alegerii lui Daladier ca deputat cerută de comuniști sub pretextul colaboraționismului său de la München, acesta s-a apărat spunând că marii vinovați ai insuccesului negocierilor cu Hitler au fost rușii, care l-au împins la intransigență și la război, socotind că după un conflict armat fraticid între europeni, bolșevismul moscovit ar putea ușor domina întregul continent. E pentru prima oară că se arată planul criminal al rușilor și e foarte semnificativ că după acest discurs atât de acerb, alegerea lui Daladier a fost validată.

De aceea mulți cred că în ciuda aparențelor nefaste de abandonare a pozițiilor în fața exigențelor nemăsurate ale Sovietelor, anglo-americanii nu vor renunța totuși la ideea sfărâmării acestui pericol mondial.

Deocamdată premierul cehoslovac Clement Gottwald se află în vizită la Moscova unde a sosit de asemenea (la raport?) și Trygve Lie.

La noi, Guță, Pătrășcanu și Voitec se pregătesc în vederea prezenței la conferința de pace, îndată ce vor fi chemați.

Informațiile lui Franasovici, culese în meseria sa de observator, ne asigură că grație rușilor, granița de vest va rămâne intangibilă și că s-a renunțat pentru România la blocarea - după exemplul Italiei - a bunurilor românilor din străinătate.

S-a primit în fine agreementul pentru Ralea, iar pentru Bruxelles vom trimite pe Pavel Pavel, fost atașat de presă la Londra. Azi au plecat Vălimărescu și Stoica.

---

¹⁶ „atenționare”

27.7.46. În așteptarea deschiderii conferinței, la noi continuă micile manevre sub auspicii rusești. Constantinescu-Iași se întoarce de la Londra aducând un plan de schimburi comerciale. Guvernul dă lista celor chemați în fața Curții criminale ca vinovați de dezastrul țării sau de crime de război (termenul de funcționare al Tribunalului poporului a expirat de mult) și de rândul acesta citesc numele Veturiei Goga, al lui Negel precum și al lui Atta Constantinescu.

În previziunea alegerilor din toamnă, pentru care misionarul nostru la Londra a poftit - ca la spectacol - gazetari și deputați britanici, s-a publicat în ziare rezultatul cercetărilor ministerului de Interne cu privire la așa-zisele comploturi, în cap cu Aldea și Rădescu, având ca scop să dea prilej a acuza pe Maniu și pe Brătianu, implicând partidele lor și încercând poate să le împiedice participarea la alegeri.

29.7.46. Azi se deschide conferința de pace și se anunță că Bidault va fi propus ca primul ei președinte.

Byrnes a decis că delegatul american în comisia tratatului cu România va fi Averell Harrimann, ceea ce poate ar fi un avantaj pentru noi.

Franasovici i-a spus lui Popovici că toate încercările lui Nagy în contra noastră, au dat greș. Astfel, Bidault i-a răspuns că degeaba i se adresează lui, deoarece România a fost totdeauna o aliată sinceră a Franței, în contra căreia n-a uneltit niciodată, așa cum a făcut Ungaria și că, de altfel, starea de pace n-a încetat să existe între cele două țări pe toată durata războiului. În Statele Unite și în Anglia a primit răspunsuri asemănătoare cu privire la granițe, doar că i s-a promis ajutor financiar, dată fiind situația economică actuală a Ungariei care este cu adevărat îngrozitoare.

Privitor la relațiile sale cu anglo-americanii, Ricardo a mărturisit că ele sunt inexistente, că o singură dată, la Ambasada sovietică la Londra, a fost prezentat lui Bevin, dar că pe Byrnes nici nu l-a cunoscut, că de altfel nici românii precum Gafencu, Tilea, Bianu care sunt în relații cu aliații și care îi mai transmiteau câte o informație, nu-i mai dau niciun fel de concurs, ci dimpotrivă se feresc să ia contact cu dânsul.

Franasovici atribuie atitudinea convingerii lor că în curând va izbucni conflictul cu sovieticii, în timp ce părerea sa personală e că atât rușii cât și aliații se vor feri să ajungă aici. El ar fi întrebat chiar pe Vișinski despre această eventualitate și a primit următorul răspuns: „Ce, ne crezi într-adevăr atât de proști? Noi știm ce înseamnă un război și nu vrem să-l începem; nici anglo-americanii nu sunt proști, așa că și ei îl vor evita. Totul se va termina deci prin discuții, uneori violente, prin fricțiuni chiar, însă până la urmă prin concesioni reciproce”.

Tipică în această privință a fost procedura rusească relativ la Triest: timp de trei săptămâni Molotov a fost intransigent, apoi când Bevin s-a ridicat zicând că orice continuare a discuțiilor a devenit inutilă, el a insistat să mai aibă o ultimă întrevedere și atunci a cedat

pe toată linia (bineînțeles, continuând lupta cu alte arme: protestări jugoslave, tulburări locale, etc.).

La întrebarea lui Mihai Popovici dacă el va fi delegatul României la conferință, Franasovici i-a răspuns: „Să mă ferească Dumnezeu, căci nu vreau să mă prezint acolo ca un acuzat, legat de mâini și de picioare, nici să rămân în ochii românilor ca un obiect de oroare”. Iată deci explicația absenței sale din Londra. [...] Așadar rostul acceptării din partea sa a unui rol atât de hibrid, se reduce la asigurarea unei copioase retribuții bănești.

În legătură cu campania electorală, Popovici mi-a spus că agenții guvernului continuă să se comporte cu sălbăticie, agresând opozanții ce se întrunesc în provincie; deci, la alegeri nu se vor da în lături în fața nici unei mârșăvii, dar cu toate acestea oamenii lui din județ îl asigură că guvernul nu va învinge. La întrebarea mea dacă nu se teme că, în cazul improbabil al succesului opoziției, situația noastră nu se va înrăutăți în mod practic prin înăsprirea teroarei rusești, el mi-a răspuns că aceasta e chiar teza guvernului, însă el crede că tocmai atunci aliații vor avea puțința să ia o atitudine mai fermă față de Soviete. Să fie oare așa?...

Arabii protestează vehement împotriva ideii unei împărțiri a Palestinei (judecata lui Solomon?) care propune constituirea unui stat federal arabo-iudeo-englez și refuză evreilor dreptul de a avea reprezentanți la conferința ce se va decide în curând la Londra. Irakul a fost invitat în schimb să participe.

Azi s-a anunțat la radio că la Paris, conferința nu se va ocupa nici de problema germană, nici de cea a Austriei sau de Dunăre. Aici este marele hop al înțelegerii: anglo-americanii care nu vor să discute încheierea unui tratat de pace cu Austria, ci s-o considere printre Națiunile Unite și să-i stabilească statutul, s-au lovit de intransigența rusească. Acolo se găsesc acum 60.000 trupe sovietice și câte 20.000 aliate, pe care aceștia ar vrea să se reducă cu totul la 20.000, dar și aici s-a ridicat un *non possumus* al rușilor.

2.8.46. Azi s-a publicat la noi textul integral al proiectului de tratat de pace cu România. Mi se pare bizar ca printre statele „în război cu România”, să văd numele Cehoslovaciei, căci atunci când am intrat noi în luptă, în iunie 1941, statul cehoslovac nu mai exista de mult, așa că nu aveam cum să ne batem cu el, nici să-i declarăm, măcar simbolic război. Sau poate ca mulțumire că în 1944 trupele române au contribuit la dezrobirea teritoriului lor de nemți și de unguri?!...

În ședințele preliminare s-a și desenat o sciziune între părerea lui Evatt, care susține că hotărârile trebuie luate cu majoritatea simplă (11), pe când Molotov vrea cu orice chip să se mențină majoritatea de două treimi, adică 14 voturi din 21, ceea ce ar însemna că pentru a continua politica de obstrucție, el se bizuie pe opt voturi (Rusia, Rusia albă, Ucraina, Polonia, Jugoslavia, Cehoslovacia, poate Mexic și Norvegia, (aceasta din urmă cu semn de întrebare). În genere, se învederează o atitudine independentă în sânul statelor mici și mijlocii, care nu înțeleg să rămână sub tutela celor mari.

Problema Palestinei nu pare deloc a fi ușurată prin planul de împărțire în patru: o provincie arabă, una evreiască, districtul Ierusalimului și cel al deșertului Negev, pentru care ar fi neapărată nevoie de colaborarea anglo-americană. [...]

Churchill acuză guvernul laburist de a fi transformat problema palestiniană într-una de existență a Imperiului Britanic din ziua în care acceptat să părăsească Egiptul, ceea ce îl obligă a-și menține forțele armate în Palestina pentru controlul canalului Suez.

Demn de notat, ca tipic al moravurilor de la noi: toate căruțele țărănești ce intră cu marfă în București plătesc o taxă fixă la barieră, care anul trecut era de 3000 lei, iar acum a devenit 7500 lei. Totuși, de două zile taxa „s-a suspendat pentru două luni”, adică până după alegeri, reducându-se la un simplu bilet de voie de 180 lei. Speră astfel să atragă voturile?...

4.8.46. Birourile conferinței au invitat statele foste satelite să-și trimită delegați la Paris pentru a-și expune punctele lor de vedere. După toate probabilitățile, de la noi vor pleca Tătărescu, Pătrășcanu, poate și Voitec, însoțiți de Filotti în calitate de consilier tehnic. Până azi, ședințele preliminare n-au rezolvat nici problema presidenției permanente, pentru care Byrnes propusese pe Bidault, dar la care se opune Molotov care preferă principiul rotației miniștrilor de Externe pe câte trei zile ca la San Francisco, nici problema majorității (simplă sau două treimi).

Se pare că ungurii vor obține unele reduceri la despăgubiri, pe motivul că Ungaria „a purtat război contra Germaniei”(?!), în timp ce pe noi, pentru același motiv, cehoslovacii ne consideră inamici. O altă chestiune plicticoasă e convenția economică ungaro-rusă, prin care Sovietele obțin în contul reparațiilor, toate bunurile și capitalurile maghiare din întreprinderile carbonifere din România, ceea ce înseamnă că rușii vor pune mâna pe societatea „Petroșani”.

D-na McCormick comunică din culisele conferinței că, dintre toți sateliții, românii vor avea condițiile cele mai ușoare. Ea se ridică însă împotriva hotărârii anglo-americanilor de a lua în contul reparațiilor, depozitele românești particulare aflate la ei, în valoare de 60 milioane dolari, arătând că ele au fost făcute tocmai de inamicii nemților, care aveau încredere în aliați.

11.8.46. Azi dimineață a plecat la Paris delegația noastră compusă din: Tătărescu, Gheorghiu-Dej, Voitec, Pătrășcanu, Maurer, Ralea, Rădăceanu, generalul Dămăceanu, Florica Bagdasar, Filotti, Ciuntu etc., în total 27 persoane, iar miercuri îi va urma un alt grup de 18 experți. Ce se va întâmpla acolo, nu știu; se aude că n-ar fi exclus să se ceară ca delegația să fie formată din reprezentanții celor patru partide democratice care au semnat armistițiul. Pe de altă parte, s-a anunțat că a fost depus la conferință un memoriu al lui Gafencu, iar locuitorii români din Cadrilater au prezentat o cerere de încorporare la România.

Cât despre încrucișările de spade și micile hărțuiri dintre ruși și anglo-americani, ele sunt încă în faza inițială a încercării rezistenței adversarului, însă cum trăim influențați de mentalitatea sovietică, aceste „*passes d'armes*”¹⁷ se fac aproape țigănește ca la ușa cortului, fiecare aruncând în fața celuilalt adevăruri atât de crude, încât altă dată primul cuvânt al unui singur atac ar fi fost suficient să provoace ruptura.

Fără a mă arăta prea optimist, am totuși impresia că rezistența anglo-americanilor e cât se poate de solidă și că până la urmă rușii vor ceda.

În chestiunea de procedură, propunerea sovietică a majorității de două treimi a fost respinsă incidental cu 15 voturi contra patru și două abțineri (Norvegia și Polonia), așa că în afară de ipostazele lor ucraineană și bielo-rusă, dâșii nu mai sunt siguri ca „*brillant second*”¹⁸ decât pe Jugoslavia. O da oare Dumnezeu?!...

Ieri a sărit în aer un depozit de muniții de la fortul Cățelu și mi-am reaminit de o altă explozie întâmplată la Socola în august 1918, când eram cu toții sub călcâiul nemțesc și peste două luni s-a răsturnat complet situația. Poate și acum această detunătură să reușească a... sparge ghinionul. Ce să fac? Devin superstițios...

Fel de fel de zvonuri au circulat în această privință: unele - că rușii l-au aruncat în aer, neavând nicio încredere în lealitatea noastră, altele - dimpotrivă, că avioane americane misterioase l-au bombardat conform unui plan de a distruge toate forturile din jurul Capitalei, spre a împiedica pe ruși să se întărească aici. Nimeni însă nu s-a gândit că excesiva căldură a produs deflagrația munițiilor.

S-a vorbit de un memoriu al lui Maniu asupra Basarabiei, înaintat Conferinței de pace. Se mai spune că Maniu a avut o ultimă audiență la Rege, căruia i-a arătat cât de rău este sfătuit de timorații Savel și Negel, care îl silesc să tot capituleze în fața rușilor și a guvernului, adăugând că a comis o crimă prin acceptarea executării lui Antonescu. Să nu uităm că Antonescu l-a salvat pe tatăl său de la moarte.

La întrunirea țărănistă de la Pitești, comuniștii au tăbărât pe șefii opoziției, răbind grav pe Penescu și pe alți frunțași. În stațiunea Olănești, obrăznicia unor provocatori care insultă pe toată lumea în parc, tratându-ne de sălbateci meritând a fi deportați în Siberia, unde timp de 100 ani să ne învețe rușii civilizația, a provocat o încăierare cu câțiva studenți, care i-au bătut măr, după care au fost luați pe sus, aduși la București, spre a fi puși la adăpost de Teohari.

12.8.46. Londra anunță că la Paris s-au acceptat ca Națiuni Unite cu vot consultativ: Albania în unanimitate, iar Mexicul, Egiptul și Cuba, - fiecare cu 15 voturi contra trei (Rusia, Bielorussia și Polonia) și trei abțineri (Ucraina, Jugoslavia și Cehoslovacia.) Miercuri sau joi,

¹⁷ „*manevre*”

¹⁸ „*secundul fidel*”

delegații României și Bulgariei, vor avea să susțină în fața conferinței punctele lor de vedere. Se pare că vom pretinde co-beligeranța.

13.8.46. Radio Londra anunță că s-ar putea chiar azi ca Tătărescu să fie chemat a expune poziția României, însă mă întreb ce valoare s-ar mai putea acorda acesteia, când de aseară încă, Groza s-a grăbit să facă declarații categorice.

După ce reclamă statutul de co-beligeranță spre a cere o ușurare a condițiilor, proclamă recunoștința poporului nostru pentru Transilvania de nord și definitivă fixare a granițelor Basarabiei, Bucovinei și a Dobrogei, precizând că în 1913 nu poporul român, ci un grup de conducători reacționari au deschis problema acestei fruntarii. Se ridică apoi împotriva clauzei națiunii celei mai favorizate în avantajul tuturor Națiunilor Unite și termină reluând tema sovietică, respingând ca statutul Dunării să fie cuprins în tratatul de pace, ci cerând o conferință specială și exclusivă a riveranilor care să-l reglementeze. Ajung să mă întreb dacă aceste manifestări de exclusiv servilism față de Rusia nu ne vor servi în viitor, fiindcă vor dovedi cu prisosință că nu românii sunt cei ce vorbesc acum, ci slugile unor tirani monstroși care ne înăbușă.

Potrivit convorbirilor de la Potsdam pentru modificarea convenției de la Montreux, Moscova a trimis o notă Turciei, prin care îi propune:

1. navigația liberă prin Strâmtoarea a tuturor vaselor comerciale, iar pentru cele de război, riveranilor Mării Negre;
2. interdicția absolută a trecerii vaselor de război ale neriveranilor (în afara unor excepții neprecizate) și
3. asigurarea pazei printr-o colaborare turco-sovietică.

Ankara n-a răspuns; să vedem ce poziție vor lua atât turcii cât și anglo-americanii.

Englezii au hotărât internarea în lagăre în Cipru a tuturor imigranților evrei frauduloși în Palestina, iar, la cererea Angliei, Cehoslovacia a închis granița spre Polonia, de unde sosea un mare aflux de evrei. [...]

25.8.46. Zilele trec, ițele se încurcă și se reazăză la loc fără a se descurca, iar conferința de pace dă impresia a cam bate apa în piuă.

Întrucât ne privește, declarația lui Tătărescu a fost destul de convenabilă și bine întocmită. A trecut ușor peste chestiunea granițelor și n-a pomenit nimic despre problema Dunării. Totuși, la plecarea delegației de la Palais du Luxembourg, o mulțime de români din rezistență (Gafencu, Tilea, Cretzianu etc. care scot ziarul *La Roumanie libre*), a huiduit pe Guță, amintindu-i de Basarabia și de Bucovina pe care le-a dat uitării.

Guță s-a plâns lui Bidault, care i-a răspuns că în Franța libertatea de exprimare nu poate fi împiedicată, dar totuși ar fi sfârșit prin intenția de suprimare a organului de presă românesc.

Gruparea românilor a prezentat conferinței un memoriu privind drepturile românești asupra pământurilor robite, dar rămâne de văzut dacă el a fost luat în considerație și dacă grupării i se acordă vreo importanță.

Câtă deosebire între aceste vremuri vitrege cu țara lăsată pe mâinile slugoilor intrați cu leafă la dușmanii propriei noastre existențe și timpurile celui alt război, în care Brătianu, solicitând să fie acceptat printre aliați pentru dobândirea Ardealului, nu se sfia s-o îndemne pe Regină a proclama drepturile imprescriptibile asupra Basarabiei și Bucovinei de nord. Mari învățăminte să tragem punând față în față searbăda frazeologie a lui Guță și scrisoarea atât de nobilă a reginei Maria din 9 mai 1915 către vrul ei, regele Angliei. Am distrus o clasă boierească de conducători ca să ne dăm pradă rânđașilor care își bat joc de țară...

La 23 august, Groza și-a permis în prezența Regelui, în numele libertății cetățenești, să arunce cu noroi asupra liberalilor și țărăniștilor, pe care are nerușinarea să-i acuze de a duce o politică de trădare națională, în timp ce dânsul își lipește pe toate zidurile afișe cu mutra sa respingătoare, reproducând decretul regal prin care a smuls Suveranului „Colanul serviciului credincios”. Cu toate acestea, la Ambasada sovietică din Paris, Vișinski dă certificat de bună purtare lui Gheorghiu-Dej „omul care a contribuit atât de mult la sudarea forțelor democrate românești, organizatorul luptei pentru democratizarea țării, omul admirabil și brav” etc., indicând astfel că acesta va fi conducătorul României de mâine, când se va ridica cortina actului al II-lea al procesului de sovietizare.

Oricât s-ar zbate rușii la Paris, mai mult de șase voci din 21 nu pot obține (3 ale lor și alte trei ale sateliților: sârb, polon și ceh), așa că în sânul conferinței dânsii merg din înfrângere în înfrângere.

Cea mai dureroasă palmă a fost acceptarea Austriei de a fi audiată, cu toată opunerea absolut copilăroasă a lui Vișinski („cer înlăturarea cererii guvernului austriac din mai multe motive, primul fiind chiar lipsa de motive suficiente pentru audiere”- sic!) Crede el oare că tâmpenia aliaților este chiar incomensurabilă?!

Motive de conflicte având Rusia în spate cresc precum ciupercile după o zi de ploaie:

- Tsaldaris declară că Grecia se consideră în stare de război cu Albania, cât timp aceasta nu-și retrace bandele din Epirul de nord și adresează o plângere Consiliului de Securitate, denunțând obstrucția sistematică a lui Molotov ca fiind ostil principiului păcii.

- Guvernul polonez respinge cu indignare demersul anglo-american privind alegeri libere, taxându-l de amestec în treburile interne ale unui stat suveran.

- Guvernul turc susținut de Anglia și de Statele Unite, respinge oferta Sovietelor cu privire la paza Strâmtoarelor, precum și dreptul exclusiv al riveranilor la stabilirea noii convenții. S-a zvonit chiar că Turcia ar fi mobilizat.

- Statutul orașului Triest se arată mai mult decât oricând mărunta discordiei, tezele italiană și jugoslavă dovedindu-se ireconciliabile.

- Ultimatumul american trimis Belgradului a adus tensiunea până în pragul rupturii. Aviația jugoslavă doborâse două avioane comerciale americane rătăcite între Viena și Italia, pe deasupra teritoriului croat.

Tito a socotit că a scăpat din încurcătură, eliberând în ultimul moment cele nouă persoane din primul avion, deținute la Zagreb ca prizonieri, și declarând că respinge conținutul notei americane, care nu mai are obiect.

La Washington însă, se consideră problema nerezolvată, câtă vreme nu va fi lămurită și soarta celor din al doilea avion, despre care se spune că ar fi murit cu toții.

În această înșiruire, nu mai vorbesc de imbroglionul chinez unde războiul între comuniști și Guomindang este în toi.

La noi, pentru 23 august, Regele a cerut cu multă cumințenie să se renunțe la chiolhanurile fenediste, care totuși și-au dat în petic. Parada n-a stârnit niciun entuziasm și puternice cordoane de trupe au împiedicat populația să asiste la defilare. Mi se spune că Regele e indignat la culme contra rușilor care ne-au furat instalațiile de filtrare necesare alimentării cu apă a Capitalei și că acesta ar fi cauza adăpării cu picătura a bucureștenilor.

Romniceanu este convins că nici opoziția n-are chef de scrutin, dar nici guvernul n-are poftă să organizeze alegeri, fiind știut că recolta mizerabilă și obligația autorităților de a lua grâul din casa țăranului spre a-l redistribui în regiunile înfometate, îi vor răpi bruma de popularitate pe care mai spera. În ce privește intrarea în vigoare a eventualului tratat de pace, el îmi afirmă că nu e nevoie de vreo ratificare din partea unui Parlament român, ci că e suficientă ratificarea de către trei dintre marii aliați.

Agenția Reuter denunță că șase mari uzine din zona sovietică din Germania fabrică pentru ruși bombe-torpile V1 și V2. Deci lumea se pregătește pentru un nou război între bombe atomice anglo-americane și invențiile germano-sovietice.

O mare demonstrație a flotei Statelor Unite din Mediterană va avea loc în Marea Egee; turcii se pregătesc să facă o frumoasă primire escadrei americane care va sosi în curând în portul Smirna.

Adjunctul ministrului de Externe sovietic Litvinov a fost înlăturat și presa străină comentează această modificare a Moscovei, care renunță la unicul european dintre ai săi și pornește deci ireductibil pe calea intransigenței agresive.

Mi se afirmă că în replica sa la atacul lui Molotov, Tsaldaris i-a spus că locul său este la Nürnberg, alături de complicii săi și nu la conferința păcii.

Acele nenumărate de banditism pe care le săvârșește la noi în stil mare pleava fenediștilor, dotați cu arme automate, căci numai ei sunt înarmați, au scopul bine determinat de distrugere economică și sufletească a bietului nostru popor. Expropriază pe cei mari și jefuiesc pe cei slabi, terorizează pe toată lumea cu absoluta impunitate din partea autorităților și trec acum de la minciună și calomnie la sacrilegiu.

Două biserici din București au fost prădate de odoare și în locul icoanelor furate, criminalii și-au lăsat pecetea nelegiurii, mângâind biserica cu vorbe spurcate împotriva religiei. Îi va bate Dumnezeu mai curând poate decât ne-am putea închipui. Prin însăși diabolica răutate, crește speranța reacției morale care le va doborî la pământ blestemata lor organizare.

Am mai aflat o știre nemaipomenită, care exprimă însă fidel mentalitatea ostilă a rușilor. O misiune economică americană condusă de un subsecretar de stat, sosită în țara noastră pentru a aprecia starea de sărăcie, a fost ținută mai multe ceasuri pe aeroport la coborârea din avion, sub cuvânt că delegații nu aveau o viză sovietică din Atena. Apoi au fost conduși la misiunea americană pe care n-au avut voie a o părăsi până a doua zi, când au plecat înapoi cu avionul așa cum au venit...

Starea de mizerie de la noi e profundă; recoltele au fost sub-mediocre. Dar și în Ucraina regiuni întregi sunt înfometate, secerate de dizenterie, iar guvernul moscovit a decis a face vidul complet în jurul lor din punct de vedere al informării străinătății.

27.8.46. Comisiile de specialitate de la Paris au respins pretenția ungarilor de a fi luptat în contra hitlerismului ca și cererea Bulgariei de a fi considerată co-beligerantă. În ce ne privește pe noi, delegatul australian a propus ca reparațiile ce mai datorăm să fie evaluate în bani, pe care România să le plătească din ajutorul financiar al aliaților. Rușii au protestat, spunând că aceasta înseamnă înrobirea noastră față de dolar și de livra sterlină.

Cu o scabroasă rea credință, Molotov susține că România trebuie să plătească toate distrugerile pricinuite Uniunii Sovietice și că, până acum, n-a achitat decât 80 milioane dolari.

Toate aparențele arată că până la 23 septembrie conferința de la Paris nu va ajunge la niciun rezultat și cum americanii țin morțiș să nu se amâne Adunarea Generală a ONU, sunt probabilități ca ea să lucreze concomitent *au ralenti*.

Formal, sârbii au cedat în fața ultimatumului american, cele cinci cadavre din al doilea avion doborât urmând a fi înmormântate la Belgrad cu onoruri militare. Însă cum Tito declară că toate afirmațiile cuprinse în nota americană sunt inexacte și cum, pe de altă parte, s-a ordonat avioanelor poștale Viena-Udine să nu mai survoleze peste teritoriul jugoslav, de fapt sârbii par să fi câștigat această „mâneacă” a jocului.

28.8.46. Fără a accepta măcar a discuta cererile delegației noastre, comisia teritorială pentru România a respins a se admite:

- data de 23 august în loc de 12 septembrie pentru ruperea relațiilor cu Germania;
- recunoașterea co-beligeranței;
- declararea că România a fost în stare de război cu Germania și Ungaria, cu tot demersul cehoslovac în sprijinul tezei românești.

Deci, hotărâre fermă de a ne trata ca inamici (să fie oare numai din cauza guvernului fenedist? dar atunci de ce nu ne-au susținut nici sovieticii?) Delegatul Poloniei declară că

renunță a mai cere reparații de la România (sic!) Pe ce bază au fost oare formulate asemenea pretenții de reparații?...

La Consiliul de Securitate au fost acceptate în unanimitate cererile de admitere ale Suediei, Islandei și Elveției, însă Grecia se opune admiterii Albaniei, Sovietele la cele ale Irlandei, Portugaliei și Transjordaniei, Franța la a Siamului și China la a Mongoliei.

Guvernul Statelor Unite a comunicat cetățenilor americani domiciliați aici să părăsească România până la 15 octombrie. De ce?... Să fie un semn prevestitor de conflict?! Pe aerodromul din Buzău au aterizat 120 avioane rusești, iar de două zile le tot văd zburând în formație deasupra Bucureștiului; se mai pretinde că au sosit noi trupe în Moldova, Dobrogea și în jurul Capitalei, iar la Constanța se instalează baterii de coastă.

Circulă zvonul că și Gheorghe Brătianu ar fi fugit din țară cu avionul, după modelul Rădescu.

5.9.46. În toate aceste zile, delegații noștri s-au zbatut la Paris împotriva pretențiilor maghiare, care de la 22.000 km² se reduc acum la 4000 km² cuprinzând Arad, Oradea și Satu Mare, cât și pentru a obține modificări de tratament, în sensul declarațiilor lui Guță din 13 august. Impresia generală este că față de poftele ungurești, problema nu pare a fi definitiv închisă.

Cât despre dorința noastră de a fi considerați ca aliați co-beligeranți având multe vieți pierdute în luptele aprige împotriva trupelor germano-maghiare și cu revendicări nu numai față de nemți dar și față de maghiari, ele sunt respinse categoric pe toată linia, pentru a ni se arăta clar că atâta vreme cât ne prezentăm la conferință ca sateliți și slugi bolșevice, nu vom putea spera să obținem nimic. S-ar putea ca, în socotelile anglo-americanilor, aceste refuzuri să aibă ca scop slăbirea poziției guvernului fenedist și să-i provoace înfrângerea în alegeri, fără alt ajutor din afară.

În Grecia, referendumul a dat peste 70% voturi în favoarea restabilirii Monarhiei (Atena și Salonic mai puțin, iar în Creta majoritate republicană). Ar fi vorba ca regele George să sosească la Atena către 15 septembrie.

La Consiliul de Securitate, delegatul ucrainean susține reclamațiile Albaniei, a cărei admitere la Națiunile Unite este încă în discuție. Mai ales că Manuilski consideră că agresivitatea greacă e ajutată de trupele engleze de ocupație, care vor determina Grecia să atace pe albanezi și pe bulgari.

Sovietele cer ca fiecare putere să prezinte ONU cifre exacte asupra forțelor sale armate prezente în diverse țări ne-inamice: englezi în Palestina, Grecia, Indonezia; americani în China etc.

Pravda protestează împotriva declarațiilor ambasadorului american Messersmith la adunarea Ligii americane de la Buenos Aires, care a spus că războiul între USA și URSS este inevitabil și care a îndemnat statele sud-americane să sprijine Statele Unite în acest al

III-lea război mondial. Rușii susțin că declarația a fost făcută cu asentimentul Departamentului de Stat.

Cei patru se întâlnesc la Paris pentru a grăbi negocierile de pace, dar s-ar părea că tot degeaba: rușii propun fie amânarea până în noiembrie a Adunării ONU, fie mutarea sediului de la New-York la Paris sau Geneva, în timp ce Bevin a refuzat, admițând cel mult scindarea discuțiilor, începând cu cele secundare care să poată fi tratate cât mai durează conferința, iar cele importante să fie aduse pe tapet mai târziu. La aceasta însă se opune Vișinski. Molotov întârzie să sosească de la Moscova oprindu-se la Berlin, în timp ce Byrnes pleacă la Stuttgart unde va expune guvernatorilor militari aliați, politica americană față de Germania.

În perioada manevrelor navale din Marea Egee, vor sosi acolo și vase de război britanice. De aici, până a socoti că războiul ruso-turc e aproape, nu e decât un pas, iar acest pas a fost făcut de imaginația noastră care vorbește că importante forțe rusești au trecut Dunărea.

7.9.46. Cumnatul lui Malaxa a primit știri din Paris care îl informează că anglo-americanii au ajuns la extrema limită a concesiunilor față de intransigența rusească și că Byrnes i-a pus neted lui Molotov chestiunea, dacă Sovietele înțeleg să ducă o politică de pace, sau să meargă spre un conflict armat, așa precum deocamdată dovedesc.

Întrunirea celor cinci (inclusiv China admisă acum) continuă a se ocupa de propunerea sovietică de amânare pentru 11 noiembrie a Adunării ONU, fără însă a se fi ajuns la vreun rezultat.

Din informații particulare, s-ar părea că Statele Unite au înarmat puternic pe chinezi, coreeni, și manciurieni, iar turcii sunt chiar mobilizați, gata să intre în luptă; aviația anglo-americană se află în apropierea granițelor Rusiei cu efective și armament complet, dar totuși... războiul nu va avea loc, fiindcă până la urmă rușii vor ceda.

Mă înspăimântă această formulă care ar dovedi că aliații ne abandonează complet în zona de influență sovietică, ceea ce înseamnă că în curând se va porni la noi distrugerea sistematică a întregii pătri burgheze ce constituie încă rezistența anti-bolșevică; țărani, deși scârbiți de propaganda comunistă, nu vor putea-o combate.

Comisia teritorială a conferinței a respins pretenția Ungariei, iar presa noastră are un nou motiv să ridice osanale bolșevicilor care ne-au susținut. Cu toate acestea, Maurer întors de la Paris, denunță cu ură și îngrijorare campania grupării românilor din străinătate, ceea ce dovedeste că acțiunea lor e serioasă.

Într-o scrisoare din Franța menită a fi dată publicității, Argetoianu cântă laude Sovietelor, principala putere cu care trebuie să ducem o politică de permanentă prietenie. Se poate ca, în cinismul său, să fi scris numai pentru a-și salva averea de aici.

Acum au fost arestați mulți dintre foștii miniștrii ai lui Antonescu (Netta, Ghiolu, Cretzianu, Stoenescu etc.) cu scopul evident de a li se confisca averile, iar pentru a treia oară, Tribunalul poporului va judeca pe Bușilă și pe Mareș.

Bymes a preconizat refacerea unei noi Germanii, cu guvern central al tuturor statelor federate(!?) care, între Occident și Orient, să nu fie satelitul niciunei puteri. Nu consideră definitivă granița cu Polonia (deci nici linia Curzon) și cere ca Ruhr și Renania să nu fie separate de teritoriul german, ceea ce înfurie pe francezi.

În numele lumii arabe, Irakul intervine împotriva păstrării de către Italia a fostelor sale colonii, ce trebuie să devină independente sau să fie administrate de Liga Arabă.

La conferința asupra Palestinei ce se deschide marți la Londra, vor participa reprezentanții celor șapte state arabe, însă niciun delegat al Agenției Evreiești pentru Israel.

Politica anti-britanică a rușilor e foarte suplă: susțin pe musulmani în India în contra populației pro-britanice, dar pe evreii în Palestina în contra arabilor, permițând guvernului polonez ca ei să emigreze în masă.

Aud că familii cu femei, copii și bătrâni ajung la noi din Ucraina, unde se pare că mortalitatea provocată de mizerie este îngrozitoare.

S-a realizat un acord italo-austriac asupra Adigelui de nord, care rămâne al Italiei.

Damaschinos și-a prezentat demisia regelui George, care mai amână cu câteva săptămâni înapoierea în Grecia, unde dorește să lărgească formula coaliției guvernamentale.

Măine poporul bulgar se va pronunța asupra Monarhiei, căci în prezent țara are pe Simion, regele-copil de doi ani, cu o Regentă formată din doi democrați și un comunist.

Comunistul italian Togliatti a denunțat existența unui acord între Anglia și regele Petru, pentru ca granița italo-jugoslavă să fie pe Isonzo, dar guvernul englez dezmente categoric o atare aserțiune.

11.9.46. Aparențele sunt că tot spre război ne îndreptăm. Informații serioase arată că noi trupe rusești trec neîncetat în Bulgaria, dar cei mai mulți socotesc că întregul joc este un bluff, că rușii vor ceda până la urmă dacă aliații nu mai dau înapoi, dar că deocamdată partida de poker continuă.

În privința situației interne, sunt unele indicii că guvernul va face tot posibilul să amâne alegerile la calendele grecești, dându-și bine seama că dacă reușește să obțină majoritatea, ceea ce e foarte probabil datorită mijloacelor de care va uza, poziția sa în formula actuală va fi extrem de periclitată: Groza, Guță, Pătrășcanu vor fi aruncați peste bord de extremiștii sovietizanti, gen Gheorghiu-Dej. Unii cred că grupul celor amenințați va constitui rezistența și opoziția în sânul guvernului, determinând astfel o ușoară orientare spre tabăra liberalo-manistă. Aceasta însă dacă o vor permite rușii, lucru pe care nu-l cred posibil dacă litigiul dintre aliați și sovietici se încheie nedecis, care ne-ar lăsa bineînțeles la discreția Moscovei.

În Bulgaria, plebiscitul a dat o majoritate zdrobitoare pentru Republică, ce va fi proclamată duminica viitoare. Acolo toată clasa burgheză a fost suprimată.

Churchill va fi obligat să-și întrerupă vacanța în Elveția din cauza evoluției situației politice și se va întoarce la Londra pentru consfătuiri cu guvernul.

Până la urmă, rușii au reușit să-și impună voința: Adunarea ONU a fost amânată prin consensul celor cinci până la 23 octombrie, dată la care conferința de la Paris ar trebui să-și fi încheiat lucrările.

Privitor la Conferința de la Londra pentru Palestina, reprezentanții Agenției Evreiești pentru Israel socotesc că împărțirea în zone a țării ar fi cea mai nimerită, pe când arabii nu vor să audă de fărâmițare. Guvernul englez e dispus a recunoaște Liga Arabă ca entitate politică, pe lângă care ar dori să acrediteze un reprezentant diplomatic.

12.9.46. Delegatul cehoslovac la conferința păcii, generalul Pika, a dus laude poporului român, cu pronunțate sentimente anglo-și francofile, a cărui contribuție în războiul contra Germaniei a fost mai importantă decât cea a Italiei. A fost întrerupt de delegatul britanic Alexander, care a protestat împotriva discursurilor cu scop de propagandă, afirmând că nu este locul a se stabili cifre comparative cu ce a făcut fiecare țară. „România a fost un stat inamic, ale cărui distrugerii făcute în Rusia, au prelungit în mod considerabil războiul” au fost spusele lui.

În chestiunea Dunării, delegatul Nicholson s-a ridicat contra tezei sovietice de excludere a puterilor ne-riverane, afirmând că actualmente toate statele riverane ale acestui fluviu sunt sub ocupație sovietică, ceea ce înseamnă că Dunărea ar rămâne încă timp îndelungat sub directiva exclusivă a Sovietelor.

Informații de presă americane arată că la Paris, delegația română a fost invitată de aliați să prezinte situația restituirii materialului ridicat de armatele române din Rusia. Raportul român depus sâmbătă a fost retras luni din ordinul lui Vișinski, care a interzis să se arate cifre. În adevăr, aceste date arătau că până în prezent restituirile au depășit suma de un miliard dolari.

Problema Triest a ajuns din nou la un punct mort din cauza sârbilor, care, în ciuda hotărârilor celor patru, reclamă Gorizia și Monfalcone pentru Jugoslavia.

Senatorul Wallace susținut de Truman, a declarat că Sovietele nu trebuie să creadă că politica americană e influențată de sentimente pro-britanice sau anti-rusești căci ea nu e condusă de imperialismul britanic care ar duce-o fatal la un conflict cu Sovietele, ci este o politică de pace, pentru realizarea căreia însă și rușii trebuie să convină a face concesii. Wallace spune că lumea va fi împărțită într-o treime supusă tendinței socializante a URSS și două treimi condusă de spiritul democratic american, fiecare urmând a nu aduce piedici activității libere a celuilalt. Frumoasă perspectivă!...

Nu s-a rezolvat încă greva marinarilor americani.

Republica bulgară e primul pas în sensul unei federații sud-slave cu Jugoslavia.

17.9.46. Sârbii au declarat la Paris că refuză a semna tratatul de pace cu Italia dacă se admite pentru Triest formula celor patru, cu jumătatea occidentală a Istriei, pe când dânsii nu admit ca teritoriu internațional decât portul și orașul cu împrejurimile imediate.

Molotov a declarat că respinge teza lui Byrnes cu privire la granițele occidentale ale Poloniei, pe care dânsul le consideră ca definitive pe Oder și Neisse.

Wallace continuă a susține morțiș declarația sa, cu care inițial Truman a fost de acord, dar pe care acum o respinge, ceea ce-i va aliena gruparea radicalilor de stânga, acum în apropierea alegerilor pentru Camera Reprezentanților. Președintele va avea deci de ales între a se desolidariza de politica externă a lui Byrnes și a invita pe Wallace a părăsi guvernul.

Generalul Smuts, fost adversar al Angliei, actual prim ministru al Uniunii sud-africane, declară că politica imperialistă britanică a încetat după războiul anglo-bur.

Arabii cer încetarea activității Agenției Evreiești pentru Israel.

19.9.46. Știri din Paris pretind că nu se va putea încheia conferința de pace înaintea datei fixate pentru întrunirea Adunării ONU și se arată că principalul obstacol este problema Triestului. Se anunță totuși că la Paris a sosit ambasadorul italian la Varșovia, comunistul Reale, ceea ce ar dovedi că ar putea porni convorbiri directe italo-jugoslave cu sorți de izbândă.

După întrevăderea cu Truman, senatorul Wallace a declarat că nu va părăsi guvernul, dar că se va feri să mai facă declarații de natură politică înaintea terminării conferinței de pace.

În Consiliul de Securitate, delegatul australian, căruia i s-au alăturat cel american, olandez, englez și francez, a cerut respingerea acuzației ucrainiene împotriva Greciei ca nefondată. Arătând că armata greacă, de cinci ori mai mică decât a sârbilor, bulgarilor și albanezilor, nu poate amenința pacea, Sir Alexander Cadogan se miră că reprezentantul Ucrainei, cam îndepărtată de Grecia, se simte amenințată atât de acut, încât trece în grabă peste Ocean pentru a cere ajutor.

În țară a produs vâlvă ultimul avatar al lui Argetoianu, care cu cinismul și oportunismul ce l-au caracterizat totdeauna, n-are rușinea să facă amendă „dezonorantă” față de ruși, de teamă să nu-și piardă averea din țară și își anunță întoarcerea din refugiu. S-a spus chiar că va veni ca președinte al Partidului Național-Popular (PNP) în locul lui Mitiță Constantinescu (ceea ce, între noi fie zis, nu e rău dintr-un anumit punct de vedere).

Din alt izvor mi s-a spus că nu e deloc sigur că viitoarele alegeri să dea o majoritate comunistă, căci ar fi posibil ca un nou partid țărănesc (cu excluderea lui Mihalache) să se regroupeze rupând-o cu maniștii, ce ar putea forma dreapta liberalilor și să obțină chiar majoritatea în Cameră.

Asemenea zvonuri ar putea confirma sentimentul că rușii nu vor îndrăzni să împingă la comunizare și colhozuri, ci că se va menține proprietatea individuală și pătura burgheză,

spre deosebire de ceea ce se întâmplă la slavii din Balcani. Nici primejdia răsturnării Monarhiei ca acolo nu pare a ne amenința, spiritul poporului nostru nefiind republican.

În timp ce în Bulgaria regalitatea s-a menținut numai grație calităților personale ale lui Boris, în România, cu toate nebuniile lui Carol, sentimentul monarhic n-a putut fi zdruncinat. Cât despre Jugoslavia, în timpul regalității, elementul sârb nu încetase a încerca să domine în toate chipurile populația croată și slovenă pe care o disprețuia, pe când la noi s-a comis greșeala contrarie, de a se fi dat o prea mare importanță ardelenilor, care veneau din Parlamentul de la Budapesta cu sufețele purtând pecetea unui complex de inferioritate, dar incapabili de a guverna aici.

Marea noastră problemă și preocuparea cea mai de seamă este că, în acest moment, nu avem în niciun partid și de nicio vârstă adevărați oameni de guvernământ.

Tsaldaris, întors la Atena, a declarat că Regele va sosi miercuri sau joi, venind din Malta.

Înainte de înapoierii la Londra, Churchill a rostit la Universitatea din Zürich o cuvântare în care a preconizat organizarea unei federații a statelor europene, unicul mijloc de a se menține pacea. Dânsul propune ca o atare acțiune să înceapă printr-o strânsă colaborare între Franța și Germania, sub îndemnul și sub ocrotirea Marelui Britanii, Statelor Unite și a Rusiei sovietice. Numai astfel s-ar putea realiza climatul unor State Unite ale Europei. La Moscova, unde spusele sale nu sunt prea pe plac, se adaugă că Domnia Sa a vorbit doar în numele său personal. Dar și în Franța și în Cehoslovacia, ideea tovarășiei franco-germane a stârnit o mare nemulțumire, la gândul că Churchill s-a gândit la un bloc apusean în contra Rusiei.

De Gaulle s-a pronunțat împotriva proiectului noii Constituții franceze, socotind că rolul președintelui Republicii ar trebui să fie mai accentuat și că Senatul ar trebui ales de către consiliile municipale, iar nu direct de alegători. Discursul său a provocat disensiuni în sânul gaulliștilor și proteste din partea Partidului Republican Popular (Bidault).

20.9.46. Astă seară, lovitură de teatru și „redressement” a politicii externe americane: Truman a declarat că politica externă a Statelor Unite nu-și modifică cu nimic linia de conduită, că Byrnes se bucură de încrederea sa totală, și că, în consecință, a invitat pe Wallace să demisioneze din guvern. Acest lucru care nu poate avea decât un aspect unitar.

Este așadar o înfrângere a tendințelor pro-sovietice; să vedem însă ce repercusiune va avea acest gest în masa electorală americană.

La Paris, problema cea mai spinoasă, cea a Triestului, pare să fie pe cale de rezolvare prin compromis. Pe de o parte, au loc negocieri directe italo-juoslave, iar pe de alta, Sovietele au avut corectitudinea să susțină cele hotărâte de cei patru, așa că amendamentul jugoslav și cel cehoslovac au fost respinse cu 13 voturi contra 5. Să fie oare acesta semn că Moscova s-a decis pe calea concesiunilor?...

Azi după amiază s-a întors de la Paris delegația noastră, făcându-i-se o primire ridicolă, ca și cum ar fi câștigat cine știe ce victorie. Guță a avut cel puțin decența să încheie discursul insipid cu cuvintele „Trăiască Regele, Trăiască România.”

28.9.46. Primul nostru șef de departament femeie este Florica Bagdasar, care a ezitat între ministerul Educației, unde s-a manifestat cu un alfabet bine apreciat și cel al Sănătății, pe care l-a ales în fine și unde nu va avea decât să colaboreze cu toți cei care conduceau treburile și pe vremea soțului său.

Tătărescu pleacă cu delegația marți înapoi la Paris pentru semnarea tratatului, după cum pretinde el. Din Londra se anunță însă că abia după 15 octombrie, când se vor încheia lucrările conferinței, se va întruni consiliul celor patru pentru a proceda la redactarea textelor definitive ale celor cinci tratate de pace. Așadar, va mai trece vreme...

Aud că odată cu „Baba” Argetoianu, se va întoarce și Pangal. Reconstituirea Lojei cu toți venerabilii. Unii pretind ca să-l readucă pe Carol și, ce e mai minunat, ca președinte al unei Republici impuse de Soviete și la devoțiunea lor.

Tot mai vorbește lumea de război la noi, dar teama mare pare a se fi îndepărtat după declarațiile lui Stalin și aprecierile lui Truman și Byrnes.

Regele George s-a întors la Atena și va forma un nou guvern, probabil tot cu Tsaldaris, pe care rușii îl denunță ca reacționar și agresiv față de vecini.

Bujoi cu soția sa, urmăriți de multă vreme și ascunși prin Ardeal, au fost arestați la Oradea pe când încercau să treacă granița cu pașapoarte false și cu multă valută forte, datorită denunțului unui comisar căruia îi încredinșaseră prostește soarta. Au fost aduși la Jilava, inculpați de complot în contra siguranței statului. Deplorabil pentru liberali.

S-a deschis acțiune publică împotriva altor foști miniștri din timpul regimului Antonescu.

1.10.46. Azi dimineață Tribunalul din Nürnberg a pronunțat verdictul în procesul celor 22 conducători naziști, dintre care 12 au fost condamnați la moarte prin spânzurătoare.

Cu toată opoziția Sovietelor, care pretindeau ca problema dunăreană să fie lăsată în grija exclusivă a riveranilor, în tratatul de pace cu România se prevede libertatea absolută de navigație pe fluviu pentru toate națiunile.

3.10.46. După opt ore de dezbateri neîntrerupte, sub-comisia pentru Triest a adoptat, cu 14 voturi contra 6, proiectul de compromis francez, în ciuda declarației delegatului jugoslav, că un vot obținut la ora 6 dimineață nu poate fi valabil.

Guvernul american a decis creșterea la 5 milioane a forțelor sale armate, ministrul de Război declarând că numai în acest chip poate fi respectată politica de pace a unei puteri și ținută în frâu tendințele dictatoriale, știut fiind că totdeauna sunt doborâte avioane neînarmate, însă niciodată fortărețe zburătoare.

Sunt informat din izvor ce pare serios că Tătărescu a putut lua contact la Paris cu Byrnes și cu Bevin, care i-au precizat că nu admit procedeele actualului guvern de a teroriza,

aresta sau chiar suprima pe partizanii opoziției și că, în asemenea condițiuni, alegeri parlamentare nu mai au niciun rost, așa că ele vor trebui amânate până după ce trupele de ocupație sovietică vor fi părăsit teritoriul României.

În fine, ei vor refuza orice ajutor în alimente sau în materii prime României, fiind știut că toate aceste produse sunt menite a trece la ruși. Dacă aceste informații au un fond real, sunt multe probabilități ca alegerile să fie amânate *sine die*, căci și în actuala echipă guvernamentală sunt elemente ce se feresc de alegeri.

6.10.46. Continuă procesul unui nou lot de miniștri din guvernul Antonescu, dintre care cu greu au scăpat Cretzianu și Neagu și bineînțeles Atta Constantinescu, de care în mod vădit nimeni nu vrea să se atingă. Din relatările presei ar reieși că apărarea lor e penibilă, fiecare încercând să se scuze, ba că a intrat și a rămas forțat în minister, ba că sub acel regim dictatorial un simplu ministru n-ar fi putut avea o părere proprie, ci era un simplu organ de execuție, ba chiar că diverse manifestări de servilism față de nemți, aveau doar scopul de a masca sentimentele lor reale, spre a sabota mai lesne politica pro-germană.

Ca replică la declarațiile lui Stalin, Bymes a vorbit la clubul franco-american din Paris despre politica Statelor Unite, exprimând credința că nu există nicio primejdie imediată de război și speră ca rușilor să le fi trecut teama încercuirii Sovietelor de către un grup de națiuni ostile.

Poliția bavareză voise să aresteze pe Papen, Schacht și Fritsch, imediat după achitarea lor de către Tribunalul de la Nürnberg și punerea lor în libertate, dar comisia militară aliată s-a opus și mandatele de arestare au fost retrase.

Arabii furioși în contra lui Truman care insistă imigrarea în Palestina a celor 100.000 evrei, au declarat că în acest caz cele șapte state ale Ligii, vor boicota pe americani, rupând chiar raporturile diplomatice și economice cu Statele Unite. Attlee regretă acțiunea lui Truman fără o consultare prelabilă cu guvernul britanic.

Comisiile conferinței de pace de la Paris își încheie azi lucrările, iar mâine încep ședințele plenare: trei pentru Italia, câte una pentru România, Bulgaria, Ungaria și Finlanda, iar una de ordin general.

Pentru Adunarea ONU din 23 octombrie, delegatul rus a ridicat chestiunea prezenței trupelor aliate în țări ce fac parte din Națiunile Unite.

8.10.46. Pătrășcanu s-a întors ieri de la Paris după ce se zvonise că rămâne acolo din cauza atitudinii sale pro-românești. Se preciza chiar că, pe baza asentimentului său, a prezentat Christu tabloul cu valoarea livrărilor făcute Sovietelor (1.200 milioane dolari) despre care s-a vorbit atâta.

Pe de altă parte, a circulat formula unei remanieri în guvern și în cadrul blocului fenedist: atât Iordan la Moscova cât și Stoilov la Paris dovedindu-se insuficienți, ar urma să revină în țară, primul pentru funcția de președinte al PNP (pe care n-o mai ia Argetoianu), iar al doilea pentru a merge la Moscova.

În guvern, Teohari Georgescu ar trece la Justiție, Bodnăraș la Interne, Pătrășcanu fiind prevăzut ca ambasador la Paris.

Sunt informat că situația economică a ajuns îngrozitoare în Rusia, că lumea moare de foame, dar nimeni nu mișcă din cauza teroarei. Se mai vorbește de o accentuare a sentimentelor anti-semite ale rușilor. [...]

În primele ședințe plenare ale conferinței de pace privitoare la Italia, cuvântările rostite au accentuat încă mai mult dezbinarea între partida sovietică și gruparea anglo-americană, iar pretenția și amenințarea jugoslavă de a nu semna tratatul se mențin, cu tot apelul lui Bevin de a nu se repeta greșeala comisă de Italia cu privire la Fiume.

12.10.46. Biata mama s-a prăpădit alaltăieri după o criză de uremie și o agonie de cinci zile. Azi am înmormântat-o!...

Din ordinul guvernului, Curtea criminală a condamnat un nou lot de miniștri ai lui Antonescu la pedepse între 8-20 ani de temniță (afară de Ovidiu Vlădescu, condamnat în contumacie la muncă silnică pe viață, după ce au avut grijă să-l facă scăpat, fiindcă s-a încurcat cu Dina Cocea).

Tratatul de pace cu România a fost adoptat de conferință.

Survoul teritoriului nostru este interzis avioanelor engleze și americane, din cauza manevrelor rusești (!)

Încercare avortată de revoltă militară a unui batalion din Porto, pe care guvernul din Lisabona a sugrumat-o îndată.

La Roma, ciocniri mai serioase cu șomeri veniți la Quirinal să amenințe guvernul. Se pretinde că Umberto s-ar afla incognito în nordul Italiei, cu scop de propagandă monarhistă.

Toate apelurile condamnaților de la Nürnberg au fost respinse, execuțiile fiind fixate pentru 16 octombrie. Cei achitați însă, vor urma să fie supuși justiției germane.

14.10.46. În ședința plenară pentru România, Molotov a făcut spume împotriva voinței celorlalți cu privire la statutul Dunării și a atacat stupid pe englezi și pe americani referitor la Suez și la Panama. Simte prea bine că ceilalți nu vor ceda și vrea ca rușii să rămână stăpâni în Europa centrală, de unde să poată pompa ultima picătură pentru micșorarea cât de cât a mizeriei cumplite ce bântuie Uniunea Sovietică. Se pare că foamea și lipsurile de tot felul sunt acolo fără remediu.

De altfel, rușii pun mâna la noi pe tot ce pot și grâul colectat pentru așa-zisa ajutorare a regiunilor lovite de secetă, trece tot în mâna lor. Astfel, cele 300 vagoane adunate în Ilfov pentru alimentarea Capitalei au fost luate de Armata sovietică, iar bucureștenii nu mai au pâine de trei zile. Comisiile vin din nou prin sate și ridică din magazii tot grâul de sămânță, spunând că ulterior se va da cantitatea necesară agriculturii. Bineînțeles că nu se va mai da nimic, așa că va rămâne câmpul neînsemănat și la recolta viitoare, producția va fi infimă. Atunci vom avea cu adevărat foame în țară. [...]

Se povestește că la Paris după discursul lui Guță, Molotov a cerut să i se traducă în rusește și că Tsaldaris ar fi obiectat: „De ce mai piedem vremea cu o asemenea traducere, când e bine știut că acest discurs fusese redactat în limba rusă și apoi citit în franceză?”

Referendumul din Franța a dat cam 55% din voturile exprimate în favoarea Constituției, însă cum abținerile, împreună cu voturile contra, au fost cam tot atâtea, rezultă că majoritatea obținută nu e de fapt reală. Manifestările intempestive ale lui de Gaulle împotriva Constituției și în special împotriva rolului cu totul șters lăsat președintelui au produs o sciziune printre populiștii catolici.

16.10.46. Azi dimineață au fost spânzurați cei 10 condamnați naziști, Goering reușind cu două ore înainte de execuție să se sinucidă cu cianură de potasiu. Cine i-a dat otrava?...

La noi guvernul va anunța alegerile pentru ziua de 19 noiembrie. Partidele din opoziție au protestat.

Ședința finală a Conferinței de pace de la Paris a avut loc în absența delegaților jugoslavi care au declarat în scris că nu vor semna tratatul cu Italia, acuzând conferința de a fi procedat incorect față de țara lor. În fond, rezultatul lucrărilor n-a modificat întru nimica situația de fapt creată prin discuțiile celor patru miniștri de Externe, care n-au reușit a se pune de acord asupra principalelor puncte: Triestul, Dunărea și reparațiile. Ce va aduce Adunarea Generală la 23 octombrie, Dumnezeu știe...

De câțva timp trec prin nordul țării pe la Sighet trenuri militare rusești care transportă trupe din Austria și Germania. S-or fi retrăgând cu adevărat, sau pleacă printr-un punct și se întorc prin altul? Ceea ce e sigur e că, pe unde trec, secătuiesc totul ca valul de lăcuste.

Guvernul Statelor Unite a blocat creditul de 50 milioane dolari acordat Cehoslovaciei, datorită poziției acesteia la conferința de la Paris, unde a acuzat pe americani de a practica imperialismul economic în Europa.

Discursul de încheiere al lui Molotov la conferință este cel mai aprig rechizitoriu al politicii anglo-americane.

La noi, se pare că în ciuda tuturor insistențelor rusești de a grăbi alegerile, guvernul ezită încă, gândind să le amâne de teama englezilor și americanilor care declară ritos că nu le vor recunoaște validitatea.

Protestul lui Maniu adresat reprezentanților de la București ai celor trei puteri semnatare ale armistițiului și ale acordurilor de la Moscova cere Consiliului miniștrilor de Externe ce se vor întruni la 4 noiembrie la New-York, să trimită în România observatori, spre a controla desfășurarea campaniei electorale.

20.10.46. Ieri s-a serbat la Ateneul Român, în prezența Regelui, a doua aniversare a înființării ARLUS, iar șoseaua Kisseleff a fost botezată „Stalin”: distanța dintre două Rusii domnice să ne absoarbă - una ne-a dat Regulamentul organic ca să ne înglobeze, alta se străduiește a ne infiltra dezorganizarea comunizantă ca să ne digere. Ambele însă vor da

greș: prima a fost țărnută prin războiul Crimeei, a doua va fi împiedicată prin...(Dumnezeu știe!).

Byrnes a răspuns ieri lui Molotov și l-a făcut atent asupra primejdiei intransigenței lor politice și a respins pretinsa încercuire a Sovietelor, care au câștigat teritorii atât pe granița occidentală cât și la Pacific. Senatorul Vandenberg a precizat că nici Rusia, nici Statele Unite nu doresc războiul, dar că nu trebuie lăsat ca el să devină inevitabil.

Bevin va răspunde marți în Cameră atacurilor rusești, încă mai agresive față de Anglia decât cele la adresa americanilor. *Observer* arată asemănarea atacurilor sovietice cu acuzațiile lui Goebbels în contra plutocrației anglo-saxone și precizează că nu e vorba de o coaliție împotriva socialismului, ci de lupta contra tiraniei.

De acord cu anglo-americanii, guvernul turc a răspuns notei sovietice cu un hotărât *non possumus*.

Gavan Sultaneh a format un nou cabinet persan cu excluderea celor trei reprezentanți ai partidului de stânga, ceea ce ar dovedi scuturarea sa de orice influență rusească.

Informații neconfirmate încă, pretind că liberalii și maniștii sunt hotărâți a se retrage din alegeri spre a protesta contra ilegalităților comise, ceea ce plictisește foarte mult guvernul, de teamă că o asemenea manifestare va determina refuzul occidentalilor de a recunoaște validitatea alegerilor. Se spune că, cu toată insistența rușilor de a le grăbi, guvernul caută acum un pretext de a le amâna „ad calendas graecas”.

Reîntors din America, Berry pare foarte preocupat din cauza atmosferei din ce în ce mai hotărâtă pentru un război cu Sovietele, pe care a găsit-o în Statele Unite.

22.10.46. Răspunsul guvernului turc respinge nota sovietică, atât în ce privește propunerea de colaborare pentru paza Strâmtoarelor, cât și pretenția unui control exclusiv al riveranilor Mării Negre, accentuând că Turcia are în Mediterana interese cel puțin tot atât de importante ca în Marea Neagră, arătându-se însă dispus a reexamina termenii convenției, în acord cu semnatarii de la Montreux.

Guvernul american atrage atenția celui bulgar asupra neexecutării angajamentelor de la Moscova cu privire la alegerile parlamentare de duminică. Gheorghiev a răspuns că s-au luat toate măsurile pentru garantarea libertăților, iar la un nou demers al reprezentantului Statelor Unite în comisia aliată de control, președintele rus a refuzat să-i dea urmare, pretextând că ar fi un amestec nepermis în afacerile interne ale Bulgariei. Guvernul englez a făcut un demers identic la Sofia, precizând că reprezentantul sovietic greșese, de crede despre comisia aliată de control, că n-are căderea să se ocupe de problema alegerilor bulgare.

Așa se va petrece și la noi: americanii vor protesta, vor amenința că nu recunosc guvernul, iar acesta, împins de ruși, va face tot cum știe.

Azi s-a dat publicității cartelul electoral încheiat între Dinu Brătianu, Iuliu Maniu și Titel Petrescu.

24.10.46. După discursul lui Bevin, Attlee a declarat că pacea nu este primejduită într-atât de prezența de trupe străine pe teritoriul altor state (englezii în Grecia), cât prin faptul că unele puteri (Rusia) și-au mobilizat armatele la efective de război.

La aceasta, Churchill care a susținut politica externă a cabinetului laburist, a întrebat dacă guvernul știe că Sovietele întrețin 200 divizii pe picior de război în statele ocupate din Europa centrală și de est. Tot el a subliniat că Sovietele n-au respectat niciunul din angajamentele luate la Yalta. De asemenea, s-a protestat în contra abuzului rușilor cu folosirea dreptului de veto, care la San Francisco s-a convenit numai ca ultimă soluție în cazuri extreme - în care cele cinci mari puteri ar risca să fie angajate într-un conflict - și nicidecum pentru orice fleac, așa cum procedează ei în mod curent.

La deschiderea Adunării Generale ONU la New-York, președintele Truman a specificat condițiile menținerii păcii prin respectarea celor patru libertăți și prin dreptate acordată egal statelor mari și celor mici. În programul lucrărilor, se prevede în primul rând reglementarea regimului Dunării și rezolvarea problemei Triest.

Premierul Attlee a atacat direct comunismul și politica agresivă a Sovietelor la congresul sindicatelor britanice. El afirmă că pentru aceștia, democrația este numai ce ascultă de cuvântul de ordine al Moscovei, în timp ce adevărata democrație occidentală e taxată de fascism.

Comandamentul sovietic din zona de ocupație din Germania a dispus deportarea în URSS a unui însemnat număr de lucrători calificați împreună cu familiile lor, urmare și a înfrângerii partidului organizat de ruși, în fața celui socialist german, care a avut succes desăvârșit în celelalte zone ocupate de aliați.

25.10.46. În ciuda opoziției rușilor prin obiecțiunile lui Vișinski, la New-York se va repune chestiunea dreptului de veto. În schimb, Sovietele au insistat și au reușit să oblige pe Smuts de a lăsa pe ordinea de zi reclamația indienilor din Africa de Sud, pe care acesta o prezenta ca o problemă de ordin pur intern, pe când ea se va prezenta ca un proces între India și Africa de Sud.

Penescu mi-a spus că alegerile nu vor fi amânate, dar că ele vor da naștere unor conflicte sângeroase, poate chiar la „război civil.” La obiecțiunea mea că acesta ar putea fi pretextul așteptat de ruși pentru a pune definitiv mâna pe țară, mi-a răspuns că totul va depinde de modul în care vor reacționa aliații. Am avut vaga impresie că s-ar prea putea ca lucrurile să fi fost ticluite între opoziție și anglo-americani, dar poate că mă las înșelat de propriile mele iluzii.

29.10.46. Așa cum era de așteptat, alegerile din Bulgaria au dat o majoritate absolută de 78% blocului guvernamental având astfel 364 deputați, printre care 277 sunt comuniști dintr-un total al Parlamentului de 465 locuri. Este de mirare cum a reușit opoziția

să aibă totuși 101 deputați, mai ales că scrutinul s-a desfășurat într-o relativă liniște. Se proorocește că la noi, în schimb, lupta va fi mult mai îndârjită și că opoziția nu va ceda așa de ușor.

Guvernul englez a înmănat ieri o notă guvernului nostru pentru a arăta că este perfect informat de toate ilegalitățile autorităților și că recunoașterea condiționată ar putea fi revizuită, în caz de alegeri măsluite sau de acte teroriste. Numai că bandiții noștri în solda Moscovei, își bat joc de tot ce ar putea spune aliații, știind bine că protestări verbale nu duc la nimic, dacă nu sunt sprijinite de manifestări categorice de forță.

Interview-ul dat de Stalin privind chestiunile de politică externă și răspunsurile sale pline de o totală lipsă de considerație pentru aliați, se pot reduce la o simplă formulă: „*// se fout du monde...*”¹⁹ Ură nețărmurită în contra lui Churchill, pe care-l acuză de a fi instigator al unui nou război și protestând că nu 200, ci abia 60 divizii întrețin Sovietele în toate țările ocupate, inclusiv Germania și care peste două luni vor fi reduse la 40.

La New-York, Molotov a repetat tonul agresiv al lui Stalin, atacând de asemenea pe Churchill și cerând reducerea armamentului pe plan mondial și suprimarea bombeii atomice. Delegatul american Baruch a declarat însă că suprimarea nu se va putea înfăptui înainte de avea certitudinea că alte puteri nu vor profita de acest lucru spre a încerca să domine lumea.

Ieri s-a înmănat guvernului și o notă americană, similară celei engleze, spre a protesta contra înăbușirii complete a opoziției în campania electorală. Dar aliații protestează, iar rușii fac ce vor cu uneltele lor de la noi. Dacă nu intervine în curând o schimbare internațională radicală, vom fi cu totul sovietizați. Regele este demoralizat și se vede silit a semna tot soiul de decrete contrare crezului său, sub veșnica amenințare că: „altfel s-ar supăra Moscova...”

3.11.46. Măine se deschide Consiliul miniștrilor de Externe. Belgia și Olanda au cerut să fie și ele acceptate în acest consiliu pentru discutarea problemei Germaniei.

Sosit la New-York, Bevin a declarat presei că salvarea păcii nu se poate afla decât în crearea unei federații mondiale de state, după modelul *Commonwealth*-ului britanic.

Guvernul bulgar a protestat împotriva despăgubirilor de 125 milioane dolari ce i s-au impus - și din care n-ar putea plăti decât a 6-a parte - și a cerut să i se recunoască statutul de co-beligerantă (nerușinarea n-are margini!).

Tătărescu a răspuns, din ordinul Moscovei, notelor engleză și americană, declarând cu obrăznicie, cum era și de așteptat, că în întreaga țară campania electorală se desfășoară în cea mai deplină libertate și că demersul aliaților a fost considerat ca o ingerință nepermisă în treburile interne ale României. (Chiar săptămâna trecută, o bandă de comuniști invadase sediul clubului țărănist din București și n-a putut fi izgonită decât după o bătaie zdravănă). Pretextul invocat de Tătărescu cum că un asemenea demers n-ar fi

¹⁹ „*Își bate joc de toată lumea...*”

valabil decât formulat laolaltă de cele trei puteri semnatare ale acordului de la Moscova, nu se poate susține, deoarece în ianuarie, guvernul Groza își luase angajamentul în scris prin note separate adresate fiecăruia din cei trei reprezentanți aliați la București.

Rusia, Cehoslovacia și Jugoslavia au declarat la unison că nu vor admite convocarea unei conferințe dunărene, la care să participe și puteri ne-riverane.

Guvernul italian va adresa Consiliului miniștrilor de Externe un protest relativ la granița cu Jugoslavia, care nu mulțumește nici interesele Italiei, nici pe ale statelor Europei centrale.

Viitoarele alegeri parlamentare din Statele Unite vor da o majoritate republicanilor, așa că se așteaptă ca politica președintelui democrat Truman, care mai rămâne doi ani în funcție, să fie de aici înainte aprig combătută (cel puțin pe tărâm intern).

Nereușind să realizeze o colaborare a opoziției, Tsaldaris va fi obligat să-și reconstituie cabinetul cu elemente exclusiv regaliste.

Adunarea ONU va primi cu o deosebită solemnitate pe noii membri cooptați: Afganistan, Suedia și Islanda.

Delegatul polonez la Consiliul de Securitate va încerca să scoată problema regimului Franco de pe ordinea de zi, spre a o putea aduce în dezbateră Adunării Generale.

7.11.46. Pentru a doua oară, aniversarea Revoluției bolșevice a fost serbată în absența lui Stalin. Discursul rostit de Jdanov cu acest prilej, a fost o filipică la adresa capitalismului și a celor ce împing la un război contra Rusiei.

Majoritățile obținute de republicani în ambele Camere ale Statelor Unite precum și în posturile de guvernatori, fac din Truman un președinte la discreția Congresului: în politica internă va fi obligat să dea îndărăt relativ la ingerința statului, însă în politica externă există un acord perfect între cele două partide. Mai mult chiar, republicanii ar putea provoca o recrudescență a intransigenței americane.

Într-adevăr, ultimul președinte republican de acum 15 ani, Hoover, a declarat: „Față de tendința generală a politicii duse de statele din lumea întreagă ce se îndreaptă cu toatele spre stânga, singure Statele Unite pornesc acum o politică de dreapta, împotriva curentelor din alte părți”.

La New-York s-ar iniția încercări de negocieri directe italo-jugoslave. Sârbii ar fi dispuși a accepta o lărgire a teritoriului Orașului liber și n-ar mai pretinde pe un jugoslav ca guvernator al Triestului, renunțând și la menținerea unei garnizoane jugoslave. Italienii iau act de acest spirit înțelegător, însă sub niciun motiv nu vor să discute cedarea Goriziei.

Discuții la New-York privitor la primirea de noi membri în ONU, rușii susținând candidaturile Albaniei și Mongoliei, sub cuvânt că au ajutat pe aliați în războiul contra Axei și protestând împotriva cererii Irlandei și Portugaliei, care n-au fost de niciun folos.

Deocamdată se anunță din Washington că guvernul american își va retrage misiunea de la Tirana.

După succesul republicanilor (235 locuri în Cameră față de 180 democrați și 51 în Senat față de 41-cifre provizorii), politica Statelor Unite va renunța la comprimarea prețurilor.

Sunt anunțate manevre ale escadrei militare americane din Mediterana, cu vizite în porturile grecești, turcești, siriene și libaneze...

11.11.46. După cum mă temeam, rezultatul alegerilor din Franța dă avantaje comuniștilor față de populiștii, scindați din cauza intervenției lui de Gaulle, iar socialiștii înregistrează pierderi masive. Se pare că vechii radicali ar avea tendința de orientare spre dreapta. Se pune deci chestiunea dacă viitorul guvern va păstra formula celui tripartit actual, sau dacă nu va fi o reeditare a vechiului Front Popular. În tot cazul, comuniștii declară din nou că sunt gata să-și ia întreaga răspundere.

Suspensiunea de arme ce urma să înceapă azi între trupele guvernamentale și cele comuniste chineze, nu pare să aibă sorti de realizare. Luptele continuă între cele două tabere cu aceeași îndârjire, se pare că guvernamentalii au înregistrat unele succese în ultimul moment și comuniștii îi acuză de a fi încercat acest subterfugiu spre a-i învinge.

„Baba” Argetoianu, mai tânăr și mai în formă decât oricând, declară pentru nevoile cauzei sale, că, până la Crăciun, pacea cu România va fi înfăptuită și apoi că nu vor mai rămâne în țară decât cel mult 20.000 ruși pentru asigurarea serviciului cu teritoriile ocupate din apus. Rușii însă, venind nu știu de unde, sosesc neîncetat și se instalează în toate ungherile țării.

Se zvonește că Ralea s-a înapoiat în țară fără gând de întoarcere la Washington, unde i s-a arătat a fi indezirabil și că locul său va fi ocupat provizoriu de către Gusti.

13.11.46. În discursul Tronului la redeschiderea Parlamentului englez, regele George a afirmat menținerea serviciului militar obligatoriu în Anglia și și-a exprimat speranța că în curând, un acord internațional va libera Austria de trupele străine de ocupație. În cuvântarea sa, Churchill a făcut o paralelă între armatele anglo-americane de ocupație din Germania și cele sovietice care se tot întăresc și sunt menținute pe picior de război. Attlee a vorbit de idealul unui guvern mondial pentru menținerea păcii și a securității în lume, adăugând că trebuie dusă o politică de dezarmare, dar că aceasta nu poate fi unilaterală.

În acest timp, Bevin a cerut la New-York lichidarea cât mai grabnică a prezenței trupelor străine în țările ocupate, dar s-a lovit de intransigența lui Molotov, care pe un ton de dispreț a răspuns că: „guvernul sovietic nu este dispus a discuta actualmente o asemenea chestiune.” Se pare că Bevin a replicat: „Aș dori să știu dacă noi ne-am adunat aici ca să stabilim pacea, sau dacă Rusia e decisă a continua războiul”.

Consiliul miniștrilor de Externe a hotărât ieri cu privire la Triest, să se mențină la recomandările conferinței de la Paris (adică la compromisul francez) și să nu țină seama de rezultatele unor negocieri directe, decât dacă ele s-ar încadra în formula acelor recomandări. (S-ar părea că până la urmă, rușii tot cedează).

A intervenit o înțelegere între guvernul olandez și reprezentanții Indoneziei, unde autoritățile guvernatoratelor s-ar transforma în Adunări constituționale.

14.11.46. Un grup de circa 50 deputați laburiști a prezentat Parlamentului un amendament la proiectul de răspuns la mesajul lui Truman, pentru a exprima îngrijorarea că, dacă guvernul nu va face tot ce e cu putință pentru relizarea unei politici de conciliere între națiuni, lumea e amenințată de iminenta izbucnire a unui conflict între comunismul rusesc și capitalismul american. Codița Moscovei este vădită în această manevră. Guvernul sovietic a trimis la Londra o nouă notă în privința Strămtorilor, probabil pentru a susține interesul exclusiv al statelor riverane Mării Negre în stabilirea unei convenții.

Partidele din opoziție de la noi au adresat miniștrilor de Externe ai Angliei, Statelor Unite și Uniunii Sovietice o notă de protestare împotriva activității pre-electorale a guvernului, care de pe acum dă viitoarelor alegeri un vădit caracter de ilegalitate. Maniu a declarat că prin faptul că nici 50% din alegători n-au fost înscriși în listele electorale, alegerile de marți vor fi o simplă caricatură. În aceeași privință, Eden a protestat în Parlamentul britanic cu privire la modul în care au fost aranjate alegeri măsluite în România și în Polonia.

Guvernul grec acuză pe sârbi de a ajuta și întreține focare de insurecție în satele grecești de la graniță.

Albania protestează neîncetat în contra dragării canalului Corfu de minele aflate acolo din timpul războiului, care au și pricinuit pierderea unor unități ale flotei britanice. Un atare protest e cel puțin bizar.

17.11.46. Răspunzând notelor insolente ale lui Tătărescu, guvernele englez și american au remis ieri la Bucuești câte o notă de replică spre a respinge - potrivit acordurilor de la Yalta - pretenția guvernului român de a considera notele aliate drept un amestec nelegal străin în treburile interne ale țării. Bineînțeles, gazetele de azi nici nu pomenesc ceva despre ele, lucru foarte periculos acum în ajunul alegerilor. După acest moment, se va răspunde poate cu vreo nouă obrăznicie.

Într-o declarație semnată cu prilejul reuniunii lor anuale, cardinalii americani în frunte cu Spellman, au înfierat politica sovietică, decretând-o la fel cu dictaturile hitleristă și fascistă, drept agresiune contra libertăților omenești. S-ar părea că este începutul acțiunii contra Rusiei. [...]

New Statesman discutând amendamentul celor peste 50 deputați din stânga laburistă, care doresc pentru Anglia o politică mai vădit socialistă, declară că astăzi politica engleză este înfeudată celei a Statelor Unite, care împinge la un iminent conflict cu Rusia.

19.11.46. La localurile de votare pe unde am trecut, totul decurge în liniște și cel puțin în aparență, în mod civilizat. Să vedem rezultatele. *Manchester Guardian* pretinde că, cu tot ajutorul Rusiei, guvernul se teme de rezultatul alegerilor și că de aceea întrebuițează mijloace de siluire a libertăților politice.

Votul de aseară din Parlamentul englez a fost o înfrângere a încercării procomuniste schițată de grupul de deputați laburiști de stânga. Amendamentul lor a fost respins cu 353 voturi, contra 0 și 100 abțineri, ceea ce pentru *Daily Worker* înseamnă o amenințare față de politica externă a Angliei, dar înseamnă totodată și că mulți conservatori și-au dat votul guvernului. În caz de război deci, vom avea spectacolul unui guvern de uniune națională a laburiștilor cu conservatorii. A fost respins și amendamentul împotriva serviciului militar obligatoriu, care a întrunit numai 53 voturi.

Amenințarea grevei iminente în minele de cărbuni din Statele Unite a silit guvernul să edicteze blocarea întregii cantități de cărbuni și oprirea exporturilor către Europa.

După ce Byrnes și Bevin au declarat că au ajuns la limita maximă a concesiunilor posibile, Molotov s-a hotărât să dea înapoi, așa că miniștrii de Externe au căzut de acord asupra rolului acordat guvernatorului și șefului poliției din zona liberă Triest.

Față de reiteratele proteste ale Albaniei în contra prezenței vaselor de război britanice în apele sale teritoriale, delegatul Angliei nici nu-și dă osteneala să răspundă sau să ia act; Statele Unite în schimb, care a rupt relațiile diplomatice cu Tirana, trimit două vase de război în portul Durazzo.

Sentința în procesul organizațiilor ilegale „Sumanele negre” și „Junii lui Iancu” a fost condamnarea la muncă silnică pe viață pentru gen. Aldea și alții, iar Fărcășanu, amiralul Macellariu, Vintilică Brătianu la aceeași osândă (în contumacie), pe când generalul Rădescu (tot în contumacie) numai la doi ani închisoare corecțională, iar alții achitați.

New-York Herald Tribune arată că duminică a fost împrăștiată, cu focuri de armă, o manifestație țărănistă cu focuri de armă și că un fotograf american a fost atacat și rănit, contrar aserțiunilor ministerului de Interne care prezintă cazul ca pe o înscenare a manifestanților maniști.

Cu toate încercările de violență ale opoziției, brutalități, furturi de urne, teroare etc. guvernul român anunță că „Blocul” a câștigat majorități zdrobitoare, că maniștii au câștigat câteva locuri pe ici - pe colo, și că liberalii au fost cu totul spulberați.

Radio Londra anunță însă că o serie de gazetari englezi și americani n-au putut sosi în România, refuzându-li-se viza sovietică, iar că acelor prezenți în țară, nu li s-a permis să telegrafieze rezultatele. În răspunsul la ultimele note ale Angliei și Statelor Unite, guvernul Groza respinge fără noi argumente acușările aduse relativ la încălcarea libertăților cetățenești și declară că menține în totul cele arătate în nota sa din 2 noiembrie.

22.11.46. Rezultatele date azi de guvern, arată că dintr-un total de 414 deputați, 348 aparțin „Blocului”, 32 lui Maniu, 29 ungarilor, trei lui Brătianu, două pentru Lupu și niciunul pentru Titel Petrescu.

Bineînțeles, Hațieganu și Romniceanu au demisionat imediat din guvern.

Să vedem acum dacă și cum vor reacționa anglo-americanii. Dovezi de abuzuri sunt berechet. Numai eu știu că la Banca Națională unde din cele 2100 cărți de alegător, 700

n-au fost distribuite, rezultatul a fost: 1200 pentru „Bloc”, 500 pentru Maniu, 150 pentru Dinu, 140 pentru Titel etc., în total 2100 voturi exprimate. Prin urmare, chiar cu intimidările exercitate, dacă s-ar fi distribuit cele 700 cărți confiscate, „Blocul” ar fi rămas probabil cu 500 voturi, iar cele 700 s-ar fi adăugat la maniști sau la liberali.

Un alt caz văzut: la localul de vot de la școala Mavrogheni, urna fusese sigilată înainte de ora 7 a.m. când au sosit delegații opoziției, și cărora biroul electoral le-a răspuns că n-au decât să facă contestație. La votare, buletinele nu se mai introduceau în urnă, care era probabil plină încă de la început, ci se aruncau pe mese, pe scaune etc., pentru ca la urmă să fie distruse sau sofisticate.

Aceste două cazuri sunt cunoscute de mine personal. Câte însă în toată țara.

În asemenea condiții, Parlamentul se va deschide la 1 decembrie și Regele își va citi mesajul...

Mi s-a confirmat azi din toate părțile că, în ciuda tuturor abuzurilor comise de guvern, opoziția avusese în întreaga țară un desăvârșit succes și că Groza, îngrozit cum era și natural să fie, s-a dus într-un suflet la Susaikov să-l întrebe ce să facă. Acesta i-ar fi răspuns: „Faceți ce poftiți, dar să știți că dacă apar asemenea rezultate, vom proceda și aici ca în Ungaria, - teroare, foamete cu câte 1500 calorii zilnice de fiecare om etc”. Maniu se declară încântat și declară că, cu asemenea greșeli grosolane, guvernul își sapă singur groapa mai sigur și mai repede decât s-ar fi sperat.

Între altele, fostul secretar general de la Justiție, Poulopol, povestește că pe săliile Tribunalului un consilier de curte care a prezidat localul de vot din minister i-a spus că văzând, la despuierea scrutinului, că a ieșit o majoritate manistă, a inversat cifrele, dând „Blocului” numărul de voturi obținut de opoziție. „Cel puțin n-o mai spune dacă ai făcut-o” i-a răspuns el față de alți magistrați, martori ai scenei.

Și la Căile Ferate opoziția a avut majoritatea și doar acolo era fieful lui Gheorghiu Dej. Aceasta să fie cauza pentru care azi s-a anunțat că a plecat de la ministerul Lucrărilor Publice și a luat ministerul Economiei?

În Bulgaria guvernelor a demisionat și i s-a încredințat lui Dimitrov, agentul Moscovei, mandatul „nelimitat” să reconstituie noul cabinet. Să vină oare și la noi un guvern Gheorghiu-Dej cu Groza „*e tutti quanti*” peste bord?...

23.11.46. Conflictul greco-sârb devine tot mai iritant la granița Jugoslaviei, unde bande de rebeli greci par să fie susținute de guvernul de la Belgrad. Se vorbește chiar de o rupere a relațiilor diplomatice.

Discuții nesfârșite la New-York între Molotov și Bevin asupra prezenței trupelor de ocupație în statele aparținând Națiunilor Unite. Rușii fac aluzie la situația din Grecia, China, Brazilia și Islanda. Delegația engleză ar dori să înglobeze și cazul țărilor foste inamice, precum și o declarație sinceră a tuturor puterilor, cu privire la realitatea efectivelor militare, atât peste hotare cât și în propriul teritoriu.

Englezii vor să lege această chestiune de problema dezarmării, dar opoziția Sovietelor e dâră. Tot din cauza acestora, care pretind plecarea imediată a trupelor străine de pe teritoriul Triest și alegeri până la 4 iunie, Consiliul miniștrilor de Externe n-a putut realiza niciun acord. Fără sorți de izbândă sunt și discuțiile asupra Dardanelor, unde anglo-americanii resping teoria unei Comisii exclusive a riveranilor Mării Negre.

Greviștii din minele americane de cărbune ating 1,5 milioane lucrători. Iluminatul orașelor și transportul pe căile ferate a fost considerabil redus, căci se socotește că rezervele actuale ar mai putea ajunge pentru 60 zile. John Lewis, organizatorul și conducătorul grevei, căruia Justiția americană i-a pus în vedere să nu declanșeze mișcarea pe motivul că minele sunt sub controlul statului, este acum tras personal la răspundere.

25.11.46. Guvenul american a declarat oficial că față de ilegalitățile comise la alegerile din România, care au îndreptățit întocmai temerile sale anterioare, rămâne de examinat dacă recunoașterea condiționată a guvernului român ar mai putea fi menținută și dacă un tratat de pace poate fi încheiat cu un asemenea guvern. S-ar părea că la început aliații erau hotărâți a rupe imediat relațiile diplomatice cu țara noastră, dar ulterior și-ar fi dat seama că ar pierde voit în acest caz, cel mai însemnat post de observație asupra Sovietelor.

Cu toată atitudinea lor atât de ezitantă, eu cred totuși că până la urmă tot la soluția războiului vor ajunge, și în acest caz o întâziere prea mare n-ar fi indicată.

Toată lumea se așteaptă că la primăvară să izbucnească conflictul. Ralea, întors de la Washington, pare îngrozit de pregătirea masivă a Statelor Unite pentru război, dar greva din minele de cărbune, care ia proporții îngrijorătoare, ar putea pune serioase bețe în roate acestor planuri.

Se verifică totdată că și rușii sunt foarte nemulțumiți de rezultatele alegerilor, în special contra comuniștilor Ana Pauker, Dej etc. Așa că proiectul lor inițial ca imediat după alegeri să procedeze la remanierea guvernului în sensul comunist, cu debarcarea echipelor Groza, Tătărescu etc., ar fi căzut și că deci formațiunea actuală merge mai departe. Sunt furioși în special că în armată, chiar în unitățile „Tudor Vladimirescu”, voturile au fost hotărât în favoarea lui Maniu. În satul Frunzânești de lângă noi, un ofițer din unitățile „Tudor Vladimirescu”, fiu al popei de acolo, numit să asigure buna ordine la vot, a obligat biroul electoral să se deschidă uma sigilată dinainte, care s-a găsit plină vârf cu buletine gata pregătite, declarând că el a fost pus acolo pentru respectarea legilor și că va împiedica cu forța orice ilegalitate, indiferent de umările pe care acest gest le-ar putea avea pentru dânsul.

Mi se mai spune că sunt localități în Moldova unde țărani asediază încă și azi localurile de vot. Ei nu admit ca rezultatele reale să fie denaturate. La New York neînțelegerea persistă la fel de acut între Molotov și delegații aliați asupra majorității problemelor. Se pare că Byrnes i-ar fi replicat lui Molotov într-un moment de enervare: „dacă

discuțiile vor urma în același ritm ca până acum, prevăd că tratatele de pace vor fi încheiate prin 1950...".

Alegerile de ieri din Franța pentru marii electori ce vor avea la rândul lor să aleagă pe reprezentanții din Senat, dau ca rezultat: 24.700 comuniști, 24.400 populiști, 14.000 socialiști, 11.000 moderați etc. Sunt încă rezultate parțiale, fără „*outré-mer*”²⁰.

28.11.46. Din toate părțile vin confirmări că rușii sunt foarte necăjiți de insuccesul real al seizilor lor din România, că din această cauză remanierea guvernului în sensul unei epurări comunizante nu se va mai face și că Sovietele ar fi domnice să-și asigure simpatii printre reprezentanții burgheziei românești care s-a dovedit mai puternică decât se crezuse la început.

La rândul său, guvernul caută mijloace de apropiere cu opoziția, pe care ar dori-o prezentă în Parlament, ceea ce ar explica și faptul că, pe neașteptate, comisia agrară a recunoscut fermele-model ale unui întreg șir de „moșieri reacționari”, începând cu Dinu Brătianu și isprăvind cu Vintilică, condamnat de Curtea marțială la muncă silnică pe viață...

Guță se zbate acum să-și păstreze poziția prin menținerea în lotul său a departamentelor economice, pe care vor comuniștii să pună mâna.

Succesul neînsemnat al comuniștilor în Franța, care se află totuși în fruntea tuturor, lasă să se prevadă un guvern prezidat de Thorez. Azi a demisionat Bidault, dar cei mai amenințați sunt socialiștii, fie că dau mâna comuniștilor care i-ar asimila imediat, fie că ar trece de partea dreptei moderate, ceea ce i-ar discredita în ochii doctrinarilor.

Molotov pare a fi slăbit considerabil în ultimul moment la New-York poziția sa intransigentă de până acum. Astfel, în chestiunea Triest, a admis reducerea concomitentă la 5000 oameni a trupelor engleze, americane și jugoslave, alegerea guvernatorului de către Consiliul de Securitate și alegeri până peste patru luni.

În problema Dunării, a propus ca, îndată după încheierea tratatelor de pace cu România, Ungaria și Bulgaria, să fie convocată o conferință danubiană, la care să participe statele riverane, dar și Anglia, Statele Uite și Franța. Delegatul englez a replicat că în cazul participării Ucrainei, să fie chemată și Grecia.

În privința publicării până la 1 ianuarie 1947 a cifrelor exacte ale forțelor armate în vederea dezarmării, s-a convenit să se socotească atât cele aflate în afara granițelor, cât și cele din interior. Foarte aleatoriu!...

La granița sârbo-greacă situația tot încordată.

În Persia, din nou dificultăți cu Azerbaidjanul.

Evreii din Palestina anunță că vor porni o acțiune violentă, îndată după terminarea „sezonului lămâilor”. *Business first!*...

După 64 ani, flota engleză a părăsit Alexandria.

---

²⁰ „*teritoriile din afara metropolei*”

29.11.46. Pandit Nehru va însoți pe Sir Wawell la Londra pentru conferința relativă la Indii. Din nenorocire însă, Partidul Congresului nici nu vrea să audă de convorbiri cu dușmii săi musulmani.

Principiul libertății de navigație comercială pe Dunăre pentru toate statele lumii fără tarife preferențiale, a fost admis în Consiliul miniștrilor de Externe.

30.11.46. Spre a nu risca o amânare a deschiderii acestei caricaturi de Parlament, zbuțumul din sânul „Blocului” pentru repartizarea portofoliilor a luat sfârșit aseară și guvernul s-a reconstituit precum urmează:

- de la Frontul Plugarilor: Groza, prim-ministru, Săvulescu-Domenii, Zăroni-Cooperația, Livezeanu- Informațiile;
- de la comuniști: Pătrășcanu-Justiția, Dej- Economia;
- de la liberali: Tătărescu-Externe, Alexandrini-Finanțe, Vântu-Lucrări Publice, Roșculeț-Culte;
- de la socialiști: Rădăceanu-Munca, Tudor Ionescu-Mine, Pas-Arte.

Florica Bagdasar rămâne la Sănătate, generalul Lascăr la Război, așa că Vasiliu Rășcanu și Constantinescu-Iași, precum și Bejan, rămân pe dinafară. Să vedem acum ce posturi în străinătate li se vor da, pentru că la Externe e depozitul tuturor mârșăviilor.

Grupările din „Bloc”, ale PNP și ale țărăniștilor rămase fără portofolii declară că vor continua să colaboreze cu guvernul.

De la Malta, Montgomery a trecut în Egipt, apoi în Palestina și de unde va pleca în Grecia. Inspecția șefului de Stat Major britanic în Mediterana orientală e semnificativă.

Tsaldaris a plecat la New-York să ceară Consiliului de Securitate ca ONU să facă o anchetă în Grecia septentrională, unde bandele de rebeli sunt ajutate de sârbii de peste graniță.

Anglia, Statele Unite, Franța și China caută o formulă de compromis în problema dreptului de veto, spre a îngrădi abuzurile Sovietelor, fără însă a renunța la acest drept.

La noi, Regele citește în Parlament mesajul Tronului în absența deputaților opoziției, care, cu toate insistențele guvernului, refuză a participa la lucrări, fără însă a renunța la mandatele lor. S-a vorbit bineînțeles de prietenia indefectibilă cu Uniunea Sovietică, de bunele relații cu Anglia, Statele Unite, Franța și cu vecinii noștri, de respectarea dreptului de proprietate și de etatizarea Băncii Naționale.

4.12.1946. La New-York s-a propus ca, fără a rupe relațiile diplomatice cu Spania, să se dea generalului Franco sfatul de a demisiona, pentru ca în mod liber spaniolii să aibă puțința de a-și alege un guvern provizoriu democrat pe placul lor. S-ar evita în acest chip intervenția străină și riscul unui război civil.

Aceasta e formula anglo-americană la care se opun Franța, Norvegia, Bielorusia etc., care cer ruperea imediată a raporturilor. Franco a trimis o notă de protest însărcinată cu afaceri american de la Madrid.

În Camera Lorzilor, Vansittard a propus o colaborare mai strânsă între statele Europei occidentale, în special între Franța și Germania, știut fiind că de câte ori aceste două țări au fost în conflict, Rusia a ajutat pe nemți. S-ar putea pune aceasta în legătură cu unificarea economică a zonelor engleză și americană din Germania și cu declarația șefului social-democrat german Schumacher care se află în Anglia de ceva vreme, provocând turbarea Sovietelor, și care declară că în aceste condițiuni, în mai puțin de trei ani, industria germană ar putea fi reorganizată fără ajutor din afară.

Adunarea Națională Franceză a ales ca președinte pe socialistul Vincent Auriol. În schimb, congresul socialiștilor francezi a decis să susțină candidatura secretarului general al Partidului Comunist, Thorez, la președinția Consiliului. Prin umare socialiștii vor fi înglobați în masa comunistă.

La noi, opinia e foarte împărțită cu privire la gestul Regelui de a fi sancționat deschiderea Parlamentului, pe care Maniu îl numește: „o adunătură de derbedei”. Știu prea bine că Regele nu vroia cu niciun chip să urce dealul Mitropoliei și că, până în ultimul moment, a așteptat nota de protest americană, care n-a venit.

Din punct de vedere constituțional, nu-i era îngăduit să coboare în arena luptelor politice și să ia atitudine pro sau contra, pe când pe baza acordului de la Moscova, una din puteri era în drept și chiar datoare să formuleze observații cu privire la alegeri.

Opoziția se ține retrasă, ceea ce după unii va facilita blocul guvernamental care va putea proclama peste câțva timp pe deputații acesteia, decăzuți din drepturile lor. Maniu însă susține că fiind prezenți în Parlament, înseamnă că ei sancționează legile. Mi se mai adaugă dar nu-mi vine a crede, că Maniu ar fi sfătuit pe Rege să abdice, ceea ce ar fi grăbit criza, dânsul luându-și răspunderea de tot ce s-ar petrece în țară...

De trei săptămâni, Vișoianu și Buzel au dispărut din țară, probabil cu ajutorul americanilor.

Biata Caterina Știrbei a murit alaltăieri la Viena.

Doctorul Lupu a murit în clinica fratelui său și guvernul îi face, de ziua lui, funeralii quasi-naționale la Ateneu, ca lui Armand Călinescu și lui Miron Cristea... Șeful opoziției, recunoscut oficial de guvern, a hotărât să participe la lucrările Parlamentului.

Doi opozanți, din care unul mort.

6.12.46. Miniștrii de Externe s-au pus ieri de acord asupra tratatelor de pace cu toți sateliții Germaniei, au adoptat statutul Triestului și au convenit ca reglementarea navigației pe Dunăre ce va fi elaborată de riverani și de cei patru mari (fără participarea Greciei) imediat după semnarea tratatelor de pace, să fie înscrisă ca principiu în fiecare din aceste acte.

Asupra dreptului de veto, n-au putut însă cădea de acord din cauza refuzului Sovietelor. Justiția americană a condamnat sindicatul minerilor la o amendă de 3,5 milioane dolari și pe șeful său Lewis la 10.000 dolari, cu executarea suspendată până la judecarea

apelului. În grupuri izolate, se pare că minerii reiau lucrul, așa că în mod practic greva pare a fi luat sfârșit.

După al doilea scrutin în Franța, candidatura lui Thorez n-a putut întruni majoritatea absolută de 310 voturi, așa că acesta s-a retras. Nici Bidault n-a obținut-o, tocmai din cauza abținerii de la vot a comuniștilor. E nevoie probabil de un compromis.

7.12.46. Știrile sosite de la New-York arată că, începând de azi, cei patru miniștri de Externe vor aborda discutarea problemei germane, unde vor mai fi probabil invitate pentru a-și da avizul, Belgia, Olanda, Cehoslovacia, Polonia și Luxemburg. Rămâne de văzut dacă în același cadru se va discuta și chestiunea Austriei.

În privința tratatelor de pace, acordul fiind stabilit în linii mari, ar fi vorba ca redactarea textelor de către adjuncți să fie terminată până în februarie, urmând ca în termen de șase luni de la semnarea acestora, să fie convocată și o conferință a Dunării.

La Consiliul de Securitate se va pune în discuție atât protestul Greciei, pe care îl prezintă Tsaldaris după neașteptata încetare din viață chiar la New-York a lui Dendremis, precum și reclamația guvernului iranian împotriva celui din Azerbaidjan, care susținut de ruși, refuză accesul trupelor persane, venite să asigure libertatea (!) alegerilor. Reprezentantul persan a afirmat că în ciuda opoziției, trupe regulate vor trece în regiunea septentrională. De fapt, ostilitățile sunt încă de pe acum în curs.

8.12.46. Atmosfera s-a mai clarificat, cu sentimentul net că și de data asta Statele Unite au reușit să înlăture amenințarea ce i-ar fi silit să fie mai puțin băfoși față de Soviete.

Lewis a decis să se reia lucrul, cel puțin până la 31 martie, spre a da timp justiției să se pronunțe definitiv, adăugând că sindicatele sunt gata a relua discuțiile fie cu guvernul, fie cu patronii. Starea generală a redevenit normală. Fără îndoială, grație și acestei gătuiri a grevei, Molotov a admis să discute problema Germaniei și, cum mâine se va încheia conferința celor patru, el a propus ca noua lor întrunire să aibă loc în ianuarie la Moscova. A admis de asemenea să se ocupe de problema Austriei.

O nouă încercare rusească de a propune ruperea relațiilor diplomatice cu Franco, s-a lovit de refuzul hotărât al Statelor Unite.

Alegerile din Azebaidjan s-au amânat până la sosirea la fața locului a controlorilor electorali.

Byrnes a propus ca, până în aprilie 1947, forțele armate în țările ocupate să fie reduse: în Germania la 140.000 englezi, 140.000 americani, 70.000 francezi și 200.000 ruși. Pentru Austria câte 10.000 de fiecare din cei patru; pentru Polonia 20.000 ruși și pentru Ungaria și România câte 5000 - pentru asigurarea comunicațiilor, cât timp va dura încă ocuparea Austriei. Molotov însă, n-a vrut să ia în considerare propunerea, cel puțin pentru moment.

10.12.46. Consiliul miniștrilor de Externe a hotărât să se întrunească la 10 martie la Moscova pentru discutarea problemei Germaniei și Austriei. Atunci vor fi luate probabil în

considerare și granițele occidentale ale Rusiei și Poloniei, unde s-ar putea ca Sovietele să aibă surprize neplăcute.

Comisia afacerilor politice a recomandat Națiunilor Unite să-și retragă șefii de misiuni din Madrid, fără însă a rupe raporturile diplomatice, lăsând lui Franco un timp „rezonabil” să se retragă. Prin ultima manifestație organizată în toată Spania, acesta arată clar că înțelege să dețină mai departe puterea. Consiliul de Securitate este invitat ca, după acest răstimp, să procedeze la măsuri adecvate.

După demisia lui Sidky Pașa, regele Faruk a numit un guvern de coaliție al saadiștilor cu liberalii, care declară că va căuta să încheie un nou tratat cu Anglia.

La New-Delhi s-a deschis Adunarea Constituantă a Indiei, la care însă musulmanii refuză să participe.

Alegerile pentru Senat în Franța metropolitană au dat: 62 populiști, 61 comuniști, 37 socialiști etc. Cu socialiștii împreună, extrema stângă câștigă deci teren.

Sunt informat că din ordinul rușilor și în prezența lor, guvernul s-a decis să facă avansuri lui Maniu. Teohari Georgescu l-a vizitat acasă să-i propună o colaborare în guvern. Dânsul însă a refuzat net să stea de vorbă cu reprezentantul Blocului, arătând că politica abuzivă și neabilă a acestui guvern e singura cauză a dispariției simpatiiilor pentru Rusia în sufletul românilor. Dar rușii i-ar fi spus că atitudinea sa dârză denotă o totală lipsă de amicitie față de Soviete; la care, Maniu a răspuns protestând și adăugând că este gata de a lua singur guvernul și că, în acest caz, își asumă răspunderea să restabilească și să consolideze o politică deschisă de sinceră prietenie cu Sovietele. Întrebat în ce condiții ar accepta puterea, el a răspuns că unica sa condiție este plecarea imediată a rușilor din țară, subliniind că ar fi o naivitate să se pretindă dânsii plecați, ar fi cu puțință ca mica Românie să poată prezenta vreodată un pericol pentru imensa Rusie.

Se pare că după aceste explicații categorice, punțile n-au fost rupte.

11.12.46. Guvernul britanic reclamă despăgubiri Albaniei pentru avarierea celor două distrugătoare în canalul Corfu din cauza minelor așezate acolo, în contradicție flagrantă cu legile internaționale și pentru moartea a 44 membri din echipaje. Pretinde scuze formale și asigurări pentru viitor, dând termen de 14 zile pentru răspuns, după care va deferi cazul Consiliului de Securitate. Acesta examinează azi protestul Greciei împotriva ajutorării bandelor de rebeli de peste graniță din Albania, Bulgaria și Jugoslavia. Primele două au cerut să fie și ele ascultate.

Statul Major iranian anunță că trupele regulate au pătruns în Azerbaidjan, cauzând pierderi însemnate rebelilor, iar Moscova precizează că avioane persane au bombardat Tabriz și că rezistența se organizează rapid.

Comuniștii chinezi acuză trupele lui Tchang Kai-check de a fi atacat provincia Yennan.

Adunarea franceză a amânat alegerea președintelui de Consiliu. Se zvonește că pentru realizarea unui guvern de coaliție, Gouin sau Herriot ar fi candidați.

Delegatul britanic în Consiliul de Securitate a propus pe baza proiectului Molotov, ca o comisie specială să controleze în toate țările exactitatea cifrelor oficiale ale forțelor armate de orice fel, fără ca în această privință să poată fi exercitat dreptul de veto, ceea ce nu pare să fie pe placul Sovietelor.

Până la urmă, rușii au renunțat la cererea ca în Comisia de Control a regiunii Triest, să fie acceptat un delegat român și unul albanez, așa că rămân cei 10 propuși inițial.

Radio Londra anunță că pe baza acordului de la Moscova, Maniu a cerut să se facă noi alegeri, iar în Camera Comunelor a avut loc o interpelare cu privire la falsificarea alegerilor din România.

Știri de ultimă oră anunță că rezistența a încetat complet în Azerbaidjan și că șeful răsculaților s-a refugiat la ruși.

Cei patru miniștri de Externe au convenit ca, în vederea întrunirii de la Moscova, adjuncții să se reunească în ianuarie la Londra, spre a asculta punctele de vedere ale statelor interesate (vecinele Germaniei, neinvitate), iar la 10 februarie să aibă loc la Paris semnarea tratatelor de pace cu Bulgaria, Finlanda, Hungaria, Italia și România (ordinea alfabetică).

Adunarea ONU a respins propunerea controlului internațional al trupelor și al înarmărilor.

La noi în țară s-au suprimat un mare număr de trenuri. Se pune aceasta în legătură cu o importantă mișcare de trupe rusești (oare în retragere?).

13.12.46. Adunarea Națională Franceză a ales până la sfârșit pe Blum, deoarece pare-se, Auriol și Herriot se rezervă pentru candidatura la președinția Republicii.

15.12.46. Printr-un compromis între formula engleză și cea sovietică, Adunarea ONU a decis să-și retragă imediat șefii misiunilor diplomatice de la Madrid, dând acestui gest semnificarea unei preliminară a ruperii relațiilor. Măsura a fost votată de 34 voci, dar a avut contra cele șapte voturi ale sud-americanilor, pe când 13 state, printre care Olanda și Canada s-au abținut.

Presa conservatoare londoneză socotește totuși că aceasta ar putea avea ca umare o mai mare îndârjire a rezistenței spaniole, în loc de a facilita răsturnarea regimului Franco.

În aclamația unanimă, Bevin și Molotov s-au raliat propunerii Bynea cu privire la controlul armamentului, pe care Consiliul de Securitate va avea sarcina să-l organizeze.

Prin darul lui Rockefeller, sediul ONU rămâne permanent la New-York.

Incontestabil că e una din cele mai marcante figuri de opozant. Ca om de guvernământ însă, sunt multe rezerve de făcut. În perspectiva istoriei, el are desigur dreptate în aprecierile sale, dar un om politic e nevoit să se strecoare printre obstacole și n-are dreptul să aibă atitudini intransigente ce pot periclita existența de stat a unui popor.

Tocmai această greșeală se pare că a comis când, după alegeri, a sfătuit pe Rege să nu asiste la deschiderea Parlamentului, ci cu riscul de a părăsi țara, să nu se înconvoaie, deoarece dânsul, Maniu, va rămâne pe loc spre a-și asuma întreaga răspundere a situației.

Pentru cine a atras pe vremuri serioasa atenție lui Antonescu pentru greșeala de a lua asupra sa toată răspunderea războiului, și la răspunsul căruia: „dacă pierdem războiul, mă împuşc”, a răspuns cu vorbele înțelepte: „- dar ce folos va aduce cadavrul D-voastră Țării Românești?” - este o uitare regretabilă de a nu fi făcut o apropiere între cele două situații.

Unii spun că scopul urmărit în realitate de Maniu ar fi fost să precipite criza conflictului sovieto-american, fără a gândi că în fiecare zi se ivesc nenumărate motive de conflict, dar pe care Statele Unite le evită cu grijă. Prin urmare, și cazul României ar fi unul din acestea, dar pe care guvernul american le evită cu aceeași grijă, chiar cu riscul de a ne abandona definitiv în brațele Rusiei, văzând cât de lipsiți de orice simț politic sunt oamenii noștri de stat.

Pe de altă parte, este adevărat că și reprezentanții englez și american ar fi dat a înțelege Regelui că ar fi foarte bine să nu asiste la deschiderea Parlamentului, dar că atunci când Suveranul le-a cerut să ia o atitudine formală, dacă recunosc sau ba rezultatul alegerilor - pe care chiar dânsii le-au pretins să se desfășoare în condiții de perfectă legalitate conform acordului de la Moscova, acești reprezentanți s-au derobat, sub cuvânt că n-au primit instrucțiuni în această privință.

Partea glumeață este că primind probabil ecouri de la Londra și Washington, tot ei ar fi mărturisit că în fond bine a făcut Regele să meargă la Parlament...

17.12.46. Neputând obține acordul între partide, Leon Blum a format un guvern pur socialist în care păstrează Externele, cu Le Troquer la Război și Gouin la Planificare. Este o formațiune provizorie, căci nu va dura decât până în ianuarie când va avea loc alegerea președintelui Republicii.

Șefii de misiune se pregătesc a părăsi Madrid. Purtătorul de cuvânt al guvernului spaniol a declarat că Națiunile Unite comit o greșeală enormă, de care vor avea foarte curând prilejul să se căiască. Fertilitatea imaginației unora pretinde că este o aluzie transparentă la faptul că adevărata bombă atomică se pune acum la punct de către savanții germani în uzinele instalate de ei în Spania.

Aud că rușii ar fi acceptat să reducă la 5000 numărul trupelor de ocupație din Bulgaria, dar că ar fi refuzat să discute acest subiect pentru România și pentru Ungaria, desigur tot cu pretextul nevoii de comunicații cu Austria.

De la comisia armistițiului aud că rușii ar fi avizat că, începând cu 1 ianuarie, guvernul român nu va avea de suportat subsistența decât a 5000 soldați ruși. Să fie aceasta numai pe hârtie, ca să arunce praf în ochii aliaților?

Zvonuri circulau ieri că până peste două luni vom avea noi alegeri și că noul guvern va fi alcătuit cu Maniu, comuniștii, social-democrații, excluzând deci gruparea Tătărescu,

Alexandrescu și Frontul Plugarilor, adică omiterea liberalilor lui Dinu, înfrânți în alegeri. O combinație similară grupului de opoziție care a pregătit actul de la 23 august.

Treburile din India scârțâie tot mai rău: Pandit Nehru declară că indiferent de voința și de planurile guvernului britanic, Constituția ce va fi votată de Adunarea indiană va fi aplicată, chiar dacă va proclama independența completă a Indiei.

Musulmanii fac obstrucție, iar englezii protestează.

Cererea Uniunii sud-africane de a i se încorpora fosta colonie germană a Africii de sud-vest a fost respinsă, teritoriul fiind pus sub tutela colectivă a ONU.

S-a publicat proiectul de etatizare a Băncii Naționale și mi se pare că textul prezintă unele aberații: statul devine unicul proprietar al acțiunilor Băncii și totuși Banca e constituită în societate anonimă cu un capital de 600 milioane lei, împărțiți în 200.000 acțiuni a câte 3000 lei fiecare. Banca devine bancă de stat, dar se vorbește de un privilegiu cu durată nelimitată etc.

În ce privește „pertractările” lui Maniu despre care tot târgul vorbește, nu este exclus ca, fără niciun gând să se angajeze în vreo combinație guvernamentală, dânsul să întrebuițeze o asemenea manevră de a nu spune hotărât nici „da”, nici „nu”, decât pentru a osteni adversarul și a câștiga timp fără să se compromită, știut fiind că în actualele împrejurări, orice personalitate politică ar veni la putere, ea s-ar uza iremediabil în cel mai scurt timp.... Și Maniu se rezervă.

Nu prea știu ce se petrece sau ce se pregătește în Turcia, căci în wilaiatul Istanbul, toate ziarele și organizațiile de stânga au fost suprimate iar conducătorii lor arestați. Este o revoluție sugrumată în ou sau preludiul unui viitor război?

Consiliul de Securitate a decis ca, până la 15 ianuarie, să trimită în regiunile de graniță ale Greciei bântuite de *guerilla*, o comisie din 11 membri (câte unul pentru fiecare națiune din Consiliu), la care se vor alătura reprezentanții celor patru state interesate, și care este autorizată să ancheteze oriunde va crede de cuviință.

Gromyko protestase, zicând că originea răului aflându-se în însăși situația politică din Grecia, ancheta ar trebui să se facă în interiorul țării, iar nicidecum în regiunile de graniță din Albania, Jugoslavia sau Bulgaria, absolut nevinovate de acuzarea ce li se aduce. Acest punct de vedere n-a prevalat.

22.12.46. În Indochina s-a pornit o puternică mișcare anti-franceză, dar se pare că trupele metropolitane au început a stăpâni situația și a restabili ordinea la Hanoi. Se pare că președintele așa-zisei Republici a Vietnamului dorește să intre în negocieri. Azi pleacă într-acolo ministrul francez al Colonilor.

Elliott Roosevelt l-a întâlnit pe Stalin, care ieri a împlinit 67 ani, și declară că l-a găsit „in perfect health and high spirit”.²¹ Așadar, zvonurile despre moartea sau paralizia sa, sunt nefondate...

²¹ „perfect sănătos și bine dispus”

Guvernul Poloniei a respins nota engleză prin care se cerea asigurarea unor alegeri „free and fair” în ianuarie, arătând că o asemenea cerere aduce atingere suveranității țării.

Astăzi se proclamă independența Indoneziei în cadrul *Commonwealth*-ului indo-olandez, iar Constituanta Indiei tinde spre proclamarea unei Republici independente de Marea Britanie.

Delegații englezi ai Crucii Roșii au vizitat 15 județe din Moldova și au întocmit un raport îngrozitor asupra foametei de acolo. Populația redusă la 150 gr. mălai/zi, nu primește mai nicăieri și mai niciodată rația, așa că oamenii fierb ghindă cu 1800 lei/kg și, în lipsa acesteia, fierb coajă de copaci; copiii de un an cântăresc 3 kg. Pretutindeni spiritele sunt ajunse la cel mai cumplit grad de revoltă și n-ar fi exclus să vedem izbucnind mișcări într-o bună zi. Chiar aici în București, lucrătorii de la atelele Grivița se pomiseră în masă spre oraș, să protesteze fiindcă nu mai primesc rațiile suplimentare de pâine.

Cu drept cuvânt, Carandino de la *Dreptatea* spunea unui comunist: „Ați restabilit cenzura și lagărele de concentrare, ați falsificat alegerile, nu mai rămâne decât să împușcați pe muncitori, ca să fiți la fel cu liberalii... Și aceasta o veți face în curând.”

Este cu atât mai just, cu cât grupurile de lucrători au fost oprite de trupă, gata să tragă.

Mihai Popovici mi-a afirmat că nimic nu e adevărat din zvonurile ce au circulat cu privire la întrevederea lui Maniu cu Susaikov, nici măcar despre cât de vagi sondări.

Ceea ce este însă cert e că zvonul a plecat din sursă rusească. De ce?...

El e însă încrezător că anglo-americanii ne vor ajuta, dar că o vor face la momentul care le va conveni. Când? Până atunci, să răbdăm, să rezistăm.

Maniu primește regulat rapoarte de la Gafencu, care este cât de se poate de optimist. Ceea ce m-a surprins și m-a îndurerat e sentimentul de îndârjită ostilitate a Partidului în contra Regelui, pe care-l taxează preocupat numai de conservarea Tronului. Mi-a zis că, așa cum merg treburile, el nu dă șase luni ca să avem Republică.

Regele, de frică, nu ascultă de niciun sfat, așa că degeaba i-au vorbit Maniu, Savel și Negel în contra prezenței sale la deschiderea Parlamentului. Popovici a mai spus că în afara acestei greșeli, a mai comis anterior pe cea a semnării legii electorale și a convocării corpului electoral, precum și aducerea la guvern a lui Groza de teama lui Vișinski. Principala greșeală o consideră însă pe cea de la 23 august, când a adus în grabă guvernul-avorton Sănătescu, în loc de a face apel la Maniu, așa cum îi propusese Buzel cu opt zile înainte și cum de altfel convenise. (Iată un lucru neașteptat, căci toată lumea credea că Maniu s-a derobat prin obișnuita sa tactică).

„Ce deosebire ar fi fost dacă Maniu s-ar fi dus la Moscova! N-am fi ajuns unde suntem cu comuniștii stăpâni în țară. Căci Regele se înșeală crezându-i că au sentimente monarhice...e doar o atitudine tranzitorie.”

Apelul lui Maniu către Națiune e cât se poate de puternic, înfierând abuzurile și teroarea guvernului în alegeri și au perfectă dreptate cei ce pretind că un asemenea mesaj ar fi putut ridica într-o clipă tot poporul, dacă Maniu ar fi vrut să-l răscoale contra guvernului.

25.12.46. Cuvintele adresate de regele Angliei poporului său arată că vom mai avea de suportat greutăți și lipsuri mari pe drumul greu care are însă la capăt libertatea și pacea, iar Truman și Byrnes și-au exprimat credința că 1947 va înregistra stabilirea trainică a echilibrului pe tot globul și a independenței și siguranței pentru o viață îmbelșugată pentru mici și mari.

În Indochina războiul continuă, guvernul francez e nevoit să anunțe de pe acum că va acorda în curând independența popoarelor de acolo în cadrul unui larg federalism. Toți își închipuie acum că se poate aplica pretutindeni sistemul *Commonwealth*-ului britanic, uitând că acesta n-a reușit decât în foste colonii sau posesiuni de rasă albă. Sunt deci puține probabilități să aibă succes în Indochina, Indonezia și chiar în India, unde englezii se străduiesc zadarnic să joace un rol abil între musulmani și hinduși. (Pandit Nehru se consultă cu Gandhi).

După refuzul evreilor de a merge la conferința de la Londra asupra Palestinei, azi și arabii declară că nu se vor duce, dacă nu va fi invitat și muftiul Ierusalimului.

Mă întreb atunci: cu cine vor sta de vorbă anglo-americanii?

27.12.46. Comandamentul britanic din Germania a cerut guvernului francez explicații cu privire a transferarea unor industrii germane din zona de ocupație franceză în Saar.

Se anunță că în Annam, s-au descoperit, între răsculații uciși, și cadavre de soldați japonezi, iar guvernul Blum acuză pe conducătorii Vietnamului că organizau atacuri banditești în timp ce tratau cu francezii.

Societatea engleză „Anglo-Iranian” tratează cu Standard Oil American vânzarea petrolului brut și concesionarea conductelor de la golful Persic la Mediterana pentru o valoare de circa 30 milioane livre sterline.

29.12.46. De Gaulle a declarat că nu va candida la președinția Republicii, exprimând din nou obiecțiunile sale față de actuala Constituție. După ce i-a încurcat bine și i-a slăbit pe populiști prin manifestarea sa, acum se retrage așteptând zile mai bune. Guvernul francez dă asigurări cu privire la regiunea Saar, pe care englezii bănuiesc că Franța vrea s-o anexeze.

În Indochina, deși șefii răsculaților dau semne că vor să trateze, la Hanoi rezistența e înverșunată. Comandamentul indonezian a îndemnat la rezistență, cu tot acordul încheiat cu olandezii, în timp ce în China, trupele guvernamentale anunță câștigarea de puncte strategice cucerite de la comuniști.

Sovietele propun Consiliului de Securitate un plan general de dezarmare care să fie luat în considerare chiar de marți, atunci când se va discuta și probema energiei atomice. Să fi devenit oare acută teama lor de pregătirile americane?

Se pare că în Rusia, lipsurile, foamea și dezordinea cresc văzând cu ochii și prizonieri români întorși de curând spun că au văzut afișe mari anunțând populația că peste puțin timp va sosi grâu și porumb din România. Mareșalul Montgomery a fost invitat să facă o vizită la Moscova în cursul lunii ianuarie.

31.12.46. Anul se sfârșește cu adoptarea de către comisia pentru energia atomică a proiectului de cod internațional al controlului exercitat asupra tuturor statelor de către Consiliul de Securitate, fără dreptul de veto din partea celui ce eventual ar încerca să se sustragă acestor îndatoriri. Au votat pentru 10 delegații, iar Rusia și Polonia s-au abținut după o vehementă protestare a lui Gromyko, numit de curând ministru adjunct la Externe, alături de Vișinski și Gusev, care pretinde că o asemenea restricție încalcă Charta Națiunilor Unite. Ne îndreptăm oare spre un nou impas?

Comuniștii chinezi au hotărât să înființeze un guvern propriu în opoziție cu cel din Nanking.

În Palestina au fost arestați și biciuiți în public un ofițer și trei sergenți englezi, ca represalii față de condamnările poliției. Evreii amenință că în viitor vor uza de gloanțe dacă se mai continuă sistemul polițienesc britanic.

Senatorii republicani americani Taft și Vandenberg par a se desemna printre candidații la președinția Statelor Unite, ultimul fiind de altfel ales președinte al Senatului. De obicei, funcția aceasta e deținută de vicepreședinte, însă de la sosirea lui Truman la Casa Albă, postul nu este ocupat.

Măine intră în vigoare fuziunea economică între zonele de ocupație engleză și americană din Germania, cu promisiunea că, până în trei ani, aceste zone se vor putea administra singure.

Aliații promit Austriei plecarea trupelor de ocupație până la finele anului 1947. Speranță și pentru noi?...

Cuvântul Regelui pentru Anul Nou - foarte sobru, vorbind de greutate economice și cerând unirea tuturor energiilor românești. Groza bineînțeles a tămâiat pe ruși, care ne-au asigurat ... democrația și progresul.

Să dea Domnul ca în anul ce vine să putem respira liber!...

1947

1.1.47. Circulă aici zvonul că vom avea în curând o nouă vizită a lui Vișinski.

Se pretinde că ar veni să stabilească o destindere între partide și, acordând pe hârtie unele avantaje economice, să redea oxigen comuniștilor „*qui ont du plomb dans l'aile*”.²² Eu

---

²² „care au eșuat”

însă nu mă pot bucura de o asemenea vizită, știind prea bine că, de câte ori a venit la noi, a fost să încurce itele și să ne complice existența, dacă nu chiar s-o compromită total.

Din Londra avem știrea, care devine cât se poate de actuală, a căsătoriei prințesei moștenitoare Elisabeth cu prințul Philipp al Greciei, care în viitoarea ei domnie va fi un al doilea prinț consort. De mulți ani încoace, englezii se gândesc „*au grand règne*”²³ a celei a doua Elisabeta. Dacă vorbesc de acest plan matrimonial este că e de asemenea vorba de căsătoria probabilă a Regelui nostru cu o nepoată a reginei Angliei și că, în acest scop, Negel ar putea fi trimis în curând la Londra. Nu se pune problema pentru a doua fiică a regelui George, care, până ce Elisabeth va avea un moștenitor, rămâne succesoarea la Tron și nu se poate deci căsători decât cu un englez.

Argetoianu a lansat un manifest pentru crearea unui nou partid, Uniunea Națională pentru Muncă și Refacere, în care vorbește de greșeala comisă prin sărăcirea claselor burgheze, cu ideea că astfel se va îmbogăți proletariatul, fără a ține seama că o bună stare generală reprezintă suma belșugului fiecăruia și întrebuințează formula trăgătoare după vechiul său obicei: „capitalul să muncească, munca să capitalizeze.”

Vorbește bineînțeles de legea cererii și a ofertei, adăugând necesitatea istorică și geografică pentru țara noastră de a întreține raporturi strânse cu URSS.

Șerbescu și mulți alții consideră această încercare drept o farsă fără sorți de reușită, precizând totuși că e informat de sprijinul pe care rușii îl promet lui Argetoianu. După părerea sa, doar singurii comuniștii ar putea continua să guverneze, fiindcă numai ei sunt în stare să pună la muncă pe lucrători, trăgând la nevoie cu mitraliera în ei.

Trebuie subliniat articolul din *Scânteia* care nu recunoaște dreptul la grevă decât atunci când Partidul Comunist e în opoziție. Și apoi, care alt partid ar comite nebunia să accepte succesiunea guvernării în mizerabilele condiții economice de azi?

El crede că zvonurile de convorbiri Maniu-Susaikov sunt lansate și dezmințite numai din oficine țărăniste, spre a da puțin oxigen partizanilor lor.

3.1.47. Călătoria la Moscova a lui Gheorghiu-Dej poate fi interpretată ca un semn că Sovietele ar avea de gând să ne acorde unele ușurări economice (poate chiar suspendarea clauzelor armistițiului), pentru a-și pregăti cărțile cu care vor juca la conferința din martie de la Moscova.

Montgomery va fi luni oaspetele șefului de Stat Major sovietic și speră să-l vadă pe Stalin. „Merg acolo, ca soldat” a declarat el.

După declarațiile făcute presei de Argetoianu, s-ar părea că acesta speră ca în curând să ia succesiunea cabinetului actual, bineînțeles ca guvern de tranziție până la plecarea rușilor, deci cu spirit de sacrificiu personal pentru refacerea economică a țării și prin ajutorul aliaților, unde se bucură de multe simpatii masonice.

²³ „*la marea domnie*”

Cred că acestea sunt iluzii!.

Senatorul Baruch dimpreună cu ceilalți delegați în Comisia pentru energia atomică, și-a prezentat demisia președintelui Truman, precizând că guvernul american va trebui să susțină limitarea dreptului de veto (deci să nu se pretindă unanimitatea), dar că, până la o legiferare generală, Statele Unite să continue fabricarea bombei atomice și păstrarea mai departe a secretului fabricației.

Problema palestiniană pare a fi insolubilă: evreii sunt hotărâți să lupte pentru drepturile lor și refuză participarea la Conferința de la Londra, Liga Arabă se arată dornică a fi invitată, iar englezii iau măsuri militare ca în preziua începerii ostilităților. N-ar fi exclus ca până la sfârșit Statele Unite care pun un picior sigur în Orientul Apropiat prin acordurile petrolifere cu Anglia și care își vor organiza baze solide în regiune, să aibă de spus un ultim cuvânt în această problemă.

6.1.47. Comisia parlamentară engleză, care fusese în august într-o misiune de anchetă în Grecia, și-a publicat raportul, prin care preconizează:

- constituirea unui guvern de uniune națională (cu excepția doar a extermiștilor);
- plecarea cât mai curând a trupelor britanice;
- noi alegeri (deci cele organizate de Tsaldaris n-au fost cinstite);

- o largă amnistie care să pună capăt luptelor între guvernamentali și răsculați, în care, deși aceștia primesc poate ajutoare de peste graniță, nu este mai puțin adevărat că și adversarii lor comit abuzuri și exercită teroarea.

Comisia interaliată va sosi la Atena la 30 ianuarie.

8.1.47. Vestea demisiei lui Byrnes, acceptată de Truman „*with great reluctance*”²⁴ stârnește mare emoție în lumea întreagă. Dat fiind însă că Președintele i-a și desemnat succesorul sub rezerva aprobării Congresului în persoana generalului Marshall, lasă câmp liber pentru largi presupuneri. Este reprezentantul politicii anti-ruse a Statelor Unite în China, e militar de carieră și deci cu tendința să vorbească mai net la viitoarea conferință de la Moscova.

S-ar putea chiar crede că planurile americane care au realizat de pe acum hegemonia în Pacific și care prevăd supremația politică în China, să-și îndrepte țintele spre Siberia de răsărit, cu perspectiva deci să reducă imperialismul rusc, atât în Asia cât și în Europa, la proporții ce n-ar mai fi amenințătoare pentru americani. Căci în faza actuală de interpenetrație de pe glob, nu se mai poate concepe coexistența acestor două forțe adverse, trăind izolate una de alta.

Zvonurile despre situația de la noi sunt însă destul de îngrijorătoare.

Mai mult decât oricând se învederează scopul urmărit de Maniu de a alunga pe Rege din țară, sub cuvânt că ar fi în interesul său de a se absentă în timpul unor viitoare alegeri,

²⁴ „cu multă împotrivire”

În perioada cărora dânsul și-ar asuma Regența, și s-ar părea că Regele se lasă impresionat de asemenea argumente. Probabil bătut de valuri din toate părțile, el dă acum semne de oboseală. Chestie de nervi!

O atare perspectivă îmi pare cu atât mai primejdioasă, cu cât Savel Rădulescu mi-a confirmat că, în ce privește așa-zisele destăinuri făcute mie de Mihai Popovici, Maniu a ticluit pretinse afirmări acolo unde nu-i convenea lumina adevărului (chestiunea guvernului pe care s-ar fi decis să-l formeze la 23 august 1944, inonchțiunile aliaților de a nu asista la deschiderea Parlamentului, pretinsele sfaturi în același sens date lui de către Savel și Negel etc.). Se pare că, într-un fel sau altul, ținta lui Maniu de a discredita Coroana n-a reușit și că ar fi pus acum o ușoară surdina acțiunii sale antidinastice.

Dat fiind caracterul său, acest om nu poate admite ca un Suveran, pe care zice că el l-a adus sau că îl sprijină, să nu-i fie ascultător în totul; așa s-a purtat cu Carol al II-lea când i-a scăpat din mână, așa încearcă acum cu Mihai.

Suflet iezuit de dictator în umbră...

Se mai spune că Groza și guvernul sunt pe ducă și că Vodă s-ar gândi la o combinație Ilasievici sau Sănătescu. Slabe probabilități...

10.1.47. Numirea lui Marshall fiind confirmată în unanimitate de către Senatul american, dânsul va proceda la unele schimbări în personalul diplomatic și se pregătește pentru Moscova, unde va sosi după ce va fi luat un substanțial contact cu Bevin și după ce apoi va fi participat la Paris la semnarea tratatelor de pace cu statele foste satelite.

Vizita lui Montgomery la Moscova se apropie de sfârșit. L-a văzut azi pe Stalin (pe care din ei?, căci se pare că cel adevărat e grav bolnav de inimă la Soci).

Statele Unite au înmânat guvernului polonez o a treia notă de protest față de modul în care se pregătește campania electorală, ca și teroarea contra agrarienilor.

Iată cum țin cont rușii de înfrângerile suferite în Ungaria și în România...

Situația economică devine la noi tot mai tragică pe zi ce trece: fometea se întinde cu rapiditate, în Moldova au avut loc manifestări de rebeliune și atacuri la drumul mare, mai ales contra transporturilor sovietice cu alimente.

Vizita în curând a lui Vișinski aici este ca să procedeze la constituirea unui nou guvern, zis de „tehnicienii”, format poate de generalul Ilasievici, cu concursul lui Argetoianu, care speră să vină la Finanțe în fruntea noului său partid de lichele și de hămesiți de pe la PNP, de la Lupiști, primindu-se în echipă cu titlu personal și pe unii brătienști sau maniști. Vizita lui Dej la Moscova ar părea astfel că e sortită unei nereușite, dar nu e mai puțin adevărat că și speranțele lui Argetoianu de a obține un substanțial concurs american sunt cu totul iluzorii, căci Berry a declarat de curând că: „oricare ar fi viitorul guvern român, chiar unul pur-Maniu, nu va avea niciun ajutor american, câtă vreme sunt ruși în țară.”

Alții spun că s-ar putea ca, în schimb de petrol și de cherestea, americanii să ne alimenteze, chiar cu sovieticii la noi, socotind că lipsurile acestor articole la Soviete sunt atât

de considerabile, încât „*ça vaut la peine*”²⁵ să ne hrănească, cu riscul ca o parte să fie furată de ruși.

Consiliul de Securitate a aprobat statutul Triestului, așa că nimic nu se mai opune pentru semnarea tratatului cu Italia, iar pentru pregătirea păcii cu Austria și cu Germania, adjuncții miniștrilor de Externe se vor întruni săptămâna viitoare la Londra sub auspiciile lui Bevin.

Truman a depus la Congres proiectul de buget al Statelor Unite în valoare totală de 37,5 miliarde dolari, din care o treime este alocat armatei, căci opinia publică americană consideră că acesta e unicul mijloc de a impune pacea. Berry a mărturisit unui amic al său de aici că foarte curând Statele Unite, căreia nimic și nimeni nu i se vor putea opune, vor dicta voința lor democratică (deci anti-comunistă) și că atunci vom putea și noi respira în deplină libertate.

Guvernul sovietic a cerut Norvegiei revizuirea convenției internaționale din 1920 asupra insulelor Svalbad, prin care se stipulase interzicerea absolută a oricărei baze militare pe acel teritoriu.

11.1.47. Activitatea politică de săptămâna viitoare va fi foarte importantă.

Luni începe la Londra conferința anglo-birmană pentru acordarea autonomiei Birmaniei, iar marți Bevin deschide conferința adjuncților miniștrilor de Externe, care va dura șase săptămâni, având de întocmit programul discuțiilor de la Moscova asupra Germaniei și de redactat textul tratatului pentru independența Austriei.

Reprezentanții celor 18 state care au participat la înfrângerea Germaniei, își vor spune cuvântul cu privire la soarta viitoare a acestei țări.

Joi parlamentarii francezi vor vota la Versailles pe viitorul președinte al Republicii și vor căuta o formulă de conciliere în tensiunea dintre comuniști și populiști.

Generalul Leclerc înapoiat din Indochina, unde luptele continuă cu înverșunare și unde francezii sunt obligați să aducă întăriri, mărturisește că încercarea de negociere cu Vietnamul a dat greș, Franța fiind silită să apeleze la forță în fața rezistenței locale.

Guvernul francez încearcă să obțină ca întreaga regiune Saar să fie reunită economic cu Franța, în sensul unei uniuni dintre Belgia și Luxemburg, pentru ca toată producția de cărbune să-i fie alocată, în loc de 16% cât primește actualmente. Renunță în schimb a mai pretinde uniunea de natură politică, care înseamnă anexare.

Lumea de la noi, nemaștiind „*à quel saint se vouer*”²⁶, practică spiritismul și află cu satisfacție că: peste două luni vom avea guvern Maniu, peste patru luni va izbucni conflictul cu sovieticii care va dura o săptămână și în care Stalin va fi asasinat, pământurile expropriate se vor restitui, etc, etc. Notez aceasta ca să arăt că, în subconștient, valul de

²⁵ „merită”

²⁶ „cărui sfânt să se roage”

optimism ce suflă peste întreaga țară creează pretutindeni, fără logică chiar, un sentiment de euforie, cu atât mai bizar cu cât foamea și mizeria cresc vertiginos.

14.1.47. Byrnes a vorbit la Cleveland în fața Forului de politică externă, ultima sa prezentă cu caracter oficial, afirmând că: „Niciun tratat nu poate asigura pacea, ci numai un regim al legii între națiuni, pentru ca nicio putere să nu poată domina lumea. Contribuția Statelor Unite la menținerea păcii trebuie să însemne conservarea unei forțe militare suficiente spre a determina în lumea imperfectă în care trăim, deciziile internaționale”. Un mai clar aviz dat rușilor, nici nu se putea...

La deschiderea conferinței de la Londra, după urările de bun sosit, Bevin și-a exprimat speranța că aliații se vor gândi să repare greșeala comisă în 1919 de desființare a Austro-Ungariei, pentru a crea posibilitățile unei strânse conviețuiri economice dunărene și acordând Vienei rolul ce-i este predestinat.

Auriol a fost ales președintele Adunării Naționale după ce Herriot și-a retras candidatura, cu gândul, probabil, de a se rezerva pentru președinția Republicii ce se va hotărî mâine. Printre cei patru candidați nu se află niciun comunist.

Vizita lui Blum la Londra s-a soldat prin hotărârea de a se încheia un tratat de alianță anglo-francez în cadrul Chartei Națiunilor Unite, cu principalul obiectiv de a preveni orice veleitate agresivă din partea Germaniei.

La Consiliul de Securitate, Gromyko continuă să pretindă ca problema dezarmării să înglobeze pe cea a energiei atomice, în timp ce ceilalți cer o disjuncție.

Agencia *Tass* anunță că s-a ajuns la un acord ruso-norvegian pentru apărarea în comun a Spitzberg-ului, adică pentru stabilirea unor baze militare sovietice. *Foreign Office* studiază acum problema.

Byrnes, deși demisionat, va semna pentru Statele Unite tratatele de pace cu statele foste satelite ce urmează a fi semnate solemn la Paris la 10 februarie, așa că textele lor vor fi publicate imediat.

17.1.47. Vincent Auriol, candidatul socialist susținut de comuniști, a fost ales președintele celei de a IV-a Republici franceze cu un total de 452 voturi, contra lui Champetier de Ribes care a întrunit doar 242 opțiuni. Iată rezultatul disensiunilor provocate de generalul de Gaulle și al stării de patentă slăbiciune din sânul Partidului Socialist.

La Londra s-au pus bazele unui Comitet al Europei Unite sub președinția lui Churchill, care are ca scop constituirea unei colaborări economice și politice între diversele state europene, inclusiv Germania, dar care se lovește de pe acum de opoziția Sovietelor și statelor „slave” ce văd în această mișcare formarea unui bloc antirus.

18.1.47. După demisia automată a guvernului Blum, noul președinte al Republicii a însărcinat pe socialistul Ramadier să constituie noul cabinet.

În Italia, Nenni a demisionat, dar de Gasperi declară că e încă prematur să se vorbească de criză, cu toată ieșirea socialiștilor din blocul guvernamental. Evident că ruptura din propriul partid n-a fost atât de neînsemnată cum o prezenta Nenni.

Primul ministru polonez acuză formal pe agrarieni de a provoca suspiciuni contra bunei credințe a guvernului, deși probabil că alegerile de mâine nu vor fi libere.

Noul Nunțiu Papal sosește azi la București; față de protestarea Sovietelor împotriva dreptului său de „decan al corpului diplomatic”, el va purta titlul de „regent al Nunțiatunii”. Scopul rușilor era evident să ne silească a rupe relațiile cu Vaticanul, dar n-au reușit, grație abilității popilor catolici. Pentru prima dată vom avea în țară un reprezentant ne-italian al Sfântului Scaun, Mgr. G.P. O'Hara, episcop de Savannah, născut în Pennsylvania. Coincidența e semnificativă.

Criză în Grecia prin demisia din guvernul de coaliție a generalului Gonatas și a altor cinci miniștri după îndemnul lui Sophoulis. Totuși, Tsaldaris dorește să se prezinte mai întâi în fața Parlamentului și propune liberalilor un guvern de coaliție cu dânsul și Sophoulis ca președinți de consiliu delegați, sub arbitrajul unei personalități marcante. Bizară formulă!

20.1.47. EAM-ul propusese o suspendare a luptelor de gherilă pe timpul anchetei internaționale, dar Tsaldaris a refuzat aceasta, reafirmând că guvernul va purta grija ca toți rebelii ce vor depune armele, să fie tratați cu blândețe.

De Gasperi a anunțat că-și va prezenta demisia sa președintelui din cauza crizei Partidului Socialist.

Guvernul englez a trimis o notă de protestare lui Stalin împotriva acuzațiilor publicate în *Pravda* față de Bevin, care declarase la 22 decembrie că Anglia își va adapta toate alianțele prevederilor din Charta ONU și care prin urmare ar fi dat a înțelege că tratatul anglo-sovietic a devenit inutil. Nota face o punere la punct a adevăratului sens al frazei incriminate, dar s-ar putea ca alarma rușilor să fie o anticipație.

21.1.47. Bevin anunță că va semna și el tratatele de pace înainte de 10 februarie și se presupune că la fel vor proceda rușii și francezii, așa că la Paris în afara foștilor sateliți, se va afla restul de 21 Națiuni Unite.

Marshall a depus azi jurământul înainte de a lua în primire succesiunea lui Byrnes.

Herriot a fost ales președinte al Adunării în locul lui Auriol. Ramadier s-a prezentat în fața Parlamentului, care i-a dat investitura pentru a forma guvernul (ce plăcută situație pentru șeful Statului!) și speră să alcătuiască un cabinet de uniune națională, afară eventual de populații care încă nu s-au pronunțat.

Consiliul de Securitate a admis, contrar propunerii Sovietelor și a Poloniei, amânarea discutării problemei dezarmării până la 4 februarie și a aprobat aducerea plângerii Angliei împotriva Albaniei, ce va fi examinată odată cu sosirea delegatului acesteia pentru a-și pleda cauza, fără însă a avea drept de vot.

Comitetul evreiesc american a decis a continua să ajute cu bani imigrarea în Palestina, declarând că o face din motive pur umanitare.

23.1.47. Ramadier a constituit guvernul de concentrare cu reprezentanți de la extrema stângă până la centrul-dreapta. La Apărare e un comunist, având pe cei trei miniștri ai armelor din alte partide, iar Bidault revine la Afacerile Străine.

De Gaperi a fost din nou însărcinat să alcătuiască guvernul italian.

La Conferința adjuncților miniștrilor de Externe, Jugoslavia pretinde Carintia de la Austria, Polonia cere menținerea granițelor orientale ale Germaniei, iar Belgia propune fărâmițarea Germaniei în state confederate și robire economică pe cel puțin 40 ani.

Parlamentul Indiei a proclamat dorința poporului de a avea o Republică suverană și independentă.

24.1.47. În Grecia, Maximos din Partidul Regalist al cărui șef este Tsaldaris, formează noul guvern; acesta ocupă portofoliul de la Externe și preia vicepreședinția împreună cu liberalul de dreapta Venizelos, în timp ce fracțiunea liberală a lui Sophoulis rămâne în opoziție.

Gheorghiu-Dej anunță că va pleca la Paris direct de la Moscova, pentru a semna, împreună cu Tătărescu și poate cu Voitec, tratatul de pace. Se pare că Guță, inconștient de rolul șters și cât mai discret al delegatului unui stat învins, ce nu va avea decât să semneze în tăcere un instrument umilitor, vrea s-o pomească din nou cu tot alaiul. Mi se spune pe de altă parte, că aurul Băncii Naționale va fi gajat (adică predat fără nădejde) Rusiei, pentru a obține în schimb așa-zisele avantaje economice, moratoriu etc., cu care guvernul comunist al lui Groza speră să mai arunce praf în ochi.

În schimb, situația tragică a cumplitei foamete ce ne bântuie, se înrăutățește pe zi ce trece: la lași oamenii mor de foame, pâinea se dă odată pe lună, iar mălaiul se amestecă cu rumeș. Nu mai au lemne, nici lumină. În timpul acesta, unii pun mâna pe toată bruma de ajutoare ce se trimit și vând fără rușine kg de pâine cu 60.000 lei. Când va pune mâna românul pe secure, va fi prea târziu...

Stalin a recunoscut un sentiment de perplexitate față de reacția lui Bevin, dar care a fost complet înlăturat de declarațiile formale ale premierului britanic, dispus să dea o cât mai largă extindere acordului existent. Totuși la propunerea lui Montgomery de a proceda la un schimb de ofițeri ruși și britanici, Stalin a răspuns: „Nu deocamdată, aceasta s-ar putea interpreta ca o pregătire de război.” (Contra cui, Doamne!).

Delegatul sud-african la conferința de la Londra a declarat că propunerea de a se constitui o confederație de state germane cu un guvern central din care să fie exclusă Prusia, a fost acceptată în principiu, dar că n-ar fi privită cu simpatie ideea alipirii regiunii Saar către Franța, nici cererea Poloniei pentru granițele orientale ale Germaniei. Tot el a cerut ca refacerea stabilității Germaniei să fie aplicată și Austriei, propunând retragerea cât mai urgentă a forțelor de ocupație din această țară.

26.1.47. Un comitet internațional compus din personalități proeminente din Anglia, Franța, Olanda, Belgia a publicat un avertisment, arătând că grupări naziste din Germania se reorganizează clandestin pentru revenirea la putere. Textul mai arată că în Argentina, Suedia și Elveția, se află ascunse depozite bănești germane. Statele Unite negociază acum cu Argentina expulzarea de acolo a foștilor agenți inamici.

Primul ministru egiptean a anunțat azi ruptura negocierilor cu Anglia asupra Sudanului, pe care Egiptul dorește să-l vadă alipit de el, pe când guvernul britanic socotește că Sudanul însuși ar trebui să se pronunțe asupra viitorului său.

La Londra începe conferința asupra Palestinei cu delegați arabi, palestinieni, egipteni sirieni, libanezi, irakieni, transiordanieni dar fără participarea evreilor, prezenți doar ca observatori.

În ce privește viitorul statut al Germaniei, Polonia preconizează un stat unitar, în contradicție cu părerea generală care preferă un sistem federal cu un cât mai slab organism central. În Anglia, se consideră că alegerile din Polonia reprezintă cea mai flagrantă violare a acordului de la Yalta și că problema poloneză „ce nu se va putea trata prin note și protestări”, va fi obiectul principal al discuțiilor de la Moscova.

În ce ne privește pe noi, Regele a semnat azi un decret de amnistie a delictelor comise cu prilejul alegerilor, probabil în favoarea Blocului Partidelor Democratice.

Din toate părțile se zvonește că prețul consimțământului din partea rușilor al unui moratoriu pentru plata în natură a anuităților din armistițiu va fi gajarea întregului nostru stoc de aur. Cum desigur stocul va fi predat Moscovei, este evident că nu-l vom mai vedea niciodată. Atunci să vezi prăbușirea leului nostru... Deocamdată, aud că medaliile păstrate la Banca Națională pentru frânarea acestei formidabile inflații, vor servi atât la alimentarea alaiului ce va însoți pe Tătărescu la Paris, cât și la plata miniștrilor fenediști trimiși în străinătate, fiindcă alții, ca Vălimărescu de pildă, nu sunt plătiți de patru luni.

Simion Oieriu a fost numit profesor universitar printr-o recomandare semnată de profesorii Ciucă și Mihăiești, în calitate sa de fost spîter care vindea leacuri în contra reumatismului. Față de opoziția ce s-a manifestat în sânul colegiului profesoral, omul și-a permis să amenințe, pentru ca apoi să încerce o *captatio benevolentiae*, promițând că va interveni să li se mărească lefurile.

27.1.47. Un avion Dakota olandez în drum spre Stockholm s-a prăbușit la Copenhaga. Printre morți, Gustav-Adolf fiul mai mare al prințului moștenitor al Suediei și Grace Moore.

Egiptul vrea să transmită Consiliului de Securitate diferendul său cu Anglia, atât în ce privește Sudanul, cât și în cazul trupelor britanice care sunt acum retrase pe linia canalului Suez.

Jugoslavii se plâng că grecii întârzie să acorde viza delegaților sârbi care ar trebui să fie prezenți vineri la Atena pentru întrunirea comisiei de anchetă.

Acțiunile evreilor în Palestina se amplifică: au început să răpească funcționari englezi, ca represalii împotriva condamnării la moarte al unuia de-al lor. În numai 24 ore au răpit un maior și pe un judecător din plină ședință a Curții din Tel Aviv.

După punerea în libertate de către autoritățile engleze din Pundjab, un grup de rebeli mahomedani, a făcut o manifestație ilegală chiar în fața închisorii, cerând a fi rearestați.

Accidentele cu avioane americane se țin lanț. Ieri s-a prăbușit la New-Mexico o suprafortăreață zburătoare.

29.1.47. Unul din primele gesturi politice ale lui Marshall a fost de a lua atitudine în contra actualului guvern polonez, consfințit de niște alegeri frauduloase, pe când sentimentele cu adevărat naționale și patriotice ale opoziției au fost complet înăbușite. Așadar Statele Unite nu recunosc situația de azi din Polonia.

Concomitent, guvernul american a declarat oficial că se retrage din consiliul de „3” prezidat încă până mai ieri chiar de Marshall, ce fusese alcătuit pentru a se găsi un teren de conciliere între partida lui Tchang Kai-check și cea comunistă, iar purtătorul de cuvânt de la *State Department*, întreat cu privire la armata americană din China, a declarat că în această privință se va aviza ulterior. Renunțarea la acest rol mediator al Statelor Unite în ajunul întâlnirii de la Moscova e demnă de reținut.

Pe de altă parte, în calitate de președinte al comisiei pentru afacerile străine a Senatului american, Vandenberg a propus Rusiei și Angliei, o discuție în trei asupra Poloniei. Nu știu de ce, dar mi se pare că se apropie funia de par.

2.2.47. Azi a fost publicat la noi textul tratatului de pace. Guță cu Pătrășcanu, Voitec și Dămăceanu pleacă mâine să-l semneze la Paris, după ce Molotov l-a iscălit la Moscova și după ce va trece între timp și prin Londra pentru semnătura lui Bevin. Probabil că Tătărescu a voit să împartă cu reprezentanții celorlalte partide ale „Blocului” oprobiul ce i-ar păta mai târziu imaculatul nume. În cuprinsul său, tratatul are pentru noi părți foarte dure; totul va depinde de condițiile și împrejurările internaționale în care se va aplica.

Familia regală a Angliei a pornit ieri în călătoria imperială la Capetown pentru deschiderea Parlamentului sud-african.

Un nou guvern de coaliție s-a constituit în Italia sub președinția lui de Gasperi, cu bătrânul Sforza la Externe.

În schimb, Tsaldaris a obținut votul de încredere al Parlamentului grec. așadar, criza de guvern de la Atena a fost înlăturată.

Englezii procedează la evacuarea grabnică a cetățenilor britanici din Palestina, unde se va aplica în curând cu toată asprimea legea marțială.

4.2.47. Ziarele au publicat scrisoarea de platitudine pentru „democrația progresistă” a guvernelor Groza, din partea generalilor Mazarini și Brătescu, care, în numele prizonierilor români din Rusia, se angajează a colabora cu guvernul. Mă întreb dacă lucrul n-a fost ticluit pentru cauza ticăloșilor de la noi, care simt tot mai șubred terenul de sub picioarele lor. Aud

că delegația Dej-Alexandri a fost primită la Moscova ca niște slugi, că nu i s-a dat nicio considerație și că probabil nu va obține niciun avantaj.

Un nou avion Dakota s-a prăbușit la Sintra lângă Lisabona.

În timp ce berecheții noștri pleacă cu alai la Paris, guvernul italian declară că va cere revizuirea tratatului și pe care, din partea sa, îl va semna doar însărcinatul cu afaceri al Italiei la Paris.

În chestiunea Palestinei, arabii nu admit împărțirea țării în mai multe zone, iar organizațiile evreiești refuză a colabora cu englezii pentru combaterea terorismului. Se vede clar deci ce plan urmăresc, dar se arată totuși îngrijorați de măsurile de evacuare a populației britanice.

7.2.47. Toată lumea vorbește de un guvern Argetoianu, iar acesta lasă să se răspândească zvonul că ar veni cu asentimentul rușilor și al anglo-americanilor, ba chiar ceva mai mult, că ar fi susținut de bătrânii liberali și de Maniu, cu care s-ar fi înțeles să-i dea elemente din grupările lor spre a-și forma echipa. Popovici dezmente însă cu indignare, spunând că unica convorbire a lui Argetoianu a fost cu dânsul, care i-a răspuns: „mai bine ca noi cu capul în nori, decât ca Dta. cu capul în noroi.” Dacă aceasta înseamnă acord...

El mi-a mai povestit un lucru mult mai grav: Hațieganu l-a vizitat pe Groza și l-a găsit complet zăpăcit și distrus după o discuție de mai multe ceasuri cu sovieticii, care veniseră să-i pretindă o droaie de condiții economice inacceptabile, necuprinse nici în clauzele armistițiului, nici în tratatul de pace. Nu i-a spus ce anume i se cere, dar i-a destăinuit că ne distrug complet țara, că ne înfometează și fac totul pentru a provoca răscoala populației, spre a veni apoi să restabilească ordinea, ocupându-ne definitiv. l-a precizat că nicăieri nu se mai muncește, că minele de la Petroșani și Comănești nu mai produc nimic, că e o carență totală în autoritate și că totul se destramă. Atunci când totul se va prăbuși, el Groza va dispărea, suprimându-se. Mă întreb ce mai așteaptă, dacă nu îndrăznește a demisiona de teama stăpânilor săi sovietici.

10.2.47. Azi la ora 15,25, cele 21 Națiuni Unite au participat la semnarea tratatului de pace cu România în salonul păcii de la Quai d'Orsay, acolo unde în anul 1856 s-a redat viață Principatelor Române.

Tătărescu care a semnat alături de Pătrășcanu, Voitec și Dămăceanu, depusese din ajun pe biroul lui Bidault un memoriu, arătând că acest instrument conține unele condițiuni grele pentru țara noastră. Protestare complet platonică, de care nimeni nu va ține seama. Tratatul va intra în vigoare după ratificarea sa de către Anglia, Rusia și Statele Unite.

Argetoianu a avut la club o ieșire violentă în contra lui Guță, care, lipsit de decență, a pornit cu alai la Paris, dar că va avea să răspundă mai târziu pentru această atitudine nepatriotică: „Ar fi trebuit să se dea delegație portarului Legației de a semna...”

Pentru Italia, contele Sforza va protesta la radio. Însă Jugoslavia, care amenințase că va refuza semnarea, a cedat în ultimul moment, declarând totuși că își menține pretențiile asupra Triestului.

În Anglia, din lipsa cărbunelui datorat extraordinarului val de frig și a troienelor de ninsoare, s-a suprimat activitatea în multe industrii, așa că peste 2 milioane de lucrători nu muncesc, iar curentul electric e oprit câte cinci ore zilnic.

La noi, mizeria crește văzând cu ochii. Kilogramul de lemne de foc a ajuns 1500 lei, iar un ou se vinde cu 15.000 lei. În curând nu vom mai avea ce mânca...și rușii continuă să ne jefuiască!

Agenția Evreiască pentru Israel a respins oferta ultimativă a englezilor de a colabora pentru stoparea terorismului din Palestina, dar pretinde că va încerca direct să convingă teroriștii de a renunța la metodele lor. Aceștia amenință însă cu acte de violență crescândă.

Consiliul de Securitate a respins cu opt voci contra trei, cererea comisiei de anchetă din Grecia de a se suspenda condamnările la moarte ale răsculaților, cu excepția celor indispensabile desfășurării anchetelor.

18.2.47. Schimb de acerbe înțepături între americani și ruși. La o întrebare în Senatul american: „ce-ar fi făcut rușii dacă posedau secretul bombei atomice?”, Dean Acheson a răspuns: „politica externă a Rusiei sovietice este agresivă și expansionistă”. Molotov a protestat violent în contra acestei „atitudini incalificabile a subsecretarului Statelor Unite care a făcut o declarație ostilă, grosolană și calomniatoare”.

Foarte curioasă e atmosfera în care se pregătește conferința de la Moscova.

Elenuța Văcărescu a murit ieri la Paris, începându-și exilul cu aureola imaculată a dragostei sale nenorocite(?) pentru Ferdinand și terminându-l în mocirla fenedistă.

Astă seară la club, lumea impresionată de știrea că la Londra s-au pornit manifestări antisemite cu devastarea de sinagogi și de școli evreiești.

Dem. Ghika e convins că cel târziu până prin august, vom asista la un ultimatum american adresat Sovietelor, care vor trebui să cedeze pe toată linia sau să se prăbușească sub loviturile unui război. O fi?!...

19.2.47. Ca răspuns la nota de protestare sovietică, Marshall a răspuns în scris ambasadorului rus că în Statele Unite nu poate fi considerat ca având un caracter de calomnie faptul că Acheson a făcut unele comentarii moderate pe tărâm de politică externă și speră că Sovietele nu vor socoti ca ostilă o „declarație sinceră” căci un reprezentant al guvernului american e obligat să răspundă franc întrebărilor ce i se pun într-o comisie a Congresului. Deci respinge protestul.

Față de informațiile îngrozitoare privind foametea în Moldova, Truman a decis a trimite imediat la Constanța 4500 tone alimente concentrate și 2500 tone fasole din stocul destinat armatei americane din Europa. Vapoarele ar putea sosi la noi în nouă zile și ar ajuta pe timp de 16 zile întreținerea a 500.000 persoane cu câte 1000 calorii/zi. Condițiile

puse sunt: guvenul român asigură mijloacele de transport, iar distribuirea se face de către Crucea Roșie română sub controlul celei americane, fără niciun fel de discriminare. Totodată guvernul nostru se angajează ca, atâta vreme cât va dura foametea, să nu aloce niciun bob de cereale pentru plata reparațiilor sau pentru export în contul vreunei convenții, nici din ajutoarele ce le va primi, nici din producția proprie. Aceste cantități vor fi trimise cu titlu absolut gratuit...

Să vedem acum în ce mod vor reacționa canalele noastre, mai ales după cele convenite la Moscova, unde, pare-se, ni s-au pus condiții draconice.

20.2.47. După un an de negocieri, în care timp guvernul britanic a încercat o mediere între partidul lui Gandhi și Pandit Nehru care dorește o Indie unitară și cel musulman al lui Djinnah, care preconizează împărțirea în Pakistan și Hindustan, Attlee a făcut azi în Parlament declarația senzațională că, până în iunie 1948, Anglia va remite acestei țări libertatea de a hotărî asupra soartei sale, având chiar dreptul să se retragă din asocierea națiunilor britanice. Ca o consecință a acestei decizii, Wawell va fi înlocuit ca Vice-rege cu Lordul Mountbatten și va primi un titlu nobiliar, însă Churchill va interpela guvernul în legătură cu această demitere forțată.

22.2.47. La nota atât de hotărâtă a lui Marshall care a confirmat și a întărit aprecierile lui Acheson, Molotov n-a găsit alt răspuns decât că: „argumentul nu e convingător.” Slabă replică față de tonul inițial, la accentuata acuzație americană...

Ca simplă curiozitate istorică, mi se spune că actualul președinte al Republicii polone este un fost membru al *Ceka* din Moscova, care în 1931 fusese arestat și condamnat în Polonia ca agent al spionajului și al propagandei rusești, pe care Sovietele l-au cerut și l-au obținut ca cetățean sovietic, printr-un schimb de condamnați politici. Orice comentariu e de prisos.

La noi, se pare că în guvern comuniștii vor să-l debarce pe Guță pentru a-l înlocui cu Oieru. Cât despre formula Argetoianu, acesta declară că ar putea veni dimpreună cu comuniștii peste 3-4 luni.

24.2.47. Eisenhower face și el apel călduros armatei americane pentru ajutorarea grabnică a regiunilor secătuite din Europa și Asia, unde brutalitatea, rapacitatea și bigotismul au semănat ruine.

În zonele engleză și americană din Germania, s-a pus mâna pe o întregă organizare clandestină condusă de generali și foști șefi naziști care urmărea reinstalarea regimului dictatorial și scuturarea poporului german de jungla aliaților. Poliția aliată o descoperise și o urmărea de mai multe luni.

Azi a circulat în oraș zvonul demisiei lui Maniu de la presidenția partidului. Dacă faptul se confirmă, s-ar putea să fie datorat stării sale de sănătate; dar nu cred să mă înșel dacă l-aș atribui mai degrabă încercării de a realiza, în cazul reușitei unei formule Argetoianu, posibilitatea apropierii între burghezo-comuniști, pe care rușii ar dori să-i adune

în jurul lui „Baba”, și elemente fărâniște și liberale, ce-ar constitui eventual laolaltă un soi de guvern tranzitoriu de uniune națională. Lucru pe care prezența lui Maniu și Brătianu în capul partidelor lor nu-l permite deocamdată.

Am auzit că în calitate sa de socialist, Voitec l-a vizitat pe Blum, care însă i-a tras un zdravăn zabrac, acuzându-l că a trădat doctrinele socialiste, făcându-se slugoiul comuniștilor și dușmanilor acestor principii.

Pe de altă parte, mi se afirmă că guvernul a început a proceda la arestări masive de țărăniști și liberali în Moldova și că circa 200 au fost duși într-un lagăr de lângă Pitești.

Marshall a anunțat că guvernul român a acceptat condițiile americane pentru ajutorarea Moldovei.

Comandantul american din Coreea a declarat că, în ciuda acordului de colaborare în zonele lor respective de influență, rușii au impus o perdea opacă de fier și că, în zona lor nordică, procedează la recrutarea coreenilor între 17-45 ani spre a forma o armată de 500.000 oameni. Principalele puncte sensibile de fricțiune încep a se preciza în ajunul conferinței de la Moscova.

Adjuncții miniștrilor de Externe se separă la Londra, fără a se fi putut pune de acord asupra chestiunilor esențiale a tratatelor cu Austria și Germania. În privința aceasta, Australia a adresat un memoriu, cerând ca toate națiunile care au participat activ la război, și în special dominiioanele britanice, să ia parte cu drepturi depline la redactarea acestor tratate. Bulgarii cer și ei să participe...?!

Evreii din America cer lui Truman să protesteze în contra modului în care Bevin a apreciat în Camera Comunelor problema palestiniană.

28.2.47. Bevin a anunțat azi în Cameră stabilirea acordului pentru tratatul de alianță franco-britanic pe 50 ani, ce urmează a fi semnat de dânsul și de Bidault marți la Dunkerque, în timp ce presa engleză speră că la Moscova se va găsi și formula pentru clarificarea și întărirea alianței anglo-ruse. În expunerea sa asupra tratatelor de pace, Bevin și-a exprimat speranța că va putea rezolva cât mai curând problema Austriei, ce va da puțința acestei țări, dar și Bulgariei, Ungariei și României să fie eliberate de trupele de ocupație.

Un deputat laburist a adăugat că rușii sunt, bineînțeles, în drept să pretindă ca în statele acestea să nu se stabilească guverne ce ar duce o politică anti-sovietică, dar că popoarele lor trebuie să-și recapete libertatea după înțelesul apusean al democrației și să se sfârșească cu regimul de teroare polițienească.

Consiliul de Securitate a decis o comisie compusă din Australia, Columbia și Polonia să raporteze asupra temeiului acuzării aduse de Marea Britanie că Albania a minat canalul Corfu.

Comuniștii germani au protestat împotriva graniței Oder-Neisse și a regimului propus pentru regiunea Ruhr.

Lumea se întreabă unde va izbuti să ajungă politica rusă de teroare și de arestări arbitrare ale partizanilor agrarieni din Ungaria... Pe de altă parte, în Polonia s-a proclamat amnistierea arestaților și condamnaților politici din gruparea țărănistă a lui Mikolajczyk.

1.3.47. Truman a prezentat Congresului împreună cu raportul lui Marshall și textele celor patru tratate de pace cu Italia, România, Bulgaria și Ungaria ce urmează a fi ratificate de Statele Unite. Tot el a anunțat că în campania de ajutorare a țărilor înfometate, America speră să trimită în Europa, în lunile martie și aprilie, 10 milioane tone de cereale, făină și alte alimente, în loc de iunie cum fusese prevăzut, dar că acțiunea trebuie continuată până după recoltă. Prin acest mijloc, speră să readucă, atât țările foste satelite cât și pe cele liberate, pe calea adevăratei democrații.

Șerbescu are impresia că în ultimul timp a cam scăzut potențialul autoritar al comuniștilor de la noi, că de altfel blocul guvernamental este virtualmente sfărâmat și că acest lucru se poate constata prin schimbarea bruscă a poziției lui Guță, care niciodată n-a strălucit printr-o atitudine curajoasă și nu atacă decât cadavre sau cel puțin pe muribunzi, dar ia acum față de comuniști o atitudine dărză de quasi-opozant. Ceea ce este și mai semnificativ este că înșiși comuniștii par să dea înapoi, fie din ordin de la Moscova, fie din sentimentul propriei slăbiciuni. Se pare că în sânul celor de la guvern, nu se ascunde părerea că situația actuală, adică un cabinet sub aspectul său de azi, n-ar putea dura mai mult de 3-4 săptămâni.

Ar fi deci posibil ca și Guță, - precum încearcă și „Baba” (Argetoianu), - să se gândească a cristaliza în jurul său o echipă a unei formațiuni de tranziție, pentru momentul în care, plecând rușii din țară, opinia poporului român s-ar putea manifesta mai liber. Unica problemă ce-l preocupă ar fi ca evenimentele să nu-i depășească și ca reacțiunea României să nu fie mai rapidă, ceea ce ar fi foarte grav.

Tchang Kai-check a luat interimatul guvernului după demisia lui Song, acuzat de starea economică dezastruoasă a Chinei. Acesta arată însă că războiul civil este cauza unică a stării de lucruri. În acest moment, comuniștii au reluat ofensiva, iar trupele guvernamentale sunt în retragere, în timp ce Tchang suprimă toate organizațiile comuniste de pe teritoriul controlat de dânsul.

3.3.47. La semnarea de mâine a tratatului de alianță franco-englez vor participa, ca semn al unității naționale franceze, pe lângă Bidault și Blum cu Thorez, precum și Reynaud ca deputat de Dunkerque. Pactul va completa pe cele ruso-francez și ruso-englez și are ca scop esențial de a preveni o agresiune din partea Germaniei.

În expunerea politicii sale externe, Bidault a declarat între altele că, în ce privește populația din Saar, nu oricine poate deveni cetățean francez, ci numai cei ce vor să devină și să rămână francezi, iar pentru aceștia, poarta rămâne larg deschisă. Aceasta înseamnă renunțarea la orice principiu etnic și corcirea tot mai pronunțată pe viitor a acestui popor, cu tot soiul de polonezi, belgieni, italieni, levantini, africani etc.

Evreii din Palestina care au pornit o nouă campanie violentă de atentate, au determinat măsuri de extremă rigoare a britanicilor care au anunțat că vor împușca fără preaviz pe oricine va fi găsit circulând în orașele Haifa, Tel-Aviv, Ierusalim și care au acordat azi în mod excepțional „*une trêve*”²⁷ de trei ore pentru aprovizionarea populației cu cele necesare de la magazinele de alimente și din farmacii, deschise doar în acest răstimp.

Erupția vulcanului Etna continuă cu impetuoșitate, râurile de lavă înaintează cu 100 m/oră, distrugând totul în cale. Până acum pagubele sunt evaluate la peste 500 milioane lire.

4.3.47. Radio Londra anunță că, din cauza multiplelor sale ocupații, Stalin a părăsit Ministerul Forțelor Armate, acesta fiind preluat de mareșalul Bulganin.

Cu privire la perspectivele de schimbări în politica noastră internă, raționamentul lui Ottescu (recte Argetoianu) este următorul: totul va depinde de modul în care se vor desfășura convorbirile de la Moscova. Dacă rușii simt că merg la o ruptură cu americanii și conflictul se arată iminent, ei vor impune la noi un guvern pur comunist, care să oprească prin teroare orice încercare de mișcare.

Dacă dimpotrivă, s-ar desena o destindere, ar fi probabilă o formulă comuniști-Argetoianu. În niciun caz, guvernul nu se poate menține în forma actuală, din care sunt indicii că vor fi izgoniți atât social-democrații cât și Tătărescu.

Cât despre aprecierea lui Șerbescu cum că Guță s-a hotărât să ia fățiș o atitudine ostilă față de guvern, socotindu-l cadavru sau muribund, „Baba” crede că, în speță, cadavre sunt însuși Guță, Voitec sau alți *ejusdem farinae*²⁸, membre gangrenate ale guvernului ce vor fi amputate și înlocuite printr-o proteză, de pildă... Argetoianu sau alta.

Raționament bine prezentat, chiar de ar fi falacios, ca toate cele ale lui „Baba”.

În vizită oficială la Mexico-City, Truman a declarat că politica americană de non-intervenție, nu înseamnă indiferență față de ce se petrece dincolo de granițele Statelor Unite, căci o acțiune dăunătoare legilor fundamentale ale omenirii ce s-ar petrece într-o țară, poate influența și chiar dezechilibra buna funcționare a principiilor ce domnesc pretutindeni. A adăugat: „statul e menit a fi în serviciul individului și nu individul sub stăpânirea statului”, adică negarea absolută a tezei totalitare ce domnește în Rusia sovietică.

Stortingul norvegian a respins proiectul guvernului de a se acorda Sovietelor baze navale și aeriene în insulele Svalbad, pe motivul bine întemeiat că neutralitatea lor a fost stabilită printr-o convenție internațională.

Înainte plecării la Moscova, Marshall a cerut Senatului ratificarea neîntârziată a tratatelor de pace cu Italia, Bulgaria, România și Ungaria, după care aceste țări vor putea

²⁷ „o întrerupere”

²⁸ de același soi

cere a fi admise în sânul Națiunilor Unite, unde vor avea prilejul și dreptul să prezinte cereri de modificare sau suprimare ale unor clauze din tratate, socotite prea oneroase.

Se pare că Statele Unite ar fi dispuse a acorda Greciei un substanțial ajutor financiar, cu condiția ca trupele britanice să fie menținute în această țară. Bineînțeles că rușii urlă, acuzând pe englezi că au devenit mercenarii capitalismului american.

În momentul plecării spre Moscova, Bevin a transmis poporului sovietic un mesaj în care arată că negocierile vor întâmpina mari dificultăți și că rezultatul lor va avea o importanță covârșitoare pentru întreaga omenire. Mulți speră că rușii vor fi în curând puși cu botul pe labe.

6.3.47. Se pare că Moss, de la misiunea americană, a declarat unor prieteni, că până în 2-3 luni vom avea aici un guvern instalat de americani și că peste cel puțin doi ani România va fi una din țările cele mai prospere din Europa. Aceasta, împreună cu zvonul care circulă despre cele 24 puncte ale lui Marshall, printre care:

- evacuarea imediată a teritoriilor ocupate;

- plenipotențe depline date delegaților de a lichida la conferință toate chestiunile fără a mai pretinde că trebuie să refere forurilor lor superioare; dar mai cu seamă cererea ca rușii să-și achite datoriile față de Statele Unite, au fost suficiente să creeze pretutindeni un sentiment general de euforie și siguranța că vom scăpa în curând de ruși. [...]

Un semn al timpurilor este mazilirea lui Oieriu, trimis într-o vagă misiune în Bulgaria, din cauza prea cumplitelor banditisme de la comisia de armistițiu.

Guvernul a dispus arestarea lui Veniamin și a altor 30 tineri manșiți din toată țara.

7.3.47. Nota de protestare americană în contra arestărilor practicate direct de ruși printre conducătorii Partidului Micilor Proprietari din Ungaria este cominatoriu: arată că s-au nesocotit toate angajamentele acordului de la Yalta, că rușii s-au amestecat direct în treburile interne ale Ungariei, când este bine dovedit că acel partid obținuse majoritatea în alegeri și că acum țara e terorizată de o infimă minoritate. Nota cere să se constituie imediat o comisie compusă din cei trei reprezentanți aliați, primul ministru ungar și președintele Parlamentului care să ancheteze cazul. Dacă s-ar dovedi cu adevărat că a fost o încercare de complot, să se ia măsuri de rigoare, dar de către toți trei împreună.

Se pare că la noi, jocul cu formula Argetoianu a căzut baltă și că rușii, văzând cum stau lucrurile, preferă echipa guvernamentală în forma sa actuală, iar Guță, care se cam răpoise la început, o lasă din nou moale și rămâne în guvern.

Bușilă, Mareș și alții dintre cei arestați în lotul Antonescu au fost scoși din spitalul militar unde se bucurau de un regim de relativă favoare și au fost reinternați la închisoarea Văcărești.

8.3.47. Anglia a trimis și ea o notă similară de protest în chestiunea arestărilor din Ungaria, dar presa din Budapesta nu le-a publicat, după ce guvernul maghiar ceruse avizul

reprezentantului sovietic, fără a face un demers identic și pe lângă ceilalți membri din comisia aliată de control.

O altă problemă pe care Statele Unite o consideră îngrijorătoare e situația din Grecia și a ajutorului american, iar din această cauză Truman și-a întrerupt călătoria în Marea Caraibelor, convocând urgent la Casa Albă un număr de 14 reprezentanți ai celor două partide din Congres.

Președintele sindicatului minerilor, Lewis, s-a prezentat în fața Congresului pentru a protesta împotriva interzicerii dreptului de grevă, a doua zi după ce Curtea Supremă condamnase acțiunea ca ilegală și prejudiciabilă intereselor superioare ale statului.

Comentariile presei americane relative la conferința de la Moscova, arată că problema spinoasă va fi viitorul Germaniei, cu privire la care se confruntă două teze diametral opuse:

- cea a statelor mici care se învârtesc în orbita Sovietelor și de la care au luat lecții spre a cere un stat german unitar;
- cea a micilor puteri occidentale care au adoptat teza franceză pentru o confederație germană.

În sfârșit, mai este teza de compromis a anglo-americanilor, la care, în urma încheierii alianței de la Dunkerque, se speră că s-ar alia și Franța, și care preconizează o Germanie federală cu un organ economic central, dar cu largi autonomii politice pentru diversele state și cu Parlamente proprii.

Este lesne de înțeles că rușii, care deocamdată au stors ultimul dram de aprovizionare de tot soiul din propria zonă, au acum poftă să pompeze de asemenea, și din zonele celorlalți, unde englezii și americanii au adus stocuri masive pentru alimentarea populației.

Foarte interesantă este concluzia acestor comentarii: dacă nu se va putea stabili un acord la Moscova, n-ar fi exclus ca Germania să fie practic ruptă în două: zona sovietică în care rușii să aplice sistemul unitar, comunist și cea a aliaților, cu sistem federativ, democratic, perspectivă ce ne-ar duce inevitabil la un nou război.

A făcut senzație declarația lui Marshall, la trecerea sa prin Berlin, despre un acord quadri-partit pe 40 ani pentru asigurarea liniștii Germaniei și a refacerii ei economice în cadrul colaborării internaționale. E pentru prima oară în istorie că Statele Unite ar lua parte efectivă la conducerea Europei și că s-ar lega printr-un acord cu Uniunea Sovietică.

11.3.47. Ieri s-a deschis conferința celor „patru” la Moscova, concomitent cu care vor fi reluate și discuțiile adjuncților. Să vedem dacă americanii se vor menține fermi pe poziții și nu vor reîncepe politica de târguială, cedând într-o regiune spre a obține avantaje în vreo alta.

Mihai Popovici mi-a spus că atât Argetoianu cât și comuniștii din guvern se laudă - fiecare pentru sine - că au asentimentul lui Maniu pentru colaborare. Acesta însă își menține poziția de intransigentă: pe baza rezultatelor reale obținute în alegeri, revendică singur

puterea, urmând să arate atunci care va fi politica ce va duce. Mihai socotește că în acest scop, partidul nu trebuia să se mențină în expectativă pasivă, ci să pomească o acțiune, nu de răsturnare sau de revoltă împotriva regimului, - lucru imposibil din cauza rușilor, - ci de lămurire și de întreținere a sentimentului opiniei publice prin întruniri, conferințe, chiar cu riscul de a se lua măsuri împotriva conducătorilor săi (arestări, procese etc.)

În privința conflictului social-democrați-comuniști din sânul guvernului, el mi-a spus că primii cer să dovedească prin manifestări popularitatea de care se bucură și succesul lor în alegeri față de comuniști, pe când aceștia refuză cererea, spunând că, în acest caz, vor manifesta și ei simultan ca să facă o încercare de forțe. E lesne de înțeles ce ar prezenta o asemenea dublă manifestație: din nimic poate pormi o încăierare, pistoalele se descarcă singure, sunt morți și răniți, destul ca să dea prilej rușilor să intervină pentru restabilirea ordinii. Ba chiar, adaugă unii, să profite pentru a dispune arestarea și deportarea în Rusia a unui întreg grup de oameni politici și de diverși „burghezi” din pătura reacționară.

Deocamdată, guvernul a arestat samavolnic grupul de 30-40 maniști, sub pretext că pregăteau un complot împotriva siguranței statului. Întocmai ca în Ungaria, doar cu deosebirea că la noi n-au intervenit direct muscalii și deci nici note de protest n-au fost.

Prima încrucișare a lamelor a și avut loc la Moscova: Molotov a cerut să se examineze și chestiunea Chinei, unde conform înțelegerii între aliați, nu există încă un guvern central necontestat, războiul civil cu comuniștii fiind în toi, iar o revoltă va izbucni în Formosa împotriva lui Tchang Kai-check. Marshall a acceptat propunerea, stipulând că pentru această discuție trebuie să fie prezent și reprezentantul Chinei și a cerut, la rândul său, să se ia în considerație și părăsirea teritoriilor ocupate de către trupele aliate.

Osservatore Romano crede că asupra Austriei se va ajunge ușor la o înțelegere, însă că pentru problema germană vor fi necesare mai multe conferințe.

Deocamdată, au căzut cu toții de acord pentru suprimarea statului Prusia. Mă întreb dacă această hotărâre nu are poate scopul să ușureze chestiunea granițelor orientale ale Germaniei.

12.3.47. Incidente brutale în Parlamentul francez între comuniști și dreapta cu prilejul discuțiilor asupra Indochinei: palme și păruiele între deputați, strigăte de „dezertor” la adresa lui Thorez, care, hotărând a părăsi sala cu toată gruparea sa, a determinat pe Herriot să ridice brusc ședinta.

Moțiune de neîncredere în guvernul laburist la inițiativa lui Churchill care îl învinuiește de a fi socialist înainte de a fi englez, de a nu reprezenta nici măcar un întreg partid, ci doar o simplă fracțiune. „În loc de a naționaliza băncile și industriile, acest guvern ar fi făcut mai bine să se fi naționalizat el însuși.”

Șeful guvernului belgian de coaliție a partidelor de stânga, Huysmans, și-a înaintat demisia Regentului din cauza opoziției comuniștilor în chestiunea prețurilor și a salariilor.

Pactul polono-cehoslovac de asistență mutuală pe 20 ani împotriva unei eventuale agresiuni germane, va fi completat cu acorduri economice.

Bulgaria a adresat la Moscova o notă prin care cere să i se acorde reparații din partea Germaniei.

Sofia creează un penibil incident diplomatic prin molestarea ministrului Franței și a altor diplomați, cu prilejul emiterii biletelor de bancă, dând în vileag apucăturile sălbătice ale autorităților și determinând protestul vehement a șapte reprezentanțe străine.

Guvernul francez a decis comprimarea serviciilor publice și concedierea a peste 50.000 funcționari.

Prietenul meu Murguleț, întors de curând din Germania și din Franța, vine total scârbit de poporul francez, complet contaminat de virusul comunist, unde nu se mai muncește, cu ideea că, acum fiind învingători, dâșii au dreptul să profite de munca de rob a nemților, de cărbunele lor din Saar, de industria lor din Ruhr, de pădurile lor din munții Pădurea Neagră și din Palatinat, pe care le taie fără socoteală. În ce privește atitudinea față de noi, a întâmpinat indiferență, dacă nu ostilitate. În schimb, în zonele engleză și americană din Germania, a avut impresia că aliații întrețin și organizează unități nemțești spre a servi ca trupe de șoc într-un eventual conflict cu sovieticii.

În această privință, un ofițer englez de la noi, care todeauna a fost rezervat față de români zicând doar: „aveți răbdare, nu vă descurajați căci s-ar putea ca situația să se schimbe în viitor”, vine azi și declară prietenilor săi români: „Vă pot afirma acum că peste 2-3 luni veți scăpa definitiv de teroarea și de marasmul în care zaceți”.

La fel vorbește și Schuyler, până ieri foarte „*boutonné*”²⁹ Să fie oare adevărat ? „*Les temps sont proches?!...*”³⁰

Ceea ce este mai important decât toate, a fost comunicatul de azi dimineață al guvernului american, ca un soi de prefață a expunerii de astă seară a lui Truman în Congres, care arată în esență că politica tradițională de până acum a Statelor Unite pentru colaborarea internațională și restabilirea păcii, nu mai poate fi continuată din cauza relei credințe a Sovietelor și a sateliților ei, așa că americanii vor începe o politică de intervenționism economic pentru susținerea voinței lor de a restaura pacea, libertatea și prosperitatea în lume. Probabil că acest aviz solemn e datorit și faptului că Marshall, care ar fi dorit ca supremă încercare de înțelegere, să aibă cu Stalin o convorbire prealabilă începerii lucrărilor, n-a reușit să vadă pe „Marele Manitou”, ci a rămas să se zbată tot cu dârzul de Molotov.

Truman a precizat că Statele Unite nu mai pot suporta teroarea și falsificarea voinței popoarelor din Polonia, România și Bulgaria și pornesc o campanie de apărare a libertății și

²⁹ „*închistat*”

³⁰ „*Se apropie momentul?!...*”

refacerea țărilor ruinate și dezorganizate, începând cu ajutorarea Greciei și a Turciei cu 400 milioane dolari și cu personalul civil și militar necesar, mai ales acum că Anglia trebuie să-și retragă trupele din mai multe regiuni de pe glob.

14.3.47. Congresul american a luat imediat în deliberare proiectul Truman. Senatorul Vandenberg susține cu toată autoritatea Partidului Republican această nouă orientare a politicii Statelor Unite pentru combaterea totalitarismului comunist și pentru susținerea în toate țările a democrației în contra teroarei exercitate de o minoritate înarmată și de acțiunea conjugată a comuniștilor dinăuntru și din afară.

Drept răspuns învinuirilor aduse de Soviete, de a fi nesocotit ONU, singurul în drept de a lua hotărâri în asemenea împrejurări, guvernul și presa americană arată că Organizația nu este încă în măsură de a acționa în această privință, deoarece nu are forță armată la dispoziție și fiind deocamdată complet paralizată prin dreptul de veto acordat marilor puteri.

Rușii turbează și-și exprimă furia prin *Izvestia*, prin agenția *Tass*, dar și prin vocea liberalului(!) Wallace, care acuză pe Truman de a împinge lumea într-un nou război.

Cele trei partide democratice de la noi au adresat reprezentanților Statelor Unite, Angliei, Franței și Uniunii Sovietice cât și la ONU, note - atât comune cât și separate - de protestare împotriva guvernului Groza, care și după semnarea tratatului de pace, continuă și chiar agravează regimul de teroare. Titel Petrescu arată că partidul său este chiar socotit „*hors la loi*”³¹.

Molotov a propus la Moscova o convorbire în trei cu Marshall și Bevin asupra Chinei la care să asiste și ambasadorul acesteia în URSS. Guvernul Tchang Kai-check se opune formal acestui procedeu.

16.3.47. Rușii continuă să urle în contra imperialismului american, dar se simt tot mai izolați, fiindcă și Franța ca și Anglia se alătură acum Statelor Unite; este în joc însuși imperiul lor colonial. Aud că Stalin ar fi declarat că apreciază foarte mult realismul conciliatoriu al mesajului Truman. În această privință e delicios comentariul de ieri al lui Wickham Steed; după ce-și exprimă încrederea că acest mesaj va avea darul să lămurească situația și să împace lucrurile, el adaugă: „că doar domnul Stalin nu este bandit de drumul mare”!

La Paris continuă disputa între parlamentarii comuniști și cei de dreapta, guvernul n-are nicio autoritate, așa că se prevede demisia lui Ramadier după terminarea conferinței de la Moscova, spre a permite lui Bidault să-și termine cu bine activitatea.

Criza guvernamentală din Grecia nu s-a terminat încă.

La Budapesta, guvernul s-a remaniat în sens comunist, prin excluderera câtorva din partidul Micilor Proprietari care pierd acum terenul, după ce s-au dovedit neputincioși să câștige - la conferința păcii - procesul Ardealului.

---

³¹ „*în afara legii*”

Incidentul de la Sofia are ca urmare ruperea negocierilor economice cu Franța și expulzarea de acolo a gazetarilor bulgari.

La noi, guvernul procedează din ordin la arestări masive dintre cadrele partidelor din opoziție, parte spre a-i judeca (cazul Veniamin), parte spre a-i trimite direct în lagăre. Se pune problema dacă rușii nu vor vrea în clipa unui conflict să-i deporteze în pustietățile moscovite, unde li s-ar pierde cu totul urma. Mi se spune însă că guvernul pur comunist ce ar trebui constituit în asemenea caz, ar avea puțini sorți să se poată forma, deoarece mulți dintre ei au început a da semne de rezistență, ba unii au fost și excluși din partid.

Deocamdată, Guță care încearcă să joace pe ambele tablouri, este strâns cu ușa de tovarășii săi: când, îndată după înpoierea de la Paris, se retrăsese la Poiana în ajun de 6 martie, i s-a trimis vorbă că de nu va fi prezent la București pentru acea zi festivă a „Blocului”, poate rămâne definitiv acolo unde se află; Guță a sosit în grabă la raport. [...]

În China, forțele Guomindang au reluat cu succes ofensiva împotriva comuniștilor.

Comisia de anchetă din Grecia compusă din nouă membri, a trimis pe șapte dintre ei (rusul și polonezul rămânând la Salonic în tovărășia agenților de legătură bulgar, sârb și albanez) la poalele Olimpului unde au așteptat zadarnic timp de o săptămână să apară „Le Roi des montagnes”, faimosul Markos, șeful rebelilor care pretindea că ia aceste măsuri spre a nu trăda planul de acțiune și a nu se afla punctele sale strategice de refugiu și de rezistență. Ce operetă și ce bătaie de joc pentru serioasa comisie!...

22.3.47. Starea interioară de la noi este cât se poate de tulbură: degeaba se zbate Tătărescu cu social-democrații din guvern, să țină puțin în frâu voința feroce a comuniștilor de a stăpâni și a dezorganiza totul în țară; și sperați, se adresează partidelor din opoziție să-și trimită deputații în Parlament spre a contabalansa pe extremiști. Aceștia sunt însă hotărâți să înlăture prin teroare orice obstacol și de a executa întocmai ordinele Moscovei. Aud că n-ar fi exclus în caz de creștere a tensiunii dintre aliați, să aflăm că toți cei arestați samavolnic au fost deportați în Rusia sovietică.

Pe de altă parte, după săptămâni de rezistență, bietul Rege a fost silit să semneze decorarea lui Vîșinski, cel care i-a bătut din picior și l-a înjosit anul trecut cu „Marea Cruce a Ordinului Carol”.

Stalin a fost proclamat cetățean de onoare al României, iar Molotov, al orașului Cluj. Dacă printre ticăloșii din guvern a mai rămas vreunul să simtă încă românește, și-ar da poate seama de profundul dispreț ce produc asemenea lingușiri în mintea celor adulați. Noroc doar că americanii nu au aerul să cedeze în fața sovieticilor. Dimpotrivă, le cer să participe alături de toate statele lumii la realizarea unei dezarmări generale, care pentru Rusia, s-ar face sub control american.

Cred că scopul urmărit de Statele Unite este să ajungă la prăbușirea imperialismului rusesc care amenință veșnic pacea lumii, de-o fi el alb, roșu sau portocaliu. Pentru aceasta, înaintea unui eventual conflict, caută cele mai avantajoase poziții în vederea reușitei

planului lor: pe de o parte, retragerea armatelor rusești de pe toate teritoriile ocupate în prezent, iar pe de altă parte, dezvoltarea procesului de destrămarea a acestui monstruos imperiu, în organisme independente ale diverselor popoare componente. Ar fi inadmisibil ca americanii care au investit peste 400 miliarde dolari pentru a duce războiul și a continua înarmarea, să socotească acești bani aruncați în gârlă, fără a mai spera la un beneficiu, când știut este că orice război este mai întâi de toate o afacere negustorească. În acest caz, rușii vor plăti capete și dobânzi...

23.3.47. Fără a ține seama de toate zvonurile, mai mult sau mai puțin fanteziste, care circulă la noi ca să întrețină speranța că vom scăpa în curând de ruși, sunt totuși două fapte certe care pot fi socotite simptomatice pentru desfășurarea evenimentelor:

1. La Moscova, Marshall a cerut - și Molotov a acceptat - ca o delegație austriacă în frunte cu ministrul de Externe să sosească imediat acolo pentru a discuta cu cei patru și a se încheia tratatul cu această țară, încă în cursul lucrărilor acestei conferințe.

2. La Washington, Truman a dispus epurarea din toate serviciile publice, pe acele elemente care prin vreo atitudine sau manifestări fasciste sau comuniste, au tendințe subversive și ar da dovadă de nelealitate față de statul american și de interesele sale. Dacă asta nu e un semn!...

Pe de altă parte, ca să susțină cererea de ajutor pentru greci și turci, Truman a prezentat Congresului a serie de documente, spre a dovedi că rușii au dus o campanie intensă pentru înrobirea acestor popoare prin mijlocirea acțiunilor comuniste și prin pretenția sovietică de control efectiv cu baze militare la Strâmțori. Este drept că trupele rebele din Grecia nu însumează decât vreo 20.000, dar sunt bine înarmate și de ruși și de vecini, față de forțele guvernamentale prost organizate, în timp ce englezii de acolo abia ating 6000 oameni.

Americanii propun ca Ciprul să fie dat Greciei și ca fără concesiuni teritoriale, bulgarii și sârbii să obțină o ieșire la Marea Egee printr-o zonă liberă, la Salonic.

Cât de tare și-au bătut joc comuniștii greci de comisia de anchetă, o dovedește declarația de azi a lui Markos care afirmă că membrii ei îl așteptau zadarnic lângă Olimp, fiindcă fuseseră greșit îndrumați, în timp ce dânsul le fixase întâlnirea într-un alt punct din Tesalia la vreo 250 km depărtare, unde de altfel s-au dus delegații rus și polon (rămași atunci la Salonic) și cu care a stat de vorbă 13 ore. Delicios!

26.3.47. La Moscova delegații și-au expus punctul de vedere asupra Germaniei, fiecare rămânând însă pe pozițiile sale. S-a admis totuși că noțiunea reprobativă de „nazism” și de „fascism” nu se confundă cu cea de „necomunism”, așa cum este în capul rușilor.

Delegații Austriei vor sosi mâine la Moscova.

Pentru noi, se pare că Guță și Dej vor susține și ei cauza României, mai ales în ce privește reparațiile germane și anume: dacă nu ni se permite a ridica pretenții în calitate de

beligeranți după 23 august 1944, nici nouă să nu ni se mai poată cere a onora creanțele germane asupra noastră... sau vice-versa.

La Consiliul de Securitate plângerea englezilor în contra Albaniei a fost torpilată prin exercitarea dreptului de veto de către Gromyko, în ciuda votului afirmativ al tuturor celorlalți. Este de observat că până acum, numai rușii au uzat și au abuzat de acest drept... și întotdeauna pe nedrept. Rămâne acum ca Anglia să se adreseze Curții de la Haga.

Ambasadorul american la Varșovia a demisionat ca să poată publica liber fărădelegile ce se comit în Polonia.

Autoritățile americane au scos din slujbă pe un comentator de radio, care criticase mesajul președintelui Truman.

30.3.47. La Moscova sunt semne că se cam bate apa-n piuă și Marshall a declarat că probleme serioase îl reclamă la Washington, neavând timp de pierdut. Nu sunt aparențe de înțelegere asupra viitorului Germaniei: unitatea economică, forma provizorie a guvernului, dezarmarea etc. În paralel, din inițiativa lui Bevin, se discută acolo și revizuirea tratatului anglo-rus și se pune întrebarea dacă termenul de 50 ani ar mai fi posibil.

Ca repercusiuni a situației, la noi se văd prelungindu-se „*les tiraillements*”³² din guvern și încercările lui Guță să întindă cât poate mai mult coarda rezistenței, fără însă a risca s-o rupă, față de veleitățile extremiștilor.

Un englez a spus unei doamne de la noi: „Vom pleca numai după plecarea rușilor”. E foarte puțin drept consolare, dar tot e ceva... Mai ales că Sovietele pretind că nu vor ratifica tratatele de pace decât în ianuarie, atunci când simulacrul de Parlament se va întruni în sesiune ordinară.

O altă caricatură de Parlament este cel francez, în care veșnic sunt scandaluri sau amenințări, ceea ce îndreptățește pe unii să socotească destul de critică poziția comuniștilor. În acest fel, se ridică din nou acțiunile lui de Gaulle care va rosti în curând un discurs la Strasbourg și despre care se spune că va reintra în arena politică, fiindcă azi, din nou, Franța are nevoie de el.

Comisia specială instituită în urma hotărârii lui Truman, apreciază că Partidul Comunist american este în realitate un simplu agent al Sovietelor. Cât despre acțiunea rușilor de sabotare a păcii, *Sunday Times* afirmă că dreptul de veto exercitat de Gromyko în chestiunea albaneză dovedește că: „sovieticii nu fac altceva decât cauză comună cu ucigașii”.

Situația alimentară în Anglia se arată sub foarte negre perspective: viscolul și inundațiile au compromis o însemnată parte a recoltei și au omorât 1,5 milioane de oi și vite.

După Etna, a început acum erupția vulcanului Hekla din Islanda. N-ar fi oare vreo legătură între zvărcolirile din măruntaiele pământului și nebunia omenească de azi?...

³² „hărțuielile”

31.3.47. Maniu este cât se poate de optimist și persistă a declara că agresivitatea rusească, tradusă la noi prin arestarea opozanților și măsurile comunizante de dislocare a aparatului de stat, nu reprezintă decât zbcucimările fiarei încolțite (ceea ce spun și eu de atâta vreme condus numai de logică, spre a-mi întreține speranța). Mi se afirmă chiar că Berry ar fi declarat că: „fie ce-ar fi, peste două luni americanii vor fi în România” (ca și în Grecia și Turcia). În această privință, văd că, Congresul nu se grăbește să sancționeze hotărârea lui Truman. Prilej pentru ruși să pretindă că politica președintelui întâmpină o puternică opoziție în Statele Unite.

La noi, mizeria fiziologică se amplifică înspăimântător: tifosul exantematic face ravagii teribile, pare că nimic nu-l poate stăpâni. Sunt morți în Gara de Nord, iar în spitale doctorii nu mai pot decât înregistra cazurile de deces.

1.4.47. Se anunță azi moartea regelui George al Greciei și cu toate că americanii pretind că acest lucru nu va schimba cu nimic politica Statelor Unite, totuși este posibil să se pună din nou problema Monarhiei sau a Republicii. Mă întreb dacă n-o fi fost și mâna comunistă amestecată aici, așa precum mâna nemțească a avut de a face cu moartea inopinată a regelui Boris la Sofia.

Franco a făcut o declarație răsunătoare despre hotărârea sa de a restabili regimul monarhic în Spania, constituind un consiliu de Regență, care, după moartea sa, ar desemna pe viitorul Rege din familia regală spaniolă. Don Juan de la Lisabona respinge acest mod bizar de restaurare, iar voci din Londra spun însă că dacă această decizie ar grăbi plecarea lui Franco, englezii ar aplauda acest gest.

Se apreciază că ziua de mâine ar putea fi hotărâtoare la Moscova, unde Marshall, văzând că niciun acord real cu sovieticii nu e posibil, ar cere lui Stalin să lămurească imediat atitudinea politică a Sovietelor, amenințând cu plecarea sa și cu ruperea convorbirilor celor patru miniștri. Mă întreb dacă rușii ar fi în stare să capituleze, fără ca un semn vădit și contondent al conflictului să-i pocnească în creștet...

Seara am aflat știrea că prințul Paul a și depus jurământul ca nou Suveran și că fiul său a devenit Diadoh; așadar, criza constituțională greacă e înlăturată.

4.4.47. Trei ani de la primul bombardament american asupra Bucureștiului, care a constituit primul semn vădit al unei schimbări totale în potențialul politicii românești. În mod empiric, anul acesta ar trebui ca la 4 iulie să se arate un semn asemănător.

Epidemia de tifos exantematic ia proporții îngrozitoare, se vorbește de 40.000 cazuri, dar se semnalează și șase cazuri de ciumă, din care patru mortale. Foametea ce se prevede pentru acest an ar putea depăși orice imaginație, căci în multe părți semănăturile de toamnă au degerat complet, iar primăvara se arată încă de pe acum secetoasă.

Comisia de anchetă din Grecia a găsit lângă Belgrad un întreg sat, fost german, populat numai cu greci refugiați, în care numele străzile sunt Stalin, Molotov, Tito etc. și unde se pretinde că se organizează echipele de comitagii. Investigațiile încercate, lasă

problema învăluită în mister. Comisia a plecat la Geneva pentru redactarea raportului, dar rezultatul se întrevide puțin clar.

Comisia pentru afacerile străine a Senatului american a votat în unanimitate ajutorul pentru Grecia și Turcia. Guvernul se arată dispus a renunța la această inițiativă, de îndată ce ONU ar exprima dorința dar și-ar dovedi și puțința, să preia această însărcinare. Doar Wallace și Eliott Roosevelt se arată ostili.

Guvernul englez a aprobat cu sprijinul conservatorilor, dar contra votului celor 70 laburiști de stânga, serviciul militar obligatoriu care a fost redus totuși printr-un amendament de la 18 la 12 luni.

7.4.47. Convorbirile de la Moscova sunt în continuare blocate. Nu se înțeleg deloc asupra viitorului Germaniei, rușii neacceptând propunerea americană privitoare la unitatea economică, decât dacă li se admite plata reparațiilor din producția curentă a Germaniei. Marshall respinge categoric această pretenție care nu fusese prevăzută în acordul de la Potsdam, precizând cu o ironie mai crudă decât o palmă pe obraz: „*it looks very much to us as though the Soviet Union is trying to sell the same horse twice*”.³³ Numai că tovalul rusesc încasează toate palmele și continuă a-și face de cap.

În urma reducerii serviciului militar din Anglia de la 18 la 12 luni, conservatorii declară că vor reexamina chestiunea, așa că nu se mai știe dacă vor acorda mai departe sprijinul lor guvernului laburist.

În discursul de la Strasbourg, de Gaulle s-a pronunțat împotriva Constituției franceze actuale care duce țara de râpă. A declarat că a fost primul care a chemat pe Thorez spre a forma un guvern de uniune națională, dar că, văzând ce planuri urmăreau comuniștii, a preferat să demisioneze decât să se lase copleșit de ei. A preconizat pentru Franța o politică exclusiv apuseană, o redresare a francului prin economii bugetare severe și reducerea personalului funcționăresc, obținerea prin orice mijloace a unui stoc important de cărbune și reorganizarea producției prin aducerea a 2 milioane de muncitori străini.

De la Lisabona, pretendentul Don Juan a lansat un apel către poporul spaniol pentru a protesta împotriva sistemului lui Franco de a restabili Monarhia, pentru a obține dictatura personală pe viață.

8.4.47. Pe când americanii tratează pe ruși de escroci, aceștia îi acuză de planuri ascunse de hegemonie. Prin vocea lui Gromyko, Sovietele cer ca ONU să numească o comisie spre a verifica dacă ajutoarele acordate Greciei servesc cu adevărat la înlăturarea mizeriei și la refacerea economică a țării, pe când anglo-americanii propun o comisie interaliată de control care să verifice situația de fapt de-a lungul granițelor grecești. Suspiciuni și acușări reciproce, fără ruperea convorbirilor și fără rezolvarea crizei, în timp ce la noi, comuniștii din guvern încearcă distrugerea aparatului de stat prin prăbușirea leului și urcarea vertiginoasă a prețurilor.

³³ „*pare ca și cum Uniunea Sovietică ar vrea să vândă de două ori același cal*”

10.4.47. Maniștii, liberalii și social-democrații au înaintat un protest Regelui împotriva arestărilor printre fruntașii acestor partide (240, 100 și respectiv 20 persoane) practicate de un guvern totalitar care stăpânește țara, în ciuda tuturor principiilor de drept și de libertate.

Cu excepția abținerii delegaților rus și polonez, restul Consiliului de Securitate a propus ca litigiul anglo-albanez să fie deferit Curții de la Haga. Dacă Albania, care nu e membru ONU, acceptă această jurisdicție, acesta va fi primul proces de această natură a Curții internaționale.

La Moscova, Marshall a propus ca o comisie ad-hoc să studieze chestiunea graniței polono-germane. Molotov s-a opus, pretinzând că granițele au fost fixate definitiv la Potsdam, pe când delegatul american răspunde că fixarea fusese doar provizorie până la încheierea păcii cu Germania. În acest timp, pe când Marshall n-a reușit încă să-l vadă pe Stalin, acesta a stat de vorbă peste o oră cu candidatul prezumtiv republican la viitoarele alegeri prezidențiale din 1948.

Ecouri din Moscova arată că rușii nu cred în eventualitatea unui conflict, că în niciun caz ei nu vor întreprinde nimic spre a-l provoca (!), dar la nevoie vor rezista în defensivă. Sunt convingși că până în 1948, americanii vor ajunge în fața unei crize ce va constitui un adevărat *crash* economic, din cauza crescândeii lipse de debușuri pentru supraproducția lor industrială, datorită pauperizării întregii omeniri. Acceptând reală o asemenea premiză, socot dimpotrivă, că americanii, dându-și perfect seama de această primejdie, vor lua măsuri grabnice spre a preveni dezastrul și că nu vor consimți să piardă fără niciun folos pentru ei, investițiile uriașe făcute pentru ducerea războiului și pentru înarmările masive de azi.

Christian al Danemarcei, grav bolnav, a trecut puterile suverane în mâinile prințului moștenitor.

Henry Ford a murit la 83 ani.

În Grecia a început ofensiva împotriva rebelilor.

Cererea lui Bidault ca regiunea Saar să fie integrată în sistemul economic al Franței, a fost susținută de Bevin și de Marshall. În ce privește Ruhr și Renania, se preconizează o ocupație de lungă durată pentru preîntâmpinarea unui eventual pericol din partea Germaniei, însă nu se vorbește de scindarea acestor provincii de restul teritoriului german.

13.4.47. Mișcarea pornită de generalul de Gaulle de a alia în jurul său pe francezii de orice categorie, cu excepția comuniștilor și a extremiștilor de dreapta, ar putea determina prăbușirea guvernului Ramadier și chiar riscul unui război civil. [...]

Sănătatea regelui Christian pare a se restabili, dar puterile îi scad, așa că ne putem aștepta într-o zi la sfârșitul fatal.

Conferința lui Wallace în Anglia atacă în mod direct politica lui Truman de ajutorare a Greciei și a Turciei și-l acuză a fi adversar al oricărei încercări de înțelegere cu Sovietele și a săpa din temelii opera ONU. Violente critici s-au manifestat printre senatorii americani, dintre care unii au ajuns să propună excluderea Președintelui din viața politică a Statelor Unite.

O ședință specială a ONU se va întruni la 28 aprilie pentru a discuta problema Palestinei.

Francezii sunt foarte afectați din pricina rușilor care se opun la integrarea economică și vamală a regiunii Saar cu Franța. Se crede că ar fi un mijloc de presiune pentru a obține adeziunea franceză la campania Sovietelor împotriva anglo-americanilor cu privire la Ruhr și Renania.

Rușii susțin cu îndârjire ca acele 10 miliarde dolari, pretinse ca despăgubiri de la nemți, să fie plătite din producția curentă, ceea ce presa engleză socotește că s-ar rezuma prin a cere anglo-americanilor să le plătească ei înșiși.

Conferința de la Moscova se apropie de sfârșit, fără a se fi ajuns la niciun rezultat apreciabil. Totodată se discută acolo și stabilirea pe 40 ani a unui acord între cei patru pentru a împiedica orice veleitate din partea Germaniei a renașterii nazismului și a politicii sale de agresiune.

Luptele din Grecia pentru reducerea rezistenței rebelilor lui Markos continuă acerb. Gerul și viscolul îngreunează operațiunile.

16.4.47. Marshall a stat în fine de vorbă aseară cu Stalin, însă a dat ordin să nu se publice niciun comunicat despre rezultatul convorbirilor.

În negocierile de la Moscova, nicio înțelegere posibilă între anglo-franco-americani și ruși cu privire la stabilirea unui „pact în patru” asupra Germaniei, din pricina opoziției sistematice a lui Molotov, care - după vorba băiatului meu, copil de 10 ani, - formează el singur o majoritate negativă.

În mai multe orașe din Palestina, autoritățile britanice interzic evreilor ieșirea din casă, temându-se de tulburări cu prilejul execuției unor teroniști spânzurați într-o închisoare din St. Jean d'Acre.

Christian al Danemarcei se apropie de sfârșit.

De Gaulle a deschis la Paris liste de înscriere în noul partid, dar în prima zi n-a cules decât 10.000 aderenți, se zice din cauza discursului lui Auriol, care-l acuză că vrea să dărâme Republica. Mâine generalul își va fixa programul.

Guvernul englez prezintă Parlamentului primul buget echilibrat de după război, bazat mai ales pe impozitele indirecte (în primul rând tutunul).

17.4.47. Cel mai mare dezastru al timpurilor actuale s-a înregistrat la Texas-City pe țărmul golfului Mexic, care a fost cuprins de flăcări și distrus de explozii, pomite de la un vas încărcat cu nitrați și de la un petrolier. Sinistrul s-a propagat la diverse uzine și la rezervoarele de petrol. Populația de 18.000 locuitori a fost grav afectată. [...]

Se pare că la Moscova se desenează un început de acord posibil în chestiunea păcii cu Austria. Azi vor fi ascultați delegații austriac și jugoslav pentru Carintia. Să fie oare rezultatul vizitei lui Marshall la Stalin?... Cu toate acestea, să nu ne închipuim numaidecât că s-a și stabilit înțelegerea.

Bevin împreună cu delegația va părăsi Moscova marți, fără a fi ajuns la niciun rezultat practic privind reînnoirea alianței și zierele engleze lasă a transpira grija că rușii ar fi dorit să angajeze pe englezi de partea lor în cazul unui eventual conflict cu Statele Unite. De altfel, ideea unui posibil război începe a-și face drum în spirite: la Washington un deputat a cerut ruperea relațiilor diplomatice cu Moscova, iar aici un seid al lui Bodnăraș, ca să semene panica în suflete, a declarat că până în două săptămâni avem război, că teatrul luptelor nu va fi la noi, dar că rușii vor avea grijă să aresteze și să deporteze în masă pătura burgheziei.

18.4.47. După expunerea delegatului jugoslav, care cere Carintia, o parte din Styria și despăgubiri de război de 37,5 milioane livre sterline, și după replica austriacă susținând că țara a fost victima și nu complicele lui Hitler, lucru recunoscut de aliați încă din 1943, se pare că nici măcar pacea cu Austria nu va fi semnată acum la Moscova. Delegațiile vor pleca săptămâna viitoare, probabil cu dorința să reia convorbirile într-o viitoare conferință în iulie la Londra. Deci, *ad calendas grecas...*

Remanieri în guvernul englez: un nou ministru al Indiilor și un nou șef al Oficiului de control pentru Germania și Austria, care va fi atașat pe lângă *Foreign Office*, iar nu pe lângă *War Office*, ca până acum. Restul sunt de mai mică importanță.

Noi președinți de Consiliu în Finlanda și în China, iar rușii țipă fiindcă n-au câștigat comuniștii.

Fortificațiile germane de pe insula Helgoland au fost aruncate în aer azi dimineață cu 2 tone exploziv.

Incidentul de la Sofia s-a închis printr-un comunicat comun al reprezentanților străini care admit că motivul neînțelegerii fusese boala ministrului de Externe și hotărârea guvernului bulgar de a reda misiunilor străine sumele necesare în leva...

Cu nouă voturi contra celor rus și polonez, Consiliul de Securitate a respins propunerea sovietică de a supune ajutorul acordat Greciei și Turciei controlului ONU, adoptând în schimb pe cea americană de a menține de-a lungul granițelor grecești o sub-comisie internațională de observație și de investigație.

Monseniorul Tiso, fostul președinte al Slovaciei, a fost spânzurat ieri.

21.4.47. Astă noapte a murit regele Christian al Danemarcei; azi va fi proclamat noul rege Frederick.

Cu toate zvonurile persistente că, până la terminarea conferinței de la Moscova, tratatul cu Austria va fi semnat, cei patru miniștri de Externe continuă să nu se înțeleagă din pricina obstrucției sovietice asupra unor puncte esențiale: revendicările teritoriale și cererea de despăgubiri din partea sârbilor, care ambele au fost retrimise comitetului adjuncților spre a fi studiate. Prin obrăznicia lor, rușii fac tot ce pot ca să silească pe americani să provoace conflictul, în timp ce aceștia, nevoind a face act de agresor, nu-și pierd calmul, așteptând suprema greșeală a sovieticilor. Până când?

Față de măsurile guvernului francez împotriva celor patru deputați care au participat la revolta din Madagascar, Thorez păstrează o atitudine neutră, însă grupul parlamentar comunist e pornit pe scandal.

24.4.47. După ce Senatul american a votat cu 67 contra 23 împrumutul pentru Grecia și Turcia, Camera Reprezentanților urmează a-l vota săptămâna viitoare.

Până atunci vom ști cum s-a terminat falimentul de la Moscova. Marshall așteaptă acum răspunsul lui Molotov la propunerea de a se termina până în septembrie discuțiile asupra tratatului cu Austria, altcum problema va fi deferită ONU. Se vorbește ca, între timp, să mai aibă loc o întâlnire în iulie la Londra. Este evident că între americani și ruși conflictul este amenințător și poate deveni actual, dar cu toate acuzele verbale, și unii și alții se feresc să-l provoace. Întrebarea este până când va putea dura acest joc al abilității. Desigur nu până la totala dezorganizare de către ruși a Europei, nici până la crahul economic american, pe care rușii contează pentru anul viitor.

Acordul anglo-franco-american asupra producției de cărbune german ar fi un semn că au renunțat la un acord cu sovieticii.

Cât despre campania lui Wallace, se vorbește că n-ar fi exclus să fie acuzat de act de trădare față de politica țării sale, pe baza unei legi din Connecticut de acum 150 ani. Camera Reprezentanților a cerut trimiterea în judecată a secretarului general al Partidului Comunist American pentru o atitudine politică similară.

În fine, la noi este război deschis între Președinție și Externe, Bodnăraș refuzând să acorde viza de ieșire din țară a miniștrilor trimiși de Guță în străinătate, ca un soi de răzbunare a refuzului acestuia să accepte numirea la Externe a lui Stupineanu (Honigman) care este pare-se, șeful unui serviciu secret. Dacă Tătărescu pe care nu-l caracterizează curajul (nici cel fizic, nici cel moral) are o atitudine atât de fermă, este că se bazează pe o schimbare radicală foarte pe curând, căci altfel riscă enorm.

Chiar destrămarea economică a țării organizată de Moscova prin urcarea prețurilor peste orice plafon și paralizarea crescândă a producției, este tot un semn de slăbiciune rusească.

Dacă ar putea conta pe menținerea mai îndelungată a pozițiilor, n-ar fi nebuni să dezorganizeze producția unei țări din care pompează aproape totul.

Se pare că în Rusia spectrul foametei e atât de sinistru, încât nu vor putea prelungi boala decât până prin iunie. Totul e paragină, nu se muncește, armata înghite totul, așa că se află în fața următoarei dileme: sau țin armatele pe picior de război și în scurtă vreme mor cu toții de foame, sau demobilizează și au imediat revoluție. De aceea probabil că Marshall le-a dat termen până în septembrie, știind prea bine că până atunci vor fi K.O.

În Camera Lorzilor guvernul englez a invitat cele cinci guverne ale foștilor sateliți în propriul lor interes, să ratifice cât mai curând tratatele de pace semnate, spre a putea

beneficia de ajutoare financiare și alimentare, dar mai ales pentru plecarea cât mai grabnică a trupelor de ocupație.

Ieri, princess Elizabeth a împlinit 21 ani și azi familia regală britanică se îmbarcă la Cape Town în drum spre țară, după o absență de trei luni.

Actele de teroare continuă în Palestina. Vor proceda englezii ca Vespasian? Agențiile internaționale pentru imigranții ilegali sunt acuzate la Londra de tot răul.

Astă seară Stalin oferă la Kremlin un banchet în cinstea delegaților de la conferința care a luat deci sfârșit fără niciun rezultat. Nu se știe încă ce a răspuns Molotov lui Marshall, însă de pe acum se anunță că viitoarea conferință sa va întruni în noiembrie la Londra. Deci o amânare încă și mai îndepărtată. Să fie oare reală presupunerea prăbușirii grăbnice a Sovietelor?...

Marshall explică presei că aceasta nu înseamnă o rupere a negocierilor, precizând că, dacă în septembrie cei patru miniștri se reîntâlnesc la New-York, ei vor putea relua convorbirile încă înainte de Londra, pe când austriacul Gruber declară că guvernul său protestează contra acestei nedreptăți, de a nu se fi încheiat tratatul cu Austria. Între timp, o comisie va funcționa la Viena pentru discutarea chestiunilor în litigiu.

29.4.47. După prezentarea raportului în fața lui Truman, a guvernului și a frunțașilor ambelor partide din Congres, Marshall a declarat presei care-l întreba de este sau nu optimist: „Timpul va arăta cum sunt”. Aseară a vorbit și la radio, vorbind de rezultatele obținute la Moscova. N-a putut accepta teza sovietică nici în ce privește formula centralistă a Germaniei care ar împinge spre reconstituirea unui stat totalitar, nici relativ la plata despăgubirilor din producția actuală, împiedicând nedefinit reorganizarea normală a Germaniei, și nici pretențiile asupra bunurilor germane din Austria, ceea ce ar mina complet poporul austriac.

Intransigența rusească a împiedicat ajungerea la un acord pe orice chestiune principală, dar acum cel puțin fiecare știe ce vrea celălalt, așa că pentru viitoarea întâlnire, pozițiile sunt fixate. În convorbirea cu Stalin, acesta i-a spus că asperitățile vor dispărea cu timpul și că, până la sfârșit, se va ajunge la o soluție de compromis în fiecare problemă, căci rezultatele trainice nu se pot obține prea repede.

Marshall arată auditorilor săi că nu se poate admite formula compromisului asupra unor „*exhausted problems*”³⁴, căci evenimente noi se nasc în fiecare clipă care dezvoltă neconținut noi aspecte ale problemelor, așa că Statelor Unite nu le este îngăduit să aștepte la nesfârșit, ci ele trebuie rezolvate cât mai curând, pe orice cale ar putea.

Mulți se întrebă dacă pe cale diplomatică, nu s-ar putea găsi măcar soluționarea Austriei, înaintea deschiderii sesiunii ONU din septembrie.

---

³⁴ „subiecte epuizate”

leri s-a deschis sesiunea specială ONU în chestiunea Palestinei, care a ales ca preşedinte pe delegatul Braziliei. Este greu de prognosticat rezultatul, deoarece stau în faţă:

- tendinţele celor mari care se gândesc la continuarea formulei mandatului;
- teza arabă de independenţă şi
- simpatiile pro-semite ale altor delegaţi care vor susţine acceptarea Agenţiei

Evreieşti în Adunare.

Acele de terorism continuă, Agenţia precizând că va colabora pentru încetarea lor. Unicul rezultat de până acum e admiterea în unanimitate a Siamului printre Naţiunile unite, așa că ONU numără acum 55 membri.

Este curios că Ungaria, al cărui tratat n-a fost încă ratificat, s-a şi prezentat la ONU cu o cerere de admitere. De altfel şi nouă ni se dă sfatul - de la Londra şi de la Washington - să grăbim cât se poate ratificarea.

Novikov a sosit la Washington cu împuternicirea să negocieze lichidarea creditelor de împrumut-închiriere de pe timpul războiului, care se ridică la peste 11 miliarde dolari.

Reprezentantul Partidului Radical Francez, Schumann, care fusese pe timpul războiului delegatul lui de Gaulle la Londra, declară acum că nu se raliază şi nici nu aprobă acţiunea Generalului.

Duelul Guţă-Bodnăraş continuă prin placarde anti-maniste şi anti-brătieniste, prin ameninţări de noi arestări şi presiuni asupra muncitorilor ca să manifesteze de 1 mai pentru „Front”, răsturnarea Regelui sau mai ştiu eu pentru ce.

De trei zile nu se distribuie nici pâine, nici mălai, iar un comunicat de azi are îndrăzneala să anunţe că porţiile alocate le vor primi toţi cei care muncesc, ceea ce înseamnă că pe cei nesindicaţi îi pândeşte de aici înainte foametea reglementată. Din 10 persoane la noi în casă, numai patru vom primi câte o raţie de mălai de la Economatul ministerului. Cât priveşte restul populaţiei, Guţă spunea aseară că nu se va da nimic încă timp de 10-15 zile.

Aseară la Holman, secretarul Legaţiei Franţei care nu-şi ascundea sentimentele gaulliste, afirma că mişcarea câştigă teren şi chiar Auriol are simpatie pentru General.

Reprezentantul republicanilor americani care l-a însoţit pe Marshall la Moscova, a vorbit şi el la radio, criticând pe ruşi pentru torpilarea conferinţei. Amânarea - ei o apreciază ca o reală tragedie pentru milioane de europeni sugrumaţi de Soviete. Totuşi Marshall s-a întors cu trei rezultate concrete pentru Statele Unite:

1. cunosc acum procedeele politice ruseşti şi vor şti cum să se comporte în viitor;
2. au scos în evidenţă influenţa lor în Europa;
3. au obţinut apropierea de Franţa;

El cere să nu se mai piardă zadarnic luni de aşteptare.

30.4.47. Anglia a ratificat azi cele cinci tratate de pace care vor obţine şi semnătura regală. Nu vor intra în vigoare decât după ratificarea lor de către toate statele semnatare ale

convențiilor de armistițiu; deci numai după aceea țările respective vor putea solicita să devină membre ONU.

Zvonuri tulburătoare circulă azi cu privire la cele ce se pregătesc pentru mâine.

Sub amenințări de alungare de la locul de muncă, lucrătorii din fabrici vor fi siliți să defileze cu pancarte ca: „Vrem colhozuri! Să nu plece trupele sovietice! Vrem Republică!” etc., etc. Să sperăm că-s numai zvonuri, dar lumea e îngrijorată de eventuale protestări ale publicului care nu mai vede pâine, nici mălai, sau de ciocniri pe care rușii tocmai contează, ca să intervină cu violență și să ne distrugă.

1.5.47. Criză de guvern în perspectivă în Franța, Ramadier susținând în contra comuniștilor, menținerea prețurilor și a lefurilor spre a împiedica prăbușirea francului. Thorez profită de greva de la uzinele Renault etatizate care cer majorarea salariilor și organizează o impresionantă manifestație comunistă în Place de la Concorde. S-ar putea ca imediat după întoarcerea lui Auriol din Africa, să izbucnească criza.

La Adunarea ONU s-a respins cererea arabilor ca propunerea de independență a Palestinei să fie discutată în actuala sesiune. La rândul lor, evreii protestează fiindcă numai lor li se interzice participarea la discuții, chiar și fără drept de vot.

Camera Reprezentanților din Statele Unite a votat creditul de ajutorare a statelor europene, redus de la 350 la 200 milioane dolari, cu expresă condiție să nu fie acordat țărilor ce se află sub dominația politică a Sovietelor, decât dacă guvernele lor vor accepta un control efectiv și direct. (Asupra acestui punct, se pretindea că la manifestația de azi vor defila pancarte cu „Nu vrem ajutor american”, însă până acum n-am putut verifica acest lucru). În această privință, Walter Lippmann propune un plan destul de judicios pentru ajutorarea statelor europene deficitare: o colaborare între ele pentru stabilirea unui program comun de producție, grație căruia s-ar realiza un deficit comun mai redus decât suma deficitelor proprii, iar Statele Unite ar acorda ajutorul nu fiecărui stat în parte, ci unei Europe unite.

Bevin a declarat în raportul din Camera Comunelor că, deși nu este optimist, nu și-a pierdut nădejdea că lucrurile se vor normaliza. În privința Poloniei, Cehoslovaciei și a țărilor din Balcani, constituțiile și guvernele lor vor trebui modificate; dar aceste schimbări se vor face fără zburcuc.

La întrebarea ce i s-a pus despre România, a convenit că s-a procedat la noi arestări printre partidele din opoziție, afirmând că dacă se va dovedi că ele au fost făcute în contradicție cu clauzele tratatului, Anglia va fi nevoită să ia măsuri.

2.5.47. S-a anunțat aseară la Radio Londra că ratificările tratatelor de pace pentru Bulgaria, Ungaria, România și Finlanda vor fi depuse cât mai curând la Moscova, pe când cel pentru Italia, singurul la care și Franța este semnatară, va fi depus la Paris. Cele două capitale au anunțat că vor ratifica tratatele până cel mai târziu la 15 mai. S-ar putea deci să fie verosimil ce mi se explica astăzi: anume că rușii au cedat de fapt în fața anglo-

americanilor, dar că au cerut puțin răgaz spre a masca astfel capitularea, spre a-și salva prestigiul în interior unde situația e îngrozitoare.

Aceasta este și explicația tonului potolit din expunerea lui Marshall.

Pe de altă parte presa americană a început să denunțe pe ruși, a căror obrăznicie e datorită prezumției ce au că în curând Statele Unite se vor afla în fața unui crah financiar și că astfel Sovietele vor rămâne singurii stăpânitori ai Europei.

Groza a sosit azi la Budapesta pentru a cimeta prietenia româno-maghiară. Pe peronul gării din Budapeta, fanfara poliției (?) locale a intonat imnul român, după care Groza a mulțumit la microfon în ungurește prin cuvinte bine simțite.

În ce privește aluzia lui Bevin la Cehoslovacia, se pare că a făcut-o spre a salva pe Beneș, pe care Gottwald vrea să-l mănânce fript.

Fondul crizei franceze care se va decide duminică prin votul Adunării, a cărei încredere a cerut-o Ramadier, pare să provoace furia rușilor care și-au dat seama la Moscova că Bidault s-a dat de partea anglo-americanilor și a încheiat cu dâșii acordul asupra cărbunelui. De astă dată, socialiștii vor avea de ales între continuarea colaborării cu comuniștii, și deci capitularea în fața acestora, sau orientarea spre dreapta și mărirea sortilor de viitor ai lui de Gaulle.

La noi, două cazuri specifice atât regimului cât și din nenorocire, consistenței a însăși drojdiei ce plutește de la celălalt război încoace, veșnic la suprafața vieții noastre publice:

1. Auschnitt și Malaxa, plecați împeună în America de un an și împăcați în interesele lor reciproce, au încercat acolo să faciliteze obținerea de credite pentru România. Se pare că primul reușise cu o dobândă de 2,5% pe 10 ani. A fost însă imediat torpilat de Malaxa care, cu concursul lui Ralea, a determinat guvernul să-i respingă oferta pentru a o accepta pe a lui, cu 5% pe termen de patru ani.

2. În decembrie trecut, Sergiu Dumitriu a fost bombardat ministru la Buenos Aires spre a trata cumpărarea de grâne argentinieni. Contractele aprobate de guvern au fost încheiate și marfa încărcată, când pe neașteptate în februarie, delegația aflată la Paris e avizată de numitul Sergiu că vasele nu vor pleca spre România, dacă nu se acordă ziselor firme un anume procent suplimentar pentru navlu. La toată cantitatea, aceasta însemna o diferență de 4 milioane dolari. Delegații noștri au simțit de unde vine lovitura, însă gândind cât de costisitoare și de aleatorie ar fi o comisie de anchetă la fața locului, au înghițit hapul.

Spre a-l încolți acum pe Guță, comuniștii au scos la iveală „panamaua Sergiu” și trimit în anchetă pe Bucur Șchiopu. Mi se afirmă că afacerea fusese ticluită de mult între acesta și Sergiu, cu scopul să împartă frățește câștigul. Pofta, se vede treaba, a fost prea vie și momeala prea aproape, așa că Șchiopu a plecat acum val-vârtej „*recuperer son dû*”³⁵. Fără comentarii!...

³⁵ „să-și recupereze drepturile”

5.5.47. Criza din Franța s-a lichidat provizoriu prin votul de încredere de ieri al Adunării (360 contra 187 și 68 abțineri) pentru continuarea guvernării Ramadier, care în urma ședinței de Consiliu de aseară prezidată de Auriol, a mulțumit celor cinci miniștri comuniști ce nu demisionaseră, pentru colaborarea din trecut și a repartizat cu caracter interimar locurile vacante, la alți miniștri din cabinet. Rămâne de văzut dacă Thorez, unealta Moscovei, se va limita la opoziție în Parlament sau va pormi o campanie de tulburări și de sabotare a vieții economice în Franța. În acest din urmă caz, s-ar putea ca figura lui de Gaulle să apară mai curând la orizont.

Sovietele au lansat ieri un împrumut intern de 20 miliarde ruble ce urmează a fi acoperit prin reținerea salariului pe trei-patru săptămâni de la toți muncitorii din URSS. Acest împrumut rambursabil pe 10 ani, va produce 4%, dar dobânzile se vor plăti subscrișilor prin bilete de loterie, ce se vor trage de două ori pe an!...

La noi, s-au pus iarăși pe arestări printre țărăniști și liberali sub pretext de provocare la tulburări și de complot contra siguranței statului. Astfel au fost închiși Vasile Melinte și Victor Slăvescu. Despre acesta, care trăia aproape retras din politică, Puiu Romniceanu i-a spus lui Teohari că în acest mod creează dificultăți partidului, făcând dintr-un inexistent un martir, ce va trebui ulterior răsplătit...

7.5.47. După lungi dezbateri, care au durat multe ceasuri, consiliul național al socialiștilor francezi a aprobat cu o slabă majoritate de 2.529 contra 2.125, cererea lui Ramadier de a rupe politica tradițională de colaborare cu comuniștii. Susținut de Blum, premierul a declarat că se va supune votului oricare ar fi el, dar că un vot contra, ar atrage bine înțeles demisia guvernului și totodată sfârșitul Republicii (aluzie la de Gaulle?).

Cu mare greutate, Adunarea ONU a admis ca în comisia politică să fie ascultate expozele, atât a Agenției Evreiești cât și a Ligii Arabe asupra Palestinei.

În Camera Reprezentanților, Marshall a insistat pentru urgența ratificării de către Statele Unite a tratatelor de pace, subliniind mai ales asupra importanței celui semnat la Paris cu Italia, despre care sunt temeri că nu va întruni cele două treimi necesare și declarând că respingerea sa, ar periclita întreaga operă a păcii, punând în primejdie și pacea cu Austria și cu Germania.

Dolton a arătat în Camera Comunelor că datoria de război a Angliei de 3 miliarde livre sterline este și injustă și imposibil de suportat și că va fi nevoie de negocieri cu ceilalți aliați (recte Statele Unite) pentru o mai dreaptă ajustare a acestora.

Guvernul american fiind informat că rușii ne-au cerut 400 vagoane de faină pentru întreținerea armatei de ocupație, a declarat că dacă cercetările ce au întreprins vor dovedi că o parte din cotele excepționale acordate de Statele Unite României au părăsit teritoriul, va întrerupe orice alte livrări de alimente.

13.5.47. Azi Tătărescu a răspuns lui Burton Berry, declarând că este inexactă știrea și că niciodată România n-a livrat rușilor nicio cantitate din grâul trimis din America, el fiind remis exclusiv populației înfometate din Moldova.

Se comentează cu mult optimism decorarea Regelui de către Truman și mai ales considerentele scrisorii trimise, în care se recunoaște rolul covârșitor pentru noua orientare a politicii românești în august 1944 și ajutorul efectiv al armatei române pentru înfrângerea Germaniei, fără a se pomeni niciun cuvânt despre Soviete.

Guvernul italian a demisionat și de Gasperi acuză pe socialiști și pe comuniști de a fi sabotat opera de colaborare.

În Franța, Ramadier a ordonat ocuparea tuturor morilor din Paris spre a combate pe greviștii care cer creșterea salariilor. Deocamdată deci, guvernul reacționează.

La ONU toate încercările rușilor ce susțin cauza arabă și propun independența Palestinei, întâmpină o vigoasă rezistență din partea majorității.

14.5.47. Împotriva dorinței rușilor care împreună cu Ucraina și Bielorusia au întrunit doar trei voturi, insistând ca cele cinci mari puteri să facă parte din comisia specială a Palestinei, s-a hotărât cu 19 voturi și 10 abțineri, printre care delegațiile statelor arabe, constituirea comisiei din 11 membri cu drept de anchetare foarte larg și pretutindeni și care își va prezenta raportul până la deschiderea sesiunii la 1 Septembrie. Se va da o atenție specială libertății egale a celor trei culte: creștin, mozaic și musulman.

După demisie, Dean Acheson a și început o energică propagandă pentru refacerea cât mai grabnică a Germaniei și a Japoniei, ambele necesare reorganizării vieții în Europa și în Asia.

Față de extinderea grevei morarilor și în provincie, cu ajutorul cărora comuniștii francezi speră să combată guvernul prin criza de pâine, Ramadier a preluat portofoliul Aprovizionării decidând rechiziționarea tuturor morilor.

Demisia lui de Gasperi este interpretată de Soviete ca o manevră a reacționarilor pentru lărgirea guvernului de colaborare în dauna comuniștilor și a aripii socialiste de stânga.

Presa sovietică urlă împotriva politicii de dominație reacționară și anti-democratică a Statelor Unite asupra republicilor sud-americane prin constrângeri economice, de pildă: înăbușirea grevelor în Cuba, excluderea comuniștilor din guvernul chilian, suprimarea grupărilor sindicale din Peru etc.

Cu 79 voturi din 95, Senatul american a aprobat ajutorul financiar pentru Grecia și Turcia. S-a revenit la propunerea lui Truman pentru un credit de 350 milioane dolari acordat țărilor înfometate din Europa.

Într-o cuvântare foarte apreciată, Churchill a expus necesitatea creării Statelor Unite ale Europei care nu numai că n-ar amenința pe nimeni, dar ar constitui împreună cu Statele

Unite ale Americii, cu Rusia sovietică și cu Imperiul Britanic, cele patru coloane ale templului păcii, definitiv instaurată în lume.

16.5.47. După ce conferința de la Moscova a fixat cu precizie problemele și punctele de vedere ale fiecăruia, Bevin a declarat în Camera Comunelor că viitoarea conferință de la Londra va fi cea mai însemnată reuniune din istorie pentru definitivă stabilire a păcii. Dar tot el adaugă că în cazul în care nici atunci nu se va ajunge la un rezultat hotărâtor, n-ar mai putea prevedea eventuala desfășurare a evenimentelor (aluzie abia deghizată la adresa Sovietelor, însă lumea a cam început să se sature de neconținutele amenințări verbale, asemănătoare injuriilor eroilor din Iliada).

Eden a răspuns fără înconjur că falimentul Moscovei este datorit în mod exclusiv atitudinii intransigente a Sovietelor, încheind cu întrebarea dacă n-ar fi nevoie pentru englezi și americani să încheie păci separate cu Austria și cu Germania.

Un deputat englez înapoiat din Spania și din Portugalia a expus întrevederea pe care a avut-o cu Don Juan și a propus guvernului britanic să întreprindă o acțiune pentru cât mai grabnică înlocuire a regimului Franco prin Monarhie, arătând și textul unui manifest semnat de mai mulți generali, diplomați, deputați și chiar miniștri din actualul cabinet spaniol, printre care ducele de Alba.

20.5.47. Octogenarul Nitti, însărcinat a forma guvernul italian, speră să adune în jurul său un cabinet de colaborare a tuturor partidelor.

Comisia de anchetă pentru Macedonia grecească a prezentat la Geneva două rapoarte contradictorii: teza anglo-americană care învinuiește pe sârbi, bulgari și albanezi și teza sovietică care acuză pe „fascisto-monarhiștii” din Grecia. Delegatul american la Consiliul de Securitate protestează împotriva acțiunii de sabotaj din partea Jugoslaviei, Bulgariei și Albaniei, susținute de ruși.

Mountbatten conferă cu guvernul britanic asupra problemei Indiei, unde dacă nu reușește constituirea unui guvern unitar spre a prelua administrația de la englezi pentru a organiza la anul o Indie liberă, Anglia va fi silită a admite sfâșierea teritoriului în provincii separate hinduse și musulmane.

La noi, Guță se tot zbate ca să reziste imperativelor comuniste, dar sunt temeri că până la sfârșit va accepta atât etatizările industriale, cât și controlul Bodnăraș-Stupineanu la Externe.

Președintele Truman a cerut tuturor șefilor de misiuni americane din străinătate rapoarte asupra situației economice din țările respective, în vederea alcătuirii unui tablou general de credite, pe care le-ar acorda guvernul american și care s-ar ridica la cifra de 2 miliarde dolari.

22.5.47. Partidul laburist englez a publicat o broșură-pamflet, intitulată „Să dăm cărțile pe față” în care arată că țelul politicii britanice este de menținere a păcii în lume, o rodnică colaborare între cei trei mari și că guverul laburist lucrează neșovăielnic la o politică

de strânsă amiciție cu Rusia sovietică. De aceea, este surprinzător că tocmai de când acest guvern e la putere la Londra, politica expansionistă rusească în Europa și în Orientul Apropiat combate pretutindeni Marea Britanie, căutând a o elimina din rolul său pe plan mondial. Anglia dorește pacea, dar Rusia trebuie să știe că niciodată ea nu va lua o atitudine neprietenoasă față de Statele Unite în cazul unui improbabil conflict americano-sovietic. Presa conservatoare aprobă în totul acest pamflet, dar *Daily Worker* urlă ca de obicei.

Nitti și-a depus mandatul în Italia și acum, de Nicola stă de vorbă cu comuniștii și cu Orlando.

Lumea s-a emoționat la noi de declarațiile făcute la plecare de Burton Berry, chemat la Washington ca expert în problemele noastre, care a mărturisit că nu crede în război, că lucrurile vor merge greu și încet, dar că acolo el ne va putea fi mai de folos decât aci. Până atunci, teroarea guvernamentală se intensifică și chiar conducătorii opoziției sunt amenințați cu arestarea.

23.5.47. Consiliul de Securitate a respins propunerea sovietică în contra Comisiei de control auxiliare de la Salonic și are de studiat acum raportul comisiei de la Geneva, care a propus:

- o comisie permanentă de control de-a lungul granițelor Greciei;
- strămutarea refugiaților și internarea lor în lagăre;
- acord între cei patru vecini;
- o nouă amnistie din partea guvernelor elen.

Truman a semnat la Kansas-City ajutorul de 400 milioane dolari pentru Grecia și Turcia. Mulțumiri la radio de la Atena și de la Ankara.

După șase săptămâni de criză, guvernul finlandez își retrace demisia și rămâne în vechea formațiune.

Pentru congresul laburiștilor de la Margate, s-au depus sute de moțiuni și amendamente de tot soiul.

Radio Moscova acuză guvernul american de a duce o politică agresivă pe tema energiei atomice, denunțând pregătirile de război ale Statelor Unite și mai ales faimoasa nouă armă, norul atomic, menit să distrugă populații întregi.

Se anunță azi că și bătrânul Orlando și-a depus mandatul.

Mi se afirmă că generalul Pika a comunicat aici, din ordinul lui Beneș, unui industriaș cehoslovac, spre a fi transmisă prietenilor români, următoarea informație: să aibă toată lumea răbdare, căci până în septembrie viitor, rușii vor fi plecați din țară și numeroși americani vor sosi pentru a reorganiza activitatea. Cu atât mai mare e valoarea acestei informații, cu cât industriașul, înspăimântat de toate măsurile de ruinare ce se iau acum la noi, era hotărât să lichideze totul și să plece în America. A fost sfătuit să nu comită o asemenea greșală, ci să stea pe loc. Pe de altă parte, americanii ar avea de gând să

aleagă România ca a doua etapă după ajutorarea Greciei și Turciei, socotind-o ca cea mai importantă țară din zonă.

26.5.47. După ce deputații lui Tătărescu s-au abținut în bloc de la votul legii oficiilor industriale, poziția lui de rezistență față de politica comunistă a guvernului s-a accentuat. A chemat „à la rescousse”³⁶ și pe Franasovici care sosește mâine și care, mai abil decât șeful său, speră să se poată strecura printre obstacole. Mulți cred că până la sfârșit, va reuși să se mențină fără o completă capitulare; alții, chiar se gândesc la posibilitatea unor mari schimbări ce ar putea interveni până peste două luni, în funcție de eventuale evenimente pe plan internațional.

Guță a adresat un memoriu membrilor guvernului, dar probabil și rușilor, cerând clarificarea programului de guvernare al *FND*.

La congresul laburist de la Margate s-a respins moțiunea contra sistemului de recrutare pentru serviciul militar, arătându-se că în cazul unui viitor război, Anglia n-ar mai avea în fața sa 2-3 ani pentru desăvârșirea pregătirii militare, ci ar fi obligată să intre imediat în acțiune. Totodată s-a refuzat membrilor partidului să participe la asociația anglo-sovietică deoarece această organizație ascunde o acțiune comunistă.

Printr-un mesaj adresat Congresului, Truman propune tuturor republicilor americane, inclusiv Canadei, organizarea unui program militar comun, cuprinzând printre altele: standardizarea materialului de război, coordonarea instrucțiunilor militare, colaborarea între comandamente.

29.5.47. Toată lumea așteaptă cu multă curiozitate desfășurarea evenimentelor în jurul atitudinii de frondă ce și-a ales Tătărescu față de membrii comuniști ai guvernului.

În memoriul său, difuzat de la Kavtaradze până la Maniu, el acuză guvernul de a fi dezorganizat din nepricepere sau cu rea intenție industria, agricultura și comerțul, de a se fi îndepărtat de sentimentele poporului prin măsuri arbitrare de arestări și abuzuri și de a nu fi stabilit până acum raporturi normale cu națiunile aliate din Apus.

Maniu declară că acuzele sunt atât de categorice, încât ar fi putut semna el însuși acest memoriu. Ceva mai mult, spre deosebire de atitudinea de până acum, Maniu a declarat lui Jovin că ar fi dispus să colaboreze cu Guță, cu toată vina acestuia la constituirea guvernului Groza, dacă ar putea avea încredere în rectitudinea politicii sale. Înainte de toate, el se gândește la interesul superior al țării, așa precum a conlucrat cu Știrbei, uitând de trecuta lor inimicizie de pe vremea lui Brătianu.

Pe de altă parte, s-ar părea că rușii nu se gândesc să reducă politica lor de dominație în România la un guvern pur comunist, ci după votarea tuturor legilor infame, ar avea dorința să facă apel la un cabinet Maniu cu liberali, social-democrați și comuniști, în

---

³⁶ „în ajutor”

propoziția rezultatelor reale din alegeri. Mi se afirmă chiar că „pertractări” cu Maniu ar avea loc în prezent ... și pentru așa ceva Maniu este neprețuit.

Maniu, Brătianu și Titel Petrescu au fost în audiență la Palat. Lumea e în așteptare...

1.6.47. De Gasperi a format noul guvern italian după 16 zile de criză, fără a mai face apel nici la colaborarea comuniștilor nici a socialiștilor; cum însă democrat-creștinii n-au majoritatea absolută în Parlament, guvernul va fi nevoit să ceară sprijinul și altor partide, sau poate „*l'uomo qualunque*”³⁷... (Sforza la Externe).

Primul-ministru ungar Nagy a demisionat din Elveția, unde se afla în concediu, în urma acuzelor secretarului general al Partidului Micilor Proprietari, Kovacs (ținut în închisoare de către ruși) de complot contra Republicii. Noul guvern a fost constituit de ministrul de Război din precedentul cabinet, tot un mic agrarian, în timp ce ministrul de Externe, care negociază actualmente la Moscova, nu mai face parte din guvern.

Turcii mulțumesc lui Bevin care a insistat în discursul din Cameră ca viitorul statut al Strămtorilor să fie stabilit de către toți semnatarii convenției de la Montreux și că Anglia nu va admite pretenția rusească de a obține baze militare la Dardanele, ceea ce pentru turci ar însemna pierderea independenței.

Egiptul a oferit azil lui Abd-el-Krim, care după un exil de 21 ani în insula Réunion, fusese autorizat de guvernul francez să trăiască liber, cu condiția de a-și alege domiciliul în Franța. La Port-Said, a preferat să facă apel la sentimentele mahomedane ale lui Faruk, care la un an după gestul de ospitalitate către muftiul Ierusalimului, îl pofteste acum pe răzvrătitul marocan să se instaleze la Cairo, cu condiția să stea liniștit fără preocupări și activitate politică.

2.6.47. În jurul mesei rotunde din Delhi, azi încep convorbirile între trei delegați ai Partidului Congresului, trei mahomedani și un sikh, sub președinția Lordului Mountbatten care propune în numele guvernului englez, constituirea în sânul *Commonwealth*-ului britanic, al unui dublu dominion al Indiei cu un singur guvernator general.

Gandhi se opune ideii împărțirii țării sale și se crede că va încerca să influențeze pe hinduși în acest sens.

Comisia numită de Truman și-a depus raportul în favoarea serviciului militar obligatoriu de șase luni *training* și șase luni în rezervă, ceea ce ar asigura anual un contingent de 700-900.000 soldați. Insistă ca în fiecare stat federal să existe unități mobile, spre a preveni orice acțiune ostilă, acte de sabotaj sau chiar invazii, arătând că armata americană trebuie să fie gata a acționa pe jumătate din glob în primele 60 zile de la declanșarea unui conflict.

În privința monopolului asupra bombei atomice, raportul consideră că el ar putea fi menținut cel puțin încă patru ani și cel mult 10 ani.

³⁷ „oricărei persoane”

4.6.47. Planul britanic de împărțire a Indiei în două dominioane, unul hindus de 250 milioane locuitori, altul mahomedan al Pakistanului de 95 milioane, rămânând circa 11% de diverse culte ce se vor atașa de unul sau altuia, - plan de „*pis aller*”³⁸ față de cel unitar din mai 1946, a fost acceptat cu vădită satisfacție atât la Londra cât și la New-Delhi. Constituțiile și le vor vota indienii înșiși care vor hotărî fie independența totală, fie continuarea existenței în cadrul *Commonwealth*-ului britanic.

Doar *Daily Worker* protestează împotriva acestui plan „laburisto-conservator care nu e un plan indian”.

În Ungaria, triumful stângii din Partidul Micilor Proprietari și excluderea din partid al lui Nagy, ca și a președintelui Adunării care a fugit peste graniță, imediata etatizare prin decret a marilor bănci și alte măsuri de supunere față de Soviete, - ar dovedi luarea puterii de către un guvern tip Groza. Dar insistând asupra unui acord rapid cu Austria, americanii vor să grăbească retragerea trupelor rusești de pe liniile de comunicație din Ungaria și din România.

Rebelii greci atacă fără succes localitatea Florina, vecină cu granița jugoslavă, unde ar dori să instaleze un guvern al insurgenților.

La noi, unii pretind că Guță este ferm pe poziție și că până la sfârșit comuniștii vor ceda, alții că rămâne în guvern prin concesiile reciproce.

Profitând de obligația de a mai comprima bugetul ministerului, Guță a încercat din nou să mă scoată din carieră; s-a lovit însă de o cerere a mea anterioară de „punere în disponibilitate fără salariu” și a fost nevoit să admită această formulă.

5.6.47. La ONU, Gromyko a cerut ca Statele Unite să distrugă toate bombele atomice fabricate până acum, pe când toți ceilalți socotesc necesară stabilirea cât mai rapidă a controlului fabricației, care pare că a fost inițiată în multe părți ale lumii.

Deoarece Mountbatten a anunțat că, în august, autoritățile britanice din India ar putea începe să predea dominoanelor ce se vor constitui, întregul aparat de stat și să-și retragă trupele, Gandhi face acum un călduros apel la înfrățire întregului popor al Indiei, spre a evita împărțirea țării în Indistan și Pakistan.

Reprezentanții Ungariei la Washington, Londra, Berna, Paris, Roma, chemați la raport de către noul guvern, refuză să se întoarcă, motivându-și atitudinea că acest guvern „fantoșă” al Sovietelor, încearcă a se impune prin teroare și ilegalități.

Așa cum merg lucrurile, adică așa cum nu merg, se desenează tot mai mult spărtura în sânul Națiunilor Unite și se cristalizează cele două blocuri adverse: cel al lumii apusene și cel al Sovietelor, care constrâng prin toate mijloacele pe clienții lor prăpădiți, să stea în umbra lor.

Nouă ne trimit pe Patriarhul Moscovei (Semenovski, călugăr din 1904, episcop din 1913 și fiu al unui fost șambelan al țarului Nicolae al II-lea) să ne blagoslovească și să ne

³⁸ „*paleativ*”

convingă a ne alătura unui front al lumii ortodoxe, sub oblăduire rusească, spre a contrabalansa catolicismul.

Gazetele rusești se indignază în contra motivării lui Truman pentru decorarea Regelui, prin care îi aduce laude și mulțumiri pentru actul de la 23 august, fără a pomeni nimic despre acțiunea „liberatoare” a trupelor sovietice și obligă scârbele de ziare românești să țină isonul acestei indignări.

În fine, se pretinde că vizita Groza-Tătărescu la Belgrad face parte dintr-o vastă acțiune rusească de înghebare a unei parodii de „Mică Înțelegere” sârbo-româno-bulgaro-maghiaro-polonă, care să se organizeze politic și militar pentru a înspăimânta acțiunea lui Truman de unificare a apărării continentului american.

Și totuși, nu cred că vom ajunge la război ci dimpotrivă, sunt convins că rușii vor ceda, cu toată această aparență de ostilitate. Numai să mai trăim spre a vedea sfârșitul acestui tragic „imbroglio”³⁹.

6.6.47. Într-o conferință de mare răsunet, Marshall a propus convocarea unei întruniri europene pentru organizarea sistematică și unitară a producției și a repartizării bunurilor între toate statele, aliate sau foste inamice, fiecare având dreptul de a participa la această organizare. În acest scop, Statele Unite ar constitui un fond care să alimenteze cumpărarea de produse și fabricate americane.

Senatul american a ratificat tratatele de pace cu Italia, Bulgaria, România și Ungaria, iar rușii promit să le ratifice în curând. La Moscova, urmează a avea loc schimbul instrumentelor de ratificare, după care starea juridică de război în care se află încă azi aceste țări, încetează complet.

Prin urmare, comisiile aliate de control se vor desființa automat, trupele ce vor mai fi menținute nu vor avea caracter de armată de ocupație, iar cei trei reprezentanți diplomatici - rus, englez și american - vor avea doar a supraveghea executarea condițiilor din tratate, cu eventual dreptul de a întreprinde demersuri diplomatice, fără însă a se mai putea amesteca în politica internă a acestor state.

Așadar, este de nădăjduit ca la noi de pildă, Regele să poată chiar a doua zi chema pe Groza pentru a-i mulțumi de colaborarea trecută și pentru a încredința altcuiva sarcina formării unui guvern neutru, care să prezideze noi alegeri. Cum l-ar mai putea atunci împiedica rusul să-și exercite drepturile constituționale, fără a crea imediat un grav conflict internațional? După socotelile ce se fac, o asemenea schimbare s-ar putea produce la toamnă.

Cu toate acestea, vedem pretutindeni cum se arată rușii față de anglo-americani de o brutală și insolentă agresivitate. În Ungaria generalul rus răspunde cererii de informații a reprezentantului englez relativ la acuzațiile aduse lui Nagy, că nu-i poate satisface cererea, deoarece dosarul informativ se află în mâinile guvernului maghiar.

³⁹ „încurcătură”

Statele Unite au pregătit o notă cominatorie pentru Soviete, amenințând cu aducerea cazului în fața Națiunilor Unite, iar Truman a declarat că americanii nu vor suporta un asemenea ultragiu.

Aștept să văd cum se vor desfășura lucrurile. (În această privință mă întreb dacă atitudinea intransigentă a lui Guță față de comuniști nu e influențată de poziția hotărâtă a Americii și dacă lovitura ce o pregătește guvernului nu este propria sa demisie, imediat după schimbul instrumentelor de ratificare, spre a ajuta Suveranul de a concedia pe Groza, având un cabinet descompletat).

O altă obrăznicie rusească este părăsirea bruscă a conferinței de la München a primilor miniștri din cele 16 *Landuri* germane de către cei cinci prim-miniștri din zona sovietică, sub pretext că numai un referendum al întregului popor german (deci formula unei Germanii unitare) ar putea decide asupra soartei țării.

În Bulgaria, a fost suprimat ziarul opoziției, iar șeful ei, Petcov a fost arestat, fapt pentru care guvernul britanic a adresat o protestare.

Nu mai vorbesc de tonul insultător din întreaga presă sovietică sau al emisiunilor de la Radio Moscova, care afirmă, de exemplu, că rolul debarcării aliaților în Normandia în 1944 a fost minim și că numai grație armatelor sovietice, Germania s-a prăbușit.

În Franța și în Italia unde au fost excluși de la guvernare, comuniștii au pornit lupta lor obișnuită din opoziție, cu greve în organisme vitale ale statului: căi ferate, electricitate, brutării etc. Mă întreb dacă acest partid nu e mai primejdios în opoziție de cât în guvern, aceasta dacă guvernul nu e în mâinile unor oameni hotărâți și având forța de partea lor.

Holman a trimis lui Groza o notă de protestare împotriva modului sălbatic în care sunt tratați, aproape asasinați arestații politici de la Pitești, de unde primise un memoriu din cele mai îngrozitoare.

10.6.47. În Ungaria se studiază acum o nouă lege electorală spre a suprima dreptul de vot unei întregi serii de cetățeni maghiari, considerați a avea sentimente anti-democratice. Ambasadorul englez la Moscova consideră că și această țară a trecut cu totul în rândul vasalilor Sovietelor, precum România, Bulgaria și Jugoslavia.

În Franța, situația se agravează din cauza grevei lucrătorilor de la gaz și electricitate, pentru a susține pe cei de la căile ferate, care, de patru zile, au paralizat aproape complet viața economică a țării. Ramadier vrea să obțină azi depline puteri de la Adunarea Constituantă.

Mahomedanii indieni s-au pronunțat cu o mare majoritate pentru planul britanic de separare în două state. În acest caz, Regele Angliei nu mai va mai fi împărat al Indiei, ci dublu Rege al Indusului și al Pakistanului.

11.6.47. Aseară delegația română s-a întors de la Belgrad. Comunicatul asupra negocierilor de trei zile cu sârbii prevede o convenție culturală ce se va încheia la București, unde vor începe tratative asupra unui acord economic și pentru o politică comună privind

reglementarea statutului Dunării și apărarea statelor riverane. În fine, se va lucra în sensul stabilirii unui pact de amicitie, colaborare și ajutor mutual.

În interview-ul acordat presei jugoslave, Groza a proslăvit fără rușine mărinimia rușilor care ne-au dat 30.000 vagoane de cereale (dintr-ale noastre, refuzate de dâșii!) pe care le vom restitui fără dobândă când vom putea și care „în ciuda intervențiilor mincinoase ale reacționarilor, nu iau absolut nimic din producția țării, ci își aprovizionează puținele trupe ce-au mai rămas la noi cu produse aduse din Rusia”.(sic!)

S-a zvonit că îndată după întoarcere, Groza va face declarații privind raportul lui Tătărescu. Să vedem pe unde va scoate cămașa Guță și dacă într-adevăr are pe ce se bizui, ca să nu-i dărdăie carbonul.

Comuniștii din Austria încearcă o lovitură similară celei din Ungaria, căutând să oblige pe populiști să preia mai multe elemente de stânga. Se pare însă că atât cancelarul Viegli cât și Gruber vor rezista.

În ultimul moment, s-a rezolvat conflictul cu sindicatele de la gaz și electricitate din Franța, dar tratativele cu cei de la căile ferate care cer 14 miliarde franci pe șase luni, sunt întrerupte.

Furioasă de atitudinea neșovăitoare a anglo-americanilor, *Pravda* scrie, - cu mult spirit, de altfel, - despre încercarea de „dolarizare” a Ungariei.

Vizita lui Truman la Ottawa este prima de acest fel pe teritoriul unui dominion britanic, de când există Statele Unite.

12.6.47. Gromyko a declarat că acum Sovietele sunt dispuse la controlul internațional al energiei atomice sub directiva Consiliului de Securitate, cerând însă ca în toate statele lumii să se distrugă armele atomice existente de orice fel. Ce înseamnă asta? Fie că rușii n-au putut camufla uzinele proprii, fie că-și dau seama de imposibilitatea de a atinge nivelul producției americane.

În schimb, ofensiva lor în Europa continuă cu îndârjire:

- Demersului englez privitor la Ungaria, i-a răspuns Molotov printr-o contra-acuzare că anglo-americanii susțin reacțiunea și doresc răsturnarea Republicii democratice de acolo. Guvernul englez o respinge cu indignare, Bevin declarând că guvernul britanic e decis a susține pretutindeni orice guvern cu adevărat democratic, indiferent de culoarea sa politică, fie el comunist, socialist sau chiar conservator, cu unica condiție ca el să corespundă expresiei reale a voinței poporului.

- Întorsătura ce par a lua lucrurile în Austria e de asemenea foarte îngrijorătoare.

- În Cehoslovacia reprezentanții celor opt partide ale coaliției guvernamentale denunță existența în Slovacia a unui complot reacționar, ce încearcă să distrugă armonia ce domnește, grație comunismului desigur, între cele două popoare ceh și slovac.

- Procesul din Bulgaria în contra șefului opoziției Petcov este considerat la Londra a fi cu adevărat procesul în fața Istoriei a însuși actualului regim din această țară.

- În ce privește atitudinea de frondă a lui Tătărescu și amenințarea sa de a nu participa la Sofia (asemănătoare celei de la Belgrad) dacă guvernul nu cedează pe tema punctelor din faimosul memoriu, se pare că el va plăti scump mai târziu această inițiativă, zic acum comuniștii. Dânsul se laudă că nu-i vor putea face nimic, deoarece acțiunea sa are aprobarea prealabilă a Sovietelor.

Maniu crede chiar, că întreaga scenă n-ar fi decât un joc al rușilor care vor în acest chip să arunce praf în ochii lumii, spre a dovedi că în România libertatea politică este absolută. Dacă până și în sânul guvernului se pot tolera inițiative de totală independență ca cele ale lui Guță, totul se va solda prin obținerea câtorva locuri de prefecți liberali sau anume posturi gras plătite pentru unii dintre partizanii săi politici.

Este evident că dacă americanii nu fac război, și încă foarte curând, nu văd cum vom scăpa de ruși, noi cei care încă mai trăim. Iar dacă scăpăm, nu ne vedem redevenind oameni în toată firea, după neîncetatele încercări de demoralizare tot mai profundă de la război încoace, decât dacă cel puțin două generații vom sta sub tutela americană. Altfel vom rămâne în stare de infantilism perpetuu.

Generalul Rădescu a propus, într-un interview acordat presei londoneze, ca la eventuala discutare a problemei maghiare în Consiliul de Securitate, să se evoce și tragica situație a României unde cele ce se petrec azi în Ungaria, au fost încă de mult depășite la noi în intensitate, teroare și cinism.

Consiliul de miniștri a decis să trimită la Moscova pe Dej și pe Săvulescu spre a cerși acolo mila sovietică pentru aprovizionarea cu grâu și porumb a țării, care „n-a putut obține din alte părți decât ajutoare parțiale, insuficiente și în condiții umiltoare”...

În acest timp, Marshall discută un plan general de ajutorare masivă a Europei, inclusiv Rusia și Anglia, pentru refacerea economică. Planul ar fi gândit pe 3-4 ani și ar comporta credite americane de 5-6 miliarde dolari anual. Bevin a anunțat că se va consulta cu guvernul francez în această privință, iar expertul american Clayton în drum spre Geneva, se va opri la Londra și la Paris, eventual și în alte capitale pentru a se orienta în problemele reconstrucției economice europene.

Șeful Partidului Libertății de la Budapesta a denunțat actualul regim din Ungaria, ca pe unul polițist, producând mare valvă în Parlament; se așteaptă a fi arestat.

Reprezentantul sovietic la Viena refuză a participa la întrunirea comisiei aliate de control, unde delegații englez și american examimează situația economică a Austriei, pe care rușii o secătuiesc în zona lor de ocupație.

Azi s-a publicat în Statele Unite textul notei americane adresată încă din luna trecută guvernului Groza, spre a-i atrage atenția supra eventualității ca proiectele guvernului român de etatizare (oficiile industriale) să atingă și să pericliteze interesele americane din România.

15.6.47. Guvernul a publicat azi planul comunist de redresare economică elaborat de secretarul general al partidului Gheorghiu-Dej și adoptat în unanimitate de Consiliul de Miniștri. Să fie acesta răspunsul la memoriul lui Guță?

Se vorbește foarte frumos cu cifre impresionante, de creșterea masivă a producției industriale, de repartizarea materiilor prime, de acordarea de credite, de economii severe în personal și materiale, de comprimarea prețurilor și de fixarea justă a salariilor, în fine de stabilizarea monetară până la sfârșitul anului. Totul agrementat cu amenințări de pedepse și confiscări, cu atacuri la adresa bogătașilor reacționari și a chiaburilor, fără nicio urmă sau gând de liberalizare a comerțului, pentru reactivarea jocului între cerere și ofertă, sau vreo slabă aluzie la modalitățile preconizate pentru stabilizarea monedei.

Semnând instrumentele de ratificare cu statele foste satelite, Truman a declarat formal că în Ungaria, Bulgaria și România, contrar angajamentelor luate, nu s-au instaurat guverne democratice, care să respecte drepturile și libertățile cetățenești.

Delegatul rus în comisia de control din Budapesta refuză să accepte constituirea unei comisii tripartite de anchetă, sub cuvânt că s-ar leza suveranitatea maghiară, și continuă să nu le comunice celorlalți documentele relative la așa-zisul complot anti-democratic din Ungaria. Pretextând că asemenea fapte nu sunt de resortul comisiei de control, împinge vădit pe anglo-americani la hotărâri extreme. Cu ce scop?...

Presa londoneză este de părere că acțiunile conjugate în curs din Ungaria (complot anti-republican), Bulgaria (arestarea șefului opoziției), România (procesul unui grup de 52 legionari sabotori?), Cehoslovacia (pretinse acțiuni fasciste în Slovacia) și Polonia (acuze aduse unei grupări socialiste), - toate înseamnă voința Sovietelor de a instala în aceste țări guverne fidele pur comuniste, pentru momentul în care își vor retrage trupele din această zonă.

Lucru pe care de altfel încearcă să-l amâne cât pot, prin refuzul de a trata problema păcii cu Austria.

Bevin a sosit la Paris spre a e pune de acord cu Bidault asupra proiectului Marshall de ajutorare americană pentru refacerea economică a Europei. Mai toată presa engleză se teme că din cauza obstrucției rusești, planul va trebui limitat la o acțiune de colaborare între țările apusene ce ar urma să stabilească un fel de uniune vamală, rămânând ca cele răsăritene să graviteze în sfera rusească, izolate de mișcarea de consolidare a Statelor Unite.

Dean Acheson, rămas totuși subsecretar la *State Department*, acuză formal Societele de a nesocoti angajamentele de la Yalta și de a împiedica refacerea statelor din Europa orientală și din Exterul Orient.

17.6.47. Astă seară începe o conferință anglo-franceză de două zile asupra planului Marshall; totodată guvernul englez va întreprinde convorbiri similare cu guvernul sovietic prin mijlocirea ambadorului său la Moscova. După comentariile din *Pravda*, șansele sunt minime, căci Statele Unite sunt acuzate că încearcă o dominare politică a Europei prin

mijlocirea dolarului. Din 1,3 milioane tone cereale ca ajutor american către Europa pentru luna august, vreo 8000 tone sunt destinate României. Ce fericire că Dej se va înapoia curând de la Moscova cu sacii de porumb în spinare!...

O nouă grevă a flotei americane afectând aproape 2000 vase de transport, ar putea amenința foarte serios aprovizionarea Europei.

La Consiliul de Securitate, delegatul rus s-a opus propunerii americane de se alege guvernatorul Triestului, sub cuvânt să se aștepte întâi ratificarea păcii cu Italia. Și când te gândești că singurii care n-au ratificat încă tratatul sunt tocmai rușii! Cu mult calm, Consiliul a amânat discuția până vineri...

Pentru ziua începerii anchetei a comisiei internaționale în Palestina, statele arabe au hotărât o grevă de simpatie.

Guvernul maghiar se arată gata a prezenta toate documentele privitoare la complotul anti-republican, dacă i se va cere acest lucru de către ONU.

Guță își revede la Poiana discursul ce-l va rosti în Parlament pentru ratificarea tratatului de pace. Interesant că în ceea ce privește situația sa din guvern, el a primit vinerea trecută timp de două ceasuri pe Susaikov, înainte de a pleca la Consiliul de miniștri în care s-a discutat proiectul de redresare economică, iar sâmbătă a declarat cu mult optimism unui colaborator că lucrurile se vor aranja fără criză.

19.6.47. Înainte de înapoierea lui Bevin la Londra, un comunicat franco-englez a publicat invitația făcută lui Molotov pentru o întâlnire în trei săptămâna viitoare, la Paris sau la Londra, spre a se pune de acord asupra planului Marshall. Urgența întâlnirii este subliniată de dezastrul pe care-l reprezintă orice zi de întârziere pentru situația economică europeană, dar impresia la Paris este că Molotov nu va accepta invitația.

De altfel, în convorbirea avută la Moscova cu ambasadorul Angliei, Molotov s-a eschivat spunând că n-are suficiente informații asupra planului Marshall, dar că ar fi dornic să fie pus la curent. Cât despre treburile din Ungaria, dânsul continuă să-și arate enervarea față de amestecul Angliei în afacerile lăuntrice ale acestei țări, deși guvernul britanic susține dreptul său de a ști ce se petrece acolo, cât timp Ungaria mai este încă în stare de armistițiu și cât mai există o comisie aliată de control.

La Budapesta, reprezentantul rus care e președintele comisiei, refuză cu îndârjire să comunice celorlalți documentele relative la învinuirile aduse lui Kocacs, ținut arestat de sovietici.

Criză politică în perspectivă în Italia, prin hotărârea președintelui de Nicola de a demisiona și se vorbește iar de Orlando sau de Bonomi.

În Camera Comunelor, interpelare a lui Eden asupra raporturilor cu Rusia, a politicii agresive a Sovietelor în Bulgaria, România, Ungaria, Polonia și asupra imposibilității de a reorganiza lumea din cauza relei lor voințe. Dean Acheson îi acuză formal pe ruși de a

împiedica refacerea economică a Europei, a cărei mizerie crește pe ceas ce trece și a cărei adevărată criză va izbucni anul viitor.

20.6.47. În discuția de ieri din Camera Comunelor, în problemele de politică externă, totul a fost orchestrat între interpelarea lui Eden și răspunsul lui Bevin, pentru a lua poziție față de atitudinea agresivă a Sovietelor.

La întrebarea insidioasă a unui deputat comunist dacă proiectul Marshall are un sens economic sau politic, Bevin a răspuns tăios: „În ce privește amestecul politicului în problemele economice, puteți să vă adresați prietenilor voștri de la Moscova”. El a mai declarat că a zăbovit la Moscova șase săptămâni pentru a discuta doar „*paraphernalia*”⁴⁰ iar dacă de acum încolo constată că există un conflict de ideologii, „nu putem decât să regretăm acest lucru, ... *but we must face it*”⁴¹.

Când va cădea oare acea picătură de apă „*qui fasse déborder la vase?*”⁴² se pare că deocamdată Molotov nu va reacționa la invitație, așa că sunt prezumții că lumea apuseană se va organiza într-un bloc economic, lăsând pe seama rușilor tot spațiul la est de Stettin-Triest. Și totuși nu pot crede că americanii sunt dispuși să abandoneze partida...

22.6.47. Foarte importantă atitudinea Congresului american cu privire la mișcările muncitorești din Statele Unite. Camera Reprezentanților a votat o lege aspră anti-sindicală retrăgând dreptul la grevă, dar Truman a respins-o din considerații de ordin politic. Chestiunea e acum în fața Senatului unde se cere un vot de două treimi pentru a respinge acest veto prezidențial ... „*et passer outre*”⁴³.

Attlee a vorbit ieri despre drepturile omului, arătând că ele sunt încălcate în multe state din estul Europei, unde regimuri așa-zis democratice sunt o simplă parodie, deoarece opoziția e cu totul încâtușată.

Guvernul maghiar a publicat o voluminoasă *Carte Albă* spre a dovedi manevrele anglo-americane din Ungaria, unde Statele Unite aveau de gând să instaleze un avantpost ofensiv în sud-estul european.

Comandantul trupelor de ocupație americane din Austria anunță guvernul din Viena că de azi înainte renunță la subzistența pe contul acestei țări și că întreținerea trupelor va fi plătită în dolari, arătând că acesta e primul semn de considerare a Austriei ca stat liberat și că va fi ajutat să învingă dificultățile sale economice.

Guvernul de Gasperi a obținut o slabă majoritate la votul de încredere al Parlamentului. Toate dificultățile momentului sunt legate de problema de a ști în ce mod se vor comporta Sovietele în acțiunea de ajutorare economică a Europei.

⁴⁰ „*modul de împărțire al bunurilor*”

⁴¹ „*dar va trebui să-i facem față*”

⁴² „*care să reverse paharul?*”

⁴³ „*și a nu mai ține cont*”

Dacă Molotov acceptă să participe la conferință, desigur că va căuta prin orice mijloc să saboteze orice hotărâre; dar dacă refuză, ce va urma? Oricum, pentru statele ce rămân în afara zonei de influență rusească, se preconizează pe lângă o uniune vamală și valutară, și acceptarea reciprocă a unei știrbiri benevole a suveranității economice.

Presa din Turcia, care nu se sfiește să atace pe față Rusia, propune, în ironie, ca unic mijloc de reușită a viitoarei conferințe a miniștrilor de Externe de la Londra, ca în salonul întrunirilor să se atârne de plafon și o... bombă atomică. Până atunci însă multe se pot întâmpla.

Adunarea Sovietului Suprem e poate indiciul că rușii vor ratifica în curând tratatele...

23.6.47. Sovietele au comunicat Franței și Angliei acceptarea invitației pentru o conferință a celor trei miniștri de Externe asupra propunerii americane de asistență economică și fixează data de 27 iunie la Paris.

În legătură cu același proiect, Truman a numit trei comisii pentru studierea ajutorului:

- una alcătuită din 19 membri din diversele categorii ale societății americane sub președinția lui Harrimann, spre a fixa limitele până la care va fi posibilă realizarea sa;
- una pentru examinarea problemei transportului;
- una pentru a calcula efectele asupra economiei Statelor Unite.

Președintele republicii maghiare dezmente zvonul despre dorința sa de a demisiona și totodată refuză a se pronunța asupra responsabilității lui Nagy, subliniind că această chestiune e de resortul guvernului maghiar.

S-a luat hotărârea refacerii orașului Frankfurt/Main spre a instala acolo capitala economică a Germaniei bi-zonale anglo-americane.

La Roma și în ale orașe ale Italiei s-a dat de urmă unei conspirații fasciste.

Montgomery a întreprins o foarte importantă și semnificativă vizită de informare în India, Singapore, Australia și Japonia unde va fi oaspetele generalului MacArthur.

26.6.47. Congresul american a respins încercarea de veto prezidențial în chestiunea legii anti-sindicale. Aceasta înseamnă că toți republicanii și mare parte din democrați au declarat formal război comunismului și că iau de pe acum toate măsurile în eventualitatea unui război căci - biata logică intervine și aici - n-ar fi admisibil ca ducând la ei acasă o campanie înverșunată pentru înlăturarea primejdiei comuniste, americanii să comită copilăria de a lăsa în picioare Rusia sovietică, adică tocmai oficina permanentă care alimentează ofensiva mondială a acestei ideologii.

Mai este un alt motiv care-i silește pe americani să lichideze cel mai târziu în vara viitoare pericolul rusesc: alegerile prezidențiale din 1948. Deocamdată în Statele Unite au pornit greve de protestare împotriva noii legi. Să vedem cum va reacționa guvernul.

Măine încep la Paris discuțiile celor trei miniștri, printre care Molotov a acceptat desigur să figureze doar ca să încurce lucrurile și să saboteze lucrările. Mai ales că se va pune în discuție prealabilă, lichidarea imediată a haosului politic din zonele controlate de

ruşi, ceea ce le va da acestora prilejul să acuze pe americani că sugestia Marshall nu e decât un pretext de încătuşare politică a Europei prin forţa dolarului.

La Paris, guvernul este pus în faţa multor greve de protestare în contra proiectului de buget prin care se refuză majorările de salarii.

În Italia preşedintele de Nicola a demisionat.

Comisia de anchetă de la graniţa greacă şi-a publicat raportul (minus rusul şi polonezul care fac opinie separată), arătând că vina o poartă vecinii din nord care au ajutat pe rebeli, dar şi organele greceşti - prin politica de persecutare a elementelor minoritare. Cu tot refuzul Bulgariei, comisia de anchetă este decisă a trece pe teritoriul bulgar spre a continua cercetările.

Americanii şi englezii au prezentat guvernului nostru note energice de protest în contra arestării şi deţinerii, în condiţii îngrozitoare şi fără temeii de judecată, a sute de adepţi ale grupărilor de opoziţie şi chiar a unor persoane străine de partide, în ciuda angajamentelor formale din tratatul de pace. Se pare că printre comuniştii de aici există o oarecare îngrijorare.

27.6.47. De Nicola a fost reales imediat cu o mare majoritate şi a acceptat să continue funcţia sa de preşedinte provizoriu a Italiei, aşa că motivul de boală n-a fost decât un pretext.

În şedinţa de ieri din Parlamentul de la noi, s-au adus acuzaţii violente şi precise în contra lui Alexandrini, pentru irosirea fondurilor ministerului de Finanţe în folosul unor amici personali şi în contra lui Tătărescu, acuzat de a menţine în posturi diplomatice vechi colaboratori antonescieni. Este clar că vor comuniştii să-l dea peste cap. Dar cum rămâne atunci cu asentimentul Moscovei?

Guvernul dezorganizator al ţării, la fel cu încercarea Patronajului de pe vremea lui Antonescu, a căutat ieri să dea peste cap comitetul de conducere al Crucii Roşii pentru a pune mâna pe această afacere, mănoasă scopurilor Partidului Comunist. A improvisat deci peste noapte o serie de noi membri care au ocupat din zori sala de adunare a societăţii spre a sabota întrunirea.

Manevra fiind dată de gol de către lăncu Costinescu, Florica Bagdasar, ministru al Sănătăţii cu ascultarea lui Grom şi ticluitoare a mârşăviei, a plecat dezorientată capul, a înghiţit ironiile şi a părăsit sala sub huiduielie adunării. Bineînţeles, versiunea oficială vorbeşte azi de un comitet neînţelegător al vremurilor noi care colaborase cu dictatura fascisto-antonesciană şi care refuză azi drepturile noilor membri intraţi după 23 august 1944, nepermiţându-le accesul în sala de şedinţe, dar că în faţa protestărilor vehemente şi indignate ale acestora, şedinţa a fost amânată.

29.6.47. La Paris, miniştrii de Externe s-au pus deocamdată de acord asupra unei singure chestiuni: aceea a secretului convorbirilor. De pe acum însă, agenţia Tass

comentează defavorabil posibilitățile reușitei întâlnirii, prin faptul că americanii vor căuta să profite de prilejul ajutorului spre a-și instala dominația în Europa.

La o întrunire la Lille, generalul de Gaulle a fost foarte aplaudat când a vorbit de amenințarea politicii sovietice.

Generalul Eisenhower a declarat că nu vede primejdia unui război în viitoarele 12 luni, dar că nu poate garanta excluderea unei asemenea posibilități în acest răstimp.

Incidente de frontieră pe granița nordică a Greciei; iar guvernele din Belgrad și Sofia refuză comisiei de anchetă a trece pe teritoriile sârb și bulgar.

Incidente și în Carintia, unde bande din Jugoslavia au pătruns în Austria. [...]

1.7.47. Gheorghiu-Dej și Săvulescu vor prezenta mâine Blocului Partidelor Democratice (BPD) planul cu care s-au întors de la Moscova, ce pare a desăvârși completa subjugare a economiei țării prin acordarea unui împrumut de 100 milioane ruble și concesionarea căilor ferate etc.

Tot mâine se va examina și poziția „gușiștilor” din guvern: unii vorbesc de înlocuirea lui Alexandrini prin Bejan, alții pretind că însuși Tătărescu ar putea pleca, spre a da locul fie lui Ralea (care se întoarce zilele astea dar nu cred să fie prost și să abandoneze mănșul post de la Washington), fie lui Constantinescu-Iași.

În Bretania s-a descoperit un complot de dreapta pentru răsturnarea regimului, dar în care n-ar fi implicat de Gaulle.

Zvon din nou că americanii sunt hotărâți a pormi foarte curând războiul contra rușilor care vor cu tot dinadinsul să-și păstreze „mărcile” avansate în Europa adică: Prusia, Polonia, Ungaria, România, Bulgaria, Jugoslavia. [...]

În ședința de azi a celor trei miniștri de la Paris s-a dovedit totala nepotrivire între cele două teze: Sovietele susțin că planul Marshall - care cere o ajustare colectivă a economiei din întreaga Europă pe care Statele Unite ar ajuta-o printr-un program elaborat și controlat de ei - nu poate fi acceptabil deoarece atinge suveranitatea statelor europene, ci propun ca fiecare țară să-și prezinte lipsurile și nevoile proprii, pe care Statele Unite să le îplinească. Bevin a răspuns că o asemenea pretenție este nerealizabilă, căci ar însemna să se ceară americanilor un cec „în alb”, adăugând că dacă nu se va găsi o formulă de compromis, Anglia își va rezerva atitudinea sa în viitor.

În Italia guvernul de Gasperi ia măsuri împotriva încercărilor de tulburări comuniste.

2.7.47. Față de obstrucția dâră a lui Molotov și după ce Bidault a încercat o formulă împăciuitoare prin care statele europene sunt libere a se ralia sau nu planului de ajutor american și deci în drept a refuza o eventuală anchetă sau control străin pe propriul teritoriu, Bevin a cerut lui Molotov să răspundă până mâine ofertei de colaborare economică europeană.

Concomient cu poziția engleză, Marshall a protestat ieri cu vehemență împotriva grosolanelor minciuni cu care se falsifică adevărul, insinuând că Statele Unite urmăresc

planuri imperialiste asupra Europei: „Noi n-avem nicăieri în lume guverne și regimuri impuse de noi, nici nu terorizăm populații străine prin abuzurile propriei noastre poliții sau creăm aiurea din propria noastră autoritate, societăți leonine americano-europene care să sleiască în favoarea noastră bogățiile altora...” Rămâne de văzut până unde vor merge rușii cu obrăznicile și până când le vor înghiți americanii. [...]

Astă seară s-a anunțat că Molotov a respins pe un ton foarte incisiv formulele engleză și franceză, ca urmărind subjugarea statelor mici ale Europei și că mâine se va reîntoarce la Moscova. Bidault și Bevin au respins acuzarea și au hotărât să trimită invitații tuturor statelor europene, mai puțin Spaniei, Germaniei și Rusiei, sperând că vor putea totuși reuși să realizeze planul de ajutorare american. Să vedem ce vom face noi, care suntem complet înfeudați Sovietelor.

Deocamdată, lumea e complet zăpăcită la noi datorită hotărârii guvernului de a se realiza reforma monetară. Cred că va fi cea mai sinistrală farsă ce s-a putut imagina vreodată, dar care ne va distruge complet economicște.

4.7.47. Iată sosită și ziua fixată empiric de mine, ca dată inițială a unei noi orientări cu influență covârșitoare asupra țării noastre.

La drept vorbind, nu este exclus ca eșecul conferinței de la Paris și hotărârea anglo-franceză de a convoca pentru 12 iulie la o nouă conferință pe cele 22 state europene, să reprezinte tocmai acel punct de plecare. Textul invitației a fost comunicat spre știință și ambasadorului sovietic de la Paris cu formula politicoasă că poate, între timp, Rusia va mai reexamina problema și-și va modifica atitudinea. Speranța, la Londra și la Paris, este că între statele industriale din apus și cele agricole din răsărit, se va putea stabili până la 1 septembrie un plan practic de colaborare economică care să fie comunicat Statelor Unite.

Ecourile din presa țărilor din centrul și estul Europei supuse influenței rusești, arată dezamăgirea pentru ruperea conferinței. În Anglia și în Franța se crede că ele nu vor putea accepta invitația de tema Sovietelor, care că ar încerca să exercite presiuni diplomatice chiar și asupra unor state ca Elveția și țările scandinave.

Cu prilejul comemorării *Independance Day* și cu aproape aceleași cuvinte, Truman și Bevin au arătat că, bazându-se pe voința fermă de pace a popoarelor, sunt însă state care duc o politică de neîncetate provocări, dar că împins prea departe, sistemul acesta a depășit măsura și a cauzat cele două războaie mondiale. Orice răbdare având o limită, ambii oameni de stat dau acum avertismentul să nu se împingă prea departe cu asemenea provocări. Iată adevărata însumare a acestei zile, pe care o asemuiesc pentru țara noastră cu cea de 4 aprilie 1944, când aliații au bombardat pentru prima oară Bucureștiul. Rămâne acum de văzut cât timp ne va trebui și ce mijloace vom folosi spre a schimba de picior.

Deocamdată, rușii cu slugile lor de la guvern continuă să-și facă de cap: aud că toate știrile publicate despre miile de vagoane cu porumb pe care ni le împrumută cu atâta grație Moscova și din care s-a anunțat că au și sosit vreo 800, sunt minciuni inventate pe de-a

întregul. N-a sosit niciun bob nici la Iași, nici la Galați sau la Constanța; din contra aici gem silozurile cu grâu de-al nostru, de unde rușii nu ne cedează nimic, tot zvonul fiind răspândit ca o eventuală explicație a unei jumătăți de vagon de aur pe care guvernul nostru l-a trecut în Rusia.

În Franța, Ramadier a susținut oferta Marshall și a obținut votul de încredere cu o importantă majoritate.

5.7.47. Ieri, premierul englez Attlee a depus proiectul de lege al independenței Indiei care dacă va fi aprobat, va transforma, până într-o lună, un Imperiu în două state suverane, a căror legătură cu *Commonwealth*-ul britanic ar putea fi ruptă oricând, ca și pentru oricare alt dominion. Semnificativ este faptul că pentru acest gest, guvernul englez a ales tocmai Ziua independenței americane.

Tot ieri la Rio, Carol s-a cununat cu Lupeasca într-o cameră din hotel unde se pare că ea zace grav bolnavă. Căsătorie *in extremis*?!...

Se anunță crearea în Statele Unite a unui front comun al reprezentanților în exil a Partidelor Țărănești din Ungaria, România, Bulgaria și Jugoslavia.

Măine, în fața congresului socialist, Ramadier va susține politica externă a Franței și va cere să i se confirme continuarea actualei formule de colaborare a guvernului; chestiunea e discutabilă pentru aripa stângă a partidului, mai ales după atitudinea adoptată de Soviete față de propunerea Marshall.

Franța a decis să acorde Marocului un guvern alcătuit din 10 francezi și 10 marocani, aflat sub președinția Vizirului.

Agenția Tass continuă atacurile acerbe împotriva englezilor și francezilor pentru invitația către Soviete de a reveni la sentimente mai înțelegătoare, deși Bevin le-a taxat atitudinea de „stupidă și periculoasă provocare, care ar putea să nu mai fie suportată”.

Sârbii au declarat deja că nu pot adera la acest proiect, care le-ar dezorganiza planul economic pe cinci ani, finlandezii nu îndrăznesc a lua o hotărâre, ungurii și polonii nu pot da un răspuns înainte de a se fi consultat cu toate partidele, iar la noi, *Universul* declară că guvernul își va însuși teza lui Molotov.

Miniștrii scandinavi, asupra cărora rușii fac oarecari presiuni, se întâlnesc mâine la Copenhaga.

În rezumat, Europa riscă să fie ruptă și economic în două tabere, fără speranța unei intercolaborări, spre nenorocirea acestui continent, atâta vreme cât Sovietele vor putea continua să-și facă mendrele.

7.7.47. La Paris, Ramadier a declarat la congresul socialiștilor, că doar partidul acesta poate ține mai departe frâiele guvernării, între comploturile dreptei și grevele organizate de comuniști, obținând adeziunea participanților.

Referendumul, cerut de Franco în Spania și desfășurat fără incidente, i-a dat cu o mare majoritate asentimentul pentru regimul dictatorial pe viață și pentru acceptarea unei

succesiuni monarhice. Națiunile Unite nu-l consideră însă ca exprimarea liberă a voinței poporului spaniol.

Comisia mixtă ruso-americană pentru Coreea, de abia întrunită după o lungă letargie, și-a amânat *sine die* lucrările, în urma neînțelegerilor ivite imediat.

Știre senzațională astă seară: Cehoslovacia a acceptat invitația pentru conferință, deși a adăugat, pro-forma, că ministrul său din Franța e însărcinat a se documenta asupra planului Marshall, pe care nu-l cunoaște. Știrea este temperată prin călătoria la Moscova a primului-ministru Gottwald însoțit de Masaryk, care vor primi acolo instrucțiuni precise pentru atitudinea reprezentantului lor la Paris.

9.7.47. România și Bulgaria au refuzat invitația (Polonia va proceda la fel) sub cuvânt că planul Marshall ar putea stingheri propriile planuri economice elaborate cu atâta grijă. Totodată, guvernul nostru a cerut admiterea României în sânul ONU, acceptând de asemenea Charta Atlanticului. Tătărescu va face mâine o expunere în Parlament. Ungaria a declinat și ea invitația, așa că Finlanda, cu toate că se zbate încă nehotărâtă, va fi cred obligată a se supune ordinelor Moscovei.

Logodna prințesei Elisabeta a Angliei este oficială.

11.7.47. Altă lovitură de teatru: din dispoziția rușilor, Cehoslovacia declină și ea invitația la fel ca și Finlanda, așa că până la sfârșit la Paris se vor întruni mâine 14 delegații, un număr de opt abținându-se.

14.7.47. Jocul moscovit își dă toate cărțile pe față, ca și cum n-ar mai avea nimic de menajat pentru a ascunde cât de cât ruptura cu Occidentul: Cehoslovacia publică convenția economică încheiată pe cinci ani cu Sovietele și semnată acum la Moscova, de unde va primi hrană în schimbul produselor sale industriale, iar România respinge cu obrăznicie notele de protest engleză și americană de acum trei săptămâni împotriva arestărilor abuzive de la noi, afirmând că nu poate admite o asemenea imixtiune a străinilor în treburile interne ale țării.

Groza în vizită la Sofia cu tot circuitul din guvern, face declarații de veșnică prietenie și colaborare cu frații bulgari, arătând că scopul vizitelor succesive la Moscova, Belgrad Budapesta și Sofia (va urma Varșovia) este tocmai înfăptuirea marelui plan de consolidare a vieții economice în Răsărit. De altfel, *Pravda* ridică în slăvi planificarea economică din estul Europei, cu programe bi-, tri- sau cincinale în aceste state regizate de Moscova și vorbește de criza dolarului care a silit Statele Unite să lanseze planul Marshall.

La Paris, conferința face progrese reale și a hotărât să lase poarta deschisă celor opt state refuzante, conform declarației candidatului republican la presidenția americană, care spune că n-a fost voința lor, ci a Moscovei care le-a dictat atitudinea.

Se precizează cu ironie că, de la război încoace, este prima conferință internațională în care delegații nu-și aruncă insulte și cuvinte grele și în care se poate lucra repede și în

liniște. S-a constituit o comisie de cooperare pe patru ani împărțită în următoarele secțiuni: alimentară, a fierului și oțelului, a energiei și a comunicațiilor.

Comentariile presei engleze exprimă regretul de a vedea Cehoslovacia declinand invitația pe care inițial o acceptase și găsește o mare asemănare între această „volte-face”⁴⁴ și călătoria președintelui Hacha la Berlin din 1939.

Aici s-a răspândit zvonul că Maniu și Brătianu sunt reținuți acasă cu domiciliu forțat și cu interdicerea de a primi vizite; este evident prodromul lansării știrii despre descoperirea cine știe cărui complot contra siguranței statului. Toate acestea sunt semne sigure de slăbiciune, de nervozitate și de teren șubred sub picioarele acestor democrați progresiști. Dar e tot atât de sigur că, dacă americanii se vor mai codi multă vreme să apuce taurul de coame, ne prăpădim cu toții și că pe urmă, pot ei veni totalmente zadarnic să mai învie morții cu planuri de refacere ale unei Europe prăbușite...

Știri din Atena anunță că importante forțe rebele trecând granița din Albania, au atacat localitatea Konitsa. Membri ai comisiei de anchetă au plecat imediat acolo spre a constata veracitatea acușărilor. Se pare că situația e destul de gravă și că Tsaldaris la New-York și Papandreu la Roma au fost avizați de la Atena să se înapoieze cât mai curând în țară. Rușii au și vestit că americanii se pregătesc pentru o intervenție armată.

Ca un soi de apropiere cu tâlc, flota engleză din Malta a început manevrele de vară în Mediterana răsăriteană, anunțând că va vizita porturile grecești, Istanbulul și că va împinge curtoazia până la Sevastopol. Ironie sau amenințare?...

Guvernul anunță arestarea lui Mihalache, Penescu, Ilie Lazăr, Carandino etc., mulți cu soțiile lor, 12 persoane cu totul, care se pregăteau să fugă din țară cu avionul de pe aerodromul de la Tămădău din Ialomița. Să fi fost copilărie din partea lor, sau mai degrabă o cursă spre a-i implica în cine știe ce complot...

Maniu - în sanatoriul dr. Jovin, iar Dinu Brătianu - la el acasă, se află amândoi sub observație. Se repetă farsa din Ungaria și îmi pare că totul miroase a praf de pușcă.

17.7.47. Fel de fel de versiuni circulă relativ la arestarea lui Mihalache & Co. Unii pretind că poliția i-a ridicat de la casele lor și i-a dus cu forța în fața avionului, unde i-a fotografiat ca dovadă. Se pare că în Muscel populația e în plină revoltă, că localul Partidului Comunist a fost devastat și că autoritățile locale nu prea îndrăznesc să ia măsuri de represiune.

Pe de altă parte, chiar Regele mărturisește că din raportul ce i-a prezentat Teohari Georgescu, de-ar fi adevărat măcar 1/10, și încă cei prinși sunt realmente vinovați de a fi încercat să încalce regulamentele țării, bune-rele cum ar fi, așa că în caz de protest al partidului din opoziție, Suveranul n-ar avea cum să intervină în favoarea lor. Eu însă cred că într-adevăr Mihalache hotărâse să plece, nu pentru a forma vreun guvern fantomă în Apus,

⁴⁴ „bruscă schimbare”

nici să-și pună pielea la adăpost, ci spre a participa din partea României la acțiunea concertată a reprezentanților refugiați în America ale Partidelor Țărănești din Ungaria (Nagy), Croația (Macek), Serbia (Gavrilovici) și din Bulgaria (Petcov), care au decis să formeze un front comun agrarian al statelor dunărene. Aceștia au adresat acum un protest colectiv împotriva presiunii sovietice asupra guvernelor satelite din aceste țări, împiedicându-le să participe la conferința economică de la Paris.

E deci lesne de înțeles cât ar fi dorit Mihalache să fie prezent la această acțiune. Greșeala sa de neiertat a fost că n-a dispărut singur precum Rădescu, fără vorbă, nici reclamă, ci a adunat un întreg „stat major”, pornind la drum cu câțel și purcel și dând zvon în țară, așa că, de pildă, mie mi-a anunțat Nadia Duca plecarea, încă de acum trei săptămâni. Stupidă copilărie!...

În orice caz, această surprindere la aerodrom, reală sau ticluită, a dat guvernului prilej să elaboreze un întreg complot reacționar pentru răsturnarea regimului, spre a putea proceda în voie, ca și în Ungaria, a-și asigura continuitatea puterii și după ziua, cred corespondenții străini, în care rușii vor fi părăsit teritoriul nostru. Deocamdată au ridicat imunitatea parlamentară lui Maniu, Ghilezan, Leucuția, Serdici, Buzel și Maria Ilie Iazăr, socotindu-i probabil ca organizatori ai complotului.

În Grecia, lupte tot mai aprige.

19.7.47. Independența Indiei a primit ieri sancțiunea regală. Împărțită în două state, va deveni liberă la 15 august, după o stăpânire engleză de peste 200 ani.

În Statele Unite s-au votat creditele necesare ajutorării Europei după desființarea UNRRA, din care se deduc 18 milioane dolari anual, reprezentând cotele alocate statelor care sub influența Rusiei au refuzat deocamdată să participe la organizarea economică europeană, adăugând că dacă ele își vor schimba politica și vor intra în complexul de refacere, lucrurile se vor modifica în favoarea lor.

Comisia de anchetă din Grecia a opinat prin cinci voci că trupele rebele au trecut din Albania, dar că nu există o dovadă a pătrunderii de peste granița a vreunei divizii internaționale sau a altei formațiuni străine.

La o întrunire comunistă de aici, chipurile pentru Spania liberă, s-a cerut judecarea „trădătorilor” Maniu & Co. de către un Tribunal ad-hoc al poporului. Însăpăimântat de cele ce se petrec, un apropiat al lor mi-a arătat temerea unei... vânzări din partea stângii partidului (Hațeganu), ca reeditare a cazului Anton Alexandrescu și dr. Lupu. Guță tremură, văzându-se complet izolat prin distrugerea păturii burgheziei.

21.7.47. Scânteile conflictului izbucnesc în toate colțurile lumii: trupele olandeze din Indonezia au început acțiunea împotriva republicanilor cu care nu s-a putut ajunge la un acord; în Palestina au reînceput atentatele; la granița greacă, vecinii se acuză reciproc de încălcarea teritoriului, iar la cea austro-jugoslavă, sunt schimburi de focuri cu morți și răniți. Nu mai vorbesc de China unde războiul continuă.

În fine, la Rangoon, au fost asasinați în plin Consiliu opt miniștri, printre care șeful acțiunii anti-fasciste, iar în Coreea a fost ucis conducătorul stângii.

În România, ziarul *Dreptatea* a fost suprimat în mod definitiv, iar Maniu este autorizat să locuiască acasă, dar sub supravegherea poliției.

Guvernul englez a răspuns refuzului român în chestiunea arestărilor, arătând că pacea n-a fost încă restabilită în România și, câtă vreme nu vom respecta dispozițiile art.3 din tratat, Anglia nu va relua raporturi normale cu țara noastră.

24.7.47. Chestiunea admiterii Albaniei în ONU a fost din nou discutată la New-York, dar fără rezultat. Cu atât mai puțini șorți ar avea deci cererea României, deși Bevin a declarat că primirea statelor foste inamice printre Națiunile Unite, ar ajuta mult la întronarea acolo a adevăratei democrații și a libertăților cetățenești.

Marshall ne-a atras atenția că trimiterea la București a noului ministru Schoenfeld, nu înseamnă cătuși de puțin renunțarea din partea Statelor Unite la principiul de a reclama încetarea măsurilor arbitrare din România.

În această privință, mi se spune că în sânul partidului manist s-a convenit, fără vreo ruptură sau lipsă de coeziune, intrarea în Parlament a deputaților, cu excepția bineînțeles a celor excluși, așa că mă întreb dacă a fost politic gestul lui Maniu de a fi refuzat cu atâta îndârjire acest lucru pentru a ajunge, până la sfârșit, la această capitulare. Brătienii, care au și ei doi deputați aleși, nu vor urma acest exemplu „deceționant”.

Statele Unite refuză a mai acorda Poloniei și Ungariei vreo cotă din creditul de 350 milioane dolari pentru Europa înfometată, nu din cauza atitudinii lor față de conferința de la Paris, ci pentru că au constatat puțința acestor țări de a face față nevoilor alimentare prin propria producție actuală.

Negocierile de la Moscova pentru un acord economic anglo-sovietic sunt gata să se rupă din cauza exorbitantelor pretenții rusești asupra prețului grâului.

Contrar dorinței comuniștilor, Adunarea Națională din Italia a hotărât a lua imediat în discuție chestiunea ratificării tratatului de pace. Bevin a sfătuit și România să încheie cât mai curând această problemă.

Noile alegeri în Ungaria vor avea loc la 31 august.

Ankara anunță că în numele Partidului Național-Țărănesc român, Alexandru Cretzianu a semnat protestul „Internaționalei Verzi” central-europene din America.

Ultimul zvon al tragi-comediei de la Tămădău, care n-a fost poate decât o înscenare, ar fi că târguiala cu guvernul este ca prețul reintrării în Parlament a manștilor să fie o relaxare a arestărilor și un nou decret mai blând cu privire la urmărirea și pedepsirea „criminalilor de război”...sau a celor post-belici.

29.7.47. Anglo-americanii par să primească neconținute palme... și nu văd venind vreo reacție. Iată ultimele exemple:

Sârbi și bulgarii refuză să primească pe teritoriul lor comisia de anchetă a Consiliului de Securitate.

Delegația economică engleză a fost nevoită să părăsească Moscova, din cauza ultimelor pretenții rusești pentru reducerea și eșalonarea datoriilor ne-militare din vremea războiului, dar Cripps reînnoiește în Parlament speranța că vor ajunge totuși la o înțelegere, pe când Sovietele acuză pe englezi de proceduri necinstite.

În privința neînțelegerilor asupra Germaniei, presa moscovită spune deschis că americanii urmăresc a crea în Europa o serie de state vasale Germaniei, ea însăși înfeudată dolarului american.

De Gaulle denunță primejdia sovietică asupra omenirii, pe când obișnuitele glasuri tăioase de la Washington și Londra au amuțit...

În chestiunea indoneziană, India și Australia au luat fățiș poziție împotriva Olandei.

În farsa bufă de la noi, se pare că Penescu a mărturisit și alte proiecte de fugă, despre care guvernul nici n-avea idee. „*Il s'ombrent dans le ridicule*”⁴⁵. Ca urmare, prin *Jurnalul* Consiliului de miniștri, guvernul a dizolvat partidul lui Maniu cu toate succursalele sale, iar Parlamentul a ratificat acest act, cu 295 voturi contra 1, toți deputații țărăniști fiind absenți.

Spiritele încordate în Palestina, unde trei evrei au fost spânzurați și unde grupul sionist anunțase că în aceeași clipă vor fi spânzurați cei doi ofițeri englezi răpiți și ținuți ostateci.

Mare zarvă la Consiliul de Securitate din cauza noului veto sovietic ce se opune unei alte comisii balcanice cu drepturi mai largi de anchetă, iar Gromyko va depune mâine în schimb o rezoluție, prin care susține că vecinii din nord nu poartă nicio vină a stării de lucruri din Grecia, ci este determinată exclusiv de starea internă.

Statele Unite au trimis invitații pentru 18 august celor 11 state care au participat la războiul contra Japoniei pentru discutarea tratatului de pace. Rusia a respins invitația.

Ministrul de Război american a plecat în Germania, iar Montgomery și-a întrerupt brusc vizita în Extremul Orient și se întoarce în grabă la Londra.

1.8.47. La Consiliul de Securitate, Olanda protestează în contra sesizării sale despre conflictul indonezian, ca nefiind conformă Chartei Națiunilor Unite, însă propune ca delegații ai mai multor state să ancheteze la fața locului, guvernul olandez declarând a fi gata să accepte mediația Statelor Unite.

Ca replică a respingerii cererii de admitere a Albaniei și Mongoliei la ONU, rușii se opun acceptării Portugaliei, Transiordaniei și Irlandei.

La invitația Angliei de a se grăbi schimbul instrumentelor de ratificare a tratatelor cu statele foste satelite, Moscova a răspuns că ele trebuie ratificate mai întâi de către acestea

⁴⁵ „*Se scufundă în ridicol.*”

și că apoi Rusia va proceda la fel pentru toate imediat. Parlamentul italian a votat, cu abținerea comuniștilor, necesitatea ratificării imediate. S-ar putea deci ca rușii să tragă sforile pentru ca în România, Ungaria sau Bulgaria ratificările de care leagă ei propria acțiune, să fie amânate la calendele grecești.

Nunta prințesei Elisabeta a fost stabilită pentru 20 noiembrie în catedrala Westminster Abbey din Londra.

Încetul cu încetul, sosesc la Parlament deputați național-țărăniști, care semnează lista de prezență sub titlul de „independenți”: ieri au venit 16, iar mâine e vorba de Zane și de Hațieganu.

3.8.47. Comunicatul conferinței bulgaro-jugoslave, de trei zile de la Bled, anunță foarte importante hotărâri de colaborare economică și politică, cu mult mai însemnate decât acordurile sârbo-române și care prevestesc aproape o federalizare a Balcanilor sub egida Moscovei. Printre acestea: stabilizarea schimbului monetar, uniune vamală, suveranitate comună a proprietăților de-a lungul graniței, program de dezvoltare a navigației pe Dunăre, renunțare din partea sârbilor la despăgubiri de război, strânsă colaborare politică, front comun față de atacurile „monarho-fasciștilor” din Grecia etc. Deci, pregătire de război.

Pe de altă parte, ministrul de Război american, abia sosit în vizită la Berlin și rechemat la Washington, s-a mulțumit cu o conferință cu reprezentanții militari ai Statelor Unite din Italia, Grecia și Austria, în loc de mai vizita țările prevăzute în programul inițial. Și aici, cam miroase a conflict...

Guvernul indonezian a acceptat apelul Consiliului de Securitate de a înceta imediat ostilitățile, pentru a se prezenta fie în fața acestuia, fie la un arbitraj. De acord cu Olanda, Anglia s-a abținut de la vot, spre a nu recunoaște astfel implicit suveranitatea Indoneziei. Cu toate rezervele sale asupra ineficienței gestului, guvernul olandez a luat măsuri pentru încetarea operațiunilor militare în noaptea de 4/5 august; guvernul indonezian care va trimite un reprezentant la *Lake Success*⁴⁶, va proceda la fel, cu condiția ca trupele olandeze să se retragă pe linia lor de plecare de acum două săptămâni, lucru greu admisibil.

Mare emoție în Anglia și demonstrații anti-semite în urma spânzurării celor doi ofițeri britanici de către teroriști, care au anunțat, după legea talionului, că vor ucide câte un englez pentru fiecare evreu executat.

Președintele Truman își anunță vizita la Rio pentru luna viitoare, cu prilejul congresului pan-american de apărare a continentului.

Analizând problema grecească, presa turcă scrie că trebuie „să așteptăm cu încredere, fiindcă un viitor război va rezolva și această problemă”.

Asupra crizei economice și financiare din Anglia care se arată foarte serioasă, Attlee va face miercuri declarații, propunând țării masive sacrificii.

---

⁴⁶ Sediul Consiliului de Securitate de la New-York.

Cei 4500 emigranți clandestini evrei fugiți din Franța la bordul unui vas pornit aparent spre Columbia și întors din apele palestiniene la Port Bou lângă Marsilia pe trei vase engleze refuză să debarce.

A murit președintele Uruguayului. Revolta continuă în Paraguay și capitala Assuncion e amenințată.

Lordul Mountbatten a fost numit guvernator general al Indiei (Hindustan) iar Djimah în Pakistan.

5.8.47. După operația suferită, Churchill a vorbit prima dată în fața a aproape 20.000 conservatori, acuzând guvernul laburist de impreviziune: a epuizat creditele americane, n-a reușit creșterea producției de cărbune, a făcut cheltuieli nesocotite în toate direcțiile. Dar a adăugat că îl va susține în măsurile de redresare pe care le va lua.

Propunerea rusească în contra Greciei a fost respinsă în Consiliul de Securitate cu nouă voturi contra două, iar o formulă a Poloniei pentru o încercare de înțelegere directă între greci și sârbi, bulgari și albanezi, n-a avut niciun ecou.

Cererile de admitere la ONU ale Italiei, Bulgariei, României și Ungariei au fost combătute la Consiliul de Securitate chiar de ... Soviete, care au susținut că nu pot fi luate în considerare înainte de ratificarea tratatelor. Teza a fost combătută de delegatul american, care a replicat că n-are sens ca aceste state să sufere, fiindcă numai una din cele patru mari puteri, Rusia, nu se grăbește să le ratifice. Să vedem dacă această atitudine scabrosă a rușilor va fi menționată în presa noastră...

Acord pentru uniune vamală între Jugoslavia și Albania.

O delegație bulgară se află la Berlin pentru încheierea unei convenții economice cu zona sovietică de ocupație. Moscova își țese mai departe pânza de păianjen, cu care speră să ferece și să înăbușe lumea. Pe de altă parte, englezii și americanii procedează la fel în zonele lor din Germania. Astfel s-a încheiat o convenție similară cu Finlanda.

Pravda e foarte preocupată de viitorul congres pan-american de la Rio și susține că o serie întregă de republici sud-americane, ca Argentina, Chile, Cuba nu vor admite programul de unificare imperialist al Statelor Unite, care, după spusele oficiosului sovietic, vor suferi o înfrângere.

9.8.47. Și guvernul indonezian a acceptat mediația americană, dar cere ca o delegație a Consiliului de Securitate să arbitreze asupra cauzelor conflictului.

Banca Mondială a acordat Olandei un împrumut de 195 milioane dolari, cu condiția să nu-i folosească în scopuri militare, nici în acțiunea din Indonezia.

Propunerea guvernului englez pentru măsuri severe în vederea refacerii economice a întrunit 251 voturi contra 148, deși Churchill a taxat proiectul ca o „suprimare a Parlamentului și a libertăților omului.” Dar unii deputați laburiști acuză guvernul de a nu îndrăzni să ia măsuri și mai radicale pentru combaterea crizei.

Guvernul american a respins refuzul guvernului nostru de a lua în considerare protestul relativ la suprimarea libertăților civile. Drept consecință, delegatul american la Consiliul de Securitate nu mai admite acceptarea Ungariei, României și Bulgariei la ONU, contrar tezei sovietice care acum susține candidaturile. „*Bisoqua sapere chi desidera imbroglia adesso...*”⁴⁷

10.8.47. Radio New-York anunță că Maniu e pe moarte într-o celulă a prefecturii poliției, că ar fi avut un atac de inimă în timpul unui interogatoriu. Se prevede deci că nu va mai putea fi prezent la procesul ce i se intentează pentru așa-zisa încercare de răsturnare a guvernului comunist din România.

Ieri s-a anunțat decesul în captivitate sovietică a lui Bela Kovacs, secretarul general al Partidului maghiar al Micilor Proprietari.

Tema unei noi crize de guvern în Franța, unde cei cinci miniștri radicali amenință cu demisia în cazul în care Ramadier prezintă în Parlament proiectul unui nou statut în Algeria acordând drept de vot femeilor musulmane și îngrădind autoritatea guvernatorului general. Măine guvernul va cere votul de încredere privind propunerile pentru alegerile municipale.

Statele Unite au invitat Franța să participe la o discuție de principiu împreună cu Anglia asupra condițiilor de refacere economică a Germaniei și a producției de cărbune din Ruhr. Această inițiativă nu va influența cu nimic convorbirile anglo-americane relative la zona Ruhr.

13.8.47. Constatând abuzul veto-ului sovietic în problema greacă, delegatul american consideră că rușii susțin pe față acțiunea Albaniei, Bulgariei și Jugoslaviei pentru instaurarea în Grecia a unui guvern comunist. În aceste condiții, Statele Unite socotesc Consiliul ca fiind complet paralizat pentru orice măsură ar încerca să ia și că deci fiecare putere în parte, își recapătă dreptul de acțiune individual pentru a căuta salvagardarea păcii. Această declarație va fi luată vineri în discuție.

Ankara anunță că împrumutul american va servi în primul rând la fortificarea Dardanelor (13 milioane livre sterline), ceea ce ar confirma zvonul că rușii aduc forțe masive în Balcani și că pregătesc un atac asupra Constantinopol la Canakkale, ceea ce ar putea grăbi crăparea abcesului.

Contrar voinței Olandei susținută de Anglia, Franța și Belgia, Consiliul a admis, cu opt voturi contra trei, ca Indonezia să-și poată pleda punctul de vedere, recunoscându-i indirect astfel suveranitatea.

După ce a acordat depline puteri guvernului, Parlamentul englez se va proroga până în octombrie. Unii spun cu oarecare dreptate că în caz de conflict ruso-american, Anglia are tot interesul să rămână neutră; în acest chip, industria va lucra intens pentru Statele Unite și ar putea plăti astfel datoriile sale de război, pozițiile fiind de astă dată inversate.

⁴⁷ „*Avem nevoie să știm acum, cine, de fapt, e cel ce păcălește.*”

Guvernul de la noi dezmente știrea despre gravitatea stării sănătății lui Maniu, dar anunță că va continua arestările, acuzând PNȚ de încercarea de răsturnare a guvernului cu ajutor străin și confirmând arestarea lui Maniu, Leucuția, Ghiță Pop și alții.

Măsurile preliminare luate de guvern pentru stabilizarea leului (unii vorbesc de 1/12.500, alții chiar de 1/30.000) au provocat nebulie pe piață: medalia a sărit la 50 milioane, un litru lapte a ajuns un milion și 1 kg făină, 2 milioane lei...

15.8.47. Azi dimineață a explodat bomba stabilizării, așa cum au primit cei de la guvern ordinul Moscovei. La cursul 1/20.000, se schimbă doar capilor de familie câte 5 milioane pentru plugari, 3 milioane pentru muncitori, funcționari și pensionari și 1,5 milioane pentru restul populației. Tot surplusul de bani rămâne blocat. Așa că majoritatea oamenilor va fi nevoită a se mulțumi, pentru câtă vreme nu se știe, cu suma de 75 lei noi, pâinea urmând a costa 14 lei, litrul de lapte 8 lei și Kg de carne 40 lei.

Lumea nu mai vinde nimic, în curând nimeni nu va mai putea cumpăra nimic, fiecare având de ales între a se da rob comuniștilor pentru dreptul de a mânca la cazan, sau de a se usca de foame. Totdată, aurul, devizele și bijuteriile vor trebui declarate în următoarele 15 zile, spre a fi predate Băncii Naționale la prețul fixat de circa 1000 lei noi pentru 1 napoleon (monedă în valoare de 20 franci-aur).

După o dominație engleză de 160 ani, cele două dominioane ale Indiei devin independente și pentru prima dată în istoria acestui popor, un englez, Lordul Mountbatten, a fost aclamat la New-Delhi ca guvernator general.

16.8.47. Schimbul banilor se face într-un chip cu totul sălbatic: după prima zi când nici 5% din populație nu obținuse cei câțiva bani stabiliizați, a căror putere de cumpărare e cu mult mai redusă decât a leilor vechi, nu se mai găsește niciun aliment pe lei vechi, lăptarii își cer socoteala ultimei săptămâni pe lei noi și nimeni n-are niciun ban. La cursul fixat de 1/20.000, ziarul de 5 lei noi, corespunde la 100.000, în loc de 5000 lei vechi, cât costa până acum. La fel, un bilet autobuz costă acum 10 lei (=200.000) în loc de 15.000; abonamentul de telefon costă 700 lei (=14.000.000), în loc de prețul vechi de 600.000.

Statul a fixat prețul aurului la 168.350 lei/kg ceea ce revine la 1.121 lei pentru medalia de 6,66 gr. și cu toate acestea Banca Națională schimbă medaliile cu 970 lei, ceea ce înseamnă furt practicat oficial. Evreii cumpără milionul cu 20 lei în loc de 50 lei de la cei ce preferă să nu-și depună banii în cont blocat.

Comandamentul gherilelor din Grecia și-a extins activitatea până în Beoția, unde a proclamat restabilirea Republicii care, până la formarea unui guvern provizoriu, va fi condusă de către șefii rebelilor. Starea de război există de fapt azi în toată țara.

Șeful opoziției bulgare Petcov a fost condamnat la moarte prin spânzurare pentru crimă de trădare și încercare de răsturnare a regimului comunist. Ce exemplu pentru ai noștri în ajunul deschiderii procesului în contra partidului lui Maniu!...

Zvonuri insistente din multe părți că rușii tot trimit trupe și armament numeros în Bulgaria și se pretinde chiar că trec pe la noi răniți ruși evacuați de la luptele din Grecia. Lumea se așteaptă la un atac la Constantinopol și credința că războiul bate la ușă este tot mai vie.

21.8.47. Delegatul Indoneziei refuză totuși mediația Statelor Unite și insistă să obțină arbitrajul Consiliului de Securitate, iar delegatul american, spre a arăta rușilor cât e de departe de orice tendință imperialistă sau cotropitoare politica americană, renunță la oferta făcută celor două părți aflate în conflict.

În chestiunea grecească, Australia a propus încetarea ostilităților și reluarea raporturilor normale cu toți vecinii săi. Gromyko s-a opus, uzând pentru a 16-a oară de dreptul de veto.

Guvernul englez a suspendat azi noapte schimbul livrelor străine în dolari, sperând în acest chip să păstreze valoarea de cumpărare a monedei naționale. Potrivit acestor dispoziții, vor fi blocați 700 milioane dolari.

La conferința pan-americană de la Rio s-a exprimat părerea ca deciziile pentru măsurile colective ce se vor lua, să fie obligatorii pentru toți participanții; secretarul de stat Marshall socotește ca fiind obligatorii doar hotărârile luate cu majoritate de două treimi, cu singura excepție ca niciun stat să nu fie constrâns a contribui cu armata sa fără propriul consimțământ. Am impresia că deciziile ce se vor lua acolo, vor avea importanță covârșitoare pentru viitoarea Adunare a ONU din septembrie și chiar pentru pace.

Statele Unite protestează la Budapesta în contra listelor electorale stabilite de comuniști pentru alegerile din 31 august, care în unele regiuni resping de la vot 70% din alegători (evrei socotiți ca naziști, femei bătrâne taxate de foste prostituate, lucrători din fabrici considerați moșieri sau mii de cetățeni, drept alienați).

Statele Unite au cerut de asemenea suspendarea executării lui Petcov și revizuirea procesului pe care îl califică ca „eroare judiciară”.

Delegatul american la Lake Success a cerut ca problema grecească să fie deferită Adunării Generale a ONU din septembrie, iar Trygve Lie a declarat, în contra afirmației lui Gromyko, că atâta vreme cât Consiliul de Securitate nu i-a retras mandatul, comisia de anchetă continuă a exista și a funcționa. Consiliul a admis ca noi state membre ale ONU numai Pakistanul și Yemenul, pe când Albania și Mongolia exterioară n-au obținut decât voturile Rusiei, Poloniei și Siriei, iar Transiordania, Portugalia și Irlanda n-au fost admise, deși au primit nouă voturi, din cauza Sovietelor care au zis din nou „veto”.

În ce privește cererile Ungariei, României, Bulgariei, Italiei și Austriei, rezultatele au fost următoarele:

- Ungaria: Rusia pentru, Anglia contra și nouă abțineri;
- România și Bulgaria: Rusia pentru și 10 abțineri;

- Italia și Austria: 9, respectiv opt voturi pentru, dar veto-ul sovietic a fost din nou decisiv. În acest fel toate cererile au fost respinse.

Dacă până mâine nu vor accepta să debarce, evreii de la Port Bou, vor fi transportați cu forța în zona engleză a Germaniei.

Astă seară, Partidul Comunist de la noi a găsit cu cale, din dispoziția Moscovei, să ceară în ziua de 23 august în Parlament, ratificarea tratatului de pace. Când ne-o cereau englezii și americanii, Guță tot promitea. Acum că am primit palma celor 10 abțineri, rușii vor să ne completeze rușinea, punându-ne astfel sub a lor totală dependență politică, spre a ne sili poate într-un viitor apropiat s-o rupem cu aliații occidentali. [...]

Dovada peremptorie a acțiunii concertate dirijate de Moscova: duminică 24 august, Parlamentul bulgar e convocat în sesiune extraordinară pentru a ratifica și el tratatul.

O mică rectificare: nu Rusia a votat pentru noi la Lake Success, ci Siria în calitate de președinte al Consiliului de Securitate, Rusia din contra s-a abținut, declarând că înainte de schimbul instrumentelor de ratificare și deci de inaugurarea stării de pace, nu poate fi vorba de intrarea țării noastre printre Națiunile Unite. Delegatul american, dezasperat de veto-ul rusesc contra Italiei și Austriei, a cerut Consiliului să supună chestiunea plenului Adunării ONU, la care Gromyko a replicat că și asupra acestei propuneri el își va exercita același drept, așa că americanul și-a retras moțiunea.

22.8.47. În comisia afacerilor străine, Guță a declarat azi că tratatul va trebui ratificat mâine așa cum e, cu clauzele sale bune și rele. Mai târziu va încerca modificarea sa prin negocieri bilaterale cu statele semnatare.

Rusia a respins notele de protest ale Angliei și Americii și cererea de revizuire a procesului Petcov, sub cuvânt că aceasta ar fi o ingerință în treburile interne ale Bulgariei.

26.8.47. Situația din Grecia e din ce în ce mai tulbură. Maximos a demisionat sâmbătă și Tsaldaris nu reușește a forma noul guvern de largă concentrare, mai ales din cauza lui Sophoulis, căruia i-a oferit chiar o demnitate nou creată, cea de președinte al cabinetului. Acesta nu admite ca Tsaldaris, din a cărui impopularitate s-a iscat criza, să rămână prim-ministru, ci revendică pentru el acest post. Pe de altă parte, trupele de gherilă terorizează tot teritoriul țării; ocupă mici localități, părăsindu-le după câteva ore, după ce au dat foc clădirilor publice.

Consiliul de Securitate a aprobat ca o comisie de trei să preia rolul de mediator în conflictul indonezian. Propunerea rusă pentru o comisie din reprezentanții celor 11 membri întrunise șapte voturi, dar a fost respinsă prin dreptul de veto al Franței.

România, Bulgaria și Albania (aceasta din urmă pentru Italia) au ratificat în unanimitate tratatele de pace.

Partidul Agrarian bulgar al lui Petcov a fost decretat *hors la loi*, iar cei 65 deputați ai săi au fost invalidați.

Mihai Popovici a fost și el arestat.

Cu toate încercările de mijlocire ale aliaților, la Atena oferta lui Tsaldaris de a forma un guvern al tuturor partidelor anti-comuniste, pare a nu reuși din cauza lui Sophoulis care refuză în cabinet pe generalul Napoleon Zervas, așa că Tsaldaris care are majoritatea în Parlament, va forma cabinetul numai cu reprezentanți ai propriului partid, lăsând poarta deschisă și altor colaborări.

Guță și Groza vor fi debarcați în curând, așa că vom avea, zice-se, un guvern Gheorghiu-Dej. Au început să aresteze și printre rudele lui Groza. Se vorbește de Franasovici și Stoica pentru noile reduceri de la Externe. Se anunță vizite domiciliare în căutare de aur și de deuze.

28.8.47. Consiliul de Securitate a aprobat aseară cu șapte voturi și patru abțineri constituirea unui comitet de experți care să studieze modalitatea restrângerii dreptului de veto în vederea discutării în Adunarea Generală. Propunerea americană a fost sprijinită de Anglia, Franța și China, însă Gromyko a declarat că Sovietele se vor opune în Adunare oricărei limitări a acestui drept.

Într-o conferință prezidată de Rege, șefii partidelor anti-comuniste din Grecia au convenit asupra necesității alcătuirii unui cabinet de coaliție, care să fie însă condus de o persoană desemnată de Suveran. Tsaldaris continuă încercările.

Relativ la cei 4500 emigranți evrei care acum se află la Gibraltar în drum spre Hamburg, guvernul francez s-a oferit să le asigure ospitalitatea, cu condiția ca debarcarea să se facă din voința lor și acest act să nu creeze un precedent.

Guvernul englez speră să realizeze economii de peste 200 milioane livre anual, reducând cu 1/7 rația de carne, suprimând benzina pentru automobilele particulare și desființând, de la 1 octombrie, dreptul englezilor de a-și petrece vacanțele în străinătate.

2.9.47. Ieri a plecat la Praga delegația noastră guvernamentală: Groza, Tătărescu, Livezeanu, Bodnăraș etc. Este de fapt continuarea seriei de legături politice între statele de sub stăpânirea Moscovei, ce se înnoadă cu grabă pentru promovarea programului sovietic în ajunul încercării forțelor, care se va produce probabil la Adunarea ONU. De aceea, rușii s-au grăbit să ratifice toate tratatele de pace cu foștii sateliți. Alții pretind că s-au supus injoncțiunilor americanilor. Mă îndoiesc!...

La Atena, Tsaldaris n-a reușit să formeze decât un guvern al propriului partid. Întâmpină o rezistență îndârjită a grupărilor Venizelos și Sophoulis, care intervin neîncetat pe lângă Suveran spre a obține constituirea unui guvern de concentrare.

Ciocnirile dintre evrei și arabi în Palestina se întetesc. Comisia specială a Națiunilor Unite a prevăzut o Palestină independentă pentru 1949, alcătuită dintr-un dublu stat arab și evreiesc, capitala rămânând Ierusalim, ceea ce nemulțumește ambele tabere. Arabii nu admit o scindare a țării, iar evreii protestează că Galileea nu le-ar mai aparține și că Ierusalimul n-ar mai rămâne pur evreiesc.

Alegerile din Ungaria au dat câștig comuniștilor care devin cel mai puternic partid cu 21%, într-un bloc guvernamental ce deține peste 60%, pe când micii proprietari nu obțin decât 15%, în loc de 57% (în 1945).

La Calcutta, ciocniri între hinduși și musulmani.

Statele Unite au cerut Angliei să nu-și retragă trupele sale din Grecia până la clarificarea situației de la granițe, adică o amânare fără termen. Se pretinde că, la bordul unui vapor american în drum spre Statele Unite, s-ar afla 35 prizonieri din luptele de gherilă din Grecia printre care și doi români, însă niciun grec.

În ședința de închidere a conferinței pan-americane de la Rio, președintele Truman a făcut declarații hotărâte cu privire la voința Statelor Unite de a restaura pacea în lume și de a lupta cu toate forțele împotriva celor ce caută a stânjeni refacerea și libertatea popoarelor. A mai vorbit de datoria emisferei apusene de a ajuta refacerea lumii vechi. Ultimul act al conferinței va fi semnarea unui tratat defensiv colectiv pan-american.

În Anglia toate sindicatele au votat decizia de a susține fără rezerve efortul de refacere economică a guvernului. Totuși, greve au izbucnit în 23 mine de cărbuni; evident că este mână sovietică. Și în multe centre industriale franceze, lucrătorii au intrat în grevă pentru majorarea rației de pâine și mărirea salariilor. Ramadier a cerut din nou un vot de încredere pentru măsurile sale economice.

În blocul guvernamental din Ungaria apar spărturi: miniștrii socialiști demisionează și cer plecarea primului ministru. Este în fond un succes al opoziției.

3.9.47. Bevin a vorbit la un congres muncitoresc englez și a declarat că în noiembrie când se vor întâlni la Londra cei patru miniștri de Externe, este ultima șansă pe care lumea o are de a restabili pacea și că europenii vor avea de ales între libertate și dictatură. Anglia este pentru dezarmare, dar nu înainte de a avea asigurări că drepturile omului vor fi garantate. A considerat Consiliul de Securitate cu totul ridicol și ineficient prin abuzul ce se face acolo cu dreptul de veto. Propune în final o uniune vamală între toate domeniile *Commonwealth*-ului britanic. O comisie franco-italiană urmează în curând a studia posibilitățile unei asemenea uniuni și între cele două țări.

Guvernul sovietic ar fi dispus a participa la planul englez pentru constituirea unei forțe armate internaționale menită să asigure pacea, compusă din nave de război de diverse tipuri, 8-12 divizii terestre, bombardiere și aparate de vânătoare.

Marshall a definit, cu mult umor, acordul semnat la Rio „un pact pentru pace cu dinți.” Aud că Radio Atena a anunțat că pe frontul rebelilor au fost luați prizonieri dintr-un regiment sovietic și dintr-un batalion românesc (!). Aceștia ar fi declarat că fuseseră trimiși ca muncitori în Cehoslovacia, însă că apoi au fost transportați în Jugoslavia și de acolo trimiși să lupte în Grecia. Să fie adevărat?!...

5.9.47. La Atena sunt actualmente negocieri între liberalii lui Sophoulis și populații lui Tsaldaris pentru un guvern de coaliție. În acest caz, primul ar deveni prim-ministru, cu al doilea ca vicepreședinte.

Grevele minerilor englezi care afectează acum peste 60 mine din nordul țării, aduc producției de cărbune pagube zilnice de peste 80.000 tone.

Guvernul Ramadier a obținut cu destulă greutate votul de încredere cu o majoritate de numai 45 voturi, căci atât comuniștii cât și partidele de dreapta au votat contra măsurilor economice restrictive.

9.9.47. Luni 15 septembrie va avea loc concomitent la Moscova și la Paris depunerea instrumentelor de ratificare a tratatelor cu Italia, Bulgaria, România, Ungaria și Finlanda, dată de la care aceste tratate vor intra oficial în vigoare.

A doua zi se va deschide la New-York Adunarea Generală a ONU. Șeful delegației Rusiei va fi Vișinski, în locul lui Molotov, reținut la Moscova, așa că sunt probabilități să se facă scandal, fiecare punând în linie bateriile sale grele. În tot cazul este de notat că același Vișinski a respins cu obrăznicie notele engleză și americană care cereau ca revizuirea procesului Petcov să se facă de către cei trei reprezentanți ai comisiei de control de la Sofia.

Cu prilejul sărbătoririi celui de-al 8-lea centenar al întemeierii Moscovei, Stalin a vorbit cu trufie de toate valorile cuceritoare ale lumii mongole, Carol al XII-lea, Napoleon, Hitler, care s-au prăbușit sub zidurile acestui sfânt oraș...

Noul guvern grec prezidat de Sophoulis acordă o amnistie rebelilor care acceptă să se predea, dar comuniștii sunt furioși fiindcă noțiunea de concentrare a guvernului nu e destul de largă.

Emigranții evrei au sosit la Hamburg și în afara a 50 de recalitranți, totul s-a desfășurat în liniște. Au fost instalați în tabere lângă Lübeck.

Se vorbește de noi comprimări în ministerul nostru: au mai rămas vreo 50 diplomați de carieră, desigur îi vor scoate și pe dânșii, ca să nu mai rămână decât cei înscriși sau puși de partid. Despre Guță se spune că ar deveni ministrul Palatului, însă cu loc în Consiliul de miniștri, ceea ce ar însemna că Regele va fi în viitor la discreția guvernului, care va hotărî asupra celor mai mici amănunte ale Curții. Ca titular la Externe, ar fi iar vorba de Ralea.

Nu știu ce se petrece în Turcia: acum câteva zile au fost remaniați șase miniștri din cabinet, iar azi se anunță demisia președintelui de Consiliu.

Markos, șeful rebelilor greci, a declarat că e gata să înceteze lupta dacă amnistia ar fi acordată de un guvern în care să intre toate partidele politice, inclusiv EAM și care deci să asigure libertățile cetățenești. N-ar fi exclus ca această apă în vin să fie din ordinul Sovietelor care văd că se apropie momentul când vor fi obligate de a-și retrage trupele din Bulgaria și de a înceta lupta.

Și în timp ce se arată semne că acțiunea sovietică în Grecia ar evolua spre un *modus vivendi* cu regimul monarhic, la noi se constituie cu manifestări și discursuri insolite, un comitet de ajutorare a democrației elene în lupta sa împotriva terorii monarho-fasciste (?!) compus din Alexandru Rosetti, Sadoveanu, Pompei etc.

O altă inițiativă bizară este dizolvarea comitetului Ateneului Român, acuzat de sentimente reacționare.

16.9.47. După schimbul instrumentelor de ratificare la Paris și la Moscova, cele cinci state foste satelite ale Germaniei intră pe picior de pace cu Națiunile Unite.

De ieri a luat ființă noul statut al orașului Triest și trupe jugoslave au înaintat până la noua graniță a regiunii Veneția-Giulia.

Văzând întârzierea în elaborarea tratatului de pace cu Austria, guvernul englez anunță că va relua relațiile diplomatice cu Viena, aceasta spre a pune în șah politica Rusiei.

S-a deschis a doua sesiune a Aunării generale a ONU, care va avea de discutat ca puncte principale: situația din Grecia și Balcani, Palestina, reglementarea dreptului de veto și cazul regimului Franco. Sunt prezenți peste 1000 delegați.

În Slovacia, s-a procedat la sute de arestări dintre partizanii Partidului Democrat, acuzat de comuniști de a camufla pe aderenții gărzilor „Hlinka”.

Președintele turc Inonu a declarat la Erzerum că ambele partide ale Republicii trebuie să colaboreze, spre a împiedica în provinciile răsăritene ale Turciei intrigile interioare, ca și pe cele din afară...

La noi, în mod practic stabilizarea e dată peste cap; prețurile cresc uimitor de repede fără a se mai ține seama de amenințările guvernului, care el însuși comite cele mai mari abuzuri. Astfel, un liber profesionist impus cu 42 milioane pe an, plătise până în ajun de 15 august, 23 milioane; după reformă, impozitul anual a fost recalculat la 25.000 lei, cu mențiunea că suma deja plătită reprezintă acum doar 1.150 lei, având deci de plătit diferența de 23.850 lei. Pe de altă parte, guvernul a achiziționat în ajun produse din diverse industrii cu mii de miliarde lei vechi, care azi numai valorează practic nimic.

17.9.47. Adunarea Generală a ONU a ales ca președinte pe brazilianul Aranha cu 29 voturi, față de cele 22 obținute de delegatul australian, ceea ce a prilejuit rușilor să anunțe că a fost învins candidatul Statelor Unite. Au fost aleși șapte vicepreședinți, adică câte unul dintre cei mari, la care se adaugă cubanezul și mexicanul, deci o majoritate americană. Marshall a vorbit foarte hotărât despre îndatoririle Adunării Generale de a scuti ONU de pacostea dreptului de veto, arătând că Organizația a putut restabili pacea, dar se dovedește incapabilă a o menține.

Presa turcă e de părere că pentru lichidarea problemei grecești, Adunarea are de ales între a da dezlegare Statelor Unite de a restabili pacea în această țară și a lua măsuri pentru suprimarea regimurilor de teroare din țările de sub controlul rusesc.

Se constată, în genere, o denunțare pe față a Sovietelor.

Președintele Inonu vizitează Kars din răsăritul Turciei, veșnic revendicată, ca și Erzerum, de poftele rusești.

18.9.47. Comentariile asupra declarațiilor lui Marshall și a hotărârii Adunării de a evoca problema greacă în ciuda opoziției sovietice, arată voința fermă americană de a înfrânge politica de obstrucție practică de ruși. Într-adevăr, Marshall propune constituirea unui comitet de pace și securitate compus din reprezentanți ai celor 55 state membre, care să decidă asupra tuturor problemelor pe care nu le-a putut rezolva Consiliul de Securitate.

În acest mod, Adunarea Generală ar fi în sesiune permanentă și s-ar suprima în acest organism dreptul de veto, care n-are rost decât în restrânsul Consiliu de Securitate și se dă totodată o mai accentuată importanță statelor mici. *Manchester Guardian* a criticat acest plan, susținând că Franța și mai toate statele europene nu-l vor putea admite, fiindcă ar însemna să accepte ca ONU să fie transformată într-o instituție la dispoziția americanilor. În schimb, delegatul australian Evatt a susținut planul lui Marshall.

Este, de asemenea, viu criticată atitudinea Poloniei și a Sovietelor, care s-au opus oricărui aranjament internațional în problema energiei atomice.

Curtea supremă din Sofia a respins recursul lui Petcov. Ce reacție vor avea anglo-americanii?

Maniu se află la Predeal, cu domiciliu forțat, pentru refacerea sănătății.

Se povestește că Susaikov, însoțit de Kavtaradze, l-au vizitat pe Guță la Poiana Brașov pentru a-și lua rămas bun. Partizanii săi interpretează aceasta ca un succes formidabil, care-i întărește poziția și-l desemnează ca șef al viitorului guvern. Alții dimpotrivă, îl consideră pe ducă și anunță că ar putea fi înlocuit la Externe cu Pătrășcanu.

19.9.47. După Chile, Australia și China care au fost de acord cu restrângerea dreptului de veto, Vișinski și-a rostit aseară discursul în care, într-un torent de imprecăzuiri la adresa Statelor Unite, a declarat că se va opune din răspuțeri planului Marshall, pe care-l denunță că pregătește un nou război împotriva Sovietelor și a Europei răsăritene, acuzând totodată Franța și Anglia pentru tendința ce arată a se ralia acestei politici agresive. Ruptură?!... În tot cazul, începe să troznească șandramaua.

Acum încep să se ivească și valoroasele noastre lichele cu pretenții de oameni providențiali: Tătărescu și Argetoianu se pun „sur les rangs”⁴⁸ ca viitori prim-miniștri într-un guvern de... pace. Între amândoi, îl prefer în orice caz pe acesta din urmă, fiindcă mai bine cu deșteptul la pagubă decât cu prostul la câștig... Și apoi, mi se afirmă că Vodă nu-l poate suferi pe Guță.

22.9.47. Raportorul general al Comitetului celor 16 națiuni europene care au acceptat ajutorul american, Alphand, și-a depus dosarul, publicat în Statele Unite și în Europa, preconizând un program de refacere pe patru ani până în 1951 și lăsând poarta deschisă restului de opt state să adere și ele la acest program.

⁴⁸ „concuerează”

Guvernul englez acuză formal guvernele ungar, bulgar și român de a nu reprezenta opinia acestor țări, și de a opri partide politice prin mijloace de teroare polițienească de către o minoritate comunistă; adaugă că noii miniștri ai Angliei la Budapesta, Sofia și București au primit instrucțiuni să se manifeste în acest sens.

La serbarea de trei ani de la apariția liberă a ziarului *Scânteia*, Vasile Luca a reluat vechile teme comuniste și a insistat asupra nevoii unei judecări grabnice a dușmanilor clasei muncitoare, adică a clicii „manisto-fasciste”. Mai grav e că a lansat invective în contra acțiunilor imperialiste ale Statelor Unite, care urmăresc răsturnarea stării de fapt din România și împotriva cărora Blocul Partidelor Democratice trebuie să lupte din răsuferință.

Cum se vor potrivi asemenea elucubrații cu atitudinea fermă luată de guvernul englez față de noi, mai ales cu răspunsul delegatului britanic la Adunare, McNeil, la invectivele lui Vișinski, pe care le tratează ca absurdități? La acuzarea că Churchill este pentru pacea lumii un „brandon d'incendie”⁴⁹ similar lui Hitler, McNeil a răspuns că lupta pentru democrație și libertate desfășurată de Churchill e cel puțin tot atât de curajoasă ca a celui mai pur dintre comuniști și că, în timpul războiului, vizita imperturbabil străzile Londrei, în timp ce bombele germane erau aruncate din avioane poate grație petrolului rusesc... Aplauzele furtunoase ce-au urmat discursului, au avut aproape semnificația unui vot al Adunării contra Sovietelor.

Petcov a fost spânzurat astăzi noapte în închisoarea din Sofia. Va fi vreo reacție?...

1.10.47. Cu toate încercările rușilor și ale slugilor lor, Anglia și Statele Unite se opun explicit la admiterea ca membre a Bulgariei, României și Ungariei, care nesocotesc în chip flagrant drepturile omului și libertățile cetățenești, la respectarea cărora s-au obligat prin tratatele de pace.

Presa turcă trage un semnal de alarmă către toate națiunile civilizate de a împiedica crima politică în contra lui Maniu pe care-l așteaptă în curând „streangul roșu”. Printre capetele de acuzare în procesul ce va începe la noi peste două săptămâni este și politica ... habsburgică a grupului Maniu între 1907-1916 (sic!).

De altfel, în Albania au fost 16 condamnări la moarte, iar în Polonia se pregătește procesul împotriva lui Mikolajczyk.

În Consiliul de Securitate, Australia și Brazilia au fost înlocuite prin Argentina și Canada. Locul Poloniei este aprig disputat între India și Ucraina.

Tito a acuzat într-o cuvântare trupele engleze din Grecia că ar fi provocat războiul civil. El spune: „În politica noastră să avem credința că pacea va dura cinci veacuri, dar să fim pregătiți ca și cum războiul va izbucni mâine”.

Englezii fac demersuri urgente la București și la Sofia spre a împiedica îmbarcarea a circa 20.000 emigranți evrei pe două vase sub pavilion panamez care au intrat în Marea

⁴⁹ „torță incendiară”

Neagră. Insula Cipru e acum suprasaturată de cei care sunt împiedicați să debarce în Palestina, așa că guvernul englez nu mai știe unde să-i izoleze. Chiar și rușii anunță cu mândrie că va fi cel mai formidabil transport clandestin din câte s-a încercat vreodată.

Procesul deschis în Turcia contra celor trei ofițeri români fugiți din țară care și-au ucis pilotul pe drum, este prilej de mare publicitatea tuturor ororilor și actelor de teroare comise de ruși de când au intrat în România în 1944.

2.10.47. Întâlnirea celor patru miniștri de Externe a fost fixată la Londra pentru data de 25 noiembrie, fiind precedată de cea a adjuncților la 3 octombrie, care vor avea de examinat și problema coloniilor italiene. Rușii n-au confirmat încă invitația. De altfel, raporturile lor cu occidentalii sunt tot mai încordate.

Vîșinski a protestat energic pentru opoziția față de candidatura Ucrainei, acuzând politica anglo-americană relativ la alegerea Argentinei și a Canadei. Președintele Adunării, Aranha, s-a văzut silit să-i retragă cuvântul și să-l cheme la ordine pentru propaganda sa nepermisă.

Ambasadorul american la Moscova a trimis o notă de protest în contra atacurilor din *Pravda* la adresa președintelui Truman și a primit „une fin de non recevoir” din partea lui Molotov. Rușii acuză *Readers Digest*, ce se publică în 14 milioane exemplare, de a fi organul potențailor americani care propovăduiesc războiul contra Uniunii Sovietice.

6.10.47. Reprezentanți comuniști din nouă state și anume: ruși, poloni, cehoslovaci, francezi, italieni, unguri, români, sârbi și bulgari au participat la Varșovia la o conferință pentru organizarea unei uniuni a Partidelor Comuniste din lume. Presa engleză și americană consideră aceasta ca un război virtual deschis contra Statelor Unite și lucrul e cu atât mai semnificativ, cu cât comuniștii englezi n-au fost invitați și nu se știe ce atitudine vor adopta ei.

La congresul social-democraților de la București prezidat de Șerban Voinea (recte Gaston Beuve), Groza a propus în aplauzele unanime alipirea la comunism a partidelor socialiste din diversele țări reprezentate.

Thorez a declarat că excluderea comuniștilor de la guvernare se datorește politicii și influenței americane. (Sunt convins că are dreptate). Pe de altă parte, de Gaulle și-a început campania pentru alegerile comunale din Franța printr-un discurs rostit la Vincennes în care slăvește politica Statelor Unite și declară pe față război comunismului.

Dinu Brătianu și Titel Petrescu vor fi audiați în procesul Partidului Național-Țărănesc, pe care guvernul, după oarecare ezitare, caută acum să-i grăbească judecarea în fața unei Curți marțiale pentru acte de trădare și malversațiuni. Se zvonește însă că printre magistrații militari aleși pe sprânceană, ar exista totuși un curent pentru achitarea acuzațiilor, cu toate riscurile ce i-ar amenința pe acești ofițeri.

7.10.47. Aseară la discutarea problemei grecești, Vîșinski a avut o nouă ieșire violentă în contra Statelor Unite și a politicii occidentale în genere. Cum această

manifestare vine îndată după știrea noii „Internaționale” înghebate la Varșovia, comentariile engleze și americane o socotesc ca pregătirea ieșirii Rusiei din sânul ONU și că acest „*Komintern redivivus*” este tot cel vechi, care de fapt n-a încetat o clipă de a exista.

Ieri la club, Brâncoveanu nădăjduind probabil să-și consolideze situația financiară, mi-a ținut o întreagă teorie asupra nevoii tuturor statelor europene de se federaliza în contra imperialismului american, socotind că unica salvare a țării noastre ar fi să ne apropiem sincer și definitiv de Soviets, care ne vor asigura liniștea și independența. Ce curios e acest „prinț roșu” care n-are nimic din talentul și personalitatea lui Kropotkin.

Printr-o decizie a Ministerului Economiei Naționale, guvernul renunță a mai fixa prețuri maximale afară de unele articole blocate, spre a egaliza, explică el, diferențele de preț între sat și oraș. Imediat, peste noapte, mai toate prețurile au sărit în tavan, ceea ce înseamnă recunoașterea oficială a falimentului complet al stabilizării.

8.10.47. Adjuncții miniștrilor de Externe întruniți la Londra au admis propunerea făcută de ruși ca pentru coloniile italiene, pe lângă avizul celor cinci mari puteri, să se ceară și pe cel al semnatărilor tratatului de pace cu Italia precum și al Pakistanului, Egiptului și al Italiei însăși.

În problema greacă, delegatul jugoslav a atacat cu insulte raportul Comisiei, tratând de „nerușinată” atitudinea delegaților englez și belgian care au găsit vinovate guvernele vecine Greciei.

La Londra, remaniere ministerială, cabinetul fiind redus la 18 membri.

Presa engleză și americană denunță manifestul comunist, precizând că e preferabilă lupta pe față, decât cea ascunsă de până acum.

Timpuri noi din Moscova acuză imperialismul anglo-saxon care-și creează baze navale și aeriene în Grecia spre a putea ataca democrația sovietică și că acesta fusese în realitate planul lui Churchill din timpul războiului care insistase atâta, dar fără succes, pentru crearea unui al doilea front în Balcani.

10.10.47. Gogore Carp, convins că americanii vor face în curând război Sovietelor, găsește următoarele argumente în favoarea tezei sale:

1. Nevoia pentru Truman să lichideze această problemă înaintea începerii campaniei prezidențiale din primăvara viitoare.

2. Imposibilitatea Moscovei de a înceta acțiunile de provocare, care fac parte din compexul-motor de menținere a dictaturii.

3. Masarea flotei americane la Dardanele și echiparea trupelor americane pentru o campanie de iarnă.

4. Angajarea republicanilor în politica de război.

5. Sloganul răspândit pretutindeni în USA acum: război în toamna 1947 - trei săptămâni; în primăvara 1948 - trei luni; în toamna 1948 - 3ani.

6. Răspunsul celor patru senatori americani cărora li s-a refuzat vizita în Rusia, la întrebarea presei cum cred că s-ar putea rezolva conflictul cu Rusia: „altă soluție decât războiul nu există.”

13.10.47. Presa britanică de dreapta și cea liberală consideră Kominform-ul, care a luat ființă la Varșovia și și-a stabilit sediul la Belgrad, ca un semn de slăbiciune din partea Sovietelor care au pierdut teren în Franța și în Italia. Cea mai nimerită armă de a lupta contra acestei ofensive, ar fi ajutorarea celor două țări de către Statele Unite pentru a le scoate din criza economică. În manifestul lansat în numele Partidului *Rassemblement du Peuple Français*, de Gaulle denunță pe comuniștii francezi de a servi cauza imperialismului rusesc.

În urma arestării în Chile a unor diplomați jugoslavi dovediți a fi unelte ale propagandei comuniste, guvernul din Belgrad a rupt relațiile diplomatice cu această țară, care, la rândul ei, răspunde că acest gest o lasă perfect indiferentă.

Cu 35 voturi contra unu și 10 abțineri, Adunarea ONU a aprobat constituirea comisiei pentru Grecia.

Proiectul american de împărțire a Palestinei a întâmpinat o vie rezistență din partea arabilor care susțin o țară unitară cu o largă autonomie acordată evreilor în regiunile unde sunt în majoritate. Rușii se miră de această atitudine a Statelor Unite.

14.10.47. Până la sfârșit, Sovietele s-au raliat la planul american pentru Palestina, adăugând că totuși n-au speranța ca aceste două neamuri să se poată împăca. În acest fel, majoritatea necesară de două treimi în sânul Adunării va fi realizată.

În problema greacă, moțiunile prin care rușii căutau să arunce vina pe guvernul din Atena, exonerând pe vecini prin respingerea unei noi comisii, au fost înfrânte cu 36 voturi față de șapte și 14 abțineri.

Se zice că mâine ar începe procesul Maniu.

16.10.47. Procesul Maniu s-a amânat.

Mesajul către Parlament al Guvernului, de conținutul căruia Regele nu fusese încunoștiințat până în ajun, nu conține, precum se temeau unii, vreun proiect de știrbire a prerogativelor regale, nici tendință de mai intensă comunizare a țării sau de distrugere a proprietății private. Bineînțeles, sunt ridicate osanale Sovietelor, se accentuează programul de reformă a justiției cu magistrați popular aleși, dar nimic nu face încă să se prevadă gândul de alungare a Suveranului și de proclamare a Republicii, chiar în cadrul URSS.

Congresul de la Beirut a celor șapte state arabe pare să fi realizat, urmare planului de împărțire a Palestinei, o mai strânsă unitate în ce privește colaborarea lor militară. Să fie teama ca arabii să reziste cu armele acestei reînvieri a judecății lui Solomon?...

În tot cazul, ușurința cu care rușii s-au grăbit să subscrie la inițiativa americană dă de bănuț că se gândesc la o întreagă serie de încurcături și neplăceri pentru anglo-americani.

La ONU lupta continuă între marele număr de peste 30 state alăturate politicii occidentale și cele șase sau șapte voci ale clicii sovietice. Nu prea mă împac însă cu ideea unui important grup de 10 sau chiar 18 reprezentanți ce se abțin de la vot în mod regulat și care ar putea periclita la un moment dat cauza Apusului.

Marshall a reușit să obțină la Boston adeziunea la planul său de ajutorare a Europei a celei mai importante din cele două grupări sindicale din USA. Cu acest prilej s-a protestat cu umor în contra acuzării aduse de ruși că Truman ar fi un al doilea Hitler, care vrea să dea foc lumii, căci dacă ar fi fost adevărat, rușii s-ar fi grăbit să încheie cu dânsul un pact...

Mi se afirmă că la una din recepțiile de la Rio, Lucie Fernandez ar fi vorbit lui Truman în calitatea sa de româncă și i-ar fi rugat să aibă grijă de țara ei, iar că dânsul i-ar fi promis tot sprijinul. Despre colonelul Anderson care pleacă azi la Washington spre a fi înaintat general, sunt informat că va expune lui Truman, în calitatea sa de F. M., situația reală din România.

Mare interes a stârnit cartea recent apărută *Speaking Frankly* în care Byrnes face istoricul conferințelor de la Yalta, Potsdam, Londra, Paris și New-York, arătându-l pe Stalin ca pe un personaj sincer, însă secondat de abilitățile șerpuitoare ale lui Molotov. Critică atât pe ruși pentru a fi refuzat admiterea Franței printre marile puteri, cât și pe francezi de a nu fi permis crearea unui guvern central în Germania înainte de fixarea definitivă a graniței sale occidentale. El dă a înțelege necesitatea forței de care Statele Unite vor trebui să uzeze pentru a sili pe ruși să convină la liberarea popoarelor aflate sub jugul lor.

17.10.47. Epidemia de holeră face ravagii cumplete în Egipt. Alexandria e complet izolată pe mare și pe uscat, iar acum sunt temeri că se va extinde contagiunea spre Palestina.

În Franța au reînceput grevele (metrou etc.) și s-ar putea ca, în caz de succes a campaniei lui de Gaulle, să se încerce tulburări și mai grave din partea comuniștilor.

Alegerile italiene au marcat un succes doar aparent al comuniștilor, care, împreună cu socialiștii de stânga, sunt totuși depășiți de partidele de dreapta.

Văzând că nu reușesc a convinge pe ruși să trateze Germania învinsă ca un stat unitar, englezii și americanii au elaborat numai pentru zonele lor un program de demontare de instalații industriale (peste 600 în decurs de doi ani) ca o foarte slabă despăgubire față de toate ruinele produse în Europa în cele două războaie mondiale, dar mai ales ca asigurare că nemții nu vor reîncepe cursa înarmărilor și să provoace o amenințare a păcii în lume.

21.10.47. Primele rezultate ale alegerilor cantonale din Franța au dat primul loc gauliștilor cu 40%, după care urmează comuniștii cu 30%, ambele formațiuni nereprezentate azi în guvern. Ramadier, care manifestă o vădită tendință de depărtare de stânga și pe care presa de extrema stângă îl denunță ca fiind „gaullist fără de Gaulle”, va

avea de înfruntat o problemă cam insolubilă în concepția sa socialistă. Zic socialistă, deoarece catolicii lui Bidault au pierdut foarte mult teren. Partidul Socialist va avea de ales între colaborarea cu comuniștii de care se teme și una cu dreapta, de care nu îndrăznește a se apropia.

În momentul de față încep a se desena ca politică a viitorului apropiat în Franța, grupări tot mai dense în jurul comuniștilor și al gaulliștilor și un joc de pendulare între aceste două forțe diametral opuse.

La Adunarea Generală a ONU - iar o alegere anulată privitor la înlocuirea Poloniei în Consiliul de Securitate. Majoritatea de două treimi fiind 36, nici Ucraina cu 30 voturi, nici India cu 25, n-au reușit, alegerile fiind din nou amânate. Nici în Consiliul de Tutelă, unde trebuiau să se aleagă doi membri noi, nu s-a ajuns la niciun rezultat.

La noi, diverși membri ai Partidului Național-Liberal în frunte cu Dinu Brătianu, au fost interogați la instanțele militare sub acuzația înstrăinării a 100 pistoale automate pe care le obținuseră în august 1944 din dispoziția generalului Mihai Racoviță și de care tineretul liberal s-ar fi servit în noiembrie 1945 spre a provoca tulburări.

22.10.47. Brazilia a rupt relațiile diplomatice cu Sovietele din cauza atacurilor ofensatoare din presa moscovită la adresa președintelui Republicii. Chile a procedat la fel, acum și cu sovieticii și cu Cehoslovacia, după ce s-a dovedit implicarea personalului lor diplomatic în acțiuni de ațătare la dezordini și tulburări.

Mare vâlvă a stârnit în Anglia proiectul guvernului de a restrânge la un an dreptul Camerei Lorzilor de a se opune în materie de buget, sub cuvânt că ea este o adunare de sentimente conservatoare, ce face opoziție numai unui guvern laburist. Toată presa, afară de guvernamentalul *Daily Herald*, acuză pe Attlee pentru această greșeală.

Ioanițu, al cărui fiu este camarad cu Regele și secretarul său, se îndoiește că americanii ar fi în stare să pomească o acțiune în contra Sovietelor, câtă vreme nu pot conta pe o bază serioasă în Europa, în speță Franța, unde succesul gaullist e în detrimentul Partidelor Radical și Socialist și unde comuniștii sunt gata pentru tot soiul de mișcări.

23.10.47. Guvernul Ramadier, care demisionase, s-a reconstituit mai restrâns, dar pe aceleași baze: șapte socialiști, cinci radicali, un independent și cu Bidault la Externe.

Importantă ar fi decizia Vaticanului, dacă se confirmă, ca tot episcopatul catolic să refuze de aici înainte comuniștilor și marxiștilor serviciile Bisericii pentru botez, cununie, înmormântare. „*Interdictio a divinis*”⁵⁰ e cea mai mare pedeapsă a unui catolic.

Parlamentul persan a respins cu peste 70 voturi contra două, proiectul de lege pentru concesionarea terenurilor petrolifere Sovietelor.

Guvernul englez a hotărât menținerea flotei din Mediterana pe picior de război și a dat dispoziții pentru restabilirea în cel mai scurt timp a efectivelor.

⁵⁰ „*Interdicție de la Dumnezeu*”

27.10.47. Londra anunță că peste două zile va începe în fine procesul Maniu.

Despre Mikolajczyk, șeful agrarienilor din Polonia pe care-l amenință aceeași soartă, se spune că ar fi dispărut.

După succesul lui de Gaulle în alegerile cantonale, acesta a cerut noi alegeri parlamentare. Socialiștii se simt tot mai mult între ciocan și nicovală.

Se anunță că vase militare turcești vor părăsi Pireul, spre a face loc transporturilor americane.

Se zvonește că raporturile dintre Suedia și Soviete ar fi dintre cele mai încordate, în urma insuccesului pentru suedezi al acordului de plăți cu sovieticii.

29.10.47. Azi a început la Școala de Război, în fața Curții Marțiale, procesul lui Maniu și al altor 18 național-țărăniști acuzați de a fi complotat cu misiunile engleză și americană răsturnarea actualului regim, prin intervenție străină.

Radio Londra afirmă că reprezentanților britanici li s-a interzis accesul la proces.

Mulți dintre oamenii de partid ca Mihai Popovici, Ghiță Pop, Hațieganu precum și lideri liberali și o serie de funcționari de la Externe sunt citați ca martori, unii în stare de arest. Implicați mai sunt Gafencu, Buzel, Vișoianu și Cretzianu, dintre care cei doi din urmă fugiți cu avioane americane. Desigur, procesul va merge repede și mai toți vor fi condamnați, chiar și câțiva ani de temniță grea ar fi suficienți să-i distrugă în câteva luni, dacă... până atunci nimic nu se va întâmpla.

Un mare duel oratoric a avut loc la New-York între Vișinski și McNeil, care a amenințat cu publicarea textului acordului sovieto-german din 1939, silindu-și adversarul să părăsească ședința. Din nenorocire, până acum totul se reduce la violențe verbale, ... în timp ce noi pierim cu pași precipitați.

Ionel Christu, om de stânga, a cam schimbat piciorul în ultima vreme: acum întrevede războiul ca una din soluțiile posibile, bineînțeles nu imediat, nici la dată fixă. După el, soluția cea mai convenabilă ar fi compromisul „dacă americanii nu vor încerca să-i pună pe ruși în fața unui ultimatum excesiv, pe care aceștia să nu-l poată accepta”.

Prevede deci din partea Statelor Unite formularea unor pretenții abil dozate, la care Sovietele să cedeze, fie chiar cu o primenire a personalului lor politic. Cea mai nefastă soluție ar fi continuarea stării haotice de azi.

30.10.47. Actul de acuzare în procesul Maniu implică în mod explicit pe Berry, Melbourne, Holman și alții, așa că de fapt reprezintă învinuirea formală a guvernelor englez și american.

La Paris, comuniștii au început mișcări de stradă, pe care poliția a fost nevoită pentru a le stăpâni, să facă uz de arme. Este de așteptat să vedem dezlănțuindu-se în Franța un război civil și poate chiar, în scurtă vreme, valul cotropitor al trupelor sovietice să ajungă la Atlantic, înainte ca americanii să poată interveni.

Mi se afirmă că la audierea de ieri, inculpatul Opreșan de la Externe a fost lamentabil, recunoscând întreaga sa vină, denunțându-și colegii și cerând ca ispășire, pedeapsa maximă. Nu-mi vine a crede, după cum arată actul de acuzare, că Serdici a putut fi în stare să acuze pe Maniu și să se desolidarizeze de acțiunea sa. Tot așa mă întreb ce narcotice li s-au dat încât să facă divulgări și delațiuni ca Opreșan sau Roiu.

31.10.47. Din relatările oficiale ale procesului, văd că toți, începând cu Pogoneanu, au recunoscut faptele și coluziunea lor cu americanii, ceea ce dovedește odată mai mult, că „complotiștii” au procedat cu o stângăcie și o ușurință nepermisă, ținând dosare și acte compromițătoare care au încăput pe mâna autorităților.

Amicul meu Geles afirmă pentru prima oară cu hotărâre, că războiul trebuie inevitabil să înceapă în decembrie ca să fie lichidat până în primăvară, când va începe în Statele Unite campania prezidențială. N-ar putea fi amânat nici până după alegerea noului președinte, căci aceasta ne-ar duce în 1949, când sunt temeri ca rușii să fi reușit a avea și ei bomba atomică.

4.11.47. Alegerile municipale din Anglia au dat mare câștig conservatorilor în dauna laburiștilor.

Mikolajczyk a reușit să ajungă la Londra.

Procesul Maniu se apropie de faza finală. După audierea acuzațiilor și a martorilor, a urmat rechizitoriul în care s-a cerut pedeapsa maximă. Apoi va începe pledoaria apărării lăsată în seama unor avocați puși din oficiu, cei aleși de acuzați ca Emil Otulescu având, zice-se, domiciliu forțat.

Unica apărare pe care o gândesc pentru Maniu și o cred inatacabilă, ar fi următoarea:

1. Reprezintă un partid legalmente recunoscut de către cele trei puteri, având dreptul de control al executării obligațiilor ce decurg din convenția de armistițiu și din clauzele tratatului de pace.

2. Prin urmare, atât ca partid de guvernământ, cât și ca formațiune în opoziție, am avut nu numai dreptul, ci și îndatorirea să pun misiunile străine în cunoștință cu starea reală din țara mea și să denunț abuzurile de putere și violările comise de guvern.

3. Cum simultan, avizăm totdeauna despre acestea atât pe reprezentanții englez și american, cât și pe cel sovietic, n-am făcut altceva decât să exercit în mod strict una din atribuțiile mele de șef al unui partid recunoscut de puterile ce mi-au dat o atare însărcinare, fără a putea fi învinuit nici de complot, nici de trădare, nici de divulgare a unor secrete de stat.

Se pare că la proces, dacă Maniu a păstrat nemișcat o atitudine absolut demnă, Pogoneanu, sigur de sine, a luat o poziție dâră și aproape agresivă, pe când Serdici, Penescu, Roiu, Opreșan mai ales și chiar Ionel Stircea sunt lamentabili.

Cu ce au fost dopați, terorizați sau ademeniți?...

Rechizitoriul procurorului a cerut pentru 14 din cei 15 prezenți precum și pentru cei patru de peste graniță, pedeapsa cea mai aspră, adică muncă silnică pe viață. Doar Stircea a fost scos din cauză, fiind considerat că ar putea fi cel mult vinovat de neglijarea denunțării celor aflate despre complot, ceea ce ar comporta un maxim de doi ani închisoare.

Fostul ambasador american la Londra, Winant s-a sinucis ca urmare a unei depresii nervoase.

5.11.47. De două zile *Scânteia* și apoi pe rând și celelalte ziare, au pornit atacuri în contra lui Guță, acuzând pe mai toți funcționarii ministerului de Externe ca unelte ale reacțiunii, pentru a ajunge la concluzia că poziția șefului de departament este foarte gravă. După el, urmează lovituri la adresa titularului de la Finanțe.

Am impresia că se urmărește nu numai eliminarea tătărăscanilor de la cele două ministere ce le-au mai rămas, ci și implicarea personală a lui Guță într-un proces. Vor urma apoi rând pe rând Brătienii, Titel Petrescu dacă până atunci nu se va întâmpla nimic. Sub amenințare de sancțiuni, toți funcționarii ministerului sunt convocați azi de sindicat spre a vota o moțiune pentru condamnarea lui Maniu.

6.11.47. Spre marea surprindere a grupării lui Guță, în urma unui aviz al comisiei pentru afacerile străine, Camera Deputaților a dat un vot de neîncredere lui Tătărescu, pe care-l socotește direct răspunzător de atitudinea funcționarilor de la Externe, implicați în procesul Maniu. Au fost 187 voturi pentru și numai cinci contra, ceea ce înseamnă că mulți partizani ai săi văzând că se prăbușește, s-au dat cu adversarii. Căci e foarte probabil că Guță, azi bolnav acasă, mâine desigur demisionar, va fi târât în scurtă vreme și dânsul pe banca acuzaților. Motive sunt destule: afacerea de la Tatar-Bunar, atitudinea de la banchetul din Chișinău, unii spun chiar și faptul demiterii lui Titulescu în 1936 sub acuzarea de ... sovietofilie. [...]

Se vorbește de Bucur Șchiopu la Externe și de Ghelmegeanu la Finanțe. Vlădescu-Răcoasa a fost numit ministru la Moscova, iar la Budapeta, unul ... Vințe, ce s-ar părea a fi chiar unghur. Marea întrebare continuă să fie dacă va izbucni conflictul; acum s-ar părea că buba ar putea să se spargă în chestiunea viitoarelor alegeri din primvară în Coreea.

7.11.47. Nu cred că se vor mulțumi comuniștii cu demiterea din guvern a întregului grup Tătărescu, ci sunt convins că-l vor implica într-un proces: e natural ca după cel al girondinilor să înceapă atacul contra lui Danton („*trop d'honneur pour Guță*”⁵¹). Dar pe când va veni și ziua de 9 Thermidor?... Aceasta e de altfel evoluția ce se urmărește și în Polonia, Cehoslovacia, Ungaria: guverne pur comuniste, spre a se ajunge în curând, dacă nu la o înglobare formală în Uniunea Sovietică, cel puțin la o federație economică a Europei orientale, ca răspuns planului Marshall.

⁵¹ „*prea mare onoare acordată lui Guță*”

Să vedem cum vor reacționa americanii ... Deocamdată avem următoarele dovezi că nu ne-au abandonat:

1. În Camera Lorzilor, Vansittard a renunțat la motiunea de revizuire a tratatelor de pace cu statele foste satelite, motivată de neexecutarea condițiilor impuse guvernelor respective, în urma asigurării că guvernul britanic va impune executarea riguroasă a tuturor clauzelor.

2. La Lake Success, s-a votat cu 40 voturi contra șase și șase abțineri, înființarea comitetului interimar al Adunării Generale, ceea ce înseamnă anihilarea de fapt a dreptului de veto.

3. Declarația lui Vișinski că Sovietele nu vor admite să se supună jurisdicției Curții de arbitraj de la Haga.

4. Informația (ce pare a fi tendențioasă, dar pare verosimilă) că guvernul Groza pregătește o nouă echipă guvernamentală, pur comunistă, care să proclame alipirea formală sau de fapt a României la URSS și că Regele, de acord cu anglo-americanii, vrea să o dejoace, plecând la Londra sub pretextul invitației la nunta prințesei Elisabeta, pentru a se înapoia peste câțeva vreme cu un nou guvern pregătit acolo. (Știrea fiind din izvor principesa Ileana, poate fi numai o invenție cu scop de a discredita persoana Suveranului și a-l acuza și pe el de acțiune subversivă și trădătoare).

5. Comunicatul englez că guvernul de azi al României este în contradicție flagrantă cu angajamentele de la Moscova.

8.11.47. După cum era de așteptat, guvernul comunist s-a completat imediat, dar ca o nouă palmă rusească pe obrazul țării, cu Ana Pauker, cetățeană sovietică, la Externe și cu secuicul Vasile Luca la Finanțe.

Au mai fost numiți un așa-zis socialist, Iordăchescu la Comunicații și de la Frontul plugarilor, Stanciu Stoian la Culte. Ca subsecretar la Instrucție, apare un alt comunist, „Al Vasilicăi” (nume de copil natural).

După felurite zvonuri pro-și contra, se pare că Regele și Regina-mamă Elena vor pleca peste 10 zile la Londra cu Negel, generalul Emilian Ionescu și ... bineînțeles, Vergotti.

Ankara a anunțat aseară că anglo-americanii vor rupe relațiile cu guvernele comuniste din Bulgaria, România și Ungaria, deferind la ONU cazurile acestor infractori ai tratatelor.

Guvernul austriac a protestat împotriva exproprierilor practicate în zona sovietică, arătând că toți foștii proprietari au binemeritat de la Patrie pentru atitudinea lor anti-hitleristă și pentru munca depusă tot timpul în folosul economiei țării.

Regele Paul al Greciei, căruia i se făcuse o injecție anti-holerică, suferă acum de para-tifos. Incontestabil că familia aceasta „fiche la guigne”⁵², începând cu George I

---

⁵² „e urmărită de ghinion”

asasinat, Teno și George al II-lea detronați și reîntronați pentru a muri apoi fără rost, Alexandru mușcat de o maimuță, Elena cu Carol, George cu Elisabeta, Marina cu Kent, Irina cu Spoleto. Neam fără noroc...

Radio New-York observă că procesul Maniu care pornise în pas alergător, pare să se fi oprit cam brusc și lasă a se înțelege că i s-ar putea conexe și afacerea Guță, în privința abuzurilor căruia se fac acum cercetări la Externe și la Finanțe.

Statele Unite renunță la dreptul de veto în Consiliul de Securitate pentru alegerea de noi membri în ONU.

14.11.47. În seara de marți 11 noiembrie, Curtea marțială s-a pronunțat, condamnând pe toți acuzații la pedepse variind între muncă silnică sau temniță grea pe viață și simplă detenție pe un an. Stircea rămâne cu doi ani închisoare corecțională și mulți pretind că acesta ar fi prețul bunei voințe cu care a făcut mărturisiri abundente. Mai tuturor li s-au confiscat averile. Toți au făcut recurs.

Suveranii au plecat miercuri dimineața la Londra cu oprire la Paris, iar înapoierea se va face la începutul lui decembrie prin Elveția. Se va întâlni oare cu Carol care pare că se instalează în Franța?

La nuntă, Mihai va fi cavalerul de onoare al sorei prințesei Elisabeta și mulți încep a făuri planuri, fără a se gândi la tradiția britanică. Se zice că mirat de ușurința cu care guvernul i-a acordat plecarea, un vagon plin va cuprinde suita, - Negel, Nely Catargi etc., Regele călătorind cu avionul.

Se mai spune că, drept preț al autorizării, el ar fi promis să facă mai târziu o vizită la Moscova, unde rușii ar avea de gând să-i facă o întâmpinare grandioasă.

Aventura lui Guță se înecă în mocirla ridicolului, ajungând să fie exclus din partid (dimpreună cu Alexandrini, Vântu și Roșculeț) de către faimosul Bejan, pe care fusese nevoit să-l dea afară de la Economia națională pentru prea multe potlogării.

Recursul manșiilor a fost casat, conform numeroaselor precedente, pentru vicii de formă prin neglijarea tragerii la sorți a completului Curții, toți judecătorii fiind desemnați de guvern. Procesul deci reîncepe, dar vestea e prematură.

Greve și tulburări la Marsilia cu morți și răniți.

Acțiune anti-comunistă în sindicatele americane.

Prin proiectul american al unei Palestine independente arabo-evreiești, trupele engleze ar trebui să plece în mai 1948, dar se pare că Anglia nu vrea să renunțe imediat la mandat. Pe de altă parte, diverse state arabe au încercat să concentreze trupe la granițele Palestinei.

17.11.47. Prima listă de comprimări la Externe a luat pe rând după Direcții, pe toți funcționarii mari și mici, dând afară majoritatea. Au rămas câțiva mărunți înscriși la comuniști menținuți în calitate de consilieri ... tehnici. [...]

Va urma și lista celor din străinătate, care în majoritatea cazurilor s-au grăbit să demisioneze. Printre ei și numitul Raiciu, comunistul de la Varșovia, care ar fi dat bir cu fugiții. Rusescu va fi înlocuit la Stockholm cu unul Năvodaru, în ciuda prieteniei lui cu Bodnăraș. Se zice că nici acesta n-ar mai fi socotit ca element absolut sigur, de vreme ce el, care fusese desemnat ca ministru de Externe, a fost înlocuit în ultimul moment cu Ana Pauker, din ordinul Moscovei.

Procesul de epurare al celor puri de către cei și mai puri își urmează cursul normal, la fel ca în toate precedentele revoluții din lume.

Truman va face azi declarații importante în Congres și mulți cred încă în izbucnirea conflictului. Se vorbește insistent că întrunirea de peste câteva zile a miniștrilor de Externe va da greș complet.

Zvonuri că rușii au încercat astă vară, undeva în Siberia, o experiență cu bomba atomică, dar nereușită.

De câteva zile s-a auzit că Mihai (dar mai probabil Carol - e posibilă confuzia asupra persoanelor când se citează „Regele României”) s-ar fi dus la Stockholm, unde prin Rusescu și d-na Kollontay să încerce o destindere ruso-americană în ceasul al 12-lea.

În comitetul politic al ONU, moțiunea poloneză contra lui Franco a fost respinsă de delegatul american, care a susținut că regimul din Spania nu prezintă vreo amenințare pentru nimeni. Tot acolo s-a votat admiterea Irlandei cu 43 voci contra 7, ca fiind un stat iubitor de pace, aprobându-se și cererile Portugaliei, Transiordaniei și Italiei. Aceasta a cerut și mandat asupra Eritreei, promițând Abisiniei ieșire la mare.

Măsurile guvernului împotriva comuniștilor din Franța sunt tot mai viguroase. De Gaulle ar cere dizolvarea Parlamentului, ceea ce nu s-a mai întâmplat de pe vremea lui Mac-Mahon. El denunță amenințarea Europei de către o enormă putere, mai mare decât vreo alta în istorie, inclusiv Reichul lui Hitler și cere urgenta cooperare a Statelor Unite și a Angliei contra comunismului.

Și în Italia au loc tulburări pentru și împotriva comunismului.

18.11.47. Zvon gazetăresc despre un important Consiliu de miniștri aseară din ordinul Moscovei, în care s-ar fi hotărât formarea unei noi echipe guvernamentale, tot sub Groza, cu Anton Alexandrescu, dr. Lupu și Argetoianu și cu eliminarea tuturor liberalilor, care ar putea fi chiar arestați, în tot cazul excluși din Parlament.

Se prevede că mergem cu pași repezi spre colhozuri în agricultură.

Ramadier, care continuă cu maniera forte, e acuzat de comuniști că urmărește ruperea relațiilor cu URSS.

24.11.47. În zilele cât am lipsit, fiind la țară, treburile s-au încurcat încă și mai tare, de se poate.

În Franța, cabinetul Ramadier a demisionat și Blum, însărcinat cu formarea noului guvern, n-a reușit să obțină majoritatea de încredere în Parlament, din cauza dreptei care

nu l-a susținut, în urma greșelii tactice comise, declarând că primejdia pentru Franța e tot atât de mare din partea comuniștilor, ca și din cea a lui de Gaulle. Mandatul a fost dat lui Schuman, care a putut deocamdată ralia majoritatea din Cameră. Cu cât cresc dificultățile interne în Franța și pericolul acțiunilor violente ale comuniștilor devine iminent, cu atât se desenează mai mult tendința spre dreapta. De Gaulle pare a fi rezervat, fie pentru cazul unui război, fie al unui conflict civil.

Ca și în Italia, încercările de tulburări comuniste dictate de Moscova sunt semn că în aceste două țări extremiștii au fost debordați și înfrânți pe tărâmul politic legal. Aceasta nu înseamnă că pericolul este înlăturat, căci în orice eventualitate, valul bolșevismului intern sau din afară amenință toată Europa de vest până la Atlantic.

De aceea sunt mulți cei care susțin că, în asemenea perspective, la noi va fi mai puțin rău în prima fază a ostilităților, fie ele pe față sau ascunse.

Măsurile ce se iau la noi cu scop de distrugere a oricărui soi de rezistență burgheză sau țărănească prin mizerie și teroare, de a etatiza orice activitate comercială sau economică și de a reduce lumea la alternativa de a se încadra la jugul comunist sau de a pieri de foame, sunt și ele semne ale recunoașterii implicite din partea Moscovei că n-a reușit să atragă nicio fărâcă din populația românească.

Sovietele cred că vor avea succes prin trupe de șoc, dar și aici sper că se înșeală, căci la noi nu există o clasă muncitoare propriu zisă care din tată în fiu să fi lucrat în uzină și prin mine, toți fiind fii de țărani, legați de pământ, care vor scăpa din mână când vor vedea că toți ai lor ajung la sapă de lemn din ordinul rușilor, ca și a tuturor care conduc astăzi țara în prăpastie.

Mi se afirmă că și în rândul comuniștilor de la noi, se observă o tot mai mare enervare, reflex al sentimentului de panică al Moscovei pe care chiar Laski l-a mărturisit, apelând la spiritul de înțelegere al laburiștilor englezi de a face toate eforturile spre a împiedica izbucnirea conflictului între Statele Unite și Rusia sovietică.

Note cominatorii americane peste note, mai ales după obrăznicia cu care s-au adus acușări formale în procesul Maniu politicii imperialiste de la Washington. Până la judecarea recursului, tot lotul de condamnați a fost transferat la Galați, probabil pentru a fi mai în siguranță în apropierea rușilor.

După dezorganizarea Externelor și a Finanțelor, acum e rândul Magistraturii: până la sfârșitul lui februarie, orice magistrat poate fi mutat, retrogradat sau eliminat, fără nicio obligație în partea ministerului de Justiție de a invoca măcar un motiv. Aud că Pătrășcanu este depășit și că listele de comprimări sunt stabilite de sindicate. Se mai pretinde că Bodnăraș și Gheorghiu-Dej sunt dominați și lăsați în umbră de personalitatea Anei Pauker impusă de Soviete.

În curând va începe procesul grupării lui Titel Petrescu, precum și al celui de-al doilea grup de la țărăniști, unde vor mai fi implicați și alți funcționari de la Externe. Cred că nici lui Guță nu-i este prea bine.

26.11.47. Grevele se întind în Franța, mai ales printre *cheminots*⁵³ și guvernul Schuman va fi silit în curând fără îndoială să acționeze dur față de manifestanți. Cine va reuși până la urmă e greu de prevăzut, însă pare sigur că de Gaulle se rezervă, fiind decis deocamdată să nu ia puterea, epuizându-se în mocirla unui război civil, adică ceea ce tocmai ar dori comuniștii.

Conferința de la Londra s-a deschis sub auspicii cât se poate de pesimiste, considerate de comentatorul Harold Nicholson ca fiind încă mai negre decât la cea de la Moscova. Marshall a avut convorbiri serioase cu Byrnes înaintea plecării, și a declarat fără ambiguitate că s-a săturat de insolențele sovietice și mai ales de cele ale d-nului Vișinski.

Curcile gazetărești de aici, influențate de ceea ce transpiră la Moscova, se arată cât se poate de alarmate și se așteaptă la război. Alții socotesc mai probabil, după terminarea fără rezultat a convorbirilor de la Londra, negocieri de pace separate cu Germania și Austria, urmate apoi de injoncțiuni adresate Rusiei de a evacua zonele pe care le ocupă în aceste țări. Asta ne-ar duce însă iar la amânări, tergiversări etc. până la formularea unui mandat pe care ONU l-ar da Statelor Unite, ceea ce ne-ar împinge cel puțin până spre toamna viitoare. Până atunci am avea destulă vreme să pierim de mai multe ori și, odată cu noi, întreaga Europă.

Guvernul nostru primește vizita celui de la Budapesta, care este găzduit în palatul Filipescu-Brâncoveanu de la șoseaua Jianu, în timp ce la Sofia, Tito e primit cu mult alai. Se spune că Tito și Dimitrov vor sosi mai târziu la București ca să întoarcă vizitele lui Groza. Tot mai vizibilă apare cimentarea sistemului de alianțe între sateliții Rusiei, brâul său de apărare spre Apus sau mai degrabă capetele sale de pod înaintate.

4.12.47. Apărați de soldații ce păzeau Palais Bourbon, Parlamentul francez a votat cu 418 contra 183 ale comuniștilor, legea pentru apărarea intereselor țării în contra grevelor. Se pare că acestea s-au redus în multe părți, dar și la căile ferate.

Comuniștii îndârjiți au inițiat o serie de deraieri cu victime și pagube însemnate pe care caută a le pune în sarcina dușmanilor lor. Guvernul francez are dreptul să cheme sub arme 80.000 rezerviști cu care speră să curme tulburările și să restabilească ordinea.

În chip cu totul neașteptat la Londra, Molotov a propus ieri să se acorde fiecăruia din cei patru miniștri de Externe un răgaz de două luni pentru a pregăti câte un plan de tratat de pace cu Germania pe baza acordurilor de la Yalta și Potsdam, însă Bidault care prezida ședința a protestat imediat, spunând că tocmai acesta e rostul actualei conferințe și deci o asemenea propunere i-ar zădărnici menirea. Molotov și-a retras imediat propunerea, dar a

⁵³ mecanicii de locomotivă

continuat, protestând împotriva admiterii participării Chinei la discutarea păcii cu Germania, spunând că rolul ei trebuie să fie rezervat chestiunilor din Asia.

Presa engleză socotește că rostul propunerii sovietice era pur și simplu de a mai câștiga timp, spre a vedea cum se vor desfășura evenimentele din Franța și a se putea orienta mai ușor în consecință.

Hotărârea ONU de împărțire a Palestinei în două state - toate țările arabe sau musulmane, plus Cuba, în total 13 delegații votând contra - a stâmit un șir de tulburări și ciocniri între populația evreiască și cea arabă. Ca mama cea adevărată din judecata lui Solomon, arabii nu vor să audă de împărțeală.

Sunt informat că rușii concentrează la noi trupe cu echipament bogat în Oltenia și pe tot malul Dunării, pomind o nouă serie de jafuri și jecmăneli, ca în toamna și iarna 1944. Uneltele lor din guvem, Pauker, Luca, Teohari și Dej, accelerează ritmul distrugerii metodice a oricărei posibilități de rezistență economică în țară. Până în 3-4 luni, totul nu va fi decât jale și ruină și mulți încep să nu mai creadă în perspectivele unui război.

Pe de altă parte, la noi se grăbește Partidul unic al Comuniștilor și al Social-Democraților, singurul ce va fi recunoscut oficial, grație căruia ne vom trezi într-o bună zi cu motiunea de alipire a țării la blocul popoarelor slave, cu consecința consolidării legale a premanentei ocupații ruse în România.

7.12.47. Aseară a circulat zvonul, azi încă neconfirmat că Regele s-ar logodi cu Anna de Bourbon-Parma, fata lui René și a unei prințese daneze, nepoată a lui Sixt, pare-se frumoasă, dar săracă lipită. Numai să dea Dumnezeu să-i aducă noroc, cu neamul ei de pretendenți la *exofle*⁵⁴ ...!

La Londra, conferința a ajuns la un punct critic din cauza lui Molotov care se opune oricărui plan constructiv pentru Germania și care se menține la formule vagi și nebulose, ce reeditează doar pretențiile de la Moscova, Yalta și Potsdam, fără a voi să comunice măcar o cifră asupra pretențiilor de despăgubiri rusești. Marshall, care prezida, i-a dat termen până mâine să prezinte o formulă precisă și concretă, fără de care o continuare a lucrărilor ar fi zadarnică.

În Franța, grevele încep a scădea, mulți muncitori reîncepând lucrul sub protecția poliției. Guvernul nu vrea să stea de vorbă cu Confederația generală a muncii (CGT), ci numai cu reprezentanții diverselor sindicate în parte, iar președintele Auriol a refuzat o delegație a Confederației care cerea retragerea legii contra grevelor.

Ministrul francez de Interne a avut mare succes în Cameră când a declarat că toate măsurile au fost luate, dar că nu se va face apel la trupă, decât după ce vor fi epuizate toate celelalte mijloace legale. Aseară am auzit la radio că s-ar fi dat chiar ordin acestora (mulți senegalezi în sudul țării) să riposteze cu foc, în caz de agresiune din partea comuniștilor.

⁵⁴ concedieri, descotorosire de cineva

Un fapt însemnat este prezența acum în Franța ca observator trimis de Marshall, a ambasadorului american Foster Dulles, care a declarat că vede cu bucurie cum poporul francez rezistă cu succes încercărilor de dezorganizare a țării sale din partea străinilor, și pe care Moscova îl prezintă ca pe agentul Statelor Unite. *Pravda* face spume, mai ales de când Dulles e la Paris și de când fruntași de stânga părăsesc, rând pe rând, partida comunistă: după Blum, acum Jouhaux.

Și în Italia agresiunea de stânga a dat greș și se spune că de Gasperi va constitui un nou cabinet cu caracter anti-comunist.

Tito e sărbătorit la Budapesta unde a încheiat un tratat de amicitie similar celui cu Bulgaria și unde a declarat că greșesc cei care denunță planul de constituire a unui bloc slav, deoarece Ungaria nu este o astfel de țară. (Au avut maghiarii nevoie de certificarea lui Tito?). Să vedem dacă la București, unde este așteptat în curând, va face o declarație identică, sau dacă se va conforma teoriei moscovite că românii sunt un popor paleo-slav!

În Palestina continuă tulburările, iar la Damasc și Bagdad - manifestații violente în contra englezilor, rușilor și americanilor acuzați de a fi plănuit crima de împărțire a țării. Se așteaptă ca Liga Arabă să intre cu adevărat în acțiune în clipa plecării de acolo a trupelor și a organelor de ocupație engleze, însă există unele divergențe de păreri, între care de pildă marele Muftiu al Ierusalimului care visează un stat palestinian arab și Transiordania, al cărui guvern ar dori să-și anexeze această țară.

Se pare că la Paris guvernul domină situația și că acțiunea comunistă va fi înfrântă fără intervenția lui de Gaulle, succesul său în alegeri nefiind deloc sigur, mai ales că necesitatea dizolvării Parlamentului nu e de fel necesară, acum că majoritatea face bloc în jurul lui Schuman.

Negel s-a întors de la Londra destul de pesimist. E drept că acolo n-a putut vorbi cu nimeni: a stat la masă lângă Bevin fără a scoate o vorbă, el neștiind o boacă de engleză, iar acesta necunoscând altă limbă decât pe a sa. Spune că se așteaptă la un compromis la terminarea conferinței de la Londra, care bineînțeles ne-ar sacrifica pe noi, și e convins că ne găsim în ajunul unor vremuri foarte grave pentru țară. Să sperăm că nu exprimă decât propria sa convingere.

Peste trei zile pleacă în Elveția, întorcându-se de acolo cu Regele, poate logodit cu Anna de Bourbon-Parma (sau cu fata lui Leopold?). În orice caz, Regele nu va părăsi niciodată țara, cu orice risc...

9.12.47. Tonul hotărât al lui Marshall și-a produs efectul; Molotov a venit ieri cu o formulă concretă pentru pacea cu Germania și pentru reorganizarea ei economică, din care principalul capitol este pretenția de 10 miliarde dolari ca reparații, plățibili în 20 ani. Adjunctul lui Bevin l-a respins din cauza enormității sumei.

Ziarista McCormick a denunțat în *New-York Times* politica Moscovei care încearcă să încurce pe anglo-americani la Londra cu tot soiul de obiecții imposibile privind Germania,

În timp ce agentul său Tito organizează în ritm rapid imperialismul rusesc asupra Europei. Gazetara americană adaugă că Marshall, cu temperamentul său de militar, nu se va lăsa intimidat nici amețit de jocul sovietic, ci va avea răbdarea să aștepte timpul necesar pentru completa dezvăluire a planului rusesc și pentru înfrângerea căruia, va întrebuița la nevoie și alte mijloace mai eficiente...

Din cele 2 milioane de greviști la început, în Franța au rămas mai puțin de un milion. Se anunță că și greva funcționarilor publici a eșuat. Totuși negocierile cu reprezentanții muncitorilor n-au izbutit, ei continuând a cere mărirea salariilor.

Guvernul de Gasperi este acuzat că sugrumă micarea comunistă; în regiunea Bari s-au găsit 60 jugoslavi, comuniști înarmați care au fost deportați pe insulele Lipari.

Liga pan-arabă întrunită ieri la Cairo, a cerut a fi admisă să-și spună cuvântul de protestare la Consiliul de Securitate împotriva împărțirii Palestinei.

La noi, „guțuștii” ruși în două, îl exclud pe șeful lor, care a demisionat de frica lui Bejan, pe care-l dăduse afară anul trecut, iar „lupiștii” îl exclud și ei pe dr. Lupu, care și-a feștelit obrazul de pomană.

În schimb, comuniștii desființează barourile spre a nu mai accepta în colegiile avocaților decât pe cei puri, iar Pătrășcanu modifică legea pentru pierderea cetățeniei române, spre a pedepsi pe toți cei care pleacă din țară clandestin, pe cei care au refuzat să se întoarcă sau care, în străinătate fiind, iau atitudine în contra guvernului.

Sovietele au contramandat negocierile proiectate pentru încheierea unui acord cu Franța în urma măsurilor luate la Paris în contra agenților ruși și, ca urmare, toate delegațiile ruse și franceze emise pentru repatrierea propriilor supuși, vor fi retrase.

Ziarele elvețiene anunță categoric promisiunea de căsătorie între Mihai și Anne de Bourbon-Parma.

12.12.47. În urma eșecului comuniștilor de a dezorganiza viața în Franța prin greve, CGT a dat ordin să reînceapă lucrul, după fâgăduiala guvernului de a acorda în mod provizoriu o mărire de salariu, care să asigure muncitorilor un minim de existență. Bineînțeles comuniștii prezintă această înfrângere ca un triumf și anunță că au încetat acțiunea pentru a se consolida, cu hotărârea de a reîncepe mai târziu o luptă și mai îndârjită. Însă „retragerea strategică pentru regruparea forțelor” este formula clasică a comunicatelor de război în cazul unei înfrângerii.

Guvernul francez a luat o poziție foarte fermă față de Soviete și a respins nota Moscovei, acuzând-o formal de a fi uzat și abuzat de delegația sa pentru repatrieri spre a momi o serie de cetățeni francezi atrași în Rusia, camuflați ca emigrați ruși și cărora le refuză acum înapoierea în Franța. La rândul său, delegatul francez în comisia de repatrieri din Rusia, colonel comunist de pe vremea *maquis*-ului care și-a permis să susțină teza rusească, a fost suspendat.

În Italia, grevele par să ia proporții, dar guvernul e decis să nu cedeze.

Marshall a cerut imperios lui Molotov la Londra să înceteze imediat transportarea în Rusia a producției germane din zona sovietică care se cifrează la 700 milioane dolari anual și care reprezintă aproape suma pe care o cheltuiesc anglo-americanii în zonele lor, tot anual, pentru a asigura populației locale un minim de existență. Aceasta înseamnă că rușii se despăgubesc în Germania cu banii aliaților, sau, în caz contrar, riscă să transforme această țară într-un haos economic permanent. Americanii fiind dispuși acum să vorbească tare, să vedem în ce mod vor reacționa rușii după acest avertisment.

Rușii, secondați de scârba postului de radio-romănesc, urlă în contra gauleiterului Dulles și a fascistului Anders care, cu ajutorul naziștilor SS, ucide muncitorimea franceză.

Belgradul denunță acordul de repatriere încheiat cu Anglia.

Guvernul nostru ridică în slăvi ajutorul dat de generosul popor sovietic, în timp ce-i acuză pe americani de a ne fi trimis grâu alterat care face ravagii în sânul populației.

Consiliul de Securitate a amânat *sine die* examinarea problemei Palestinei precum și cererea de fi ascultată Liga Arabă în această privință.

În acest timp, Parlamentul englez a decis că la 15 mai trupele britanice vor fi retrase din Palestina.

După promulgarea noii Constituții bulgare care dă drept de vot tinerilor de la 18 ani, premierul Dimitrov a demisionat și tot el și-a reconstituit imediat guvernul.

Societatea americană „Care” ce trimite pachete cu alimente în 14 state din Europa înfometată, a hotărât suprimarea expedierilor în România, singura țară ce nu-și respectă obligațiile luate în scris de Ralea la Washington, supunându-le taxelor vamale, și ajungând chiar la arestarea delegatului său de la București.

Guvernul lui Gavan Sultaneh din Persia a demisionat în urma unui vot al Parlamentului. Să fie asta o contra-ripostă a Sovietetelor?...

14.12.47. Ultima ședință a conferinței de la Londra a dat naștere unui schimb aspru de cuvinte din pricina unui nou pomelnic de invective aruncate de Molotov în fața lui Marshall, Bevin și Bidault, acuzându-i că ruinează economia Germaniei în zonele lor de ocupație prin pomparea cărbunelui și a cherestelei și prin acapararea pe nimic a principalelor ramuri industriale de acolo. Marshall a ripostat că aceste acuze gratuite sunt de mult cunoscute și că nu merită niciun răspuns, deoarece sunt destinate a fi auzite, nu ca argumente în conferință, ci ca propagandă în zona sovietică. Bevin a respins și el asemenea absurdități și jigniri, iar Bidault s-a mărginit a-l trata pe Molotov de mincinos.

Bineînțeles că la Radio București se arată că argumentelor impecabile ale ministrului rus, occidentalii n-au putut riposta decât prin insulte grosolane.

În tot cazul, spre a evita o ruptură, cei patru au convenit să amâne întrunirea până mâine seara, spre a le da răgaz să pregătească întâmpinări scrise și concrete.

Comentatorul londonez socotește că miniștrii au acum de ales între a continua lucrările într-o atmosferă încărcată și a le amâna pentru 2-3 luni. În ambele cazuri, situația

este foarte regretabilă pentru noi, fie dând rușilor răgaz să ne desființeze complet, fie abandonându-ne definitiv în spatele „cortinei de fier”.

Presa americană prezintă problema politicii de azi a Statelor Unite care a pus capăt izolaționismului său insular și a luat, vrând-nevrând, locul Imperiului Britanic în treburile Europei, considerându-și propriile granițe la Stettin, Triest și Suez, spre a împiedica dominarea continentului de către o singură putere imperialistă.

În legătură cu planurile diabolice rusești, la noi se acreditează ideea că Tito ar fi destinat a coordona direct conglomeratul de state vasale de la apusul Uniunii Sovietice, într-un soi de federalism *sui generis*.

Precum se anunță, Bulgaria va fi complet părăsită de trupele rusești de ocupație, care se pare că s-ar instala la noi, năpădind Oltenia și rechiziționând iarăși spații în București (blocul Leonida, restaurantele Athenée-Palace și Capșa etc. spre a deveni cantine pentru 2000 ofițeri).

Pe de altă parte, Truman anunță că azi pleacă din Italia ultimul grup de trupe americane, prevenind că în caz de amenințare a libertății sau a independenței țării, Statele Unite vor interveni imediat, conform cu angajamentul luat prin tratatul de pace. Tot azi, de Gasperi își va reconstitui cabinetul.

Guvernul francez a răspuns unei a doua note sovietice, respingând acuzarea de a fi arestat și maltratat cetățeni sovietici și arătând că s-a mărginit a trimite sub escortă până în zona sovietică din Germania pe delegații din comisia de repatrieri ce-și depășiseră și încălcase ră mandatul primit.

Bevin a adresat Chinei și Rusiei note identice, comunicate spre știință și Statelor Unite, în care arată nevoia urgentă de a începe preliminarile tratatului de pace cu Japonia și susținând că, pentru discuții, vor trebui să renunțe cu toții la dreptul de veto și să se accepte ca deciziile să fie adoptate cu majoritatea de două treimi. Ca state cu drept de vot, propune să participe toate cele care au luat parte la războiul cu Japonia, cele ce au avut de suferit de pe urma ei și cele cu interese în zona Pacificului.

Sovietele au decis suprimarea cartelelor și fixarea prețurilor, precum și o reevaluare a rublei, prin schimbul a 10 ruble vechi contra unei ruble noi.

18.12.47. După ruperea convorbirilor, conferința de la Londra a fost amânată *sine die*, dar de fapt s-a renunțat în mod hotărât la negocieri între cei patru miniștri de Externe, lăsându-se rușilor deschisă porțile pentru o aderare ulterioară la tratativele cu Germania și cu Austria, în caz de încheiere a unor instrumente separate cu Statele Unite, Anglia și Franța. Molotov a plecat imediat, dar Bevin va face azi declarații în Cameră, în timp ce Marshall își va face raportul mai târziu.

Punctele conflictului s-au concentrat, de o parte, în jurul acuzelor aduse occidentalilor de a pune bețe în roate unei Germanii unitare și de cealaltă, refuzului rușilor

de a recunoaște cât material din producția curentă germană au sustras până în prezent. Epitetele cele mai jignitoare au fost curente pe tot parcursul lucrărilor .

În paralel cu tensiunea de la Londra, în Italia și în Franța s-au desfășurat evenimente spre confuzia comuniștilor. De Gasperi și-a refăcut guvernul cu socialiștii și democrații creștinii, iar în CGT se produce o sciziune ca reacție a acțiunii lui Jouhaux în rândurile muncitorilor de a regrupa sindicate independente de Confederația, care este înfeudată Moscovei. [...]

De ieri, Tito se află la București pentru a încheia un tratat similar celor cu Ungaria și Bulgaria, în timp ce la Plovdiv, Albania și Bulgaria au semnat un tratat asemănător.

Capitala noastră îl aștepta de două săptămâni, împodobită cu lozinci și oriflame, în speranța înapoierii regelui Mihai care să-i facă o recepție de șef de Stat.

Aflând că Suveranul și-a fixat data întoarcerii, Tito a pornit imediat spre București, dar sper că Regele nostru va reuși să-l păcălească și că nu va fi aici nici măcar la plecarea lui Tito.

Se pare că motivul esențial al amânării plecării Suveranului din Lausanne este faptul că guvernul Groza întârzie să-i comunice consimțământul pentru căsătoria sa cu prințesa Anna de Bourbon-Parma. În culise s-a șoptit că această căsătorie devenise urgentă, din pricina unei blonde agente bolșevice, după care i se aprinseseră lui Mihăiță călcăiele și pe care slugoii noștri moscoviți nădăduiau să-l facă s-o proclame soție morganatică, spre a-l discredită în ochii țării și a-l obliga astfel să-și ia mai ușor tălpășița.

Deocamdată, s-a pornit pe aici un nou val de abuzuri comuniste și de arestări: se pretinde că toți membrii legațiilor, instalați prin apartamente particulare, vor fi siliți a se muta la hotelul Athenée-Palace până la construirea unui hotel special pentru străini, iar palatul Știrbei de pe calea Victoriei a fost rechiziționat pentru Apărarea Patriotică sau ceva asemănător.

La granița ungară au fost arestați mulți care încercau să părăsească țara în mod clandestin, printre ei Ovid Sachelarie, nepotul lui Rădescu. (Mulți dintre ei sunt evrei care blestemă acum pe Ana Pauker!).

În Grecia, rebelii lui Markos au constituit un guvern democrat prezidat de Zahariadis, undeva prin munții Pindului.

Conferința Ligii Arabe din Cairo s-a terminat prin hotărârea de a lupta contra împărțirii Palestinei, prin menținerea de trupe de-a lungul granițelor vecine pentru a facilita incursiuni de bande înarmate și a susține mișcarea de rezistență a arabilor din interior.

În Siam, o lovitură de stat a adus la putere un guvern favorabil lui Tchang Kai-check.

Dem. Ghika îmi afirmă că Moscova a trimis o nouă notă cu caracter oarecum ultimativ guvernului turc, pentru a-l întreba dacă și când este dispus a retroceda Rusiei Erzerum, Kars și Ardahan.

Se pare că Tito deține în prezent postul de secretar general al „Internaționalei Comuniste” după demisia lui Dimitrov, suferind de ciroză, ceea ce îi conferă locul imediat următor celui al lui Stalin. Se explică deci ca el să fie șeful suprem al „Federației para-sovietice” din regiunile balcanică și dunăreană.

Neagoe Flondor crede că Regele a cerut lui Groza să-i garanteze unele din prerogativele sale regale și că acesta ar fi refuzat, ceea ce explică întârzierea înapoierii sale în țară. Alții, că ar cere îndepărtarea Anei Pauker. *Words!...*

20.12.47. S-a anunțat că aseară Regele a plecat din Lausanne spre țară și mulți optimiști își închipuie că asta înseamnă victoria sa asupra guvernului în ce privește prerogativele sale și, mai ales, a dreptului său de a desemna miniștrii de Interne și de Război. Eu cred că mai degrabă s-a mărginit să aștepte plecarea lui Tito, care a părăsit azi noapte Bucureștiul după semnarea tratatului de alianță, care în art. 3 și 4 ne pune complet la cheremul politicii sovietice, dirijate de adjunctul lui Stalin, aici pe funcția de gauleiter moscovit în zona Balcanilor.

Timp de trei zile toată viața orașului a fost paralizată de la statuia Aviatorilor până la b-dul. Regina Elisabeta sau chiar până la Dâmbovița; circulația fost întreruptă zi și noapte pe calea Victoriei, uneori chiar și a pietonilor pentru că, sau Tito se odihnea în palatul Filipescu-Brâncoveanu, sau pleca undeva la dejun, la recepție sau primea în piața Victoriei 70.000 (?) manifestanți veniți să-i asculte cuvântul pe sârbește.

În tot acest timp lumea nu lucra, fabricile ca și prăvăliile, băncile sau chiar tribunalul erau închise. Ceea ce înseamnă cu adevărat, pe de o parte libertatea de a sărbători pe un fiu al poporului, iar pe de alta, verificarea efortului regimului comunist care, ducând-o tot într-o petrecere, acumulează milioane de ore de muncă pierdute.

Pentru noi, în tot cazul e mai bine că se întoarce Vodă, fie chiar de nu va reuși să ne apere și să ne susțină cu nimic.

Aseară, Marshall s-a adresat poporului american, recunoscând că încercarea de conferință de la Londra a fost cea mai desăvârșită înfrângere a politicii de restabilire a păcii în lume, dar că nu sunt pierdute toate speranțele pentru menținerea ei.

În afara tonului agresiv al lui Molotov adoptat ca reclamă pentru populația germană, se zice că rușii au ridicat până acum mai mult 7 miliarde dolari din cele 10, reclamate de ei ca reparații. Totdată, ei refuză o comisie pentru viitoarele granițe ale Germaniei.

Cererea de ajutorare a Europei supusă de Truman Congresului, comportă un plan pe patru ani cu o sumă totală de circa 17 miliarde dolari*. În afara celor 500 milioane dolari acordate în mod interimar Franței, Italiei, Austriei și Chinei, planul prevede în ordinea preferinței Anglia, Franța, Germania bi-sau tri-zonală și Olanda. Nici vorbă de alte state, la est de linia Stettin-Triest. Americanii au aerul a ne fi abandonat complet, iar cei de aici vorbesc de posibilitatea unui război cu sovieticii peste ... doi sau trei ani, căci până atunci nu speră a se ivi un motiv serios de conflict pe plan politic.

Se pare că acțiunea lui Jouhaux a reușit să rupă peste un milion de muncitori, care se vor constitui în sindicate independente, desprinse din CGT, care numără totuși circa 6 milioane afiliați.

* P.S. Truman cere ca pentru primele 18 luni, să se acorde 6,8 miliarde dolari, acțiunea urmând a funcționa începând cu 1 aprilie 1948.

25.12.47. Atmosfera din ce în ce mai lipsită de orice rază de speranță face, pentru fiecare, ca acest Crăciun să fie prilej de temeri tot mai întemeiate și ca ultimele iluzii să se volatilizeze în sufletele optimiștilor celor mai îndărătnici. Așa cum merg lucrurile, suntem abandonați în zestrea Sovietelor, în contra cărora nu se arată niciun semn de acțiune ofensivă a americanilor.

Regele s-a întors din Elveția quasi-logodit, fără a fi aflat precis dacă guvernul și-a dat consimțământul.

A doua zi chiar, a fost nevoit să primească jurământul lui Bodnăraș în calitate de ministru de Război, „tehnicianul politic al comuniștilor” precum îl numește Radio Londra. Sunt unii care pretind că acesta e o *capitis deminutio*⁵⁵ fiindcă este scos din rolul de conducător efectiv al guvernului ca subsecretar la Președinție, deci zvonul că a fost încălecat de echipa Luca-Ana Pauker pare a prinde consistență.

Pentru 25 ianuarie, s-a anunțat un recensământ general al populației, cu care ocazie se va face și statistica proprietăților agricole și a clădirilor; acest lucru ascunde desigur o revizuire a pământului rămas „bestiilor moșierești” și o foarte probabilă rechiziționare a locuințelor, acolo unde nu se vor găsi destule persoane prin odăi.

Prevăd că în curând, ținând seama și de lipsa tot mai acută de numerar, nu vor mai putea trăi în țara noastră decât cei ce vor avea leafă și vor primi cartele de la stat.

În urma votului Parlamentului panamez care a respins proiectul guvernului de a reinnoi tratatul de amiciție cu Statele Unite, guvernul american a hotărât să-și retragă imediat trupele cantonate în 14 baze de pe cuprinsul Republicii și să le restrângă de-a lungul canalului, care va rămâne mai departe sub autoritatea Statelor Unite.

Comisia Națiunilor Unite pentru Indonezia a propus o linie de demarcație între armata olandeză și ce a rebelilor în vederea stabilirii unui armistițiu.

Constituirea guvernului Markos în nordul Greciei, este denunțat de guvernul de la Atena la New-York, ca pe o acțiune a Kominform-ului, procedând la arestarea mai multor fruntași comuniști, printre care și câțiva miniștri, așa precum de altfel o și anunțase.

Șeful Partidului Democrat-Creștin din zona sovietică a Germaniei a fost înlăturat de ruși, însă declară că el se va menține totuși la Berlin la conducerea partidului său.

Noul proiect anti-inflaționist a fost votat la Paris în ciuda celor 183 voturi contra ale comuniștilor. Prevede reducerea cu 150.000 a numărului funcționarilor publici și puțința de a

⁵⁵ retrogradare

achita unele impozite prin subscrierea la un împrumut intern nou lansat, care aduce o dobândă de 3%. În schimb, bugetul alocă 29% cheltuieli pentru armată.

Noul lot de țărăniști acuzați de a fi facilitat încercarea de fugă de la Tămădău au fost în parte condamnați la pedepse ușoare de câteva luni.

26.12.47. Unele capitole din cartea lui Byrnes *Speaking Frankly*, în special sfârșitul celui intitulat „*A course of action*”, ar trebui să ne dea speranțe că americanii nu ne vor părăsi în voia rușilor și că, după severe avertismente, vor pormi la executare în numele Chartei Națiunilor Unite.

Luptele din China au luat o nouă amploare, comuniștii amenință serios Mukden și unii se întrebă dacă nu acolo va izbucni conflictul. Alții vorbesc că Tito pregătește o lovitură la Triest.

Ministrul Italiei la Stockholm, Bellardo Ricci a fost ucis în clădirea Legației cu lovituri de foarfece de către un italian nebun, scăpat dintr-un ospiciu.

28.12.47. Rebelii lui Markos, cu ajutoare sosite din Albania, atacă micul orașel Konitsa la 12 km de graniță și toată presa anglo-americană urlă în contra primejdiei comuniste înarmată de peste hotare, cu toate că se pare că trupele guvernamentale domină situația.

Probabil că de acum înainte, americanii sunt hotărâți a nu mai suporta aceste „*cold wars*”⁵⁶ ale rușilor și că au de gând să-și dovedească propriilor ochi existența agresiunii. De aceea, acum se vorbește de ajutoarele primite din Albania și de comunicatele lui Markos care sunt difuzate de postul de Radio Belgrad.

Guvernul jugoslav cere să i se livreze spre a fi judecați doi criminali de război italieni care au terorizat Slovenia: generalul Orlando, numit de curând secretar general la ministerul de Război, și un altul, care e subsecretar de stat la Interne.

Să fie adevărat că Tito are de gând să pomească o acțiune asupra Triestului, unde vād că se tot amână rezolvarea problemei guvernatorului?

Caraghioșii de la noi, cer și ei extrădarea lui Horthy din zona americană a Germaniei.

Ieri la Varșovia au fost condamnați mai mulți polonezi, dintre care unii la moarte, pentru fapte de spionaj în contul misiunilor britanică și americană de acolo.

Iranul este acuzat de a fi devenit unealtă a americanilor. Unde va crăpa buba?

În chestiunea grevelor din Italia, Sovietele acuză pe față Vaticanul de a înarma bandele fasciste.

30.12.47. Henry Wallace, care acum 18 luni a fost silit să demisioneze din guvernul american, a vorbit ieri în calitate de candidat la presidenția unui al treilea partid, care preconizează o politică de pace cu Sovietele, unica soluție în stare să asigure liniștea Statelor Unite; căci, așa cum au pormit-o Truman și Marshall în numele democrațiilor și al

⁵⁶ manifestări de „război rece”

republicanilor, ei împing la ruperea Europei în două și la un nou război pentru generația noastră, pregătind încă un altul celei viitoare.

Alaltăieri a munit la Alexandria în Egipt Victor Emmanuel de Savoia la vârsta de 79 ani. Presa de dreapta și chiar cea independentă se închină cu respect în fața sicriului său, declarând că Istoria îl va judeca, dar că oricine trebuie să-i recunoască devotamentul față de Patrie.

Anglia a încheiat cu URSS un acord comercial pe termeni scurt, rămânând ca până în mai viitor să se înceapă negocieri pentru unul pe termen lung. În cel actual se prevede livrarea de către ruși de cereale pentru nutreț, contra mașini și utilaje. S-a admis totodată ca creanțele englezești de împrumut-închiriere de pe vremea războiului să fie achitate în termen de 15 ani, urmând ca dobânda redusă de la 2% la 1%, să curgă începând peste patru ani. Radio Moscova însă minte și anunță că aceste datorii au fost pur și simplu suprimate.

Anthony Eden, însoțit de fratele său, a sosit acum trei zile la Roma unde a vizitat pe Sforza și pe de Gasperi. Ieri s-a oprit la Atena unde a văzut pe regina Frederika și pe Tsaldaris. Regele Paul este încă suferind de pe urma febrei tifoide, dar buletinele de sănătate sunt mai satisfăcătoare.

Acum Eden este în drum spre Teheran unde se duce pentru interese anunțate a fi de ordin ... comercial (!). Această călătorie în toiuil sărbătorilor e foarte semnificativă, știut fiind că americanii duc o politică strânsă cu Churchill și că, în caz de conflict, acesta ar fi desemnat să formeze un cabinet de uniune națională.

Un alt semn este și aprecierea lui Truman că, în cazul recunoașterii guvernului Markos de către alte state, gestul ar putea fi considerat ca un act de agresiune. Pe de altă parte, comisia pentru Grecia care a fost la Salonic în zona Konitsa și-a redactat raportul, arătând că o asemenea recunoaștere ar periclita pacea.

Dar până atunci, lovitura de măciucă la noi în țară: astăzi a abdicat Regele pentru el și toți urmașii săi, socotind că normele constituționale în virtutea cărora domnea, nu mai corespund actualei stări de lucruri, sociale, politice și economice și renunță la toate prerogativele regale. În consecință, guvernul a proclamat imediat Republica Populară Română, urmând desigur ca Parlamentul să consfințească noua formă a statului și să aleagă președintele Republicii, care precum se zvonise mai de mult pentru o asemenea împrejurare, ar fi Sadoveanu. Se vorbește, de asemenea, de Ralea la Externe și Ana Pauker la Interne. Rămâne de văzut dacă Regele a făcut-o silit de către cei de aici, sau dacă lucrul fusese convenit dinainte la Londra.

În acest caz dacă pleacă, va forma imediat un guvern în străinătate...

31.12.47. Din felul în care s-a desfășurat întreaga farsă a abdicării, reiese clar că totul fusese dinainte pregătit de guvern, care a sperat în acest chip să compromită complet persoana Regelui.

De altfel, nici nu și-au ascuns jocul: cu câteva zile înainte, Radio București s-a trezit să reproducă pasaje din raportul lui Gheorghiu-Dej la conferința comunistă de la Varșovia, publicat apoi în organul Kominform-ului din Belgrad, în care, pentru prima oară, îndrăznește să atace formal și direct persoana Regelui, acuzându-l de a se fi opus timp de cinci luni recunoașterii guvernului Groza. Apoi, înlăturarea unor generali de la posturi de comandă (astfel, pe gen. Ionașcu de la Statul Major I-au și arestat, dimpreună cu vreo 40, pare-se) și numirea la ministerul de Război a trădătorului spion Bodnăraș, spre a putea ține în cătușe întreaga oștire, în cazul în care ea ar îndrăzni încercarea vreunui gest în favoarea Suveranului (regimentul de gardă a fost consemnat și dezarmat sub directa supraveghere a unităților de poliție rusești).

În ziua de ieri, Mihai care se afla la Sinaia pentru a petrece acolo Anul Nou, a fost chemat pe neașteptate la București, unde fiecare din suita sa, pe măsură ce sosea, era arestat și izolat în palatul Elisabeta, de la Șoseaua Kisseleff.

La fel au procedat și cu Regele, care la ora 3 p.m. a fost silit să semneze actul de abdicare, iar la ora 7 seara, adică peste patru ceasuri, se aflau la București și se întruneau la Cameră 295 deputați. Ei votează în unanimitate proclamarea Republicii Populare Române (RPR) și aleg un Consiliu de Stat (prezidiu al Republicii) în persoanele lui: Parhon, Sadoveanu, Voitec, Stere și Niculi, care depun un soi de jurământ în fața Parlamentului și care primește apoi la rândul său jurământul de credință al noului guvern Groza.

Declarații ale lui Groza că fostul Suveran este absolut liber să plece din țară cu suita sa, sau să rămână mai departe aici și eventual să se întoarcă. Avera Coroanei trece în patrimoniul statului și nimeni nu se va atinge de proprietățile particulare ale Regelui.

Se vorbește de Elveția și că regina Elena va fi însoțită de Vergotti, despre care s-a șoptit că ar mai și juca un rol dubios ca agent informator al taberei adverse.

În străinătate, abdicarea Regelui a îndurerat pe toată lumea, cunoscută fiind acțiunea sa de la 23 august care a grăbit cu cel puțin șase luni sfârșitul războiului, fapt recunoscut și de ruși prin acordarea supremei lor decorații, ordinul „Victoria”, dar n-a surprins totuși pe nimeni, căci suprimarea Monarhiei în România, care era ultimul obstacol în calea înfăptuirii federalizării sovietice a Europei din spatele cortinei de fier, face parte din planul știut de expansiune imperialistă a Kremlinului.

Lumea este prăpădită la noi. Nu întâlnesc decât figuri întunecate, suflete îngrozite dar uneori și cu voință îndârjită. Printre funcționarii obligați a depune în 24 ore noul jurământ, mai toți îl fac cu *reservatio mentalis*⁵⁷ și mormăie ceva neînțeles în fața autorităților. Li se cere să declare în scris ce părere au cu privire la abdicarea Suveranului, deci un soi de plebiscitare a Republicii.

⁵⁷ reținerea în gând

Ticăloșii de la guvern aruncă acum noroiul sufletelor lor murdare asupra acestui copil al suferinței, numindu-l pe „Mihai de Hohenzollern-Sigmaringen”, demn urmaș al înaintașilor săi străini, aduși în țară de oligarhia moșierească spre a le permite să obijduiască poporul muncitor și spre a-și agonisi averi din bogățiile țării, cointeresați în toate afacerile negustorești ale acestei oligarhii.

Din Grecia vine știrea că trupele monarhiste domină situația și că rebelii sunt înghesuți în colțul graniței spre Albania, pe teritoriul căreia s-ar și da lupte.

Guvernul Statelor Unite a făcut demersuri la Sofia, Belgrad și Tirana, atrăgând și el atenția că o recunoaștere chiar *de facto* a guvernului Markos ar constitui un act de agresiune. Și comitetul interimar de la New-York (în contra căruia au urlat atît de mult rușii), socotind că nu se mai poate spera într-o soluție pașnică a conflictului din Grecia, ar fi propus convocarea Adunării Generale ONU.

Trist și îngrijorător sfârșit de an. Toată nădejdea, în Dumnezeu de sus ne-o punem. *Suprema salus esto nulla sperare salutem.*⁵⁸

1 9 4 8

1.1.48. Fel de fel de zvonuri circulă acum la noi. S-a zis că din ordinul lui Tito, pe care Groza îl numește „scumpul nostru mareșal” s-ar fi cerut lui Lascăr echiparea și mobilizarea a două divizii, spre a fi trimise pentru instrucție în Jugoslavia, și de acolo pentru a lupta în Grecia. Generalul ar fi refuzat, arătând că aceasta este în contradicție cu prevederile tratatului de pace și că din această cauză a fost debarcat.

Pe de altă parte, pentru prima oară în anele istoriei politice, ministrul de Interne anunță (la radio, de 1 ianuarie) că, pe lângă armata țării, există o întreagă organizare militară de unități care aparțin direct de acest minister. S-a mai zvonit că Regele este împiedicat a pleca din țară și unii pretind că ar fi vorba să fie trimis a se instala în... Crimeea. Domiciliu forțat ca ostatic al rușilor?...

Se vor mai lăsa încă multă vreme americanii duși de nas? Un vechi proverb indian spune „*Fool me once, shame you; fool me twice, shame me.*”⁵⁹

3.1.48. O rază de bucurie mi-a dat Radio America, reproducând declarațiile lui Rădescu care taxează proclamarea Republicii ca o infamă impostură, contrară tradiției monarhice și voinței întregului nostru popor, pusă la cale de trei cetățeni sovietici: Ana Pauker, Lukacz Laszlo (alias Vasile Luca) și Bodnarczuk (alias Emil Bodnăraș).

⁵⁸ *La altceva decât în salvarea divină nu mai putem spera.*

⁵⁹ „*De mă înșeli o dată, rușine ție; de mă înșeli a doua oară, rușine mie.*”

În ziarul *New-York Times* din 1 ianuarie se expune cu precizie, minut cu minut, felul în care s-a ticluit răsturnarea Regelui: dezarmarea din ajun a regimentului de gardă, ocuparea cu trupe și tancuri a împrejurimilor palatului Elisabeta, izolarea celor ce locuiau acolo ca să nu poată da de știre la Sinaia, chemarea Suveranului la București, prezentarea lui Groza la ora 9.30 dimineața cu actul de abdicare gata făcut, amenințarea cu suprimarea dacă nu semnează, discutarea până la ora 13,30 a condițiilor de plecare din țară și apoi comedia bufă din dealul Patriarhiei.

Mărturisesc că mă temusem ca în Apus să nu se fi socotit evenimentul ca o slăbiciune a Regelui și ca o totală lipsă de reacție a unui popor care n-ar mai merita să fie ajutat. N-a fost așa! Lumea știe azi că Mihai n-a abdicat pe argumentul opoziției guvernului față de planul său matrimonial (precum ar vrea să acrediteze zvonul scârbele de la putere), ci pentru refuzul său de a trimite trupe în Jugoslavia cu scopul de a lupta în Grecia și de a recunoaște guvernul lui Markos.

O altă dovadă a planului dinainte hotărât e faptul că amicul meu G., a fost în ziua de 29 decembrie la Sadoveanu acasă (instalat în apartamentul directorului Camerei deputaților) și că acesta, contrar obișnuitului său mutism, a vorbit de facilitățile ce vor fi făcute Regelui pentru a părăsi țara și de mijloacele financiare cu adevărat regești ce i se vor pune la dispoziție.

La Moscova s-ar fi exprimat o oarecare nemulțumire pentru graba pusă în înlăturarea Monarhiei din România. De altfel și eu socotesc acest gest ca o greșeală, dovedind starea de enervare a comuniștilor, și în politică sau în istorie, greșelile nu se iartă. Se vor mai ivi și altele.

Statele Unite au încheiat cu Franța și Austria (în curând o vor face și cu Italia) acordurile relative la ajutorul financiar.

Proiectul guvernamental francez de stabilizare, prevăzând supra-impozite de 150 miliarde franci, a fost retras din cauza opoziției atât a comuniștilor cât și a dreptei; se va prezenta un nou proiect cu economii de 125 miliarde franci pentru care se va cere votul de încredere al Adunării Naționale.

Sovietele pretind că jocul american este o cât mai mare devalorizare a francului, pentru a acapara astfel cât mai puțin bogățiile franceze.

În Grecia, guvernamentalii au făcut joncțiunea cu trupele asediate de șapte zile la Konitsa, respingând pe rebeli spre Albania, de pe granița căreia artileria continuă să tragă. Mișcări de surprindere mai sunt încercate și asupra altor localități: una la nord de Salonic unde au incendiat gara și alta în sudul țării, unde au pătruns până în centrul orașului.

Excesele iudeo-arabe continuă în Palestina. Două vase transportând de la Burgos 15.000 emigranți clandestini au fost conduse de englezi în Cipru, după ce guvernul panamez a refuzat să le recunoască legalitatea pavilionului arborat.

Churchill s-a îmbolnăvit la Marrakech unde se află pentru terminarea primului său volum de memorii, iar soția și medicul curant au plecat cu avionul pentru a-i acorda îngrijiri.

Cu toată osteneala ce-și dau autoritățile, trâmbițând entuziasmul populației și răsunetul măreței înfăptuiri a proclamării Republicii, ecoul produs în popor este nul și lumea continuă a scășni din dinți. Ca măsură de siguranță și spre a para la orice eventualitate, de câteva zile încoace bubuie neconținut munițiile ce se aruncă în aer în unitățile militare din jurul Capitalei.

Londra anunță astă seară știrea că Regele părăsește astăzi țara pentru a merge în Elveția unde a cerut să fie găzduit temporar. Bineînțeles, niciun comunicat oficial la noi în această privință din partea guvernului-fantoșă, care nu încetează în schimb a descrie bucuria „poporului suveran” care țopăie hore și trage beții mai prin toate cartierele mărginașe...

Patru vase americane din Mediterana vor avea echipajul completat cu infanterie marină, având acum „*the opportunity*” pentru a mai face manevre...

4.1.48. Regele a plecat aseară de la Sinaia cu un tren special spre Elveția, însoțit de Regina-mamă Elena și de suita sa. Străinii de la noi au stat cu inima sărită până ce l-au știut plecat.

Sărbătorindu-și aniversarea de 65 ani, Attlee a acuzat la radio politica Sovietelor: în 1848 socialismul s-a ridicat împotriva despotismului Regilor și Împăraților; în 1948 democrația trebuie să lupte împotriva dictaturii statului colectivist, în care o infimă minoritate terorizează masele și calcă în picioare libertățile individuale. Spre a atenua atacul, adaugă însă că Anglia stabilește un echilibru între dictatura sovietică și stăpânirea americană a capitalismului.

La 1 ianuarie a intrat în vigoare noua Constituție a Italiei și președintele de Nicolo s-a instalat la *Quirinal*.

La 4 ianuarie noua Republică a Birmaniei a devenit independentă ieșind din rândul națiunilor britanice.

Marți se va întruni Consiliul de Securitate spre a examina problema conflictului dintre India și Pakistan.

Aastă seară, Radio America anunță că trenul special al Regelui a trecut prin Budapesta, având o suită de 30 persoane.

Ministrul cehoslovac al Comerțului Exterior a făcut foarte curioase declarații unui gazetar american, arătând că planul de ajutorare a Europei va folosi indirect și statelor care nu l-au semnat și că printre ele țara sa este gata a contribui la reușita lui.

La St. Etienne, de Gaulle a vorbit în contra comunismului, preconizând un nou sindicalism format pe întreprinderi de muncitori și patroni, care aminește de corporatismul mussolinian și de programul de refacere al statului al lui Pétain.

La congresul Partidului Comunist italian, Togliatti a ameninţat că având armele în mână, comuniştii îşi vor apăra drepturile, iar la Paris, Duclos acuză pe americani că urmăresc inflaţia şi devalorizarea maximă a francului, spre a pune mâna pe industriile ţării.

Atentate cu bombe la Jaffa şi Ierusalim din partea unor evrei care au produs multe victime printre arabi. Aceştia se vor răzbuna desigur tot atât de crud.

„Mica Adunare” se va întruni azi la New-York, cu excepţia Sovietelor şi a slugilor lor şi va rămâne în sesiune până în septembrie, cu dreptul de a se ocupa de orice chestiune adusă în faţa Adunării Generale, sau pe care Consiliul de Securitate nu o va fi putut rezolva.

5.1.48. La sosirea trenului regal în Elveţia, o persoană din suită a anunţat că Regele va face mâine declaraţii oficiale relativ la abdicarea sa forţată. A precizat că Bodnăraş se întorsese cu trei zile înainte de la Moscova cu instrucţiuni precise în această privinţă. A mai spus că Regele nu şi-a modificat întru nimic intenţiile sale matrimoniale. (Primire entuziastă la Lausanne).

Cu o foarte slabă majoritate, cabinetul Schuman a obţinut azi votul de încredere asupra celor cinci chestiuni puse în legătură cu proiectul de lege anti-inflaţionist. Cele 270 voturi contra, dovedesc că pe lângă cei 183 comunişti, s-au mai opus şi deputaţii dreptei.

În Italia s-a constituit un front de dreapta cu liberali, monarhişti şi democrat-creştini în contra primejdiei comuniste.

Konitsa e complet degajată de ameninţarea rebelilor; regina Frederika s-a dus la lanina să îmbărbăteze trupele.

Azi s-au întrunit 51 din cele 57 delegaţii ale comitetului interimar (Mica Adunare), fără reprezentanţii Rusiei, Ucrainei, Bielorusiei, Poloniei, Cehoslovaciei şi Jugoslaviei care o boicotează, spre a lua în discuţie problema dreptului de veto al celor cinci mari puteri.

Guvernul italian a respins cele trei propuneri pentru funcţia de guvernator al Triestului prezentate de jugoslavi, iar cel de la Belgrad a respins două din cele trei candidaturi înaintate de Roma.

Se zvoneşte că o conferinţă militară americană la care a participat şi Montgomery, ar avea ca scop întocmirea unui raport confidenţial ce urmează a fi prezentat Congresului.

Cluburile „Jockey” şi „Automobil” de la noi au fost închise, sub cuvânt că se joacă acolo la noroc bietul *bridge* sau *belotte* ... Yachtul regal „Luceafărul” a fost confiscat şi s-au publicat injurii la adresa Regelui, care-şi întreţine luxul din sudoarea şi mizeria poporului.

7.1.48. Azi intră în vigoare noua lege anti-inflaţionistă în Franţa, urmând a se aplica majorări de preţuri şi de impozite.

La congresul comuniştilor de la Milano, Thorez a condamnat guvernul francez, sluga americanilor, iar CGT a lansat anatema asupra grupării lui Jouhaux.

La Albany, în statul New-York, sindicatul CIO care numără peste un milion de membri, a respins candidatura lui Henry Wallace, pe care-l denunţă ca anti-democrat şi anti-progresist.

Discutând măsurile de stabilizare a rublei, presa din lumea întreagă le consideră ca o mărturisire a falimentului programului economic și financiar al Sovietelor. Ele sunt asemuite cu bancruta din Germania de după primul război mondial. De altfel, informații primite direct din Rusia arată că mizeria crește acolo văzând cu ochii și că vânzarea pe cartele a fost desființată fiindcă nu se mai găsește mai nimic de vânzare. De aceea, cei care răspândesc acest zvon, pretind că dacă americanii ar ști să vorbească cu hotărâre rușilor, aceștia ar ceda pe toată linia.

Să vedem ce va spune azi Truman Congresului. În ce privește planul Marshall care prevede credite de 17 miliarde dolari pe timp de patru ani pentru ajutorarea Europei, senatorul Vandenberg a obiectat că actualul Congres nu-și poate lua angajamente pe un termen ce depășește propriile sale atribuții, așa că va rămâne probabil să se ratifice numai prima tranșă a proiectului, care însumează 6,8 miliarde dolari pe următoarele 15 luni.

Cu ajutorul american, guvernul grec își va mări forța armată până la 150.000 oameni. Corespondenții străini au dovezi că artileria rebelă trage asupra Konitsei de pe teritoriul albanez și că bandele puse pe fugă se retrag peste graniță ca să se refacă. Rămâne de văzut dacă și în ce mod se va putea pune chestiunea recunoașterii lui Markos ca guvern al Greciei, sau măcar ca beligerant.

În China, comuniștii continuă a înregistra succese; se spune că acum dețin sub autoritatea lor aproape o treime din teritoriul și din populația țării.

La noi circulă diverse zvonuri în legătură cu detronarea Regelui: unii ajung chiar a spune că semnătura de pe actul de abdicare a fost falsificată. S-a mai zvonit că la trecerea frontierei, tot trenul a fost cotrobăit și că s-au reținut o serie de obiecte (între altele pânzele lui El Greco), așa că Regele sosește în Elveția complet lipsit de mijloace. Ar fi deci la absoluta discreție a celor din țară, care pândesc să-i taie subsidiile imediat ce ar cuteza să vorbească.

Cu toate presiunile lui Savel Rădulescu, el a fost șters de pe listă și aud că Regele n-a insistat să-l ia cu el. Ileana va trebui și dânsa să plece cu cei șase copii și aici i s-au cam sechestrat toate bunurile. De asemenea va pleca și Elisabeta cu întreaga familie Scanavi.

8.1.48. Truman a cerut urgența pentru discutarea planului Marshall care trebuie să intre în vigoare în aprilie acest an și să se extindă până în iulie 1952. Pe baza calculelor făcute, sunt temeri că produsele în natură cerute de statele europene nu vor putea fi livrate în întregime; astfel cantitatea de 30 milioane tone cereale prevăzute pentru anul curent, n-ar putea depăși 19 milioane tone. Pe de altă parte, Președintele cere credite de 50 miliarde dolari pentru dezvoltarea economiei americane și prevede mărirea impozitelor pentru veniturile mari și degrevarea celor mici, precizându-se că salariul minim trebuie fixat la 75 cenți/oră.

În legătură cu situația internațională, Truman cere votarea legii serviciului militar obligatoriu, explicând că numai bazându-se pe o forță militară puternică, Statele Unite vor

reuși să facă a triumfa țelurile lor de pace. El adaugă că ajutoarele acordate Greciei și Turciei vor feri aceste țări de amenințarea ce le pândește și își exprimă speranța că se va ajunge la stabilirea și aplicarea tratatelor de pace cu Germania, Austria, Japonia și Coreea, unde americanii întrețin acum o armată de ocupație.

Parlamentul brazilian a propus ca niciun comunist să nu mai poată fi ales deputat sau numit în vreo funcție publică.

Marshall a cerut Congresului să voteze în întregime planul, pentru a putea fi aplicat începând cu 1 aprilie; altfel tot vestul Europei riscă a cădea sub dominația unor state polițienești.

Lucru destul de interesant: Șerbescu, foarte precaut până acum, mi-a mărturisit că până în primăvară are credința că se va răsturna căruța. Mi-a adăugat că o duce foarte greu cu gazeta, căci e veșnic învinovățit că nu e destul de „roșu”.

10.1.48. Ministrul de Război grec care speră în curând să înfrângă bandele rebele, recunoaște că numărul acestora se ridică la 20.000 oameni, instruiți, înarmați și îngrijiți pe teritoriile statelor învecinate din preajma granițelor elene. Ministrul Statelor Unite la București a adresat un protest în contra constituirii unui comitet român pentru ajutorarea rebelilor greci.

Legea talionului se aplică în Palestina cu mare înverșunare reciprocă de către arabi și evrei. Trupele britance au fost silite să împrăștie o bandă de 600 arabi ce trecuseră granița din Siria, iar reprezentantul englez la Damasc a protestat cu acest prilej față de guvernul sirian.

O delegație guvernamentală condusă de Vasile Luca a plecat la Moscova pentru a încheia un nou acord economico-financiar cu Sovietele.

Se așteaptă în curând vizita la București a lui Dimitrov.

La New-York și într-un port vecin s-au descoperit 130 tone explozive puternice, furate de la armata americană, ce urmau a fi expediate în Palestina.

În ziarul *Times*, Vansittard declară că Anglia nu va mai comite greșeala din 1938 de la München și că va apăra cu toate mijloacele independența Greciei.

Ambasadorul american la Londra Douglas, care a fost desemnat a administra întreaga operă de ajutorare a Europei conform planului Marshall, a arătat Congresului sumele necesare fiecărei țări în parte pe timpul derulării programului de aproape cinci ani: peste 5 miliarde dolari pentru Anglia, peste trei miliarde dolari pentru Franța, peste 2 miliarde dolari pentru Italia. A adăugat că Statelor Unite le este cu neputință să facă față unui asemenea buget în totalitatea sa, cerând Canadei, republicilor sud-americane și Băncii Mondiale să contribuie cu circa 15 %.

Laburii englezi în colaborare cu socialiștii francezi vor convoca la Londra în martie o întrunire a socialiștilor din 12 țări, respingând ideea unui congres socialist european, pentru elaborarea unui program concret în legătură cu planul Marshall.

Comisia ONU pentru Grecia a sosit la Konitsa și generalul Stratos a declarat că bandele rebele vor fi lichidate până în câteva luni. Aud că în solda monarhiștilor ar lupta acum și germani SS care doresc să se reabiliteze și că grecii se arată încântați de concursul lor.

După ce că nu e zi lăsată de la Dumnezeu în care Dinastia să nu fie batjocorită și toți Suveranii noștri insultați că au adunat averi de sute de milioane după ce primul Hohenzollern sosise în țară cu un singur geamantan, acum au pomit să se răzbune și asupra foștilor demnitari ai Curții, alungându-i din casele lor, ca pe Dimitrie Ghica, fiindcă Elisabeta a fost doamnă de onoare a Reginei, sau pe familia Ulea.

13.1.48. După declarațiile lui Attlee, H. Morisson a avut ieri o ieșire virulentă împotriva Sovietelor pe care le-a acuzat că duc o politică de provocare la război, considerând comunismul lor o tiranie de extremă dreapta și nicidecum de stânga și dând totodată Moscovei un suprem avertisment să-și schimbe atitudinea de sabotare a eforturilor de pacificare în lume.

Truman a cerut Congresului un buget de aproape 40 miliarde dolari cu venituri de 44 miliarde, din care 18%, adică 6,8 miliarde dolari sunt destinate programului de refacere europeană. Marshall a declarat că, dacă acest program nu se acceptă imediat și integral, mai bine să se renunțe la el; este evident că în acest caz se va produce în lume un gol pe care-l va umple imediat politica de dominație sovietică. Speră că dacă planul se realizează, vor sfârși a se ralia la el și statele din răsăritul Europei, satelite ale Rusiei, care deocamdată l-au respins din ordin.

Măine sosește Dimitrov la București pentru a încheia un acord similar celui cu Jugoslavia. A amenințat pe socialiștii bulgari ce se încumetaseră (deși numai nouă la număr în Sobranie) să respingă bugetul propus de guvern ca fiind înșelător, că va lua în contra lor măsuri să îl țină minte, adăugând că Petcov a fost executat numai din cauza ingerințelor anglo-americane, ce-și permisese să intervină în favoarea sa.

Cu privire la plecarea Regelui, Carol a dat un interview la Lisabona spre a arăta că abdicarea a fost forțată, că sentimentul poporului a rămas dinastic și că restabilirea situației depinde acum de desfășurarea politicii puterilor apusene. A precizat că această declarație e făcută fără asentimentul prealabil al lui Mihai.

Cu privire la detronare, *New York Herald Tribune* scrie că la faimoasa întrevvedere de la 30 decembrie cu Groza și Dej, aceștia l-au amenințat hotărât că dacă refuză a semna, va fi deferit Tribunalului poporului pentru a fi complotat cu Maniu și cu Statele Unite împotriva intereselor țării, că datorită sprijinului americanilor a refuzat timp de mai multe luni să recunoască guvernul de la 6 martie și că a predat documente secrete dușmanilor țării.

Principesele Ileana și Elisabeta au plecat și ele ieri.

În raportul prezentat președintelui Truman, comisia aeronautică americană arată că până în 1953, știința în domeniul energiei atomice va face asemenea progrese, încât se vor

putea fabrica proiectile capabile să distrugă, unul singur, un oraș mare, condus de la o distanță de 8000 km și că este de așteptat ca până în cinci ani și alte state să posede asemenea arme. Astfel, apărarea Statelor Unite nu va mai putea fi în siguranță.

Comisia propune ca mijloc de apărare pentru o contra-ofensivă fulgerătoare, constituirea unui grup masiv de avioane de luptă.

Totul, bineînțeles, pentru orientarea și alarmarea opiniei publice americane.

La 79 ani, Herriot a fost reales președinte al Adunării Naționale Franceze, cu toată opoziția comuniștilor care au provocat tumult văzând că li se refuză chiar și alegerea unui vicepreședinte al lor.

15.1.48. Ca protest că nu au ocupat niciunul din posturile de conducere al Adunării, ci numai socialiștii și radicalii, comuniștii francezi în frunte cu Marcel Cachin au părăsit sala de ședințe.

În Grecia, rebelii terorizează regiunea golfului Patras în apropiere de Missolonghi; guvernul a rechemat sub arme 6000 oameni, ceea ce ridică la 27.000 numărul trupelor de miliție. Se anunță din Washington că Burton Berry a fost numit asistent al șefului misiunii americane din Grecia.

La Londra se anunță oficial că în Germania s-a descoperit un așa numit „*Protokol M*” în care este expus în detaliu un plan de sabotare a punerii în aplicare a planului Marshall, prin declanșarea de greve în zonele engleză și americană, prin paralizarea producției și prin stânjenirea transporturilor. Sistemul preconizat a fixat mai multe puncte fixe cu agenți care să sincronizeze prin radio mișcarea pregătită pentru ianuarie-februarie, spre a da curs grevei generale în luna martie. Totul ar fi organizat de către Kominform-ul din Belgrad și sprijinit de Soviete.

16.1.48. Astăzi, mare manifestație în piața Victoriei până n-or boteza-o altfel, căci piața Palatului se cheamă acum „30 Decembrie” și, în mijlocul fațadei Palatului, se întinde o enormă cârpă roșie „Trăiască Republica Populară Română”. Aici vorbesc Dimitrov și Groza sub privirile Anei Pauker. Megafoanele urlă dis-de-diminează, camioane pline cu derbedei strigând cât îi ține gura aleargă nebune pe toate străzile să adune lumea, coloane de nenorociți cu steaguri și pancarte se îndreaptă spre locul adunării, toată viața orașului este din nou complet paralizată, iar polițiștii și agenți secreți mișună în toate părțile. Se vede că totul e organizat să buimăcească oamenii, să le ia din timpul și puțința de a mai cugeta, un sistem pus la punct pentru îndobitocirea maselor.

Ce tragedie pentru biata omenire după atâtea veacuri de civilizație!

Circulă cu insistență zvonul că îndată după întoarcerea lui Luca de la Moscova, se va forma un guvern prezidat de dânsul, cu Ana Pauker la Interne, Teohari la Finanțe și Ralea la Externe, iar Groza, ambasador la Budapesta.

După semnarea pactului de alianță și de asistență mutuală româno-bulgar, Dimitrov a vorbit în fața mulțimii adunate în piață, acuzând pe anglo-americani, ca tulburători ai păcii și insistând mai ales asupra problemei grecești.

Prin note de protest similare, englezii și americanii acuză guvernul jugoslav de completă intoleranță în regiunea sa de la Triest, comunizând totul în forță și respingând propunerea unei administrații mixte a teritoriului. Pe de altă parte, delegații aliați în comisia de control din Austria, resping cu indignare acuzațiile sovietice privind sprijinirea de mișcări naziste și le consideră ca o încercare de a zădărnici încheierea tratatului de pace.

Misiunea militară americană a trimis pe frontul din Grecia 20 ofițeri ca observatori și agenți de legătură, în contra cărora rușii urlă.

Am terminat de citit cartea lui Kravcenko, *I Chose Freedom*, impresionantă cu atât mai mult, cu cât trăim la noi reeditarea a idoma a întregului sistem al Kremlinului. Un aspect îmbucurător îl constituie denunțarea minciunii cu care Sovietele își îmbracă nulitatea progresului realizat în Rusia și deci speranța că groaza de amenințările asupra lumii civilizate este în bună parte un mit, cu care însăși ele se încântă. Nu e mai puțin adevărat că întreaga lor mașinărie este în întregime diabolică și tocmai de aceea se va prăbuși...

18.1.48. În textul tratatului de alianță și amicitie încheiat cu Bulgaria pe 20 ani, se prevede la art. 3 cazul de agresiune a Germaniei (?) sau a unei a treia (sic!) puteri neștiind, desigur, din citirea documentelor servind ca precedente, sensul expresiei „*tièrce puissance*”. În genere, conținutul e cu atât mai ridicol cu cât se mai folosește de sperietoarea germană.

După un post de cinci zile, Mahatma Gandhi a reușit să convingă pe hinduși, pe musulmani și pe sikhs a încerca realizarea unei împăcări.

Joi și vineri vor avea loc în Camera Comunelor dezbateri asupra politicii externe engleze; Bevin va face o expunere despre conferința din decembrie a miniștrilor de Externe, iar Churchill, întors cu bine din Maroc, se pregătește a lua parte la discuții.

Se anunță că guvernul francez va publica peste câteva zile condițiile unei noi devalorizări a francului. Se prevede un curs mai scăzut pentru negocierile internaționale și o bursă liberă a aurului și a unora dintre devize.

Am citit așa-zisele mărturisiri ale generalului rus Vlasov „*J'ai choisi la potence*” destul de slab prezentate și lipsite de interes, în afară de faptul că el fiind mai presus de toate rus, acordă lui Stalin tot creditul că duce o politică națională pentru gloria Sfintei Rusii.

23.1.48. În discursul de ieri, Bevin a declarat că este absolut nevoie ca planul de redresare a Europei să fie aplicat cât mai curând și că Anglia trebuie să contribuie la organizarea unei cât mai strânse colaborări economice cu toate statele din Apusul continentului. Asta înseamnă oare că suntem abandonați în mod definitiv? Churchill i-a împărtășit în totul părerile și a adăugat că este imposibil ca viața europeană să redevină normală, atâta vreme cât Asia își întinde granițele până la Elba și mâine poate la Atena și la Strâmători. Senatorul american Vandenberg a aplaudat de asemenea discursul lui Bevin și mi se spune că formula răspândită în Statele Unite este: „Planul Marshall va fi îndeplinit cu sovieticii, fără ruși sau împotriva rușilor”.

Organizația sindicală americană CIO s-a pronunțat ferm contra candidaturii lui Wallace și a respins ideea creării unui al treilea partid.

Jan Masaryk a declarat la Brno că, deși Cehoslovacia a respins planul Marshall pentru motive bine cunoscute, el e convins că acest plan de redresare va contribui mult la armonizarea vieții între Orient și Occident.

Mi s-a spus că în cercurile comuniste de la noi se vorbește de iminența unui război, din care s-ar putea ca americanii să iasă învingători, dar o asemenea eventualitate trebuie să-i îndârjească și mai mult în lupta subterană, căci, chiar și învinși de rândul acesta, peste 15-20 ani victoria va fi tot a lor.

Până atunci, principalii membri ai guvernului, Pauker, Teohari Georgescu etc. în frunte cu Groza, sunt la Budapesta pentru a încheia și cu ungurii un tratat de alianță și amiciție. Apusul tot vorbește de planul de organizare al unui front, dar Răsăritul chiar îl înfăptuiește! ... La noi se iau măsuri pentru mobilizarea mai multor contingente, iar prin fabrici se face controlul și revizuirea funcționării sirenelor de alarmă.

Generalul Eisenhower a declarat că în cazul în care republicanii i-ar propune să candideze la prezidenția Republicii, dânsul va refuza fiindcă socotește că un militar de carieră nu trebuie să facă politică și că e mai util țării, devotându-se carierei. Clar, nu?!...

Churchill socotește că primejdia de război este reală, dar că singurul mijloc de a o înlătura este de a vorbi rușilor ferm și de a le arăta o hotărâre neșovăitoare. Attlee a spus că Anglia nu se gândește să atace comunismul din Rusia, dar că nu admite a se încerca să se facă uz de această armă față de Anglia.

În Franța, „a treia forță”, socialismul democrat, care se opune atât comuniștilor cât și gaullismului, pare să câștige teren, pe când în Statele Unite majoritatea americanilor se opun ideii unui al treilea partid.

75% dintre socialiștii italieni s-au pronunțat pentru fuziunea cu comuniștii, ceea ce înseamnă că vor fi dominați de aceștia, mult mai bine organizați.

Greva de 24 ore din Bavaria, ca protest contra lipsurilor alimentare, s-a încheiat.

Un soldat rus a împușcat un ofițer englez în zona britanică a Berlinului.

26.1.48. Pentru devalorizarea francului au avut loc convorbiri la Paris între René Mayer și Sir Stafford Cripps; acesta a declarat în Camera Comunelor că, deși admite necesitatea acestei reforme financiare, nu este de acord cu guvernul francez asupra modalității aplicării sale. Într-adevăr, începând de ieri, vor exista două feluri de franci: unul la curs oficial fix și obligatoriu în tranzacțiile interne, stabilind dolarul la 280 franci și livra sterlină la 864 franci, iar altul la curs liber și variabil, pentru cumpărarea aurului și a unor devize, precum dolarul și escudo-ul portughez.

La Bruxelles se discută ideea înființării unei uniuni vamale între 15 state europene apusene.

Se zvonește că luna viitoare vor fi reluate la Londra negocieri privind Austria între adjuncții miniștrilor de Externe. Rușii socotesc la 200 milioane dolari valoarea bunurilor germane din Austria și cer o participare de 70% pe timp de 50 ani la industria petroliferă și aproape totalitatea companiei de navigație pe Dunăre.

28.1.48. Polonia a încheiat cu Moscova un acord economic pe patru ani cu o cifră de afaceri de circa un miliard dolari pe acest răstimp.

O nouă epurare în serviciul diplomatic maghiar.

Proiectul guvernului francez întâlnește o crâncenă opoziție pentru târgul liber al aurului și al devizelor. Într-adevăr, livra sterlină fixată la cursul oficial de 864 franci nu a costat ieri pe piață decât 820-830 franci. Partidul Socialist s-a pronunțat împotriva, cu tot votul unanim al miniștrilor săi din cabinet, iar comisia pentru Finanțe a Camerei, a întrunit 17 voturi contra, 15 pentru și șapte abțineri. Se prea poate ca Schuman să se retragă, dacă nu reușește să obțină azi o orientare mai favorabilă.

Tulburări în Irak din cauza acordului semnat cu Anglia, căruia i s-a opus Liga Arabă. La Bagdad și în țară au fost 70 morți și 300 răniți, iar guvernul a demisionat.

Guvernul grec afirmă că submarine necunoscute servesc la evacuarea unor șefi comuniști care au reușit să fugă din închisori, în timp ce Statele Unite anunță că nu reduc numărul vaselor și echipajelor sale din Mediterana.

Ca ministru român la Paris a fost numit Mișa Levente (Moise Levin) !!...

Ulea a plecat ieri cu trenul.

O știre foarte interesantă și poate chiar semnificativă. *Pravda* admonestează pe Dimitrov, care la înapoierea de la București s-a trezit vorbind despre „federalizarea statelor din sud-estul și centrul Europei” și despre o uniune vamală între ele. Se socotește la Londra că lecția dată satrapului de la Sofia se datorește faptului că acesta s-a cam grăbit să-și aroge un rol prea important în Balcani, mai ales față de Tito, a cărui situație este preponderentă și grație căruia Belgradul este ales ca centru al Kominform-ului. Eu n-aș exclude nici posibilitatea unei retrageri strategice a Rusiei, din următoarele motive:

1. Dificultățile existente între Ungaria și Cehoslovacia pentru completarea relațiilor de alianțe între sateliții Moscovei.

2. Slăbirea argumentelor invocate împotriva planului Marshall, acuzat de a tinde să rupă Europa în două.

3. Temerea ca un bloc moscovit să nu decidă pe americani să precipite conflictul.

30.1.48. Mahatma Gandhi a fost împușcat azi de către un extremist hindus în momentul în care se pregătea să participe la rugăciunile pentru pacificarea Indiei. Se pare că ortodocșii indieni îl acuzau de a le fi trădat cauza, prin cerința de a se restitui mahomedanilor moscheele ocupate din New-Delhi. Pandit Nehru a făcut apel tuturor locuitorilor Indiei să evite răzburări și să rămână uniți. Din toate părțile lumii se deplânge dispariția la 78 ani a acestui martir al libertății naționale și pentru drepturile omului.

Adunarea Națională Franceză a aprobat cu 324 voturi contra 227 proiectul de lege pentru stabilirea pieții libere a aurului și a devizelor.

Zvonuri bizare circulă cu insistență la noi: că flota americană ar fi pătruns în Marea Neagră; că vasul „Ardealul”, în drum de la New-York, a fost silit, în plin Atlantic, să devieze spre nord ruta obișnuită și să piardă 48 ore în regiuni necunoscute, spre a da probabil puțința unor importante convoaie să treacă neobservate spre Europa; că în Mediterana mișună transporturi americane de care vasele de călători nu au dreptul să se apropie la o distanță mai mică de 3 mile; că în țară rezistența este înarmată până în dinți și că așteaptă doar un semnal să pomească acțiunea etc.

N-or fi oare numai manifestări ale unui iluzionism tenace? Mulți cred că, mai probabil, boala acestui dezechilibru în lume va mocni încă multă vreme, fără vreun conflict ruso-american.

Azi s-a unificat Frontul Plugarilor cu Partidul Țărănesc - Anton Alexandrescu prin contopirea acestuia în formațiunea lui Groza. Iată deci a doua grupare a țăranilor în cadrul Frontului Unic Muncitoresc ce se va constitui prin absorbirea și a social-democrațiilor de către comuniști. Mai rămâne de văzut în ce chip se va organiza și așa-zisa mică burghezie intelectuală (PNP), pentru a avea la un loc cele trei categorii de muncitori cu care se va făli noua democrație progresistă română...

31.1.48. Gandhi a fost incinerat azi pe un rug de santal clădit de opt mahomedani, în timp ce avioane aruncau flori asupra-i. Cenușa va fi aruncată în Gange. În mai multe centre din India, printre care Bombay, au avut loc excese contra extremiștilor hinduși.

În timp ce în Franța socialiștii s-au rupt de comuniști, în Italia, gruparea socialistă a lui Nenni s-a raliat Partidului Comunist, determinând pe ceilalți socialiști să se orienteze spre partidele burgheze.

În Anglia se desenează tot mai mult izolarea laburiștilor de stânga și o apropiere între grosul forțelor laburiste de conservatori.

Sovietele protestează contra acordării de baze aeriene americane în Libia de către autoritățile britanice.

Italia respinge cu indignare nota sovietică relativă la prezența flotei americane în porturile din peninsulă, pe care rușii o socotesc ca o încălcare a prevederii tratatului de pace de părăsire a teritoriului italian de către armatele de ocupație, pe când guvernul din Roma o consideră ca o simplă vizită oferită de un stat suveran unui stat amic.

Danemarca respinge acuzația rusească cum că anglo-americanii vor să transforme acea țară într-o bază militară.

Groza, Gheorghiu-Dej, Ana Pauker etc. au plecat la Moscova pentru a completa delegația lui Luca.

2.2.48. De două zile circulă cu insistență zvonul că Tito s-ar fi dat cu aliații, ba chiar unii pretind că s-ar fi refugiat în Anglia. Se mai afirmă că orice fel de comunicație, chiar

telefonică, cu Jugoslavia ar fi întreruptă. Imediat aici s-a făcut legătura între acest zvon și convocarea bruscă la Moscova a slugilor române.

Altă notă de protestare a Sovietelor împotriva avioanelor americane care controlează navigația în Marea Japoniei și în Marea Galbenă.

3.2.48. Notă de protestare americană la București împotriva încălcării clauzelor tratatului de pace și a nesocotirii libertăților elementare ale omului, cea mai flagrantă fiind arestarea lui Maniu.

Statele Unite resping protestele sovietice relative la prezența vaselor de război americane în porturile italiene, la bazele aeriene din Tripolitana și la acordarea de sprijin militar Iranului, acuzat că-și întărește granița de nord spre URSS.

Delegații Confederației generale a muncii de la noi umblă prin fabrici și explică sindicatelor că Tito s-a făcut vinovat de un act de trădare față de clasa muncitoare; deci este explicabil zvonul apropierei sale de aliați. Se mai vorbește și de cazul Dimitrov; unii spun că ar fi refuzat să meargă la Moscova atunci când a fost convocat de Stalin, alții că s-ar afla deja acolo în stare de arest. Evident că ceva anormal se petrece printre comuniști. La noi, aceștia par să fie fierți și speranțele cresc printre cei optimiști, care tot cred într-un război.

La protestul american menționat, s-a alăturat și cel englez, care acuză guvernul român de a nesocoti art. 3 din tratatul de pace.

În Ungaria are loc un proces politic pentru un complot menit răsturnării regimului.

O nouă grevă de 24 ore în zona bi-zonală a Germaniei, ca protest contra lipsurilor alimentare, dar gen. Clay arată că nu grevele vor remedia situația ci dimpotrivă, o muncă bine coordonată, care în șase luni ar putea realiza o prodigioasă îndreptare a lucrurilor. Averell Harrimann arată că în ciuda obstacolelor sovietice, în Europa sunt semne îmbucurătoare că lumea se îndreaptă pe zi ce trece spre o tot mai eficientă colaborare economică.

Atât Suedia cât și Danemarca au găsit cu cale să declare că nu înțeleg a se alătura vreunui bloc politic, dar că susțin planul Marshall, mai ales că uniunea scandinavă constituie de pe acum un început similar Beneluxului. Dacă însă colaborarea în sânul Națiunilor Unite ar fi paralizată prin declanșarea unui război, aceste țări își rezervă libertatea de a se proclama neutre.

Anglia refuză să accepte ideea înființării unei armate naționale evreiești în Palestina (un corp de poliție de 3000 oameni), înainte de completa retragere a forțelor britanice și a lichidării finale a mandatului englez. Din această cauză, se așteaptă o recrudescență a tulburărilor de acolo.

În Franța, preschimbarea bancnotelor de 5000 franci a dat naștere la operațiuni negre, unde schimbul acestora se opera la 3000 și chiar la 1500 franci.

Adjuncții miniștrilor de Externe au reînceput la Londra discuțiile asupra Austriei.

Statisticile arată că producția alimentară pe glob a scăzut cu 7% față de cea antebelică, în timp ce populația omenirii a crescut cu 200 milioane.

Sovietele urlă împotriva pactului pe 10 ani încheiat de Statele Unite cu Italia, denunțând guvernul de Gasperi, ca fiind vândut americanilor. Mai urlă și împotriva întrebuițării de către comandamentul american din Mediterana a circa 100.000 foști prizonieri germani din armata africană a lui Rommel, pe care i-a organizat în Italia ca unități conduse de ofițeri nemți și pe care îi plătesc și-i tratează la fel ca pe englezi sau pe americani.

România a semnat cu Sovietele un pact de amicitie, colaborare și asistență mutuală pe 20 ani, în contra unei eventuale agresiuni din partea Germaniei(?) sau din a oricărui alt stat ce ar da ajutor Germaniei (sic!).

În Bulgaria Frontul Patriei, ca partid unic, închide școlile confesionale.

6.2.48. După ce Sovietele lăsaseră din 1945 în postul de la Ankara un însărcinat cu afaceri, guvernul turc s-a decis în fine să-și recheme ambasadorul de la Moscova pe timp nelimitat.

Regina Wilhelmina a Olandei a declarat la radio oficial că „era colonială” a luat sfârșit.

Situația din Jugoslavia pare încă neclară: în presă a apărut o declarație a lui Tito pentru a susține politica Sovietelor și a sateliților săi, atacând totodată pe anglo-americanii care vor să aservească lumea. Aceasta ar corespunde supoziției că n-ar fi avut niciun rost pentru aliați ca Tito să se refugieze în Italia, Anglia sau America, ci dacă s-a dat cu adevărat de partea lor, rolul său este tocmai acela de a se menține în capul statului spre a determina schimbarea de atitudine la momentul oportun.

Și după o tăcere mormântală de câteva zile, apar deodată, tot soiul de manifestări de lealitate din partea lui Tito. Astfel, a fost ales membru al Academiei de știință și artă de la Belgrad, prilej cu care a declarat că pe tărâmul științific și cultural progresul nu se poate realiza decât în democrațiile populare și în URSS.

Attlee a făcut apel la cumințenia poporului englez ca să lupte împotriva primejdiei inflației prin menținerea la un nivel scăzut a prețurilor și a salariilor, unica măsură eficientă în acest scop. Mari scăderi pentru toate valorile la bursa din New-York. Să fie semn premergător al războiului sau alarma crizei economice și financiare pe care au anunțat-o Sovietele de atâta vreme?

8.2.48. Marți se redeschide granița franco-spaniolă, urmat de un aranjament economic. Bineînțeles că Sovietele fulmină și acuză pe americani de a fi impus aceasta Franței; în realitate, comerțul francez a suferit mult de măsura luată în 1945 de guvernul de la Paris, care socotise că exemplul îl vor urma și altele, dar s-a trezit că a rămas până la urmă singur.

Au început convorbiri în vederea finalizării unei uniuni vamale între statele scandinave, precum și între Franța și Italia.

Delegația noastră a plecat ieri din Moscova, iar Ralea e aici de trei zile. Se va întâmpla oare remanierea despre care se zvonise, cu Luca prim-ministru și cu Ana Pauker „the self-made widow” la Inteme? Înainte de plecare, Groza vorbise de o destindere și acum văd că Guță nu mai are domiciliu forțat. Se mai vorbește că un emisar al guvernului ar fi propus o formulă de colaborare lui Maniu, care însă nici n-a vrut să asculte.

Alte zvonuri spun că situația la Sofia și la Belgrad e foarte neclară.

10.2.48. Zvonurile despre încercarea de destindere din partea guvernului persistă: Mihai Popovici ar fi fost pus în libertate și se vorbește de un guvern de conciliere Tătărescu, alții - de un cabinet Ralea. S-ar putea ca o asemenea manifestare să fie dictată de Moscova, cu speranța să influențeze în Apus o destindere a spiritelor. Ca și cum s-ar mai admite ca americanii să continue a se lăsa purtați cu zăhărelul.

Cu foarte mare întârziere, rușii se trezesc să se supere pentru publicarea documentelor germane de către guvernul american, pe care-l acuză de a comite un act de trădare, luând de bune niște vulgare falsificări ale naziștilor. La rândul lor, amenință să publice și ei alte documente, dovedind convența Angliei, Franței și Statelor Unite cu Hitler, pe care l-au ajutat să pregătească războiul mondial.

La Viena a fost confiscat un ziar în care se vorbea de eventualii succesori ai lui Stalin.

La Lake Success, Gromyko s-a făcut avocatul populațiilor din Uganda care protestează împotriva regimului britanic și fac apel la URSS pentru spiritul ei democratic și de apărătoare a libertăților omului.

Situația din Grecia e foarte tulbură, iar nucleeele rebelilor răspândite peste tot teritoriul, caută să semene panica în centrele mai importante: acum patru zile au atacat un sat la doar 30 km de Atena, iar azi au bombardat Salonicul cu un mortier situat la 5 km de oraș, lovind chiar clădirea Palatului unde e instalată comisia de anchetă.

La Tetuan, în Marocul spaniol, au avut loc ciocniri între trupă și naționaliști marocani.

Tito s-a manifestat la Belgrad, acuzând pe americani de a căuta să provoace conflicte în favoarea bancherilor din Wall-street, vechiul refren...

Delegația s-a întors de la Moscova, dar Luca și-a prelungit șederea. Nunțiul, cu care am stat de vorbă, este convins că în curând vor fi date la iveală adevăratele motive ale acestei convocări.

Depre Tito, pare a se verifica o vădită schimbare de atitudine a acestuia față de Statele Unite: de unde până acum în urmă, aproape întorcea spatele reprezentantului american la Belgrad, la recepția de 1 ianuarie a fost cât se poate de amabil cu acesta, fapt urmat apoi de un schimb de păreri al diplomatului cu ministrul de Externe jugoslav. Ca urmare, a fost redactat un memoriu al guvernului jugoslav care expune necesitatea ca țara să păstreze o strictă neutralitate în cazul unui conflict armat în Europa. S-ar putea ca și

datorită poziției geografice excentrice a Jugoslaviei față de Moscova, să se adeverească zvonul despre negocierea unui pact de neagresiune cu Italia.

12.2.48. Rușii continuă cu publicarea actului de acuzare împotriva puterilor occidentale. După ce susțin că finanța americană, engleză și franceză au ajutat încă din 1933 refacerea militară a Germaniei, ei prezintă acordul de la München, ca pe un adevărat pact de neagresiune cu Hitler pentru a-i permite să-și îndrepte atacul spre Răsărit și deci ca o acțiune ostilă față de Soviete.

Evident că un fond de adevăr există, dacă m-aș gândi numai la așa numitul „Concarn Baldwin” care finanța industria grea germană, nu însă spre a lovi în Soviete, ci pentru a contrabalansa potențialul Franței, de imperialismul căreia Anglia continua să se teamă încă de pe vremea primului război mondial.

13.2.48. Sub titlul „Falsificatorii istoriei” Sovietele continuă lista acuzațiilor aduse aliaților în susținerea politicii lui Hitler. Ei sunt furioși mai ales pe Halifax, care în 1936 promitea multă înțelegere din partea Angliei în ce privește înlăturarea clauzelor de la Versailles și pentru revendicările Germaniei asupra Renaniei, Dantzig-ului, Austriei și sudeților Cehoslovaciei. Aceasta, însă numai cu condiția ca revizuirile teritoriale să se facă în liniște și pace, în schimbul speranței că poporul german va constitui cel mai sigur obstacol în calea comunismului moscovit.

Evident că totul e mai mult decât exact. Dar după cum scrie presa americană, nu poate constitui o scuză faptul de a spune: „nu sunt numai eu singur de vină, căci și alții au comis asemenea delict”. O atare scuză este în primul rând recunoașterea vinovăției. Apoi dacă din partea Angliei și Franței s-au comis greșeli în anii premergători războiului, Statele Unite n-au participat niciodată la asemenea tranzacții eronate, iar toate personajele engleze sau franceze care jucaseră un rol pe acea vreme, au dispărut de mult de pe scena politică, pe când în Rusia, tot Stalin și întregul său Stat Major continuă a deține puterea și răspunderea.

Previzunile rusești asupra crizei economice și financiare în 1948 a Statelor Unite par a se adevăra: prețurile scad vertiginos, probabil din cauza supraproducției ce nu-și mai găsește debușuri și totodată scad și toate valorile la bursă. Criza crește și în Anglia, unde guvernul încearcă s-o înlătore printr-o fixare a prețurilor și o comprimare a câștigurilor, prin care speră să înlătore necontenitele cereri de sporire a salariilor.

În Franța, se ivesc inerente dificultăți în programul de devalorizare a francului, iar în Belgia sunt mereu greve prin care se cere majorarea salariilor.

Iată desigur principala armă pe care contează rușii spre a zădărnici acțiunea americană. Mă întreb dacă tocmai aceste crize nu vor precipita războiul.

Rebelii greci asaltează Salonicul și determină serioasă alarmă la Atena.

La Sozopol lângă Burgos, bulgarii doboară două avioane turcești.

În China, comuniștii anunță că se află la 8 km de Mukden cu o forță de 4000 oameni pregătiți să atace orașul.

Totul miroase a praf de pușcă...

15.2.48. Anglia și Statele Unite au decis să înființeze o bancă comună pentru finanțarea regiunii bi-zonale a Germaniei, la care să poată adera mai târziu și celelalte două zone (franceză și sovietică).

Guvernul englez a cerut tuturor salariaților să renunțe timp de trei ani la orice cerere pentru creșterea salariilor, sperând în acest chip să poată asigura o bunăstare a întregii populații.

Churchill a adresat guvernului un apel pentru a nu interzice laburiștilor să participe la congresul de la Margate din luna mai pentru unificarea Europei, precizând că acest lucru nu se va putea realiza, așa cum crede conducerea Partidului *Whig*⁶⁰, numai prin colaborarea socialiștilor europeni.

În continuarea acuzelor aduse puterilor apusene, rușii pretind că pactul sovieto-german din august 1939 avea ca unic scop să câștige timp, spre a putea combate mai târziu pe Hitler, după ce s-au convins că misiunile engleză și franceză de la Moscova nu urmăreau nicidecum realizarea unui acord serios cu Rusia, de vreme ce negociau în același timp o înțelegere cu Germania.

Se anunță că mâine vor avea loc atacuri severe în Parlamentul din Atena împotriva lui Sophoulis care ar putea determina căderea guvernului. Pe de altă parte, cei 150 rebeli ai gherilelor care au atacat Salonicul, sunt acum încercuți.

Congresul american a redus de la 15 la 12 luni și de la 6,8 la 5,3 miliarde dolari, planul de reabilitare a Europei. Rușii socotesc aceasta ca pe o înfrângere a lui Marshall.

În ajunul deschiderii conferinței de la Londra a adjuncților de Externe, joi are loc o conferință anglo-franco-americană cu privire la Germania, concomitent cu cea de la Praga pe același subiect între polonezi, cehi și sârbi, în semn de protestare împotriva puterilor occidentale care nesocotesc acordurile de la Potsdam.

Eisenhower a declarat că rolul Statelor Unite este să mențină liberă circulația în Mediterana, că un minim al armatei americane trebuie să fie de 1,3 milioane oameni, că războiul atomic amenință, dar că pacea ar putea fi totuși salvată prin ONU.

17.2.48. Mare vâlvă a stârnit în tabăra rusească vestea că cele trei puteri ocupante ale Germaniei de Vest se vor întruni la Londra pentru organizarea economică a acestei regiuni și în special a Ruhrului, fără a mai aștepta bunăvoința Sovietelor, care sub cuvânt că doresc o Germanie unitară, fac tot ce pot pentru a sabota opera de refacere.

Reprezentanții Kremlinului de la Londra, Paris și Washington au prezentat ieri simultan note foarte drastice împotriva acestei inițiative, care exclude a patra putere, fiind

---

⁶⁰ *Laburist*

flagrantă violarea acordurilor de la Potsdam și de aiurea; amenință că vor considera ca nule și neavenite orice hotărâri în trei ce vor fi luate.

Această situație fusese însă discutată în ședința din 22 ianuarie din Camera Comunelor și la întrebarea formală a lui Eden ce va face guvernul în cazul probabil că nu se va cădea la o înțelegere cu Sovietele asupra Germaniei, Bevin a răspuns categoric că se va păși la organizarea Germaniei de Vest, afirmând că nu s-ar putea concepe înfăptuirea planului Marshall fără a îngloba teritoriile germane.

Rușii au constituit în Coreea de nord o Republică Populară după sistemul lor, în totală contradicție cu acordul stipulat cu nord-americanii.

Markos se laudă în Grecia că deține 20% din teritoriu; de fapt bandele sale terorizează satele și alungă de acolo populația care se refugiază în orașe, așa că pe de o parte colectivizează averile țăranilor fugiți, iar pe de alta, creează panică și greutate de ordin economic în centrele mai mari.

De Gasperi a început campania electorală în Italia, declarând că a rupt definitiv cu comuniștii.

Conflict teritorial asupra posesiunilor antarctice ale insulelor Falkland între Anglia, Chile și Argentina.

18.2.48. Ultima parte a acuzațiilor sovietice a fost publicată azi, în care se arată că puterile apusene n-au făcut altceva decât să încerce a trăda Rusia, căutând a se înțelege cu Hitler pe spinarea rușilor, pe când Stalin a încheiat pactul de neagresiune cu nemții doar ca să-și asigure o linie de apărare mai înaintată în vederea viitorului război, pe care-l vedea venind. Atunci când în ianuarie 1945, ofensiva germană era gata să dea peste cap în Belgia pe aliați, armatele sovietice au pornit imediat la prima cerere a lui Churchill, o mare ofensivă de la Baltica până în Carpați pe un front de 1500 km, grație căruia forța militară germană s-a prăbușit.

Nu mai vorbesc de odioasele minciuni cu privire la Basarabia și la Bucovina (pe care o numesc „Moldavia”) ce de mai multă vreme „fuseseră realipite formal la URSS, dar unde n-au pătruns trupele sovietice decât la 27 iunie 1940”. Și scârboasa noastră presă publică totul din ordin, așa cum i s-a transmis de la Moscova.

Despre căsătoria Regelui la Copenhaga n-am auzit până acum nicio confirmare.

În schimb, Londra anunță că Mihai a cerut viza pentru Statele Unite, unde ar dori să plece cât mai curând.

Conferința în trei de la Londra se va întruni de abia săptămâna viitoare; dar niciunul dintre ei nu suflă un cuvânt despre protestul sovietic.

A venit acum și rândul ungunilor, care, în frunte cu președintele Republicii, se află de două zile la Moscova.

Comisia pentru Palestina insistă pentru crearea unei organizații polițienești proprii, care să funcționeze încă înainte de luna mai când se vor retrage englezii, spre a se evita tulburări sângeroase.

Se pretinde că Mica Adunare ONU va fi sesizată în curând de grava situație din Coreea de nord, în urma creării de către ruși a unei Republici Populare comuniste.

20.2.48. Criza de guvern din Cehoslovacia preocupă pe toată lumea. Izbucnind imediat după încheierea întrunirii sârbo-ceho-polone de la Praga, demisia bruscă a 12 miniștri necomunizați (socialiștii naționali, popular-creștinii și democrații slovaci) din coaliția Gottwald, ar părea o reacție burgheză, favorabilă planului Marshall. Beneș le-a refuzat demisia, coaliția trebuind să continue ca până acum.

Însă deoarece la rândul său, Gottwald respinge decizia Președintelui sub cuvânt că jignește voința poporului, s-ar putea ca Partidul Comunist să profite de acest prilej pentru a încerca răsturnarea elementelor ponderatoare Beneș-Masaryk, care constituie pentru Cehoslovacia trăsătura de unire între blocurile adverse apusean și răsăritean. El gândește pentru viitoarele alegeri, realizarea unui partid unic comunisto-socialist, ca de pildă la noi, care să aibă singur dreptul de a depune liste electorale.

Miniștrii demisionari acuză guvernul de a organiza o poliție pur comunistă a statului. La rândul lor, ei sunt acuzați a fi amestecați într-un complot anti-comunist în legătură cu puterile occidentale. Veșnica poveste...

Presa engleză și cea americană sunt foarte alarmate. Din hărțile sosite acum de la Londra, reiese impresionant formidabilul progres realizat într-un an de către armatele comuniste chineze în dauna Guomintangului. Situația este cu adevărat preocupantă pentru politica americană în China.

În Statele Unite se discută oportunitatea împărțirii Palestinei în două regiuni adverse, unde după plecarea englezilor va izbucni războiul civil.

Guvernul nostru a decis retragerea cetățeniei române unui grup de peste 30 persoane printre care: Rădescu, Vișoianu, Caranfil, Șeicar, Franasovici etc., dar printre care nu figurează nume ca de pildă Malaxa sau Auschnitt.

Un nou motiv de întărâtare a conflictului arabo-iudaic: teroriști arabi îmbrăcați în uniforme și cu camioane englezești furate (lucru practicat curent de ambele tabere), au aruncat în aer mai multe clădiri din cartierul evreiesc al Ierusalimului, ucigând cel puțin 50 persoane prinse sub dărâmături. Rezultat: evreii furioși acuză formal trupele britanice de a susține acțiunea arabă, omorând nouă ostași englezi și amenințând cu moartea orice alt soldat care ar îndrăzni să pătrundă de acum înainte în cartierul lor.

State Department a respins nota de protest sovietică privind conferința în trei asupra Germaniei, acuzând formal pe ruși de a fi sabotat orice posibilitate de acord și de a arunca acum vina pe alții, când ei înșiși sunt cei vinovați. Oricum, mâine începe la Londra

conferința, pe ordinea de zi a căreia la primul punct va fi cererea de admitere a Beneluxului, așa că s-a putea să avem o întrunire în șase.

21.2.48. Scandal la Berlin unde cu prilejul aniversării înființării Armatei Roșii, generalul Sokolovski a atacat aprig „imperialismul american etc...”, ceea ce a obligat pe delegații aliați să părăsească ostentativ serbarea.

Situația din Praga devine tot mai încordată. În timp ce Beneș insistă pe lângă șefii partidelor anticomuniste să nu abandoneze coaliția guvernamentală, Gottwald organizează o mare întrunire sindicală la care iau parte, ca prin minune, viceministrul rus de Externe, Zorin și un comandant militar sovietic, pentru a declara că nu va admite completarea guvernului decât cu elemente de tendință comunistă. Totodată, ministrul de Interne ia măsuri să nu mai permită trecerea graniței decât cu vize speciale și cere ridicarea imunității parlamentare a reprezentantului în guvern al Partidului Democrat slovac, acuzat de trădare de patrie, la instigarea imperialismului anglo-american. Exact ca în Bulgaria, România, Ungaria.

Va fi oare și Beneș dat peste cap, așa cum a fost Regele nostru, sau deocamdată Zorin îi va bate numai din picior? Cum însă poliția a și făcut descinderi la birourile Partidului Socialist-Național, unde a procedat și la unele arestări și cum Gottwald, la care s-au raliat social-democrații, a declarat că nu va constitui guvernul cu reprezentanți ai partidelor care s-au manifestat prin demisia, înseamnă că el ia direct poziție în contra lui Beneș. Acesta se va adresa mâine prin radio poporului, spre a-l îndemna să se mențină pe terenul strict parlamentar în compunerea guvernului. Deci momentul Rădescu, însă cu deosebirea că nu mai e în spate un Suveran care să întârzie o precipitare a evenimentelor.

La noi, congresul de unificare a Partidelor Comunist și Social-Democrat a luat sfârșit, prin alegerea unui comitet de 41 persoane, dintre care 31 comuniști cu Ana Pauker, Dej, Luca, Teohari, Bodnăraș și toți ceilalți corifei ai lor. Pătrășcanu este exclus!...

Statele din Benelux au fost invitate la conferința de la Londra.

Arabii își asumă răspunderea exploziei din Ierusalim, declarând că este răzbunarea pentru ultimul atentat evreiesc.

După scurgerea unui timp atât de îndelungat de la plecarea lui Vinogradov de la Ankara, Kremlinul s-a decis să acrediteze acolo un nou ambasador în persoana lui Lavrentiev, specializat în problemele balcanice. Să fie numai urmarea rechemării ambasadorului turc de la Moscova?...

24.2.48. În urma acuzărilor formale ce i-a adus Teohari Georgescu la congres de a fi trecut de partea reacționarilor, Pătrășcanu a demisionat din guvern și a fost înlocuit la Justiție cu Avram Bunaciu.

Astă seară a plecat la Varșovia delegația guvernamentală în frunte cu Groza, Teohari și Ana Pauker.

Parlamentul a fost dizolvat azi și corpul electoral a fost convocat pentru 28 martie în vederea alegerii Marii Adunări constituante ce se va întruni la 6 aprilie.

Conferința statelor scandinave (Suedia, Norvegia, Danemarca, Islanda) s-a încheiat prin votarea unei moțiuni de colaborare la opera de redresare a Europei.

25.2.48. Astă seară, Beneș a capitulat în fața desfășurării forțelor comuniste, acceptând demisiile celor 12 miniștri anti-comuniști. Gottwald a refăcut cabinetul cu titulari comuniști la Interne, Finanțe, Comerț Exterior, cu pro-comunistul Fierlinger la Industrie și cu persoane neutre ca Jan Masaryk la Externe și generalul Svoboda la Război. Bidault declară că este cea mai mare lovitură pe care o primește cauza europeană.

La noi, pentru ce nu știu, ieri a fost arestat din sanatoriu St. Vincent de Paul, Monseniorul Vladimir Ghika.

26.2.48. Concomitent, la Washington, Londra și Paris s-au dat comunicate în numele celor trei guverne pentru a protesta împotriva violării principiilor de libertate în Cehoslovacia, iar *Foreign Office* a declarat că va examina problema recunoașterii guvernului Gottwald. Acesta și-a impus dictatura lui Beneș sub amenințarea grevei generale, care pus în fața evenimentelor, a amânat cu 24 ore declarația la radio.

Ministrul de Justiție cehoslovac a organizat în toate ministerele și instituțiile, precum și în presă, comitete de acțiune permanente, care au și început operațiunile de epurare a personalului. Primul care a pățit, ca la noi, a fost corpul diplomatic.

Un senator american observă că, desigur, comuniștii trebuie să se simtă foarte slabi, de vreme ce în prag de alegeri, au recurs la asemenea metode extreme, ce-i fac odioși întregii omeniri.

28.2.48. Cu toată aparența unei apatii din partea anglo-americanilor în fața acțiunilor sovietice din ce în ce mai agresive, cred că evenimentele ce împing lumea pe panta războiului, se precipită. Însăși graba cu care încearcă rușii să-și fortifice pozițiile, denotă o temere crescândă a lor.

După cele petrecute la Praga, de unde Beneș a plecat în provincie fără a se mai adresa poporului și unde Gottwald domină în așa chip situația, încât nu mai lasă președintelui Republicii decât alternativa fugii peste graniță sau a prizonieratului voluntar, acum rușii atacă Finlanda spre a-și completa linia baricadelor în fața primejdiei apusene. O scrisoare personală a lui Stalin către Paasikivi cere imperios Finlandei încheierea fără întârziere a unui pact militar cu Sovietele. Lumea la Helsinki e înspăimântată, dar își dă seama că Parlamentul ce va fi convocat, n-ar putea refuza injoncțiunea.

29.2.48. La Praga continuă epurația comunistă, atât în administrație și în presă, cât și printre deputați. Fostul ministru de Justiție a fost găsit în stradă în fața casei sale cu capul zdrobit și s-a anunțat că s-a sinucis, aruncându-se pe freastră.

La Helsinki se prevede că Dieta va accepta încheierea pactului militar cu Sovietele și în curând o delegație va merge la Moscova în acest scop.

După încheierea acordului cultural cu România, Varșovia anunță că el va fi urmat de un pact militar, de tipul celor dictate de Moscova.

La noi, au loc tot soiul de arestări printre persoanele cu dare de mână, având ca unic scop să le stoarcă sume de bani în valută forte, bijuterii etc. Lista ar cuprinde vreo 2000 nume, care stau arestate între câteva zile și câteva săptămâni, fiind repuse în libertate după ce s-au executat. Maffia sau Camora oficială...

Se ventilează în presa occidentală ideea unei naționalități comune (după modelul propus de Churchill Franței în 1940), de care să beneficieze cetățenii statelor ce s-ar grupa politicește în jurul planului Marshall. Un început în acest sens ar fi fost formulat în acordul italo-american semnat de curând la Roma, care recunoaște italienilor din Statele Unite ca și americanilor din Italia o serie de drepturi civile și economice, egale cu cele ale localnicilor. S-ar putea ca în acest fel, societățile americane să-și dezvolte intens activitatea lor în Peninsulă.

3.3.48. Din toate părțile, se simte din ce în ce mai mult că lumea se află în faza premergătoare izbucnirii ostilităților.

Măine se deschide la Bruxelles conferința celor cinci (Anglia, Franța, Benelux) pentru pregătirea unui plan economic comun, iar la 15 martie va începe la Paris conferința celor 16 pentru aplicarea planului Marshall. Statele scandinave au declarat că în actualele împrejurări ele nu mai pot rămâne indiferente față de planul de refacere european.

La congresul parlamentar franco-britanic de la Paris, Eden, ca șef al delegației engleze, a stigmatizat politica sovietică și a denunțat primejdia comunismului asupra întregii Europe, iar în Camera Lorzilor, Addison, Pakenham și Salisbury au lansat atât din partea guvernului cât și al opoziției, strigătul de alarmă față de pericolul comunist, acuzând pe ruși de a amenința pacea prin reeditarea metodelor hitleriste.

Marshall cere Congresului sume suplimentare pentru ajutorarea Turciei și a Greciei, pe care le socotește direct și imediat amenințate, precum și pentru Triest.

Ca amănunte: două importante partide politice finlandeze s-au pronunțat împotriva încheierii pactului politico-militar cu Sovietele, deși sunt slabe speranțe ca guvernul să mai îndrăznească a refuza invitația lui Stalin. Se întreabă unii dacă totul nu se va termina prin alipirea Finlandei la sacral imperiu asiato-moscovit.

Au circulat zvonuri în Cehoslovacia că Beneș ar demisiona, dar știrea oficială anunță că președintele este bolnav, iar vestea demisiei sale este prematură. Ministrul Slavek în post la Washington, care fusese membru în cabinetul din exil de la Londra, a demisionat motivat, declarând că nu mai poate face parte dintr-un regim polițienesc, slugă a unui stat străin și pe care Beneș a fost silit să-l accepte prin constrângere și teroare.

Unități ale flotei americane au sosit în Golful Persic, spre a asigura independența Iranului împotriva oricărei veleități agresive de la nord. Și aici se vorbește că se va aprinde scânteia.

Rușii care mărturisesc, pe de altă parte, că vase americane au și sosit în Marea Neagră iar că războiul va izbucni în curând, își retrag, pare-se, populația civilă din Dobrogea, desființează școlile lor, aducând în schimb trupe.

Pentru militarii de carieră, numirea generalului Bradley ca șef al Statului Major american e semnul cel mai evident că Statele Unite sunt gata să pomească ofensiva.

4.3.48. Regele Mihai, împreună cu mama sa și suita, au sosit azi la Londra; a dejunat la Buckingham Palace, apoi a făcut presei o declarație prin care arată că la 30 decembrie, Groza și cu Dej l-au silit să semneze imediat actul de abdicare prezentat, sub amenințarea trupelor ce înconjurau Palatul, ca și de vărsări de sânge în rândurile populației. De aceea, nu se consideră întru nimic legat de un act impus de un guvern, sluga unei puteri străine care domină un popor prin teroare, care nu se mai bucură de niciun soi de libertate și că va lupta pentru victoria României de care și-a legat soarta.

La Waterloo Station, de unde pornea spre Southampton să se îmbarce pentru New-York, l-au salutat Regele și Regina Angliei, însoțiți de ducesa de Kent în mijlocul unei mulțimi de români și de englezi.

Se pare că 80% din populația Finlandei este împotriva încheierii unui pact cu Sovietele, dar că totuși o delegație a guvernului va merge la Moscova.

Laburiștii englezi au refuzat să participe la congresul radical-socialist de la Budapesta.

Un acord a fost stabilit între Chile și Argentina pentru apărarea drepturilor americane relativ la posesiunile englezilor din ins. Falkland.

Pretențiile Guatemalei asupra Hondurasului britanic au început a slăbi după sosirea de forțe navale engleze mai serioase.

Mișcare anti-britanică printre negrii din Coasta de Aur.

Ministrul englez al Aviației a declarat că deși pentru moment, pacea nu este încă amenințată, guvernul englez trebuie să continue toate eforturile pentru menținerea superiorității sale aeriene în ce privește aparatele cu retro-propulsie.

Comentariile engleze asupra conferinței celor cinci de la Bruxelles arată că într-un an de la semnarea tratatului de alianță anglo-francez de la Dunkerque, care nu prevăzuse Germania decât ca posibil inamic, evenimentele au evoluat cu asemenea rapiditate, încât Benelux are dreptul să pretindă Londrei și Parisului o extindere și o amplificare a proiectului de uniune între puterile occidentale, care trebuie să ia în considerare noua situație din Europa după cele ce s-au petrecut în Cehoslovacia.

În această privință, Jan Masaryk care pe vremea tatălui său se îndeletinicea la Praga cu rentabila meserie de misit interlop al celor ce încheiau contracte cu statul cehoslovac, a declarat acum că n-a ezitat un moment asupra atitudinii de luat față de această revoluție, desfășurată fără nicio picătură de sânge, convins fiind că sentimentele unanime ale poporului său sunt alături de Soviete...

Rectificare față de cele consemnate acum câteva zile: Vladimir Ghika este fiul lui Leon Ghika-Dumbrăveni și a fost arestat pentru chestiuni de sabotare la cota de porumb, nefiind vorba de Monseniorul purtând același nume.

Mihai Popovici, Solomon, Hillard etc. au fost duși de la închisoarea Pitești la ministerul de Interne, având regim celular.

7.3.48. Conferința în cinci de la Bruxelles se încheie printr-un pact de colaborare cu caracter politic și militar, care totuși nu precizează cotele forțelor armate cu care se angajează fiecare stat să participe, lăsând asta în grija unor viitoare negocieri. Se prevede totodată că și alte state s-ar putea alătura ulterior acestui pact, dar cu excluderea celor totalitare.

Conferința de la Londra, a celor șase (la care participă și Statele Unite), asupra viitorului Germaniei apusene, se orientează în mod favorabil cu speranța că și zona franceză se va îngloba în zona anglo-americană.

Guvernul francez al premierului Schuman se menține cu o majoritate din ce în ce mai slabă în Parlament, din cauza votului contrar al comuniștilor și al aderenților gaulliști în problema politicii financiare.

Churchill a declarat că perspectiva unui al treilea război mondial amenință tot mai mult Anglia, pe măsură ce continuă acțiunea agresivă a imperialismului sovietic. Triumful comuniștilor în Cehoslovacia și capitularea apropiată a Finlandei, sunt evenimentele ce au impresionat cel mai puternic democrațiile apusene.

Atât din Cehoslovacia spre zona americană a Germaniei, cât și din nordul Finlandei spre Suedia, au loc zilnic masive treceri clandestine ale frontierei.

Herbert Morrison a avertizat pe socialiștii de pretutindeni de pericolul comunist care-i domină și care îi va desființa prin toate mijloacele.

Ministrul american al Agriculturii, Anderson, a arătat că democrațiile au o politică foarte înceată, în timp ce istoria merge cu pași repezi: astăzi comunismul distruge Cehoslovacia, așa cum a strangulat Jugoslavia, Bulgaria, România, mâine vine rândul Finlandei și chiar Italia este amenințată. Primul ministru danez denunță primejdia comunistă și propune izolarea totală a comuniștilor din țara sa.

Guvernul american a respins notele de protest polono-ceho-jugoslave, spunând că acușările aduse sunt atât de lipsite de „*preuves à l'appui*”⁶¹, încât nici nu merită osteneala de a fi cercetate.

Beneș face tot pe bolnavul la țară, dar se întâlnește cu Gottwald, care comunizează țara într-un ritm și mai precipitat decât la noi: toți patronii ale căror întreprinderi au fost etatizate sunt trimiși la munca câmpului sau în uzine, în mine, sau în câmpuri de concentrare.

⁶¹ „probe”

9.3.48. La cererea comuniștilor, poliția din Helsinki a împrăștiat o întrunire publică în care se protesta împotriva pactului cu Sovietele.

Rădescu la New-York a parafrazat declarațiile Regelui, spunând că tot ce face guvernul actual sub ocupație străină: abdicarea Suveranului, alegeri, o nouă Constituție, - este nul și neavenit pentru poporul român.

Papa s-a opus căsătoriei Regelui cu Anna de Bourbon-Parma, din cauza refuzului net al lui Mihai de a-și boteza viitorii copii după rîtul catolic.

Ieri la Compiègne, generalul de Gaulle a declarat că față de primejdia ofensivei sovietice, trebuie ca toate statele libere ale Europei cu aproape 250 milioane oameni, să formeze un bloc pe care America să-l sprijine.

10.3.48. În patria „defenestraților”, iată al doilea caz în mai puțin de două săptămâni în care un ministru cehoslovac se sinucide, aruncându-se pe fereastră de la al doilea etaj. După comemorarea tatălui său și sub imperiul unei profunde depresii nervoase, Jan Masaryk a fost găsit sfârâmat pe caldarâmul de sub apartamentul său de la ministerul de Externe din palatul Czernin.

O extrem de lungă notă de protest sovietică a fost adresată celor trei puteri occidentale, sub acuzarea că prin reuniunea de la Londra asupra Germaniei, ele au violat acordurile de la Yalta și Potsdam, încercând desființarea unității Germaniei, zădărnicierea încheierii tratatului de pace și paralizarea a însăși existenței consiliului aliat de control, când se știe că la Moscova, ca și la Londra, delegatul sovietic a făcut toate eforturile pentru realizarea unui acord.

Cu toate că un faimos horoscop elvețian pentru anul 1948 prezicea că la primăvară vor fi momente atât de grave, încât toți se vor aștepta la dezlănțuirea conflictului dar până la sfârșit pacea va fi totuși salvată, eu cred posibil că războiul se apropie și iată una din eventualități:

Delegația finlandeză pentru încheierea unui pact militar cu URSS va zăbovi la Moscova în discuții, fără a semna documentul ce li se va pune în față de către Molotov. Atunci rușii vor proceda la ocuparea Finlandei. Între timp, unul din reprezentanții săi de la Londra sau Paris, va fi primit instrucțiuni să adere la blocul occidental al statelor libere, lăsat deschis pentru noi semnături; în acel moment, ocuparea Finlandei va putea fi considerată ca un act patent de agresiune sovietică și va da celorlalți co-semnatari dreptul și îndatorirea să intervină.

Deci iată un exemplu posibil de *casus belli* visat de americani...

Radio Londra anunță că societățile petrolifere Astra Română și Unirea aparținând Royal Dutch Shell Co. au fost etatizate (confiscate) de guvernul român, fără a avea aerul de a despăgubi acționarii, iar funcționarii englezi urmând a părăsi România.

11.3.48. Marshall, Attlee, Bevin, și Churchill au adus elogii memoriei lui Masaryk care n-a mai putut suporta atmosfera de teroare din țara sa. Secretarul de stat american a

declarat că situația devine din ce în ce mai îngrijorătoare, nu numai pentru țările Europei, dar chiar pentru poporul american însuși.

Delegatul cehoslovac la Consiliul de Securitate a adresat o plângere în scris împotriva Sovietelor, care răpesc libertatea acestui stat prin forță și teroare. Trygve Lie însă, pro-bolșevic, n-a admis să fie înscrisă pe ordinea de zi, ci numai depusă pe biroul secretariatului general, ca un document ne-guvernamental, de care orice membru poate lua cunoștință. Teza delegatului ceh este că Masaryk nu s-a sinucis, ci a fost suprimat. Ideea mea este identică; mă întreb însă dacă a fost suprimat de comuniști care să-i fi atribuit manifestările pro-comuniste, pe care în realitate să nu le fi avut, sau dacă dimpotrivă, manifestările să fi fost realmente ale sale, din simplu oportunism și atunci suprimarea sa să fie venit din partea naționaliștilor cehi, exasperați de o asemenea atitudine. El a fost înlocuit la Externe de Clementis.

Șerbescu se arată și acum convins că în curând se va produce conflictul, chiar „mai curând poate decât ar trebui”. El nu crede că va fi determinat de problema finlandeză care se va lichida fără nicio dificultate, ci de cea a Italiei, unde atât comuniștii, cât și naționaliștii-catolici (susținuți de Vatican), se luptă pentru a câștiga victoria și unde s-ar putea ca Sovietele să pomească o acțiune agresivă.

În chestiunile de politică externă din Adunarea Națională Franceză, Bidault a obținut încrederea cu 414 voturi contra celor 183 ale comuniștilor rămași singuri.

Regele Mihai a sosit aseară la New-York unde a fost întâmpinat de Rădescu și de peste 150 gazetari, la ale căror întrebări a răspuns cu mult duh. A dezmințit știrea pretinsului refuz al Papei, a cărui dispensă nici n-a fost cerută, iar cele două mame ale mirilor i-au făcut o vizită de curtozie la Vatican. Fără a fixa data, a spus că nunta va avea loc la Copenhaga. Timpul ce-l va petrece în Statele Unite nu este încă stabilit, dar va căuta să ia contact cu personalitățile guvernului american și cu colonia română, fără a se fi gândit la constituirea unui guvern în exil.

La întrebarea dacă îl crede pe Groza având sentimente naționale românești sincere, a răspuns: „*Not exactly*”. Cât despre caracterul crud și plin de ură ce se spune despre Ana Pauker, răspunsul său a fost: „*Look at her picture*”. Întrebat fiind dacă după abdicare, a fost silit să părăsească țara, a răspuns că nu i s-a impus aceasta în mod formal, dar că scopul urmărit era lesne de înțeles. A mai spus că a plecat cu foarte puțini bani și că averea sa din România a fost confiscată. Reînnoiește însă declarația că se socotește în continuare Suveranul țării și că poporul român este alături de el cu tot sufletul.

La amendamentul propus de senatorul Taft de a se reduce de la 5,3 la 4 miliarde dolari ajutorul de reabilitare a Europei, Vandenberg a cerut Senatului să voteze neîntârziat proiectul integral al guvernului „ca să nu ne apuce ora 12”.

Un nou atentat arab la Ierusalim în care au pierit mai mulți evrei. Presa din Londra aduce laude fidelității arabilor față de Anglia, pe când autoritățile britanice s-au arătat foarte versatile, susținând adeseori când o tabără, când alta.

O delegație militară sovietică în frunte cu Voroșilov, a plecat la Budapesta pentru a sărbători centenarul revoluției maghiare din 1848.

Bolșevicii tună și fulgeră în contra Vaticanului, care duce pe față campanie împotriva comuniștilor pentru viitoarele alegeri și acuză violent pe americani pentru prezența forțelor lor militare în Italia și amestecul în politica internă din această țară. De acolo se va sparge bubă?...

După prezentarea scrisorilor de acreditare lui Parhon, ca șef al Prezidiului, de către reprezentanții rus și ale statelor vasale, astăzi a fost rândul lui Schoenfeld și Holman, reprezentând Statele Unite și Regatul Unit.

13.3.48. Agenții guvernului umblă din casă în casă, cerând ajutoare pentru fondul electoral și se spune că acolo unde nu sunt bine primiți, își notează numele și adresa pentru anume măsuri ulterioare. Se pretinde de asemenea că cei care nu-și vor ridica cărțile de alegător sau nu vor putea dovedi că au votat, nu vor mai primi cartelele alimentare.

Guvernul chilian s-a sesizat la Lake Success de plângerea delegatului cehoslovac și a cerut Consiliului să procedeze la o anchetă asupra amestecului Sovietelor în lovitura comunistă din Cehoslovacia. Chestiunea e pusă astfel pe ordinea de zi și va fi luată în discuție miercuri viitoare.

Un număr de 71 deputați englezi au propus alcătuirea unui consiliu al uniunii statelor din vestul Europei, care să organizeze colaborarea economică, socială și militară, începând cu stabilirea cursului monetar și terminând cu cetățenia comună, care prin știrbirea unei anume suveranități a fiecărui stat, va tinde la o federalizare a lor. E posibil ca la conferința de la Paris a celor 16 state, acest subiect să fie discutat.

Taft și-a retras amendamentul, iar Senatul a votat integral planul Marshall cu 69 contra 17, adoptând și un amendament pentru un ajutor interimar de 44 milioane dolari.

Herbert Morrison a denunțat politica de agresiune a Sovietelor, asimilând-o acțiunii lui Hitler și exprimându-și convingerea că ea va întâmpina o rezistență asemănătoare care îi vor zădărnici planurile.

Este așteptat discursul foarte important al lui Bevin la deschiderea conferinței celor 16 state luni la Paris, la care vor fi prezenți 14 miniștri de Externe.

La funeraliile lui Masaryk a asistat și președintele Beneș, despre care se zice că i s-ar fi impus domiciliu la țară, care n-a vorbit cu nimeni decât câteva cuvinte de condoleanțe adresate surorii lui Jan, plecând imediat trist și obosit după cuvântarea lui Gottwald.

Delegația finlandeză va pleca sâmbătă la Moscova.

Presa londoneză vorbește de o propunere similară a Sovietelor către Norvegia. Ar fi desigur vorba de problema accesului liber în fiordul Varanger și de portul norvegian Vadsö,

care le stă în gât rușilor în fața celui de la Petsamo cucerit de ei de la finlandezi în 1944. Totuși delegatul norvegian la Consiliul de Securitate Finn Moe, fost gazetar comunist la *Arbeiderbladet* dezmințe zvonul despre o invitație sovietică, însă buna sa credință poate fi oarecum suspectată.

La o întrunire în statul South-Carolina, Bymes a făcut apel la guvernul american să atragă serios atenția Sovietelor pentru cazul unei încercări de agresiune împotriva Greciei, Turciei, Italiei sau Franței, dat fiind că Statele Unite nu se vor mulțumi să le trimită note de protest, ci vor trece imediat la acțiune.

16.3.48. Discursul de ieri al lui Bevin n-a fost câtuși de puțin răsunător. Attlee în schimb, a anunțat în Cameră că guvernul englez va înlătura din posturile lor pe toți funcționarii cu vederi fasciste sau comuniste din departamentele care au legătură cu apărarea națională.

Ministrul de Război al Suediei a vorbit de nevoia ca armata suedeză să-și completeze cadrele și armamentul, iar lucrările de fortificații ale țării să fie încheiate.

Comentatorul american Walter Lippmann apreciază politica Sovietelor ca o supremă încercare disperată a celui amenințat cu război, care își organizează pe unde poate poziții defensive.

17.3.48. Ședințele plenare ale conferinței celor 16 s-au terminat ieri.

Bevin și Bidault au plecat la Bruxelles, unde azi va avea loc solemnitatea semnării pactului celor cinci, cu care prilej fiecare ministru de Externe va face declarații, în timp ce la Paris a rămas o comisie de lucru pentru redactarea instrumentului final.

S-a admis ca reprezentanții aliați ai celor trei zone ale Germaniei să participe la lucrări. Nu s-a răspuns însă nimic propunerii portugheze făcută de Cairo d'Armata pentru admiterea ulterioară a Spaniei.

Președintele Truman va face azi o expunere a situației politice în fața celor două camere ale Congresului. Președintele Camerei Reprezentanților a declarat că, față de înaintarea amenințătoare a perdelei de fier, Statele Unite au datoria să-și asigure superioritatea forțelor militare în aer, pe apă și sub apă, unicul mijloc de a se apăra în contra primejdiei. Se semnalează noi greve ale minerilor americani, cuprinzând circa 360.000 oameni.

18.3.48. Ieri seara s-a semnat în Palatul Academiiilor din Bruxelles pactul pe 50 ani, prin care cele cinci state apusene își garantează reciproc o strânsă colaborare pe teren economic, social, cultural și al apărării. Aderarea la acest pact e posibilă oricărui alt stat european dacă cererea va fi prezentată de către unul din semnatori, urmat de consimțământul celorlalți.

Anunțând Congresului american acest eveniment, Truman a cerut votarea imediată a planului de reabilitare a Europei, precum și o lege pentru recrutare și serviciul militar obligatoriu. El a arătat că singure Sovietele, tulbură și amenință pacea lumii prin instalarea

cu mijloace teroriste a regimului comunist în țările din centrul și din estul Europei care astăzi îi sunt vasale, prinuciderea democrației cehoslovace, prin acțiunea din Finlanda, prin încercarea de răsturnare a guvernului grec, prin ofensiva internă a comunismului în Italia și în Franța. Exprimând dorința ca Rusia să priceapă acest avertisment (care după cum comentează presa, nu e nicidecum o declarație de război, ci dimpotrivă, speranța instaurării unei păci stabile în lume), Președintele declară că o acțiune comportă unele riscuri evidente, dar că acestea ar fi cu mult mai mari prin lipsa de acțiune sau prin întârzierea unei acțiuni la momentul oportun.

Au urmat la cuvânt Marshall, senatorii Taft, Vandenberg, fostul secretar de stat Byrnes și Wallace, singurul care a făcut notă discordantă.

Senatul a pășit imediat la discutarea proiectului de lege a serviciului militar, iar în Camera Reprezentanților s-a luat în analizare planul de ajutorare a Europei. Întrebarea este dacă aceste manifestări ale iminenței pericolului vor da de gândit rușilor, sau dacă vor produce efectul contrar de a-i exaspera și de a precipita evenimentele.

Cu toată opoziția acerbă a delegatului sovietic, Consiliul de Securitate a decis să ia în considerare săptămâna viitoare acuzațiile aduse de Chile amestecului rusesc în Cehoslovacia.

19.3.48. Cei trei prim-miniștri scandinavi întruniți la Stockholm au declarat că vor combate cu forțe unite orice încercare comunistă în țările lor; această manifestare venind să completeze în chip fericit actul de la Bruxelles și discursul lui Truman, a produs o excelentă impresie în Statele Unite, mai ales fiind știută amenințarea Sovietelor asupra Norvegiei și Suediei.

Un prim-redactor al ziarului comunist englez *Daily Worker* a părăsit ostentativ redacția, demisionând totodată și din Partidul Comunist.

D-na Joliot-Curie al cărei soț este un comunist de vază, a fost arestată de poliția americană, imediat după debarcarea în Statele Unite.

Dimitrov a semnat la Moscova un pact pe 20 ani, așa că bulevardul sovietic de apărare este acum complet.

Măine, la Torino, contele Sforza și Bidault vor semna uniunea vamală italo-franceză și câte un acord comercial și financiar.

Marshall a întreprins o vizită de două zile în California pentru a face propagandă în favoarea cererii lui Truman de înarmare. La Los Angeles a declarat că acum se duce în lume lupta între tiranie și democrație și Statele Unite n-au dreptul să privească nepăsătoare cum statele domice de libertate sunt nimicite unul câte unul. Dar ca și Smuts în Parlamentul sud-african, declară că ușa rămâne deschisă pentru o înțelegere cu Rusia.

D-na Joliot-Curie a fost repusă în libertate pe 15 zile, până când se va lua o hotărâre definitivă, timp în care își va putea începe seria de conferințe.

20.3.48. O mare surpriză la Consiliul de Securitate a fost schimbarea totală de vederi a Statelor Unite în chestiunea Palestinei. Delegatul american a declarat că, dată fiind primejdia pentru pacea lumii ce ar prezenta starea permanentă de tulburări după plecarea trupelor britanice de acolo, renunță la planul de împărțire a țării și propune un sistem de tutelă. Bineînțeles, Gromyko n-a fost de acord, fără însă a se opune, ci a spus că așteaptă noi instrucțiuni, pe când francezii și chinezii s-au raliat tezei americane. Este evident că aceasta înseamnă o poziție favorabilă arabilor și de aceea reprezentanții Agenției Evreiești și-au exprimat mirarea și deziluzia.

Guvernul norvegian propune o nouă lege a recrutării și de intensificare a serviciului militar. Ceva cu totul inoperant, dar ca simbol nu strică.

Mare vâlvă a stârnit declarația comună la Washington, Londra și Paris a celor trei guverne, cerând realipirea Triestului la Italia, pe motivul că manifestările jugoslave de dominație exclusivă a teritoriului liber amenință pacea. Cu două ore înainte de a fi date publicității, declarațiile au fost aduse la cunoștința guvernelor italian și sovietic.

Ca soluție de campanie electorală anti-comunistă, gestul este minunat: în toată Italia mulțimea entuziasmată strigă: „Trăiască Triestul italian” iar comuniștii nu pot nici să se ralieze, de teama Sovietelor, nici să protesteze, din pricina efectului dezastruos față de opinia publică italiană. Mi se afirmă că în apropiatele alegeri, comuniștii n-au nicio speranță de succes, ceea ce scade considerabil eventualitatea unui conflict pe chestiunea Italiei.

La Berlin, Sokolovski împreună cu delegația rusă a părăsit ostentativ ședința consiliului de control, după ce acuzase pe anglo-franco-americani de a fi hotărât asupra soartei Germaniei, în ascuns față de Rusia. Delegatul englez a răspuns că discuțiile de la Londra n-au avut decât scopul să informeze guvernele respective asupra situației, dar că rușii pot lua cunoștință de conținutul lor, dacă și dânsii vor explica pentru ce au luat în zona lor de ocupație măsuri unilaterale și în ascuns de ceilalți aliați.

Guvernul bulgar a cerut rechemarea atașatului militar turc și a ajutorului său pentru atingere asupra securității statului bulgar.

După semnarea actelor italo-franceze la Torino, Bidault a spus că speră ca în curând o unitate economică mai largă să se constituie prin aderarea Angliei, Benelux-ului și chiar a Germaniei democratice.

22.3.48. Marshall a declarat că în problema Triestului un acord unanim între cei trei se stabilise cu câteva zile înainte de publicarea declarației și că privește cu simpatie examinarea cererii Italiei de a i se acorda dreptul de tutelă asupra unora din fostele sale colonii. Sovietele s-au manifestat, învinuind cele trei puteri occidentale de a încerca în spatele Rusiei, dărâmarea tratatului de pace cu Italia.

Jugoslavia nu și-a exprimat încă punctul de vedere, însă de Gasperi declară că Tito ar fi propus inițial să renunțe la Triest, în schimbul Goriziei, și de aceea îndeamnă acum pe Togliatti să intervină pe lângă Stalin spre a-l lămuri pe Mareșal. Un alt comunist italian

proclamă că acest oraș trebuie să revină Italiei, însă numai prin negocieri directe între Jugoslavia și un guvern italian cu adevărat democrat.

Rebelii greci denunță că, sub comanda ofițerilor americani, trupele monarho-fasciste au întrebuițat gaze cu muștar, iar guvernul grec informează că s-au tras focuri de armă de pe teritoriul albanez asupra comisiei de anchetă ce făcea investigații în satele de pe graniță.

Congresul socialist de la Londra convocat de laburistii englezi și socialiștii francezi își va încheia azi lucrările, propunând ca în cele 14 state europene, partidul lor să susțină planul de refacere economică a Europei, după ce a aruncat exclusiv contra grupărilor socialiste din țările înfeudate Sovietelor, care s-au dat robi în mâinile comuniștilor. Noul șef al social-democrațiilor cehoslovaci Fierlinger a protestat împotriva admiterii la congres a fostului secretar general al partidului, fugit de curând în Occident.

Guvernul de la Ankara, a cerut la rândul său plecarea atașatului militar bulgar și a adjunctului său; aceștia au și părăsit teritoriul turc.

24.3.48. După audiența de la Casa Albă, regele Mihai a repetat presei că n-are intenția constituirii unui guvern în exil ci că dimpotrivă, socotește să se înapoieze în curând în România, fapt cu care e de acord și președintele Truman.

Averell Harrimann a oferit un banchet la care au asistat Marshall și mulți alți membri ai guvernului american, precum și ambasadorul englez Inverchapel cu care el fusese în misiune la București. Regele va vizita Chicago și Detroit unde trăiește o numeroasă colonie de români emigrați.

La Consiliul de Securitate, delegatul cehoslovac Papanek a afirmat că Beneș este prizonier, că Masaryk nu s-a sinucis și că personalități cehe fugite din Praga, vor putea dovedi amestecul sovietic în lovitura comunistă din februarie. Sir Alexander Cadogan a adăugat că cele petrecute la Praga fac parte din sistemul practicat de Moscova la București, Sofia și Budapesta, unde la momentul oportun, importante personaje ale Kremlinului veneau să bată cu pumnul în masă. La protestele lui Gromyko de totalul neamestec al Rusiei într-o schimbare de regim bazată pe un plebiscit popular, reprezentanții Statelor Unite și Franței l-au întrebat cum explică tăcerea persistentă a lui Beneș, alungarea profesorilor din universități și suprimarea redactorilor atâtor ziare. Discuțiile s-au amânat pe miercuri viitoare.

În chestiunea Triest, Simici a mărturisit că într-adevăr Tito propusese lui Togliati în 1946 să renunțe la Triest în schimbul Goriziei (după care azi dă înapoi, explicând că nu se făcuse o propunere precisă). Comentariul secretariatului de stat american precizează că e foarte simplu să cedezi ce nu pozezi, în schimbul unui lucru la care poțtești. Se așteaptă răspunsul oficial sovietic.

În urma protestului lui Fierlinger la congresul socialist de la Londra, Partidul Social-Democrat cehoslovac a fost exclus din Uniunea Socialistă Internațională, ca fiind

ajuns slugă a comuniștilor. Pentru aceleași motive dar sub alte pretexte, de la congres s-au retras ungurii și polonii, precum și gruparea lui Pietro Nenni.

În urma ieșirii violente a lui Sokolovski, englezii, francezii și americanii au hotărât să nu mai participe la ședințele consiliului de control din Berlin, până ce nu se va reveni asupra celor întâmplate.

Agenția Evreiască declară că imediat după 15 mai când vor pleca trupele engleze, se va proclama statul evreiesc în Palestina și că vor începe imediat negocieri cu statele arabe vecine. Deocamdată atentatele reciproce continuă.

26.3.48. Forrestal împreună cu miniștrii celorlalte departamente de Apărare, au prezentat în comisia pentru Apărarea națională a Senatului, programul de înarmare propus de Truman, care printre altele, se referă la:

1. mărirea contingentelor recrutate și separat, o pregătire locală permanentă a tinerilor între 19-25 ani;

2. pregătirea aviației de a fi gata să intervină în orice moment pe orice punct al globului și asigurarea că de pe bazele aeriene din Alaska, poate fi lovit întregul teritoriu sovietic. O informare că în apropierea coastelor americane s-a semnalat prezența unor submarine, ce nu aparțin vreunei națiuni situate la vest de „cortina de fier”.

3. afirmarea că în prezent Statele Unite sunt capabile să fabrice bombe atomice, ceea ce rușii încă nu pot realiza.

Ce rezultat vor avea toate aceste serioase avertismente?

Truman a propus ca în Palestina să intervină imediat un armistițiu între arabi și evrei, pentru a permite apoi reunirea unei conferințe care să pună bazele unei înțelegeri definitive. A adăugat că propunerea unei tutele ar fi o soluție provizorie, căci pentru viitorul îndepărtat, tot împărțirea în două state ar duce la rezultatul cel mai bun, pentru evitarea unui război civil ce ar putea degenera într-o conflagrație generală.

Rușii declară că au intenția să se mențină comisia aliată de control în Germania, atâta vreme cât și ceilalți aliați o vor admite.

Regele Mihai a ținut o conferință de presă cu participarea mai multor foști miniștri români (i-o fi împăcat între ei?!), vorbind de regimul sovietic de teroare ce s-a abătut asupra țării noastre, cu toate garanțiile formale din primăvara 1944 și de totala nelegalitate a guvernului actual. Din altă parte, aud că Rădescu nu se mai înțelege cu Buzel, că Gafencu s-a reîntors în Elveția etc.

28.3.48. Azi alegeri generale în țară. Desigur că așa-zisul „Front al Democrației Populare” va reuși cu 101% . Alte liste decât cea a „Soarelui” mai au liberalii lui Bejan, țărăniștii lui Lupu și o pretinsă grupare de independenți, pentru a se putea afirma apoi că orice partid a avut libertatea să prezinte candidaturi.

Cu acest prilej, Ana Puker și Groza au ținut la radio cuvântări mârșave în contra Regelui și a imperialiștilor americani. Din ordin, toți acești slugoi abjecți au tăiat orice punte,

deși unii dintre comuniștii de la noi sunt convingși că, fie prin război, fie prin capitulare, rușii îi vor abandona și că de pe acum sunt sacrificați.

Radio New-York a anunțat că s-ar fi descoperit în America existența unui complot împotriva lui Mihai și că s-au luat toate măsurile de protecție, cât timp se va afla pe teritoriul Statelor Unite. Să fie adevărat sau e numai o manevră ca să întrețină la maximum sentimentul anti-comunist al americanilor? În primul caz, n-ar trebui să meargă printre lucrătorii din uzinele din Detroit, nici la întoarcere în Europa să se oprească în Franța, unde pericolul ar fi real, ci mai degrabă în Turcia, după cum s-a pretins, până ce va putea reveni în țară.

Declarațiile din comisia senatorială pentru apărare sunt foarte comentate.

În afara bazelor aeriene din Alaska de unde aparatele pot atinge orice punct de pe glob și apoi să se întoarcă sau să ajungă în Filipine sau în Bermude, e foarte important că se accentuează avertismentul la adresa rușilor, că Statele Unite sunt decise a nu mai permite niciun act de agresiune în contra niciunei națiuni, cum sunt Finlanda, statele scandinave, Italia, Grecia sau Franța. Astfel, Sovietele n-ar mai putea pretinde ca împăratul Wilhelm, Mussolini, Hitler sau japonezii că au fost surprinși de reacția americană și de rezistența democrațiilor europene și pe care dictatorul german le taxase în 1938 la München de „viermi gata să accepte târându-se, orice înjosire”.

Propunerea lui Truman de a se opri exportul oricărui fabricat sau material putând servi la creșterea potențialului militar rusesc, nu înseamnă, după cum a spus Harrimann, interzicerea comerțului cu Sovietele. Tot în legătură cu aceasta, se anunță că 20.000 ofițeri din armata americană care fiind în rezervă urmau să fie demobilizați, sunt menținuți sub arme.

Guvernul american a respins protestul sovietic privitor la conferința celor trei asupra Germaniei, arătând că încă din 1946, Byrnes propusese rușilor o înțelegere generală.

La 1 aprilie va fi unificată administrarea căilor ferate din cele trei zone de ocupație aliate ale Germaniei.

Delegația americană la Geneva a propus desființarea cenzurei pentru corespondenții de presă în toate țările, dar rușii, polonii, jugoslavii și românii au protestat, afirmând că toată presa americană e în mâna trusturilor și că adevărata libertate există numai la ei. Tito a declarat unor comuniști italieni că nu există nicio concentrare de trupe jugoslave, nici gânduri agresive asupra Triestului, și că Belgradul e dispus a discuta problema direct cu Roma. Rușii încă n-au reacționat.

Deși numărul pelerinilor catolici în Palestina s-a redus la 500 și deși s-au suprimat toate ceremoniile pascale, se pare că evreii au produs neliniște în cartierul arab unde se află sanctuarele creștine, în timp ce arabii atacă masiv convoaiele evreilor.

Propunerile Agenției Evreiești de a se înlocui trupele engleze cu soldați danezi și norvegieni a fost întâmpinată de arabi cu argumentul că în asemenea caz și trupe arabe vor fi îndreptățite a ocupa Palestina.

Se pare că acțiunea în contra rebelilor în Grecia a luat un caracter mai energic.

În fiecare zi se anunță distrugerea și capturarea unui număr însemnat în nord-vestul țării. La Salonic au fost executați cei ce încercaseră atacul cu mortiere asupra orașului. Un număr de 12 generali greci au fost puși în retragere.

29.3.48. Alegerile de la noi au decurs în liniște; oricum se vor fi exprimat în realitate voturile, e sigur că succesul guvernului va fi zdrobitor. Se anunță că au votat 90% din alegători și că din cele 980.000 voturi exprimate, 911.000 au fost pentru lista guvernamentală. Se pare că se vor acorda trei locuri în parlament listei Lupu, două locuri listei Bejan și probabil un loc independenților.

După toate probabilitățile, pactul cu Finlanda se va încheia azi sau mâine la Moscova, căci Molotov a și anunțat invitația pentru banchetul de mâine seara. Nu încapă îndoială că textul impus de ruși va fi adoptat. Rămâne de văzut dacă Dieta finlandeză va mai reacționa.

Gazeta Armatei Roșii acuză Suedia de a se fi dat în brațele englezilor și americanilor care îi furnizează avioane și cu care are de gând să încheie un pact militar.

Nota de protest sovietică trimisă la Teheran se plânge că Persia încalcă condițiile acordului cu Rusia.

Truman va cere Congresului noi credite pentru apărare de un miliard dolari.

De Paște, luptele între arabi și evrei au fost mai aprige decât oricând. Peste 70 evrei uciși și foarte mulți răniți. Un convoi de 180 persoane care aproviziona așezări evreiești îndepărtate a fost încercuit de arabi și trupele engleze au reușit să asigure libera lor trecere spre Ierusalim, dar abandonând toate proviziile și armamentul.

Papa a vorbit mulțimii de 250.000 credincioși din piața San Pietro, aruncând anatema asupra comunismului, arătând că un creștin nu poate sluji la doi stăpâni deodată. Întreaga biserică romano-catolică ține același limbaj și prelații de la noi nu se sfiesc a proclama din amvon lupta fără cruțare în contra acestui dușman. La fel a procedat și arhiepiscopul de Canterbury.

Ziarele americane publică rezultatele alegerilor din România, în care „Frontul” a obținut 75%. Regele Mihai, care se află la Detroit, declară presei că ele n-au nicio valoare, fiind dinainte ticluite și că, de fapt, comuniștii nu reprezintă decât 3-5% din populație. Fostul prim-redactor de la *Daily Worker* spune și mai mult, că toți comuniștii români care au fost la început 300, au reușit, doar grație armatei sovietice care ocupă România.

Senatorul american Pepper, indignat de poftele de dominație ale Moscovei, se ridică în contra Sovietelor după ce mai înainte fusese pro-rus. El propune o întâlnire cu Stalin, nu

pentru a se ceda în fața lui, ci pentru a se vorbi răspicat, după cum fusese altădată și împotriva cedărilor în fața lui Hitler.

La Lake Success, un raport semnat de delegații Angliei, Franței, Chinei și Canadei respinge propunerea Sovietelor de control al energiei atomice, care are și nerușinarea să ceară distrugerea tuturor armelor atomice din alte țări, înainte să admită acest control pe teritoriul lor.

Cel mai mare aerodrom din lume a fost construit în Alaska pentru un avion gigantic (Statele Unite posedă trei asemenea aparate) care poate transporta bombe atomice în orice punct al globului și se poate înpoia la bază, fără escală.

Sunt informat că Groza e foarte abătut simțindu-se abandonat de Moscova, care rămâne mută de 10 zile la numeroasele întrebări ale guvernului român.

Tsaldaris va protesta la Consiliul de Securitate împotriva răpirii și deportării copiilor greci de către rebeli, pe care îi împart prin azilele de orfani din Albania, Jugoslavia, Bulgaria și România, pe când părinții rămași acasă îi jelesc.

Marshall a plecat la congresul pan-american de la Bogota, timp în care Truman nu se va îndepărta de Statele Unite. Una din principalele probleme ce se vor discuta, va fi aceea a primejdiei comuniste pe continentul american. Chestiunea posesiunilor europene în America n-a fost încă abordată.

30.3.48. Între Jaffa și Tel-Aviv, arabii și evreii se bombardează reciproc cu tiruri de mortiere. Se încearcă zadarnic un armistițiu între dâșșii, iar americanii care nu mai insistă asupra planului de tutelă, se gândesc la convocarea specială a Adunării ONU.

Rușii dezmint drept calomnioase zvonurile despre prezența în apele teritoriale americane ale unor submarine sovietice (nu afirmase nimeni că ar fi sovietice!).

În Italia de nord, ciocniri sângeroase cu comuniștii. La amenințarea lui Togliati că vor recurge la forță, de Gasperi a răspuns că forța este în mâinile guvernului. Cât despre lauda comuniștilor că ei vor rezolva în 48 ore neînțelegerile cu jugoslavii, primul ministru a adăugat că un asemenea rezultat oricât ar părea de avantajos, s-ar plăti cu robirea întregii Italii sub jugul comunist.

Delegația finlandeză așteaptă la Moscova noi instrucțiuni din partea guvernului.

La Helsinki se socotește situația cu gravitate, căci propunerile comunicate de ruși, nu se potrivesc deloc cu cele la care se așteptaseră finlandezii.

31.3.48. În Camera Reprezentanților din Washington, un amendament pentru admiterea Spaniei franchiste în planul de refacere a Europei a întrunit 149 voturi contra numai 52. Indiferent dacă în Senat se va admite sau nu această propunere, e interesant de știut că ea are ca scop să sublinieze că Spania este azi cea mai puternică citadelă anti-comunistă și să protesteze în contra ofertei Sovietelor și a statelor răsăritene de a participa la acest plan, ofertă care de altfel a fost respinsă cu dispreț.

La o întrunire pentru greci, Trumann a adresat lui Wallace invitația să se ducă să trăiască fericit în Uniunea Sovietică, dacă e atât de entuziasmat de viața minunată de acolo.

Rezultatul alegerilor de la noi care erau dinainte cunoscute, cu cele 2% ce se vor acorda așa-zisei opoziții, conferă 405 locuri pentru Blocul Guvernamental, șapte liberalilor lui Bejan și două țărăniștilor-democrați ai lui Lupu. Parlamentul se va întruni la 6 aprilie și peste puține zile va fi votată noua Constituție, ce nu e decât un *pasticcio* al celei sovietice. Mulți sunt convinși că dacă, între timp, nu se răstoarnă complet situația, țara noastră va fi formal înglobată în URSS. De altfel, exemplu fără precedent, această Constituție nu fixează în niciunul din articole frontierele RPR, care poate deveni oricând a (câta?) dintre republicile Uniunii Sovietice.

Cum se vor putea discuta în Consiliul de Securitate acuzațiile aduse Sovietelor în evenimentele din Cehoslovacia, de vreme ce delegatul acestei țări a primit instrucțiuni precise să nu intre în polemici și să nu răspundă la vreo întrebare?

Guvernul american a cerut Consiliului să studieze aducerea în fața Adunării Generale ONU a celor ce se petrec în Palestina și să propună un armistițiu între arabi și evrei. Se pare că arabii au reușit o blocadă aproape completă a Ierusalimului, unde cu greu, dacă din trei transporturi cu aprovizionarea, poate intra măcar unul. Lipsurile populației devin tot mai evidente.

Gromyko se ridicase împotriva ideii americane de tutelă pe care a denunțat-o ca un mijloc de a stabili o bază strategică anglo-americană în Palestina și insistă asupra planului de împărțire pe care-l consideră ca fiind unica soluție practică, dacă va fi aplicat cu promptitudine.

Un nou mijloc de înjosire a Bisericii, după ce clerul, ca și magistrații, a fost obligat să se încoloneze la vot ca o turmă necuvântătoare, este de a chema de-a valma pentru a jura credință Republicii, pe toți chiriarii ortodocși, dimpreună cu rabinul-șef, cu muftiul, cu arhimandritul armean, cu președinții baptiștilor, ai adventiștilor, creștinilor după evanghelie etc. Această nesocotire a Bisericii pe care o pune la rând cu orice asociație privată, ar fi poate spre binele creștinătății în viitor, ușurând celor ce râvnesc la o unificare a bisericilor creștine și pentru realizarea unei apropieri a Bisericii noastre de Vatican. Aud că Visarion Puiu s-ar afla la Roma, unde ar fi înjghebat o astfel de înțelegere, care din punct de vedere dogmatic să ne lase o largă autonomie locală.

Rușii au hotărât să rupă Germania în două, decretând că personalul aliat din Berlin precum și orice transport de mărfuri spre sau din zonele repective, vor trebui să obțină în prealabil autorizarea autorităților sovietice. Cu toții au protestat împotriva acestei stingheriri a traficului, contrară convenției de la Potsdam.

La Consiliul de Securitate nu s-a ajuns la niciun rezultat în chestiunea Cehoslovaciei, Chile insistând ca o comisie de anchetă să cerceteze amestecul rușilor, iar delegatul guvernului de la Praga refuzând a sta de vorbă, în timp ce Gromyko încerca să procedeze

prin intimidare. Foarte violent, delegatul chilian a declarat că rusul „în loc de a răspunde acuzărilor ce i se aduc, s-a comportat ca un bătăuș necioplit”.

Evreii au aruncat în aer trenul de călători Cairo-Haiffa, făcând 40 morți și 60 răniți, mai toți arabi. Aceștia răspund, asediind un sat de evrei.

Camera Reprezentanților a votat cu mare majoritate suma de 5,3 miliarde dolari pentru planul de refacere a Europei, precum și pentru ajutoare interimare acordate Greciei, Turciei și Chinei. Rămâne acum ca o întrunire a delegațiilor celor două camere să redacteze textul final.

Două atacuri contra rebelilor greci au început spre granițele albaneză și jugoslavă; se pare că ele sunt premergătoare unei ofensive generale.

Toată lumea la noi e abătută de continua aparență de tergiversare din partea americanilor, față de ruși, pe când este cert că aceștia nu vor ceda decât în fața forței. Evident că, odată și odată, americanii se vor convinge de acest adevăr. Mă tem însă că atunci va fi prea târziu, fiindcă - cel puțin în ce privește țările de sub călcâiul sovietic, - nu vor mai libera decât niște biete populații searbede, complet ruinate și secătuite, având ca pătură conducătoare pe cei ce s-au dat cu comuniștii, adică pe toți tâlharii, pe toate lichelele și pe toți nemernicii.

Cu astfel de indivizi speră ei să refacă Europa?!...

Nădejdea mi-a rămas numai în Cel de Sus, care va avea, cred, bunătatea să nu dea pieirii tot ce-a mai rămas de treabă în omenire și să nu lase întreg pământul pe seama celor dominați de duhul Răului, hotărâți a face din oameni robi și unelte ale Diavolului.

INDICE DE NUME*

A

Acheson, Dean 456, 457, 480, 490, 491
Aldea, Aurel 34, 35, 388, 408, 432
Alexander, Harold 15, 59, 113, 119, 121, 126, 167, 169, 182, 193, 296, 419, 420, 569
Alexandrescu, Anton 442, 500, 525, 550
Alexandrinii, Alexandru 104, 218, 436, 455, 494, 495, 524
Alexianu, Gheorghe 34, 374, 387
Anders, Wladyslaw 278, 289, 293, 294, 295, 315, 319, 322, 385, 531
Angelescu, Constantin 275
Antonescu, Ion 14, 18, 20, 29, 32, 33, 34, 37, 42, 44, 52, 59, 63, 70, 79, 93, 98, 119, 126, 143, 148, 183, 242, 243, 301, 315, 336, 342, 361, 365, 371, 372, 374, 375, 377, 385, 386, 388, 411, 418, 422, 423, 424, 441, 461, 494
Antonescu, Mihai (Ică) 29, 244, 371, 374
Argetoianu, Constantin 417, 420, 422, 423, 430, 446, 448, 455, 457, 459, 460, 461, 462, 513, 525
Attlee, Clement 141, 145, 154, 158, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 169, 202, 209, 212, 222, 223, 227, 230, 233, 234, 235, 238, 247, 276, 284, 292, 298, 303, 306, 318, 327, 347, 366, 391, 423, 427, 430, 457, 492, 497, 503, 519, 541, 545, 548, 552, 563, 566
Auriol, Vincent 237, 274, 282, 437, 440, 450, 451, 472, 476, 477, 479, 528
Auschnitt, Max 37, 56, 98, 478, 557

B

Badoglio, Pietro 54, 228, 240
Bagdasar, Dumitru 7, 13, 36, 42, 92, 193, 249, 269, 297, 363, 406, 410, 422, 436, 494
Balfour, Arthur James 236
Barbul, Gheorghe 34
Bardossy, Laszlo 224, 226, 238, 267
Băduiescu, Victor 38
Bejan, Petre 86, 153, 436, 495, 524, 530, 570, 572, 574
Benes, Edward 49, 74, 77, 92, 95, 99, 116, 142, 143, 147, 222, 256, 381, 386, 397, 478, 482, 557, 558, 559, 560, 562, 565, 569
Bernadotte, Folke 110, 111
Berry, Burton 175, 187, 188, 196, 220, 224, 252, 360, 383, 394, 426, 448, 449, 469, 480, 482, 520, 546
Bevin, Ernest 164, 181, 182, 184, 197, 198, 201, 212, 221, 223, 229, 233, 236, 239, 240, 241, 243, 245,

248, 250, 257, 260, 272, 273, 277, 278, 280, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 294, 297, 300, 313, 315, 317, 320, 329, 332, 333, 334, 335, 337, 341, 352, 355, 362, 363, 367, 370, 379, 381, 383, 384, 387, 389, 390, 391, 392, 393, 400, 402, 403, 404, 408, 417, 422, 424, 426, 427, 428, 430, 432, 433, 440, 448, 449, 450, 451, 452, 454, 458, 461, 465, 468, 471, 473, 477, 478, 481, 484, 488, 489, 490, 491, 492, 495, 496, 497, 501, 510, 529, 531, 532, 547, 556, 563, 565, 566
Bîbescu, Martha 58, 146
Bidault, Georges 65, 81, 107, 173, 191, 201, 217, 227, 237, 250, 261, 270, 272, 275, 277, 294, 297, 303, 310, 317, 337, 339, 354, 355, 362, 392, 397, 399, 400, 408, 410, 412, 421, 435, 438, 452, 455, 458, 459, 465, 471, 478, 490, 495, 496, 519, 527, 531, 559, 564, 566, 567, 568
Blum, Leon 113, 124, 149, 164, 201, 279, 280, 300, 330, 399, 440, 441, 444, 450, 458, 459, 479, 525, 529
Le Bon, Gustave 169
Bonnet, Georges 329, 352
Bonomi, Ivanoe 54, 55, 57, 60, 87, 114, 125, 129, 141, 240, 246, 491
Boris al III-lea 421, 469
Bradley, Omar 561
Brătianu, Constantin (Bebe) 8, 42, 56, 143, 230, 262, 263, 264, 290, 312, 315, 385, 458
Brătianu, Constantin (Dinu) 16, 26, 27, 28, 30, 35, 37, 42, 48, 55, 82, 84, 89, 94, 96, 101, 105, 151, 152, 153, 157, 161, 174, 175, 178, 180, 181, 183, 202, 216, 217, 218, 227, 228, 229, 231, 232, 236, 243, 253, 257, 261, 263, 264, 265, 266, 268, 279, 291, 301, 302, 319, 365, 367, 368, 371, 378, 398, 405, 406, 408, 413, 427, 432, 435, 458, 483, 484, 499, 515, 519
Brătianu, Gheorghe 32, 51, 367, 371, 416
Brătianu, Vintilică 432, 435
Budîşteanu, Radu 34, 87
Bujoi, Ion 422
Bunaciu, Avram 558
Buşilă, Constantin 126, 374, 382, 383, 418, 461
Byrnes, James 153, 156, 190, 193, 197, 200, 208, 209, 210, 211, 212, 214, 220, 224, 235, 239, 247, 248, 250, 252, 253, 257, 259, 260, 264, 277, 281, 290, 294, 296, 302, 303, 304, 311, 313, 318, 320, 325, 329, 331, 332, 335, 337, 338, 340, 346, 347, 349, 352, 359, 364, 367, 368, 369, 371, 373, 377, 379, 382, 386, 392, 395, 402, 404, 408, 410, 417, 418,

* Întocmit de Ovidiu Cristian Nedu

420, 421, 422, 423, 426, 432, 434, 438, 444, 447,
450, 451, 518, 527, 536, 566, 567, 571

C

Cambrea, Nicolae 144, 150, 156, 165, 192, 229, 291, 399
Canciov, Mircea 382

Caranfil, Nicolae 54, 223, 557

Carmona, Antonio Oscar de Fragio 207, 326

Carol al II-lea 29, 37, 38, 48, 52, 97, 120, 143, 177, 185,
191, 193, 219, 243, 350, 421, 422, 448, 497, 524,
525, 545

Carrel, Alexis 44, 48

Călinescu, Armand 437

Chamberlain, Arthur Neville 66, 161

Christu, Ion 38, 43, 49, 79, 172, 242, 287, 423, 520

Churchill, Winston Leonard Spencer 15, 23, 26, 27, 30,
31, 33, 36, 37, 40, 41, 42, 45, 46, 52, 54, 55, 56, 57,
58, 59, 60, 61, 62, 64, 65, 69, 72, 74, 76, 77, 78, 81,
82, 91, 92, 95, 96, 103, 105, 108, 109, 110, 111, 114,
115, 116, 118, 119, 123, 124, 125, 126, 127, 128,
129, 131, 132, 137, 140, 141, 144, 145, 150, 153,
154, 156, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165,
166, 167, 168, 169, 177, 181, 193, 202, 212, 219,
229, 233, 235, 238, 242, 247, 252, 260, 289, 294,
295, 298, 306, 307, 308, 309, 310, 313, 314, 315,
316, 317, 318, 319, 320, 325, 368, 369, 381, 389,
391, 396, 406, 410, 419, 421, 427, 428, 430, 450,
457, 463, 480, 504, 514, 516, 537, 541, 547, 548,
555, 556, 560, 562, 563

Ciano, Galeazzo 29, 189

Citrine, Walter Mc. Lennan 72, 211, 399

Ciuntu, Edmond 64, 172, 410

Clay, Lucius 551

Clark-Kerr, Archibald 257, 259, 260, 261, 264, 269, 270,
271, 274, 278, 279, 287

Clemenceau, Georges 166

Clementis, Vladimir 564

Clodius, Carl 22

Comaniciu, Horia 75

Constantinescu, Mitică (Dumitru) 100, 101, 103, 157,
159, 172, 220, 231, 271, 406, 408, 420, 423, 436,
495

Cralnic, Nichifor (Ion Dobre) 35, 37

Cretzianu, Alexandru 219, 234, 247, 301, 382, 390, 412,
418, 423, 501, 520

Cripps, Stafford 164, 281, 295, 502, 548

D

Daladler, Eduard 66, 113, 138, 164, 219, 387, 407

Damaschinos, Papandreu Dimitrios 58, 60, 61, 65,
103, 165, 175, 182, 189, 192, 194, 200, 214, 216,
237, 240, 252, 323, 331, 333, 335, 340, 341, 344,
372, 418

Danielopol, Alexandru 42, 56, 81, 83

Danielopolu, Daniel 257

Davidescu, Gheorghe 20, 28, 85, 163

Dămăceanu, Dumitru 17, 86, 410, 454, 455

Déat, Marcel 112

Dewey, Thomas 31, 39, 41, 44

Dimitrov, Gheorghe 13, 257, 433, 527, 531, 534, 544,
545, 546, 549, 551, 567

Dobre, Gheorghe 374

Doriot, Jacques 80

Duclos, Jacques 542

Dulles, Foster John 529, 531

Dumitrescu, Miky (Mihai) 33, 375

Durma, Mircea 104, 107, 120, 123, 127, 146, 151, 152,
157, 159, 161, 174, 187, 191, 268

E

Eckhardt, Tibor 213, 215, 218, 226

Eden, Anthony 19, 23, 27, 31, 42, 46, 54, 55, 57, 59, 65,
67, 82, 90, 106, 107, 113, 114, 117, 125, 127, 128,
137, 154, 162, 164, 182, 222, 238, 268, 320, 368,
381, 431, 481, 491, 492, 537, 556, 560

Ehrenburg, Ilya Grigorievici 103, 215

Eisenhower, Dwight 15, 25, 80, 91, 99, 108, 119, 139,
144, 175, 203, 226, 228, 230, 237, 243, 268, 353,
355, 457, 495, 548, 555

Elena, Regina-mamă 15, 523, 524, 538, 541

Elefterescu Mircea 8, 20, 361

Elisabeta, principesa 158, 446, 498, 503, 523, 524, 534,
543, 545

Ethridge, Mark 216, 218, 220, 223, 225, 229, 230, 232,
234, 235, 237, 238, 239, 240, 242, 243, 248, 249,
250, 252, 260, 261

Evatt, Herbert Verre 376, 384, 404, 409, 513

F

Fabricius, Wilhelm 42

Fărcășanu, Mihai 75, 432

Fierlinger, Zdenek 102, 120, 148, 152, 194, 222, 559,
569

Filderman, Wilhelm 121, 187

Filipescu, Grigore 527, 534

Filotti, Eugen 28, 352, 410

Filov, Bogdan 14, 15

Flandin, Piere 31

Forrestal, James 570

Franasovici, Richard 97, 177, 234, 268, 272, 273, 285,
290, 291, 297, 299, 309, 333, 343, 350, 361, 364,
370, 383, 406, 407, 408, 409, 483, 509, 557

Franco, Bahamonte Francisco 10, 15, 56, 74, 77, 96,
112, 125, 126, 138, 139, 147, 158, 161, 164, 166,
168, 169, 200, 202, 206, 216, 221, 225, 227, 231,
246, 257, 259, 272, 274, 277, 284, 289, 290, 295,
296, 298, 299, 302, 303, 307, 308, 310, 313, 315,
325, 326, 329, 336, 338, 339, 340, 341, 344, 345,
348, 349, 350, 354, 362, 373, 375, 386, 387, 389,
390, 393, 396, 397, 400, 429, 436, 438, 439, 440,
469, 470, 481, 497, 512, 525

G

Gafencu, Grigore 408, 410, 412, 443, 520, 570

- Gamelin, Maurice** 113
Gandhi, Mohandas Karamchand, „Mahatma” 150, 298, 300, 375, 444, 457, 484, 485, 547, 549, 550
de Gasperi, Alcide 141, 145, 244, 245, 246, 250, 327, 375, 384, 388, 389, 392, 393, 401, 451, 454, 480, 484, 492, 495, 529, 530, 532, 533, 537, 552, 556, 568, 573
de Gaulle, Charles 20, 27, 35, 39, 42, 45, 48, 51, 56, 65, 68, 71, 73, 77, 79, 93, 122, 124, 127, 128, 130, 131, 132, 137, 138, 142, 149, 155, 160, 165, 166, 170, 177, 183, 191, 192, 196, 197, 201, 202, 208, 209, 213, 218, 219, 227, 231, 233, 234, 235, 236, 237, 261, 266, 274, 275, 276, 279, 292, 396, 421, 425, 430, 444, 450, 468, 470, 471, 472, 476, 478, 479, 495, 502, 515, 517, 518, 520, 525, 526, 527, 529, 541, 563
George al II-lea 38, 116, 119, 166, 167, 267, 336, 338, 340, 344, 416, 418, 422, 446, 469, 523
Georgescu, Teohari (Burăh Tescovici) 53, 76, 78, 79, 111, 144, 148, 168, 172, 187, 230, 233, 257, 271, 301, 302, 424, 439, 499, 548, 558
Gerbore, Pietro 10, 95, 97, 98, 129
Ghelmegeanu, Mihai 104, 144, 148, 152, 154, 172, 174, 192, 242, 273, 337, 522
Gheorghiu-Dej, Gheorghe 42, 53, 58, 80, 87, 101, 102, 168, 179, 191, 192, 231, 249, 251, 309, 410, 413, 418, 433, 434, 436, 446, 448, 452, 455, 467, 489, 490, 491, 495, 509, 526, 528, 538, 545, 550, 558, 561
Ghica-Cantacuzino, Matei 37
Ghica, Dimitrie 37, 545
Ghilezan, Emil 500
Gigurtu, Ion 22, 34
Giral y Pereira, Jose 282, 289, 303, 310, 340, 345, 372, 375
Goering, Hermann 9, 18, 21, 49, 61, 109, 111, 116, 126, 175, 237, 291, 425
Goga, Veturia 20, 33, 34, 361, 372, 408
Gottwald, Clement 407, 478, 498, 557, 558, 559, 562, 565
Gouin, Felix 236, 275, 276, 277, 278, 317, 332, 343, 362, 399, 440, 441
Grigorcea, Vasile 382
Gromyko, Andrei 320, 329, 330, 331, 333, 334, 336, 339, 346, 352, 353, 354, 362, 378, 396, 397, 404, 442, 445, 450, 468, 470, 485, 488, 502, 507, 508, 509, 553, 568, 569, 574
Groza, Petru 13, 28, 36, 37, 41, 42, 44, 47, 52, 54, 55, 58, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 94, 95, 98, 101, 103, 105, 107, 116, 117, 119, 122, 123, 127, 129, 130, 132, 133, 139, 140, 142, 143, 146, 147, 148, 152, 159, 160, 161, 162, 164, 165, 169, 170, 172, 174, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 186, 187, 188, 189, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 200, 201, 202, 203, 204, 206, 207, 208, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 225, 231, 234, 237, 238, 239, 247, 249, 254, 257, 260, 263, 265, 266, 268, 269, 271, 272, 286, 287, 291, 293, 295, 298, 299, 307, 314, 319, 342, 348, 350, 360, 368, 370, 372, 374, 377, 378, 383, 384, 385, 388, 394, 396, 412, 413, 418, 429, 432, 433, 434, 436, 443, 445, 448, 452, 454, 455, 465, 478, 483, 485, 486, 487, 488, 489, 498, 509, 515, 523, 525, 527, 533, 534, 538, 539, 540, 545, 546, 548, 550, 553, 558, 561, 564, 570, 573
La Guardia, Fiorello 25, 326, 337, 341, 343, 352, 360
Guderian, Heinz 18
- H**
- Hacha, Emil** 499
Halifax, Edward Frederick 183, 186, 278, 554
Hambro, Carl Joachim 224, 340
Harrimann, Averell 191, 221, 222, 257, 259, 260, 261, 262, 264, 268, 269, 274, 278, 287, 327, 408, 493, 551, 569, 571
Hatjeganu, Emil 22, 172, 175, 178, 239, 265, 266, 267, 271, 273, 286, 309, 348, 368, 432, 455, 500, 503, 520
Herriot, Edouard 109, 113, 149, 164, 219, 387, 440, 450, 451, 463, 546
Hess, Rudolf 213, 245, 289
Himmler, Heinrich 9, 18, 21, 36, 46, 48, 68, 86, 110, 111, 126
Hitler, Adolf 9, 10, 12, 18, 21, 24, 25, 31, 33, 37, 46, 48, 52, 61, 66, 69, 71, 79, 86, 87, 92, 110, 111, 114, 116, 126, 138, 140, 159, 160, 161, 194, 210, 213, 216, 224, 225, 258, 264, 289, 291, 304, 307, 312, 317, 325, 354, 362, 407, 473, 511, 514, 518, 525, 553, 554, 555, 556, 565, 571, 573
Holman, Adrian 281, 476, 487, 520, 565
Hoover, Clark Herbert 317, 321, 323, 327, 332, 336, 343, 345, 347, 349, 351, 352, 370, 372, 397, 429
Hopkins, (Hary Lloyd) 128, 142
Horthy, Miklos 15, 36, 37, 38, 112, 129, 149, 385, 536
Huem 114
Hull, Cordell 20, 51, 233
- I**
- Ilasievici, Constantin** 105, 448
Ileana, principesa 523, 543, 545
Imredy, Bela 234, 238
Inonu, Ismet 226, 512, 513
Ionescu, Nae 193, 313, 315, 436, 523
Iorga, Nicolae 45, 51, 132
- J**
- Jdanov, Aleksandrovici Andrei** 429
Jouhaux, Leon 236, 399, 529, 533, 535, 542
Jukov, Gheorghe 15, 69, 85, 116, 139, 150, 208, 210, 218, 222
- K**
- Kavtaradze, Serghei** 282, 483, 513
Kesselring, Albert 97, 106, 363

Keynes of Tilton Baron, (John Maynard) 352
 Killinger, Manfred 9, 15, 83, 90
 King, William Lyon Mackenzie 223, 294, 300, 306, 322
 Koht, Halvdan 224
 Kollontay, Alexandra 525
 Konoyo, Fumimaro 215, 248, 251
 Koo, Wellington 300
 Kropotkin, Piotr 516

L

de Lattre de Tassigny, Jean Marie 139
 Laval, Pierre 20, 31, 108, 112, 118, 126, 139, 142, 144,
 149, 164, 166, 167, 169, 213, 215
 Lebrun, Albert 35
 Lecca, Radu 21, 50, 374, 387
 Lie, Halvdan Trygve 41, 224, 267, 277, 281, 282, 285,
 292, 320, 322, 323, 324, 325, 331, 333, 339, 346,
 347, 371, 380, 384, 404, 407, 507, 564
 Litvinov, Maxim 118, 120, 211, 218, 326, 414
 Livezeanu, Octav 436, 509
 Lloyd George, David 78, 97
 Luca, Vasile 51, 54, 57, 69, 70, 80, 383, 514, 523, 528,
 535, 539, 544, 546, 550, 553, 558
 Lugojianu, Ion 36, 131, 138, 189, 385, 388
 Lupu, Nicolae 27, 45, 51, 53, 71, 85, 91, 174, 186, 188,
 189, 195, 211, 212, 213, 214, 218, 231, 233, 238,
 239, 244, 257, 262, 263, 265, 266, 269, 271, 275,
 295, 404, 432, 437, 500, 525, 530, 570, 572, 574

M

MacArthur, Douglas 175, 176, 177, 180, 182, 183, 190,
 192, 197, 198, 206, 207, 211, 215, 221, 248, 250,
 259, 270, 345, 363, 493
 Macek, Vladko 500
 Macellariu, Horia Ion 432
 Mackensen, Hans Georg 106, 231, 370
 Mac-Mahon, Maurice 525
 Madgearu, Virgil 51
 Maiski, Ivan 148
 Malinovski, Rodion 14, 25, 31, 59, 64, 87, 99, 100, 131,
 145, 151, 154, 170
 Maniu, Iuliu 7, 8, 9, 13, 14, 16, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 32,
 35, 36, 37, 38, 40, 41, 42, 44, 47, 48, 51, 52, 53, 55,
 56, 62, 64, 71, 72, 75, 78, 79, 82, 84, 85, 86, 89, 90,
 91, 94, 95, 96, 98, 101, 105, 111, 122, 123, 124, 126,
 130, 131, 132, 143, 146, 151, 152, 160, 161, 162,
 172, 174, 177, 178, 180, 181, 183, 187, 189, 202,
 203, 208, 212, 213, 214, 216, 217, 219, 224, 225,
 227, 228, 229, 230, 231, 232, 236, 238, 239, 243,
 249, 252, 253, 257, 261, 262, 263, 264, 265, 266,
 267, 273, 275, 279, 285, 287, 295, 298, 307, 319,
 350, 365, 367, 368, 371, 373, 378, 383, 385, 388,
 394, 398, 405, 406, 408, 411, 425, 427, 431, 432,
 433, 434, 437, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 446,
 447, 448, 449, 455, 457, 462, 469, 483, 484, 489,
 499, 500, 501, 502, 505, 506, 513, 514, 517, 520,
 521, 522, 524, 526, 545, 551, 553
 Mannerheim, Carl August 54, 87, 89, 213, 228, 254,
 262, 307, 311

Manoilescu, Mihail 22, 34, 76, 138
 Marckham, Reuben 246, 327, 378, 380, 383, 400
 Mareş, Nicolae 126, 132, 374, 382, 383, 418, 461
 Marinescu, Gabriel 34
 Marshall, George 149, 214, 237, 242, 250, 251, 261, 262,
 320, 326, 344, 350, 397, 447, 448, 451, 454, 456,
 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 467,
 468, 469, 470, 471, 472, 474, 475, 476, 478, 479,
 486, 489, 490, 491, 492, 494, 495, 497, 498, 501,
 507, 510, 512, 513, 518, 522, 527, 528, 529, 530,
 531, 532, 534, 536, 543, 544, 545, 546, 547, 548,
 549, 551, 555, 556, 557, 560, 563, 565, 567, 568,
 569, 573
 Masaryk, Jan 102, 194, 254, 300, 498, 548, 557, 559,
 561, 563, 564, 565, 569
 Maurras, Charles 67, 68
 McCormick, Ann 204, 347, 410, 529
 Melbourne, Roy 178, 196, 520
 Micescu, Istrate 231, 244
 Mihai I, Rege al României 47, 63, 82, 83, 139, 155, 183,
 184, 185, 187, 191, 197, 200, 203, 204, 282, 448,
 463, 524, 525, 530, 533, 538, 539, 540, 545, 556,
 561, 563, 564, 569, 570, 571, 572
 Mihailovici, Dragoljub 169, 200, 201, 300, 322, 328, 334,
 336, 394, 406
 Mihalache, Ion 13, 27, 52, 53, 75, 89, 91, 148, 189, 251,
 252, 257, 262, 263, 264, 327, 420, 499, 500
 Mikolajczyk, Stanislaw 149, 390, 401, 405, 459, 514,
 520, 521
 Molotov, (Scriabin) Viaceslav 11, 12, 23, 60, 103, 106,
 107, 108, 109, 112, 113, 116, 118, 120, 122, 127,
 145, 158, 191, 193, 195, 196, 200, 201, 202, 203,
 205, 208, 209, 210, 211, 217, 218, 228, 231, 237,
 246, 248, 250, 252, 257, 260, 279, 285, 289, 306,
 323, 326, 327, 331, 337, 352, 354, 362, 364, 367,
 368, 369, 370, 371, 373, 376, 377, 378, 379, 382,
 383, 387, 393, 395, 399, 400, 402, 403, 404, 408,
 409, 410, 413, 414, 415, 417, 420, 424, 425, 426,
 428, 430, 432, 433, 434, 435, 438, 440, 454, 456,
 457, 463, 464, 465, 466, 467, 469, 471, 472, 474,
 475, 488, 491, 492, 493, 495, 496, 497, 511, 515,
 518, 527, 528, 529, 531, 532, 534, 563, 572
 Montgomery, Bernard Law 62, 96, 112, 113, 139, 149,
 197, 203, 282, 290, 312, 362, 391, 399, 436, 445,
 446, 448, 452, 493, 502, 542
 Morrisson, Herbert 368, 545
 Mountbatten, Louis 163, 175, 198, 457, 481, 484, 485,
 504, 506

N

Nedici, Milan 36, 286, 288
 Negrin, Juany Lopez 72, 127
 Negel, Dumitru 52, 67, 75, 80, 94, 98, 174, 180, 190,
 337, 405, 408, 411, 443, 446, 448, 523, 524, 529
 Nehru, Jawaharlal 303, 355, 369, 436, 442, 444, 457,
 549
 Nenni, Pietro 141, 145, 241, 250, 273, 451, 550, 570
 Niculescu-Buzeghi, Grigore (Buzel) 42, 187, 193, 299

O

Oleriu (Schäfer), Simlon 148, 218, 273, 279, 453, 457, 461
 Ottescu, Nicolae 460
 Otto de Habsburg 236, 273

P

Paasikivi, Justo Kusti 254, 311, 559
 Pallin, Eduard Hjalmar 54, 82, 95
 Pangal, Ion 177, 287, 422
 Pantazi Constantin 8, 20, 374, 386, 387, 392
 Papan, Franz 12, 15, 57, 106, 175, 423
 Parhon, Constantin 279, 538, 565
 Pauker, Ana 23, 36, 51, 53, 54, 57, 69, 70, 71, 80, 81, 83, 84, 91, 102, 117, 121, 138, 179, 188, 190, 212, 221, 242, 377, 383, 434, 523, 525, 526, 528, 533, 534, 535, 537, 539, 546, 548, 550, 553, 558, 564
 Paul Boncour, Joseph 158, 183, 340
 Pavelici, Ante 16
 Pătrășcanu, Lucrețiu 13, 17, 18, 25, 26, 28, 31, 33, 34, 37, 38, 41, 42, 43, 45, 50, 51, 53, 67, 70, 71, 73, 80, 86, 100, 101, 102, 132, 148, 185, 186, 193, 219, 225, 231, 232, 244, 247, 251, 252, 271, 272, 293, 382, 385, 387, 393, 398, 404, 407, 410, 418, 423, 424, 436, 454, 455, 513, 526, 530, 558
 Pella, Vespasian 33
 Penescu, Nicolae 42, 50, 53, 54, 189, 230, 269, 279, 312, 315, 411, 427, 499, 502, 521
 Peron, Juan Domingo 214, 299, 305, 308, 321, 331
 Pétain, Philippe 20, 25, 31, 35, 108, 109, 112, 118, 162, 164, 166, 167, 169, 174, 176, 177, 181, 541
 Petrescu, Constantin-Titel 13, 27, 28, 33, 37, 42, 75, 111, 172, 174, 175, 178, 180, 181, 188, 190, 193, 212, 221, 244, 246, 274, 275, 309, 311, 312, 313, 316, 321, 396, 398, 427, 432, 465, 484, 515, 522, 527
 Petrovicescu, Constantin 374
 Petru al II-lea 37, 41, 63, 65, 66, 67, 70, 71, 161, 171, 174, 197, 200, 243, 255, 265, 300, 302, 342, 375, 418
 Pilet Golaz, Marcel 46
 Pika, Hellodor 419, 482
 Pop, Valer 17, 34, 189, 257, 506, 520
 Popescu, Stelian 37, 126, 131, 138, 194, 234, 382, 383
 Popovici, Mihai 7, 8, 28, 29, 40, 42, 44, 53, 122, 123, 162, 172, 178, 179, 184, 189, 212, 217, 239, 257, 266, 328, 360, 361, 377, 383, 405, 408, 409, 443, 448, 455, 462, 508, 520, 553, 562

Q

Quisling, Vidkun 112, 116, 180, 189, 196, 220

R

Ralea, Mihai 13, 25, 27, 28, 47, 48, 52, 53, 55, 84, 86, 89, 99, 155, 273, 286, 293, 405, 407, 410, 430, 434, 478, 495, 511, 531, 537, 546, 553
 Ramadier, Paul 450, 451, 452, 465, 471, 477, 478, 479, 480, 487, 497, 505, 510, 511, 518, 519, 525

Rădescu, Nicolae 35, 39, 40, 41, 53, 54, 55, 56, 61, 62, 63, 67, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 83, 84, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 94, 96, 105, 111, 146, 154, 160, 161, 165, 178, 179, 187, 197, 240, 243, 285, 299, 319, 350, 397, 398, 408, 416, 432, 489, 500, 533, 539, 557, 558, 563, 564, 570

Reynaud, Paul 113, 138, 162, 164, 166, 387, 459
 Ribbentrop, Joachim 15, 69, 92, 111, 145, 175, 245, 331
 Rommel, Erwin 552
 Romniceanu, Mihai 42, 56, 151, 265, 267, 271, 368, 391, 414, 432, 479
 Roosevelt, Franklin Delano 15, 30, 31, 38, 39, 41, 44, 48, 57, 62, 64, 70, 76, 77, 78, 83, 84, 85, 105, 106, 124, 125, 128, 131, 137, 138, 142, 201, 253, 281, 382, 390, 442, 470
 Le Rougetel, L.H. 106, 168, 180, 281, 302, 353
 Rundstedt, Gerd 60, 97, 111

S

Salazar, Antonio de Oliveira 12, 114, 125, 214, 215, 231, 236, 326, 350
 Saradcioglu, Sukru 264
 Sănătescu, Constantin 28, 29, 37, 41, 42, 44, 50, 52, 53, 54, 55, 144, 153, 193, 398, 443, 448
 Schacht, Hjalmar 18, 77, 423
 Schumacher, Kurt 437
 Schuman, Robert 526, 527, 529, 542, 549, 562
 Schuyler, Cortland van Rensselaer 464
 Scoppa Bova, Renato 10, 11, 29, 30, 95
 Serrano-Suner, Ramon 242
 Seyss Inquart, Arthur 116, 175
 Storza, Carlo 54, 55, 454, 456, 484, 537, 567
 Storchiu, Ion 126
 Sima, Horia 10, 20, 38, 116, 123, 126, 374, 375
 Slăvescu, Victor 479
 Smuts, Jan Christiaan 290, 386, 420, 427, 567
 Spaak, Paul Henry 49, 115, 116, 158, 267, 292, 304, 306, 315, 317, 324, 333
 Spellman, Francis Joseph 306, 431
 Stalin (Djugasvili), Vissarionovici Iosif 16, 17, 30, 31, 33, 34, 36, 37, 43, 46, 48, 50, 57, 60, 62, 64, 70, 71, 78, 86, 88, 90, 92, 95, 103, 105, 106, 108, 109, 110, 111, 112, 115, 117, 118, 119, 121, 122, 124, 128, 131, 140, 141, 144, 150, 155, 158, 159, 161, 162, 163, 165, 185, 191, 197, 209, 211, 214, 218, 220, 221, 222, 223, 228, 231, 235, 238, 250, 252, 259, 266, 267, 279, 286, 289, 299, 300, 316, 317, 318, 319, 322, 323, 325, 326, 330, 342, 365, 376, 383, 386, 422, 423, 425, 428, 429, 442, 446, 448, 449, 451, 452, 460, 464, 465, 466, 469, 471, 472, 475, 511, 518, 534, 547, 551, 553, 554, 556, 559, 560, 568, 572

Steed, Wickham 207, 465
 Steltzer, Gerhardt 22
 Stettinius, Edward Rellly 51, 55, 60, 92, 101, 107, 113, 138, 151, 153, 155, 281, 286, 294, 324, 325, 346, 348, 378, 386, 389
 Stevenson, D.F. 83, 117, 192
 Stırcea (Mocsony), Ion 43, 44, 234, 521, 522, 524

Stoescu, Nicolae 126, 418

Stoiađinoviċi, Milan 284

Stoica Vasile 286, 293, 294, 297, 406, 407, 509

Susaikov, Ivan 117, 145, 155, 180, 183, 185, 187, 188, 192, 195, 197, 207, 229, 320, 369, 377, 433, 443, 446, 491, 513

Szalasi, Ferenc 37, 49, 129

Ş

Şchiopu, Bucur 478, 522

Şeicaru, Pamfil 10, 20, 37, 126, 138, 298, 557

Şerbescu, Silviu 291, 315, 446, 459, 460, 544, 564

Ştefla, Ilie 34, 35

Ştirbei, Barbu Alexandru print 7, 10, 17, 28, 37, 54, 81, 82, 83, 84, 87, 159, 176, 178, 180, 187, 189, 197, 319, 328, 437, 483, 533

T

Taşcă, Gheorghe 332, 373

Tătărescu, Gheorghe 23, 25, 27, 28, 38, 40, 42, 48, 52, 55, 58, 65, 83, 84, 85, 86, 87, 91, 92, 94, 96, 98, 99, 101, 102, 103, 117, 128, 129, 143, 146, 152, 159, 161, 163, 167, 168, 177, 180, 184, 185, 186, 187, 188, 191, 192, 196, 200, 203, 208, 218, 231, 232, 234, 237, 247, 251, 254, 260, 263, 271, 272, 291, 293, 299, 301, 314, 344, 350, 359, 364, 388, 391, 396, 401, 406, 410, 412, 422, 428, 431, 434, 436, 441, 452, 453, 454, 455, 460, 466, 474, 480, 483, 486, 488, 489, 494, 495, 498, 509, 513, 522, 553

Tchang Kai-chek 132, 151, 164, 184, 186, 188, 203, 209, 222, 224, 226, 234, 241, 259, 262, 299, 300, 345, 353, 402, 406, 439, 454, 459, 463, 465, 533

Teleky, Pal 59

Thorez, Marcel 227, 236, 237, 274, 275, 279, 399, 435, 437, 438, 459, 463, 470, 474, 477, 479, 515, 542

Tilea, Viorel Virgil 177, 408, 412

Tiso, Iozef 101, 126, 328, 473

Tito, Broz Iosif 7, 9, 16, 23, 26, 31, 34, 49, 50, 57, 59, 61, 63, 65, 66, 67, 70, 71, 87, 103, 104, 111, 112, 116, 119, 121, 122, 123, 125, 126, 128, 142, 144, 147, 169, 171, 174, 175, 178, 180, 197, 200, 201, 205, 209, 215, 233, 243, 255, 265, 300, 302, 315, 317, 322, 326, 328, 334, 342, 375, 382, 394, 406, 414, 415, 469, 514, 527, 529, 530, 532, 533, 534, 536, 539, 549, 550, 551, 552, 553, 568, 569, 571

Titulescu, Nicolae 83, 227, 522

Togliatti, Palmiro 418, 542, 568

Tojo, Hideki 195, 197, 264

Tolbuhin, Fiodor 31, 59, 100, 143, 155, 159, 160, 183, 184, 191

Truman, Harry 105, 106, 108, 109, 110, 115, 119, 124, 127, 131, 132, 137, 138, 141, 144, 147, 150, 154, 155, 156, 158, 159, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 169, 170, 171, 172, 173, 176, 177, 179, 183, 186, 189, 190, 194, 196, 198, 200, 201, 205, 207, 208, 209, 210, 212, 213, 216, 220, 221, 222, 223, 226, 227, 237, 243, 246, 251, 253, 262, 267, 270, 271, 272, 273, 274, 278, 289, 290, 292, 294, 296, 297, 304, 307, 310, 311, 313, 317, 320, 324, 325,

331, 338, 341, 349, 350, 368, 370, 371, 374, 375, 376, 380, 381, 382, 384, 386, 390, 393, 395, 396, 402, 403, 419, 420, 421, 422, 423, 427, 429, 431, 444, 445, 447, 449, 456, 458, 459, 460, 462, 464, 465, 467, 468, 469, 471, 475, 480, 481, 482, 483, 484, 486, 487, 488, 490, 492, 493, 496, 503, 510, 515, 516, 518, 525, 532, 534, 535, 536, 537, 543, 545, 566, 567, 569, 570, 571, 572, 573

Tsaldaris, Konstantinos 333, 335, 336, 346, 348, 349, 375, 413, 414, 421, 422, 425, 429, 436, 438, 447, 451, 452, 454, 499, 508, 509, 511, 537, 573

U

Umberto al II-lea 170, 193, 239, 240, 241, 321, 350, 367, 369, 370, 384, 388, 389, 391, 392, 393, 394, 395, 424

Urdăreanu, Ernest 40

V

Vaida Voievod, Alexandru 97

Vasilii, Constantin (Piky) 8, 20, 361, 374, 387, 392

Vasilii-Râşcanu, Pîkintan 50, 53, 86, 150, 155, 179, 185, 192, 194, 251, 257, 320, 436

Veniamin, Virgil 461, 466

Vergotti, Jacques 523, 538

Victor Emmanuel al III-lea 62, 369, 537

Vinogradov, Petrovici Vladislav 43, 49, 50, 51, 61, 62, 81, 85, 558

Vişinski, Ianuarievici Andrei 44, 45, 46, 47, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 71, 81, 82, 83, 84, 85, 87, 88, 90, 91, 92, 95, 98, 119, 120, 122, 123, 162, 195, 197, 218, 235, 237, 246, 249, 257, 259, 260, 261, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 275, 278, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 290, 291, 294, 326, 333, 352, 354, 375, 392, 400, 408, 413, 417, 419, 427, 443, 445, 448, 466, 511, 513, 514, 515, 520, 523, 527

Vişoianu, Constantin 7, 10, 42, 43, 65, 81, 189, 437, 520, 557

Vlădescu, Ovidiu 20, 424

Vlădescu-Răcoasa, Gheorghe 13, 28, 36, 287, 522

Voinea, Şerban, (Gaston Beuve) 515

Voroşilov, Kliment 66, 131, 206, 217, 335, 565

W

Wallace, Henry Agard 296, 419, 420, 421, 465, 470, 471, 474, 536, 542, 548, 567, 574

Wawell, Archibald 150, 152, 157, 202, 296, 436, 457

de Weck, René 146, 153, 184

Welzmann, Chaim 167, 227, 310

Weygand, Maxime 113, 118, 124, 166

Witos, Wincenty 144, 145, 149, 151, 191, 224

Z

Zăroni, Romulus 74, 86, 95, 101, 111, 162, 192, 247, 436

Zog I (Ahmed Zogu) 269

CUPRINS

Jurnal politic 1939 – 1950

Caiet VII

La mauvais quart d'heure (31.8.1944 - 2.6.1945) 5

Caiet VIII

Les convulsions pour la paix (4.6.1945 - 26.4.1946) 135

Caiet IX

În Raiul Sovietic (28.4.1946 - 31.3.1948) 357

INDICE DE NUME 577

Tipărit la S.C. DON-STAR S.R.L. Galați
Str. 1 Decembrie 1918, Nr. 23 Tel/Fax: 0236/420100
e-mail: donstargalati@yahoo.com

